

New Testament

Tawbuid, Western Language

Tawbuid, Western - Bible - New Testament

Mateu	3
Markus	79
Lukas	123
Uan	197
At ngay Nasugu at Fakamulun	253
Ruma	323
1 Kurintu	354
2 Kurintu	385
Galasia	405
Efesu	416
Filipus	427
Kulusas	434
1 Tesalunika	441
2 Tesalunika	447
1 Timuteu	451
2 Timuteu	459
Titu	465
Filemun	469
Ebreu	471
Santiagu	494
1 Pedru	502
2 Pedru	510
1 Uan	515
2 Uan	523
3 Uan	524
Udas	525
At Nafasure	528

Tawbuid, Western - Bible - New Testament

Mateu

Mateu 1

- ¹ Tuy fag fagtapan gfoyung antam tam Isus Fagtayukan, fun Dabid at kasugfunanan ay anggan Abrayam at kasugfunanan at talagtagan.
- ² Abrayam at baguama, Isak, ay at fufu, Akub, ay at fufu tud, Uda ay at ngay faduksay.
- ³ Uda at ngay baguama signan Tamar, Fares ay Sara. Fares yangay at baguama, Esrum, ay at fufu, Aram.
- ⁴ Aram at baguama, Aminadab, ay at fufu, Nasun, ay at fufu tud, Salmun.
- ⁵ Salmun at baguama signan Raab, Buas, ay Buas yangay at baguama signan Rut, Ubed, ay at fufu, Ese.
- ⁶ Ese at baguama, fun Dabid, ay fun Dabid at baguama, Sulumun, signan Urias at fagbubayun.
- ⁷ Sulumun at baguama, Rubuam, ay at fufu, Abias, ay at fufu tud, Asa.
- ⁸ Asa at baguama, Usafat, ay at fufu, Uram, ay at fufu tud, Usias.
- ⁹ Usias at baguama, Utam, ay at fufu, Akas, ay at fufu tud, Esekias.
- ¹⁰ Esekias at baguama, Manases, ay at fufu, Amus, ay at fufu tud, Usias.
- ¹¹ Usias at ngay baguama, Ekunias ay at ngay faduksay, kaduge e nataban at ngay taw Udyu sas talun Babilunia.
- ¹² Ay nu ntaban wan sas talun Babilunia, Ekunias at baguama, Salatiel, ay at fufu, Surubabel.
- ¹³ Surubabel at baguama, Abiud, ay at fufu, Eliakim, ay at fufu tud, Asur.
- ¹⁴ Asur at baguama, Saduk, ay at fufu, Akim, ay at fufu tud, Eliud.
- ¹⁵ Eliud at baguama, Eleasar, ay at fufu, Matan, ay at fufu tud, Akub.
- ¹⁶ Akub at baguama, Use, ay Use Maria at indugan. Maria Isus at mina. Nafangayan Isus te, Fagtayukan.
- ¹⁷ Kayu nia at katungudan signans Abrayam anggan sas Dabid, labi ufatk sugfunanan taw. Ay signans Dabid anggan e nataban at ngay taw Israel sas talun Babilunia, labi ufat yangayk sugfunanan taw. Ay signan nu e nataban at

ngay taw Israel sas talun Babilunia anggan sa tam Fagtayukan, labi ufat yangayk sugfunanan taw.

¹⁸ Kata tuy Isus Fagtayukan nu nsalug. At mina ban Maria, Use at bubay ban. Ay gina yud batang gtaladan, Maria gfafion wan. Ay at fagfafionun signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun.

¹⁹ Ay Use, Maria at algan at baindugan ban, kanya kabavn gfaning tua at matuyan. Use at amatanganan gfasaruayan yay Maria, laman wa gfaplan anya, ay wa kaylat gfasaful sa tiba te, nasaruayan yay.

²⁰ Ay gina namatangan katanya, tam Fun at tagbarita at sadu nsure sa anya gina gtiug ay gtaginfanan. Ay glong te, Use, fun Dabid at kasugfunanan, lag kalimu nangadadua sas Maria, am bubay ban. Aroro at fagfafionun signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun.

²¹ Ay kanya gfasalug ban sik munama. Fangayani ban anya te, Isus. Aroro kanya at namalangfe ban at ngay taw signan at ngay asalan.

²² Ay katsi ansure wan katanya laman gfafasludan tam Fun at longan ebi ataw signan at taglong at sadu te,

²³ E sik diaga gfafion ban dewa yud e nasa anya, ay kanya gfasalug ban sik munama. Ay e gfangayan ban anya te, Emanuel. At masuad te, Dius si antam.

²⁴ Ay Use nu nfulo wan, kanya namaning tam Fun at tagbarita at longan, ay nangadadua wan.

²⁵ Ay Use ya batang sas Maria yakmay nsalug at fagfafionun fag munama. Ay Use nafangayan anya te, Isus.

Mateu 2

¹ Isus nsalug wan sas Betleem sis talun Udea, kaduge Erudes at fun. Ay abandi, sik ngay mamatanganan fag taw signans fakamenitan fag talun andasug sas furuan Erusalem ay nanginto sanya te,

² Dada manga at kinsalug fag taw Udyu at Fun. Aroro nalag wami kafag Fun at galeme kaduge ami sas fakamenitan fag talun. Ay em fagindasugun katsi laman nanseg ami anya.

³ Ay fun Erudes nu nadungug te, Ansalug wan, gafanawa. Ay anggan fagayu taw sis furuan Erusalem gafanawa yangay, gfadiuganan at Fun.

⁴ Ay fun Erudes gfaful fagayu taw Udyu at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan ay nanginto te, Dada Fagtayukan nu kasalug.

⁵ Ay kafag ngay taw Udyu gbalus anya te, Sis furuan Betleem sis talun Udea. Aroro kata tuy Dius at taglong ebi at rirukan te,

⁶ O wan Betleem sis talun Uda, o tua at tiba tungud fia fia fag furuan sas fagdaul talun Uda Aroro siginan emu umsure ban sik Fun, at namagtainan ban ku ngay taw Israel.

⁷ Ay fun Erudes gsuksuk gfaful kafag ngay mamatangan fag taw ay ginto te, Seduge nu nsure ay nalag fag galeme.

⁸ Ay kanya nasugu anya sas Betleem te, Loi wan, ay maksvni tua nu grvbvy am kafag sisian. Ay nu nalag tuam, foyungi yap angku, laman anggan au lumag kyangay anya ay sumeg kyangay anya.

⁹ Ay kafag ngay mamatanganan fag taw nu nadungug kafag fun at longan, nalo wan. Ay arodi kafag galeme at nalag ebi sas fakamenitan fag talun, naguna wa anya anggan nrangang sa kafag sisian tungud bale.

¹⁰ Ay kafag ngay mamatanganan fag taw guseganan daul nu nalag kafag galeme.

¹¹ Ay nu nasakbo wa sanya fag bale, ay nu nalag kafag sisian ay anggan at mina Maria, kanya fag ngay mamatanganan fag taw namalub sasad salug ay gseg kafag sisian. Ay kanya nalapsu at fagsuadan at ramraman. Ay nafon sanya fag sisian sik ngay tumbaga ay sik ngay famaebakayuk ay anggan sik ngay lune anangi.

¹² Ay Dius nasalag kafag ngay mamatanganan fag taw sat taginfanan te, Lag am kafoli sas fun Erudes. Ay nu katanya nu kafoli sat talun urungan, nasaruyan way sa tibak dalan.

¹³ Ay gina kafag ngay mamatanganan fag taw nalo, arodi tam Fun at tagbarita at sadisure sas Use gina gtiug ay gtaginfanan ay nalong anya te, Afulio wan. Ay tabani masakit am talanak sas talun Egiptu. Ay sanyai yap am yakmay au gdog nalong emu. Aroro fun Erudes gananrvbyun ay ngenge laman namabul.

¹⁴ Ay Use anfulo ay arodi nataban at talanak sad yabi laman umdasug ban sas talun Egiptu.

¹⁵ Ay kanya fag talanan gbanwan yay sanya yakmay fun Erudes anbul. Laman gfafasludan tam Fun at longan ebi ataw siginan at taglong at sadis te, Nauro au ku baguama siginans talun Egiptu.

¹⁶ Ay abandi fun Erudes nu nasaful te, kanya fag ngay mamatanganan fag taw nafandaya way mangaro anya, kanya kadotama daul. Ay kanya nasugu laman namabul wa ngap kayu munama sas furuan Betleem ay anggan sat ngay ligung fag ngay talun. Kanya fag ngay sisian munama sginan bagu kasalug anggan duak banwa, gfaning kafag ngay mamatanganan fag taw at nafoyung te, Kaduge nia kafag galeme nu kasure.

¹⁷ Ay at fakamulun gfafasludan Dius at taglong Eremias ebi at naguna nafoyung te,

¹⁸ Andungug at fagwaywayun ay at fakabaluun daul sas furuan Rama. Rakel gwayway aroro at ngay sisian. Ay kanya wa kaylat nu e gfasun anya aroro at ngay sisian wa sanya ya.

¹⁹ Ay fun Erudes nu nbul wan, tam Fun at tagbarita at sadu ansure sas Use gina gtiug ay gtaginfanan gina sis talun Egiptu ay nalong te,

²⁰ Afuloi wan ay tabani am talanak sas talun Israel, aroro katsi nbul wan at ngay tagananfabulun ay ngenge.

²¹ Ay Use anfulo ay arodi nataban at talanak ay nangadasug sas talun Israel.

²² Ay Use nadungug te, Ebi fag fun Erudes at baguama at ngayan Arkelaus natubus yay at mama sis talun Udea. Ay nu katanya Use kalimu nu nangadasug sanya. Ay Dius nasalag yangay anya sat taginfanan ay Use nalo sas talun Galilea.

²³ Ay kafag talanan nu ndasug wa sanya namanwan sa sik furuan at ngayan Nasaret, laman namafasludan Dius at ngay taglong ebi at naguna nafoyung te, E gfangayan ban anya sik taw Nasaret.

Mateu 3

¹ Ay abandi Uan Tagfasurung gfasigad at fakamulun sis talun Udea sa sik talun sirut at yud e taw, laman namoyung sa sangay taw te,

² Ubuni ay ngay asalanan, aroro munakbang wan Dius sas banwa nu gfagtainan taw.

³ Uan Tagfasurung, Isayas, Dius at taglong at sadu ebi ebi at foyungan at masuad. Kata tuy Isayas nu nafoyung te, Sik taw guro sis talun at yud e taw te, Fasinei ban tam Fun at dalan. Faturunani ban at dalan.

⁴ Ay Uan at fangawat at lanbung sik sigyu fagalagaun. Ay at ginawang tsigon balat fagalagaun wat balyu. Ay at fakonun liung ay deut.

⁵ Ay at ngay taw signans Erusalem ay anggan at ngay taw signans fagdaul talun Udea ay anggan at ngay taw signans day liskung Urdan, fagayu ndasug sas Uan.

⁶ Ay Uan nafasurung kafag ngay taw sisad liskung Urdan, gina kafag ngay taw nafoyung at ngay asalanan.

⁷ Ay kaduge Uan nalag te, ngayuk taw Mafalayun at Saduseu takadasug laman ganangsurungun, kanya nalong yay anya te, Kata wayam sik ngay dot. Sinu at nafararang ayu laman umlagyu am signan takadasug ban fag faurianan.

⁸ Ugalii at masine, laman gfalag am te, naubun wam ay ngay asalanan.

⁹ Ay lag gamatangan te, ansak wan aroro Abrayam tua em mangaguyang. Aroro ku longan ayu te, Dius nu kaylat yay Abrayam nu e kasugfunanan, mawat way ro dewa ste ginan fag ngay gang.

¹⁰ Ay gfaydayuanan au te, kata katsi nu e nanwase sa sangay kayu at lalid. Ay fagayu kayu nu dway masine at rawvg, e muan wa ban fia ay e mukas wa sasad afuy.

¹¹ Gfasurung au ayu sasad mamam laman fagayu taw sumaful te, naubun wam ngaro ay ngay asalanan. Ay saman wan tagguyan angku fag taw. Kanya gtungud yay angku nu mabalyanan. Au kwa masine nus di tagbuba at lapak. Ay kanya nanfasurung ban ayu sat Masine fag Falad ay sa sik afuy.

¹² Ay kanya tagguyan angku gbitbitan at fanlayap laman gfalanu at bale famoy ay laman gfaful at bilug sat bale famoy ay nangirug ban at nagutan ay at upa sa sik afuy at yud karabung kabavn ban.

¹³ Ay abandi vtv Isus andasug sas liskung Urdan signans talun Galilea laman Uan nanfasurung anya.

¹⁴ Ay Uan nasalag anya te, At masine, oi tua tagfasurung angku. Wain am fagsaun yay angku.

¹⁵ Ay Isus nabalus anya te, Dewa, fasurungi wa angku. Aroro nu katanya tua, gfaning wata fagayu Dius at fakaylatun. Ay Uan nafaning fia at longan.

¹⁶ Ay Isus nu nsurung wan, ay nu nlakwi wa sas day lino, arodi banwa anluang ay Isus nalag Dius at Masine fag Falad nu kadaga kata sik labikung, ay naafun sa anya.

¹⁷ Ay ginanya e naaringang signans banwa te, Tuy wan ku fakesugun ku Baguama. Guseganan au daul anya.

Mateu 4

¹ Ay arodi at Masine fag Falad nataban Isus sa sik talun at yud e taw, laman Satanas namaskud Isus sanya.

² Ay ufat wak safuluk menit ay ufat wak safuluk yabi Isus nu yud gfangon. Ay nu nlangfe wan kaduge nia, Isus kalunus.

³ Ay ndasug wa ngani Tagfaskud, ay glong sas Isus te, Nu Dius tuo at Baguama, longi stae fag ngay gang te, Akawati sik fakonun.

⁴ Ay Isus gbalus te, Duan. Anriruk wa sas Dius at longan te, Sik taw at leleg bundi signan langs fakonun, signan tuas Dius at longan fagayu.

⁵ Ay at fadogan, Satanas nataban Isus sat masine fag furuan, ay nafalindug anya sas Dius at tagbia fag bale sas tungud fungfung bubungan.

⁶ Ay Satanas glong yangay fia sas Isus te, Nu Dius tuo at Baguama, tosi, aroro anriruk wan sas Dius at longan te, Kanya sumugu at ngay tagbarita laman gumubuk emu, laman kafag ngay tagbarita at daluap malabag emu signans gang, laman di o umtuktuk am darafa.

⁷ Ay Isus gbalus yangay te, Duan, anriruk yangay sas Dius at longan te, Lag gfaskud am Dius am Fun.

⁸ Ay at fadogan Satanas nantaban Isus sa sik tungud fungsu daul ngabat. Ay nanfabanawan anya fagayu talun sas fagdaul daga, ay anggan nus nge wain at ngay fagmaramramanun sanya.

⁹ Ay Satanas nalong yangay fia sas Isus te, Gfon kban emu fagayu am nalag nu namalub tua ro wo gseg o angku.

¹⁰ Ay Isus nabalus yangay sas Satanas te, Loi wan, Satanas, lag ste ya, aroro anriruk wa sas Dius at longan te, Segi ay Fun ay Dius, ay sia yakman lang ay fagfanigan.

¹¹ Ay arodi Satanas naubun Isus. Ay sik ngay tagbarita ndasug ay nagubuk anya.

¹² Ay abandi Isus nu nadungug te, Uan tagfasurung ankubung wan, Isus anfoli wan sas talun Galilea.

¹³ Ay kanya nalo wan signans furuan Nasaret ay namanwan yangay sas furuan Kapernaum sis tigyanan lino, ebi sis Sabulun ay Neftali fag gaban at talun.

¹⁴ Katanya at fakamulun laman namafasludan Isayas, Dius at taglong at sad iebi at foyungan te,

¹⁵ Talun Sabulun ay talun Neftali sanya sis tigyanan lino Galilea, tsiuy baliwa liskung Urdan. Talun Galilea, sanya ngayu at yud Udyu fag taw.

¹⁶ At ngay malunggung sisad madulum nalag sik fagmayamagun daul. Ay tiba at malunggung sas fakabulun fag talun ay sis fakabulun at lanbung ansure yangay sa anya sik fagmayamagun.

¹⁷ Siginan ginanya fag menit, Isus gfasigad namoyung te, Ubuni ay ngay asalanan, aroro munakbang wan Dius sas banwa nu gfagtainan taw.

¹⁸ Ay gina Isus glo sas tigyanan lino Galilea, at nalag sanya sik duksay Simun, tiba at ngayan Pedru, ay anggan at arian Andres. Kafag duksay gfasasad lino at fanggamat albon, aroro kafag duksay sik tagfanganbon.

¹⁹ Ay Isus nalong anya te, Wainyayam, aloi wa angku. Ay namoyung kban ayu nu gfaful am taw kata nu gfaful am albon katsi.

²⁰ Ay arodi vtv kanya fag duksay nafamato wat fanggamat albon ay nangalo wa Isus.

²¹ Ay gina gtaglayun wa glo, Isus nalag yangay fia sik duksay, Sebedeu at baguama fag dua, Santiagu ay anggan at arian Uan. Kafag duksay ay anggan at mama Sebedeu sisad sakayan lino kaduge gsimat at fanggamat albon at sulat. Ay arodi Isus nagewan duksay.

²² Ay arodi vtv kafag duksay naubun wat sakayan ay nafamato yay sanya at mama, ay nangalo wa Isus.

²³ Ay Isus gdalanlan fagayu furuan ayu sirut sis talun Galilea laman namoyung sanya sat ngay bale fakafulan. At foyungan sanya at Masine fag Barita sa baliwas Dius nu gfagtainan. Ay Isus nafafia fagayu taw ke fakasaitun nusnge wain at taw at fakasaitun.

²⁴ Ay andungug Isus at fakamulun sas fagdaul talun Siria. Ay at ngay taw nataban saanya fagayu at ke fakasaitun, dewa snga setaw fag fakasaitun, ay at ngay taginkidapan sa tibak faganinianun, ay anggan ngay tagfansaful, ay anggan at tagfatfat tsigon fag ngay taw, ay anggan at yud malo. Ay Isus nafafia tua fagayu.

²⁵ Ay sik ngay taw ngayu ngayu nangalo wa Isus signans talun Galilea, ay signans Safuluk Furuan Daul ay signans furuan Erusalem ay signans talun Udea ay anggan signans talun s'dife liskung Urdan.

Mateu 5

¹ Ay Isus nu nalag sanya fag ngay taw ngayu, kanya naulul yay sa sik buksul ay malunggung sanya. Ay at ngay tagadal nangakbang saanya.

² Ay Isus namoyung sanya fag ngay tagadal te,

³ Sik taw guseganan nu gfababaun tua at amatanganan, aroro Dius gfagtainan tua anya.

⁴ Sik taw guseganan tua, dewa kabalu, aroro Dius namasun yay ban anya.

⁵ Sik taw guseganan nu kamababaun tua, aroro kanya gbul ban Dius at nafatuyanan.

⁶ Sik taw guseganan nu kaylat tua daul gfakamulun Dius at fakaylatun, aroro Dius yay ban taggubuk ban fia fia anya.

⁷ Sik taw guseganan nu kafanyu tua tiba katsi, aroro e kafanyu yangay ban anya.

⁸ Sik taw guseganan, at amatanganan nu sa tua gugat at masine, aroro kanya lumag ban Dius.

⁹ Sik taw guseganan nu mafafalukmeanan tua tiba, aroro Dius gfangayan ban anya te, Ku unga.

¹⁰ Sik taw guseganan nu e gfauri anya dewa masine tua at fakamulun, aroro Dius gfagtainan tua anya.

¹¹ Guseganan tuam, dewa e gfalingun ayu, ay dewa e gfauri ayu, ay dewa e glong mauri sa ayu baliwa, aroro gafanud am sa angku.

¹² Useganani ay aylati dewa katanya, aroro ngayu ban Dius at fon ayu sas banwa at masine wa masine. Aroro katanya yangay nu e gfauri Dius at ngay taglong at naguna ayu.

¹³ Am wan takata sik tamis ste swa daga. Ay tamis nu dway e kanannam ya, tain ro nu gdog yay katamis. Kafag tamis we tungkul. Nu katanya gukas wan laman ro at ngay taw sumiad.

¹⁴ Am takata sik salung ste swa daga. Wa yangay masuksukan sik furuan daul tagsis tungud buksul.

¹⁵ Katanya yangay sik taw nu nafasalung tua sik salung, di nanuklub sas daga alungkung, nu bunway namasa tuas fagfolian salung laman dumamlag fagayu taw sanya fag basad bale.

¹⁶ Ay ugali katai sik salung nu gdamlag sas fagayu taw, laman at ngay taw nu nalag te, masine ay fakamulun, sumeg ban ay Mama sas banwa.

¹⁷ Lag am gamatangan te, ku fagindasugun laman nanfae yud akway e tungkul Muisis at longan, ay anggan Dius at ngay taglong at longan. Duan. Ku fagindasugun dakwa nanfae yud e tungkul. Ku fagindasugun laman namafasludan akway at longan.

¹⁸ Anud wan nu glong au ayu te, nus nga banwa ay daga umkamin wan, nus di sik alay sirut Muisis at longan wa myud e tungkul yakmay ban umfasludan fagayu fagayu at Longan.

¹⁹ Nu katanya, nus nga sinu takamabo nus di sat talay talay fag suguan sis Muisis at longan ay man nga nu gfoyung yay tiba te, Katanyai anggan am, e gfangayan wa ban kafag taw te, tiba daga sas Dius at fagfagtainanun. Ay nus nga sinu tagfaning fia fia ay gfoyung yangay kanya fag ngay suguan, e gfangayan yangay ban kafag taw te, tagtungud Dius at fagfagtainanun.

²⁰ Aroro gfoyung kwa ayu te, ay fagmasineun nu dyakmay tumungud at ngay tagfoyung Muisis at longan ay at ngay taw Mafalayun at fagmasineun, wa ban am umful sas Dius at fagfagtainanun.

²¹ Nadungug wam ebi at foyungan sa tam kafufuaman te, Lag gfabul. Aroro nus nga sinu at nafabul taw e nanginsaful yay ban te, O e asalanan.

²² Ay katsi glong kwa ayu te, nus nga sinu takadotama at faduksay, e nanginsaful yangay ban te, O e asalanan. Ay nus nga sinu taglong sat faduksay te, gfansaful o, e tumaban sat ngay funan. Ay nus nga sinu taglong te, Wo e amatanganan, kanya ban nangadasug sas Afuy Daul.

²³ Aroro katanya, kaduge o gfon am fanggalangun sas Dius sas fagirugan fanggalangun, ay nu e namatangan yayo am nasalan sam faduksay,

²⁴ famatoi yap sanya am fanggalangun ay loi wan laman namasine am nafakamulun sam faduksay. Ay nu nsine wan, afolii yangay fia ay foni wa dayvm am fanggalangun sas Dius.

²⁵ Kaduge tagfantabugan emu gtaban emu sas tagwabilug, masakiti wa falukmeani anya, laman wo sak gatabanan sas tagwabilug, ay tagwabilug wa sak gfadasug emu sat tagulit laman ro wa gubung emu.

²⁶ Anud wan nu glong au emu te, Wa ban o umkalfas yakmay ban o nabayad am bedan anggan tiba alay fag salapi.

²⁷ Ay nadungug wam ebi at foyungan te, Lag gfanugtug.

²⁸ Ay katsi glong kyangay ayu te, nus nga sinu fag mangama nu e fagdamaun way sa sik mangena ay kaylat wa anya, aroro katanya gfanugtug wan sat amatanganan.

²⁹ At am siun fag mata nu gfae asalanan way emu, at masine katsi guladi wan kanya ay ukasi wan. Aroro at masine dewa nfamato sik afud sirut am bilug, laman ngap ban di gukas am bilug fagdaul sas Afuy Daul.

³⁰ Ay am siun fag daluap nu gfae asalanan way emu, at masine katsi gatvngi wan kanya ay ukasi wan. Aroro at masine dewa nfamato sik afud sirut am bilug, laman ngap ban di gukas am bilug fagdaul sas Afuy Daul.

³¹ Ay ebi e foyungan te, Nus nga sinu tagaubunun at tina, masine nu gfon wa anya sik famasaful te, Katsi nasaruayan wata.

³² Ay katsi glong kyangay ayu te, nus nga sinu at naubun at tina, ay kafag mangena nu doma nafatugtug, kafag mangama way tagfafanugtug at tina nu gdog gfangindugan. Ay nus nga sinu at kumdadua sanya fag mangena kaduge at dan fag mangama gleleg, anggan kanya gfanugtug yangay.

³³ Ay nadungug yangay am kafag foyungan at nafoying ebi ataw sa tam kafufuaman te, Lag gfatuyanan nu dway matuyan. Fанингi tua ay nafatuyanan fagayu sa tam Fun.

³⁴ Ay katsi glong kyangay ayu te, Lag gfaksvn ay longan dewa sik makurang way sirut. Lag sak glong te, Atsi yay banwa. Aroro banwa Dius wat faglunngungan.

³⁵ Ay lag sak glong te, In yay daga. Aroro tam fagdaul daga Dius wat fagsiadan. Ay lag sak glong te, In yay furuan Erusalem. Aroro kanya fag furuan Tiba Tungud fag Fun at furuan.

³⁶ Ay lag sak glong te, Tuy yay ku alfuyu, aroro wam mafafaubanun ay buk ay wam yangay mafafalayung ay buk nus di sadu.

³⁷ At masine famalus nu Kin, Kin wa fia. Ay ay famalus nu Duan, Anud duan. Ay longan nu natungud wa sanya, kanya signan Tagmauri.

³⁸ Ay nadungug yangay am ebi at foyungan te, Fasudi nu e mauri sa ayu. Fasudi tagfadulum ay mata ay fasudi tagfarabas ay bagang.

³⁹ Ay katsi glong kyangay ayu te, Lag namasud ya dewa e nafauri ayu. Sik taw nu nafalang am fingi at siun, abilingi ngap karo ay falagi yap am fingi at wala baliwa.

⁴⁰ Sik taw nu nataban emu sat ngay funan, ay nu gyabulun wan am lanbung, foni wan anggan am fangumutan tsigon.

⁴¹ Ay sik taw nu nafabulun maksvn emu te, Bubai ku famubaun nus nga seyayu ku fakaylatun, bubai duak kayayu at fakaylatun.

⁴² Foni sas nus nga sinu taget sa emu. Ay faulbusi yangay sat nangulbus sa emu.

⁴³ Ay nadungug yangay am ebi at foyungan te, Esugi am iba ay lag kesug tagfawayan emu.

⁴⁴ Ay katsi glong kyangay ayu te, esugi tagfawayan ayu ay darangini tagfauri ayu fag taw,

⁴⁵ Iaman am wa fia ay Mama tagsis banwa at ngay unga. Aroro Dius at ugali gfasure at menit sat mauri fag taw ay sat masine yangay fag taw. Ay anggan gfarak yangay sat matuyan fag taw ay sat masine yangay fag taw. Ay anggan gfarak yangay sat matuyan fag taw ay sat yud matuyan fag taw.

⁴⁶ Ay fakesugun nu takesug way lang ayu, wa ban am e fagnamulun at masine signans Dius. Aroro anggan at ngay tagbul sik famayad sat fun kesug yangay takesug anya.

⁴⁷ Ay ay fagkamatoanun nu ay faduksay way lang, wam e fakamulun gtungud yay tibak taw. Anggan at yud gtoglag Dius fag ngay taw gfakamatoan yangay at faduksay.

⁴⁸ At masine fia fia nu ddi am e malong, kata yangay ay Mama sas banwa nu yud e malong.

Mateu 6

¹ Lag gfakamulun ay masine fag fakamulun nu ay famalagan way lang ay iba. Nu katanya way ay fakamulun wa ban am e nabul at masine signan ay Mama sas banwa.

² Ay nu katanya, gina o gfon sat yud e kwa, lag o gfasaful sam iba kata at ngay takamaninan at fakamulun gina sis bale fakafulan ay gina sa sangaba dalan. Aroro at fakamulun katanya laman tibak taw sumeg anya. Ay katsi

anud wan nu glong au ayu te, kanya fag taw nabul wan at fagnamulun ma ban.

³ Ay o nu gfon o sat yud e kwa, lag gfasaful sa am daluap at wala te, at sadie nafon,

⁴ laman masuksukan nu gfon o. Ay am Mama wan taglag am fakamulun at masuksukan, mon ban at masine sa emu.

⁵ Ay nu gdarangin o, lag gfaning takamaninan nu gdarangin. Aroro kanya at fakaylatun nu gdarangin namalindug dewa sis bale fakafulan ay dewa sasad sagbatan dalan, laman fagayu taw glag anya. Ay katsi anud wan nu glong au ayu te, kanya fag taw nabul wan at fagnamulun ma ban.

⁶ Ay o nu gdarangin o, sakboi way sam bale sa sik suluk, ay dingdingi way am sakbawan, darangini sam fagyudun kalag fag Mama. Ay am Mama taglag am fakamulun at masuksukan, mon ban fia at masine sa emu.

⁷ Ay gina am gdarangin, lag gfayu gfayu ay longan nu dway e masuad, kata at ngay taw at yud saful Dius. Aroro kanya gamatangan te, Nu nafayu aktua long ku longan, ku fagsegan dumungug wa ro fia ku darangin.

⁸ Ay lag am gfaning takatanya fag ngay taw, aroro ay Mama nasaful wan nus nge wain ay fagayudanun fagayu gina am gaetun sa anya.

⁹ Ay nu katanya, ay darangin kata tuyi tua longi te, Em Mama sas banwa Masine at ngay taw nu gseg emu,

¹⁰ Ay masine oi tua ban tagfagtainan taw. Ay nus nga setaw am algan, masine nu umsure ban ste swa daga kata nu nsure sas banwa.

¹¹ Ay foni emi em fakonun katsi fag menit.

¹² Ay falyami em ngay asalanan kata nu gfalyam ami em iba at asalanan sa emi.

¹³ Ay dirii emi laman dimi gafaskudan sas asalanan. Sarokta balabagi emi at mauri.

¹⁴ Aroro nu nafalyam tuam ay iba at ngay asalanan sa ayu, anggan ay Mama sas banwa gfalyam yangay ban ay ngay asalanan.

¹⁵ Ay nu dway am nafalyam ay iba at ngay asalanan, anggan ay Mama sas banwa wa ban gfalyam ay ngay asalanan.

¹⁶ Ay gina am yud gfangon, ay mata dangay mafabaluanan kata at ngay takamaninan. Aroro takamaninan wa nafasineun at mata, laman nanfasaful sa tiba te, kanya nunda yud gfangon ginanya fag menit. Ay katsi anud wan nu glong au ayu te, kanya fag taw nabul wan at fagnamulun ma ban.

¹⁷ Ay gina o yud gfangon, fasinei am buk ay fegusi yangay am mata,

¹⁸ laman at ngay taw wa sumaful te, Katsi mangaro yud gfangon, nu bunway am fagyudun glag fag Mama tagsaful. Ay am Mama taglag am fakamulun at masuksukan, mon ban at masine sa emu.

¹⁹ Lag gfaful ay ngay ramraman ste swa daga aroro ste fatung kon way ay anenay gfamin way, ay tagfangkamul masakbo way dewa madingdingan ay mafangkamul way.

²⁰ Ay fagfafulun ang yakman ay fagmaramramanun sas banwa. Aroro sanya we fatung ay we anenay ay we gfamin ay nafaful. Ay we tagfangkamul masakbo sanya laman nanfangkamul.

²¹ Aroro nus nga nday ay ngay fagmaramramanun, sanya wa fia anggan ay amatanganan.

²² Am mata am bilug at salung. Nu malio tua am mata, fagdaul am bilug mayamag yangay.

²³ Ay am mata nu dway malio, anggan fagdaul am bilug madulum way. Ay am fagmayamagun nu madulum way, ida madulum yay ban daul fagdaul am bilug.

²⁴ Sik taw wa mafasfuan mafafaning duak fun. Aroro wa kesug at sadi, ay kesug at sadi. Ay gfaning at sadi, ay wa gfaning at sadi. Wam mafasfuan mafafaning fagdua, sas Dius ay fagmaramramanun.

²⁵ Nu katanya, katsi glong au ayu te, Lag gafanawa sa ay leleg te, Diginan ban em fakonun ay em fanginum. Ay lag gafanawa sa ay bilug te, Diginan ban em lanbung. Aroro ay leleg at kamafanudan gtungud yay sik fakonun, ay ay bilug at kamafanudan gtungud yay sik lanbung.

²⁶ Damai newa in fag ngay manuk tungud. Kanya we tanum ay we gutluan. Ay newa dewa manuk tungud, ay Mama sas banwa e famaoon tuaanya. Ay ay kamaesugan gtungud yayam fia fia sik ngay manuk tungud, o kin.

²⁷ Sinu am at mafafaaba ay leleg sik kadugayan way sirut, signinan ay fagafanawaun.

²⁸ Ay nataw ro ay fagafanawaun te, Wami e lanbung. Damai newa tagbarugwak fag ngay makmak tagtugbung sa sangaba talun. Kanya wa gfakamulun ay wa kawat lanbung.

²⁹ Ay glong au ayu te, nus nga fun Sulumun nasulun at tiba tungud at lanbung ay masine daul nu kalag, kanya ya kamasine sik barugwak.

³⁰ Ay Dius nu gfae lanbung tua katanya makmak sa sangaba talun, dewa melo katsi, ay balabag ban e mukas wa sasad afuy, gtungud yay nu gfae lanbung makmak, nu gfae lanbung ayu. Am mangaro sik ngay taw wayam at yud maksvn nu gafanud.

³¹ Nu katanya, lag gafanawa te, Diginan ban em fakonun, ay daginan ban em fanginum, ay anggan daginan ro em lanbung.

³² Aroro fagayu taw at yud gseg Dius kabavn grvbvy takatanya. Ay ay Mama sas banwa nasaful wan nus nge wain ay fagayudanun.

³³ Ay dewa katanya, tagtungud fagayu, ugatani te, laman Dius gfagtainan ayu, ay ugatani nung am gfaning at fakaylatun, ay Dius namon yangay ayu takatanya fagayu ay fagayudanun.

³⁴ Aroro katanya, lag gafanawa katsi te, Tain ban balabag. Balabag ya ban nu gamatangan am tiba. Ag gfamut katsi ay fagafanawaun.

Mateu 7

¹ Lag masakit gfangasulup say iba te, Malgau ro, mauri at fakamulun. Laman Dius di gfoyung sa ayu te, Mauri anggan ayu ay fakamulun.

² Aroro nus nga setaw ay nafoyung say iba, katanya yangay ban at foyungan sa ayu. Ay nus nga seyu ay natas say iba, kayu yangay ban nia gtasan nu gfon ayu.

³ Wain ro am fagnalongun sam faduksay te, Gamata o. Ay si emu ngap nu sik balse tua daul sim mata.

⁴ Ay wain ro am fagnalongun sam faduksay te, Au wan tagbul am namata, ay si ngap am mata sik balse tua daul.

⁵ Takamaningen wayo fag taw. Buli yap taguna kafag balse sim mata, ay nu nabul tuo, malio tua ro am mata ay mafabul wo am faduksay at namata.

⁶ Lag gfon sas idu Dius at ramraman. Ay lag gukas sik dalag masine sas bumbu, laman bumbu di nasiad kafag dalag ay idu wa nangagat ayu.

⁷ Eti, ay e mon ayu. Rvbvi ay lumag ban am. Atuki, ay e lumuang sa ayu.

⁸ Aroro fagayu taget mul wa ban fia. Ay fagayu tagrvbvy lumag tua ban fia. Ay fagayu takatuk e lumuang wa ban fia sa anya.

⁹ Ay amatangani, am fag ngay mama. O ay sisian ro nu get sa ayu sik fakonun, o namon ro am anya sik gang, o duan.

¹⁰ Ay nu naet ro sa ayu sik albon mataman, o namon ro am anya sik ule gleleg, o duan.

¹¹ Ay dewa am sik ngay mauri fag taw, saful tuam gfon at masine say sisian, ay ay Mama sas banwa gtungud yay daul nu gsaful gfon at masine sat taget sa anya, o kin.

¹² Ay nus nge wain ay fakaylatun ay iba at fakamulun ban at masine sayu, katanyai yangay ay fakamulun saanya. Newa katanya fagayu Muisis at longan ay fagayu Dius at taglong at rirukan at masuad.

¹³ Ay ay fagsakboan sai yakman talay fag sakbawan. Aroro at tagbia fag sakbawan ay at malbang fag dalan, kanya at fungfung saways fakaminan. Ay ngayuk taw sanya way nu glao.

¹⁴ Ay aroro ngap sat talay fag sakbawan ay at yud gbia fag dalan, kanya at fungfung sa tuas leleg kabavn. Ay gsadsadian wayk taw taglag ay taglao sanya fag dalan.

¹⁵ Dirii tagfandaya te, Au wan at sadia Dius at taglong. Kanya gina kadasug sayu kata yangay sik tupa. Ay dewa katanya mangaro kafag ngay taw sat amatanganan kata way sik ngay tagfangagat fag idu talun.

¹⁶ Ay sumaful ban am anya aroro at ugali kata sik rawvg kayu. Newa taw wa batang nabul sarisa siginan sik sabinit. Ay we batang nabul bayabas siginan sik dugi dauy.

¹⁷ Katanya yangay, fagayu at masine fag kayu at rawvg masine yangay. Ay at yud e tungkul fag kayu at rawvg wa yangay e tungkul.

¹⁸ Sik masine fag kayu wa grawvg yud e tungkul, ay sik yud e tungkul fag kayu wa grawvg at masine.

¹⁹ Katanya yangay sumaful yangay am te, o matuyan sik ngay taglong at foyungan. Aroro at ugali kata yangay aro fag rawvg kayu.

²⁰ Katanya yangay sumaful yangay am te, o matuyan sik ngay taglong at foyungan. Aroro at ugali kata yangay aro fag rawvg kayu.

²¹ Bunwa ban fagayu at nalong sa angku te, Ku Fun, ku Fun, at kumful sas Dius at fagfagtainanun. At kumful ban fia fia kayu way tagfaning fia ku Mama sas banwa at fakaylatun.

²² Ay gina ban fag menit Dius nu ginsaful asalanan, ngayu bank taw at nanlong sa angku te, Ku Fun, ku Fun, newa anggan ami nafoyung yangay ami am longan siginan am fagmabalyananun, o kin. Ay siginan am fagmabalyananun naiyan yangay ami sik ngay tagfafansaful, o kin. Ay anggan nafakamulun ami at ngay madulo fag fakamulun newa siginan yangay am fagmabalyananun, o kin.

²³ Malus kban anya te, Duan, kwa nasaful ayu. Ayayui wan ste ginan ku akbang am sik ngay taw wayam tagfakamulun mauri.

²⁴ Fagayu at nadungug ay at nafaning ku longan kata sik taw mamatanganan nu gbale. Kanya fag taw naali ngabasad, at kabasadan anggan ndasug sas gang.

²⁵ Ay gbia daul nu karak, ay mamam anbia daul, ay tagmara nayugfu at bale, ay dewa katanya at bale di nbulan, aroro at turuk at kabasadan andasug tua sas gang.

²⁶ Ay fagayu taw dewa nadungug ku ngay longan ay nu dway nafaning, kanya kata way sik taw at yud e fagsafulun. Nu gbale, si way lang sad lagnas.

²⁷ Ay gbia daul nu karak, ay at mamam anbia daul, ay tagmara nayugfu at bale, ay kafag bale nbulan ay anrasras wa fia.

²⁸ Ay Isus nu ntabu wan nu gfoyung, ay ngay taw nu nadungug andulo at foyungan.

²⁹ Aroro Isus kata tua sik fun nu gfoyung ay di kata taw Udyu at ngay tagfoyung Muisis at longan.

Mateu 8

¹ Ay Isus nu natagbung wan signans buksul, ngayuk taw nangaloanya.

² Ay arodi sik taw tagabuyu ankakbang ay nlub sas Isus akbang, ay get anya te, Ku Fun, nu kaylat o, fafiai angku laman masine kwan.

³ Ay Isus nafalugde at take ay nalangbud sumyu at ke fakasaitun ay nalong te, Kin, kaylat au. Afiai wan. Ay arodi vtv anfia wa fia aro at ke buyu.

⁴ Ay arodi Isus taba wa nalong anya te, Lag kamansulit sas nus di sadik taw. Loi wan ay falagi emu sas tagfon fanggalangun, ay foni sik fanggalangun kata ebi Muisis at longan, laman kanya sik famasaful sa sangay taw te, nfia wo ay masine wo.

⁵ Ay gina Isus andasug sas Kapernaum, sanya sik fun sirut tagfawayan ankakbang sa anya ay maksvn nu get anya te,

⁶ Ku Fun, ku fagsuguan gtaigilidan way lang sisad igyan si ku bale, ay wa malelegan. Ay kasait at bilug fagdaul.

⁷ Ay Isus gbalus te, Kin, nangalo kro emu, laman namafia au am fagsuguan.

⁸ Ay kanya fag fun sirut tagfawayan gbalus Isus te, Lagi, ku Fun, aroro au kwa masine nu sak tua ro wo manakbo sa ku bale. Balikam ro wo lang garingang, ay umfia wa ro ku fagsuguan.

⁹ Aroro e fun au tagtungud yay angku, ay e tagfawayan kyay si ku daga vtv. Ay nu nalong au sat sad i te, Loi wan, kanya glo wan. Ay nu nalong kyangay sat sad i te, Stei, kanya stae wan. Ay nu nalong au sa ku fagsuguan te, Fakamuluni tuy, kanya ro namakamulun wa fia.

¹⁰ Ay Isus nu nadungug katanya at longan, andulo daul ay nalong sa sangay tagalo anya te, Anud wan nu glong au ayu te, kwa batang e nadungug at nafanud takaksvn nia dewa sas fagayu taw Israel.

¹¹ Glong au ayu te, ngayu bank taw umdasug signans fakamenitan ay signans fakayabian ay malunggung gfangon gasfuan Abrayam ay Isak ay Akub gina ban Dius gfagtainan.

¹² Ay at ngay taw Udyu dewa gamatangan te, Ami long fag furuan Dius wami at fagfagtainanun, dewa katanya kanya ban gauksan sat dayu sasad madulum. Sanya nu gwayway ban gugat ay anggan nu gfaringgit at bagang.

¹³ Ay Isus nalong sanya fag fun sirut tagfawayan te, Ului wan. Umsure wa ro sa emu nus nga se aksvn am fagafanudun. Ay gina Isus garingang at fagsuguan nfia wan.

¹⁴ Ay Isus nu nasakbo sas Pedru at bale, nalag Pedru at nugangina gtaigilidan aroro garagnat.

¹⁵ Ay Isus nated at daluap ay anfia wa fia at ragnat. Ay kafag mangena nlindug ay nanggubuk Isus.

¹⁶ Ay nu gakayabiun wan, e nantaban yay sa anya sik ngay taw ntayuk tagfafansaful. Ay signan way at longan Isus naiyan kafag ngay mauri fag falad signans taw, ay nafafia fagayu at ke fakasaitun.

¹⁷ Katanya laman namafasludan Dius at taglong Isayas at naguna nafoyung te, Kanya wan at nabul tam fagmamomuyun ay anggan at nabuba tam fakasaitun.

¹⁸ Ay Isus nu nalag sik ngay taw ngayu ngayu nu kadasug ay gligung anya, kanya nalong sat ngay tagadal te, Bastam, glo watam sas dife lino.

¹⁹ Ay arodi sik tagfoyung Muisis at longan nangakbang sas Isus ay nalong anya te, Takamoyung, nangalo kwa emu nus nga nday nu glo wo.

²⁰ Ay Isus nabalus anya te, Amatangani sik idu talun e bale tua sas daga. Ay sik manuk tungud e fugad tua fia. Ay dewa katanya au, taw at Baguama, kwe fagiugan.

²¹ Ay sad i ya Isus at tagadal nalong anya te, Ku Fun, baliwan fanigi yap ku fakaylatun. Guli kyap sa ku bale laman namoli kyay taguna ku mama.

²² Ay Isus nabalus anya te, Alo i wa angku, ay fabayani wa at kinbul at namoli at mabulan.

²³ Ay Isus nasakay sa sik sakayan lino ay at ngay tagadal nangalo anya.

²⁴ Ay arodi gina sa sangaba lino, andasug sik fulug. Ay lugwak natabun at sakayan. Ay Isus gtiug way fia.

²⁵ Ay at ngay tagadal ankakbang sas Isus ay gfulo anya ay glong te, Em Fun, falangfei emi, kabul wa ro tam.

²⁶ Ay Isus glong anya te, Nataw ay fakalimuun. Sik ngay taw wayam at yud maksvn ay fagafanudun. Ay Isus anlindug ay nasalag tagmara ay lugwak. Ay arodi vtv nsiwang wan.

²⁷ Ay Isus at ngay ufud kadulo ay gidgintoan te, Sinu tuy fag taw takaksvn nia at fakamulun. Aroro newa dewa tagmara ay lino gfaning at longan.

²⁸ Ay Isus ndasug tsiyu baliwa lino sas taw Geresa at talun. Ay arodi duak taw gfansaful ansure sinjans fagfolian fag luib ay nafablang Isus. Ay kafag duak taw maksvn nu gfangadotama. Ay we taw ya manandalan sanya.

²⁹ Ay arodi kanya fag duak taw nauro ngani te, Nataw am fagyafakamulunun ro sa emi, o Dius at Baguama. O am fagsteun am algan nanfauri o emi, dewa yud andasug fagfaurian fag menit.

³⁰ Ay sanya sik ngay bumbu gfangudkudan sat dayut dayu.

³¹ Ay kafag ngay tagfafansaful maksvn nu get sas Isus te, Am algan nu nangaiyan wayo emi, fasai emi sa ngay bumbu.

³² Ay Isus nalong anya te, Kin, loi wan. Ay kafag ngay tagfafansaful nalfas wa fia ay nasakbo wa sa sangay bumbu. Ay arodi vtv kafag ngay bumbu fagayu masakit nu nafanlagyuan sasad ngabat ay taba wa ntong sasad lino ay napnut.

³³ Ay at ngay tagalaga bumbu masakit mandi nu guli sas furuan, ay namansulit sa tibak taw aro at nalag fag duak taw tagfansaful.

³⁴ Ay arodi fagayu taw sis furuan nalo wan laman namablang Isus. Ay nu nalag wan, maksvn nu glong anya te, Loi wan, lag ste ya.

Mateu 9

¹ Ay Isus nasakay wan sa sik sakayan lino, ay nandife ay ndasug sat furuan fia.

² Ay e nabuba sa anya sik taw at yud malelegan sit igyan at fagbuban. Ay Isus nu nalag te, kafag ngay bagu kadasug e fagafanudun, nalong sanya fag taw at yud malelegan te, Sama, lag o gafanawa sam amatanganan, aroro nalyam wan am ngay asalanan.

³ Ay arodi taw Udyu at tibak tagfoytung Muisis at longan ginasan sat dayu te, Tuy fag taw at longan mauri sas Dius.

⁴ Ay Isus nasaful wa mangaro kafag ngay taw at amatanganan, ay glong te, Wain ay fagamatanganun at mauri.

⁵ Amatangani, inday tua at masakit, nu lumong au te, Nalyam wan am ngay asalanan, ay nu lumong au te, Malindugi ay loi wan.

⁶ Ay laman ro sumaful am te, au, Taw at Baguama e fagmabalyananun au ste swa daga laman namalyam taw at asalanan. Ay arodi Isus glong wa ngani sat yud malelegan fag taw te, Malindugi, bangkadi am igyan ay ulii wan sam bale.

⁷ Ay kafag taw nlindug ay noli wa fia.

⁸ Ay kafag ngay taw nu nalag, andulo daul, ay gseg Dius aroro kanya nafon fagmabalyananun sas taw.

⁹ Ay gina Isus nalo sanya ginan, nalag sik taw at ngayan Mateu nu malunggung sanya sis bale fagfonan famayad sat fun. Ay Isus nalonganya te, Aloi angku. Ay Mateu nlindug ay nangalo wa Isus.

¹⁰ Ay arodi gina Isus gfongan sa sik bale, ngayuk tagbul at famayad sat fun ay tagasalanan nasakbo sanya ay nanfangon yangay namasfuan Isus ay at ngay tagadal.

¹¹ Ay sanya fag ngay taw Mafalayun nu nalag, ginto sas Isus at ngay tagadal te, Wain manga ay takamoyung nu gfongan fagfasfuanun ngay tagbul at famayad sat fun ay sik ngay tagasalanan.

¹² Ay Isus nu nadungug at longan, nafaydayuan te, Sik taw at yud e fakasaitun wa gayudan tagfafia. Kayu way at ke fakasaitun takaylat.

¹³ Amatangani ay rvbvi at masuad Dius at longan te, Ku fakaylatun bunwa ay fanggalangun, nu bunway kaylat au nu kafanyu am ay iba. Aroro ku fagnastaeun kwa namaful sa angku at masine fag taw, kayu way ke asalanan.

¹⁴ Ay arodi Uan Tagfasurung at ngay tagadal nangakbang sas Isus ay ginto te, Wain manga ami ay anggan at ngay taw Mafalayun em fage bukngaun yud gfongan, ay newa ngap am ngay tagadal wa katanya.

¹⁵ Ay Isus nalonganya te, O nunda ro gina yay sanya at bagu kadadua fag mangama at ngay fagadgalangan kabalu way ginanya fag menit. Duan. Ay aroro sa ban tibak menit e gtaban wa ban kafag mangama. Ay kaduge ya ban nia at ngay iba nu e fagyudun gfongan fag buknga.

¹⁶ Ay we taw ya nansimat sik bagu fag ramit sat dan fag lanbung at girat, nudway nabakkak taguna at bagu laman gfalay. Aroro at bagu fag fantabun umkalay ban ay gfabia at dan fag lanbung at girat.

¹⁷ Ay we taw ya nantalin at bagu fag malangu sat dan fag fagsuadan balat fagalagaun. Aroro nu natalin way sanya, at bagu fag malangu gfaura way at fagsuadan, ay kafag fagsuadan kaltu ro, ay at natalin umbusbus wan, ay at fagsuadan umrasras wan. Duan, sik taw at fagnantalinun at bagu tua fag malangu sat bagu fag fagsuadan balat fagalagaun, laman fagdua wa nfangulan.

¹⁸ Kaduge Isus garingang sa sangay taw, andasug sik fun. Ay kanya nlub sas Isus akbang ay get te, Ku baguina bagu nbul. Wainyayo, aloi angku, ay fatayuki am daluap saanya ay lumeleg yay ro.

¹⁹ Ay Isus anlindug ay nangalo wa kafag funan, gasfuan at ngay tagadal.

²⁰ Ay arodi sik mangena labi duak banwa nu e fangigusan, ankakbang sas Isus day guyuy, ay nalangbud sumyu sas Isus farangfangan lanbung.

²¹ Aroro at amatanganan te, Nus di kro nalangbud sumyu at lanbung, kafia kwa ro.

²² Ay Isus anbiling wa daul ay nalag kafag mangena, ay nalong anya te, Fagmangena, lag gafanawa sam amatanganan. Am fagafanudun at nafafia emu. Ay arodi vtv kafag mangena at fakasaitun anfia wan.

²³ Ay Isus gina ndasug sa kafag fun at bale, nalag at ngay tagtulali ay anggan sik ngay taw tagaringang ngayu ngayu.

²⁴ Ay Isus nalong te, Loi wan, aroro tuy fag baguina wa nbul. Gtiug way. Ay kafag ngay taw kase, gfalingun Isus.

²⁵ Ay nu naiyan fagayu taw siginan sad bale, Isus nasakbo ay nated kafag baguina at daluap. Ay kafag baguina nlunggung.

²⁶ Ay kafag fakamulun anbarita sas fagdaul sanya fag talun.

²⁷ Ay kaduge Isus glo sanya ginan, duak taw yud glag galo anya. Ay kafag duama nauro te, Afanyui emi o fun Dabid at kasugfunanan.

²⁸ Ay Isus nu nasakbo sa sik bale, anggan kanya fag duama at yud glag ankakbang anya. Ay Isus nainto anya te, O gafanud tuam te, Mafafakamulun au tuy. Ay kafag duama nabalus Isus te, Sabv em Fun.

²⁹ Ay Isus nated kafag duama at mata ay glong te, Kin, umsure wa ro sa ayu nus nga se aksvn ay fagafanudun.

³⁰ Ay arodi kafag duama glag wa daul. Ay Isus maksvn nu gsalag anya te, Lag gfasaful sas nus nga sinu fag taw aro fag fakamulun.

³¹ Ay dewa katanya, kafag duama nalo wan ay nafarapyag at barita sa baliwa anya sas fagdaul sanya fag talun.

³² Ay gina kafag duama at yud glag nalo, e nataban yangay fia sas Isus sik taw yud maaringang ay gfansaful.

³³ Ay Isus nu naiyan siginan kafag taw kafag tagfafansaful, katsi kafag taw maaringang wan. Ay sanya fag ngay taw andulo daul te, Wami batang nalag takata tuy fag fakamulun sis talun Israel.

³⁴ Ay dewa katanya at ngay taw Mafalayun gkamatoan te, At fangaiyan tagfafansaful siginan way lang tagfafansaful at fun.

³⁵ Ay Isus nalo sa sangay furuan ayu daul ay sa sangay furuan ayu sirut, laman namoyung sanya sat ngay bale fakafulan. Ay at foyungan sanya at masine fag barita sa baliwas Dius nu gfagtainan. Ay Isus nafafia fagayu taw at ke fakasaitun nus nge wain fag fakasaitun.

³⁶ Ay Isus nu nalag kanya fag ngay taw ngayu, kafanyu anya, aroro gidapan ay we ggubuk anya. Aroro kafag ngay taw kata way sik ngay tupa yud e galaga.

³⁷ Ay Isus nafoyung sik faydayuanan sat ngay tagadal te, Ngayu at faggutluun, ay gsadsadian way at nanggutlu.

³⁸ Darangini sat faggutluan at Fun, laman kanya sumugu sik ngay taggutlu sat faggutluan.

Mateu 10

¹ Ay Isus nafaful at Labi Duak tagadal, ay nafon anya at fagmabalyananun laman mafaiyan mauri fag ngay falad ay laman mafafia fagayu at ke fakasaitun, nus nge wain fag fakasaitun.

² Ay kayu tuy Isus at labi Duak Nasugu at ngayan te, taguna, Simun, at sadu at ngayan, Pedru, ay at arian Andres, ay Santiagu ay at arian Uan, Sebedeu at baguama fag dua,

³ ay Felipe ay Bartulume ay Tumas ay Mateu, sik tagbul at famayad sat fun, ay Santiagu, Alfeu at baguama, ay Tadeu,

⁴ ay Simun Maseganama ay Udas Iskariute, kanya at namoyung ban Isus sat mauri fag ngay taw.

⁵ Ay Isus nasugu at Labi Dua te, Ay fagloan lag nandalan sas yud Udyu fag ngay taw at talun. Ay lag nandalan anggan sas taw Samaria fag ngay furuan fagayu.

⁶ Ay ay fagloan sai yakmans taw Israel. Aroro kafag ngay taw kata sik nalyam fag ngay tupa.

⁷ Ay kaduge am glo, foyungi te, Munakbang wan Dius nu gfagtainan taw.

⁸ Ay nu sanya am, fafiai at ngay ke fakasaitun, ay falelegi at ngay kinbul, ay fafiai at ngay tagabuyu ayu daul, ay anggan aiyani ngay tagfafansaful signans taw. Fakamuluni tuy ay lag gfae bayad, aroro nafon au ayu ku fagmabalyananun wam e famayad.

⁹ Ay lag e buba salapi nus di alay sirut say fagsuadan.

¹⁰ Ay lag am gbuba sabi nu glo am. Ay lag gfadua ay lanbung, ay lag e lapak. Ay anggan lag am e tulag sa sangaba dalan. Aroro sik taw tagfakamulun e gfon wa fia sa anya at fakonun.

¹¹Ay nus nga nday fag furuan nu kadasug am, nanginsafuli yap sanya te, Sinu ste at masine fag taw. Ay nu e nafoyung tua ayu, banwani yap sanya yakmay am nalo sanya ginan fag furuan.

¹²Ay nu nasakbo am sa sik bale, longi sanya at taw te, Kaylat au nu e fagmasineun ban am.

¹³Ay sanya fag bale at taw nu kaylat tua gfasakbo ayu, darangini laman Dius nanfamanabayan anya. Ay aroro mangaro sanya nu dway kaylat gfasakbo ayu, duan. Dius at fagmanabayanun anfoli sa ayu.

¹⁴Ay nus nga sinu nu dway kaylat gfasakbo ayu ay anggan nu dway kaylat gdungugan ay foyungan, nu glo wam sanya ginan fag bale, ay sanya ginan fag furuan, farikfiki tagsi ay darafa fag dafug, sik famasaful te, kafag ngay taw wa gfaning.

¹⁵Ay anud wan nu glong au ayu te, Gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, gtungud yay furuan Suduma ay Gumura kafag ngay furuan nu gafaurianan.

¹⁶Katsi sumugu kwa ayu kata sik ngay tupa sas wa idu talun. Ay am, mamatangani tua nangus kata ule nu mamatanganan. ay malukmei yangay kata sik labikung nu malukme.

¹⁷Ay mataganani tua at ngay taw, aroro kanya tumaban ayu sas taw Udyu at ngay fagtainan ay e malang ayu sa sangay bale fakafulan.

¹⁸Ay e tumaban yangay ban ayu sat ngay fun ayu sirut ay sat ngay fun ayu daul aroro gafanud am sangku. Ay mafafoyung am sa baliwa angku sa kafag ngay fun ay sat ngay Udyu fag taw.

¹⁹Ay nu nataban ban ayu, lag am gafanawa te, Tain ro siring ku longan, ay nataw ro ku foyungan. Aroro ginanya ban e moyung yay ban ayu say amatanganan sik longan at masine, laman ban e foyungan tuam anya.

²⁰Aroro bunwa ban am tagaringang, nu bunway ay Mama way ban at Masine fag Falad tagaringang si ayu.

²¹Ay kaduge ban nia, sik faduksay nantaban ban at faduksay sa tibak taw laman namabul, ay sik mama nantaban at unga sa tibak taw laman namabul, ay sik sisian ban namawayan at fagtainan, laman e namabul anya.

²²Ay ginanya ban fag ngay menit, fagayu taw kauri ban ayu, aroro gafanud am sangku. Ay dewa katanya kayu at nagwantan anggan sas fakatabuan, umlangfe tua ban.

²³Ay sa sik furuan at taw nu gfauri way ban ayu, lagyui yap sat fadogan fag furuan. Aroro anud wan nu glong au ayu te, dia ban am gfatap taw Israel at ngay furuan yakmay au, Taw at Baguama, umdasug.

²⁴We tagadal tagtungud at takamoyung. Ay we fagsuguan tagtungud at tagfayafun.

²⁵Sabv ban sik tagadal nu kata wa at takamoyung, ay sabv ban sik fagsuguan nu kata wa yangay at tagfayafun. Ay nu e nafangayan sik fagyafunan at fun te, Lango at Fun, gtungud yay daul nu gfangayan ay nu gfalingun at ngay fagsuguan, o kin.

²⁶Nu katanya lag am kalimu kanya fag ngay taw. Aroro fagayu at yud kalag umsure ban, ay fagayu at nasuksuk e sumaful ban.

²⁷Ay fagayu ku longan ayu sas madulum longi yap sas mayamag, ay at naibugan sa ayu, foyungi laman fagayu taw dumungug.

²⁸Ay lag kalimu tagfabul ay bilug aroro we mafafabul ay falad. Ay fakalimuun ang tua at mafamin ay falad ay ay bilug sas Afuy Daul.

²⁹Ay at famayad duak maya sik salapi daga, o kin. Nus di sadik maya ya kabul nu dyakmay tam Mama at fakaylatun.

³⁰Ay anggan ay buk fagayu Dius natap wan.

³¹Ay nu katanya, lag am kalimu. Aroro ay kamafanudan gtungud yay sik ngay maya.

³²Fagayu taw nu nafoyung tua sa tiba te, Au gafanud au sas Isus, anggan au namoyung kyangay ban sa ku Mama sas banwa te, Kanya ku taw.

³³Ay kanya fag taw nu kauri way gfoyung sat tiba te, Gafanud au sas Isus, anggan ban au kauri kway namoyung sa ku Mama sas banwa te, Kanya ku taw.

³⁴Lag am gamatangan te, ku fagindasugun laman namuba au fagmabayanun sa sangay taw ste swa daga. Duan. Ku fagindasugun dakwa namuba fagmabayanun. Namuba kway sik fiso.

³⁵Ku fagindasugun, namabadbaboan au sik talame, ay namabadbaboan au sik talanak, ay namabadbaboan au sik talmanugang.

³⁶Ay sik taw at fawayan tagsanya yay fag bale.

³⁷Ay sik taw nu kesug angku nu dway gtungud nu kesug at mama ay at mina, wa masine sak au nafangayan anya te, Ku taw. Ay katanya yangay sik taw nu kesug angku nu dway gtungud nu kesug at baguama ay at baguina, wa masine sak au nafangayan anya te, Ku taw.

³⁸Ay sik taw nu dway gbuba at fasulungan kayu ay nangalo angku, wa masine sak kangayan te, Ku taw.

³⁹Ay sik taw nu kesug way at leleg katsi, abandi ban umkalyam at leleg. Ay sik taw nu ddi long kesug at leleg katsi, aroro gafanud sa angku, kanya long ban e leleg tua kabavn.

⁴⁰ Sik taw nu kaylat tua ayu, angku at fakaylatun. Ay sik taw nu kaylat tua angku, kanya kaylat yangay at nasugu angku.

⁴¹ Ay sik taw nu kaylat tua Dius at taglong aroro kanya Dius at taglong, at takaylat mul yangay ban at masine, kata sik taglong nu gbul at masine. Ay sik taw nu kaylat tua sik masine fag taw aroro kanya sik masine fag taw, at takaylat mul yangay ban at masine, kata kafag masine fag taw nu gbul at masine.

⁴² Ay nus nga sinu at nafon dewa sik taya way sirut mamam sa ku tagadal at yud kaksvn tiba, aroro kanya ku tagadal wan, anud wan nu glong au ayu te, kanya tagfon di ban umkalyam at masine.

Mateu 11

¹ Ay nu ntabu wan Isus nu gfoyung sat Labi Duak tagadal, kanya nalo wan sanya ginan laman namoyung sat dayu fag ngay furuan.

² Ay Uan gina sisad fakaubungan, nu nadungug Fagtayukan at fakamulun, kanya nasugu at ngay tagadal,

³ ay nanginto sas Isus te, O o wan ebi at foyungan tagakadasugun. Ay o man nga gfanya yay ban ami.

⁴ Ay Isus gbalus Uan at ngay tagadal te, Loi wan ay foyungi sas Uan ay nadungug ay ay nalag ste ginan.

⁵ Aroro at yud glag ebi, katsi glag wan. Ay at yud malo ebi, katsi malo wan. Ay tagabuyu ebi katsi nfia wan. Ay at yud gdungug ebi, katsi gdungug wan. Ay at kinbul ebi, katsi gleleg wan. Ay at yud e kwa, katsi e nafadungug wa anya at Masine fag Barita.

⁶ Ay kafag taw guseganan tua nu ddi kauri angku.

⁷ Ay Uan at ngay tagadal nu nalo wan, Isus gfoyung sa sangay taw sa baliwas Uan te, Wain ro ay fagnaloun sas talun at yud e taw. Nataw ya ay fagyalagunun sanya. O kaylat am nanlag sik sigbo taginkuyusan sis tagmara.

⁸ Ay nu bunyay kanya ay fagyalagunun, nataw ya ay fagyalagunun sanya. O kaylat am nanlag sik taw at ke lanbung at masine daul. Aroro at ke lanbung at masine daul kanya nu gbanwan sa tua fia tiba tungud fag fun at bale.

⁹ Ay nu bunway kanya, nataw ya ay fagyalagunun. O kaylat am glag Dius at taglong at sad. Ay kin, nu katanya, ay glong au ayu te, Uan gtungud yay tiba tam Dius at taglong.

¹⁰ Kanya wan ebi ebi Dius at nafoyung sa sik rirukan te, Sumugu au ku fagsuguan laman gumuna emu. Ay kanya ban tagfasine am dalan.

¹¹ Anud wan nu glong au ayu te, fagayu mangena ya batang e nafasalug tagtungud yay Uan Tagfasurung. Ay dewa katanya nus nga sinu dewa tiba daga sas Dius at fagfagtainanun, kanya gtungud yay Uan.

¹² Ay siginan ngay Uan Tagfasurung nu nanfamoyung dasug katsi, Dius at fagmafagtainanun anke maidap siginan sik ngay mafangauri fag taw kaylat gasanyaun daul ay gfakamulun wan aroro gyanangafulun sanya.

¹³ Aroro fagayu Dius at taglong ay anggan Muisis at Rirukan, nafoyung sa baliwa Dius nu gfagtainan kaduge Uan yud ndasug.

¹⁴ Ay nu gafanud tuam at foyungan, at masuad te, Uan, kanya wan takadasug ban fag taglong at ngayan Elyas.

¹⁵ Kayu at ke talinga, dungugani.

¹⁶ Dada ro nu gfafanigan au ayu. Am mangaro kata wayam sik ngay sisian nu gfangawean. Kanya malunggung way lang sas fagawean ay gfanguroan sa tiba te,

¹⁷ Dewami gfantulalian laman gusegan am, wam nangawean. Ay dewami kata gwayway, wam gawaywayun.

¹⁸ Kata tuy ku faydayuanan aro at masuad. Uan nu ndasug e fagyudun kon tibak menit, ay wa yangay ginum at malangu. Ay at ngay taw kauri daul te, Uan gfansaful way.

¹⁹ Ay au, Taw at Baguama, nu ndasug au, gfangon aktua ay ginum aktua. Ay at ngay taw glong te, Ida. Kanya fag taw sik tagfangkumon way ay sik tagalangu way. Ay newa kanya gfagadgalangan way ngay tagbul at famayad sat fun, ay tagasalanan tsigon. Dewa katanya, siginan Dius at fakamulun saful tam te, matuyan at fagmamatanganun.

²⁰ Ay arodi Isus nagras sanya fag ngay furuan at taw, aroro dewa Isus nafalag ebi tangayu at mabalyanan fag fakamulun sanya fag ngay furuan, at taw wa naubun at ngay asalanan.

²¹ Ay Isus nalong te, Ida ida am, furuan Kurasin at ngay taw. Ay ida ida am, furuan Betsaida at ngay taw. Aroro nu nafakamulun akdi ku mabalyanan fag fakamulun sas furuan Tiru ay sas furuan Sidun, kata ku nafakamulun sa ayu, glugo wa ro gugat nu naubun at ngay asalanan, ay nasulun tagfantaras fag lanbung, ay anggan malunggung sisad dafug, laman gfalag te, naubun at ngay asalanan.

²² Ay glong kyangay ayu te, Gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, at faurianan sa ayu amabiat yap ban furuan Tiru ay furuan Sidun at ngay taw at faurianan.

²³ Ay am wan, furuan Kapernaum at taw, o nu gamatangan am ayu, e namabat ban sa ayu sas banwa. Duan, ay fakadasugan sa way at kinbul at

talun. Aroro nu nafakamulun akdi ku mabalyanan fag fakamulun sas furuan Suduma, kata ku fakamulun sa ayu, satu ro ste yay kafag furuan anggan katsi.

²⁴Ay katsi glong au ayu, furuan Kapernaum te, Gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, at faurianan sa ayu amabiat yap ban furuan Suduma at faurianan.

²⁵Ay ginanya, Isus glong te, Mama, o wan banwa at Fun ay anggan daga at Fun. Fadi fadi nafamasuksuk tuo ku foyungan at masuad sat mamatanganan fag ngay taw ay sat ke fagsafulun fag ngay taw, ay nafasure tuo ku foyungan at masuad sa takata sik ngay sisian fag taw.

²⁶Kin, Mama, aroro katanya tua am fakaylatun.

²⁷Ku Mama yay at nafon angku fagayu fagmabalyananun. Ay we taw saful fia angku, At Baguama, nu bunway ku Mama way lang tagsaful. Ay we taw saful fia ku Mama, nu bunway au, At Baguama, tagsaful. Ay kayu ku fakaylatun gfasaful, anggan kanya fag taw saful yangay.

²⁸Akbangi wa sa angku, nus nga sinu am takalufuy, ay at ke famubaun mabiat. Ay au wan tagfafia ay lufuy.

²⁹Fasii ayu ku fantungud liug, ay uliti fagayu ku foyungan ayu. Aroro mafanyan aktua ay malukme ktua, ay gfafia ktua ban ay lufuy.

³⁰Aroro wa mabiat ku nafon ayu fag fantungud liug ay magan ku nafon ayu fag famubaun.

Mateu 12

¹Ay gina sis famiangularay fag menit Isus ay at ngay tagadal gdalan sa sik gamasun. Ay ginanya at ngay tagadal kalunus, ay nabul at raug ay naon.

²Ay sik ngay taw Mafalayun nalag ay nalong sas Isus te, Damai, am ngay tagadal at fakamulun. Nu katanya way kamabo way tam faugali sis famiangularay fag menit.

³Ay Isus nabalusanya te, O nunda yam natap fun Dabid at fakamulun ebi gina kalunus ay anggan at ngay ufud.

⁴Ay fun Dabid nasakbo sas Dius at Bale ay naon tinapay at fon sas Dius, dewa wa masine Dabid ay at ngay ufud nu kon, aroro wa masine tibak taw nu kon ka fag fakonun. Kayu way lang at ngay tagfon fanggalangun takon.

⁵Ay o yam natap yangay sas Muisis at Rirukan te, At ngay tagfon fanggalangun sis Dius at tagbia fag bale wa gfaning famiangularay fag menit at faugali, ay dewa katanya we asalanan.

⁶Ay glong kyangay ayu te, e ndasug ste gtungud yay Dius at tagbia fag bale.

⁷ Amatangani Dius at longan te, Ku fakaylatun bunwa ay fanggalangun, nu bunway kaylat au nu kafanyu am ay iba.

⁸ Ay nu nasaful diam kanya fag longan at masuad, di am nangus glong te, Kafag taw e asalanan, kafag taw nu ddi e asalanan. Aroro au wan, Taw at Baguama, famiangalay fag menit at Fun.

⁹ Ay arodi Isus nalo sanya ginan ay nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan.

¹⁰ Ay sanya sik taw at mabulan at daluap. Ay sanya fag ngay taw ginto sas Isus te, Sik taw nu gfafia at ke fakasaitun sis famiangalay fag menit, o gfaning yangay tam faugali. At fakaylatun namoyung sa tibak taw te, Isus e asalanan.

¹¹ Ay Isus glong yangay sanya fag ngay taw te, ay tupa nu ntong sisad lusung sis famiangalay fag menit, arodi namul am sanya ginan, o kin.

¹² Ay sik taw at kamaesugan gtungud yay sik fagalagaun. Nu katanya, o sik taw gfaning tam faugali nu e masine fag fakamulun sis famiangalay fag menit.

¹³ Ay arodi Isus nalong sa kafag taw at ke mabulan fag daluap te, Falugdei am take. Ay kafag taw nafalugde wa fia fagngaba at take. Ay at daluap anfia wan ay kata wa at sadi.

¹⁴ Ay arodi at ngay taw Mafalayun nalo wan laman namakamatoan yay te, Tain tam fakamulun laman namabul ban tam Isus.

¹⁵ Ay Isus nasaful at ngay taw Mafalayun at algan, ay nalo wan sanya ginan. Ay ngayuk taw nangaloanya. Ay Isus nafafia kafag ngay taw ke fakasaitun.

¹⁶ Ay Isus nasalag sanya fag ngay taw te, Lag kamarita sa baliwa angku.

¹⁷ Kaya katanya gfafasludan Dius at taglong Isayas at naguna nafoyung te,

¹⁸ Amatangani. Tuy wan ku fagsuguan, ku filian, ku fakesugun, guseganan au daul anya. Namon au anya ku Masine fag Falad, laman ban kanya moyung sas yud Udyu fag ngay taw te, Katsi ban Dius gfalangfe wa ayu.

¹⁹ Kanya di ban kamabadbaboan, ay maran nu garingang, Ay di ban kadungug sa sangay furuan,

²⁰ Ay dewa e sik sigbo malukyukan, kanya di ban ggatvng. Ay dewa sik salung gakarabungun, kanya di ban gfarabung. Ay abandi ban at fakamulun laman fagayu taw kaylat fakalangfean.

²¹ Ay fagayu ban taw e fagsegun sa anya.

²² Ay e nataban sas Isus sik taw ke tagfafansaful, ay yud glag ay wa maaringang. Ay Isus nafafia anya ay maaringang wan ay glag wan.

²³ Ay sanya fag ngay taw andulo ay nalodlongan te, Malgau tuy wa manga fag taw fun Dabid at kasugfunanan.

²⁴ Ay at ngay taw Mafalayun nu nadungug kafag ngay taw at longan, nabalus te, Kanya fag taw nu gaiyan tagfafansaful, at fagmabalyananun signinan way Lango at Fun. Aroro kanya fag fun, tagfafansaful at fun.

²⁵ Ay Isus nasaful kafag ngay taw Mafalayun at amatanganan, ay nalong anya te, Kayu fun at taw nu gawayan way gugat, abandi ban kafag fun we fagsuguan ya. Ay dewa sik furuan ay dewa sik bale at taw nu gawayan way, abandi ban we taw gbanwan sanya.

²⁶ Ay Satanas nu gaiyan yangay at sadili, gfawayan way sat sadili, ay wa ban gtaglayun at fagmafunanun, o kin.

²⁷ Ay ku fagmabalyananun, ku fangaiyan tagfafansaful, nu signinan way Lango at Fun, daginan ay fagsuguan at fagmabalyananun at fangaiyan tagfafansaful. Ay ay fagsuguan at fakamulun gfalag te, wa matuyan ay longan.

²⁸ Ku fagmabalyananun ku fangaiyan tagfafansaful nu signinan tua Dius at Masine fag Falad, amatangani Dius gfagtainan wa ayu.

²⁹ O sik taw masakbo sa sik mabitsug fag taw at bale ay gfangkamul at ramraman dewa yud nasiuk taguna at mabitsug fag taw. O duan. Ay sabv, nu nasiuk wan, kanya mafafangkamul wa dayvm at ramraman fagayu.

³⁰ Ay nus nga sinu nu dway ggubuk angku, kanya gfawayan way angku. Ay nus nga sinu nu dway gfaful taw sa angku, kanya gfasaruayan way at ngay taw.

³¹ Ay nu katanya, glong au ayu te, nus nge wain fag asalanan, ay nus nge wain fag longan mauri sas Dius baliwa, Dius mafafalyam. Ay dewa katanya nu e mauri way fag longan sat Masine fag Falad baliwa, duan, we mafafalyam ya.

³² Ay nus nga sinu at ke mauri fag longan sa baliwa angku, Taw at Baguama, mafafalyam yay ban. Ay nus nga sinu at ke mauri fag longan sat Masine fag Falad baliwa, we mafafalyam ya, dewa katsi fag ngay menit, ay kabavn ban.

³³ Sik kayu masine, anggan at rawvg masine tua. Ay sik yud masine fag kayu, anggan at rawvg wa masine. At rawvg tagfasaful sas taw te, o tain kafag kayu.

³⁴ Kata wayam sik ngay dot. Ay fagyudun mafafoyung at masine, aroro mauri wayam. Aroro taw at longan gfaning yangay at amatanganan.

³⁵ Sik masine fag taw, masine tua at fagfasureun signinan at masine at basad. Ay sik mauri fag taw mauri way at fagfasurean signinan at mauri at basad.

³⁶ Ay gfoyung au ayu te, gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, fagayu taw namoyung sas Dius sa baliwa fagayu at longan at yud e tungkul.

³⁷ Aroro signinan am ngay longan Dius gfangayan ban emu te, Wo e asalanan, ay man nga, E asalanan way o.

³⁸ Ay arodi tibak tagfoying Muisis at longan ay tibak taw Mafalayun naet sas Isus te, Takamoyung, kaylat ami nu gfalag o emi sik mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, signan os Dius.

³⁹ Ay Isus nabalusanya te, Ay fagyalagunun sik ke fakatoglagan way fag fakamulun aroro sik mauri wayam fag ngay taw ay at yud matuyan sas Dius. Ay wa ban e gfalag sa ayu sas day ebi at fakatoglagan at kindasug sas Dius at taglong Unas.

⁴⁰ Aroro kata yangay ebi Unas nu tuluk menit ay tuluk yabi nu sisad ungdan albon daul katanya yangay ban au, Taw at Baguama, tuluk menit ay tuluk yabi nu sisad luib.

⁴¹ Ay ebi fag ngay taw Ninibe gdog yangay ban gleleg gfasfuan ayu gina ban fanginsafulan asalanan fag menit. Ay ginanya ban at ngay taw Ninibe lumong sa baliwa ayu te, mauri ay fakamulun. Aroro at ngay taw Ninibe naubun tua at ngay asalanan gina nadungug Unas at foyungan. Ay amatangani, e ndasug ste gtungud yay Unas.

⁴² Ay sik mangena, ebi sis talun Seba at fun, gdog yangay ban gleleg gfasfuan ayu gina ban fanginsafulan asalanan fag menit. Ay ginanya kafag mangena lumong sa baliwa ayu te, mauri ay fakamulun, aroro kafag mangena ndasug sas fun Sulumun signans fungfung daga, laman nandungugan fun Sulumun ay mamatanganan fag longan. Ay amatangani, e ndasug ste katsi, gtungud yay fun Sulumun.

⁴³ Sik mauri fag falad naubun aro at fagbanwanan fag taw, ay nalo sa sangay talun at yud e mamam, laman nanrvbvy tibak fagbanwanan. Ay we nalag.

⁴⁴ Ay kafag mauri fag falad gamatangan te, Guli kyay siring sa ebi ataw ku bale. Ay nu ndasug sanya, manlag di malanu ay masine at bale ay we ibama sanya.

⁴⁵ Ay kafag mauri fag falad nalo ay nataban yay fitu yak mauri fag falad. Ay kanya fag fitu gtungud yay anya nu mauri. Ay kanya fagayu namanwan sanya fag taw, ay kafag taw nkugat yay signan ebi ataw nu mauri. Katanya yangay ban takadasug anggan sa ayu fag ngay taw mauri.

⁴⁶ Ay kaduge Isus gfoying sanya fag ngay taw, Isus at mina ay at ngay faduksay ndasug, ay gfanya anya sas lod bale, kaylat gyafakamatoanun anya.

⁴⁷ Ay e nafoying Isus te, Sna am mina ay am ngay faduksay sis lod bale, gyafakamatoanun emu.

⁴⁸ Ay Isus nabalus te, Sinu ku mina ay sinu ku ngay faduksay.

⁴⁹ Ay Isus natiu at ngay tagadal ay nalong te, In tsigon ku mina wan ay ku ngay faduksay wan.

⁵⁰ Aroro nus nga sinu tagfaning ku Mama sas banwa at fakaylatun, kanya wan ku ngay faduksay ay ku mina.

Mateu 13

¹ Ginanya fag menit, Isus nalo wan sanya ginan fag bale ay malunggung yay sis tigyanan lino.

² Ay sik ngay taw ngayu ngayu ndasug ay gligunganya. Ay nu katanya Isus nasakay sa sik sakayan lino ay malunggung sanya. Ay at ngay taw malindug way sanya sa sangaba tigyanan lino.

³ Ay ngayu Isus nu gfafaydayuanan nu gfoying sa sangay taw te, Ebi sik taw tagtanum bvtang nakoko wan laman nananum.

⁴ Ay gina gtanum, tiba at bvtang antong sasad dalan. Ay sik ngay manuk tungud ndasug sanya ay nasinduk wan.

⁵ Ay tiba at bvtang antong sas tagagangun fag daga. Ay sanya mayangfis way at daga. Ay masakit nu gtugbung, aroro wa ngabasad at daga sanya.

⁶ Ay nu masugba wa at menit, at bagu gtugbung fag bvtang kaitut wan, aroro at lalid wa kaabasad, ay nyango wan.

⁷ Ay tiba at bvtang antong sas swa madugi at lalid ay at dugi nbia ay nafaut wan at tanuman.

⁸ Ay tiba at bvtang antong sas daga masine, ay ngayu at rawvg. Siginan sadik bvtang, safuluk safulu, ay tiba unumk safulu, ay tiba tuluk safulu.

⁹ Kayu at ke talinga, dungugani.

¹⁰ Ay Isus at ngay tagadal ankakbang sas Isus ay ginto anya te, Wain ro kabavn am fagfaydayuananun nu gfoying o sa sangay taw.

¹¹ Ay Isus nabalus anya te, Aroro Dius kaylat nu saful am at fagmafagtainanun at ngay masuksukan fag ugali. Ay duan, wa kaylat sa tibak taw nu gsaful.

¹² Aroro sik taw nu e fagsafulun tua, e mamut yay ban laman umkayu at fagsafulun. Ay sik taw nu alay way sirut sirut at fagsafulun, e namul yay ban siginan anya.

¹³ Nu katanya ku fagfaydayuananun nu gfoying au sanya fag ngay taw, laman kanya dewa gdama wa glag, ay dewa gdungugan wa gdungug, ay wa gtogdungug.

¹⁴ Ay nfasludan wa ngani fia sanya ebi ebi fag taglong, Isayas at naguna nafoyung te, Dewam gdungugan gugat, wam katogdungug ya, ay dewam gugat gdama, wam glag ya.

¹⁵ Aroro tuy fag ngay taw we amatanganan, ay kauri wa gdungug, ay at mata gtipan way. Satu ro nu dyaman katanya, tuy fag ngay taw glag tua ban, Ay

gdungug tua ban, ay gtogdungug tua ban ay kafoli ban sa angku, ay namafia kyay bananya.

¹⁶ Ay am long guseganan tuam, aroro glag tuam, ay anggan gdungug tuam.

¹⁷ Ay anud wan nu glong au ayu te, Ebi fag ngay taglong ay ebi fag ngay masine fag taw gyalagun oma ay nalag katsi, ay wa nalag. Ay kanya kaylat oma gyadungugan ay nadungug katsi, ay wa nadungug.

¹⁸ Dungugani sa aro ku faydayuanan sa baliwa tagtanum at masuad.

¹⁹ Nus nga sinu at nadungug at Longan sa baliwas Dius nu gfagtainan ay nu dway nasaful at masuad, at mauri umdasug ay namul kafag Longan aro at natanum sit amatanganan. Kata aro fag bvtang at kintanum sasad dalan.

²⁰ Ay at bvtang at kintanum tagsis wa gang, katanya yangay at Longan, sik taw at nadungug. Ay masakit kafag taw nu gafanud nu guseganan.

²¹ Ay kanya kata yangay kafag bvtang nu yud e lalid, ay wa glugo nu gafanud. Ay abandi ban sik fagidapun ay sik faurianan nu ndasug aroro nu gafanud sit Longan way lang, arodi vtv kanya nafangafoliun wan.

²² Ay at bvtang at kintanum sis wa madugi, katanya yangay at Longan sa sik taw at nadungug. Ay dewa katanya kanya fag taw at fagamatanganun sa way daul at fagafanawaun ste swa daga, ay anggan at fakesugun sa ways fagmaramramanun, ay kanya nafaut at longan, ay at nadungug wa ban e rawvg.

²³ Ay tiba at bvtang at kintanum sit masine fag daga, katanya yangay sik taw at nadungug at Longan ay natogdungug ay kaylat. Kafag taw e masine wa fia fag fakamulun kata yangay kafag tanum nu e rawvg. Tiba safuluk safulu, ay tiba unumk safulu, ay tiba tuluk safulu ginan kafamut.

²⁴ Ay Isus nafoyung yangay sik faydayuanan te, Dius nu gfagtainan kata yangay sik taw nu nananum at masine fag bvtang sat gamasun.

²⁵ Ay kaduge fagayu taw gtiug, sik tagfawayan andasug ay natanum yangay sik ngay mafarean sa kafag taw ngaba tanuman. Ay arodi vtv kafag taw nalo wan.

²⁶ Ay abandi at natanum natugbung ay narawvg. Ay anggan at ngay mafarean ansure yangay.

²⁷ Ay tagbilug gamasun at ngay fagsuguan nangakbang ay nalong sat fun te, Fagtainan, sabv, masine ngawan tam natanum fag bvtang sim gamasun. Wain manga kafag ngay mafarean fagnasuglatanun natugbung.

²⁸ Ay tagbilug gamasun nabalus anya te, Sik tagfawayan at nafakamulun. Ay at ngay fagsuguan nainto yangay te, O kaylat o nu gyawa ami katsi.

²⁹ Ay tagbilug gamasun nabalus te, Deyud. Magulad am tam natanum ginam ggulad at mafarean.

³⁰ Fabayani wan nu kagurang, ay nu famulan wa ban, gfoying kyay ban sa ku ngay taggutlu te, Taguna fafuli yap at ngay mafarean ay futusi ay ukasi wa sasad afuy. Ay tam tanum long fafuli sa ku bale famoy.

³¹ Ay Isus nafoyung yangay sik faydayuanan te, Dius nu gfagtainan kata yangay sik rigrig sulud, sik taw nu nabuba ay namarigrig sat ngaba gamasun.

³² Kanya wan talay talay fag bvtang sas fagdaul daga, ay nu natugbung wan ay nu nbia wan, kanya wat tagtungud tibak makmak. Ay nu sik kayu wan, manuk tungud nanfugad tua sat sanga.

³³ Ay Isus nafoyung yay fia sad i yak faydayuanan te, Dius nu gfagtainan kata sik famaura tinapay. Sik mangena nabul at famaura ay nafasuglatan naawat tinapay, kadaul sik sabi. Ay arodi fagayu at naawat ankura wan.

³⁴ Ay Isus kayu ginan gfoying sa sangay taw, gfaydayuanan way. Ay wa gfoying nu dway e faydayuanan.

³⁵ At fagnafakamulunun katanya laman namafasludan Dius at taglong at naguna nafoyung te, Namoyung kban sik ngay faydayuanan, Ay namoyung kyangay ban anggan ebi at masuksukan siginan ngay ebi ebi tam fagdaul daga nu bagu kafasigad.

³⁶ Ay arodi Isus nalo wan siginan aro at maful fag ngay taw, ay nasakbo sat fagtaglayunan fag bale. Ay at ngay tagadal ankakbang sa anya ay ginto te, Fayamagi emi am faydayuanan sat mafarean sas gamasun.

³⁷ Ay Isus gbalus te, Tagtanum at masine fag bvtang au wan, Taw at Baguama.

³⁸ Ay kafag gamasun tam fagdaul daga wan. Ay at masine fag bvtang, kayu Dius at fagfagtainanun fag ngay taw. Ay at mafarean, kayu tagfaning at mauri.

³⁹ Ay at fawayan at natanum kafag ngay mafarean, kanya Satanas. Ay at fanggutluan, gina ban fagdaul daga at fakatabuan, ay at ngay taggutlu, kanya Dius at ngay tagbarita.

⁴⁰ Nus nga setaw nu gfaful at ngay mafarean ay gukas sasad afuy, katanya yangay ban sas fakatabuan fag ngay menit.

⁴¹ Ay au, Taw at Baguama, gsugu kban ku ngay tagbarita laman nanfasaman kayu tagfe asalanan tiba ay kayu at mauri at fakamulun, siginan ku fagmaftainanun.

⁴² Ay at ngay tagbarita mukas ban fagayu sasad afuy sas fagirugan. Sanya nu gwayway ban gugat ay anggan nu gfaringgit at bagang.

⁴³ Ay ginanya ban fag menit, at ngay masine fag taw masulo ban katas menit nu masulo, aroro sanya si wa tam Mama at fagfagtainanun. Kayu at ke talinga, dungugani.

⁴⁴ Dius nu gfagtainan kata yangay sik mesug daul fag ramraman at masuksukan sa sik gamasun. Ay abandi sik taw nalag kanya at mesug ay nadog nafasuksuk. Guseganan daul aroro nalag kafag ramraman, ay nafalao yay fagayu at ramraman nus nge wain, ay namul kafag gamasun.

⁴⁵ Ay sad i ya fia ku faydayuanan. Dius nu gfagtainan kata yangay sik tagfalao nu nanrvbvy sik ngay mabulawanan fag ramraman.

⁴⁶ Ay kanya nalag tibak taw ba gang tagtungud tiba nu mafanud. Ay aroro ngayu tua nu kabayad, kanya nalo wan ay nanfalao yay fagayu at ramraman nus nge wain laman namul kafag gang at mafanud.

⁴⁷ Ay sad i ya fia ku faydayuanan. Dius nu gfagtainan kata sik fanggamat albon. Ay e nanama sasad lino at fanggamat albon, laman nanggamat nus nge wain wa kalbon.

⁴⁸ Ay albon nu nkapnu sat fanggamat, kafag ngay taw gguyud at fanggamat albon sas tigyanan lino. Ay malunggung yay sanya laman nansuad at masine fag albon sat fagsuadan, ay nangukas wan kayu at yud masine fagayu.

⁴⁹ Katanya yangay ban sat fakatabuan fag ngay menit. Dius at ngay tagbarita gina ndasug, kanya ban namasadsamanan at ngay mauri fag taw signan at ngay masine fag taw.

⁵⁰ Ay mukas ban at mauri fag ngay taw sasad afuy sas fagirugan. Ay sanya nu gwayway ban gugat ay anggan nu gfaringgit at bagang.

⁵¹ Ay Isus ginto yangay te, O nasaful wam fagayu ku longan at masuad. Ay at ngay tagadal gbalus te, Sabv wan.

⁵² Ay Isus nalong yangay fia anya te, Nu katanya fagayu tagsaful Dius at longan ay ansik tagadal sas Dius at fagfagtainanun, kanya kata sik tagbilug bale. Aroro kafag tagbilug nafasure signan at sandigan at bagu fag fagmaramramanun ay anggan yangay at taglugo fag fagmaramramanun.

⁵³ Nu ntabu wan Isus nu gfoyung kafag ngay faydayuanan, nalo wan sanya ginan.

⁵⁴ Ay nu ndasug sat furuan fia, nafoyung sanya fag ngay taw sat bale fakafulan. Ay at ngay taw andulo ay gidgintoan te, Dagingan ro manga kanya fag taw at fagsafulun at foyungan takatanya. Ay dagingan ro anggan at fagmabalyananun laman gfakamulun at ngay madulo.

⁵⁵ O tuy wa manga fag taw kafag takawat bale at baguama, o sabv. Ay o tuy wa manga ke mina at ngayan Maria ay at ke ngay faduksay at ngayan Santiagu ay Use ay Simun ay Udas, o sabv.

⁵⁶ Ay at faduksay fag ngay mangena ste yangay, o sabv. Dagingan ro siring tuy fag taw at ngay foyungan fagayu.

⁵⁷ Ay kanya fag ngay taw kauri Isus. Ay Isus nalonganya te, Nus nga nday fag taw gseg Dius at taglong, sas day at taw sit taglong at talun ay anggan at kalongan.

⁵⁸ Ay wa ngayu Isus nu gfasure at mabalyanan fag fakamulun sanya, aroro sanya at ngay taw wa ngap gafanud.

Mateu 14

¹ Kaduge nia, at fun sanya fag talun, fun Erudes, nadungug Isus at fakamulun.

² Ay kanya fag fun nalong sat ngay fagsuguan te, Nu gamatangan au Isus, Uan way Tagfasurung nadog yay naleleg. Fakatanyaun mabalyanan at fakamulun.

³ Katanya way fun Erudes at fagnalongun, aroro ebi ataw nafagamat Uan, ay nasiuk ay naubung wa taba. Aroro Erudes andadua sat ifag Erudias, at faduksay Felipe at tina.

⁴ Ay ebi ataw Uan nalong sas Erudes te, Kamabo wayo tam faugali nu gtiug wayo Erudias.

⁵ Ay Erudes kaylat wama gfabul Uan, ay duan, wa nafabul aroro kalimu way at ngay taw Udyu. Aroro at ngay taw gafanud wa te, Uan Dius way at taglong at sadu.

⁶ Ay abandi Erudes e fagmafulun gina ndasug at fagamatanganun fag menit nu kasalug. Ay Erudias at baguina kamaseganinaun sanya fag ngay mangama at maful sanya. Ay Erudes kaylat daul.

⁷ Ay kanya fag fun nafatuyanan sa kafag baguina te, Gfon kwa ban emu nus nge wain am fagetun.

⁸ Ay kanya fag baguina at mina naatul, ay kafag baguina anke fagetun siginan kafag fun te, Suadi Uan Tagfasurung at alfuyu sa sik laman ay fosuki sa angku stae.

⁹ Ay kafag fun kabalu, ay dewa katanya, kanya nasugu laman namaning kafag baguina at fagetun, aroro sa aro taw at nafafanud ay aroro at ngay betaw nadungug.

¹⁰ Ay arodi kafag fun nasugu wa fia ay nafalifung Uan at alfuyu gina sisad ubung,

¹¹ ay nabuba wan at alfuyu sa sik laman ay nafon sanya fag baguina. Ay kafag baguina nabuba yangay sat mina.

¹² Ay Uan at ngay tagadal andasug sas fakaubungan ay nabul Uan at bilug ay namoli. Ay arodi kafag ngay tagadal nalo laman namoyung sas Isus.

¹³ Ay Isus nu nadungug te, e nafabul wa Uan, nasakay wa sa sik sakayan lino ay nalo wan sanya ginan fag talun ay andasug sa sik talun at yud e taw. Ay fagayu taw nu nasaful te, Isus nalo wan, nangguyan yay anya sa sangaba talun signinan at ngay furuan.

¹⁴ Ay Isus nu naduksun signans sakayan, nalag yay sik ngay taw ngayu ngayu. Ay Isus kafanyu kanya fag ngay taw ay gfafia at ngay ke fakasaitun.

¹⁵ Ay at menit nu siwas asudan mata, Isus at ngay tagadal nangakbang sas Isus ay nalong te, We bale ste, ay kayabi wan katsi. Falaoi wa kafag ngay taw, ma ro nanrvbvy at fakonun sa sangay furuan.

¹⁶ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Kya masine gfalao anya. Am wa ro tagfayafun anya.

¹⁷ Ay at ngay tagadal nalong sas Isus te, Duan. Lima wayk tinapay ay dua way sirut kalbon em buba iste.

¹⁸ Ay Isus nalong te, Fastei.

¹⁹ Ay Isus nafalunggung fagayu taw sasad wa makmak. Ay Isus nagalumutan kafag limak tinapay ay kafag duak albon, ay natangda sas banwa ay naseg tam Dius. Ay nu ntabu wan, Isus nalungud yay at ba tinapay ay nafon sat ngay tagadal. Ay at ngay tagadal nafon yangay sa sangay taw.

²⁰ Ay fagayu taw naon ay napsug wan. Ay nu ntabu wan nafaful labi duak sabi mapnu at naglungudan at sawad.

²¹ Ay at nafangon limak libuk mangama, saman yay ngay mangena ay at ngay sisian.

²² Ay arodi Isus nasugu at ngay tagadal, laman nansakay sas sakayan lino ay namaguna wa anya sat dife, gina Isus gfalao at ngay taw.

²³ Ay Isus nu nafalao wan kafag ngay taw, naundaud sa sik buksul gsesadian laman nandarangin sanya. Ay nu nyabi wan, sanya yay Isus gsesadian.

²⁴ Ay aro at ngay tagadal at sakayan ngayayu wan signans tigyang, ay lugwak gfaidapan anya, ay tagmara gfablang way anya.

²⁵ Ay balabag di, s'daga kamenit gina madulum yay sirut, Isus nalo sa sangaba tungud lino ay nkakbang sat ngay tagadal.

²⁶ Ay at ngay tagadal nadama Isus nu glo sa sangaba tungud lino, ay garinun daul kalimu ay glong te, In sik labang way. Ay at kaksvnan nu kalimu nafanguroan.

²⁷ Ay arodi vtv Isus nalong anya te, Faksvni ay amatanganan. Au way. Lag kalimu.

²⁸ Ay Pedru gbalus sas Isus te, Ku Fun, nu o yay fia, faloi yangay angku sa sangaba tungud lino.

²⁹ Ay Isus nabalus te, Wainyayo. Ay Pedru naduksun signan at sakayan ay nalo sa sangaba tungud lino nangakbang sas Isus.

³⁰ Ay Pedru nu nalag te, maksvn nu gtagmara, kanya kalimu. Ay kanya gfasigad wa kalubgub, ay nauro te, Ku Fun, gubuki angku.

³¹ Ay arodi vtv Isus nafalugde at take ay nated Pedru ay nalong anya te, O wan sik taw at yud maksvn am fagafanudun. Wain ngani am fagfainfolianun am amatanganan.

³² Ay gina duama nasakbo sas sakayan, anragang wan nu gtagmara.

³³ Ay at ngay tagsisad sakayan naseg Isus ay nalong te, Matuyan o wan Dius at Baguama.

³⁴ Ay Isus ay at ngay tagadal nu ndife wan, at fakadasugan sas talun Genesaret.

³⁵ Ay sanya fag talun at ngay taw nu nalag te, kanya wa mangaro Isus, namoyung yay sat ligung fag ngay furuan. Ay e nataban sas Isus fagayu at ke fakasaitun,

³⁶ ay at ngay taw get sas Isus laman at ke fakasaitun nanlangbud sumyu dewa sas Isus at farangfangan lanbung. Ay arodi fagayu at nalangbud sumyu anfia wan.

Mateu 15

¹ Kaduge nia tibak taw Mafalayun ay anggan tibak taw tagfoyung Muisis at longan andasug signans Erusalem ay nangakbang sas Isus ay nalong te,

² Wain manga am ngay tagadal at fakamaboun tam mangaguyang at faugali. Aroro wa gfequs at daluap gina nanfangon.

³ Ay Isus nabalus kafag ngay taw te, Ay am, wain ay fakamaboun Dius at suguan, newa ay fagfaningun ang way ay faugali.

⁴ Aroro ebi Dius nasugu wa te, Suyui tua am mama ay am mina, ay, Fabuli wan nus nga sinu fag taw nu glong way mauri sat mama ay sat mina.

⁵ Ay dewa Dius nasugu katanya, gfoyung way am te, masine sik taw nu nalong way sat mama ay sat mina te, Nafon kwa sas Dius ku algan fanggubukun ayu. Ay nu katanya way ay longan, at masuad glong wayam te, Lag gsuyu ay mama ay ay mina.

⁶ Ay nu katanya way ay longan, gfae yud wam e tungkul Dius at longan ay ay fagfanningun ang way ay faugali..

⁷ Sik takamaningan way am. Ay matuyan Isayas nu naguna nafoyung ebi ebi sa baliwa ayu te,

⁸ Tuy fag ngay taw, nu gseg angku si way lang at bibig, ay dewa katanya at amatanganan ngayayu way angku.

⁹ Nu katanya way we tungkul, dewa gseg angku, Aroro at foyungan taw way at longan, nafoyung te, Dius at longan.

¹⁰ Ay Isus nafaful sanya fag ngay taw ay nalong anya te, Dungugani ay asafuli ku longan.

¹¹ Bunwa sik taw at naon tagfasuya anya. At longan way mauri tagfasuya anya.

¹² Ay Isus at ngay tagadal ankakbang ay nainto anya te, O saful wo te, at ngay taw Mafalayun kauri nu nadungug am longan aro.

¹³ Ay Isus nafaydayuanan te, Fagayu tagtugbung nu bunway ku Mama sas banwa at natanum, e gumulad yay ban.

¹⁴ Fabayani wa anya, aroro kafag ngay taw takata way sik ngay taw yud glag tagtabanan tiba yangay yud glag fag ngay taw. Ay fagdua kabulsu way ro sasad lusung.

¹⁵ Ay Pedru ginto sas Isus te, Foyungi emi kanya am faydayuanan at masuad.

¹⁶ Ay Isus nabalus anya te, O nunda anggan am, yam yangay e fagsafulun.

¹⁷ O nunda yam nasaful te, kamayewa at nafasat basad bibig umdasug yangay sat ungdan ay abandi gtaglayun sas fagalangan.

¹⁸ Ay tagfasuya taw tagsiginan way at bibig, kanya tagsiginans taw at amatanganan.

¹⁹ Aroro tagsiginan sik taw at ayupan kasure sik ngay mauri fag ngay amatanganan, ay nu gfabul way, ay nu gfanugtug way, dewa sat ke tama ay dewa sat yud batang e indugan, ay nu gfangkamul way, ay nu kamuag way nu gfoyung tiba at ugali.

²⁰ Takatanya tagfasuya sik taw. Aroro sik taw nu kon dewa yud nafegus at daluap gina nanfangon, wa gfasuya anya.

²¹ Ay abandi Isus nalo wan sanya ginan ay andasug sa sik talun munakbang sas furuan Tiru ay Sidun.

²² Ay arodi sik mangena, sik taw signans talun Kanan, nalo sanya ay maksvn nu glong te, Afanyui angku ku Fun, fun Dabid at kasugfunanan. Aroro sik tagfafansaful gfaidapan daul ku baguina.

²³ Ay Isus wa gbalus anya nus di sik aringang. Ay Isus at ngay tagadal nangakbang sa anya ay maksvn nu glong anya te, Ida. Aiyani wan kafag mangena. Ankuri wami nu guro gugat gugat si em guyan.

²⁴ Ay Isus gbalus te, Ku fagindasugun sa way lang at nalyam fag ngay tupa tagsas taw Israel.

²⁵ Ay arodi vtv kafag mangena ankakbang sas Isus ay anlub ay glong anya te, Ku Fun, gubuki angku.

²⁶ Ay Isus nabalus te, Wa masine gbul sisian at fakonun ay gukas sas idu.

²⁷ Ay kafag mangena nalong te, Sabv ngaro, ku Fun. Dewa katanya, at idu kon at ngay nagfatongan at kintong siginan at tagbilug fagfangongan.

²⁸ Ay Isus nabalus anya te, Fagmangena, maksvn am fagafanudun. Umsure wa fia am fagetun. Ay ginanya kafag mangena at baguina nfia wan.

²⁹ Ay Isus nalo wan sanya ginan fag talun, ay gdalan sa sangaba tigyangang lino Galilea. Ay anggan naulul sa sik buksul ay malunggung yay sanya.

³⁰ Ay sik ngay taw ngayu ngayu nanangakbang sa anya. Ay nataban sa anya at yud malao, ay at yud mafalelegan at take ay at bitis, ay at yud glag, ay at yud maaringang, ay e tiba yay. Ay tiba nafataygilidan at ngay ke fakasaitun sas Isus akbang. Ay Isus nafafia fagayu.

³¹ Ay kafag ngay taw andulo nu nalag te, at yud maaringang, garingang wan, ay at yud mafalelegan at take ay at bitis nfia wan, ay at yud malo, malo wan, ay at yud glag, glag wan. Ay kafag ngay taw naseg taw Israel at Dius.

³² Ay ginanya Isus nafakbang sa anya at ngay tagadal ay nalong te, Kafanyu au in fag ngay taw, aroro katsi tulu wak menit nu maful ste si angku, ay katsi we fakonun ya. Ay au kya kaylat gfalao anya nu kalunus yay, laman ro di mdulum at mata sat ngaba dalan.

³³ Ay at ngay tagadal nalong anya te, Dagingan ro nu namul ami takayu nia fag fakonun, ste s'talun at yud e bale, laman ro kafag ngay taw sak napsug.

³⁴ Ay Isus nainto sat ngay tagadal te, Ay seyu way nunda ay ba tinapay. Ay at ngay tagadal gbalus te, Fitu. Ay wa ngayu em ba albon.

³⁵ Ay Isus gsugu sa sangay taw te, Malunggungi sas wa daga.

³⁶ Ay Isus nagalumutan kafag fituk tinapay ay anggan albon ay naseg Dius, ay nalungud ay nafon sat ngay tagadal. Ay at ngay tagadal nafon yangay sa sangay taw.

³⁷ Ay fagayu taw naon wan ay napsug wan. Ay kanya nafaful at naglungudan ay at nagsawadan, fitu yak balulang mapnu.

³⁸ Ay at nafangon, ufatk libuk mangama, saman yay ngay mangena ay at ngay sisian.

³⁹ Ay Isus nafalao wa kafag ngay taw ay arodi nasakay wa sa sik sakayan lino ay andasug sa sik furuan at ngayan Magadan.

Mateu 16

¹ Abandi at ngay taw Mafalayun ay at ngay Saduseu nangakbang sas Isus laman namaskudanya te, O wa ro wo mafalag emi sik mabalyanan fag fakamulun signans banwa tagfatoglag te, signan os Dius.

² Ay Isus nabalus kafag ngay taw te, Gina kayabi glong am te, masiwang tua ban balabag, newa gmangalay tua daul tam banwa.

³ Ay nus balabag glong am te, Karak way ro siring katsi newa dewa gmangalay tam banwa madulum way daul sat ngay ligung. Nasaful wam at fakasafulan sa tam banwa ay dewa katanya yam saful at fakasafulan sa baliwa takadasug ban fag ngay menit.

⁴ Ay fagyalagunun sik ke fakatoglagan way fag fakamulun aroro sik mauri wayam fag ngay taw, ay at yud matuyan sas Dius. Ay wa ban e gfalag ayu sas day at fakatoglagan at kindasug sas Dius at taglong Unas. Ay Isus naubun wan kafag ngay taw ay nalo wan.

⁵ Ay Isus at ngay tagadal nu ndife wan, nalyam gbuba sik fakonun.

⁶ Ay Isus nalonganya te, Dirii famaura tinapay signans taw Mafalayun ay Saduseu.

⁷ Ay at ngay tagadal gkamatoan sit dayu te, Isus aro at fagnalongun katanya aroro nalyam tam gbuba sik fakonun.

⁸ Ay Isus nasaful wan at ngay tagadal at kamatoanan ay nalongsanya te, Sik ngay taw wayam at yud maksvn ay fagafanudun. Wain ay fagkamatoanun te, Sik ngay taw wayam at yud maksvn ay fagafanudun. Wain ay fagkamatoanun te, Wa tam e fakonun.

⁹ O yam nasaful. Ay o wam namatang ebi fag limak tinapay ku famaya fun limak libuk mangama. Ay o seyuk sabi ay nafaful at nagsawadan.

¹⁰ Ay anggan yangay fituk tinapay ku famaya fun ufatik libuk mangama. Ay seyuk balulang ay nafaful at nagsawadan.

¹¹ Wain ro ay fagyudun nasaful aro ku longan at masuad. Ku longan bunwa sik fakonun fia. Ay aroro ku longan glong kway te, Dirii ay mataganani at famaura tinapay signan taw Mafalayun ay Saduseu.

¹² Ay arodi vtv at ngay tagadal nasaful te, Isus at longan at masuad, bundi lang mangaro glong te, Dirii famaura tinapay. At masuad glong tua ngaro te, Dirii taw Mafalayun ay Saduseu at ngay foyungan.

¹³ Ay abandi Isus nalo sas Sesaria, fun Felipe at furuan. Ay nu ndasug ginto sat ngay tagadal te, Sinu au unu Taw at Baguama at ngay taw at longan.

¹⁴ Ay at ngay tagadal nabalus te, Tiba nalong te, O wa unu Uan Tagfasurung. Ay tiba nalong te, O wa unu Dius ebi fag taglong Elias, ay tiba nalong te, Eremias, ay malgau tiba yay ebi Dius at taglong.

¹⁵ Ay Isus nainto yangay fia sat ngay tagadal te, Ay am manga nu gamatangan am, sinu au.

¹⁶ Ay Simun Pedru nabalus wa daul te, O wan Fagtayukan, tagleleg kabavn fag Dius at Baguama.

¹⁷ Ay Isus nalong yangay anya te, Guseganan tuo Simun, Unas at baguama. We taw nafoyung emu takatanya. Ku Mama tua sas banwa at nafoyung emu.

¹⁸ Ay glong kyay sa emu te, O wan Pedru, Takata Sik Gang. Ay namaful kban ku furuan stae fag gang. Ay dewa fakabulun at fagmabalyananun di ban mababo ku nafaful ku ngay taw.

¹⁹ Ay gfon kwa ban emu Dius at fagmagentaianun at fanluang. Ay nus nga setaw am fagsalagun ste swa daga, anggan Dius sas banwa nasalag yangay. Ay nus nga setaw am fagsuguun ste swa daga, anggan Dius sas banwa nasugu wan.

²⁰ Ay arodi Isus maksvn nu nalong sat ngay tagadal te, Lag gfoying sa tibak taw sa baliwa angku te, Kanya Fagtayukan.

²¹ Siginan ginanya, Isus gfasigad nafayung sat ngay tagadal te, Glo kwa ban fia sas furuan Erusalem. Ay sanya ban ngayu ku fagnandalanun faurianan siginan at ngay fagtaianan ay anggan at ngay fun tagfon fanggalangun ay anggan at ngay tagfoying Muisis at longan. Ay e gfabul ban angku, ay sis fatuluk menit, gdog kyay ban gleleg.

²² Ay Pedru nataban Isus sat dayu ay nagras anya te, Duan, wa katanya, ku Fun. Duan. Wo mkatanya.

²³ Ay Isus anbiling ay gfasalubangan Pedru ay nalong anya te, Lag ste o kata wayo Satanas. Kata wayo gfataid angku. Aroro am fagamatanganun taw way at ugali, bunwa Dius at ugali.

²⁴ Ay arodi Isus nafoyung sat ngay tagadal te, Sik taw nu kaylat nangalo angku, lag gfaning at sadili fakaylatun. Fasanani way at fasulungan kayu ay aloi way angku.

²⁵ Aroro nus nga sinu takesug way at leleg katsi, abandi ban umkalyam at leleg. Ay nus nga sinu nu ddi long kesug at leleg katsi aroro gafanud sa angku, kanya long ban e leleg tua kabavn.

²⁶ O e tungkul sa sik taw nu nafabul tua fagayu ste swa daga ay dewa ban kalyam at leleg. Duan. Sik taw we famangsi sat leleg.

²⁷ Aroro au, Taw at Baguama, umdasug kban stae e fagmasineun au signan ku Mama, gfasfuan at ngay tagbarita. Ay ginanya ban gfon ban sas fagayu taw kata at nafakamulun.

²⁸ Ay anud wan nu glong au ayu te, Am tiba at malindug ste katsi yam kabul yakmay ban am lumag angku, Taw at Baguama, nu kadasug au laman namagtainan ku ngay taw.

Mateu 17

¹ Ay nu nlangfe unumk menit, Isus nataban Pedru ay Santiagu ay anggan Uan, Santiagu at faduksay, ay naulul sa sik ngabat fag buksul at yud e taw.

² Ay anbali wan Isus at bilug gina sit ibama daga salubangan. Ay Isus at mata nu masulo kaksvn tam menit. Ay anggan at lanbung at kalaksian kata menit nu ganinag.

³ Ay sik duama nsure sas Isus, at ngayan Muisis ay Elias, ay kanya gfakamatoananya.

⁴ Ay Pedru nalong yay sas Isus te, Em Fun, masine iste yangay ami. Ay nu masine sa emu, nangawat kwa ro tuluk balean iste, at sadis aemu, ay at sadis sas Muisis, ay anggan at sadis sas Elias.

⁵ Ay gina Pedru garingang, sik linyabu masulo nafarum sanya fag ngay taw. Ay e naringang sanya ginan sad linyabu te, Kanya wan ku fakesugan ku Baguama, ay guseganan au daul anya. Dungugani anya.

⁶ Ay kafag tuluk tagadal, nu nadungug kafag longan, anlub way lang aroro maksvn daul nu kalimu.

⁷ Ay Isus ankakbang sanya fag tuluk tagadal ay nafatayuk at daluap sa anya ay nalong anya te, Malindugi wan, ay lag kalimu.

⁸ Ay kafag tuluk tagadal gina nadama, we lagan ya tiba, Isus way lang.

⁹ Ay gina Isus ay at tuluk tagadal gtagbung, Isus nalong anya te, Ag yap gfoyung sa tibak taw aro ay nalag yakmay ku Mama nafadog yay nafaleleg angku, Taw at Baguama.

¹⁰ Ay at tuluk tagadal nainto sas Isus te, Nataw at masuad, at ngay tagfoyung Muisis at longan at fagnalongun te, Kafag taglong Elias umdasug ban taguna.

¹¹ Ay Isus gbalus anya te, matuyan at longan te, Elias wa ngatu fia takadasug laman nanfasine yay fagayu kata ebi ataw.

¹² Ay glong au ayu te, kata wa fia Elias andasug wan, ay kanya fag ngay taw wa natoglag anya. Ay kafag ngay taw at fakamulun sa anya gfaning way lang at fakaylatun. Ay katanya yangay ban sa angku, Taw at Baguama, umke faurianan kyangay ban sanya ginan fag ngay taw.

¹³ Ay arodi vtv at ngay tagadal nasaful wan Isus at longan at masuad sas Uan Tagfasurung baliwa.

¹⁴ Ay Isus ay at tuluk tagadal nu gdog yangay kafoli sa sangay taw, sanya ginan sik mangama nkakbang sas Isus ay natudan ay nanget anya te,

¹⁵ Ku Fun, afanyui ku baguama. Aroro kanya gfatfat way gugat ay gidapan wa daul. Ay ngayu ginan nu kasale sasad afuy ay anggan nu katong sasad lino.

¹⁶ Ay nataban koma anya sa am ngay tagadal, ay kanya mangaro wa mafafia.

¹⁷ Ay Isus nabalus anya te, E o katanya, aroro sik ngay taw wayam at yud gafanud, ay at yud mamatanganan. Seduge ya ban nu gbanwan au si ayu. Seduge ya ban nu gagwantan au galo ayu. Agvd, kin, fastei wa ngani anya.

¹⁸ Ay Isus nagras tagfafansaful ay arodi tagfafansaful naduksun sanya ginan fag baguama. Ay arodi nfia wan.

¹⁹ Ay at ngay tagadal nangakbang sas Isus gina yud sanya tibak taw, ay nanginto anya te, Wain manga ami em fagyudun mafafaiyan kafag tagfafansaful.

²⁰ Ay Isus nabalus anya te, Aroro alay way ay fagafanudun. Ay anud wan nu glong au ayu te, Ay fagafanudun dewa kadaul sik rigrig sulud, malong am sa sik buksul te, Alini wan sanya ginan.

²¹ Ay kanya maning wa ro fia ay longan. Ay mafafabul am nus nge wain.

²² Ay kaduge at ngay tagadal maful sis talun Galilea, Isus nalong anya te, E namoyung ban angku, Taw at Baguama, sat mauri fag ngay taw.

²³ Ay kanya gfabul ban angku. Ay nu nbul kwan, sis fatuluk menit, gdog kyay ban gleleg. Ay at ngay tagadal nu nadungug katanya, kabalu daul.

²⁴ Ay Isus ay at ngay tagadal andasug sas Kapernaum. Ay sanya sik ngay tagbul signans taw sik famayad sas Dius at tagbia fag bale. Ay kafag ngay tagbul nangakbang sas Pedru ay nanginto te, O ay Takamoyung at ugali gfon sas Dius at tagbia fag bale at famayad

²⁵ Ay Pedru nabalus te, Sabv ngaro. Ay Pedru nu ndasug sat bale, Isus nainto vtv anya te, Simun, daginan nu gamatangan o, at ngay fun ste swa daga at fagbulan at ngay famayad. O signan kafag fun at ngay taw. Ay o signan tibak talun at taw kafag fun at nababoan ebi ataw.

²⁶ Ay Pedru nabalus te, Sabv, signan at nababoan ebi fag ngay taw. Ay Isus nalong te, Nu katanya, kafag fun at taw wa gfon at famayad, o kin.

²⁷ Ay dewa katanya, laman ro at ngay taw di kauri antam, loi wan sas tigyangan lino ay fatagbungi am fambis. Ay taguna fag albon am nagamat, suangi at bibig ay sanya ginan lumag ro wo sik salapi. Ay buli ay foni sas tagbul famayad. Ay katanya wan ku famayad ay anggan am famayad.

Mateu 18

- ¹ Ay ginanya at ngay tagadal nangakbang sas Isus ay ginto anya te, Sinu at tiba tungud sas Dius at fagfagtainanun.
- ² Ay Isus nagewan sa anya sik sisian sirut ay nafalindug sat ngay tagadal wabilug.
- ³ Ay Isus nabalus te, Anud wan nu glong au ayu te, nu dway am natubus ay ugali laman namaning am sik ngay sisian ayu sirut, wa ban am manangaful sas Dius at fagfagtainanun.
- ⁴ Nus nga sinu takamababaun kata tuy fag sisian, kanya wat tagtungud sas Dius at fagfagtainanun.
- ⁵ Ay nus nga sinu takaylat tua sik sisian sirut kata tuy fag sisian, aroro kesug angku, kaylat wa angku.
- ⁶ Ay nus nga sinu nu gfae asalanan sik sisian sirut tagafanud sa angku, at masine siuki at liug sa sik faglubukan gang ay ukasi sasad lino ngabasad laman kapnut wan.
- ⁷ Ida ida ste swa daga fag ngay taw aroro e ngay tagfae asalanan way. Katanya wa fia, umdasug ban tagfae asalanan. Ay ida ida yangay sanya fag tagfae asalanan.
- ⁸ Ay am daluap ay am darafa, nu gfae asalanan emu, gatvngi wan ay ukasi wan. Aroro at masine sa emu nu ndasug tuo sas leleg at yud katabu dewa sadu am daluap ay am darafa, nu ddi ngap ban o mauksan sas afuy at yud karabung, dewa fagdua yay am daluap ay am darafa.
- ⁹ Ay am mata nu gfae asalanan yangay emu, guladi wan ay ukasi wan. Aroro at masine sa emu nu ndasug tuo sas leleg at yud katabu dewa sadu am mata, nu ddi ngap ban o mauksan sas Afuy Daul, dewa dua yay am mata.
- ¹⁰ Amatangani laman dangay kauri dewa tuy fag ngay sisian, aroro glong au ayu te, ste fag ngay sisian e tagbarita glag tua ku Mama at mata sas banwa.
- ¹¹ Au taw at Baguama, ku fagindasugun laman namalangfe au at nalyam fag ngay taw.
- ¹² Ay tain nu gamatangan am. Sik taw e tupa sik sandan. Ay nu nalyam wat sadu, gubun yay at siamk safulu e siam sanya s'buksul ay glo wan laman nanrvbvy yay at sadu at nalyam.
- ¹³ Ay nu nalag wan, anud wan nu glong au ayu te, kanya nu guseganan nu nalag at nalyam, gtungud yay nu guseganan sa tiba at yud nalyam.
- ¹⁴ Aroro katanya tua ay Mama sas banwa at fakaylatun te, dangay e kalyam tuy fag ngay sisian sirut nus di sadu.

¹⁵ Am faduksay nu e asalanan sa emu, namakamatoani way ngap fia fiaanya sesadi. Ay kanya nu kaylat tua am longan, nanfaduksayan tua ban o anya kata ebi ataw.

¹⁶ Ay aroro mangaro kafag faduksay nu dway gdungugan am longan, tabani yap fia at sad man nga duak taw nangakbang sa kafag faduksay laman nanfatuyan am longan signan duak taw, tuluk taw.

¹⁷ Ay sanya tsigon nu dyay gdungugan am ngay faduksay, foyungi wan sat maful Dius at furuan. Ay sanya tsigon nu dyay gfaning sanya fag ngay taw, tapi wa anya te, kata sik taw at yud saful Dius ay anggan kata wat tagbul sik famayad sat fun.

¹⁸ Ay anud wan nu glong au ayu te, nus nga setaw ay fagsalagun ste swa daga, kanya anggan Dius sas banwa nasalag wan. Ay nus nga setaw ay fagsuguun ste swa daga, kanya anggan Dius sas banwa nasugu wan.

¹⁹ Ay glong kyangay ayu te, duak taw ste swa daga nu gdiuganan tua get sa ku Mama, ku Mama sas banwa mon anya at fagetun.

²⁰ Aroro nus nga nday at maful dewa duak taw ay tuluk taw, sanya nung tua gseg angku, sanya kyangay sit wabilug.

²¹ Ay Pedru ankakbang sas Isus ay nainto anya te, Ku Fun, o seyu ginan kro gfalyam ku iba nu e asalanan sa angku. O fitu ginan, laman fagayu ginan nafalyam aktua.

²² Ay Isus nabalus anya te, Ku famalus emu bundi fitu ginan. Ang tua fituk safulu e fitu ginan o gfalyam am iba at asalanan.

²³ Ay aroro katanya, Dius nu gfagtainan kata yangay sik fun nu kaylat at ngay fagsuguan nu gbayad sa anya at ngay bedan.

²⁴ Ay kafag fun gina nafasigad natap at ngay taw at bedan, e nataban sa anya sik taw at ke bedan. At bedan sik sandan libuk pisu.

²⁵ Ay kafag fagsuguan wa mafabayad takayu nia fag salapi sat fun, ay at fun nasugu tiba te, Buli wan kafag taw ay anggan at mangena ay anggan at ngay sisian ay anggan at ramraman fagayu. Ay tabani wa sa sik taw takaylat gagbilug anya, laman at tagagbilug ban anya gbayad ban sa angku laman umtabu kafag fagsuguan at bedan.

²⁶ Ay kanya fag fagsuguan namalub ay get gfainlukmeanan te, Anin ngatu, fanyai yap, ay namayad kyay ban fagayu ku bedan sa emu.

²⁷ Ay at fun kafanyu yay at fagsuguan ay nafalfas yay anya ay nafalyam wa at bedan fagayu.

²⁸ Ay kanya fag fagsuguan nalo wan ay nalag ya gayvd sik fagsuguan at ke bedan yangay sa anya fag fagsuguan at nafalfas. At bedan sik sandank pisu.

Ay tagfabedanan fag fagsuguan nagamat ay gfasnulanya ay nalonganya te, Katsii wan bayadi wa am bedan fagayu.

²⁹ Ay at ke bedan fag fagsuguan namalub ay nanget te, Anin ngatu, fanyai yap, ay namayad kyay ban ku bedan sa emu.

³⁰ Ay at fagbedanan fag fagsuguan wa kaylat gfanya. Ay naubung wa ngap at usama taguna ay ya ban gfalfas yakmay ban nafafabayad at bedan fagayu sa anya.

³¹ Ay at tibak fagsuguan nu nalag kanya fag fagsuguan at fakamulun, gamatangan daul. Ay kanya nalo wan ay namoyung sat fun fagayu at nalag.

³² Ay kafag fun nafakbang wa fia sa anya kafag fagsuguan ay nagrasanya te, Mauri wayo fag fagsuguan. Newa au nafalyam aktua am bedan sa angku aroro ebi naugat wo nu glong o angku.

³³ Ay at masine nu kafanyu tuo am ibamak fagsuguan kata nu kafanyu au emu, o kin.

³⁴ Ay kafag fun andotama daulanya ay e nataban kafag fagsuguan sa tagfauri yakmay ban nafafabayad at bedan fagayu sa anya.

³⁵ Ay katanya yangay ku Mama sas banwa at fakamulun sa ayu nu dway am nafalyam fia fia ay faduksay at asalanan sa ayu.

Mateu 19

¹ Ay Isus nu ntabu wan nu gfoyung, nalo wan signans talun Galilea ay ndasug sa sik afud talun Udea sas dife liskung Urdan.

² Ay sik ngay taw ngayu ngayu naguyanya. Ay Isus nafafia at ngay ke fakasaitunsanya.

³ Ay tibak taw Mafalayun nangakbang sas Isus ay namaskudanya ay glong te, O sik taw nu naubun at tina dewa snga setaw at fanlonganan, o kanya gfaning tam faugali.

⁴ Ay Isus nabalusanya te, O nunda yame natap te, Ebi at Takawat signan ngays fakasigadan, naawat mangama ay mangena.

⁵ Ay kanya ebi nalong wa te, Nu katanya wan, sik mangama gubun at mama ay at mina ay nangalo wa at bubay, ay kanya fag dua nsadi wan.

⁶ Ay katanya, bunwa dua, sadi way. Ay nus nga sinu Dius at nafasadi, taw lag namasaruayananya.

⁷ Ay kafag ngay taw Mafalayun nabalus Isus te, Nu katanya, nataw manga ebi Muisis fagnalongan ayu te, Nu gaubunun wo am tina, foni way langanya sik famasaful te, katsi nasaruayan wata. Ay arodi aiyanawa anya.

⁸ Ay Isus nalong anya te, Aroro kamaogatun am ay amatanganan, Muisis fagnalongun ayu te, Nus nga setaw wam, nute wa katanya ebi taguna.

⁹ Ay glong kyangay ayu te, nus nga sinu nu naubun way at tina, ay kanya fag mangena nu doma nafatugtug, kafag mangama way tagfanugtug nu ndadua way sa tibak mangena.

¹⁰ Ay Isus at ngay tagadal nalong anya te, Ay nu katanya way ngap sik dadua, masine sik taw lag ngap kamubay ya anggan abandi.

¹¹ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Tibak taw wa gyadungugun kafag longan. Kayu way Dius at nafaamatanganan, kayu way nia tagdungugan.

¹² Ngayu at fanlonganan sik mangama at yud batang kadadua. Tibak mangama wa gasaun sik mangena, aroro katanya wan signan ngay nu kasalug. Ay nu tiba mank mangama wa batang kadadua aroro e naluasan anya. Ay nu tiba mank mangama fagyudun batang kadadua aroro kesug Dius nu gfagtainan. Nus nga sinu tagadunguganun, dungugani tua.

¹³ Ay arodi e nataban sik ngay sisian ayu sirut sas Isus, laman Isus namatayuk at daluap sa anya ay nandarangin. Ay Isus at tagadal gsalag at tagtaban.

¹⁴ Ay Isus nalong te, Fabayani wan kafag ngay sisian, lag gsalag anya nu kakbang angku. Aroro Dius nu gfagtainan taw kata yangay tuy fag ngay sisian.

¹⁵ Ay kanya nu nafatayuk wat daluap sanya fag ngay sisian, Isus nalo wan sanya ginan.

¹⁶ Ay abandi sik baguama nangakbang sas Isus ay ginto anya te, Takamoyung, tain ban manga ku fakamulun at masine laman magbilug kban leleg at yud e fakatabuan.

¹⁷ Ay Isus nabalus anya te, Wain ro am fagintoun angku sa baliwa at masine. Sadi way at masine. Nu kaylat o gleleg kabavn, faningi Dius at ngay suguan.

¹⁸ Ay kafag baguama nainto yangay te, Inday inday manga kafag suguan at masine ku fagfanningun. Ay Isus nabalus anya te, Lag gfabul, ay lag gfanugtug, ay lag gfagkamul, ay lag o kamuag nu nalong o am iba at fakamulun,

¹⁹ ay suyui am mama ay am mina, ay esugi am iba kaksvn nu kesug o emu.

²⁰ Ay kafag baguama nabalus Isus te, Nafaning kwa gugat kayu nia am longan fagayu. Ay nataw yangay nunda tiba.

²¹ Ay Isus nabalus yangay anya te, Nu kaylat o di e malong, falaoi am ramraman fagayu ay at nagbulan foni sat yud e kwa, laman e ramraman tua ban o daul sas banwa. Ay nu ntabu katanya, wainyayo wan ay aloi wa angku.

²² Ay kafag baguama nu nadungug Isus at longan, nalo wan ay mabaluanan way, aroro maramraman daul.

²³ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Anud wan nu glong au ayu te, maidap mandi sik maramraman fag taw nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁴ Ay glong kyangay ayu te, Amasakit yap sik fagalagaun daul nu nansulun sasad fansimat ramit at sulat, sik maramraman fag taw nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁵ Ay at ngay tagadal andulo daul nu nadungug Isus at longan ay nalong te, Nu kaksvn wa nia am longan, sinu ban at kumlangfe.

²⁶ Ay Isus nadama sat ngay tagadal fagayu ay nalong anya te, Nu taw way, we mafafakamulun. Ay Dius mafafakamulun tua fagayu.

²⁷ Ay Pedru nalong sas Isus te, Ami naubun wami fagayu ay nangalo wami emu. Ay nataw ban manga emi em fagnamulun.

²⁸ Ay Isus nabalus anya te, Anud wan nu glong au ayu te, am wan at naalo angku, ay gina ban ntabu fagayu, ay gina ban au, Taw at Baguama gfasigad namagtainan, anggan am tsigon nanmalunggung ban am sas labi duak faglunngungan kata sik ngay fun. Ay nangisaful ban am at masine ay at mauri sas labi duak kasugfunanan Israel.

²⁹ Ay sik taw at naubun at bale ay at faduksay ay at mama ay at mina ay at sisian ay at daga aroro gafanud sa angku, kanya wa ban fag taw at mul ban sik sandan ginan nus nga setaw at naubun. Ay kanya ban at ke leleg kabavn.

³⁰ Ay katsi at naguna tiba kanya ban gaguyanan. Ay katsi at naguyanan fag taw, kanya ban gumuna.

Mateu 20

¹ Dius nu gfagtainan kata yangay sik tagbilug tanuman wat. At tagbilug mayabas nu nalo laman nanrvbvy sik ngay taw at namakamulun sat tanuman.

² Ay tagbilug ay kafag ngay tagfakamulun nadiuganan wa te, Kayu tua tuy sik menit nu kabayad. Ay kanya nasugu kafag ngay taw sat tanuman wat.

³ Ay gina s'fasiam s'balabag, tagbilug nalo yangay ay nalag tibak taw at malindug way lang yud e fakamulun, sanya sas furuan at fagawean.

⁴ Ay at tagbilug nalong anya te, Ay am tsigon, loi wan ay namakamuluni sa ku tanuman wat. Ay ginanya ban gfon kwa ro ayu ku famayad at kasakan. Ay kafag ngay taw nalo wa fia sat tanuman wat.

⁵ Ay gina swabilug menit, ay anggan gina s'fafun s'fatulu, katanya yangay tagbilug at fakamulun.

⁶ Ay gina s'fafun s'falima, tagbilug nalo yay gayvd ay nalag sik ngay taw nu malindug way lang. Ay kanya nalonganya te, Wain ay fagmalindugun lang ste gfangulan fagngabak menit.

⁷ Ay kafag ngay taw nalong te, Aroro we gfafakamulun sa emi. Ay tagbilug nalonganya te, Ay kin nu katanya, anggan am, loi wan, namakamuluni sa ku tanuman wat.

⁸ Ay nu kafalyu wa at menit, kafag tagbilug nalong sat tagalaga te, Fastei at ngay nanamakamulun sa ku tanuman, ay bayadi wa at nalufuyan. Nu gfon o, fasigadi signan taguyan at kindasug, anggan taguna.

⁹ Ay at ngay kindasug gina sis asudan mata at menit ankakbang, ay nafonanya kata at nadiuganan sas galay sadik taw.

¹⁰ Ay taguna kindasug fag ngay taw nu nkakbang, nu glong ro, Ayu yap ro nangus at fonanya. Ay aroro at nafonanya kata yay aro at nadiuganan sas galay sadik taw.

¹¹ Ay kafag ngay taw wa masine at ngay longan sat tagbilug gina nabul at nalufuyan.

¹² Aroro at longan sat tagbilug te, At kindasug taguyan fag tagfakamulun sik kadugayan way sirut nu gfakamulun, ay ami nu gfakamulun ami, fagngabatuak menit dewa masugba daul. Ay nafasudsudan wayo am fon emi saanya.

¹³ Ay at tagbilug nabalusanya te, Nu gamatangan au sama, kwa nadaya emu. Nakamotoan wata fia. Kayu way nia aro ku fatuyanan sa emu, o kin.

¹⁴ Kanya ku famayad, buli wan, loi wan. Aroro gfasudsudan kwa nu gfon au sat taguyan fag tagfakamulun ay anggan sa emu.

¹⁵ Kwe asalanan dewa au mandi gfaning ku algan. Aroro au wan at tagbilug, o kin. O kadotama o sa am amatanganan aroro ku nafon emu nafasudsudan kway sa am iba.

¹⁶ Ay Isus nalong te, Nu katanya, katsi at naguna tiba, kanya ban gaguyanan. Ay katsi at naguyanan fag taw, kanya ban gumuna.

¹⁷ Ay Isus nu galoun wa sas Erusalem, nataban at labi duak tagadal sat dayu. Ay kaduge glo, Isus glonganya te,

¹⁸ Amatangani, katsi sa watams Erusalem. Ay abandi e moyung angku, Taw at Baguama, sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sat ngay tagfoyung Muisis at longan. Ay kafag ngay taw ban at nantaban angku, laman namabul.

¹⁹ Ay e tumaban yangay ban angku sat yud Udyu fag ngay taw. Ay kanya ban gfalingun angku ay gfarlang angku ay anggan tumuktuk ban angku sas fasulungan kayu. Ay sis fatuluk menit e gfadog yay ban gleleg angku.

²⁰ Ay arodi duak baguama at mina nangakbang sas Isus gadgaloan at sisian. Ay kafag duak baguama at mama at ngayan Sebedeu. Ay at mina natudan sas Isus aroro e fagetun saanya.

²¹ Ay Isus ginto anya te, Nataw am fakaylatun. Ay kafag mangena nabalus Isus te, Oi tua at ke longan laman sa ban am fagmagnetainanun, falunggungi ban ku baguama fag dua fasumbaliani emu.

²² Ay Isus nabalus yangay anya te, Duan, wam nasaful ay fagetun at masuad. O nunda mainum ban am sa ku faginuman fag taya. Ay kafag duak baguama nabalus anya te, Sabv.

²³ Ay Isus nalong yangay fia anya te, E, kin. Minum ban am sa ku faginuman fag taya. Ay aroro nus nga sinu ban at nanmalunggung namasumbalian angku bundi au at tagfili. Kafag faglunggungan ku Mama wat nafalganan sat ngay filian.

²⁴ Ay at safuluk tagadal nu nadungug katanya, kauri kafag duksay.

²⁵ Ay Isus gfaful yay at ngay tagadal fagayu sa anya ay nalong te, Nasaful wam sat yud Udyu fag taw at ngay fun maksvn daul nu gsugu ay anggan at mabalyanan fag ngay taw nu gsugu maksvn yangay.

²⁶ Ay am, lag katanya. Nus nga sinu am takaylat nangabalyanan, katai sik fagsuguan.

²⁷ Ay nus nga sinu takaylat tagtungud ban fag taw, kanya katai yakman sik taggubuk.

²⁸ Katanya kyangay au, Taw at Baguama. Ku fagindasugun bundi au taw at fagnanggubukun, nu bunway nanggubuk au taw, ay namon au ku leleg laman namul au ngayuk taw signans fakabulun.

²⁹ Ay gina Isus ay at ngay tagadal glo signans Iriku, sik ngay taw ngayu ngayo nangalo anya.

³⁰ Ay sanya duak taw yud glag malunggung sas day dalan. Ay kafag duama nu nadungug te, Isus galangfeun, kanya nauro te, Em Fun, afanyui emi, o fun Dabid at kasugfunanan.

³¹ Ay sanya fag ngay taw maksvn nu gsalag kafag duama laman wa garingang. Abat nga te gasalagan, kaugat yay nu guro te, Em Fun, afanyui emi, o fun Dabid at kasugfunanan.

³² Ay arodi Isus nranggang ay nabalus kafag duama te, Tain ro ay fakaylatun ku fakamulun sa ayu.

³³ Ay kafag duama nabalus Isus te, Em Fun, em fakaylatun, fafiai em mata laman glag ami.

³⁴ Ay Isus kafanyu kafag duama ay nafatayuk at sumyu sat mata. Ay arodi vtv kafag duama glag wan ay nangalo wa Isus.

Mateu 21

¹ Isus ay at ngay uful nu munakbang wa sas furuan Erusalem ndasug sas furuan Betfage sas Buksul Ulibu. Ay Isus nasugu at tagadal at dua,

² ay nalonganya te, Loi wan sat fadogan fag furuan. Ay nu ndasug am sanya, lumag ro am sik asnu masiukan ay e riangan. Ay luasi wan fagdua ay tabani stae sa angku.

³ Ay ginam gluas, sik taw nu gsalag way ayu, longi anya te, Tam Fun kaylat. Ay kin, arodi vtv kafag tagsalag namataban wa fia sa ayu kafag duak fagalagaun.

⁴ Ay katanya wa fia at fakamulun, laman mafafasludan Dius at taglong ebi at naguna nafoyung te,

⁵ Longi wa sas furuan Erusalem at ngay taw te, Amatangani tua tuy fag longan, Gakadasugun wa sa ayu ay Fun. Kanya malukme tua, ay gsakay sa sik asnu, sas sik riangan asnu.

⁶ Ay at tagadal at dua nalo wan gfaning Isus at longan.

⁷ Ay kanya nataban sa anya kafag asnu ay anggan at riangan. Ay kanya nasagmak at ngay lanbung sas tungud guyuy asnu fagdua. Ay Isus namalunggung sanya.

⁸ Ay ngayuk taw nasagmak at ngay lanbung sasa ngaba dalan. Ay tiba narabas falungfung kayu laman at fanagmak at dalan.

⁹ Ay at ngay taw, dewa at naguna Isus ay dewa sit guyan, gfanguroan te, Fadi fadi, O fun Dabid at kasugfunanan. Segi takadasug sas Dius at fagmabalyananun. Fadi fadi, segi Dius sas banwa.

¹⁰ Ay Isus gina bagu kadasug sas furuan Erusalem, fagayu at taw gdama daul ay gidgintoan te, Sinu ro siring kanya fag taw.

¹¹ Ay tibak taw nabalus te, Kanya Isus, Dius at taglong tagsiginans furuan Nasaret sis talun Galilea.

¹² Ay Isus nasakbo sas Dius at tagbia fag bale ay naiyan fagayu tagfaebayah ay fagayu at namayad sanya ginan sad bale. Ay kanya nafalub at ngay tagfabadbangsian salapi at fagfolian, ay nafalub yangay at ngay tagfaebayah labikung at faglunggungan.

¹³ Ay Isus nalonganya fag ngya taw te, Anriruk wa te, E nafangayan ku bale sik bale daranginan, Ay duan, aroro nawat wayam ku bale sik tagfangkamul at bale fagsuksuanan.

¹⁴ Ay at ngay yud glag ay at ngay yud malo nangakbang sas Isus sas Dius at tagbia fag bale, ay Isus nafafiaanya.

¹⁵ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoying Muisis at longan kauri way daul nu nalag Isus at ngay madulo fag fakamulun, ay nu nadungug sik ngay sisian sas Dius at tagbia fag bale nu guro te, Fadi fadi, segi, o fun Dabid at kasugfunanan.

¹⁶ Ay kafag ngay taw nainto sas Isus te, O wo nadungug kafag ngay sisian at longan. Ay Isus nabalus te, Sabv. Nadungug kwan. Ay am, o wam natap te, Sik ngay sisian ay sik ngay tagsusu tagseg emu, aroro nafalghanan wo tagseg emu.

¹⁷ Ay Isus nalo wan sanya ginan fag ngay taw akbang ay anggan signans furuan Erusalem. Ay ndasug sas furuan Betania ay gtiug wa sanya.

¹⁸ Ay balabag di, gina Isus kafoli sas furuan Erusalem, kalunus.

¹⁹ Ay kanya nalag sik kayu sis day dalan, ay nanangakbang ay nanrvbvy at rawvg. Ay we nalag, at ngay don way lang. Ay Isus nalong sanya fag kayu te, Siginan katsi lag ban grawvg kabavn. Ay arodi vtv kafag kayu nyango wan.

²⁰ Ay at ngay tagadal nu nalag, andulo te, Nataw ro manga at faginyangoun vtv.

²¹ Ay Isus nabalusanya te, Anud wan nu glong au ayu te, nu gafanud tuam ay nu ddi am gawabilugan, anggan ban am ay fakamulun mafakata yangay am aro ku nafakamulun sa kafag kayu. Ay e gtungud yay kanya. Nu lumong ban am tsuy fag buksul te, Alini, adasugi sasad dagat, maning wa fia ay longan.

²² Ay kamayewa ay fagetun gina am gdarangin, nu e fagafanudun tuam, mafafabul yangay ban am fia.

²³ Ay Isus nu ndasug sas Dius at tagbia fag bale, at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay fagtainan nangakbang sas Isus, gina Isus gfoying. Ay kanya ginto Isus te, Sinu at nasugu emu te, Namakamulun o katanya, ay anggan daginan am fagmabalyananun.

²⁴ Ay Isus nabalusanya te, Anggan au, e fagintoun kyangay ayu. Ay nu nabalus tua ro am ku fagintoun, anggan au, gfoying kyangay ayu te, kanya nasugu angku ku fagmafakamulunun katanya.

²⁵ Ginto au ayu te, Uan at fagfasurungun taw, o at fakamulun signans banwa, ay o signans taw. Ay kanya fag ngay taw Udyu gkamatoan sit dayu te, Nu lumong maro tam te, Siginans banwa, malgau Isus gbalus ro antam te, Ay wain ay fagyudun gafanud Uan at longan.

²⁶ Ay nu lumong maro tam te, Siginans taw, kalimu way tam fagayu taw te, Mankuri ban antam. Aroro kafag ngay taw gafanud te, Uan sik taglong signans Dius.

²⁷ Ay kanya nabalus Isus te, Wami nasaful. Ay Isus nabalus yangay te, Ay kin, anggan au, kwa gfoyung ayu te, Kanya at nasugu angku ku fagmafafakamulunun katanya.

²⁸ Ay tain nu gamatangan am. E sik taw e baguama dua. Ay at mama nalong sat sad i te, Katsi, loi wan sa tam tanuman wat ay namakamulun wayo sanya.

²⁹ Ay kafag unga nabalus te, Kwa kaylat. Ay arodi nafabali yay at amatanganan, ay nalo yay.

³⁰ Ay sanya ginan at mama nangakbang yay fia sat sad i ay katanya yangay at longan. Ay at sad i nabalus te, Kin mama. Ay dewa nalong katanya, wa nasanya.

³¹ Inday kanya fag duksay at nafaning at mama at longan. Ay at ngay taw gbalus te, At taguna. Ay Isus nalong yangay anya te, Anud wan nu glong au ayu te, at ngay tagbul sik famayad sat fun at ngay namatugtug ngap gumuna ayu nu mful sas Dius at fagfagtainanun.

³² Ebi Uan andasug oma sa ayu, laman namoyung ayu te, Katanyai tua ay fakamulun at masine. Ay newa wam gafanud sa anya. Ay aroro at ngay tagbul sik famayad sat fun ay at ngay namatugtug ngap gafanud tua sa anya. Ay dewa am nalag kafag ngay taw tagafanud sas Uan, am wam naubun ay asalanan ay wam gafanud sa anya.

³³ Isus nalong yangay te, Sadi ya ku faydayuanan, dungugani. Ebi sik tagbilug daga natanum sik ngay wat sit gamasun. Ay anggan naalad at tanuman. Ay kanya naali sasad daga at fagturisan rawvg. Ay anggan naawat sik bale faglibawananan laman gulit at tanuman. Ay kanya nafaalaga at tanuman wat sa sik ngay tagalaga. Ay at tagbilug nalo wan sa sik talun ngayayu.

³⁴ Ay nu gakalesanun wan, at tagbilug gsugu tiba at fagsuguan sat ngay tagalaga at tanuman wat laman namul tagbilug at ekwan.

³⁵ Ay at ngay tagalaga nagamat kafag ngay fagsuguan. Ay at sad i nafalang, ay at sad i nafabul wan, ay at sad i nafana anya gang.

³⁶ Ay at tagbilug nasugu tiba yak fagsuguan ayu yap aro taw taguna. Ay katanya yangay at ngay tagalaga at fakamulun anggan sat fadogan fag ngay fagsuguan.

³⁷ Ay at fakatabuan at tagbilug nasugu wat baguama sat tagalaga ay nalong te, Bangaran kafag ngay tagalaga sumuyu ban ku baguama.

³⁸ Ay at ngay tagalaga nu nalag wat baguama, gkamatoan sit dayu te, Tuy yay ban at nangagbilug at mama at daga. Bastam, namabul watam anya, laman antam wa ban at daga.

³⁹ Ay kanya nagamat kafag baguama ay naukas sat day tanuman wat ay nafabul wa anya.

⁴⁰ Ay nu katanya at tagbilug nu ndasug, tain at fakamulun sanya fag ngay tagalaga.

⁴¹ Ay at ngay taw nabalus te, Kanya gfabul ban kanya at mauri fag ngay tagalaga. Ay namalaga yangay kafag daga sa tibak tagalaga, laman ban nu nke rawvg gfon at ekwan.

⁴² Ay Isus nalong anya te, O Yam natap Dius at Rirukan te, At ngay takawat bale at naukas fag gang, katsi at famaogat wan at bale. Tam Fun nafakamulun tuy, ay nu glag tam, madulo daul.

⁴³ Nu katanya glong au ayu te, Dius wa ban gfagtainan ya ayu, nu bunway sa wa tibak furuan tagfaning at fakaylatun.

⁴⁴ Ay nus nga sinu at kumtong sanya fag gang, kanya gfangarufan way lang. Ay nus nga sinu at nafakwanan kafag gang kanya umdudug wa fia.

⁴⁵ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay taw Mafalayun nu nadungug Isus at faydayuanan, nasaful te, Sa wa siring emi baliwa at longan.

⁴⁶ Ay dewa kanya gananggamatun Isus, kanya kalimu yay at ngay taw, aroro at ngay taw gafanud te, Isus Dius at taglong at sadie.

Mateu 22

¹ Ay Isus gdog yay nafoyung sanya fag ngay taw sik faydayuanan te,

² Dius nu gfagtainan kata yangay sik fun nu gfalghanan sik yafun daul aroro gafadaduaun at baguama.

³ Ay kafag fun nasugu at ngay fagsuguan, laman nantaban sanya ebi ataw at nagewan fag ngay taw. Ay kafag ngay taw wa kaylat sanya.

⁴ Ay kafag fun nasugu yangay tibak fagsuguan te, Longi sa ebi ku nagewan fag ngay taw te, Katsi wan. Nafalghanan kwan ebi ku longan fag yafun. Nafilas kwa ku ngay baka ay ku ngay fagalagaun at mataglu. Ay fagayu nafalghanan kwan. Wainyayam wan sas fangadadua fag ngay fakonun.

⁵ Ay kanya fag ngay taw wa gadungugun at fun at fagsuguan at longan. Ay kafag ngay taw gfanning way at ngay sadili algan ay nalo wan. At sadie sa wat gamasun. Ay at sadie sat famalaoun.

⁶ Ay tiba nagamat kafag fun at fagsuguan ay nafauri ay anggan nafabul anya.

⁷ Ay kafag fun kadotama daul ay nasugu at ngay tagfawayan laman namabul kanya fag ngay tagfabul tiba, ay anggan nalabe ya at furuan.

⁸ Ay arodi kafag fun nalong sat ngay fagsuguan te, Nafalghanan kwan ku longan fag yafun daul. Ay dewa katanya ku faggewanun fag ngay taw wa masine katsi satu ro ma ku fagnamasakboun.

⁹ Ay katsi, loi wan sa sangay dalañ daul. Ay fagayu ay nalag at ngay taw sanya, gewani stae sa ku fangadadua fag ngay fakonun.

¹⁰ Ay at ngay fagsuguan nalo wa fia sa sangay dalañ daul, ay gfaful fagayu at nalag fag taw dewa mauri ay dewa masine fag taw. Ay katsi long ankapnu wan at taw sat fagfadaduaan fag bale.

¹¹ Ay kanya fag fun nasakbo sat fagfadaduaan fag bale, laman nanlag at maful fag ngay taw. Ay manlag di sadik taw we lanbung sas fangadadua baliwa.

¹² Ay at fun nainto anya te, Sama, wain am fagnasakboun ste ay wo e fangadadua fag lanbung. Ay kanya fag mangama wa mafabalus.

¹³ Ay at fun nalong sat ngay fagsuguan te, Salodi kafag mangama at take ay at bitis ay ukasi wa anya sat dayu sasad madulum. Sanya nu gwayway ban gugat, ay anggan nu gfaringgit at bagang.

¹⁴ Ay Isus nalong yangay te, Dewa ngayu at nagewan, gsadsadian way at nafili.

¹⁵ Ay at ngay taw Mafalayun maful ay gkamatoan yay sit dayu te, Tain nu gfae asalanan tam kafag Isus sit longan.

¹⁶ Ay kafag ngay taw Mafalayun nasugu at ngay tagadal gasfuan fun Erudes at ngay taw ay nanginto Isus te, Takamoyung, nasaful wami te, matuyan o, ay matuyan nu gfoyung o Dius at ugali, ay gsudsudan tua am foyungan sas fagayu taw, aroro di o gamatangan dewa nus nga setaw fag taw.

¹⁷ Tain, emu am amatanganan. Foyungi emi. O gfaning wa tam faugali nu nafon watam sik famayad sas fun Sesar. Ay o duan.

¹⁸ Ay Isus nasaful wa kafag ngay taw at fagmaurion. Ay nabalus anya te, Wain ro ay fagfaskudun angku, am sik ngay takamaninan wayam.

¹⁹ Falagi angku sik salapi laman ay famayad. Ay kanya nafon wa fia anya sik salapi.

²⁰ Ay Isus nainto anya te, Sinu at ke aninu ay at ke rirukan ste sis salapi.

²¹ Ay kafag ngay taw nabalus anya te, fun Sesar. Ay Isus nalong anya te, Foni sas fun Sesar, fun Sesar mandi at ramraman. Ay foni sas Dius, Dius mandi at ramraman.

²² Ay kafag ngay taw Mafalayun nu nadungug Isus at famalus andulo. Ay kanya nalo wan anyayu wan signans Isus.

²³ Ay arodi sik ngay taw Saduseu ankakbang sas Isus. Taw Saduseu dan wa gugat gfoyung te, taw wa ban gdog ya gleleg.

²⁴ Ay kanya nainto sas Isus te, Takamoyung, ebi ebi Muisis nafoyung te, Sik mangama nu nbul wan ay nu dway e unga, at faduksay fag mangama nantiugi yap sat faduksay bubay ay namee unga yay, tuga ban at faduksay at unga.

²⁵ Ebi fituk duksayan mangama si emi. Ay at kaka daul andadua ay abandi nbul wan kanya, ay we nke unga. Ay at arian natiug at kaka bubay.

²⁶ Ay katanya yangay at fadua ay at fatulu anggan sit tsigon at ngenge. Fagayu wa nke unga ay nbul wan.

²⁷ Ay at fakatabuan anbul yangay kafag mangena.

²⁸ Gina ban fagayu taw nadog wa naleleg, sinu ban kafag fitu at ke bubay kafag mangena. Aroro fagayu at ngay faduksay ebi ataw nasugfunanan natiug anya.

²⁹ Ay Isus nabalus anya te, Gsalan way am. Aroro wam nasaful Dius at Rirukan ay anggan wam nasaful at fagmabalyananun.

³⁰ Aroro gina ban fagayu taw nadog wa naleleg, wa ban e gdaddaduaan ya. Ginanya ban fagayu taw kata wa Dius at tagbarita sas banwa.

³¹ Ay sa baliwas taw nu gdog yay gleleg, o yam natap Dius at longan sa ayu te,

³² Au wan Abrayam at Dius ay Isak at Dius ay Akub at Dius. Dius bunwa at mabulan fag ngay taw at Dius. Kanya ang tua tagleleg fag ngay taw at Dius.

³³ Ay fagayu taw nu nadungug, andulo at foyungan.

³⁴ At ngay taw Mafalayun nu nadungug te, Isus nababo taw Saduseu sit aringang, taw Mafalayun namaful.

³⁵ Ay sik taw Mafalayun at tagsaful fia fia Muisis at longan, namaskud Isus te,

³⁶ Takamoyung, nataw at tiba tungud fag suguan sis Muisis at longan.

³⁷ Ay Isus gbalus anya te, Esugi am Fun, am Dius, sas fagdaul am amatanganan, ay sas fagdaul am fakaylatun, ay sas fagdaul am fagsafulun.

³⁸ Kanya wan taguna, ay anggan tiba tungud fag suguan sas Muisis at longan.

³⁹ Ay sit daga vtv fag suguan katanya yangay, Esugi am iba kaksvn nu kesug o emu.

⁴⁰ Sanya ginan way fag duak suguan, fagdaul Muisis at longan ay anggan tsigon fagayu Dius at taglong at longan.

⁴¹ Ay gina kafag ngay taw Mafalayun maful, Isus nanginto anya te,

⁴² Tain nu gamatangan am sas Fagtayukan baliwa, sinu kanya ke kasugfunanan. Ay kanya nabalus anya te, Fun Dabid at ke kasugfunanan.

⁴³ Ay Isus ginto yangay sas taw Mafalayun te, Nu katanya, wain fun Dabid at fagfangayanun Fagtayukan te, Ku Fun, gina at Masine fag Falad nafaamatanganananya. Kanya nalong te,

⁴⁴ Tam Fun nalong sa ku Fun te, Malunggungi sa ku siun, nu dyakmay ban au nafasa am daga darafa am ngay fawayan.

⁴⁵ Fun Dabid nafangayan Fagtayukan te, Ku Fun. Tain ro Fagtayukan nu fun Dabid way ngap at kasugfunanan.

⁴⁶ Ay at ngay taw sanya wa mafabalus Isus nus di sik aringang. Ay siginan ginanya fag menit, kafag ngay taw kalimu nanginto Isus nus di sadik fagintoun.

Mateu 23

¹ Ay Isus nafoyung sat ngay taw ay anggan sat ngay tagadal te,

² At ngay tagfoying Muisis at longan ay at ngay taw Mafalayun masine gfayamag Muisis at longan.

³ Ay nu katanya, faningi fagayu at longan ayu. Ay lag gfaning at ugali, aroro kanya gfoyung way lang ay wa gfaning at foyungan.

⁴ Kafag ngay tagfoying nafamut way sik ngay fakamulun kata sik mabiat fag famubaun at yud kamad, at nafafasanan sa sangay taw. Dewa katanya, wa kaylat ggubuk nus di sirut nanlangbud sumyu.

⁵ Ay aroro kafag ngay tagfoying at tiba at fakamulun, gfalagan way lang te, laman at ngay taw dumama anya. Kanya nafabia at fagsuadan Dius at Rirukan sit alfuyu. Ay kanya nafaba at farangfangan sit fungfung lanbung.

⁶ Ay at fakaylatun at masine fag ngay gaban fagmalunggungan gina e fakonun ngayu, ay at masine fag fagmalunggungan sa sangay bale fakafulan.

⁷ Ay nu sa wa sad wabilug furuan, kanya kaylat at ngay taw nu gseg anya. Ay tiba at fakaylatun at ngay taw nu gngayan anya te, Takamoyung.

⁸ Ay lag kaylat ay iba nu gngayan ayu te, Takamoyung. Sadi yakman ay Takamoyung. Ay am fagayu duksay way am.

⁹ Ay lag gfangayan sa sik taw ste swa daga te, Mama, nu bunway fia ay mama. Aroro sadie yakman ay Mama tagsa tuas banwa.

¹⁰ Tam iba lag gngayan ayu te, Em Fun. Aroro sadie yakman ay Fun, aui tua Fagtayukan.

¹¹ Ay nus nga sinu at tiba tungud sa ayu, kanya katai way sik fagsuguan.

¹² Ay kanya nu kamatungudun way, abandi ban e gfababa anya. Ay kanya nu kamababaun tua, abandi ban e gfabat anya.

¹³ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay am fag ngay taw Mafalayun, sik ngay takamaninan way am. Newa gsalag wayam fagayu taw laman ban wa manangaful sas Dius at fagfagtainanun. Ay anggan ban am tsigon, wam umful, newa gsalag wayam takaylat kaful.

¹⁴ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan wayam. Newa gfamin wayam fagbubayun at ramraman. Ay ang wayam kamatungudun, gina am gdarangin ngaba ngaba. Nu katanya way ay fakamulun kaugat yay ban at faurianan sa ayu.

¹⁵ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan way am. Nafabulun am nalo sas dagat ay anggan sas fagdaul daga, laman dewa ro sadik taw nu gafanud yay sa ayu. Ay kafag sadik taw nu gafanud wa sa ayu, gtungud yay ban ayu nu e kalong nu gfadasug sas Afuy Daul.

¹⁶ Ida ida, am takata at yud glag fag ngay taw nu nafoyung am dalan sa ay iba. Ay longan te, Nus nga sinu at nafaksvn at longan nu signan wa Dius at tagbia fag bale, kanya fag longan we tungkul. Ay aroro nus nga sinu at nafaksvn at longan nu signan wat ramraman sas Dius at tagbia fag bale, kanya fag longan e tungkul tua.

¹⁷ Am wan takata yud glag ay at yud mamatanganan fag ngay taw. Inday nu gamatangan am kanya fag dua at ke tungkul, Dius at tagbia fag bale at ramraman ay Dius at tagbia fag bale tagfasine kafag ramraman.

¹⁸ Ay nalong yangay am te, Nus nga sinu at nafaksvn at longan nu signan way baliwa at fagirugan fanggalangun, kanya fag longan we tungkul. Ay nus nga sinu at nafaksvn at longan nu signan tua baliwa at fanggalangun, kanya fag longan e tungkul.

¹⁹ Kata wayam sik ngay taw at yud glag. Inday nu gamatangan am, kanya fag dua at ke tungkul, at fagnangirugun, ay at fagirugan tagfasine kafag fagnangirugun.

²⁰ Aroro katanya, sik taw nu gfaksvn at longan nu sa way baliwas fagirugan, at masuad kanya ang way nanfaksvn at longan sas fagirugan ay anggan fagayu tagsanya.

²¹ Ay sik taw nu gfaksvn at longan nu signan way baliwa Dius at tagbia fag bale, at masuad kanya nanfaksvn way at longan sas Dius at tagbia fag bale ay anggan sat Tagbanwan sanya.

²² Ay sik taw nu gfaksvn at longan nu signan way baliwas banwa, at masuad kanya nanfaksvn at longan sas Dius at faglunggungan baliwa ay anggan sat Malunggung sanya.

²³ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan wayam. Dewa am gfon at fasafulu kafud sas Dius signan ay

nabul famaebakayuk ay fakonun, kata balanuy ay banglad, dewa katanya nalyam wayam gfakamulun at maksvn fag suguan signan Muisis at longan, kata nu gfakamulun at matuyan sa ay iba, ay nu kafanyu am ay iba, ay nu mafanud ngap ay longan sa ay iba. Nu ddi am nalyam at maksvn fag suguan, dangay kalyam anggan talay fag suguan.

²⁴ Ay takata wayam at yud glag fag taw nu gfoyung at dalan sa ay iba. Ay gbul am ay famalabag inaut laman di e bangyus sa ay fanginum, ay dewa katanya ay nangvp ngap ang tua sik fagalagaun daul.

²⁵ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan wayam. Dewa am nafegus ay faginuman fag taya at guyuy ay ay fagfangonan at guyuy, at bilug sa at basad mapnu way fagfangalabianun ay fagfangagoun.

²⁶ Ay am at yud glag fag ngay taw Mafalayun. Fegusi tua taguna ay taya at basad ay anggan ay fagfangonan at basad, laman at basad ay anggan at guyuy mafegusan tua.

²⁷ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan wayam. Takata wayam sik ngay fagfolian at nafasine daul at guyuy, ay masine nu kalag. Ay dewa katanya sat basad at kinbul way at bini ay fagbadanun.

²⁸ Katanya yangay ay bilug. Sik taw nu nalag ay bilug, masine daul. Ay dewa katanya mangaro, sa ay basad mapnu wa mapnu fakamaninanun ay fagmauriun.

²⁹ Ida ida, am fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun. Sik ngay takamaninan wayam. Kawat wayam sik ngay fagfolian laman sas Dius at ngay taglong. Ay anggan nafasine yangay am sik ngay fagfolian luib sat masine fag taw.

³⁰ Ay nalong am te, Dewa ro ami gleleg gina em ngay mangaguyang gleleg wa romi ggubukanya gfabul Dius at ngay taglong.

³¹ Nu katanya way ay longan, gfoyung wam te, Ami tagfabul yangay ami at kasugfunanan.

³² Nu katanya, agvd, fataglayuni wan ay mangaguyang at asalanan.

³³ Am wan takata sik ngay ule, ay takata sik ngay dot. Wa ban am masaruy nu gfaurianan ayu sas Afuy Daul.

³⁴ Nu katanya, sumugu kyay ban sa ayu sik ngay taglong, ay sik ngay mamatanganan fag taw, ay sik ngay takamoyung. Ay tiba ban gfabul am, ay tiba ban tumuktuk am sas fasulungan kayu, ay tiba ban malang am sak gfae fakarukan sa ay ngay bale fakafulan. Ay tiba ban gfafalo yayam sasa ngay furuan laman nanfauri yayam anya.

³⁵ Sumugu kban kafag ngay taw sa ayu, laman Dius at nafalgalanan fag faurianan sas fagayu at nafabul sik masine fag taw kadasug yangay ban fia sa ayu, signan ebi ebi at faurianan sat nafabul Abel, kafag masine fag taw, ay anggan at faurianan sat nafabul Sakarias, Barakias at baguama. Kanya ebi ay nafabul gina sisad wabilug Dius at Bale ay at fagirugan fanggalangun.

³⁶ Ay anud wan nu glong au ayu te, Umsure wa ban fia fagayu ku longan anggan sa ayu.

³⁷ Erusalem, Erusalem, o wan ebi at nafabul Dius at ngay taglong. Ay nafana o anya gang ebi at nasugu sa ayu. Ay katsi ngayu ginan koma namaful fagayu am taw, kata sik fanganan nu gfaful at ngay riangan sat daga fakfak. Ay dewa katanya wo kaylat.

³⁸ Ay nu katanya way wa ban e gbanwan si ay fagbanwanan.

³⁹ Aroro glong au ayu te, Katsi ban yam lumag angku yakmay ban am lumong te, Segi takadasug sas Dius at fagmabalyananun.

Mateu 24

¹ Ay Isus naduksun signan Dius at tagbia fag bale ay glao wan. Ay at ngay tagadal ankakbang sa anya laman namalag sa anya Dius at tagbia fag bale at ngay afud.

² Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Nalag am isna fag ngay afud, o kin. Anud wan nu glong au ayu te, abandi ban we gang ya magamut, nusdi dua. Fagayu e rumasras ban.

³ Ay gina Isus malunggung sas Buksul Ulibu, at ngay tagadal ankakbang sa anya gina yud sanya tibak taw ay glong anya te, Foyungi emi te, seduge ban nu kadasug kata am longan. Ay setain ban nu gsaful ami te, gakadasugun wo, ay anggan gakadasugun wan at fakatabuan fag ngay menit.

⁴ Ay Isus nabalus anya te, Mataganani tua laman di am gadayan nus nga sinu.

⁵ Aroro ngayuk taw ban umdasug kata angku ay glong te, Au wan Fagtayukan. Ay nanfandaya ban ngayuk taw.

⁶ Ay dewa ban am e dungganan te, E gawayan munakbang ay e gawayan ngayayu, lag kalimu. Kadasug wa ban fia takatanya. Dewa katanya bunya kanya at fakatabuan fag ngay menit.

⁷ Aroro tibak furuan ban daul at ngay taw at fagfawayanun tibak furuan yangay daul at ngay taw. Ay sik fun at ngay taw gfawayan yangay ban sik fun at ngay taw, ay sa ban tibak talun at ngay taw maksvn nu kalunus. Ay sa tibak furuan guig daul tam daga.

⁸ Fakatanyaun fakasigadan wan, kata sik mangena nu gfasalug at fagfafionun ay gidapan wa daul.

⁹ Kaduge ban nia e tumaban ban ayu, laman nanfauri ayu, ay laman namabul ayu. Ay fagayu talun at ngay taw at fakadotaman sa wa ayu, aroro gafanud am sa angku.

¹⁰ Ay ginanya ban ngayuk taw mubun wan at fagafanudun sa angku. Ay kanya gfodfoyungan ban sat mauri fag ngay taw. Ay kanya ban gdoddotaman sas galay at sadie.

¹¹ Ay ngayu ban at kumsure tagfandaya te, Au wan at sadie Dius at taglong, ay kanya nanfandaya ban ngayuk taw.

¹² Ay ngayu bank taw mubun nu kesug angku, aroro umkayu wa ban at fagmauriun.

¹³ Ay dewa katanya kayu at nagwantan anggan sas fakatabuan, umlangfe tua ban.

¹⁴ Ay e moyung ban sas fagdaul daga at Masine Fag Barita sa baliwas Dius nu gfagtainan, laman gfatuyan sas fagayu furuan at ngay taw. Ay nu katanya, munakbang wan at fakatabuan.

¹⁵ Lumag wa ban am at Mauri fag Tagfarasras sas Dius at tagbia fag bale, kata yangay ebi ebi Daniel, Dius at taglong at longan. (Nus nga sinu tagtap ste at longan, atogdungugi.)

¹⁶ Ginanya ban fagayu taw tagsis talun Udea lagyui yap sa sangay buksul.

¹⁷ Ay sik taw nu siwas tungud bale, lag gtustus laman namul at ngay ramraman signan sad bale.

¹⁸ Ay sik taw nu siwa at gamasun, lag guli ya sat bale laman namul at lanbung.

¹⁹ Ay ginanya fag ngay menit, afanyuan ban tagfafion ay anggan tagfasusu.

²⁰ Ay darangini tua laman nu glayu am bundi gina abagat, ay anggan bundi sis famiangalay fag menit.

²¹ Aroro ginanya ban fag ngay menit, at mason wa daul takadasug fag faurianan tagtungud yay ban fagayu faurianan signan ebi bagu gfasigad fagdaul daga, ay katsi tsigon, ay abandi ban wa gdog kaksvn nia.

²² Ay Dius nu dway nafagud kanya fag ngay menit, fagayu taw wa gleleg ya. Ay sabv, Dius mafafagud way daul aroro kafanyu at filian fag ngay taw.

²³ Ay kaduge nia, dewa e nalong ayu te, Isna wan tam Fagtayukan, ay dewa e nalong te, Sanya wan, lag gafanud.

²⁴ Aroro tiba umdasug ay nanfandaya te, Au wan Fagtayukan, ay, Au wan at sadi Dius at taglong. Kanya namalag ban sik ngay madulo fag fakamulun ay sik ngay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, e fagmabalyananun, laman nanfandaya Dius at filian fag ngay taw. Ay bundi, di mafafandaya.

²⁵ Ay amatangani, nafararang kwa ayu takadasug ban.

²⁶ Nu katanya, dewa tibak taw glong ayu te, sanya wan tam Fagtayukan sis talun at yud e taw, lag am sanya. Ay dewa e glong ayu te, Fagtayukan sanya daul sad bale, lag am gafanud.

²⁷ Aroro kata sik limbad nu kadasug signans fakamenitan baliwa ay gdamlag sas fakayabian baliwa, katanya kyangay ban au, Taw at Baguama, nu kadasug au.

²⁸ Nus nga nday nu e mabulan, sanya yangay ugak nu kaful.

²⁹ Ay nu nlangfe kafag faurianan, tam menit umdulum ban ay tam magdanun tsigon wa gdamlag ya. Ay at ngay galeme katong signans banwa. Ay fagayu ke fagmabalyananun sas banwa muigan wa daul.

³⁰ Ay arodi nu ntabu wan katanya umsure Taw at Baguama at fakatoglagan sas kiwang. Ay fagayu furuan at ngay taw ste swa daga kabalu ban. Ay kanya lumag ban angku Taw at Baguama nu kadasug au, sisad linyabu s'kiwang, ay e fagmabalyananun au ay anggan e fagmasineun au daul.

³¹ Ay gina ban e gbudyung daul sumugu kban ku ngay tagbarita, laman namaful ban ku filian fag ngay taw signans fagayu talun ay dewa ndaginan fag fungfung daga.

³² Amatangani ku faydayuanan sa baliwas malagu. At sanga nu malumak wan, ay at don nu karabas wan, nasaful wam te, gakamanguneun wan.

³³ Katanya yangay nu lumag ban am ku longan nu nsure, sumaful wam te, au, Taw at Baguama, munakbang kwan, gakadasugun kwan.

³⁴ Anud wan nu glong au ayu te, am at tiba yam kabul yakmay nsure ku longan fagayu.

³⁵ Dewa tam kiwang ay tam daga umkamin ban, ku longan long ban matuyan way gugat.

³⁶ We taw nasaful te, o ginain ban fag menit ay seduge ban fia fia fag lungud menit nu kadasug au. Ay anggan at ngay tagbarita tsigon sas banwa ya nasaful. Ay anggan au oma, Dius at Baguama kya nasaful. Ku Mama way lang sesadi tagsaful.

³⁷ Aroro au, Taw at Baguama nu kadasug kban, kata yangay ebi Nui at menit.

³⁸ Aroro gina gakadasugan kafag lino daul at ngay taw mabayan way fia nu kon ay nu ginum ay nu gdaddaduaan, yakmay andasug ginanya fag menit Nui nu gsakbo sasad basad sakayan.

³⁹ Ay kafag ngay taw wa nasaful, anggan andasug kafag lino daul ay taba wa nafapnut kafag ngay taw. Ay katanya yangay ban fia fia nu kadasug au, Taw at Baguama.

⁴⁰ Ginanya ban fag menit e sik duama sis gamasun. Ay e nabul wat sadi, ay anfamato wa sanya at sadi.

⁴¹ Ay e sik duena sas faglubukan gina glubuk. Ay e nabul wat sadi ay anfamato wa sanya at sadi.

⁴² Nu katanya way mangaro, mafalganani tua. Aroro wam nasaful te, seduge ay Fun nu kadasug.

⁴³ Ay amatangani te, sik tagbilug bale nu nasaful di te, ginain ro fag buknga yabi sik tagfangkamul nu kadasug, kanya ro fag tagbilug mafalghanan wa fia, ay wa gfabayan nu e manakbo sat bale.

⁴⁴ Nu katanya, katanyai anggan am mafalganani tua. Aroro nu kadasug au, Taw at Baguama, gina way ban am yud gamatangan fag buknga te, kadasug kwan.

⁴⁵ Katatuy at matuyan ay at mamatanganan fag fagsuguan. At fun nasugu anya te, Alagai ku ngay fagsuguan. Ayfafangoni tua anya kayu ginan fanfangonan.

⁴⁶ Ay abandi kafag fagsuguan guseganan tua gina at fun andasug ay nalag te, Ku fagsuguan nafaning tua ku longan fagayu.

⁴⁷ Ay anud wan nu glong au ayu te, at fun namalaga wa fia sa kafag fagsuguan fagayu at ramraman.

⁴⁸ Ay at fagsuguan nu mauri di, kanya gamatangan way te, Duan, glugo yay ban ku fun nu kadasug.

⁴⁹ Ay kanya gfasigad gfalang at tiba, ay gfangon ay ginum gfasfuan tagalangu fag ngay taw.

⁵⁰ Ay sik menit at fun ban umdasug gina at fagsuguan yud mafamalghanan ay nu glong ya ro kadasug katsi.

⁵¹ Ay kafag fun gfauri ban daul kafag fagsuguan ay namagamut wa ban anya sat ngay takamaninan. Ay sanya nu gwayway ban gugat ay anggan nu gfaringgit at bagang.

Mateu 25

- ¹ Ay Dius nu gfagtainan kata yangay safuluk diaga mesa mandi e salung gina nalo laman namablang at fainduganan.
- ² Ay at lima at yud way mamatanganan. Ay at lima mamatanganan tua.
- ³ Ay at yud mamatanganan fag lima, dewa e salung, we buba ya langis sat day salung.
- ⁴ Ay at mamatanganan fag lima, e buba yay langis sit fagsuadan, sat day salung.
- ⁵ Ay at fainduganan glugo yay nu kadasug. Ay kanya fag safuluk diaga nanbang way gfanya, ay gtiug wan.
- ⁶ Ay gina swa bilug yabi, e nauro te, Katsi ndasug at fainduganan. Duksuni wan laman namablanganya.
- ⁷ Ay kanya fag safuluk diaga anfulo ay masakit nu gfasalung at salung.
- ⁸ Ay at yud mamatanganan fag lima get sat mamatanganan fag lima te, Foni emi tiba ay langis, aroro em ngay salung gakatatum wan.
- ⁹ Ay at mamatanganan fag lima nabalus te, Duan ya, em langis nu antam ya ro fagayu wa ro nsak ya. Loi yap sas fagnamulan ay buli yap at kinsak ro ayu.
- ¹⁰ Ay kaduge kafag lima kamulan, andasug wa mangaro at fainduganan. Ay at mamatanganan fag lima, at mafalghanan nasakbo wan gfadgaloan anya sat bale, laman nangon at fangadadua fag yafun. Ay nadingding wa daul nafaksvn at sakbawan.
- ¹¹ Ay arodi kadasug yangay at limak diaga ay guro te, Fagtainan, fagtainan, luangi, fasakboi emi.
- ¹² Ay kafag mangama gbalus anya te, Duan. Anud wan nu glong au ayu te, kwa saful ayu te, sinu am.
- ¹³ Ay Isus nalong yangay anya te, Mafalghanani tua. Aroro wam nasaful te, o ginain fia fag menit ay ginain fag lungud menit nu kadasug.
- ¹⁴ Dius nu gfagtainan kata yangay sik funan nu gfalghanan galoun ngayayu. Ay kanya nafakbang sa anya at ngay fagsuguan ay gfalaga sa anya at ngay ramraman.
- ¹⁵ Kanya nafon sat sadilimak libuk pisu, ay sat sadilimak libuk pisu, ay sat sadilimak libuk pisu. Aroro nu gfon nus nga se aksvn wa kanya fag fagsuguan at fagmakuun. Ay sanya ginan, kafag fun nalo wan.
- ¹⁶ Ay arodi vtv, at nabul aro kafag limak libuk pisu, nalo wan, ay namon satibak taw laman namamut yay kafag salapi. Ay abandi ban at nafamut limak libuk pisu.

¹⁷ Ay katanya yangay at nabul duak libuk pisu. Abandi ban at nafamut dua yangayk libuk pisu.

¹⁸ Ay at nabul sik libuk pisu nalo ay naali sasad daga laman nanlubgub at fun at salapi.

¹⁹ Ay nu glugo wan, kafag ngay fagsuguan at fun noli wan. Ay kanya fag fun nanginto ro sat ngay fagsuguan te, Tain ay fakamulun sa ku salapi kaduge au yud ste.

²⁰ Ay ebi at nabul limak libuk pisu ankakbang sat fun ay gbuba at fun at nafamato saanya fag ngay salapi ay anggan at kinfamut takayu yangay nia. Ay nalong te, Fagtainan, na, am nafon sa angku ebi fag limak libuk pisu. Kayu way tuy at kinfamut, lima yak libu.

²¹ Ay at fun nalonganya te, Masine tuo. O wan at masine ay at matuyan fag fagsuguan. Matuyan tuo sa talay fag fakamulun. Ay katsi ban namalaga kyay fia sa emu at kayuan gtungud yay ban fia ebi. Ay katsi, useganani fasfuan angku, am fun.

²² Ay kafag fagsuguan at nabul duak libuk pisu ankakbang yangay sat fun ay nalong te, Fagtainan, na, ebi am nafon angku fag duak libuk pisu. Kayu way tuy at kinfamut dua yak libuk pisu.

²³ Ay at fun nalonganya te, Masine am fakamulun. O wan at masine ay at matuyan fag fagsuguan. Ebi deyud ngayu ku nafon emu, maseganama o. Ay katsi ban namalaga kyay fia sa emu at kayuan gtungud yay ban fia ebi. Ay katsi anggan o, useganani gasfuan angku, am fun.

²⁴ Ay kafag fagsuguan at nabul sik libuk pisu ankakbang yangay sat fun ay nalong te, Fagtainan, nasaful au te, o tyud fangalyam fag taw. Ay ggutlu wayo deyud o natanum. Ay gfaful wayo deyud o at nalayap.

²⁵ Ay kalimu au, ay nalubgub kway ngap am salapi sasad daga. Ay katsi, na, am salapi ebi.

²⁶ Ay at fun nalonganya te, Ida, o at mauri wayo ay at momuy wayo fag fagsuguan. Nasaful wo te, ggutlu kway deyud au at natanum. Ay gfaful kway deyud au at nalayap.

²⁷ Ay nu katanya satu ro, ebi nu nafon di o ku salapi sa sik tagbul ay tagfon salapi, laman nu kadasug kwan, namul au ku salapi ay anggan at kinfamut.

²⁸ Ay at fun nalongsa tibak fagsuguan te, Buli kafag libuk pisu signan tuy fag fagsuguan ay foni sat ke safuluk libuk pisu.

²⁹ Aroro fagayu taw nu e kwa, e namamut yay ban saanya. Ay fagayu taw at yud e kwa, at tagsianya dewa alay e namul yay ban signananya.

³⁰ Ay ukasi wan aro fag fagsuguan at yud masine sat dayu sasad madulum. Sanya nu gwayway ban gugat ay anggan nu gfaringgit at bagang.

³¹ Au, Taw at Baguama, gina ban au kadasug stae swa daga gasfuan ku ngay tagbarita, e fagmasineun ban au daul. Kaduge nia malunggung au sa ku fagmalunggungan, sas fun fagmalunggungan at masine daul.

³² Ay fagayu talun at ngay taw umful ban, laman nangakbang sa angku. Ay ginanya ban gfainkafudan au at ngay taw, kata sik tagalaga fagalagaun nu gfainkafudan at ngay tupa ay at ngay kambing.

³³ Ay at ngay tupa gfasa ktua ku siun baliwa, ay at ngay kambing gfasa kway ku wala baliwa.

³⁴ Ay arodi au, ay Fun, glong au sa tagsi ku siun baliwa te, Am wan ku Mama at nafasine. Staei ay buli at fanambagun sis Dius at fagfagtainanun, at nafalganan sayu signan ngay ebis fakasigadan tam fagdaul daga.

³⁵ Aroro gina au kalunus, nafon tuam angku ay fakonun. Ay gina au kadanum, nafon tuam angku ay fanginum. Ay gina au sik betaw, nafasakbo tuam angku.

³⁶ Ay gina au yud e lanbung, nafon tuam angku ay lanbung. Ay gina au e fakasaitun, nanangalaga tuam angku sa ku bale. Ay gina au maubungan, nanansibo tuam angku sas bale fakaubungan.

³⁷ Ay at masine fag ngay taw gbalus ban angku te, Em Fun, duan. Ginain nunda nu glag ami nu kalunus o, laman namayafun ami emu. Ay nunda ginain nu kadanum o, laman namon ami emu am fanginum.

³⁸ Ay ginain nunda nu glag ami emu nu kata sik betaw, laman namasakbo ami emu, ay ginain nunda nu yud o e lanbung, laman namon ami emu em lanbung.

³⁹ Ay ginain nunda nu glag ami emu nu e fakasaitun o ay anggan nu kaubung o, laman nansibo ami emu.

⁴⁰ Ay au, at Fun, malus kban anya te, Anud wan nu glong au ayu te, ay nafakamulun dewa sat sad iku faduksay at tiba daga, nu gfakamulun am sa wa angku.

⁴¹ Ay arodi au wan ay Fun, glong au sa tagsi ku wala baliwa te, Loi wan ste ginan, am tagafaurianan. Sai way sad afuy at yud karabung kabavn at nafamalghanan laman at fagukasan ban Satanas ay anggan at ngay fagsuguan.

⁴² Aroro gina au kalunus, wam nafon angku ay fakonun. Ay gina au kadanum, wam nafon angku ay fanginum. Ay gina au kata sik betaw, wam nafasakbo angku.

⁴³ Ay gina au yud e lanbung, wam nafon angku ay lanbung. Ay gina au e fakasaitun, ay gina au maubungan, wam nanangalaga angku.

⁴⁴ Ay kanya fag ngay taw gbalus ban angku te, Em Fun, ginain nunda nu glag ami emu nu kalunus o, ay nu kadanum o, ay nu kata sik betaw, ay nu yud o e

Ianbung, ay nu e fakasaitun o ay anggan nu maubungan o, ay nu yud ami ggubuk emu.

⁴⁵ Ay au, at Fun, malus au anya te, Anud wan nu glong au ayu te, ay yud nafakamulun dewa sat sadu ku faduksay at tiba daga, duan, wam nafakamulun anggan sa angku.

⁴⁶ Ay kafag ngay taginto umdasug wa ban sas faurianan at yud e fakatabuan kabavn. Ay at masine fag ngay taw umdasug tua ban sas leleg kabavn.

Mateu 26

¹ Ay arodi Isus, nu ntabu wan nu gfoyung sanya fag ngay taw aro taw at longan fagayu, nalong sat ngay tagadal te,

² Nasaful wam te, nu nlangfe duak menit, umdasug ban at fagamatanganun fag ngay menit at ngayan Famalangfe. Ay ginanya, e gfoyung ban angku, Taw at Baguama, sa tibak taw laman tumuktuk angku sas fasulungan kayu.

³ Ay arodi at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay fagtainan anful Kayfas sas at basad bale. Kayfas tiba tungud fag tagfon fanggalangun.

⁴ Ay kafag ngay taw gkamatoan te, Tain ban nu kasuksuk laman namagamat watam Isus ay namabul tam.

⁵ Ay nu katanya kanya glong te, Agi yap gina e Yafun Daul fag ngay menit, laman at maful sanya fag ngay taw di ban namawayan antam.

⁶ Ay Isus gina sis furuan Betania, sis Simun tagabuyu at bale,

⁷ sik mangena ankakbang sa anya ke ba fagsuadan fangawat dalusdus. At bilug sanya fag fagsuadan sik mabebanglu fag mamam, ay mabiat at famayad. Ay kafag mangena naugwag kafag mamam fagayu sas Isus at alfuyu kaduge Isus malunggung gfongan.

⁸ Ay Isus at ngay tagadal kadotama nu nalag kafag mangena at fakamulun, ay gkamatoan yay sit dayu te, Wain manga at fagfanganun.

⁹ Ay nu nafalao di ngap tam kafag mamam, ngayu ngawa ro tam nagbulan ay mafafon yay ro tam kafag salapi sat yud e kwa.

¹⁰ Ay Isus nu nasaful at ngay tagadal at longan kanya nalong anya te, Wain ay fagagrasun tuy fag mangena, aroro masine tua daul at fakamulun sa angku.

¹¹ Aroro, at taw at yud e kwa ste way gugat, ay dewa katanya au nu ste au si ayu, bunwa kabavn.

¹² Ay tuy fag mangena naugwag sa ku bilug kafag mamam, laman gfalghanan nu namoli ban ku bilug.

¹³ Anud wan nu glong au ayu te, nus nga nday ban nu e namoyung tuy fag Masine fag Barita sas fagdaul daga, e namoyung yangay ban anggan tuy fag mangena at fakamulun, sik fagamatanganun sa anya.

¹⁴ Sanya ginan Isus at Labi Dua at sad, at ngayan te, Udas Iskariute, nangakbang sa sangay fun tagfon fanggalangun,

¹⁵ ay nainto te, Nataw ban ay fon angku nu nafoyung akdi ban Isus sa ayu. Ay kafag ngay taw nafon anya tuluk safuluk salapi.

¹⁶ Ay signan long ginanya, Udas gamatangan wa sik buknga laman masine namoyung wa Isus sa kafag ngay taw.

¹⁷ Gina e fagsegan taguna fag menit gina kon Tinapay Malafi, ginanya, Isus at ngay tagadal ankakbang sa anya ay ginto anya te, Dada am fakaylatun nu namatama romi, laman nangon ro wo Famalangfe fag Yafun.

¹⁸ Ay Isus nabalus anya te, Loi wan sas furuan ay rvbvyi ku nalong ayu ebi fag taw. Ay longi anya te, Tam Takamoyung glong wa emu te, Gakadasugun wa ku fakabulun fag menit. Ay at fakaylatun nu nanfangon at Famalangfe sa am bale, ay anggan ro ami at ngay tagadal.

¹⁹ Ay at ngay tagadal gfaning wa fia Isus at longan, ay sanya wa fia nu gfatama at Famalangfe fag Yafun.

²⁰ Ay arodi nu nyabi wan, Isus malunggung wa sanya gfangon gfasfuan at Labi Duak tagadal.

²¹ Ay gina gfangon, Isus glong wa sat ngay tagadal te, Anud wan nu glong au ayu te, Am wa ro at sad, at namoyung angku sat mauri fag ngay taw.

²² Ay at ngay tagadal kabalu wa daul. Ay gfasigad wa nansadsadian nanginto sas Isus te, O au wan, em Fun, ay o duan.

²³ Ay Isus nabalus anya te, Katsi wa tagfasfuan angku gfasurung at fakonun sasad taya, kanya wa ro at namoyung angku sat mauri fag ngay taw.

²⁴ Ay au, Taw at Baguama, gtaglayun au sas fakabulun laman namaning Dius at Rirukan. Ay ida at namoyung angku sat mauri fag ngay taw. At masine ebi ro kafag taw lag nangus kasalug.

²⁵ Ay Udas, at namoyung ro anya, ginto Isus te, O au wan, Takamoyung, ay o duan. Ay Isus gbalus anya te, Kin, kata wa fia aro am longan.

²⁶ Ay gina fagayu gfangon, Isus nabul sik tinapay, ay naseg Dius, ay nalungud, ay nafon sat ngay tagadal, ay nalong anya te, Na, buli ay oni. Tuy ku bilug.

²⁷ Ay Isus nabul yangay sik taya, ay nu naseg Dius, kanya nafon sat ngay tagadal ay nalong anya te, Fagayu am inumi wan.

²⁸ Aroro tuy yangay ku taguk at famafanud sas Dius at Fakasadian sas fagayu taw. Aroro umbusbus ban ku taguk laman gfalyam ban ngayuk taw at asalanan.

²⁹ Ay glong au ayu te, kya ban gdog ginum wat rawvg at mamam, yakmay ndasug ginanya fag menit nu ginum au at bagu gfasfuan ayu gina ku Mama gfagtainan.

³⁰ Ay nu naalubad wan sik alubad fagayu nalo wan sas Buksul Ulibu.

³¹ Ay ginanya Isus glong sat ngay tagadal te, Katsi ro fag yabi, fagayu am mubun wa ro am angku. Kata Dius at Rirukan te, Gfabul au at tagalaga, ay at ngay tupa sumaruayan ban.

³² Ay gina ban nafadog yay nafaleleg angku, gumuna kwa ayu sas talun Galilea.

³³ Ay Pedru glong anya te, Dewa ro ku ibama naubun emu, au dakwa ban mubun emu kabavn.

³⁴ Ay Isus glong anya te, Anud wan nu glong au emu te, Katsi ro fag yabi gina tabag yud natarakit, tulu ginan nu kamuag o te, wo gtoglag angku.

³⁵ Ay Pedru gbalus Isus te, Duan. Dewa kban umbul gasfuan emu, duan, dakwa kamuag sa baliwa emu. Ay katanya yangay fagayu at tagadal at longan.

³⁶ Ay Isus nalo wan gasfuan at ngay tagadal ay andasug sa sik wa tanuman at ngayan Getsemane. Ay kanya glong sat ngay tagadal te, Am malunggungi yap am iste kaduge au snay at dayu nandarangin.

³⁷ Ay Isus nataban Pedru ay Sebedeu at baguama fag dua. Ay Isus gfasigad wa maksvn daul nu kabalu ay gidapan sat amatanganan.

³⁸ Ay Isus nalong sat ufud fag tulu te, Maksvn wa daul nu kabalu au katsi kata wa nu kabul au sas fakabaluun, Ay am ste yap am ay mataganani tua gasfuan angku.

³⁹ Ay Isus nalo yay sirut ay namalub sas daga. Ay gdarangin te, Mama, nu masine fayayui yap sininan angku kafag taya at ke mauri ro sa angku. Ay dewa katanya, lag gfaning ku fakaylatun, nu bunway fadasugi way emu am fakaylatun.

⁴⁰ Ay Isus anfoli sat tuluk tagadal ay manlag di, gtiug way. Ay Isus glong sas Pedru te, E wam mangaro mataganan kata angku kaduge oma sik buknga sirut.

⁴¹ Mataganani ay darangini tua, laman diam gafaskudan sas asalanan. Ay ay amatanganan mafalghanan tua dewa ay bilug mamomuy.

⁴² Ay Isus gdog yay fia nalo sat dayu ay gdarangin yay fia te, Mama nu dway o e tibak balyawvtan ya, laman kwa minum sanya ginan fag taya, fadasugi wa sa angku emu am fakaylatun.

⁴³ Ay Isus gdog yangay nfoli ay manlag di at ngay tagadal gtiug way, aroro gatiugun way daul.

⁴⁴ Ay Isus gdog yay fia anyayu signan at ngay tagadal ay gdarangin yay fia at fatulu ginan. Ay at longan kata yangay fia aro taw.

⁴⁵ Ay Isus gdog yay fia anfoli sat ngay tagadal, ay nalong anya te, Gtiug yayam mangaro ay gfafian yayam mangaro ay lufuy. Katsi wan, damai, e namoyung wa angku, Taw at Baguama sa tagasalanan fag ngay taw.

⁴⁶ Malindugi wan. Bastam wan. In wan at namoyung angku, ndasug wan.

⁴⁷ Ay kaduge Isus garingang, Udas andasug, at Labi Dua at sadi. Ay at ufud sik ngay taw ngayu ngayu e fiso ay e famalang. Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay fagtainan at nasugu kafag ngay taw.

⁴⁸ Ay kanya at namoyung Isus nalong sik fakasafulan sa sangay taw te, Dewa gina ro, nus nga sinu ro ku naayuk fag taw at fingi, kanya wan Isus. Gamati wan.

⁴⁹ Ay arodi vtv Udas nangakbang sas Isus ay nalong te, Masine fag yabi, Takamoyung. Ay naayuk Isus at fingi.

⁵⁰ Ay Isus nalong yangay anya te, Sama, faningi wa am algan. Ay arodi at ngay taw ankakbang sas Isus, ay nagamat Isus ay narugut wa daul.

⁵¹ Ay arodi at sadi Isus at ufud naguyud at fiso ay nabasing at tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan, ay nadasdias at talinga at sadi.

⁵² Ay Isus nasalag anya te, Lagi, fafolii wan am fiso, aroro nus nga sinu at nabul at fiso laman namasing sik taw, kanya kabul yangay ban sas fiso.

⁵³ O gamatangan wayam te, kwa ro siring mafaet signan ku Mama laman arodi kanya sumugu sa angku labi duak furuan at tagbarita.

⁵⁴ Ay aroro nu kumakatanya ro wa gfafasludan Dius at Rirukan ebi at naguna nafoyung te, Katanya ban at kumdasug.

⁵⁵ Ay ginanya Isus ginto sanya fag ngay taw te, Nataw ay fagsteun ngayu gafisoan ay e ngay ba famalang nanggamat am angku kata nu e ggamat sik tagfangkamul. Aroro kayu menit malunggung akwa sas Dius at tagbia fag bale ay gfoyung. Ay newa di am nagamat angku sanya.

⁵⁶ Ay aroro at faginfakamulunun katanya laman namafasludan Dius at ngay taglong at rirukan. Ay arodi fagayu Isus at ngay tagadal naubun anya ay nalagyu wan.

⁵⁷ Ay at ngay taw aro at nagamat Isus nataban anya sas Kayfas at bale. Kayfas tiba tungud fag tagfon fanggalangun. Ay fagayu tagfoyung Muisis at longan ay at ngay fagtainan maful sanya.

⁵⁸ Ay Pedru ngayayu sirut nu naguyen Isus. Ay nu ndasug sas tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagawean, Pedru nasakbo sanya, ay malunggung yangay gfakbangan at ngay tagulit, laman gdama te, O tain ro at fakamulun.

⁵⁹ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay fagayu taw Udyu at ngay funan anful laman grvbvy sik takamuag fag tagfoyung Isus at fakamulun sak namabul anya.

⁶⁰ Ay kafag ngay fagtainan dewa grvbvy, we nalag, dewa ngayuk taw takamuag nu nafoyung sas Isus baliwa. Ay duak taw sas fakatabuan ansure yay tagfoyung.

⁶¹ Ay kafag duak taw nalong te, Tuy wa fia fag taw ebi at nafoyung te, Au wa ban at nanrasras Dius at tagbia fag bale. Ay gdog kyangay ban kawat ay gfatabu kwan sis fatuluk menit.

⁶² Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun anlindug ay ginto sas Isus te, O wo gbalus sa baliwa tuy fag ngay taw at foyungan sa emu.

⁶³ Ay Isus maragangan way. Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun nalong yangay sas Isus te, Balusi wa emi sa tam tagleleg fag Dius at daga salubangan te, O wo wan Fagtayukan, Dius at Baguama.

⁶⁴ Ay Isus nabalus te, Kin, kata wa am longan. Ay gfamut kyay te, lumag ban am angku, Taw at Baguama, nu malunggung au sat Mabalyanan at siun, ay nu kadasug au signan sad linyabu sas kiwang.

⁶⁵ Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun nagirat at lanbung aroro kadotama, ay nalong te, Mauri tuy fag taw at longan sas Dius baliwa. Katsi wa tam kaylat ya tibak tagfoyung at asalanan, aroro nadungug watam te, mauri at longan sas Dius baliwa.

⁶⁶ Setain ay algan. Ay taw Udyu at ngay fagtainan nabalus te, Katsi nsak wan masine wa gfabul anya.

⁶⁷ Ay at ngay fagtainan nafantufean sas Isus at mata. Ay tiba nasuntuk ay nafalang anya.

⁶⁸ Ay kafag ngay fagtainan nalong sas Isus te, Nu o wan Fagtayukan, foyungi emi te, O sinu at nafalang emu.

⁶⁹ Ay ginanya Pedru malunggung sas day bale, sisad fagawean. Ay sanya sik baguina sik fagsuguan, nanangakbang sa anya ay nalong te, O wan at sad i at tagalo Isus signans talun Galilea, o kin.

⁷⁰ Ay Pedru kamuagan sas fagayu taw tagsanya te, Duan, kwa saful am longan at masuad.

⁷¹ Ay arodi kaduge Pedru nalo sirut sas day sakbawan alad, ay sanya sad i ya fiak fagsuguan baguina nalag anya ay gfoying sat ngay iba te, Tuy wa fia fag mangama at sad i tagalo Isus signans furuan Nasaret.

⁷² Ay Pedru gdog yay gfaksvn nu kamuagan te, Matuyan wa fia ku longan te, Au dakwa saful kanya fag taw.

⁷³ Ay arodi at sad i at malindug sanya nangakbang sas Pedru ay glong yangay anya te, At matuyan ebi ginan o wa fia at sad i kafag taw at ufud. Newa nu garingang o, katas taw Galilea.

⁷⁴ Ay Pedru maksvn nu gfafanud te, Matuyan wa fia ku longan te, au dakwa saful kanya fag taw. Ay arodi vtv sik tabag natarakit.

⁷⁵ Ay Pedru namatang yay aro taw Isus at longan te, Gina tabag yud natarikit, tulu ginan nu kamuag o te, wo gtoglag angku. Ay Pedru naduksun wan ay kabalu daul ay gwayway.

Mateu 27

¹ Ay balabag di anful fagayu at fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay fagtainan ay gkamatoan te, Tain nu gfabul ban tam Isus.

² Ay kafag ngay fagtainan nasalod Isus at take ay nataban sas fun Pilatu.

³ Ay Udas, at nafoyung Isus sat ngay mauri fag ngay taw, gina nadungug te, E namabul wan Isus, kanya kabalu wa daul ebi at nafakamulun sas Isus. Ay kanya gfafoli yay ebi at nabul tuluk safuluk salapi sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sat ngay fagtainan.

⁴ Ay Udas nalong anya te, E asalanan au, aroro nafoyung au sayu sik taw at yud e asalanan. Ay at ngay fagtainan nabalus anya te, Dewa. Am longan we tungkul sa emi. Nus nga setaw wa am algan.

⁵ Ay Udas naukas kafag tuluk safuluk salapi sasad basad Dius at tagbia fag bale ay nalo wan ay narabing wa anya.

⁶ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun nafuyut kafag ngay salapi ay gkamatoan yay te, Duan, kamabo watam tam faugali nu gfaful way tam tuy fag salapi ay nu gfoli sas Dius at fagsuadan salapi, aroro tuy sik famayad way sik taw at taguk.

⁷ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun gkamatoan yay ay nu ntabu wan, nabul sik daga signan sik taw takawat tikung, laman ban sanya at fagnamolian tagsiginan tibak talun fag ngay taw at kinbul. Ay at famayad signan kafag tuluk safuluk salapi.

⁸ Ay nu katanya e nafangayan kafag daga te, Sik Daga Gatagukun. Ay kanya wan at ngayan dasug katsi.

⁹ Ay kafag fakamulun gfafasludan Dius at taglong Eremias ebi naguna nafoyung te, Ay kafag ngay taw nabul kafag tuluk safuluk salapi, Taw Israel at longan at famayad sik taw.

¹⁰ Ay kanya nafon kafag ngay salapi laman namul at daga signan sik taw takawat tikung, kata Dius at longan sa angku.

¹¹ Ay Isus malindug sa kafag fun akbang, ay at fun nainto anya te, O wo wan taw Udyu at Fun. Ay Isus gbalus anya te, Sabv. Kata wa am longan.

¹² Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay fagtainan nafoyung kamuagan Isus at asalanan, ay Isus wa gbalus ya.

¹³ Ay Pilatu ginto sas Isus te, O yo gdungug at ngay longan ngayu ngayu nu gfoyung sa emu baliwa.

¹⁴ Ay Isus wa nabalus nus di sadik aringang, ay kafag fun kadulo daul.

¹⁵ Kayu Famalangfe fag Yafun fagwaya, at fun at ugali nafalfas yay sik maubungan, nus nga sinu ro ngani at sadik at ngay taw at fakaylatun.

¹⁶ Ay ginanya e sik maubungan at ngayan te, Barabas. Ay fagayu taw nasaful wa anya.

¹⁷ Ay at ngay taw gina maful, Pilatu ginto anya te, Inday kanya fag dua ay fakaylatun ku fagfalfasun, Barabas ay man nga Isus, tiba at ngayan Fagtayukan.

¹⁸ Aroro Pilatu nasaful wa te, at ngay fagtainan fagnatabanun Isus sa anya aroro galabian anya.

¹⁹ Ay gina Pilatu malunggung sat faginsafulan asalanan fag fagmalunggungan, at tina nasugu sik fagsuguan sa anya te, Lag o e fakamulun sa kafag taw masine, aroro sad yabi e taginfanan au sa baliwa anya. Ay kabalu au daul anya.

²⁰ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay fagtainan naatul at ngay taw, laman at ngay taw manget sas Pilatu te, Falfasi wan Barabas ay Isus ngap fabuli wan.

²¹ Ay arodi Pilatu ginto sa sangay taw te, O inday ro kanya fag dua ay fakaylatun ku fagfalfasun sa ayu. Ay kafag ngay taw gbalus te, Barabas.

²² Ay Pilatu ginto anya te, Ay setain ro ku fakamulun sas Isus tiba at ngayan te, Fagtayukan. Ay fagayu taw gbalus yangay te, Tuktuki wa anya sas fasulungan kayu.

²³ Ay Pilatu ginto te, Wain ro. Nataw nunda at asalanan. Ay kafag ngay taw kaugat wan nu guro te, Tuktuki wa anya sas fasulungan kayu.

²⁴ Ay Pilatu nasaful wa te, Dewa ngap au nalong, we tungkul. Ay at ngay taw nu ganangawayanun wa daul, Pilatu nabul sik mamam ay gfegus at daluap

sat ngay taw at daga salubangan. Ay kanya nalong te, Kwe asalanan sa kafag taw at fakabulun. Am wa gbala.

²⁵ Ay kafag ngay taw nabalus at fun te, Kin, ami wa kbala ay em sisian tsigon, sa kafag taw at fakabulun.

²⁶ Ay Pilatu nafalfas wa fia Barabas sat ngay taw wabilug. Ay nu nafafalangan wa Isus, arodi Pilatu nanfataban wa anya laman nantuktuk ro sas fasulungan kayu.

²⁷ Ay fun Pilatu at ngay tagfawayan nataban Isus sat fun bale. Ay nafaful yay at tagfawayan ay naligung Isus.

²⁸ Ay kafag ngay tagfawayan naranggut Isus at lanbung ay natibus yay sik umut maraska.

²⁹ Ay kanya nafabalulangan nafabalulangan sik sangbo madugi ay namasangboan Isus. Ay kanya nafagalumutan sas Isus at siun fag daluap sik anyamu. Ay kanya natudan sas Isus at akbang ay ginanya gfalingun anya te, Fadi fadi, Taw Udyu at Fun.

³⁰ Ay kanya natufe Isus. Ay nabul yay fia siginan Isus kafag anyamu ay nafalang Isus at alfuyu.

³¹ Ay nu ntabu wan nu gfalingun Isus, kafag ngay tagfawayan naranggut at umut maraska ay nafasulun aro taw at lanbung ay nafaduksun ay nataban wa anya, laman nantuktuk sas fasulungan kayu.

³² Ay gina kafag ngay tagfawayan nalo siginan at fun bale, kanya nalag sik taw siginans furuan Sirene at ngayan Simun. Ay kafag ngay tagfawayan nafabuba way lang at fasulungan kayu sanya fag taw.

³³ Ay fagayu taw andasug sa sik tala un at ngayan te, Gulguta, at masuad te, talun Butul Alfuyu. Ay nu sanya wan,

³⁴ kanya nafon anya sik malangu nafasuglatan at mayat, laman gfalay nu ganini. Ay Isus nu nafaskud, wa kaylat ginum.

³⁵ Ay nu natuktuk wa anya sas fasulungan kayu, kanya naafudan at ngay lanbung nu ntabu nu naukas gang, sik fakasafulan.

³⁶ Ay kafag ngay tagfawayan malunggung yay sanya gulit.

³⁷ Ay kanya nadafut yay sik rirukan at fakasafulan Isus at asalanan sit tungud alfuyu te, TUY ISUS, TAW UDYU AT FUN.

³⁸ Ay ginanya natuktuk yay duak tagfangkamul, gsumbalian Isus.

³⁹ Ay kayu at nadalan sanya nainsingian at alfuyu ay nafalingun anya te, E, o wan at nalong te,

⁴⁰ Narasras kban Dius at tagbia fag bale ay gdog kyay kawat nu ntabu wan tuluk menit. Katsi falangfei am sadili, nu o wan Dius at Baguama, alfasi signans fasulungan kayu.

⁴¹ Ay anggan at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoying Muisis at longan ay at ngay fagtainan gfalingun yangayanya te,

⁴² Kanya dewa mafalangfe tibak taw, wa ngaro mafalangfe at sadili. Ay kanya Taw Udyu at Fun, o kin. Nu nafalfas di ro at sadili signans fasulungan kayu, kin, gafanud wa ro tam.

⁴³ Ay at ngay funan nalong yangay te, Kanya gafanud tua sas Dius, Dius falfasi yap nangusanya katsi, Dius nu kaylat. Aroro nalong wa te, Au wan Dius at Baguama.

⁴⁴ Ay anggan at kintuktuk fag duak tagfangkamul tagsumbalian Isus, gfalingun yangayanya.

⁴⁵ Ay signans wabilug menit anggan s'fafun s'fatulu, ndulum way lang fagdaul sanya fag talun.

⁴⁶ Ay gina s'fafun s'fatulu, Isus nauro daul te, Eli Eli, lama sabaktani. At masuad te, Ku Dius, ku Dius, wain ro am fagnaubunun angku.

⁴⁷ Ay tiba at malindug sanya, nu nadungug, nalong te, Tuy fag taw guro yay Elias.

⁴⁸ Ay arodi vtv sadik taw masakit nu nalo ay nabul sik fanrarus ay nafasurung sas mayat fag sanggvtan, ay natvgdan sa sik anyamu ay nafalugde sas Isus laman namasupsup.

⁴⁹ Ay tibak taw nasalag te, Toyap. Gfanya yap tam te, O Elias kadasug ro ay mafalangfeanya.

⁵⁰ Ay Isus gdog yay nauro daul ay gengasan wa taguyan.

⁵¹ Ay arodi at fantaba fag ramit sisad basad Dius at tagbia fag bale angirat wan signan at tungud anggan wa sat daga, ay nkafud dua. Ay daga nauigan. Ay anggan at ngay gang nafangabaltakan way lang.

⁵² Ay tiba at fagfolian fag luib nafangaluangan way lang, ay tiba Dius at taw at kinbul naleleg yay.

⁵³ Ay kanya nafanduksunan signan at fagfolian fag ngay luib. Ay abandi gina yangay ban Isus gdog yay gleleg, anggan kanya ebi at naleleg kadasug sas Dius at Furuan ay ansure sas ngayuk taw sanya.

⁵⁴ Ay tagfawayan at fun sirut ay anggan at ngay ufud tagulit Isus, namatang tam daga nu guigan ay anggan nalag yangay tiba at kinfakamulun sanya. Ay kanya kalimu daul ay nalong te, Anud wan, tuy wa fia Dius at Baguama.

⁵⁵ Ay sik ngay mangena ngayayu yay sirut nu gdama. Kanya fag ngay mangena ebi ginan wa tagalo Isus signans talun Galilea. Ay kaduge Isus gleleg, kanya taggubukanya.

⁵⁶ Ay kafag ngay mangena, at sadia at ngayan Maria Magdalena, ay at sadia, Maria, Santiagu ay Use at mina, ay at sadia, Sebedeu at ngay baguama at mina.

⁵⁷ Ay nu siwas fakasudan mata tam menit, sik taw maramraman andasug signans furuan Arimatea, at ngayan Use. Kanya yangay Isus at tagadal at sadia.

⁵⁸ Ay kanya nalo sas Pilatu ay get sa anya Isus at bilug. Ay arodi Pilatu nasugu laman e namon ro.

⁵⁹ Ay Use nabul Isus at bilug ay nasifig sa sik bagu fag ramit.

⁶⁰ Ay kanya nanamoli Isus at bilug sat fagagbilugun fag fagfolian fag luib at bagu, at magaruyan sisad gang. Ay Use nafadagingan sasad sakbawan sik gang daul at faningding. Ay nalo wan.

⁶¹ Sanya yangay Maria Magdalena ay sadia yak Maria malunggung sis aturunan fagfolian.

⁶² Ay at fadogan fag menit, nu nlangfe wat Famatamaan fag Menit, at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay taw Mafalayun nanangakbang yay sas Pilatu.

⁶³ Ay kafag ngay taw nalong te, Namatang ami kafag tagfandaya at longan gina gleleg te, Nu nlangfe tuluk menit, gdog kyay gleleg.

⁶⁴ Ay kin, nu katanya, longi te, Faksvni tua nu gdingding am kafag fagfolian, yakmay nlangfe sis fatuluk menit. Fatugani laman at ngay tagadal dewa ndasug, wa mafabul Isus at bilug. Ay anggan laman wa gfoyung at ngay taw te, Kanya gdog yay gleleg. Ay anggan tsigon nu mandaya ban, gtungud yay ebi taguna.

⁶⁵ Ay Pilatu nalong sas taw Udyu at ngay fagtainan te, E tagfawayan am. Faksvni tua nu gdingding am kafag fagfolian, kaksvn ay fagmakaatuun.

⁶⁶ Ay kanya fag ngay taw nalo wan ay nafaksvn wa fia at fagfolian signan nu nadafut sik taru laman at taw kalimu tua gluang. Ay nasugu yangay sanya sik ngay tagfawayan.

Mateu 28

¹ Ay nu nlangfe wa at famiangalay fag menit, ay gakasureun wa at menit sas Linggu, Maria Magdalena, ay anggan tibak Maria, andasug laman nanlag sat fagfolian fag luib.

² Ay arodi daga nauigan daul. Ay ndasug at sadì Dius at tagbarita signans banwa. Ay nafadaging at fanningding at sakbawan fag gang daul, ay malunggung wa sanya s'tungud gang.

³ Ay kanya at kamasuloan kaksvn sik limbad, ay at lanbung malaksi daul.

⁴ Ay at tagulit fag ngay tagfawayan gtdtaruyan daul kalimu anya, ay kata wa nu nbul.

⁵ Ay kafag tagbarita nalong sa kafag ngay mangena te, Lag am kalimu, aroro nasaful kwa te, grvbv am Isus, ebi vtv at natuktuk sas fasulungan kayu.

⁶ Ay kanya wa ste ya, aroro gdog yay gleleg, gfaning mandi kata ebi at longan. Wainyayam ngani, damai ebi at fagfolian.

⁷ Ay loi wan, masakiti, ay foyungi sat ngay tagadal te, Kanya gdog yay gleleg signinan at fagmabulanan. Ay katsi, kanya gguna ban ayu sas talun Galilea. Sanya wa ban nu glag am anya. Amatangani ku longan ayu.

⁸ Ay kanya fag ngay mangena masakit nu nalo signans fagfolian, ay dewa kalimu, guseganan yay daul. Ay nu ndasug ro namoyung sat ngay tagadal aro taw at nalag.

⁹ Ay kaduge kafag ngay mangena sa sangaba dalan, Isus nafablang anya ay nafakamatoan anya. Ay kafag ngay mangena ankakbang sas Isus ay nated at darafa, ay naseg anya.

¹⁰ Ay arodi Isus nalong sanya fag ngay mangena te, Lag kalimu. Loi wan ay foyungi sa ku ngay faduksay, laman kanya tsigon suma yangays talun Galilea. Ay sanya yay ban nu lumag angku.

¹¹ Ay gina kafag ngay mangena nalo, tibak tagfawayan aro at naulit sas fagfolian, noli wa sas furuan. Ay nafoyung sat ngay fun tagfon fanggalangun fagayu sanya at nalag.

¹² Ay at ngay fun tagfon fanggalangun nu nafaful taw Udyu at ngay fagtainan ay nu nasulitanan wan, kanya nafon sik ngay salapi sanya fag ngay tagfawayan.

¹³ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun nalong anya te, Foyungi te, Isus at ngay tagadal andasug sat fagfolian gina sad yabi ay nabul Isus at bilug kaduge ami gtiug.

¹⁴ Ay tam fun nu nadungug katanya ay longan, gfalukmeanan ami anya ay anggan gdingding ami ayu laman di gfauri ayu.

¹⁵ Ay at ngay tagfawayan nabul kafag ngay salapi ay namaning ro at ngay fun tagfon fanggalangun at longan. Ay at ngay taw Udyu nafoyung kafag ngay tagfawayan at longan dasug katsi.

¹⁶ Ay Isus at labi sadik tagadal nalo wan sas talun Galilea, sa ebi ataw Isus at longan fag buksul.

¹⁷ Ay at ngay tagadal nu nalag Isus, kanya gseg anya. Ay tiba gfainfolian yay at amatanganan.

¹⁸ Ay Isus ankakbang sat ngay tagadal ay nalong anya te, Fagayu fagmabalyananun sas banwa ay sas daga nafon wa angku.

¹⁹ Ay loi wan ay faetagadali angku sas fagayu talun at ngay taw, ay fasurungi anya sa tam Mama at fagmabalyananun, ay anggan sat Baguama at fagmabalyananun, ay anggan sat Masine fag Falad at fagmabalyananun.

²⁰ Ay foyungi anya, laman kanya maning ban fagayu ku longan sa ayu. Ay am, lag kalyam. Aroro au si kwa gugat ayu, ay anggan ban sas fakatabuan fag ngay menit.

Markus

Markus 1

¹⁻² Kata tuy at Masine fag Barita at fakasigadan sa baliwas Isus Fagtayukan, Dius at Baguama. Dius at taglong Isayas, ebi ataw nariruk wa te, Sumugu au ku fagsuguan laman gumuna emu. Ay kanya ban tagfasine am dalan.

³ Sik taw guro sis talun at yud e taw te, Fasinei ban tam Fun at dalan. Faturunani ban at dalan.

⁴⁻⁵ Uan Tagfasurung nsure sis talun at yud e taw ay nanfoyung laman ban sanya fag ngay taw umsurung sasad mamam, sik fakatoglagan te, naubun wan ebi ataw at mauri, laman Dius gfalyam at ngay asalanan. Ay sik ngay taw signans talun Udea, anggan sik ngay taw signans furuan Erusalem ndasug sas Uan. Ay ngayu Uan at nafasurung sas liskung Urdan, kafag ngay taw nu nafoyung at ngay asalanan.

⁶ Uan at fangawat at lanbung sigyu fagalagaun, ay at ginawang tsigon balat fagalagaun wat balyu, ay at fakonun liung ay deut.

⁷ Uan nafoyung te, At tagguyan ban angku gtungud yay angku, ay kwa masine nusdi at nanmalub ay at nanluas at fansalod at lapak.

⁸ Nafasurung au ayu sas mamam. Ay kanya fag taw nanfasurung ban ayu sat Masine fag Falad.

⁹ Ginanya, Isus ndasug sas liskung Urdan signans furuan Nasaret sis talun Galilea. Ay Uan nafasurung anya sanya fag liskung.

¹⁰ Ay Isus nu nlakwi wan signan sad lino, arodi vtv manlag di banwa nluang, ay at Masine fag Falad kadaga kata sik labikung ay naafun sa anya.

¹¹ Ay e naaringang signans banwa te, O wan ku fakesugun ku Baguama. Guseganan au daul emu.

¹² Arodi vtv at Masine fag Falad naiyan Isus laman umdasug sas talun at yud e taw.

¹³ Isus nu sis talun at yud e taw ufatk safuluk menit, ay Satanas kaylat gfae asalanan anya. Isus sis wa mela fag talun, ay Dius at ngay tagbarita nagubuk anya.

¹⁴ Uan nu nkubung wan, abandi ban Isus nalo sas talun Galilea, ay namoyung Dius at Masine fag Barita.

¹⁵ Ay Isus nalong te, Siginan katsi fag menit, munakbang Dius nu gfagtainan taw. Ubuni ay ngay asalanan ay afanudi at Masine fag Barita.

¹⁶ Gina Isus glo sas tigyanan lino Galilea at nalag Simun anggan at arian Andres, gina gfasasad lino at fanggamat albon, aroro kafag duksay sik tagfanganbon.

¹⁷ Ay Isus nalong anya te, Wainyayam wan, aloi wa angku. Ay namoyung kban ayu nu gfaful am taw kata nu gfaful am albon katsi.

¹⁸ Ay arodi vtv kafag duksay nafamato at fanggamat albon ay nangalo wa Isus.

¹⁹ Isus nalo sirut ay nalag Sebedeu at baguama fagdua, Santiagu ay Uan, kaduge gsimat at fanggamat albon at sulat sisad sakayan lino.

²⁰ Ay arodi vtv Isus nalong te, Wainyayam wan, aloi wa angku. Ay kanya naubun at mama, Sebedeu, anggan at fagsuguan sanya sas sakayan lino, ay nangalo Isus.

²¹ Isus, anggan at ufud ndasug sas Kapernaum, ay nu si wa at fadogan fagi miangalay fag menit, Isus nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan ay nafoyung.

²² Sanya fag ngay taw andulo nu nadungug Isus at foyungan, aroro kanya kata tua sik fun nu gfoyung ay di kata at ngay tagfoyung Muisis at longan.

²³ Arodi sik mangama sanya fag bale fakafulan at ke mauri fag falad nauro te,

²⁴ Nataw am fagyafakamulunun ro sa emi, Isus tagsiginans Nasaret. O am algan namabul o emi. Saful au te, o wan Dius at Masine fag Taw.

²⁵ Ay maksvn Isus nu glong te, Lag garingang. Ubuni wan kanya fag taw.

²⁶ Ay at mauri fag falad nafatadtaruyan kafag taw ay nauro ay naubun wan.

²⁷ Ay fagayu taw andulo ay gidgintoan te, Nataw fakatanyaun at foyungan bagu at ke fagmabalyananun. Nu nasugu at mauri fag falad, kanya gfaning.

²⁸ Ay masakit fagayu taw sas fagdaul talun Galilea nu nadungug Isus at fakamulun.

²⁹ Arodi vtv Isus naduksun sinans taw Udyu at bale fakafulan. Ay Isus anggan at ufud Santiagu ay Uan, nasakbo sas Simun ay Andres at bale.

³⁰ Ay Simun at nugangina gtagilidan aroro garagnat, ay tiba nafasaful sas Isus.

³¹ Ay Isus nangakbang sat ke fakasaitun ay nated at daluap ay nafalunggung, ay arodi nfia wa fia at ragnat. Ay kanya fag mangena nanggubuk Isus ay at ngay ufud.

³² Ginanya fag fafun, nu nfalyu wa at menit, at ngay taw tagsanya fag talun nataban sas Isus fagayu at ke fakasaitun ay fagayu at ke tagfafansaful.

³³ Ay sanya fag furuan fagayu at taw maful sisad sakbawan bale.

³⁴ Ay Isus nafafia ngayuk taw, nus nga setaw fag fakasaitun. Ay naiyan ngayu fag tagfafansaful. Isus gsalag at tagfafansaful nu garingang, aroro kafag ngay tagfafansaful natoglag anya.

³⁵ Balabag di s'daga kamenit, Isus anfulo ay nalo sas talun at yud e taw ay gdarangin.

³⁶ Ay Simun, anggan tibama grvbvy anya.

³⁷ Ay nu nalag wan, nalong sas Isus te, Fagayu taw grvbvy emu.

³⁸ Ay Isus nalong te, Bastam wan sat dayu sat fadogan vtv fag ngay furuan, laman nanfadungug au sanya at taw. Kanya wan ku fagindasugun.

³⁹ Ay Isus nalo nandalanan sasa ngay talun sis Galilea ay namoyung sas taw Udyu at ngay bale fakafulan, ay naiyan ngay tagfafansaful signans taw.

⁴⁰ Sik taw tagabuyu ngayu ndasug sas Isus ay natudan ay maksvn nu get te, Nu kaylat o, fafiai angku laman masine kwan.

⁴¹ Isus kafanyu kafag taw ay nafalugde at take ay nalangbud sumyu ay glong anya te, Sabv, kaylat au. Afiai wan.

⁴² Ay arodi we buyu ya, nfia wan.

⁴³⁻⁴⁴ Ay Isus maksvn nu gsalag kafag taw, ay arodi nafalo anya. Ay glong anya te, Lag kamansulit sas nusdi sadik taw. Loi wan ay falagi emu sas tagfon fanggalangun. Ay foni sik fanggalangun kata ebi Muisis at longan, laman kanya sik famasaful sa sangay taw te, nfia wo, ay masine wo.

⁴⁵ Kanya fag taw nalo wan ay maksvn nu gfoyung sas fagayu taw ay nu gfarapyag at barita. Nu katanya, Isus wa manangasure sa sangay furuan ayu daul, ay nu glo sa way sangaba talun at yud e taw. Ay taw kadasug sa anya signans fagayu talun.

Markus 2

¹⁻² Nu nlangfe wa tibak menit, Isus nfoli sas Kapernaum, ay sanya at ngay taw nadungug te, Isus ndasug wan sat bale. Ay sik ngay taw nangaful, ay anggan sisad sakbawan, we fakalindugan. Ay Isus nafoyung sanya fag ngay taw Dius at longan.

³ Ay tibak mangama ndasug wan ay nabuba sik taw at yud malelegan. Ufatk mangama gbuba anya.

⁴ Ay wa madasug sas Isus aroro sanya ngayu fag taw. Arodi kanya nabul tiba at ugun sis tungud Isus. Ay nu nke sulat, kanya nafatagbung kafag taw at yud malelegan sisad igyan.

⁵ Isus nu nalag te, kafag ngay bagu kadasug e fagafanudun, glong sanya fag mangama at yud malelegan te, Sama, nalyam wan am ngay asalanan.

- ⁶ Malunggung sanya tibak taw Udyu at tagfoying Muisis at longan, ay kanya nainto sat amatanganan te,
- ⁷ Wain ro at fagnalongun katanya. Mauri at longan sas Dius. Dius way lang at mafafalyam asalanan.
- ⁸ Ay arodi vtv Isus nasaful wan kafag ngay taw at amatanganan. Ay Isus nainto te, Wain ro ay fagamatanganun katanya.
- ⁹ Amatangani, inday tua at masakit, nu lumong au sas taw at yud malelegan te, Nalyam wan am ngay asalanan, ay nu lumong au te, Malindugi, bangkadi am igyan ay loi wan.
- ¹⁰ Ay laman ro sumaful am te, Au, Taw at Baguama e fagmabalyananun au ste swa daga laman namalyam taw at asalanan. Isus glong wa ngani sat yud malelegan fag taw te,
- ¹¹ Glong au emu te, Malindugi, bangkadi am igyan ay ulii wan sam bale.
- ¹² Ay kanya fag taw nlindug wan ay arodi vtv nabangkad ay nabuba at igyan, ay nalo wan, ay fagayu taw nadama anya. Ay fagayu taw andulo ay naseg Dius ay anggan nalong te, Wami batang nalag takatatu.
- ¹³ Isus gdog yay nalao sas tigyanan lino, ay fagayu taw ndasug sa anya ay kanya nafoyung.
- ¹⁴ Ay Isus nu gtaglayun wa glao, at nalag Lebi, Alfeu at baguama, malunggung sis bale fagfonan famayad sat fun. Ay Isus glong anya te, Aloi angku. Ay Lebi nlindug ay nangalo wa anya.
- ¹⁵ Isus nu gfangon sis Lebi at bale, ngayuk tagbul famayad sat fun ay tagasalanan gfangon gasfuan Isus ay at ngay tagadal. Ay ginanya, ngayuk taw tagalo Isus.
- ¹⁶ Ay sik ngay taw Mafalayun ay tagfoying Muisis at longan nalag Isus nu gfasfuan gfangon ngay tagasalanan ay tagbul famayad sat fun. Ay kanya nalong sas Isus at ngay tagadal te, Wain manga Isus nu gfangon fagfasfuanun ngay tagbul famayad sat fun ay tagasalanan?
- ¹⁷ Ay Isus nu nadungug, nafaydayuanan sa sangay tagfoying Muisis at longan te, Sik taw at yud e fakasaitun wa gayudan tagfafia. Kayu way at ke fakasaitun takaylat. Aroro ku fagnasteun kwa nanguro sa angku at masine fag taw, kayu way ke asalanan.
- ¹⁸ Ginanya fag menit, Uan at ngay tagadal ay taw Mafalayun wa gfangon. Ay tibak taw ndasug ay nainto sas Isus te, Wain manga Uan at ngay tagadal ay taw Mafalayun at ngay tagadal fage bukngaun yud gfangon, ay newa ngap am ngay tagadal wa katanya.

¹⁹ Ay Isus nalong anya te, O nunda ro gina yay sanya at bagu kadadua fag mangama at ngay fagadgalangan masine wa e fagyudun kon fag buknga. Duan. Gina yay sanya kafag mangama, at ngay fagadgalangan kon tua.

²⁰ Ay aroro sa ban tibak menit e gtaban wa ban kafag mangama. Ay kaduge ya ban nia at ngay iba nu e fagyudun kon fag buknga.

²¹ We taw ya nansimat sik bagu fag ramit sat dan fag lanbung at girat nudway nababkak taguna at bagu laman gfalay. Aroro at bagu fag fantabun, umkalay ban ay gfabia at dan fag lanbung at girat.

²² Ay we taw ya nantalin at bagu fag malangu sat dan fag fagsuadan fagalagaun at balat, aroro nu natalin way sanya, at bagu fag malangu gfaura way at fagsuadan, ay kafag fagsuadan kaltu ro, ay fagdua gsud wan nfangulan. Sik taw at fagnantalinun at bagu tua fag malangu sat bagu fag fagalagaun at balat.

²³ Gina sis famiangalay fag menit, Isus ay at ngay tagadal gdalan sa sik gamasun. Ay Isus at ngay tagadal nabul tiba at raug.

²⁴ Ay sik ngay taw Mafalayun nalong sas Isus te, Damai am ngay tagadal at fakamulun. Wain at fakamaboun tam faugali sis famiangalay fag menit.

²⁵ Ay Isus nabalus te, O nunda yam natap fun Dabid at fakamulun nudway e fakonun gina kalunus, anggan at ngay ufud.

²⁶ Ay Dabid nasakbo sas Dius at Bale kaduge at tiba tungud fag tagfon fanggalangun at ke ngayan te, Abiatar, ay naon tinapay at fon sas Dius, dewa Dius at longan ebi gsalag te, Wa masine tibak taw nu kon kafag fakonun. Kayu way lang at ngay tagfon fanggalangun takon. Ay Dabid nafon yangay sat ngay ufud.

²⁷ Ay Isus glong yangay te, Dius naawat famiangalay fag menit, laman taw e tungkul. Dius wa naawat taw, laman famiangalay fag menit e tungkul.

²⁸ Nu katanya, Taw at Baguama, famiangalay yangay fag menit at Fun.

Markus 3

¹ Isus gdog yay nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan. Sanya sik taw at daluap mabulan wan.

² Ay tibak taw naulit, laman sumaful Isus nu gfafia sas famiangalay fag menit. At fakaylatun namoyung sa tibak taw te, Isus e asalanan.

³ Ay Isus nalong sanya fag taw at ke mabulan fag daluap te, Wainyayo, saos fagunan.

⁴ Ay Isus glong sas fagayu taw te, Inday siring at tagfaning tam faugali sas famiangalay fag menit, nu e fakamulun at masine ay nu e fakamulun at mauri, nu gfalangfe sik taw ay nu gfabul sik taw. Ay kanya wa gbalus.

⁵ Ay Isus kadotama ay kabalu nu glingaman sas fagayu taw, aroro kamaogatun at amatanganan. Ay Isus glong sas taw at ke mabulan fag daluap te, Falugdei am take. Ay kanya nafalugde fagngaba at take ay at daluap gdog yay kata ebi.

⁶ Ay at ngay taw Mafalayun nalo ay arodi namakamatoan sas Erudes at taw te, Tain tam fakamulun laman manamabul tam Isus.

⁷ Isus nalo wan gadgaloan at ngay tagadal sis tigyanan lino. Ay sik ngay taw signans talun Galilea nangalo.

⁸ Ay anggan taw signans talun Udea, ay signans furuan Erusalem, ay signans talun Idumea, ay signans dife liskung Urdan, ay signans tagligung Tiru ay Sidun fag ngay furuan nangalo Isus. Ngayu wa ngayu fag taw at nangakbang sas Isus nu nadungug at fakamulun.

⁹ Ay Isus nasugu at ngay tagadal, laman namasanya sik sakayan lino, laman at ngay taw di gfasidsikfitan anya.

¹⁰ Fakatanyaun, ebi Isus nafafia ngayu fag taw, ay fagayu at ke fakasaitun gtudtuludan, laman at algan, nantayuk Isus.

¹¹ Ay at ngay mauri fag falad nu nalag Isus, namalub sat daga salubangan ay nauro te, O wan Dius at Baguama.

¹² Ay maksvn Isus nu gfatagan sanya fag ngay mauri fag falad te, Lag kamarita sa baliwa angku.

¹³ Isus nalo sas tagbudbuksulanun fag talun ay nafaful sa anya at nafili fag taw, ay kanya nangakbang sas Isus.

¹⁴ Ay Isus nafili labi dua, laman nangalo anya ay laman Isus sumugu anya laman nanfadungug sa tibak taw,

¹⁵ ay laman e fagmabalyananun gaiyan tagfafansaful signans taw.

¹⁶ Tuy Isus at nafili. Simun, Isus at nafangayan yangay te, Pedru.

¹⁷ Ay Santiagu ay anggan at arian Uan, Sebedeu at baguama fagdua. Isus nafamut yay at ngayan te, Buanerges, at masuad te, Kata sik Lingsi.

¹⁸ Ay Isus nafili yangay Andres ay Felipe ay Bartulume ay Mateu ay Tumas ay Santiagu, Alfeu at baguama, ay Tadeu, ay Simun Maseganama,

¹⁹ ay anggan Udas Iskariute, kanya at namoyung ban Isus sat mauri fag ngay taw.

²⁰ Nu ntabu wan, Isus guli wan. Ay sik ngay taw gdog yay maful, ay nu katanya, Isus ay at ngay tagadal wa karan ya gfangon.

²¹ Ay Isus at fasabale nu nasaful wan, nalo laman nantaban Isus, aroro glong te, Isus nalyam at amatanganan.

²² Ay tagfoyung Muisis at longan signans Erusalem glong te, Lango at Fun ntayuk sas Isus. Ay signan tagfafansaful at fun at fagmataiyanun tagfafansaful.

²³ Ay Isus nafaful sa anya at ngay taw ay nafaydayuan te, Tain ro Satanas nu gaiyan at sadili.

²⁴ Sik fun at taw nu gawayan way gugat, abandi ban kafag fun we fagsuguan ya.

²⁵ Ay sik bale at taw nu gawayan way gugat, abandi ban we sanya ya.

²⁶ Ay Satanas nu gfawayan way at sadili, ay at taw nu gfawayan way at tiba, sumaruayan wan ay we sanya ya, Kanya wa at fakatabuan.

²⁷ Sik taw wa masakbo sa sik mabitsug fag taw at bale ay gfangkamul at ramraman yakmay nasiuk taguna at mabitsug fag taw. Ay sabv, nu nasiuk wan, kanya mafafangkamul wa dayvm at ngay ramraman fagayu.

²⁸ Anud wan nu glong au ayu te, fagayu taw at asalanan Dius mafafalyam, ay nus nga sinu at ke mauri fag longan sas Dius mafafalyam yangay.

²⁹ Ay dewa katanya, nu e mauri way fag longan sat Masine fag Falad, kanya we mafafalyam ya kabavn. Kafag taw e asalanan way kabavn.

³⁰ Isus nalong katanya aroro tiba nalong te, Sik mauri fag falad antayuk sas Isus.

³¹ Isus at mina ay at ngay faduksay ndasug. Gina malindug sas lod bale, nalong sat iba te, Fastei Isus.

³² Ay sik ngay taw malunggung maligung sas Isus ay glong sa anya te, Sna, am mina ay am ngay faduksay sis lod bale ay kaylat gyalagun emu.

³³ Ay Isus glong te, Sinu ku mina ay ku ngay faduksay.

³⁴ Ay Isus nu nalingaman sa tagligung anya, glong te, In ku mina ay ku ngay faduksay.

³⁵ Nus nga sinu tagfaning Dius at fakaylatun, kanya wan ku ngay faduksay ay ku mina.

Markus 4

¹ Isus gdog yay gfoyung sis tigyangan lino. Ay ngayu fag taw ndasug sas Isus. Ay nu katanya, Isus nasakay sa sik sakayan lino ay malunggung sanya. Ay at ngay taw sanya ways tigyangan lino.

² Ay ngayu Isus at foyungan nu gfaydayuan sanya fag ngay taw. Isus at foyungan at sadie te,

³ Ebi sik taw tagtanum bvtang nakoko wan, laman nananum.

- ⁴ Ay gina gtanum, tiba at bvtang antong sa sangaba dalan, ay manuk tungud ndasug sanya ay nasinduk wan.
- ⁵ Ay tiba at bvtang antong sas tagagangun fag daga. Sanya mayangfis way at daga ay masakit nu gtugbung, aroro wa ngabasad at daga.
- ⁶ Ay nu masugba wa at menit, at bagu gtugbung fag bvtang kaitut wan, aroro at lalid wa kaabasad, ay nyango wan.
- ⁷ Ay tiba at bvtang antong sas swa madugi at lalid. Ay at dugi nbia ay nafaut wan at tanuman, ay at tanum wa narawvg.
- ⁸ Ay tiba at bvtang antong sas daga masine, ay gtugbung ay kabia ay grawvg, ay sininan tibak bvtang, tuluk safulu, ay tiba unumk safulu ay tiba safuluk safulu.
- ⁹ Ay Isus nalong te, Kayu at ke talinga, dungugani.
- ¹⁰ Tangayu noli wan. Ay Isus at ngay ufud, anggan at labi dua, nainto at faydayuanan at masuad.
- ¹¹ Ay Isus nalong te, Dius nafayamag sa ayu at fagmafagtainanun at masuksukan fag ugali. Ay sa tibak taw Dius at foyungan faydayuanan way lang.
- ¹² Laman kanya fag taw Dewa ro gdama, wa ro glag Ay dewa ro gdungug, wa ro gtogdungug, Satu ro nu dyaman katanya, kanya fag ngay taw kafoli ban sa angku, ay namalyam kyay ban at asalanan.
- ¹³ Isus glong yangay te, O natogdungug wam aro fag faydayuanan, o duan? Nudway am nasaful kanya, tain ban nu sumaful am tibak faydayuanan.
- ¹⁴ Tagtanum natanum Dius at longan.
- ¹⁵ Tibak taw kata at bvtang at kintanum sa sangaba dalan. Sanya tagtanum nu gtanum at longan, kafag ngay taw nadungug at longan, ay arodi Satanas ndasug ay gbul at longan, aro at kintanum sit amatanganan.
- ¹⁶ Ay tibak taw kata at bvtang at kintanum sis swa gang. Kanya nadungug at longan ay kaylat ay guseganan.
- ¹⁷ Ay kanya kata yangay kafag bvtang nu yud e lalid, ay wa glugo nu gafanud. Ay abandi ban sik fagidapun ay sik faurianan nu ndasug, aroro nu gafanud sit longan way lang, arodi kanya nafangafoliun wan.
- ¹⁸ Ay tiba at natanum sis swa madugi, katanya wan at ngay taw nu nadungug at longan,
- ¹⁹ ay aroro kanya fag ngay taw at fagamatanganun sa way daul at fagafanawaun ste swa daga, ay anggan at fakesugun sa ways fagmaramramanun, ay anggan galabian way ramraman, nu katanya, kanya gfaut at longan, ay at nadungug wa ban e rawvg.

²⁰ Ay tiba at natanum sit daga masine, katanya at taw nu nadungug at longan ay kaylat, ay kafag taw e masine wa fia fag fakamulun, kata kafag tanum nu e rawvg. Tiba tuluk safulu, ay tiba unumk safulu, ay tiba safuluk safulu ginan kafamut.

²¹ Isus nainto sat ngay tagadal te, O sik taw namasakbo at salung laman nanuklub sasad alungkung ay laman namasas daga igyan, o duan. Aroro sik taw nu nafasakbo at salung, namasa tua fias fagfolian, o kin.

²² Aroro nus nge wain at nafafalyu umlag yay ban, ay nus nge wain at nasuksuk abandi ban umsure yay.

²³ Kayu at ke talinga, dungugani.

²⁴ Isus glong yangay te, Amatangani tua ay nadungug. Nus nga seyu ay natas sa ay iba, kayu yangay ban nia at tasan sa ayu, ay e famamut yay.

²⁵ Sik taw nu e fagsafulun tua, e mamut yay ban saanya, ay sik taw nudway e fagsafulun, at tagsi anya dewa alay e gbul yay ban siginan anya.

²⁶ Isus glong yangay te, Dius nu gfagtainan kata sik taw nu natanum at bvtang sas daga.

²⁷ Ay nu nyabi wan, kafag taw gtiug wan, ay nu nmenit wan kanya nfulo wan. At bvtang natugbung ay nbia, ay kanya fag taw wa nasaful te, tain ro nu kabia.

²⁸ Daga nafatugbung at bvtang, taguna taguna gtugbung, ay at fadogan gfangkura ay at fadogan nraska wan.

²⁹ Ay nu nraska wan, arodi kafag taw ggutlu wan aroro fanggutluwan wan.

³⁰ Isus glong yangay te, Tain ro nu gfasudan tam Dius nu gfagtainan, ay tain at faydayuanan.

³¹ Kata sik rigrig sulud nu natanum sa sangaba daga. Kanya wan talay talay fag bvtang sas fagdaul daga.

³² Ay nu natanum wan, at rigrig gtugbung ay kabia ay kanya wan at tagtungud tibak makmak. Ay gbia at sanga, ay manuk tungud nanfugad sit wa sanga.

³³ Ngayu katanya Isus at faydayuanan nu nafoyung Dius at longan sat ngay fadgaloan. Isus nafoyung anya kayu kanya fag ngay taw at fagmakaatuun gtogdungug.

³⁴ Isus nu nafoyung, kabavn e faydayuanan. Ay nu at ngay tagadal way lang at ufud, Isus nafoyung fagayu at faydayuanan at masuad.

³⁵ Ginanya fag menit, nu nfalyu wan, Isus glong sat ngay tagadal te, Bastam, nanlangfe watam lino.

³⁶ At ngay tagadal naubun at ngay taw ay gtaban Isus, aroro Isus si yay aro taw sis sakayan. Anggan tibak sakayan gfadgaloan Isus at sakayan.

³⁷ Ay arodi ndasug tagbia fag fulug. Ay lugwak gyugfu at sakayan, ay at sakayan gakalubgubun wan.

³⁸ Ay Isus gtangilan gtiug sis sakayan at iyug. Ay at ngay tagadal gfulo Isus ay glong te, Takamoyung, o wo gafanawa te, kabul wa ro tam.

³⁹ Isus anfulo ay nasalag tagmara, ay glong sas lino te, Aragangi wan, lag glugwak. Ay arodi we tagmara ya, nsiwang wan.

⁴⁰ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Wain ro ay fakalimuun. O yam e fagafanudun.

⁴¹ Ay at ngay tagadal kalimu ay gidgintoan sit dayu te, Sinu tuy fag taw, aroro newa dewa tagmara ay lino gfaning at longan.

Markus 5

¹ Isus anggan at ngay tagadal, ndasug tsiuy baliwa lino, sas taw Gergasa at talun.

² Ay Isus nu naduksun signans sakayan, sik mangama signans fagfolian fag luib gfablang anya. Sik mauri fag falad antayuk sanya fag mangama.

³ Kafag mangama nu gbanwan sa ways fagfolian ay katsi we taw mafasalod anya, dewa e salod sanbung.

⁴ Ngayu ginan wa kasalod, e salod sanbung sit bitis ay sit take. Ay kafag mangama nagufas at ngay fansalod. Fagayu taw we mafafagup anya.

⁵ Fagayu yabi ay fagayu menit, kafag mangama guro ay gfilas anya gang gina sis fagfolian ay sis buksul.

⁶ Ay kanya fag mangama nu nabawanwan sas Isus, masakit nu nangakbang ay namalub sat daga salubangan.

⁷⁻⁸ Ay gbia nu guro te, Nataw am fagyafakamulunun ro sa angku, Isus, Tiba Tungud fag Dius at Baguama. Maksvn nu glong au emu sas Dius at daga salubangan te, Lag gfauri angku. Katanya kafag taw at longan aroro Isus aro taw nalong wa anya te, Ubuni kafag mangama o fag mauri fag Falad.

⁹ Ay Isus ginto te, Sinu am ngayan. Kanya gbalus te, Ku ngayan Tagngayu, aroro ngayu ami.

¹⁰ Ay kafag mangama maksvn nu get sas Isus te, Lag gaiyan emi ste ginan fag talun.

¹¹ Ay sanya sik ngay bumbu gfangudkudan sa sangaba tigyangon tubi.

¹² Ay kafag ngay mauri fag falad maksvn nu get sas Isus te, Fasai emis bumbu, laman gsakbo ami sanya.

¹³ Ay Isus gfaning at fagetun. Ay at ngay mauri fag falad nalfas sanya ginan fag mangama ay nasakbo sa sangay bumbu. Ay kafag ngay bumbu, malgau duak libu, masakit nu nafanlagyuan sasad ngabat ay taba wa ntong sasad lino ay napnut.

¹⁴ Ay at ngay tagalaga bumbu masakit mandi nu glo ay namansulit at nalag sas furuan ay anggan sa sangay talun. Ay ngayuk taw ndasug, laman nanlag te, Nataw fakatanyaun.

¹⁵ Ay kanya ndasug sas Isus ay nu glag aro ke tagfafansaful, katsi malunggung ay galanbungan ay e amatanganan wan. Kanya fag mangama aro at ke Tagngayu. Ay at nanlag maksvn nu kalimu.

¹⁶ Aro at nalag nakamatoan sat ngay bagu kadasug at kinfakamulun sat tagfansaful ay anggan at kindasug sa sangay bumbu.

¹⁷ Ay at ngay tagdungug, maksvn ay malukme nu gaiyan Isus, laman Isus glo ro sanya ginan.

¹⁸ Ay Isus gina gsakbo sas sakayan, aro ke tagfafansaful fag taw kaylat nangalo.

¹⁹ Ay Isus gliwag ay glong anya te, Ulji wan sa am talafuan ay foyungi anya tam Fun at mabalyanan fag fakamulun sa emu ay at fakafanyuun sa emu.

²⁰ Ay kafag taw nalo wan ay gfoying sas Safuluk Furuan Daul fag talun, Isus at mabalyanan fag fakamulun sa anya. Ay fagayu taw nu nadungug kadulo.

²¹ Isus nu gdog yay anfoli sas dife lino sisad sakayan, sik ngay taw gligung anya. Ay Isus sis tigyanan lino.

²² Ay taw Udyu at bale fakafulan at funan at sadu ndasug, at ngayan Ayru. Ay Ayru nu nalag Isus namalub sat daga salubangan.

²³ Ay Ayru maksvn nu glong te, Ku baguina gakabulun. Wainyayo, aloi angku, ay fatayuki am daluap sa anya, laman umfia yay ro ay gleleg yay.

²⁴ Ay Isus nangalo anya. Ay sik ngay taw nangalo Isus, ay gtudtuludan.

²⁵ Ay sanya sik mangena labi dua wak banwa nu e fangigusan.

²⁶ Ay ngayu at naidapan siginan ngayuk tagfafia, ay kafag mangena dewa nafamin at ramraman, wa nfia, sarokta nkugat way baliwa.

²⁷ Ay kafag mangena nadungug tibak taw nu nafoyung Isus at fakamulun, ay kanya nkakbang sas Isus day guyuy, sasad wabilug taw, ay nalangbud sumyu Isus at lanbung.

²⁸ Aroro kafag mangena at amatanganan te, Nus di kro nalangbud sumyu at lanbung, kafia kwa ro.

²⁹ Ay arodi vtv nrangang wan at fangigusan, ay namatang te, Nfia kwan.

³⁰ Ay Isus nasaful te, Ku fagmabalyananun at nafafia naduksun signan angku. Ay arodi vtv Isus anbiling sisad wabilug taw ay glong te, Sinu at nated ku lanbung.

³¹ Ay at ngay tagadal glong sas Isus te, aro ste sik ngay taw gidgitan, ay wain yay am fagintoun te, Sinu at nated angku.

³² Ay Isus nafandama te, Sinu at nated.

³³ Kafag mangena nu nasaful te, Nfia kwan, kanya gtadtaruyan kalimu nangakbang sas Isus ay namalub sat daga salubangan ay gfoyung at matuyan fagayu.

³⁴ Ay Isus glong anya te, Fagmangena, am fagafanudun at nafafia emu. Loi wan, manabayan tua ro wo, am fakasaitun nfia wa fia fia.

³⁵ Gina Isus garingang, sik ngay taw ndasug signans Ayru at bale ay glong te, Nbul wan am baguina. Lag gfasalag ya tam Takamoyung.

³⁶ Isus wa nasalagan kanya fag ngay taw at longan ay glong sas bale fakafulan at funan te, Lag kalimu, afanudi way lang.

³⁷ Ay Isus at fagtabanun, Pedru way lang ay Santiagu ay anggan Uan, Santiagu at arian.

³⁸ Ay kanya nu ndasug sat funan at bale, Isus nalag te, at ngay taw garingangan ay e gwayway ya.

³⁹ Isus nasakbo ay glong sa anya te, Nataw ay fagaringanganun ay ay fagwaywayun. At baguina wa nbul, gtiug way.

⁴⁰ Ay kanya kase, gfalingun Isus, ay Isus naiyan fagayu taw signan sad bale, ay nataban kafag baguina at mama ay at mina ay anggan aro taw at ufud, ay nasakbo sas baguina at fagiugan.

⁴¹ Ay Isus gina gted kafag baguina at daluap, glong anya te, Talita kumi. At masuad te, Fagbaguina, glong au emu te, Malindugi.

⁴² Ay arodi vtv kafag baguina namalindug ay glaugan. Kanya labi dua wa at banwa. Ay sanya fag ngay taw andulo daul.

⁴³ Ay Isus maksvn nu gsalag sanya fag ngay taw te, Lag gfoyung sat tibak taw. Ay Isus nasugu laman namon sa kafag baguina sik fakonun.

Markus 6

¹ Isus nalo sanya ginan ay ndasug sat talun fia, ay at ngay tagadal nangalo anya.

² Gina famiangalay fag menit, Isus gfasigad gfoyung sat bale fakafulan sanya. Ay kayu tagdungug andulo ay glong te, Diginan tuy fag taw at foyungan. Tain ro nu gsaful. At kabalyanan kafag taw at fakamulun.

³ O nunda tuy bunwa sik takawat bale, Maria at baguama, o sabv. O nunda at arian, Santiagu ay Use ay Udas ay Simun. Ay anggan at faduksay fag ngay mangena ste gfadgaloan antam, o sabv. Ay kanya fag ngay taw kauri Isus.

⁴ Ay Isus glong te, Nus nga nday fag taw gseg Dius at taglong, sas day at taw sit taglong fag talun ay at kaiban ay anggan at kalongan.

⁵ Ay Isus wa nafakamulun nusnga setaw at mabalyanan fag fakamulun sanya, sangay gfatayuk at daluap gsadsadian way lang at ke fakasaitun, ay gfafia.

⁶ Ay Isus andulo daul aroro at ngay taw wa gafanud. Isus nalo sat fakbangan fag furuan ay namoyung.

⁷ Ay Isus nafaful at Labi Dua ay nafalo nafasaruayan fagayu gudgufudan dua. Ay Isus nafon at fagmabalyananun sat ngay nasugu laman mafaiyan mauri fag falad.

⁸ Ay Isus glong te, Lag am e buba nu glo am. Nusdi fakonun, nusdi buyug, nusdi salapi sa ay fagsuadan. Sik tulag dahan yakman lang ay buba.

⁹ Ay suluni ay lapak, ay lag fadua ay lanbung.

¹⁰ Nus nga nday fag bale ay fagtaglayunan, banwani yap sanya, yakmay am nalo sanyaginan fag furuan.

¹¹ Ay sa sik talun at ngay taw nudway kaylat ayu, ay nudway kaylat gdungugan, nu glo wam, farikfiki tagsi ay darafa fag dafug, sik famasaful sanya fag ngay taw te, wa gfaning.

¹² Ay at Labi Dua nalo wan ay namoyung sas taw te, Ubuni ay ngay asalanan.

¹³ Ay kanya naiyan ngayuk tagfafansaful ay nafatayuk langis sa sangay taw at ke fakasaitun, ay nafafia.

¹⁴ Fun Erudes nadungug ebi ataw Isus at fakamulun, aroro at ngayan andungug wan sas fagayu taw. Tibak taw glong te, Kanya fag taw Uan Tagfasurung, e nafaleleg yay anya, fakatanyaun, mabalyanan at fakamulun.

¹⁵ Tiba glong te, Kanya wan Elias, ay tiba glong te, Kanya wan at sadie Dius at taglong, kata yangay Dius at taglong ebi ebi.

¹⁶ Erudes nu nadungug glong te, Ebi dewa au nafalifung Uan at alfuyu, katsi gdog yay gleleg.

¹⁷ Katanya way fun Erudes at fagnalongun, aroro ebi Erudes nafagamat Uan, ay nafasiuk sasad ubung. Erudes andadua sat ifag Erudias, Felipe at tina.

¹⁸ Ay ebi ataw Uan nasalag Erudes te, Kamabo wayo tam faugali nu gtiug o am faduksay at tina.

¹⁹ Ay Erudias kadotina Uan ay kaylat gfabul anya, ay wa mafafakamulun,

²⁰ aroro Erudes gseg Uan, ay nasaful wa te, masine Uan at ugali ay we asalanan. Ay kanya nababalabag Uan. Ay Erudes nu nadungug Uan at foyungan, wa masadi at amatanganan. Dewa yud masadi at amatanganan, Erudes kaylat gdungugan.

²¹ Ndasug wan sik menit, Erudias nu namul at fakaylatun. Erudes at yafun daul sat ngay fun ayu sirut ay sat ngay fun tagfawayan ay sasa ngay maramraman fag taw sis talun Galilea.

²² Erudias at baguina nasakbo sat fagfangongan ay nafamaseganinaun, ay Erudes kaylat daul, anggan at ngay nagewan. Ay Erudes glong sas baguina te, Nus nge wain am fakaylatun eti wa sa angku ay arodi gfon au emu.

²³ Ay Erudes gfafanud te, Nus nga seyu am fagetun, gfon au emu, anggan gwabilug ku fagfunanan.

²⁴ Kafag baguina nalo ay nainto sat mina te, Nataw ro ku fagetun. At mina glong te, Uan Tagfasurung at alfuyu.

²⁵ Arodi at baguina masakit nu nangakbang sat fun ay get te, Kaylat au nu gfon o angku arodi Uan Tagfasurung at alfuyu sa sik laman.

²⁶ At fun kabalu wa daul, ay dewa katanya, aroro sat nafafanud, ay aroro at ngay betaw nadungug, at fun wa mafababalian ya at longan sas baguina.

²⁷ Ay arodi at fun nasugu sik tagfawayan, laman gfasanya Uan at alfuyu. At tagfawayan nalo ay nalifung Uan at alfuyu sisad fakaubungan.

²⁸ Ay at tagfawayan nabuba Uan at alfuyu sa sik laman ay nafon sanya fag baguina, ay kafag baguina nafon sat mina.

²⁹ Uan at ngay tagadal nu nadungug, ndasug ay nabul Uan at bilug ay namoli sas fagfolian.

³⁰ Isus at ngay Nasugu nfoli yay sa anya ay gfoyung anya fagayu at nafakamulun ay at foyungan.

³¹ Ay Isus nalong te, Bastam sas talun at yud e taw, ay tungkudi yap sirut. Aroro ngayu wa fag taw takadasug ay tiba nalo wan ay Isus ay at ngay tagadal wa karan ya nusdi gfangon.

³² Ay Isus way lang ay at ngay tagadal at nasakay sas sakayan lino ay nalo sas talun at yud e taw.

³³ Ay ngayuk taw nalag nu glo, ay nasaful te, Isus ay at ngay tagadal at nasakay. At ngay taw masakit siginan sangay furuan ay naguna wan.

³⁴ Isus nu naduksun siginan sad sakayan, nalag sik ngay taw ngayu ngayu, ay kafanyu kanya fag ngay taw, aroro kanya kata way sik ngay tupa at yud e galaga. Ay Isus ngayu at nafoyung.

³⁵ Ay nu kayabi wan, at ngay tagadal nangakbang ay nalong sas Isus te, We bale ste ay kayabi wan katsi.

³⁶ Falaoi wa kafag ngay taw, ma ro nanrvbvy at fakonun sas tagligung fag ngay talun ay furuan.

³⁷ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Am wa ro tagfayafun anya. Ay at ngay tagadal nalong sas Isus te, O glo wami laman namul ami kayu waluk magdanun sik taw at nagbulan, em famul tinapay, em famayafun fagayu taw.

³⁸ Ay Isus glong yangay te, Agvd, damai, seyu ay ba tinapay ste? Ay at ngay tagadal nu nasaful, nabalus te, Limak tinapay ay duak albon.

³⁹ Isus nalong te, Falunggungi ay afudi afudi kafag ngay taw sasad wa makmak melo.

⁴⁰ Ay fagayu taw namalunggung maafudan. Tibak afud sandank taw ay tibak afud limak safuluk taw.

⁴¹ Ay Isus nagalumutan kafag limak tinapay ay kafag duak albon ay natangda sas banwa ay naseg Dius. Ay nu ntabu wan, kanya nalungud tinapay ay nafon sat ngay tagadal laman at ngay tagadal gfon sa sangay taw. Ay katanya yangay anggan albon fagdua nafafafud sas fagayu taw.

⁴² Ay fagayu taw naon ay napsug wan.

⁴³ Ay at ngay tagadal nafaful labi duak sabi mapnu at nONGLUNDAN tinapay ay albon at sawad

⁴⁴ At nafangon, limak libuk mangama.

⁴⁵ Arodi Isus nasugu at ngay tagadal laman nansakay sas sakayan lino ay namaguna sat dife, sas furuan Betsaida, gina Isus gfalao at ngay taw.

⁴⁶ Ay at ngay taw nu nalo wan, Isus naundaud sas buksul laman nandarangin sanya.

⁴⁷ Ay nu nyabi wan, at sakayan sis wabilug lino ay Isus gsesadian way sas talun.

⁴⁸ Ay Isus nalag te, at ngay tagadal gidapan way gfalao at sakayan, aroro tagmara gfablang way anya. Balabagdi s'daga kamenit gina madulum yay sirut, Isus nalo sasa ngaba tungud lino ay ankakbang sa anya, ay nanlangfe wama.

⁴⁹ Ay at ngay tagadal nu nalag Isus nu glo s'tungud lino gfanguroan nu glong sik labang.

⁵⁰ Ay fagayu at tagadal nalag anya ay garinun daul kalimu. Arodi vtv Isus nalong anya te, Faksvni ay amatanganan. Au way, lag am kalimu.

⁵¹ Ay Isus nasakay sas sakayan, nangalo at ngay tagadal, ay arodi nrangang wan tagmara. Ay at ngay tagadal andulo daul.

⁵² Aroro at ngay tagadal wa natogdungug egmenit fag tinapay at masuad ay kurang at fagmakatuun gtogdungug.

⁵³ Ay Isus ay at ngay tagadal nu ndife wan, at fakadasugan sis talun Genesaret. Sanya nu gsiuk at sakayan sis tigyanan lino.

⁵⁴ Ay Isus ay at ngay tagadal nu naduksun signans sakayan, sanya fag ngay taw nasaful wa te, kanya wa mangaro Isus.

⁵⁵ Ay at ngay taw masakit nu nalo signans fagayu bale ay namafakbang at ke fakasaitun, anggan wa at igyan, nus nga ndaginan at nadungug te, Sanya wan Isus.

⁵⁶ Ay nus nga nday Isus nu kadasug, dewa sa sangay furuan ayu sirut ay dewa sa sangay furuan ayu daul ay dewa sas talun, at ngay taw gfasanya at ke fakasaitun sasad wabilug furuan. Ay at ngay taw get Isus laman at ngay ke fakasaitun manlangbud sumyu, dewa sas Isus farangfangan lanbung. Ay fagayu at nalangbud sumyu nfia wan.

Markus 7

¹ Taw Mafalayun ay tibak tagfoying Muisis at longan signans Erusalem anful sas Isus.

² Ay kanya nalag tiba Isus at ngay tagadal nu gfangon dewa masuya, at masuad te, wa nafegus at daluap.

³ At taw Mafalayun ay fagayu taw Udyu ya kon yakmay nafegus at daluap, gfaning at mangaguyang at faugali.

⁴ Ay nu noli wan signans wabilug furuan, kanya ya kon yakmay nafegus at daluap. Ay ngayu yay at ugali, kata nu gfegus taya ay bisu.

⁵ Ay at ngay taw Mafalayun ay at ngay tagfoying Muisis at longan nainto Isus te, Wain am ngay tagadal at fagyudun gfaning tam mangaguyang at faugali, aroro am ngay tagadal wa gfegus at daluap dewa gfangon.

⁶ Ay Isus glong te, Ay matuyan Isayas nu naguna nafoyung ebi ebi sa baliwa ayu fag ngay takamaningan. Kata tuy at fagnarirukun Dius at longan te, Tuy fag ngay taw, nu gseg angku si way lang at bibig, ay dewa katanya at amatanganan ngayayu way angku.

⁷ Nu katanya way we tungkul, dewa gseg angku, Aroro at foyungan taw way at longan nafoyung te, Dius at longan.

⁸ Isus glong te, Nafayudun am Dius at suguan ay ay nafaning, taw way at longan.

⁹ Isus glong yangay sa sangay taw Mafalayun ay sa sangay tagfoyung Muisis at longan te, Maksvn daul nu gafayudun am Dius at suguan laman gfaning wayam ay mangaguyang at faugali.

¹⁰ Ay Muisis ebi nalong te, Suyui am mama ay am mina. Ay kanya nalong yangay te, Fabuli wan nus nga sinu fag taw nu glong way mauri sat mama ay sat mina.

¹¹ Ay dewa Dius nafoyung katanya, gfoyung wayam te, Masine sik taw nu nalong way sat mama ay sat mina te, Nafon kwa sas Dius ku algan fanggubukun ayu.

¹² Nu katanya, ang wayam gbalag kafag sisian laman wa ggubuk at mama ay at mina.

¹³ Fakatanyaun ay faugali, gfae yud wam e tungkul Dius at longan. Ay ngayu yay takatanya ay fakamulun.

¹⁴ Ay Isus nadog yay nafaful sanya fag ngay taw ay nalong te, Fagayu am dungugani ay asafuli ku longan.

¹⁵ Bunwa sik taw at naon tagfasuya anya. At fakamulun ay at longan way mauri tagfasuya anya.

¹⁶ Kayu at ke talinga, dungugani.

¹⁷ Ay Isus nu naubun at ngay taw ay nu nasakbo sas bale, at ngay tagadal nainto kanya fag faydayuanan at masuad.

¹⁸ Ay Isus glong sat ngay tagadal te, O nunda yam yangay e fagsafulun. O yam nasaful te, kamayewa taw at naon we gfasuya anya.

¹⁹ Aroro fakonun kadasug sas ungdan ay gtaglayun sas fagalangan, ay wa kadasug sat amatanganan. Katanya Isus at fagnafoyungun antam te, Fagayu fakonun masine wan.

²⁰ Ay Isus glong yangay te, At tagfasuya taw tagsiginan sad basad taw.

²¹ Aroro siginan sad basad taw, siginan at ayupan, takasure mauri way fag ngay amatanganan, ay nu gfanugtug way sat yud e indugan, ay nu gfangkamul way, ay nu gfabul way, ay nu gfanugtug way sat ke tama,

²² ay nu gfanganuran way tiba at ramraman, ay nu gfakamulun way mauri, ay nu gdaya way, ay at fagyudun e apla, ay nu galabian way, ay nu kamuag way nu gfoyung tiba at ugali, ay nu kamatungudun way, ay anggan nu yud way e amatanganan ya.

²³ Fagayu tuy fag mauri kadasug siginan sad basad taw, ay kanya tagfasuya anya.

²⁴ Ay Isus namalindug ay nalo wan sa sik talun munakbang sas furuan Tiru. Ay Isus nasakbo sa sik bale, ay wa kaylat at ngay taw nu nasaful te, Sanya wan. Ay dewa katanya, wa kasuksuan.

²⁵ Ay sik mangena e baguina sirut e mauri fag falad, ay kafag mangena nadungug te, Sanya wan Isus. Ay arodi vtv kanya ndasug ay namalub sas Isus at daga salubangan.

²⁶ Ay kafag mangena sik taw Griegu tagsiginans talun Sirya sis Fenisia. Kanya get Isus te, Aiyani kafag tagfafansaful ku baguina.

²⁷ Ay Isus glong sa kafag mangena te, At masine, taguna gfayafun kyay ste fag ngay sisian. Wa masine nu nabul sisian at fakonun ay nu naukas sas idu.

²⁸ Ay kafag mangena gbalus Isus te, Sabv ngaro, ku Fun. Dewa katanya, idu sas daga fagfangongan kon sisian at nagfatongan.

²⁹ Ay Isus glong sa kafag mangena te, Aroro katanya am famalus, ulii wan, tagfafansaful naubun wan am baguina.

³⁰ Ay kafag mangena guli wan ay manlag di at baguina sisad igyan, ay we gfafansaful ya.

³¹ Ay arodi Isus nalo wan signans furuan Tiru fag talun, ay nataglayun sas furuan Sidun ay sas Safuluk Furuan Daul fag talun, ay ndasug sas lino Galilea.

³² Ay tibak taw nataban sas Isus sik taw yud gdungug ay gutal. Ay maksvn kanya nu get Isus te, Fatayuki am daluap saanya.

³³ Ay Isus nataban kafag taw sas day fagngayuan, ay nafatayuk at sumyu sa kafag taw at talinga, ay natufe ay nafatayuk sanya fag taw at fanlele.

³⁴ Ay Isus natangda sas banwa ay naengasan ngabasad ay glong anya te, Effata, at masuad te, Aluangi.

³⁵ Ay at talinga nluang ay at fanlele nfia. Ay masnug wan nu garingang.

³⁶ Ay Isus maksvn nu gfataganan saanya fagayu laman wa kamarita sas nus nga sinu fag taw. Ay dewa maksvn Isus nu nafataganan anya, maksvn yangay ngap karo kafag ngay taw nu gfoyung.

³⁷ Ay at ngay taw andulo daul ay glong te, Fagayu at fakamulun masine daul aroro at ngay taw at yud gdungug, gdungug wan, ay at taw at yud maaringang, maaringang wan.

Markus 8

¹ Nu nlangfe kafag menit, sik ngay taw gdog yay maful ay we fakonun. Ay Isus nafakbang saanya at ngay tagadal ay nalong te,

² Kafanyu au in fag ngay taw, aroro tulu wak menit nu maful ste si angku, ay katsi we fakonun ya.

³ Nu gfalao kro kafag ngay taw sat ngay bale nu kalunus way, umdulum ro at mata sat ngaba dalan, aroro tibak taw siginan tua tangayayu fag talun.

⁴ Ay at ngay tagadal nainto Isus te, Dagingan ro nu namul ami famayafun laman ro kafag ngay taw sak napsug, ay nu ste way tam sad talun at yud e bale.

⁵ Ay Isus ginto te, Seyu way nunda ay ba tinapay. Ay tiba nabalus te, Fitu.

⁶ Ay Isus gsugu sa sangay taw te, Malunggungi sas wa daga. Ay Isus nagalumutan kafag fituk tinapay, ay naseg Dius, ay nalungud ay nafon sat ngay tagadal, laman at ngay tagadal gfon yangay sa sangay taw. Ay at ngay tagadal nafon wan.

⁷ Ay e albon, ay wa ngayu. Ay Isus gdog yay gseg Dius, ay gsugu at ngay tagadal laman gfon anggan albon.

⁸ Ay at ngay taw naon ay napsug wan. Ay kanya nafaful at naglungudan ay at nagsawadan, fitu yak balulang mapnu.

⁹ Ay at naon kafag tinapay ufatk libuk taw. Ay Isus nafalao at ngay taw.

¹⁰ Ay arodi Isus, anggan at ngay tagadal, nasakay sas sakayan lino ay nalo sas talun Dalmanuta.

¹¹ Ndasug sik ngay taw Mafalayun ay gfabadbabooan Isus. Kafag ngay taw kaylat gfaskud Isus, ay nu katanya, kaylat Isus nu namalag sik mabalyanan fag fakamulun sginans banwa tagfatoglag te, Isus sginans Dius.

¹² Ay Isus kauri sat amatanganan ay nalong te, Wain ro ay fagyalagunun sik fakatoglagan. Anud wan nu glong au ayu te, wa ban e fagfalagun fakatoglagan sa ayu.

¹³ Ay Isus naubun at ngay taw Mafalayun ay gdog yay gsakay ay nalo wan sat dife.

¹⁴ Isus at ngay tagadal nalyam gbuba sik fakonun, ay sadu way at ba tinapay sis sakayan.

¹⁵ Ay Isus nafatagan nalong sat ngay tagadal te, Dirii ay mataganani famabia tinapay sginans taw Mafalayun ay famabia yangay sginans Erudes.

¹⁶ Ay at ngay tagadal gkamatoan sit dayu te, At fagnalongun katanya, aroro nalyam tam gbuba sik fakonun.

¹⁷ Ay Isus nasaful wan at ngay tagadal at kamatoanan ay nalong anya te, Wain ro ay fagkamatoanun te, Wa tam e fakonun. O yam nalag, o yam nasaful, o kurang yay ay fagmakaatuun gtogdungug.

¹⁸⁻¹⁹ O nunda dewam e mata, wam nalag. O nunda dewam e talinga, wam nadungug. Ay o wam namatang. Nu nalungud au limak tinapay, laman namayafun limak libuk mangama, seyuk sabi mapnu ay nafaful at nagsawadan. At ngay tagadal nabalus te, Labi dua.

²⁰ Ay Isus gdog yay nalong te, Ay nu e fituk tinapay, laman namayafun ufatk libuk mangama, seyuk balulang mapnu ay nafaful at nagsawadan. Ay kanya nabalus te, Fitu.

²¹ Ay Isus nalong te, O nunda yam nasaful.

²² Isus ay at ngay tagadal ndasug sas furuan Betsaida. Ay tibak taw nataban sik taw at yud glag ay nanget, laman Isus namatayuk at daluap sat yud glag.

²³ Ay Isus nated at yud glag at daluap ay nataban sas day furuan. Ay Isus nu natufe sat mata ay nu nafatayuk at daluap sa anya, nainto te, O glag wo nus nge wain.

²⁴ Ay kanya nadama ay glong te, Glag au sik ngay taw kata way sik ngay kayu nu glao.

²⁵ Ay Isus gdog yay nafatayuk at daluap sat yud glag at mata, ay kafag taw nalag ay nfia wan malio wan nu glag.

²⁶ Ay Isus nasugu anya laman guli wan sat bale ay nalong te, Lag gdalan sas furuan.

²⁷ Isus, anggan at ngay tagadal nalo sa sangay furuan tagligung Sesaria, fun Felipe at furuan. Gina glo, Isus ginto sat ngay tagadal te, Sinu au unu at ngay taw at longan.

²⁸ Ay at ngay tagadal gbalus te, Tibak taw nalong te, o wa unu Uan Tagfasurung. Tibak taw nalong te, o wa unu kafag taglong Elias, ay anggan tiba nalong te, o wan at sadì Dius at taglong.

²⁹ Ay Isus ginto te, Ay am manga nu gamatangan am, sinu au. Ay Pedru nalong te, O wan Fagtayukan.

³⁰ Ay Isus maksvn nu nalong sat ngay tagadal laman wa gkamatoan sas nus nga sinu sa baliwa anya.

³¹ Isus gfasigad gfoyung sat ngay tagadal te, Au, Taw at Baguama, ngayu ban ku fagnandalanun fagidapun. Ay at ngay fagtainan ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay anggan at ngay tagfoyung Muisis at longan kauri ban angku. Ay e gfabul ban angku, ay sis fatuluk menit, gdog kyay ban gleleg.

³² Ay Isus gfafayamagun nu glong. Ay Pedru nataban Isus sat dayu ay gagras anya.

³³ Ay Isus anbiling ay nadama at ngay tagadal ay gagras Pedru te, Lag ste Satanas. Aroro am fagamatanganun taw way at ugali, bunwa Dius at ugali.

³⁴ Ay Isus nafaful at ngay taw, anggan at ngay tagadal ay nalong sas fagayu taw te, Sik taw nu kaylat nangalo angku, lag gfaning at sadili fakaylatun. Fasanani way at fasulungan kayu ay aloi angku.

³⁵ Nus nga sinu fag taw nu kesug way at leleg katsi, umkalyam ban at leleg. Ay nus nga sinu nu ddi long kesug at leleg katsi, aroro gafanud sa angku ay gafanud sat Masine fag Barita, kanya long ban e leleg tua kabavn.

³⁶ O e tungkul sa sik taw nu nafabul tua fagayu ste swa daga dewa ban kalyam at leleg.

³⁷ Sik taw we famangsi sat leleg.

³⁸ Nus nga sinu fag taw nu kapla way gfoyung angku ay ku longan sa katsi fag ngay taw tagasalanan ay at yud matuyan sas Dius, anggan au, Taw at Baguama kapla kyangay ban anya gina au ndasug gbuba au ku Mama at fagmasineun gfasfuan at masine fag ngay tagbarita.

Markus 9

¹ Ay Isus nalong sanya fag ngay taw te, Anud wan glong au ayu te, am tiba at malindug ste yam kabul yakmay ban am lumag Dius nu gfagtainan, kanya nu kadasug ke fagmabalyananun.

² Ay nu nlangfe unumk menit, Isus nataban Pedru ay Santiagu ay anggan Uan, ay naulul sa sik ngabat fag buksul at yud e taw. Ay anbali Isus at bilug sat ibama at daga salubangan.

³ Ay Isus at lanbung masulo malaksi daul. Taw ste swa daga we kaksvn nia nu gbakkak at lanbung.

⁴ Ay sik duama nsure sas Isus, at ngayan Elyas ay Muisis, ay kanya gfakamatoan anya.

⁵ Ay Pedru nalong sas Isus te, Takamoyung, masine ste yangay ami. Ay masine nu nangawat ami tuluk balean. At sad i sa emu, ay at sad i sas Muisis ay anggan at sad i sas Elyas.

⁶ At kaksvnan at ngay tagadal nu kalimu, Pedru wa saful at longan at masuad.

⁷ Ay arodi sik linyabu nafarum kafag ngay taw. Ay e garingang signan sad linyabu te, Tuy wan ku fakesugun ku Baguama, dungugani anya.

⁸ Ay arodi vtv at ngay tagadal nu nafamanawan, we lagan ya, Isus way lang.

⁹ Ay gina Isus ay at tuluk tagadal gtagbung signans buksul, Isus nafataganan glong anya laman wa gfoyung at ngay nalag nu dyakmay Taw at Baguama nadog naleleg.

¹⁰ Ay at ngay tagadal nafaning, ay gidgintoan Isus at longan at masuad, at nalong te, Gdog kyay ban gleleg.

¹¹ Ay at ngay tagadal nainto sas Isus te, Nataw at masuad, tagfoyung Muisis at longan at fagnalongun te, Kafag taglong Elyas umdasug ban taguna.

¹² Ay Isus nalong anya te, Matuyan at longan te, Elyas wa ngatu fia at takadasug taguna, laman nanfasine fagayu kata ebi ataw. Ay nataw Dius at Rirukan at masuad nu nalong te, ngayu Taw at Baguama at fagnandalanun fagidapun, ay tibak taw nafalingun anya.

¹³ Ay gfoyung au ayu te, kata wa fia Elyas ndasug wan ay kafag ngay taw at fakamulun sa anya gfaning way lang at fakaylatun, kata ebi ataw Dius at Rirukan.

¹⁴ Isus ay at ufud fag tulu nu ndasug sa tibak tagadal, nalag sik ngay taw nu gligung anya. Ay tibak tagfoyung Muisis at longan gfababoboan anya.

¹⁵ Ay arodi vtv fagayu taw nu nalag Isus, andulo daul ay ankakbang masakit ay gfakamatoan anya.

¹⁶ Ay Isus nainto te, Nataw aro ay fagbadbaboanun.

¹⁷ Sik taw siginan swa taw nabalus Isus te, Takamoyung, aro nataban au ku baguama, ay grvbvy au emu, aroro e falad tagfayud maringang.

¹⁸ Ay at falad galay natayuk ku baguama, gukas anya sas daga ay at bibig gbura ay gfaringgit at bagang at katurun at bilug. Aro batang koma naet am ngay tagadal, laman gaiyan at falad ay wa mafaiyan.

¹⁹ Ay Isus nabalus kafag ngay taw te, E, o katanya, aroro sik ngay taw wayam at yud gafanud. Seduge ya ban nu gbanwan au si ayu. Seduge ya ban nu gagwantan au galo ayu. Agvd, kin, fastei wa ngani anya.

²⁰ Ay tiba nataban kafag baguama sas Isus. Ay at falad nu nalag Isus, arodi nafafatfat kafag baguama. Ay at baguama ntong sas daga ay nafadfarangan ay gbura at bibig.

²¹ Ay Isus ginto sat mama te, Seduge nu katatuy. At mama gbalus te, Siginan wa nu alay.

²² Ay ngayu ginan ebi ataw kafag falad naukas ku baguama sas afuy ay anggan sas mamam, laman gfabul anya. Nu mafakamulun o nus nge wain, afanyui emi ay gubuki emi.

²³ Ay Isus nalong te, Wain ro am fagnalongun te, Nu mafakamulun o. Sik taw nu gafanud tua, nus nge wain umkatanya wa fia.

²⁴ Ay arodi vtv at mama guro daul te, Gafanud au, gubuki angku ku fagfainfolianun ku amatanganan.

²⁵ Ay Isus nu nalag sik ngay taw masakit nu kaful, gagrás kafag mauri fag falad te, O fag falad tagfayud maringang ay tagfayud gdungug, glong au emu te, Ubuni wa anya ay lag gdog ya katayuk sa anya kabavn.

²⁶Kafag mauri fag falad nu nauro ay nu maksvn wa nu gfafatfat kafag baguama, naubun. Ay at baguama kata wa nu nbul. Ay nu katanya wan ngayuk taw nalong te, Nbul wan.

²⁷Ay Isus nated at daluap laman namalindug, ay kanya nlindug.

²⁸Ay Isus nasakbo sa sik bale. Ay gina yud sanya tibak taw, at ngay tagadal nainto te, Wain manga ami em fagyudun mafafaiyan kafag mauri fag falad.

²⁹Ay Isus glong te, We tibak fangaiyan, darangin way at mafafaiyan.

³⁰Isus ay at ngay tagadal nalo wan ay glangfean talun Galilea. Ay Isus wa kaylat gasafulan te, gdalan ro Galilea,

³¹aroro Isus gfoying at ngay tagadal. Glong te, E namoyung ban angku, Taw at Baguama, sat mauri fag ngay taw, ay kanya gfabul ban angku. Ay nu nbul kwan, sis fatuluk menit, gdog kyay ban gleleg.

³²Ay at ngay tagadal ya nasaful at longan at masuad ay kanya kalimu nanginto.

³³Isus ay at ngay tagadal ndasug sas Kapernaum ay Isus gina sis bale nainto sat ngay tagadal te, Nataw aro ay kamatoanan sa sangaba dalan.

³⁴Ay at ngay tagadal wa gbalus aroro sa sangaba dalan at kamatoanan te, Sinu si antam tiba tungud.

³⁵Ay Isus malunggung ay nafaful at Labi Dua ay glong te, Sik taw nu kaylat tagtungud, at masine at fakamulun nu katai tiba daga fag taw, ay katai yakman sik fagsuguan sas fagayu taw.

³⁶Ay Isus nataban sik sisian sirut ay nafalindug sat ngay tagadal wabilug. Ay Isus naurugan anya ay glong sat ngay tagadal te,

³⁷Nus nga sinu takaylat tua sik sisian sirut, kata tuy fag sisian, aroro kesug angku, kata wa nu kaylat angku, ay nus nga sinu takaylat angku, bundi angku sesadi nu bunway at fakaylatun anggan tua at nasugu angku.

³⁸Uan nalong sas Isus te, Takamoyung, nalag ami sik mangama naiyan tagfafansaful signan am fagmabalyananun ay nasalag ami anya, aroro wa galo antam.

³⁹Ay Isus nalong te, Lag gsalag anya, aroro sik taw nu e mabalyanan fag fakamulun signan angku, di ban e longan mauri sa angku,

⁴⁰aroro kanya fag taw nu ddi gfawayan antam kanya ggubuk antam.

⁴¹Anud wan nu glong au ayu te, nus nga sinu at nafon ayu dewa sik taya sirut mamam aroro am wan Fagtayukan at taw, wa ban kalyam ya kafag taw at fagnamulun signans Dius.

⁴² Ay nus nga sinu tagfae asalanan sik sisian sirut tagafanud sa angku, at masine siuki at liug sa sik faglubukan gang ay ukasi sasad lino ngabasad laman kapnut wan.

⁴³⁻⁴⁴ Ay am daluap at sad i nu gfae asalanan way emu, gatvngi. Aroro at masine nu ndasug tuo sas leleg, dewa sad i am daluap, nu ddi ngap ban o kadasug sas Afuy Daul at yud karabung, dewa dua am daluap.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ay am darafa at sad i nu gfae asalanan way emu, gatvngi. Aroro at masine nu ndasug tuo sas leleg, dewa sad i am darafa, nu ddi ngap ban e gukas emu sas Afuy Daul, nu dua yay gugat am darafa.

⁴⁷ Ay am mata at sad i nu gfae asalanan emu, guladi. Aroro at masine nu ndasug tuo sas Dius at fagfagtainanun, dewa sad i am mata, nu di ngap ban o kadasug sas Afuy Daul, dewa dua am mata.

⁴⁸ Sanya at ulud wa kabul ay at afuy wa karabung.

⁴⁹ At maksvn fag faurianan, kata sik afuy, gbalag fagayu taw laman di gasalanan, kata sik tamis gbalag sik fakonun laman di masakit nu kadan.

⁵⁰ Masine tamis. Dewa masine, sik tamis nu dway matamis ya, setain ro nu gdog yay am gfae namnam. Fatamisi ay basad taw ay manabayani sa ay ngay iba.

Markus 10

¹ Isus nalo sanya ginan ay ndasug sas talun Udea ay sas talun sas dife liskung Urdan. At ngay taw gdog yay ndasug sa anya, ay Isus nafoyung at taw kata at ugali.

² Ay sik ngay taw Mafalayun ndasug, laman namaskud Isus ay ginto te, O sik mangama nu naubun at tina, o kanya gfaning tam faugali.

³ Ay Isus gbalus te, Tain Muisis at longan ayu ebi.

⁴ Ay at ngay taw Mafalayun glong te, Muisis nafabayan te, nu gaubunun wo am tina, riruki sik famasaful te, Katsi nasaruayan wata. Ay arodi aiyani wa anya.

⁵ Ay Isus glong te, Muisis at fagnarirukun katanya sa ayu aroro kamaogatun am ay amatanganan.

⁶ Ay siginan ngays fakasigadan, Dius nu naawat tam daga, naawat yangay mangama ay mangena.

⁷ Nu katanya wan, sik mangama gubun at mama ay at mina ay nangalo at bubay. Ay kanya fagdua nsadi wan.

⁸ Nu katanya wan, bunwa dua, sad i way.

⁹ Ay nus nga sinu Dius at nafasadi, taw lag namasaruayan anya.

¹⁰ Ay nu siwas bale, Isus at ngay tagadal nainto anya at foyungan at masuad.

¹¹ Ay Isus nalong te, Nus nga sinu nu naubun way at tina, ay nu gdog yay kamubay, at fakamulun gfanugtug way.

¹² Ay anggan sik mangena nu naubun at tama ay nu nangadadua yay sa tiba, kanya namatugtug yangay.

¹³ Tiba nataban at sisian ayu sirut sas Isus, laman namadante sa anya. Ay Isus at ngay tagadal gsalag tagtaban.

¹⁴ Ay Isus nu nasaful at fakamulun nagras at ngay tagadal te, Fabayani wan kafag ngay sisian nu kakbang angku. Lag gsalag ya, aroro Dius nu gfagtainan taw kata yangay tuy fag ngay sisian.

¹⁵ Anud wa nu glong au ayu te, nus nga sinu at yud kaylat Dius nu gfagtainan anya kata sik sisian sirut nu kaylat, kanya wa ban manangaful sat fagfagtainanun.

¹⁶ Ay arodi Isus naurugan kafag ngay sisian ayu sirut ay nafataip gina gfatayuk at daluap.

¹⁷ Isus gina bagu glo, sik mangama masakit nangakbang ay natudan sat daga salubangan, ay nainto anya te, Masine Takamoyung, tain ban manga ku fakamulun, laman magbilug aktua ban leleg at yud e fakatabuan.

¹⁸ Ay Isus nalong anya te, Wain ro am fagnafangayanun angku te, Masine. We taw fia masine. Dius way at masine fia fia.

¹⁹ Saful wo Dius at ngay suguan, takatatuy; Lag gfabul, lag gfanugtug, lag gfangkamul, lag o kamuag nu nalong o am iba at fakamulun, lag gfandaya am iba, laman mubun at ramraman, suyui am mama ay am mina.

²⁰ Ay kafag mangama nalong sas Isus te, Takamoyung, nafaning kwa gugat kayu niya am longan fagayu siginan ngay au baguama.

²¹ Ay Isus nu nadama kafag mangama, kesug tua ay nalong te, Dewa katanya, sad i ya am kurang. Falaoi am ramraman fagayu ay at nagbulan foni sat yud e kwa, laman e ramraman tua ban o daul sas banwa. Ay nu ntatu katanya, wainyayo wan ay aloi wa angku.

²² Kafag mangama nu nadungug, kabalu daul ay nalo wan ay mabaluanan way, aroro maramraman daul.

²³ Ay Isus nalingaman ay nalong sat ngay tagadal te, Maidap mandi at ke ramraman nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁴ Ay at ngay tagadal andulo nu nadungug Isus at longan. Ay Isus gdog yay nalong te, Ku ngay sisian, maidap daul nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁵ Amasakit yap sik fagalagaun daul nu nansulun sasad fansimat ramit at sulat, sik maramraman fag taw nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁶ Ay at ngay tagadal andulo daul ay nalong sas Isus te, Ay nu kaksvn wa nia am longan, sinu ban at kumlangfe.

²⁷ Ay Isus nadama at ngay tagadal ay glong te, Nu taw way, we mafafakamulun, Dius way lang at mafafakamulun, aroro sas Dius nus nge wain we maidap.

²⁸ Pedru nalong sas Isus te, Ami, naubun wami fagayu ay nangalo wami emu.

²⁹ Ay Isus nalong te, Anud wan nu glong au ayu te, fagayu taw nu naubun at bale ay at faduksay ay at mina ay at mama ay at sisian ay anggan at daga, aroro gafanud sa angku ay anggan gafanud sat Masine fag Barita,

³⁰ kanya ban fag taw at mul sik sandank bale ay at faduksay ay at mina ay at sisian ay at daga ay anggan sik faurianan gasfuan, ay nu katanaya tua, abandi ban kanya e leleg tua yud e fakatabuan kabavn.

³¹ Ay at naguna tiba, kanya ban gaguyanan, ay at naguyanan fag taw, kanya ban gumuna.

³² Ay Isus ay at uful gundaud sa sangaba dalan sas Erusalem, ay Isus tagguna at ibama. Isus at ngay tagadal andulo nu gdungug Isus at longan, ay at tagsit guyan vtv fag taw kalimu. Ay Isus gdog yay magamut at Labi Dua, ay nafoyung at takadasug ban sat sadili.

³³ Ay Isus nalong te, Amatangani, katsi sa watams Erusalem, ay abandi ban e moyung angku, Taw at Baguama, sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sat ngay tagfoyung Muisis at longan. Ay kafag ngay taw ban at nantaban angku, laman namabul. Ay kanya nantaban ban angku sat yud Udyu fag ngay taw.

³⁴ Ay at yud Udyu fag taw gfalingun ban angku, ay gtufe angku ay gfalang ay gfabul. Ay sis fatuluk menit, gdog kyay ban gleleg.

³⁵ Santiagu ay Uan, Sebedeu at baguama fagdua, nangakbang sas Isus ay nalong anya te, Takamoyung, kaylat ami nu namaning o em algan, nus nge wain em fagetun.

³⁶ Ay Isus nalong anya te, Tain ro ay fakaylatun, ku fakamulun sa ayu.

³⁷ Ay kanya nalong sas Isus te, Falunggungi ban emi, fasumbaliani emu sa am fagmasineun.

³⁸ Ay Isus nalong te, Duan, wam saful ay fagetun at masuad. O nunda mainum ban am sa ku faginuman fag taya. O manangasurung ban am kata ban nu nsurung au.

³⁹ Ay kanya nabalus Isus te, Sabv. Ay Isus nalong te, Kafag taya ku faginuman, kin, anggan am minum ban am. Ay kata nu msurung au, anggan am umsurung ban am.

⁴⁰ Ay aroro nus nga sinu ban at nanmalunggung gsumbalian angku bundi au at tagfili. Kafag fagmalunggungan ku Mama wat nafalgalanan sat ngay filian.

⁴¹ Ay at safuluk tagadal nu nadungug katanya, gagrasi Santiagu ay Uan.

⁴² Ay Isus gfaful at ngay tagadal fagayu ay nalong te, Nasaful wam at yud Udyu fag taw at kinngayan te, sik fun, maksvn daul nu gsugu, ay anggan at mabalyanan fag taw nu gsugu maksvn yangay.

⁴³ Ay am, lag katanya. Nus nga sinu am takaylat nangabalyanan, katai yakman sik fagsuguan.

⁴⁴ Ay nus nga sinu takaylat tagtungud ban fag taw, kanya katai yakman sik taggubuk.

⁴⁵ Katanya kyangay au, Taw at Baguama. Ku fagindasugun bundi au taw at fagnanggubukun, nu bunway nanggubuk au taw, ay namon au ku leleg laman namul au ngayuk taw signans fakabulun.

⁴⁶ Isus ay at ngay tagadal ndasug sas furuan Eriku. Ay Isus nu nalao signans Eriku gasfuan at ngay tagadal ay anggan sik ngay taw, sik taw, Bartimeu, malunggung sis tigyanan dalan. Bartimeu at masuad te, Timeu at baguama. Kanya sik taget, aroro wa glag.

⁴⁷ Ay kanya nu nasaful te, kanya wan Isus tagsiginans Nasaret, Bartimeu nauro te, Isus, o fun Dabid at kasugfunanan, afanyui angku.

⁴⁸ Ay ngayuk taw gsalag anya laman wa garingang. Ay abat ngate gasalagan, kaugat yay nu guro te, Fun Dabid at kasugfunanan, afanyui angku.

⁴⁹ Ay Isus nranggang ay nalong te, Fastei anya. Tiba nagewan kafag taw at yud glag te, Lag kalimu, malindugi, Isus nalong te, Stei o unu.

⁵⁰ Ay masakit Bartimeu nu nabul at lanbung, ay natulbu ay ndasug sas Isus.

⁵¹ Ay Isus nalong anya te, Tain ro am fakaylatun ku fakamulun sa emu. At yud glag fag taw nalong sas Isus te, Takamoyung, kaylat au glag.

⁵² Ay Isus nalong anya te, Loi wan, am fagafanudun at nafafia emu. Ay arodi vtv kanya glag wan ay nangalo Isus sas dalan.

Markus 11

¹ Isus ay at ufud nu munakbang wan sas furuan Erusalem, ndasug sas furuan Betfage ay furuan Betania sas Buksul Ulibu. Ay Isus nasugu at tagadal at dua,

² ay nalong te, Loi wa sat fadogan fag furuan ay arodi nu ndasug wam sanya, lumag ro am sik riangan asnu masiukan. Kafag riangan ya batang e nabuba. Luasi ay tabani stae.

³ Ay sik taw nu ginto ayu te, Wain ay fagluasun, balusi te, Tam Fun kaylat ay gfafoli yay ro stae arodi.

⁴ Ay duama nalo wan ay nalag sik riangan asnu masiukan sa sik sakbawan sas day dalan. Ay kanya gluas wan.

⁵ Ay at malindug sanya nainto te, Wain ay fagluasun kafag asnu.

⁶ Ay duama nafoyung Isus at longan ay at malindug wa gbalag.

⁷ Arodi kafag duama nataban kafag riangan sas Isus ay nasagmak at lanbung sas riangan ay Isus nasakay.

⁸ Ay ngayuk taw nasagmak at lanbung sa sangaba dalan, ay tiba nasagmak falungfung kayu, at nabul signans gamasun, sa sangaba dalan.

⁹ Ay at ngay taw dewa at tagguna Isus ay dewa sit guyan, gfanguroan te, Fadi fadi, segi takadasug sas Dius at fagmabalyananun.

¹⁰ Segi, aroro tam mangaguyang Dabid at fagfunanan gdog yay e Fun. Fadi fadi, segi Dius sas banwa.

¹¹ Ay Isus ndasug sas Erusalem ay nasakbo sas Dius at tagbia fag bale. Ay Isus nu nalingaman wa sanya, nalo wan sas furuan Betania, gasfuan at Labi Dua, aroro nyabi wan.

¹² Ay balabag di, Isus ay at ngay tagadal nalo signans furuan Betania, ay Isus kalunus.

¹³ Ay Isus nu nabanawan sik kayu gdonan, nangakbang laman nanlag te, O e rawvg. Nu ndasug wan, manlag di we rawvg, at ngay don way lang, aroro ya ndasug at fanrawvgan.

¹⁴ Ay Isus nalong sanya fag kayu te, Taw ban we kon am rawvg kabavn. Ay at ngay tagadal nadungug.

¹⁵ Ay Isus anggan at ngay tagadal ndasug sas Erusalem. Ay Isus nasakbo sas Dius at tagbia fag bale ay naiyan tagfae bayad ay anggan at namayad sanya ginan sad bale. Ay Isus nafalub at ngay tagfabadbangsian salapi at fagfolian, ay anggan tagfae bayad labikung at faglunggungan.

¹⁶ Ay Isus nabalag fagayu tagbuba, nus nge wain at buba sa sangaba basad Dius at tagbia fag bale.

¹⁷ Ay Isus nalong te, E rirukan wa te, E nafangayan ku bale sik bale daranginan, laman gdarangin sanya fagayu talun at ngay taw, o kin. Ay duan, aroro nawat wayam ku bale sik tagfangkamul at bale fagsuksuanan.

¹⁸ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan nu nadungug Isus at longan, grvbvy te, Tain ban nu namabul tamanya. Kanya kalimu Isus, aroro at ngay taw andulo nu nadungug Isus at foyungan.

¹⁹ Ay nu nyabi wan, Isus ay at ngay tagadal nalo wan sginans Erusalem.

²⁰ Balabag di, Isus ay at ngay tagadal nu nalo sa sangaba dalan, manlag di egmenit fag kayu nyango wan, anggan wa at lalid.

²¹ Ay Pedru namatang ay nalong sas Isus te, Takamoyung, damai egmenit am nafaurianan fag kayu nyango wan.

²² Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Afanudi sas Dius.

²³ Anud wan nu glong au ayu te, nus nga sinu nu nalong tsiuy fag buksul te, Alini, ay tosi sasad dagat, ay kafag taw nu ddi gaduan, ay nu gafanud tua te, katanya wa fia, umkatanya wa ban fia.

²⁴ Nu katanya, glong au ayu te, Nus nge wain ay fagetun nu gdarangin am, afanudi te, Katanya wa ban, ay ayu wa ban fia.

²⁵ Ay gina am malindug gdarangin, falyami ay iba nus nge wain at mauri at fakamulun sa ayu,

²⁶ Iaman ay Mama sas banwa gfalyam yangay ay ngay asalanan.

²⁷ Ay Isus ay at ngay tagadal gdog yay ndasug sas Erusalem. Ay Isus gina glo si sangaba Dius at tagbia fag bale, ngay fun tagfon fanggalangun ay ngay tagfoyung Muisis at longan ay anggan ngay fagtainan nangakbang anya.

²⁸ Ay kanya nainto Isus te, Dagingan am fagmabalyananun laman am fagmafakamulunun katanya, ay sinu at nasugu emu te, Namakamulun o katanya.

²⁹ Ay Isus nalong te, Anggan au e fagintoun au ayu. Balusi angku ay gfoyung kyangay ro ayu te, Kanya at nasugu angku, ku fagmafakamulunun katanya.

³⁰ Ku fagintoun te, Uan at fagfasurungun taw, o at fakamulun sginans banwa, o sginans taw? Balusi angku.

³¹ Ay kanya fag ngay taw Udyu gkamatoan sit dayu te, Tain ro nu gbalus tam. Nu lumong maro tam te, Siginans banwa, malgau Isus gbalus ro antam te, Ay wain ay fagyudun gafanud Uan at longan.

³² Ay tain ro nu glong tam te, sginans taw. Ay kanya kalimu fagayu taw aroro kafag ngay taw gafanud te, Uan Dius fia at taglong at sad.

³³ Ay kanya nabalus Isus te, Wami saful. Ay Isus nalong te, Anggan au, kwa gfoyung ayu te, Kanya at nasugu angku, ku fagmafakamulunun katanya.

Markus 12

- ¹ Isus gfasigad gfoyung sa sangay taw sik faydayuanan te, Ebi sik tagbilug daga natanum sik ngay wat ubas sit gamasun. Ay anggan naalad at tanuman. Ay kanya naali sasad daga at fagturisan rawvg. Ay anggan naawat sik bale faglibanawan laman gulit at tanuman. Ay kanya nafaalaga at tanuman wat ubas sa sik ngay tagalaga, ay kafag tagbilug nalo wan sas tibak talun ngayayu.
- ² Ay at kadugean nu nlesan wan, at tagbilug nasugu sik fagsuguan sat ngay tagalaga, laman namul tagbilug at ekwan.
- ³ Ay at ngay tagalaga nagamat at fagsuguan ay nafalang anya ay anggan naiyan we buba.
- ⁴ Ay at tagbilug gdog yay nasugu sik fagsuguan. Ay at ngay tagalaga nafe sugat anya sit alfuyu ay nafalingun.
- ⁵ Ay at tagbilug nasugu sad i yak fagsuguan, ay at ngay tagalaga nafabul wan. Ay ngayu yay at tagbilug at nasugu. Ay at ngay tagalaga nafalang tiba ay nafabul yangay tiba.
- ⁶ Ay at tagbilug e sad i yak taw, at fakesugun at baguama. At fakatabuan, at tagbilug nasugu at baguama sat ngay tagalaga ay nalong te, Bangaran kafag ngay tagalaga sumuyu ban ku baguama.
- ⁷ At ngay tagalaga gkamatoan te, Tuy yay ban at nangagbilug at mama at daga. Bastam, namabul watam anya, ay antam wa ban at daga.
- ⁸ Ay at ngay tagalaga nagamat kafag baguama ay nafabul ay naukas at bilug sat day tanuman wat.
- ⁹ Tain ban at tagbilug kafag tanuman at fakamulun. Kanya umdasug ay namabul at tagalaga fagayu ay namalaga at tanuman sa tibak tagalaga.
- ¹⁰ O yam natap Dius at Rirukan te, At ngay takawat bale at naukas fag gang, katsi at famaogat wan at bale.
- ¹¹ Tam Fun nafakamulun tuy, ay nu glag tam, madulo daul.
- ¹² At ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan ay anggan at ngay fagtainan kaylat nanggamat Isus, aroro kanya nasaful te, Isus at faydayuanan sa anya at fagfatungulan. Ay kanya kalimu at ngay taw ay nu katanya naubun Isus ay nalo wan.
- ¹³ E nasugu tibak taw Mafalayun ay tiba Erudes at taw laman gfae asalanan Isus sit longan.
- ¹⁴ Ay kanya ndasug ay nalong sas Isus te, Takamoyung, saful wami te, matuyan o, ay gsudsudan tua am foyungan sas fagayu taw, ay di o gamatangan dewa nus nga setaw fag taw, ay matuyan nu gfoyung o Dius at ugali. O gfaning wa tam faugali nu nafon watam sik famayad sas fun Sesar, ay o duan?

¹⁵ O gfon ban tam o lag tam gfon? Ay Isus nasaful at fakamaninganun ay nabalus anya te, Wain ro ay fagfaskudun angku. Fastei sik salapi laman gdama au.

¹⁶ Ay kanya nabuba at sadi. Isus nainto te, Sinu at ke aninu ay at ke rirukan ste sis salapi. Ay kafag ngay taw nabalus te, Fun Sesar.

¹⁷ Isus nalong anya te, Nu fun Sesar way at ramraman, foni sas fun Sesar, ay nu Dius tua at ramraman, foni sas Dius. Ay fagayu taw kadulo anya.

¹⁸ Ay sik ngay taw Saduseu ndasug sas Isus. Taw Saduseu dan wa gugat gfoyung te, taw wa ban gdog ya gleleg. Ay kanya nainto sas Isus te,

¹⁹ Takamoyung, ebi ebi Muisis nariruk sa antam te, Sik mangama at faduksay nu nbul wan ay at bubay naguyanan yay wa nke unga, at masine kafag mangama nu nantiug yay at faduksay at bubay, laman namee unga yay, tuga ban at faduksay at unga.

²⁰ Ebi e fituk duksayan mangama. At kaka daul nafamubay ay nbul wan ay wa nke unga.

²¹ Ay sit daga vtv natiug at faduksay at bubay. Ay kanya nbul wan ay wa nke unga. Ay katanya yangay at fatuluk faduksay.

²² Ay anggan fagfitu, gsud yay at fakamulun ay wa nke unga. At fakatabuan, anbul yangay kafag mangena.

²³ Gina ban fagayu taw nadog wa naleleg, sinu ban at ke mangena, aroro fagfitu natiug anya.

²⁴ Isus glong sa kafag ngay Saduseu te, Ay fagnasalanun aroro wam natogdungug Dius at Rirukan, ay at fagmabalyananun.

²⁵ Gina ban fagayu taw nadog wa naleleg, wa ban e gdaddaduaan ya. Ginanya ban fagayu taw kata wa Dius at ngay tagbarita sas banwa.

²⁶ Ay kafag longan sa baliwa at kinbul nu gdog yay gleleg, o yam natap Muisis at rirukan, Dius nu garingang siginan sik fun kayu. Dius nalong sas Muisis te, Au wan Abrayam at Dius, ay Isak at Dius ay Akub at Dius.

²⁷ Dius bunwa at mabulan fag ngay taw at Dius, kanya ang tua tagleleg fag ngay taw at Dius. Nasalan wam daul.

²⁸ Sik tagfoying Muisis at longan ndasug ay nadungug kanya fag ngay taw nu gawayan. Kafag tagfoying Muisis at longan nu nasaful te, masine tua Isus nu gbalus, ginto Isus te, Inday at tiba tungud fag suguan sis Muisis at longan?

²⁹ Isus gbalus te, At tiba tungud fag suguan te, Dungugani taw Israel, tam Fun, tam Dius sad iway.

³⁰ Esugi am Fun, am Dius, sas fagdaul am amatanganan, ay sas fagdaul am fakaylatun ay sas fagdaul am fagsafulun ay anggan sas fagdaul am fagmabitsugun.

³¹ Ay sit daga vtv fag suguan, Esugi am iba kaksvn nu kesug o emu. We tibak suguan tagtungud yay tuy.

³² Ay kafag tagfoyung Muisis at longan glong sas Isus te, Katanya wa ngarofia, Takamoyung, matuyan am longan te, Sadi way tam Dius ay we tiba, kanya way lang.

³³ Ay nu kesug o tam Dius sas fagdaul am amatanganan, ay sas fagdaul am fagsafulun, ay sas fagdaul am fagmabitsugun, ay nu kesug o am iba kata nu kesug o emu, kanya tagtungud fagayu fagirugun fag fanggalangun ay fagayu fagfilasun fag famonun.

³⁴ Ay Isus nu nasaful te, Mamatanganan tua at longan, Isus glong sas tagfoyung Muisis at longan te, Munakbang Dius nu gfagtainan emu. Ay abandi baliwa we taw ya namaskud nanginto sas Isus.

³⁵ Isus gina gfoyung sas Dius at tagbia fag bale, glong te, Tain ro at ngay tagfoyung Muisis at longan nu glong te, Fagtayukan, kanya fun Dabid at kasugfunanan.

³⁶ Dabid yangay at nalong gina at Masine fag Falad nafaamatanganan anya te, Tam Fun nalong sa ku Fun te, Malunggungi sa ku siun, Nu dyakmay ban au nafasa am daga darafa am ngay fawayan.

³⁷ Fun Dabid nafangayan Fagtayukan te, Ku Fun. Tain ro Fagtayukan nu fun Dabid way ngap at kasugfunanan. Ay ngayu daul fag taw kaylat gdungugan Isus.

³⁸ Ay Isus nafoyung te, Mataganani at ngay tagfoyung Muisis at longan. Kanya nu nalo kaylat at fakatoglagan fag lanbung. Ay nu sa wa sad wabilug furuan, kanya kaylat ngay taw nu gseg anya.

³⁹ Ay at fakaylatun at masine fag fagmalunggungan sa sangay bale fakafulan, ay at masine fag ngay gaban fagmalunggungan gina e yafun daul.

⁴⁰ Kanya namamin ngay fagbubayun at ramraman. Ay at tangaduge fag darangin famalagan way lang we tungkul. Umdasug ban sa anya tagbia fag faurianan.

⁴¹ Ay Isus malunggung sis day fagfonan fanggalangun, ay nadama ngayuk taw nu gfon at salapi sas fagfonan. Ngayuk taw maramraman nafon ngayuk salapi.

⁴² Ay sik yud e kwa fag fagbubayun ndasug ay nafon duak salapi daga, ay ya ndasug sa sik singku.

⁴³ Ay Isus nafaful at ngay tagadal ay nalong te, Anud wan nu glong au ayu te, kanya fag fagbubayun at yud e kwa at nafon ayu yap tua tiba fagayu at nafon.

⁴⁴ Aroro kanya fag ngay maramraman nafon at nagsawean, ay kanya fag mangena dewa yud e kwa, at nafon fagayu wan, anggan at fangalgalanan at famul fakonun.

Markus 13

¹ Gina Isus naduksun signinan Dius at tagbia fag bale, at tagadal at sadi nalong anya te, Takamoyung, damai. At kasine at fangawat fag gang tagbia, ay at kasine at ngay bale.

² Ay Isus glong anya te, O nasaful o tuy fag ngay bale tagbia. Abandi ban we gang ya magamut, nusdi dua, fagayu e rumasras ban.

³ Gina Isus malunggung sas Buksul Ulibu, sas day Dius at tagbia fag bale, Pedru ay Santiagu ay Uan ay anggan Andres at ufud. Ay gina Isus sesadi, kanya nainto anya te,

⁴ Foyungi emi seduge ban nu kadasug kata am longan, ay tain ban tam fakasafulan te, gakafasludanun wan.

⁵ Ay Isus gfasigad gfoyung te, Mataganani tua laman diam gadayan nusnga sinu.

⁶ Aroro ngayuk taw umdasug kata angku ay glong te, Au wan Fagtayukan. Ay nanfandaya ban ngayuk taw.

⁷ Ay dewa am e dunggalan te, E gawayan munakbang ay e gawayan ngayayu, lag kalimu. Dewa ban katanya, bunya kanya at fakatabuan fag ngay menit.

⁸ Aroro tibak furuan ban daul at ngay taw at fagfawayanun tibak furuan yangay daul at ngay taw. Ay sik fun at ngay taw gfawayan yangay ban sik fun at ngay taw. Ay sa tibak furuan guig ban daul tam daga. Ay sa ban tibak talun at ngay taw maksvn nu kalunus. Fakatanyaun fakasigadan wan, kata sik mangena nu gfasalug at fagfafionun ay gidapan wa daul.

⁹ Mataganani ay sadili, aroro e tumaban ban ayu sas taw Udyu at ngay fagtainan. Ay kanya malang yangay ayu sa sangay bale fakafulan, ay umlindug wam sas daga salubangan fun ayu sirut ay fun ayu daul, aroro gafanud am sa angku. Ay mafafoyung am sa baliwa angku sa kafag ngay taw.

¹⁰ Ay e namoyung ban taguna at Masine fag Barita sas fagayu talun at taw.

¹¹ Ay e tumaban ban ayu sa sangay fun, laman ginsaful te, O e asalan. Ay ginanya fag menit, lag am gafanawa taguna te, Tain ro siring ku longan. Ginanya ban fag menit foyungi wa anya at nafon ayu say amatanganan fag

foyungan, aroro bunwa ban am tagaringang, nu bunway at Masine fag Falad wa ban.

¹² Ay sik faduksay nantaban ban at faduksay sa tibak taw laman namabul. Ay sik mama nantaban ban at unga sa tibak taw laman namabul. Ay sik sisian nanfamabo ban at fagtainan laman e namabul anya.

¹³ Ay ginanya ban fag ngay menit, fagayu taw at fakadotaman sa wa ayu, aroro gafanud am sa angku. Ay dewa katanya kayu at nagwantan anggan sas fakatabuan umlangfe tua ban.

¹⁴ Nu nalag wam kafag Mauri fag Tagfarasras nu malindug sat yud matuyan fag faglindugan, ginanya ban, fagayu taw tagsis talun Udea lagyui yap sa sangay buksul. (Nus nga sinu tagtap ste at longan, atogdungugi.)

¹⁵ Ay sik taw nu siwas tungud bale nu natustus, lag gsakbo sasad bale laman namul nus nge wain.

¹⁶ Ay sik taw nu siwa at gamasun, lag guli ya sat bale laman namul at lanbung.

¹⁷ Ay ginanya fag ngay menit, afanyuan ban tagfafion ay anggan tagfasusu.

¹⁸ Darangini, laman kafag ngay menit di ban kadasug gina abagat.

¹⁹ Aroro ginanya ban fag ngay menit, umdasug sik faurianan tagtungud fagayu faurianan siginan Dius nu bagu naawat tam fagdaul daga ay katsi tsigon, ay abandi ban wa gdog kaksvn nia.

²⁰ Ay tam Fun ban nu dway nafagud kanya fag ngay menit, fagayu taw we gleleg ya. Ay sabv, tam Fun gfagud ban kanya fag ngay menit, aroro kafanyu at ngay filian fag ngay taw.

²¹ Ay kaduge nia, dewa e nalong ayu te, Isna wan tam Fagtayukan, ay dewa e nalong te, Sanya wan, lag gafanud.

²² Tiba umdasug ay nanfandaya te, Au wan Fagtayukan, ay Au wan at sadi Dius at taglong. Kanya namalag ban at madulo fag fakamulun ay at mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, e fagmabalyananun, laman nanfandaya Dius at ngay filian fag taw. Ay bundi, di mafafandaya.

²³ Ay mataganani tua, katsi nafararang kwa ayu takadasug ban fagayu.

²⁴ Ginanya ban fag ngay menit, nu ntabu wan kafag faurianan daul, tam menit umdulum ay tam magdanun tsigon wa gdamlag ya,

²⁵ ay at ngay galeme katong siginans banwa, ay fagayu ke fagmabalyananun sas banwa muigan wa daul.

²⁶ Ay nu ntabu wan katanya, fagayu taw lumag ban angku, Taw at Baguama nu kadasug au siginan sad linyabu, ay e fagmabalyananun au daul, ay anggan e fagmasineun au.

²⁷ Ay arodi sumugu kban ku ngay tagbarita ay namaful ku filian fag ngay taw signans fagayu talun, ay dewa ndaginan fag fungfung daga.

²⁸ Amatangani ku faydayuanan sa baliwas malagu. At sanga nu malumak wan, ay at don nu karabas wan, nasaful wam te, gakamanguneun wan.

²⁹ Katanya yangay nu lumag ban am ku longan nu nsure, sumaful wa te, au, Taw at Baguama, munakbang kwan, gakadasugun kwan.

³⁰ Anud wan nu glong au ayu te, kayu katsi fag ngay taw at tiba ya kabul yakmay nsure ku longan fagayu.

³¹ Dewa kiwang ay tam daga umkamin ban, ku longan long ban matuyan way gugat.

³² We taw nasaful te, o ginain ban kafag menit ay seduge ban fia fia fag lungud menit nu kadasug au. Anggan Dius at ngay tagbarita tsigon sas banwa ya nasaful. Ay anggan au oma, Dius at Baguama, kya nasaful. Ku Mama way lang sesadi tagsaful.

³³ Mataganani ay mafuloani, aroro wam nasaful te, Kaduge nia nu kadasug.

³⁴ Kata sik taw nu nalo ngayayu. Kanya naubun at bale ay nafaalaga at ramraman ay nafafafud at fakamulun sat fagsuguan. Ay kanya nasugu at tagulit sakbawan bale, laman gulit.

³⁵ Aroro katanya, mataganani, aroro wam nasaful te, seduge ban tagbilug bale nu guli. Malgau ndulum wan, ay malgau s'wabilug yabi, ay malgau gakamenitun wan, ay malgau bagu nyamag.

³⁶ Mataganani, laman dewa ndasug arodi, manlag di, diam gtiug.

³⁷ Ay katanya yangay ku longan ayu ay ku longan sas fagayu taw te, Mataganani.

Markus 14

¹ Siginan ginanya, dua yak menit nu kadasug at Famalangfe fag Yafun at ngay menit, ay at ngayu fag fakonun at ngayan Tinapay Malafi. Ay ngay fun tagfon fanggalangun ay tagfoyung Muisis at longan grvbvy te, Tain ban nu gdaya tam laman namagamat Isus ay namabul tam.

² Kanya fag ngay taw nalong te, Toyap gina e Yafun Daul fag ngay menit, laman at maful sanya fag ngay taw di ban namawayan antam.

³ Gina Isus sis furuan Betania, sis Simun tagabuyu at bale, ay gina malunggung sas fagfangunan, sik mangena ndasug, e ba fagsuadan at fangawat dalusdus. At ba fagsuadan at bilug tanan wa sik mabebanglu fag mamam, ay mabiat at famayad. Ay kafag mangena nalifung at bubug ay naugwag at ba mamam sas Isus at alfuyu.

⁴ Tibak taw sanya kadotama ay gkamatoan sit dayu te, Wain manga at fagfangulanun mamam.

⁵ Ay nu nafalao di ro ngap tam kafag mamam, gtungud yay ro sik taw at nabul salapi sik banwa tam nagbulan, ay mafafon yay ro tam kanya fag salapi sat yud e kwa. Ay kanya fag ngay taw gagras kafag mangena.

⁶ Ay Isus nalong te, Lag gsalag anya. Wain ro ay fagagrasun anya. Masine tua daul at fakamulun sa angku.

⁷ Aroro at taw at yud e kwa ste way gugat, ay snga ginain nu kaylat am, mafagubuk am anya. Ay dewa katanya, au nu ste au si ayu, bunwa kabavn.

⁸ Kafag mangena nafakamulun wan at fagmafakamulunun. Kanya nafatayuk at nabul fag mamam sa ku bilug katsi, aroro e namoli ban angku.

⁹ Anud wan nu glong au ayu te, nus nga nday ban nu e namoyung at Masine fag Barita sas fagdaul daga, e namoyung yangay ban anggan tuy fag mangena at fakamulun, sik fagamatanganun sa anya.

¹⁰ Arodi Udas Iskariute, dewa Isus at Labi Dua at sad, nalo sat ngay fun tagfon fanggalangun, laman namoyung ban Isus sa anya.

¹¹ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun nu nadungug kaylat, ay nafafanud sas Udas te, Gfon ban ami emu salapi. Ay Udas gamatangan sik buknga laman masine namoyung wa Isus sa kafag ngay taw.

¹² Ginanya e fagsegan taguna fag menit gina kon Tinapay Malafi, nu nafilas at Famalangfe fag tupa riangan. Ay ginanya fag menit, at ngay tagadal nainto Isus te, Dada am fakaylatun nu namatama romi, laman ro nangon wo Famalangfe fag Yafun.

¹³ Ay Isus nasugu duak tagadal ay nalong te, Loi wan sas furuan, ay sik mangama tagfasanan sik baringan mamam gfablang ro ayu. Aloi anya.

¹⁴ Nus nga nday kafag taw nu gsakbo, longi sat tagbilug bale te, Tam Takamoyung nalong te, Dada kro fag salug, nu gfangon au Famalangfe fag Yafun anggan ku ngay tagadal.

¹⁵ Ay kanya namoyung ro ayu tagbia fag salug sit tungud, at ke fagfatamaan. Fatamai sanya tam fakaylatun.

¹⁶ Ay at ngay tagadal nalo wan ay ndasug sas furuan. Ay at nalag kata wa fia aro taw at longan. Ay kanya nafatama at Famalangfe fag fakonun.

¹⁷ Nu nyabi wan, Isus ay at Labi Dua ndasug.

¹⁸ Ay gina fagayu gfangon sas fagfangonan, Isus nalong te, Anud wan nu glong au ayu te, am wa ro at sad, at namoyung angku sat mauri fag ngay taw, ay kanya wa at sad, takon gfasfuan angku katsi.

¹⁹ Ay at Labi Dua gfasigad kabalu ay nansadsadian nanginto sas Isus te, O bundi manga au.

²⁰ Ay Isus nabalus te, Kanya am fag Labi Dua at sad. Kanya gfasfuan angku nu gfasurung at fakonun sasad taya.

²¹ Aroro au, Taw at Baguama gtaglayun au sas fakabulun laman namaning Dius at Rirukan, ay ida at namoyung angku sat mauri fag ngay taw. At masine ebi ro kafag taw lag nangus kasalug.

²² Gina fagayu gfangon, Isus nabul sik tinapay ay naseg Dius, ay nalungud, ay nafon sat ngay tagadal ay nalong te, Na, buli. Tuy ku bilug.

²³ Ay Isus nabul yangay sik taya ay nu naseg Dius, kanya nafon sat ngay tagadal ay fagayu nainum.

²⁴ Ay Isus nalong anya te, Tuy yangay ku taguk at famafanud sas Dius at Fakasadian sas fagayu taw. Aroro umbusbus ban ku taguk, aroro sas ngayuk taw.

²⁵ Anud wan nu glong au ayu te, kya ban gdog ginum wat at rawvg at mamam yakmay ndasug ginanya fag menit nu ginum au at bagu gina Dius gfagtainan.

²⁶ Ay nu naalubad wan sik alubad, fagayu nalo wan sas Buksul Ulibu.

²⁷ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Fagayu am mubun wa ro am angku, kata at marirukan te, Gfabul au at tagalaga, ay at ngay tupa sumaruayan.

²⁸ Ay gina kban naleleg, gumuna kwa ayu sas talun Galilea.

²⁹ Pedru nalong anya te, Ku iba fagayu, dewa ro naubun wa emu, au kwa ro gubun emu.

³⁰ Ay Isus nalong te, Anud wan nu glong au emu te, katsi ro fag yabi, gina tabag yud natarakit dua ginan, tulu ginan nu kamuag o te, wo gtoglag angku.

³¹ Ay Pedru magaras nu gbalus anya te, Dewa au umbul gasfuan emu, duan, dakwa ro kamuag. Ay katanya yangay fagayu at tagadal at longan.

³² Isus ay at ngay tagadal nalo sa sik wa tanuman at ngayan Getsemane. Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Malunggungi ste gina au gdarangin.

³³ Ay Isus nataban Pedru ay Santiagu ay anggan Uan, ay gfasigad maksvn nu gafanawa ay nu gidapan sat amatanganan.

³⁴ Ay Isus nalong sat ufud fag tulu te, Maksvn wa daul nu kabalu au katsi kata wa nu kabul au sas fakabaluun. Ste yap am ay mataganani.

³⁵ Ay Isus nalo yay sirut ay malub sas daga ay gdarangin, laman malangfe wa fia at tagakadasugun ban sat sadili.

³⁶ Ay Isus nalong te, Mama, ku Mama, mafafakamulun wo fagayu. Buli signan angku tuy fag taya at ke mauri ro sa angku. Dewa katanya, lag gfaning ku fakaylatun, nu bunway fadasugi am fakaylatun.

³⁷ Isus anfoli sat ngay tagadal fag tulu ay manlag di gtiug way. Ay Isus nalong sas Pedru te, Simun, o gtiug wayo mangaro, o kin. O wo mangaro mataganan kaduge oma sik buknga sirut.

³⁸ Mataganani ay darangini tua, laman diam gafaskudan sas asalanan. Ay ay amatanganan mafalghanan tua, dewa ay bilug mamomuy way.

³⁹ Ay Isus nalo yay fia sat dayu ay nandarangin, ay at longan kata yangay aro taw.

⁴⁰ Ay Isus gdog yay nfoli ay manlag di at ngay tagadal gtiug way, aroro gatiugun way daul. Ay kanya wa saful at famalus at masine.

⁴¹ Ay Isus anfoli at fatulu ginan ay nalong sat ngay tagadal te, Gtiug yayam mangaro ay gfafian yayam mangaro ay lufuy. Sabv ro. Katsi wan, damai, e namoyung wa angku, Taw at Baguama sas tagasalanan fag ngay taw.

⁴² Malindugi wan. Bastam wan. In wan at namoyung angku, ndasug wan.

⁴³ Arodi vtv, kaduge Isus garingang, Udas, sadu at Labi Dua, ndasug e ufud sik ngay taw gafisoan ay e ba famalang. Ngay fun tagfon fanggalangun ay ngay tagfoyung Muisis at longan ay ngay fagtainan at nasugu kafag ngay taw.

⁴⁴ Kanya at namoyung Isus nalong sik fakasafulan sa sangay taw te, Dewa gina ro nus nga sinu ku naayuk fag taw at fingi, kanya wan Isus. Gamati anya ay tabani, lag gfalfas.

⁴⁵ Ay arodi vtv Udas nangakbang sas Isus ay nalong te, Takamoyung. Ay Udas naayuk Isus at fingi.

⁴⁶ Ay at ngay taw nagamat Isus ay narugut wa daul.

⁴⁷ At sadu sanya fag ngay taw naguyud at fiso ay nabasing tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan ay nadasdas at talinga at sadu.

⁴⁸ Ay Isus nalong sa sangay taw te, Nataw ay fagsteun ngayu gafisoan ay e ngay ba famalang nanggamat am angku kata nu e ggamat sik tagfangkamul.

⁴⁹ Kayu menit galo au ayu sas Dius at tagbia fag bale ay gfoying au sanya, ay newa wam ggamat angku. Dewa katanya kata tuy at kindasug laman namafasludan Dius at Rirukan at longan.

⁵⁰ Ay fagayu at tagadal naubun Isus ay nalagyu wan.

⁵¹ Ay sik baguama naguyan Isus, we lanbung ya nu bunway sik ramit. Ay tibak taw nagamat anya.

⁵² Kafag baguama naubun at lanbung ay nalagyu, ang way lang lulas.

⁵³ Kafag ngay taw nataban Isus sa tiba tungud fag tagfon fanggalangun, ay fagayu fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay funan ay anggan tagfoyung Muisis at longan maful.

⁵⁴ Ay Pedru ngayayu way nu gguyan Isus. Ay kanya ndasug sa tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagawean. Ay Pedru malunggung gfakbangan at ngay tagulit ay gfangenbung sis afuy.

⁵⁵ At ngay fun tagfon fanggalangun ay fagayu taw Udyu at ngay funan grvbvy taw at foyungan sa baliwas Isus at fakamulun sak gfabulanya. Ay kafag ngay funan dewa grvbvy, we nalag.

⁵⁶ Dowa ngayu wak taw kamuag nu nafoyung sas Isus baliwa, at longan wa gdiuganan.

⁵⁷ Ay tiba malindug ay kamuagan nu gfoyung te,

⁵⁸ Nadungug ami tuy fag taw nu glong te, Gfarasras kban Dius at tagbia fag bale, taw way at naawat, ay nu nlangfe wa tuluk menit, kawat au tiba, bunwa taw naawat.

⁵⁹ Dowa katanya anggan kanya at foyungan wa gdiuganan.

⁶⁰ At tiba tungud fag tagfon fanggalangun anlindug swa taw ay ginto sas Isus te, O wo gbalus sa baliwa tuy fag ngay taw at foyungan sa emu.

⁶¹ Ay Isus maragangan way ay wa gbalus. Ay at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginto yay fia te, O wo wan Fagtayukan. O wo wan tam Fagsegan fag Dius at Baguama.

⁶² Ay Isus bagu nabalus te, Au wan. Ay lumag ban am angku, Taw at Baguama, nu malunggung au sat Mabalyanan at siun ay nu kadasug au signinan sad linyabu sas kiwang.

⁶³ Ay at tiba tungud fag tagfon fanggalangun nagirat at lanbung aroro kadotama ay nalong te, Katsi wa tam kaylat ya tibak tagfoyung at asalanan,

⁶⁴ aroro nadungug wam nu nalong at mauri sa tam Dius. Tain ro ay longan. Ay fagayu at maful sanya gfaurianan Isus te, Katsi nsak wan, masine wa gfabulanya.

⁶⁵ Ay tiba gfasigad gtufe Isus ay gtabun at mata ay gfalang anya, ay glong te, Foyungi emi katsi sinu at nafalang emu. Anggan at ngay tagulit gina gtaban anya maksvn nu gfalang anya.

⁶⁶ Pedru kaduge sit daga sad fagawean, tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan at sad, sik baguina, ndasug.

⁶⁷ Ay kafag baguina nu nalag Pedru gina gfangenbung, glong te, O wan at sad, at tagalo kafag taw signans Nasaret, at ngayan te, Isus, o kin.

⁶⁸ Ay Pedru kamuagan te, Kwa nasaful kafag taw ay kwa nasaful am longan at masuad. Ay Pedru nalo signan sad fagawean, laman nangakbang sas sakbawan alad.

⁶⁹ Ay kafag baguina nalag anya ay nalong yay sat malindug sanya te, Tuy at sadi at ufud.

⁷⁰ Ay Pedru gdog yay kamuagan. Ay arodi at malindug nalong sas Pedru te, Anud wan, o wan at sadi at ufud, aroro sik taw o talun Galilea.

⁷¹ Ay Pedru maksvn nu gfafanud te, Kwa gleleg nu dway matuyan ku longan. Matuyan wa fia ku longan te, dakwa saful ay nalong fag taw.

⁷² Ay arodi vtv sik tabag gtarakit at fadua ginan, ay Pedru namatang Isus at longan anya aro taw te, Gina tabag yud natarakit dua ginan, tulu ginan nu kamuag o te, wo gtoglag angku. Ay Pedru gfasigad gwayway.

Markus 15

¹ Nus balabag sirut, ngay fun tagfon fanggalangun, gfasfuan sik ngay fagtainan ay at ngay tagfoying Muisis at longan ay anggan fagayu taw Udyu at ngay funan maful laman gkamatoan. Ay kanya nasalod Isus ay nataban ay nafon anya sas fun Pilatu.

² Ay Pilatu nainto Isus te, O wo wan taw Udyu at Fun. Isus nabalus anya te, Sabv, kata wa am longan.

³ Ay kafag ngay fun tagfon fanggalangun ngayu at nafoyung Isus at asalanan.

⁴ Ay Pilatu nainto yay sas Isus te, O wo nabalus. Dungugani, ngayu at nafoyung am asalanan.

⁵ Isus wa gbalus ya, ay Pilatu kadulo daul.

⁶ Kayu Famalangfe fag Yafun, Pilatu at ugali nafalfas sik maubungan, nus nga sinu at ngay taw at fagetun.

⁷ Ginanya, ngayuk takamabo sis bale fakaubungan. Kanya nafabul sik ngay taw ebi gina gfawayan at ngay funan. Ay at sadi at ngayan, Barabas.

⁸ Ay sik ngay taw ndasug ay get sas Pilatu te, Fanigi ebi ataw am ugali.

⁹ Ay Pilatu ginto te, O kaylat am nu nafalfas au sa ayu taw Udyu at Fun.

¹⁰ Pilatu nasaful te, kafag ngay fun tagfon fanggalangun at fagnatabanun Isus aroro galabian anya.

¹¹ Ay kafag ngay fun tagfon fanggalangun naatul at ngay taw laman Pilatu namalfas Barabas ay namaungbus Isus.

¹² Ay Pilatu nainto yay sa sangay taw te, Setain ro ku fakamulun sanya fag taw, ay nafangayan te, taw Udyu at Fun.

- ¹³ Ay kafag ngay taw nauro daul te, Tuktuki wa anya sas fasulungan kayu.
- ¹⁴ Ay Pilatu nalong anya te, Wain ro. Nataw nunda at asalanan. Ay kafag ngay taw kaugat wan nu guro te, Tuktuki wa anya sas fasulungan kayu.
- ¹⁵ Ay Pilatu, aroro kaylat gfarasras sanya fag ngay taw, nafalfas Barabas. Ay Pilatu nu nafafalangan wan Isus, namataban wa anya sa sangay tagfawayan, laman nantuktuk ro sas fasulungan kayu.
- ¹⁶ At ngay tagfawayan nataban Isus sat fun at basad bale. Ay kanya nafaful tibak tagfawayan fagayu.
- ¹⁷ Ay kafag ngay tagfawayan nafelanbung Isus sik umut masialungan ay nafabalulangan nafabalulangan sik sangbo madugi, ay namasangboan Isus.
- ¹⁸ Ay kafag ngay tagfawayan nafamuagan gseg ay nalong te, Fadi fadi, taw Udyu at Fun.
- ¹⁹ Ay kanya nafalang sik anyamu sas Isus at alfuyu ay natufe anya ay natudan kata nu gseg anya.
- ²⁰ Ay nu ntabu wan nu gfalingun Isus, kafag ngay tagfawayan naranggut at umut masialungan ay nafasulun aro taw at lanbung ay nafaduksun ay nataban wa anya, laman nantuktuk sas fasulungan kayu.
- ²¹ Sik taw at ngayan Simun gdalan signans sad talun, ay kanya fag ngay tagfawayan nafabuba sa anya Isus at fasulungan kayu. Simun sik taw signans furuan Sirene ay kanya Aleandru ay Rufu at mama.
- ²² Kafag ngay tagfawayan nataban Isus sas talun Gulguta, at masuad te, talun Butul Alfuyu.
- ²³ Ay kanya nafon sas Isus sik malangu nafasuglat sa sik lune anangi laman gfarasras nu ganini, ay Isus wa kaylat ginum.
- ²⁴ Ay kafag ngay tagfawayan natuktuk Isus sas fasulungan kayu ay naafudan at ngay lanbung nu ntabu nu naukas gang, sik fakasafulan.
- ²⁵ Fasiom s'balabag nu gtuktuk Isus sas fasulungan kayu.
- ²⁶ Ay e sik rirukan at fakasafulan at asalanan te, Taw Udyu at Fun.
- ²⁷ Ay ginanya natuktuk yay duak tagfangkamul gsumbalian Isus.
- ²⁸ (Sa takatatuy, nfasludan at nalong sat Rirukan te, Natap wan anya sat ngay takamabul.)
- ²⁹ Ay kayu at nadalan sanya nainsingian at alfuyu ay nafalingun Isus te, E, o wan at nalong te, Gfarasras kban Dius at tagbia fag bale ay gdog kyay kawat nu nlangfe wan tuluk menit.
- ³⁰ Falangfei am sadili ay alfasi signans fasulungan kayu.

³¹ Anggan ngay fun tagfon fanggalangun, gasfuan at ngay tagfoyung Muisis at longan glodlongan gfalingun Isus te, Kanya dewa mafalangfe tibak taw, wa ngaro mafalangfe at sadili.

³² Kanya Fagtayukan, taw Israel at Fun. Nu nafalfas di ro at sadili signans fasulungan kayu, kin, gafanud wa ro tam. Anggan at kintuktuk fag duama tagsumbalian Isus gfalingun yangayanya.

³³ Nu swabilug menit wan, ndulum way lang fagdaul sanya fag talun, anggan s'fafun s'fatulu.

³⁴ Ay gina s'fafun s'fatulu, Isus nauro daul te, Elui, Elui, lama sabaktani. At masuad te, Ku Dius, ku Dius, wain ro am fagnaubunun angku.

³⁵ Tiba at malindug sanya nu nadungug, nalong te, Dungugani, kanya guro yay Elias.

³⁶ Ay sadik taw masakit nu nalo ay nafabasa sik fanrarus sas mayat fag sanggvtan, ay natvgdan sa sik anyamu ay nafalugde sas Isus, laman namasupsup. Kafag taw nalong te, Toyap, gfanya yap tam te, O Elias kadasug ro ay gfalfasanya.

³⁷ Ay Isus nauro daul ay gengasan taguyan.

³⁸ Ay at fantaba fag ramit sisad basad Dius at tagbia fag bale, angirat wan, signinan at tungud anggan wa sat daga ay nkafud dua.

³⁹ Sik fun sirut tagfawayan malindug sas day Isus, ay manlag di Isus nu naengasan wa taguyan, ay kanya nalong te, Anud wan, tuy wa fia Dius at Baguama.

⁴⁰ Ay sik ngay mangena, ngayayu yay sirut nu gdama. At ngayan Maria Magdalena, ay Maria, Santiagu at Alay ay Use at mina, ay anggan Salume.

⁴¹ Kanya fag ngay mangena tagalo ay taggubuk Isus gina sis talun Galilea. Ay ngayu yangayk mangena sanya, at kindasug ebi sas Erusalem gasfuan Isus.

⁴² Gakayabiun wan, ay ginanya fag menit at Famatamaan fag Menit, at masuad te, at fadogan ban fag menit at famiangalay wa fag menit.

⁴³ Aroro katanya, Use, sik taw signans furuan Arimatea, malimuanan nu nalo sas Pilatu ay get saanya Isus at bilug. Tibak taw gsuyu kafag Use, ay kanya saditaw Udyu at ngayfunan. Kanya gfanya Dius nu gfagtainan.

⁴⁴ Ay Pilatu andulo daul nu nadungug te, Nbul wan Isus. Ay kanya ggewan sanya sik tagfawayan at fun sirut, ay naintoanya te, O Isus nbul wan.

⁴⁵ Kafag tagfawayan nafoyung sas Pilatu te, Nbul wan. Ay arodi Pilatu nalongsas Use te, Buli wan at bilug.

⁴⁶ Ay Use nabayad sik bagu fag ramit ay nu nabul wan Isus at bilug, Use nasifig sas ramit. Ay kanya nafoli Isus sa sik luib at magaruyan sisad gang. Ay Use nafadagingan sik gang daul sasad sakbawan luib.

⁴⁷ Ay Maria Magdalena, ay anggan sadi yak Maria, Use at mina, nalag te, sanya at fagfolian Isus.

Markus 16

¹ Nu nlangfe wa at famiangalay fag menit, ay nu gakayabiun wan, Maria Magdalena, ay Salume, ay anggan Maria, Santiagu at mina, nanamayad sik bebanglu, at famatayuk sas Isus at bilug.

² Ay gina nsure wa at menit s'balabag sirut s'Lingga, kafag ngay mangena nalo sas fagfolian.

³ Ay ka fag ngay mangena gidgintoan te, Sinu ro manga taggubuk antam gfadaging at faningding fag gang signans sakbawan luib.

⁴ Ay ka fag ngay mangena nu nalibanawan, manlag di ka fag gang madagingan wan, dewa gbia daul.

⁵ Ay nu nasakbo sasad fagfolian, kafag ngay mangena nalag sik baguama nu malunggung sas siun. At lanbung malaksi ay ngaba ay kafag ngay mangena kalimu.

⁶ Kafag baguama nalong sa sangay mangena te, Lag kalimu, grvbvy am Isus tagsiginans Nasaret. Kanya ebi vtv at natuktuk sas fasulungan kayu. Kanya gdog yay gleleg ay wa ste ya. Damai ebi at fagfolian.

⁷ Ay loi wan ay foyungi sat ngay tagadal, kaugat wan sas Pedru te, Isus guna ban ayu sas talun Galilea. Sanya wa ban nu glag am anya, gfaning ebi at longan.

⁸ Kafag ngay mangena naduksun signans fagfolian ay nalagyu, aroro gtadtaruyan ay kadulo. Ay ka fag ngay mangena wa nafoyung nus di sa sadik taw, aroro kalimu.

⁹ Isus gina gdog yay gleleg, s'balabag sirut s'Lingga, kanya nsure sas Maria Magdalena. Ebi kafag Maria e fituk tagfafansaful, ay Isus naiyan wan.

¹⁰ Ay Maria nalo ay nafoyung sas Isus at ngay tagadal. Ebi kafag ngay taw gwayway ay kabalu.

¹¹ Ay at ngay tagadal wa gafanud nu nadungug te, Isus gleleg wan ay Maria nalag anya.

¹² Abandi, Isus nsure sat ngay tagadal at dua, kaduge glo sas talun. Isus anbali at kawalungan.

¹³ At tagadal fag dua nfoli wan sas Erusalem ay nafoyung sat ibama. Ay at ibama wa gafanud at longan.

¹⁴ Abandi, Isus nsure sat Labi Sadi gina gfangon. Ay Isus gagras anya aroro wa gafanud ay mogat at amatanganan, ay kanya wa gafanud dewa at iba nalag Isus te, gdog yay gleleg.

¹⁵ Ay Isus nalong sat ngay tagadal te, Fagdaul fagdaul daga loi wan, laman namoyung am at Masine fag Barita sas fagayu taw.

¹⁶ Sik taw nu gafanud ay nu nsurung, umlangfe ban. Ay kanya nu dway gafanud, umdasug ban sas faurianan.

¹⁷ Ay tagafanud e madulo fag fakamulun ban sa ku fagmabalyananun, ay maiyan ban tagfafansaful ay maaringang ban sat bagu fag ngay fangaringang.

¹⁸ Ay tagafanud dewa nated sik ule, ay dewa ban nainum sik maganga, wa ban gaganga. Kanya namatayuk ban at daluap sat ke fakasaitun ay arodi nfia wan.

¹⁹ Nu ntabu wan tam Fun Isus nu garingang sat ngay tagadal, Dius nafabat anya sas banwa, ay Isus namalunggung sas Dius at siun.

²⁰ Ay at ngay tagadal nalo wan ay nafoyung sas fagayu talun. Ay tam Fun nagubuk, ay nafakamulun at ngay madulo fag fakamulun, laman sik famafanud te, Matuyan at longan.

Lukas

Lukas 1

- ¹ Ngayuk taw maseganama nu griruk at nadungug Dius at nafakamulun sa tam wabilug.
- ² At rirukan sa baliwa em nadungug siginan at nalag ebi sis fakasigadan, ay takamoyung Dius at longan.
- ³ Nu katanya tua anggan angku ku algan nanriruk au at kasugfunanan fag fansulitan sa emu, masine Teafilu. Aroro, glugo wan nu gadal au tuy fagayu siginan wa at fakasigadan.
- ⁴ Nariruk au sa emu, laman sumaful o at kamatuyanan sa baliwa am ngay nadungug.
- ⁵ Ebi, gina Erudes gfunan talun Udea, e tagfon fanggalangun at ngayan Sakarias. Sakarias, Abias fag gaban. Ay Sakarias at bubay Elisabet. Ay anggan Elisabet, Arun yangay at kasugfunanan.
- ⁶ Tam Fun nasaful te, Matuyan kafag dadua at fakamulun, aroro we nasalan nu nafaning fagayu Dius at longan ay at ugali.
- ⁷ Ay kafag dadua we unga, aroro Elisabet garanas, ay fagdua mafagtainan wa daul.
- ⁸ Sakarias fag gaban ginanya fag buknga tagfon fanggalangun. Sia tagfon fanggalangun sas Dius at daga salubangan.
- ⁹ Kafag ngay tagfon fanggalangun gfaning at ugali ay ginsaful te, Sinu ban tagsakbo sas Dius at tagbia fag bale, laman nangirug sik famaebakayuk. Ay at nafili, Sakarias.
- ¹⁰ Ay gina Sakarias girug famaebakayuk, at ngay taw gdarangin sas day Dius at tagbia fag bale.
- ¹¹ Ay sik tagbarita siginan tam Fun namalindug sas fagirugan famaebakayuk at siun ay nsure sas Sakarias.
- ¹² Ay Sakarias nlipsik ay maksvn nu kalimu.
- ¹³ Ay kafag tagbarita nalong te, Sakarias, lag kalimu, aroro Dius nadungug am darangin. Am bubay Elisabet, gfasalug ban am munama. Ay gfangayan ban o anya te, Uan.
- ¹⁴ Ay guseganan ban o, ay kaylat ban o, ay anggan ngayuk taw guseganan ban nu nsalug.
- ¹⁵ Aroro am baguama ban sik mabalyanan sa tam Fun at daga salubangan. Ay kanya wa ban ginum at malangu. Ay siginan ngay nu yud nsalug, at Masine fag Falad umtayuk wa ban fia sa anya.

¹⁶ Ay am baguama ban gfafoli ngayuk taw Israel sa tam Fun, taw Israel at Dius.

¹⁷ Ay am baguama ban gumuna tam Fun, kata Elias at ugali ay at fagmabalyananun, laman anggan ban tibak mama kesug at sisian, ay laman anggan ban at ngay takamabo gamatangan kata sik taw matuyan. Katanya am baguama ban at fagmafasicineun sik ngay taw, laman namalghanan sas Dius.

¹⁸ Sakarias nalong sas tagbarita te, Aroro mafufuama kwan, ay anggan ku bubay mafufuina wan, tain ban nu sumaful au te, matuyan am longan.

¹⁹ Ay tagbarita nabalus Sakarias te, Au wan Gabriel. Gbanwan au sas Dius at daga salubangan, ay kanya at nasugu angku, laman namoyung au emu tuy fag barita at masine.

²⁰ Ay gafago way ro wo, ay wa ro wo maaringang siginan katsi yakmay ban nsure ku longan, aroro wo gafanud ku longan. Ay ku longan umfasludan wa ban fia nu ndasug ban kafag menit.

²¹ Ay at ngay taw nu gfanya Sakarias gamatangan te, Wain manga Sakarias at faglugoun sis Dius at tagbia fag bale.

²² Ay Sakarias nu naduksun, wa maaringang ya sa sangay taw. Ay kafag ngay taw nasaful te, Sakarias e nalag sik taginfanan gina sis Dius at tagbia fag bale. Sakarias nayafe sa sangay taw ay wa maaringang ya.

²³ Sakarias noli wan sat bale nu ntabu wan at fakamulun ginanya fag ngay menit sis Dius at tagbia fag bale.

²⁴ Abandi, at bubay Elisabet gfafion, ay wa naduksun siginan at bale kaduge limak magdanun, ay nalong te,

²⁵ Kata tuy Dius at fakamulun nu ggubuk angku, laman kwa ban kapla sa ku iba at daga salubangan.

²⁶ Elisabet nu gfafion nu faunum wak magdanun, Dius nasugu at tagbarita, Gabriel, sa sik furuan sis talun Galilea. At furuan at ngayan te, Nasaret.

²⁷ Sanya sik baguina at yud batang e nasa anya. Kanya fag baguina, Use at algan ban ba bubay. Use, Dabid at sugfun, ay at bubay ban at ngayan Maria.

²⁸ Ay at tagbarita nu ndasug, nalong sas Maria te, Fadi fadi, Dius nafadante sa emu ay galo emu.

²⁹ Wa mabayan Maria at amatanganan nu nadungug, ay gamatangan te, Nataw manga at longan angku at masuad.

³⁰ Ay kafag tagbarita nalong anya te, Lag kalimu, Maria, aroro Dius kesug emu.

³¹Dungugani. E fafion ban o, ay gfasalug ban o sik munama, ay gfangayan ban o anya Isus.

³²Kanya mabalyanan ban ay e gfangayan ban anya te, Tiba Tungud at Baguama. Ay Dius tam Fun namon ban anya at mangaguyang Dabid at fagmafunanun.

³³Ay kanya gfagtainan ban Akub at ngay sugfun kabavn, ay we fakatabuan kabavn nu gfagtainan.

³⁴Maria nalong sanya fag tagbarita te, Tain ro, aroro kye indugan.

³⁵Ay tagbarita nabalus te, At Masine fag Falad umdasug ban sa emu, ay anggan Tiba Tungud at fagmabalyananun umtayuk ban sa emu, laman at kumsalug ban at ngayan, Masine, Dius at Baguama.

³⁶Ay dungugani. Am kaiban, Elisabet, dewa mafufuina, e fafion sik munama. Ay katsi nu gafafion unum wak magdanun. Ebi tiba nafangayan anya Tagaranas.

³⁷Aroro nus nge wain, Dius mafafakamulun fagayu.

³⁸Ay Maria nalong te, Damai. Au wan Dius at fagsuguan. Fataglayuni am longan sa angku. Ay tagbarita naubun anya.

³⁹Ginanya fag ngay menit, Maria nafalghanan ay gabanganan sas buid, sa sik furuan sis talun Udea.

⁴⁰Ay kanya nasakbo sas Sakarias at bale ay gfakamatoan Elisabet.

⁴¹Ay Elisabet nu nadungug Maria at aringang, at fafion gleleg daul sit ungdan, ay at Masine fag Falad antayuk sas Elisabet.

⁴²Ay Elisabet gbia nu garingang te, Dius nafadante sa emu gtungud yay tibak mangena. Ay Dius nafadante yangay anggan sa am fafion.

⁴³Sinu au, laman ku Fun at mina ndasug ste sa angku newa au sik mafalingun kway fag taw.

⁴⁴Aroro, dungugani. Nu nadungug au am aringang o angku, ku fafion gleleg daul, aroro guseganan.

⁴⁵Ay masine tuo, aroro gafanud tuo te, umfasludan wa ban fia tam Fun at longan sa emu.

⁴⁶Maria nalong te, Sa ku basad gseg au tam Fun.

⁴⁷Ay ku amatanganan guseganan sas Dius, ku Tagfalangfe.

⁴⁸Aroro Dius namatang at mafalingun fag fagsuguan. Dungugani. Siginan katsi, fagayu taw at sugfun gfangayan angku te, sik nafadante.

⁴⁹ Aroro at Mabalyanan at fakamulun sa angku maksvn daul. Ay kanya at Masine.

⁵⁰ Ay kanya kafanyu at ngay tagseg anya, fagayu sugfun taw.

⁵¹ Dius nafalag at mabitsug fag take sas taw. Ay kanya nafasaruayan at ngay takamatungudun sat amatanganan.

⁵² Dius nafababa ngay funan at fagmafunanun, ay nafaabat at ngay tagafalingunan fag taw.

⁵³ Dius nafon at masine sa takalunus, laman kapsug. Ay kanya naiyan at maramraman, laman we kwa.

⁵⁴ Dius nagubuk at fagsuguan, taw Israel, laman gfafasludan kata at fatuyanan te, Kafanyu au ayu.

⁵⁵ Katanya at longan sa tam ngay mangaguyang, sas Abrayam ay sat ngay kasugfunanan kabavn.

⁵⁶ Maria nu gbanwan sas Elisabet at bale malgau tuluk magdanun, ay guli wan sa ebi ataw at bale.

⁵⁷ Ndasug Elisabet nu gfasalug fag menit, ay kanya gfasalug sik munama.

⁵⁸ Elisabet at fasabale, anggan at kalongan, nadungug te, tam Fun kafanyu daul Elisabet. Ay fagayu taw gfasfuan Elisabet guseganan.

⁵⁹ Ay at ngay kaiban ndasug wan sis fawaluk menit, laman gfae fakatoglagan at bagu kasalug gfaning taw Udyu at ugali. Ay namangayan anya te, Sakarias Sirut, kata at mama at ngayan.

⁶⁰ At ngenge at mina nasalag te, Lagi. Uan way ban at ngayan.

⁶¹ At tiba nalong anya te, Wam e ngay kalongan at ke ngayan takatanya.

⁶² Ay tiba gyafe sat mama te, Nataw am fakaylatun nu gfangayan o.

⁶³ Ay Sakarias get sik fagrirukan, ay nariruk te, At ngayan Uan. Ay at tiba gamatangan daul.

⁶⁴ Ay arodi vtv, Sakarias at bibig ay anggan at fanlele nfia wan. Ay Sakarias gdog yay maaringang ay naseg Dius.

⁶⁵ Fagayu at fasabale kadulo daul. Ay fagayu taw sis talun buid Udea gfoyung at nadungug.

⁶⁶ Ay fagayu tagdungug gamatangan daul ay ginto te, Tain ban tuy fag sisian. Aroro tam Fun at fagmabalyananun galo anya.

⁶⁷ At Masine fag Falad antayuk sas Sakarias, Uan at mama, ay kanya naguna nafoyung te,

⁶⁸ Segi tam Fun, taw Israel at Dius, aroro ndasug laman namalangfe at taw.

⁶⁹ Ay kanya nafasure sik Tagfalangfe, at mabalyanan sa antam, sad i Dabid, Dius at fagsuguan at ngay sugfun,

⁷⁰ gfaning Dius at longan ebi signan Dius at masine fag ngay taglong.

⁷¹ Ay Dius namalangfe antam signan tam ngay fawayan ay signan fagayu takadotama antam.

⁷² Ay Dius nafalag at fakafanyuun at nafatuyanan sa tam ngay mangaguyang, ay wa kalyam at masine fag fakasadian,

⁷³ Dius at nafatuyanan sa tam mangaguyang Abrayam.

⁷⁴ Namalangfe antam signan tam ngay fawayan, laman nu nafaning watam anya, wa tam kalimu

⁷⁵ ay laman masine tua ay matuyan tua tam fakamulun sas Dius at daga salubangan, kaduge tam gleleg.

⁷⁶ O, munama, gfangayan ban emu te, Tiba Tungud at Taglong. Aroro gumuna ban o tam Fun, laman gfasine ban o at dalan,

⁷⁷ ay laman namoyung ban o sas Dius at taw te, Dius wan tagfalangfe ay tagfalyam ay ngay asalanan.

⁷⁸ Aroro tam Dius malukme, kafanyu antam ay nu katanya, umdasug ban sa antam sik bagu fag menit,

⁷⁹ laman fagayu tagbanwan sisad madulum ay sas fakabulun at lanbung, e fagmayamagun ban. Ay laman namoyung ban antam, laman tam darafa lumao sat manabayan fag dalan.

⁸⁰ Sakarias at sisian angurang wan ay maksvn nu gamatangan sat masine, ay namanwan sis talun at yud e taw, nu dyakmay ansure sas taw Israel.

Lukas 2

¹ Ginanya fag ngay menit, fun Sesar Augustu nasugu laman giruk fagayu taw at ngayan sas fagdaul daga.

² Tuy taguna nu giruk at ngay taw, gina Kirinu at fun sirut sis talun Siria.

³ Ay fagayu taw nalo sat furuan fia, laman nangariruk.

⁴ Ay anggan Use naundaud signans talun Galilea, signans furuan Nasaret, ay ndasug sas talun Udea, sas fun Dabid at furuan, at ngayan Betleem, aroro Use, Dabid at sugfun.

⁵ Use nalo gadgaloan Maria, at bubay ban, laman nangariruk. Ay Maria gfafion daul,

⁶ gina ndasug sanya, ntunggu Maria nu gfasalug fag menit.

⁷ Ay kanya nafasalug at kaka fag unga, sik munama, ay naigyan anya sa sik sagmak, ay nafatukan anya sisad fagbaugan fagalagaun, aroro kafag talanan wa nasak sas bale fagtaglayunan.

⁸ Sanya fag talun e ngay tagalaga tupa sas fagsabsaban, naalaga at ngay tupa sad yabi.

⁹ Ay sik tagbarita signinan tam Fun, ansure sanya fag ngay tagalaga, ay tam Fun at fagmasineun nadamlag sat ligung, ay kafag ngay tagalaga maksvn daul nu kalimu.

¹⁰ Ay tagbarita nalong te, Lag kalimu, aroro gfoyung au ayu at masine fag barita, sik fagusegananun umdasug ban sas fagayu taw.

¹¹ Aroro ay Tagfalangfe nsalug katsi sas fun Dabid at furuan, ay kanya Fagtayukan tam Fun.

¹² Ay tuy ay fakasafulan, lumag ban am sik ngenge maigyanan sagmak tagtukan si sik fagbaugan fagalagaun.

¹³ Arodi vtv, nsure sik ngay taw banwa, gfasfuan at tagbarita, ay gseg tam Dius ay glong te,

¹⁴ Segi tam Dius sas tiba tungud fag banwa. Ay sas daga e nafon sik fagmabayanun sas Dius at fakesugun fag ngay taw.

¹⁵ Kafag ngay tagbarita nu noli wa sas banwa, sanya fag ngay tagalaga glodlongan te, Bastam, glo watam sas furuan Betleem, laman nanlag at kindasug, tam Fun at nafoyung antam.

¹⁶ Ay kafag ngay tagalaga masakit nu nalo. Ay nu ndasug, kanya nalag Maria ay Use, ay at ngenge gtukan sisad fagbaugan fagalagaun.

¹⁷ Ay kanya nu nalag, nafoyung aro taw at nadungug sa baliwa kafag sisian.

¹⁸ Ay fagayu tagdungug gamatangan daul at tagalaga tupa at longan.

¹⁹ Ay Maria namatang fagayu ay gamatangan gugat at masuad.

²⁰ Ay kafag ngay tagalaga noli wan gina gseg Dius, aroro at nadungug ay at nalag nadiuganan fagayu kata aro taw fag barita.

²¹ Nu nlangfe waluk menit, gina nafae fakatoglagan kafag sisian gfaning taw Udyu at ugali, at fagtainan nafangayan anya te, Isus, gfaning at tagbarita nu nafangayan Isus ebi gina yud e taw.

²² Nlangfe wan at faufatk safuluk menit, gfaning Muisis at longan nu gfasine at mina, anggan at bagu kasalug. At fagtainan nabuba Isus sas Erusalem, laman namalag sas Dius.

²³ Aroro nariruk sas Dius at longan te, Fagayu kaka fag unga munama, mafalghanan sa tam Fun.

²⁴ Ay at fagtainan nafon sik fanggalangun, gfaning Dius at longan te, Dewa duak labikung, dewa duak udkuruan sirut.

²⁵ Sis Erusalem e sik taw at ngayan Simyun. Kafag taw matuyan ay gseg yangay Dius. Simyun gfanya taw Israel at Tagfasun, ay at Masine fag Falad antayuk sa anya.

²⁶ At Masine fag Falad nafoyung sas Simyun te, Yo kabul yakmay ban o nalag Fagtayukan, tam Fun at nafatuyanan.

²⁷ Ay at Masine fag Falad nataban Simyun sas Dius at tagbia fag bale gina Maria ay Use nabuba at ngenge Isus sanya, laman gfaning Muisis at longan.

²⁸ Ay Simyun nasalilian Isus ay naseg Dius te,

²⁹ Ku Fun, dewa mabayan kwa kabul katsi, gfaning am fatuyanan ebi sa angku,

³⁰ aroro ku mata nalag wan em Tagfalangfe signan emu.

³¹ Am algan wan, am fagnafasteun em Tagfalangfe, laman fagayu taw sumaful am fakamulun.

³² Em Tagfalangfe kata sik salung, sik nafasure sas yud Udyu fag ngay taw, ay sik fagmasineun sa am taw Israel.

³³ Kafag munama at mama ay at mina andulo Simyun at longan sa baliwa anya.

³⁴ Ay Simyun nafadante sas dadua ay nalong sas Maria te, Ngayuk taw Israel umtaid ban ay ngayu tibak taw namalindug ban, aroro tuy fag sisian. Ay tuy fag sisian sik fakasafulan tagfalag Dius at fakaylatun, ay ngayuk taw glong ban mauri sa anya,

³⁵ laman ngayuk taw at amatanganan umsure ban. Ay anggan o, kabalu wayo, kata sik fiso nu gurus emu.

³⁶ Sanya yangay, at sadia Dius at taglong, at ngayan Ana, Fanuel at baguina. Kanya sadia Aser at kasugfunanan. Ana mafufuina wan. Ebi e indugan wan fituk banwa,

³⁷ ay katsi sik fagbubayun wan dasug katsi. At banwa waluk safulu e ufat. Ay Ana si way gugat Dius at tagbia fag bale, ay gseg Dius kayu menit ay yabi gdarangin ay wa gfangon.

³⁸ Ay ginanya Ana nkakbang sas talanan. Ay kanya gseg Dius ay nafoyung sa baliwas Isus sas fagayu tagfanya Dius nu gfalangfe furuan Erusalem at ngay taw.

³⁹ Use ay Maria nu ntabu wan nu gfaning fagayu Dius at longan sas Muisis at rirukan, noli wan sas talun Galilea, sa ebi at furuan Nasaret.

⁴⁰ Ay at sisian ngurang ay anbitsug, ay ngayu at fagsafulun, ay Dius at fagmagalangun galo anya.

⁴¹ Fagayu banwa, Isus at fagtainan nalo sas Erusalem gina Famalangfe fag Yafun.

⁴² Ay Isus at banwa nu labi dua wan, fagayu talanan naundaud, kata ebi ataw at ugali.

⁴³ At Yafun daul nu ntabu wan, at fagtainan gtagbung wan, ay Isus wa nanangalo ya. Ay at fagtainan wa nasaful te, si yays Erusalem,

⁴⁴ ay gamatangan te, Isus nangalo at ngay tagtagbung. Ay at fagtainan nalo sik menit mabuktung sa sangaba dalan. Ay arodi, kanya narvbvy Isus sat kalongan ay sat ngay fasabale.

⁴⁵ Ay at fagtainan nu dway e nalag, kafoli wan sas Erusalem laman nanrvbvy Isus.

⁴⁶ Ay sis fatuluk menit, at fagtainan nalag Isus sis Dius at tagbia fag bale. Sanya Isus malunggung sas wa takamoyung. Isus gdungugan ay nainto.

⁴⁷ Ay fagayu at nadungug andulo Isus at fagsafulun ay at ngay famalus.

⁴⁸ At fagtainan nu nalag Isus andulo. Ay at mina ginto te, Wain am fagnafakamulunun katanya. Damai, am mama, anggan au gafanawa ami daul nu grvbvy ami emu.

⁴⁹ Ay Isus nabalus te, Wain ngani ay fagrvbvyun angku. O wam nasaful te, masine nu si au ku Mama at bale.

⁵⁰ Ay at fagtainan wa nasaful Isus at longan at masuad.

⁵¹ Ay Isus natagbung gfadgaloan at fagtainan, ay noli wan sas Nasaret. Ay Isus gfaning at fagtainan at longan. Ay at mina gamatangan gugat kanya fagayu.

⁵² Ay ankayu wan Isus at fagsafulun ay ngurang wan at bilug. Ay Dius, anggan fagayu taw kaylat anya.

Lukas 3

¹ Kaduge Tiberiu Sesar gfunan at talun labi limak banwa, ay Punsiu Pilatu at filian fag fun sirut sis talun Udea, ay Erudes at fun sirut sis talun Galilea, ay at kaka Felipe at fun sirut sis talun Iturea ay sis talun Trakunitis, ay Lisanias at fun sirut sis talun Abilinia,

² ay Anas ay anggan Kayfas at ngay tiba tungud fag tagfon fanggalangun, kaduge nia, Dius at longan ndasug sas Uan, Sakarias at baguama, sis talun at yud e taw.

³ Ay Uan naligung talun tagsumbalian liskung Urdan, ay namoyung laman ban at ngay taw umsurung sasad mamam, sik fakatoglagan te, naubun wan ebi ataw at mauri, laman Dius gfalyam at ngay asalanan.

⁴ Uan at fakamulun gfaning Isayas, Dius at taglong ebi, nu nariruk at longan sit Rirukan te, Sik taw guro sis talun at yud e taw te, Fasinei ban tam Fun at dalan. Faturunani ban at dalan.

⁵ Fagayu buknga fungsu umkapnu ban, Fagayu fungsu ay buksul umdatag ban, Fagayu balikuan umturun ban, Fagayu tagubungan umdalusan ban,

⁶ Ay fagayu taw lumag ban Dius at famalangfe.

⁷ Ngayuk taw nalo sas Uan, laman nangasurung ro. Ay Uan nalong anya Kata wayam sik ngay dot. Sinu at nafararang ayu, laman umlagyu signan takadasug ban fag faurianan?

⁸ Ugalii at masine laman gfalag te, naubun wam ay ngay asalanan. Ay lag gamatangan te, ansak wan aroro Abrayam tua em mangaguyang. Aroro ku longan ayu te, Dius nu kaylat yay kawat Abrayam at kasugfunanan, mawat way ro dewa ste ginan fag ngay gang.

⁹ Ay gfaydayuanan au te, kata katsi nu e nafataruk sik wase sas kayu at lalid, ay sas fagayu kayu nu dway masine at rawvg, e muan wa ban fia ay e mukas sasad afuy.

¹⁰ At ngay taw nainto Uan te, Tain manga ban em fakamulun.

¹¹ Ay Uan nabalus te, At ke lanbung dua, foni at sadu sat yud e lanbung. Ay at ke fakonun, foni sat yud e fakonun.

¹² Ngay tagbul famayad sat fun ndasug, laman nangasurung ro, ay nainto te, Takamoyung, tain ban manga em fakamulun.

¹³ Ay Uan nafoyung te, Buli at matuyan fag famayad ay lag gfasawe.

¹⁴ Tibak tagfawayan nainto te, Ay anggan ami, tain manga ban em fakamulun. Ay Uan nabalus te, Lag gfalimu, ay lag glong te, ay iba at fakamulun mauri nu dway matuyan. Ay lag gfalabo ay fun at famayad sa ayu.

¹⁵ Kafag ngay taw gafanyaun wa daul at fagfanyaun, ay fagayu taw gfainbalian at amatanganan sa baliwas Uan te, O kanya manga Fagtayukan.

¹⁶ Ay Uan nafoyung sas fagayu taw te, Au, nafasurung au ayu sasad mamam, ay at takadasug ban fag taw gtungud yay angku nu mabalyanan. Au kwa masine nus di tagluas at fansalod at lapak. Kanya nanfasurung ayu sat Masine fag Falad ay sa sik afuy.

¹⁷ Ay kanya tagguyan angku gbitbitan at fanlayap laman gfalanu at bale famoy ay laman gfaful at bilug sat bale famoy ay nangirug ban at nagutan ay at upa sa sik afuy at yud karabung kabavn ban.

¹⁸ Ngayu yay Uan at fagfoyungun nu nafoyung at Masine fag Barita sa sangay taw.

¹⁹ Ay Uan nasalag Erudes, sanya fag talun at fun sirut, aroro Erudes natiug sat ifag, Erudias. Ay Uan nasalag yangay fagayu Erudes at fakamulun at mauri.

²⁰ Ay Erudes nafamut yay at mauri fag fakamulun, aroro kanya nafaubung Uan sas bale fakaubungan.

²¹ Ansurung wan fagayu taw, ay anggan Isus ansurung wan. Ay gina gdarangin, banwa anluang.

²² Ay at Masine fag Falad andaga sas Isus, ay at bilug kata sik labikung. Ay ginanya e naaringang signans banwa te, O wan ku fakesugun ku Baguama. Guseganan au daul emu.

²³ Isus at banwa tuluk safulu nu gfasigad at fakamulun. Tibak taw nu glong, Isus at mama Use, ay duan. At mangaguyang Eli,

²⁴ Eli, Matat at baguama, ay Lebi at fufu, ay Melki at fufu tud. Melki, Anai at baguama, ay Use at fufu.

²⁵ Use, Matatias at baguama, ay Amus at fufu, ay Naum at fufu tud. Naum, Esli at baguama ay Nagai at fufu.

²⁶ Nagai, Maat at baguama, ay Matatias at fufu, ay Semein at fufu tud. Semein, Usek at baguama ay Uda at fufu.

²⁷ Uda, Uanan at baguama, ay Resa at fufu, ay Serubabel at fufu tud. Serubabel, Sealtiel at baguama ay Neri at fufu.

²⁸ Neri, Melki at baguama, ay Adi at fufu, ay Kusam at fufu tud. Kusam, Elmudam at baguama ay Er at fufu.

²⁹ Er, Usue at baguama, ay Elieser at fufu, ay Urim at fufu tud. Urim, Matat at baguama ay Lebi at fufu.

³⁰ Lebi, Simyun at baguama, ay Uda at fufu, ay Use at fufu tud. Use, Unam at baguama ay Eliakim at fufu.

³¹ Eliakim, Melea at baguama, ay Mena at fufu, ay Matata at fufu tud. Matata, Natan at baguama ay Dabid at fufu.

³² Dabid, Ese at baguama, ay Ubed at fufu, ay Buas at fufu tud. Buas, Salmun at baguama ay Nasun at fufu.

³³ Nasun, Aminadab at baguama, ay Admin at fufu, ay Arni at fufu tud. Arni, Esrum at baguama ay Peres at fufu, ay Uda at fufu tud.

³⁴ Uda, Akub at baguama, ay Isak at fufu, ay Abrayam at fufu tud. Abrayam, Tare at baguama ay Naur at fufu.

³⁵ Naur, Serug at baguama, ay Reu at fufu, ay Peleg at fufu tud. Peleg, Eber at baguama ay Sela at fufu.

³⁶ Sela Kainan at baguama, ay Arfasad at fufu, ay Sem at fufu tud. Sem, Nui at baguama ay Lamek at fufu.

³⁷ Lamek, Matusalem at baguama, ay Enuk at fufu, ay Arede at fufu tud. Ami, Malalel at baguama ay Kainan at fufu.

³⁸ Kainan, Enus at baguama, ay Set at fufu, ay Adan at fufu tud. Adan at Mama, Dius.

Lukas 4

¹ At Masine fag Falad nu ntayuk sas Isus, Isus nfoli wan signans liskung Urdan. Ay at Masine fag Falad natabananya sas talun at yud e taw.

² Isus nu sanya ufatk safuluk menit. Ay Satanas kaylat gfaskud anya sas asalanan. Isus wa gfangon kaduge sanya, ay nu ntabu wan, kalunus.

³ Ay Satanas nalong sas Isus te, Nu Dius tuo at Baguama, longi stae fag gang te, Akawati sik fakonun.

⁴ Ay Isus gbalus te, Duan. Anriruk wan sas Dius at longan te, Sik taw at leleg bundi signan langs fakonun.

⁵ Ay Satanas nataban Isus sa sik tangrawan ay masakit nu gfabanawan anya fagayu talun sas fagdaul daga.

⁶ Ay Satanas nalong anya te, Gfon kban emu fagayu tuy am nalag at fagmabalyananun ay anggan at fagmasineun, aroro e nafon angku ay namon au sas nus nga sinu ku fakaylatun ku fagfonan.

⁷ Nu gseg tuo angku, fagayu emu wan.

⁸ Ay Isus nabalus te, Anriruk wan sas Dius at longan te, Segi ay Fun ay Dius, ay sia yakman lang ay fagfanigan.

⁹ Ay Satanas nataban Isus sas Erusalem, sas Dius at tagbia fag bale sas tungud fungfung bubungan. Ay Satanas glong yangay fia sas Isus te, Nu Dius tuo at Baguama, tosi ste ginan,

¹⁰ aroro anriruk wan sas Dius at longan te, Kanya sumugu at ngay tagbarita laman gumubuk emu,

¹¹ laman kafag ngay tagbarita at daluap mabalabag emu signans gang, laman di o umtuktuk am darafa.

¹² Ay Isus gbalus yangay anya te, Duan, Dius nalong te, Lag gfaskud am Dius am Fun.

¹³ Ay Satanas nu nalong wa nalong fagayu at famaskud, nalo wan, laman namanya tibak menit.

¹⁴ Isus nfoli wan sas talun Galilea ay at Masine fag Falad at fagmabalyananun si wa anya. Ay fagayu taw sas tagligung fag talun nadungug Isus at fakamulun.

¹⁵ Ay Isus nafoyung sas taw Udyu at ngay bale fakafulan. Ay fagayu taw naseg anya.

¹⁶ Isus ndasug sas furuan Nasaret, sa ebi at talun gina mabaguama, ay nasakbo sat bale fakafulan sis famiangalay fag menit, kata at ugali. Ay Isus namalindug, laman gtap Dius at Rirukan.

¹⁷ Ay at tagulit nafon sas Isus Dius at taglong. Isayas at Rirukan. Isus nalunggab at fagtapan ay narvbvy tuy fag longan, ay natap te,

¹⁸ Dius at Falad si wa angku, aroro Dius nafatayuk at Falad sa angku, laman namoyung au at Masine Fag Barita sas taw at yud e kwa. Kanya nasugu angku, laman namoyung au sat kinkubung te, E gfalfas ban ayu, ay laman namoyung au sas taw at yud glag te, Glag ban am; ay laman namalfas au ke faurianan,

¹⁹ ay laman namoyung au te, Ndasug wan kafag buknga tam Fun nu gfalangfe taw.

²⁰ Isus nafalut at fagtapan ay nafafoli sat tagulit, ay namalunggung. Ay fagayu taw sis bale fakafulan gdama anya.

²¹ Ay Isus gfasigad namoyung te, Katsi tuy fag rirukan anfasludan wan, gdungugan wam.

²² Ay fagayu taw kaylat Isus ay andulo at longan at malukme. Ay kafag ngay taw gidgintoan te, O nunda bunwa tuy Use at baguama.

²³ Ay Isus nalong te, Malgau glong ro am angku tuy fag faydayuanan te, Tagfafia, fafiai am sadili. Fakamuluni Dius ste sam talun kata em nadungug am fakamulun sas furuan Kapernaum.

²⁴ Ay Isus nalong yangay te, Anud wan nu glong au ayu te, at ngay taw wa gdungugan Dius at taglong sit sadili talun.

²⁵ Ay anud nu glong au te, kaduge Elias gleleg, ngayuk fagbubayun sis talun Israel. Ay tuluk banwa ay unumk magdanun we arak, ay ndasug sik fanlunus daul sas fagdaul talun,

²⁶ ay Dius wa nasugu Elias sanya; Kanya nasugu Elias sa sik fagbubayun sas Sarepta, sik furuan sis Sidun fag talun.

²⁷ Ay ngayuk tagabuyu sis talun Israel kaduge Eliseu gleleg, ay we nfia, sangay Naaman way lang tagsiginans talun Siria.

²⁸ Fagayu taw sis bale fakafulan nu nadungug Isus at longan ginkugatan nu kadotama.

²⁹ Ay at ngay taw namalindug, ay naiyan Isus siginan at furuan, ay nataban anya sa sik tangrawan siginans furuan buksul, laman namatong anya.

³⁰ Ay Isus nadalan sas swabilug taw ay nalo wan.

³¹ Sanya ginan Isus natagbung ay nalo sas furuan Kapernaum sis talun Galilea. Ay sis famiangalay fag menit, kanya gfoyung sa sangay taw.

³² Ay sanya fag ngay taw ndulo nu nadungug Isus at foyungan, aroro nu garingang, kata sik fun.

³³ Sanya sis bale fakafulan sik taw antayuk sik tagfafansaful, sik mauri fag falad, ay kanya nauro daul te,

³⁴ E, nataw am fagyafakamulunun ro sa emi, Isus, tagsiginans Nasaret? O am algan namabul o emi. Saful au te, O wan Dius at Masine fag Taw.

³⁵ Ay maksvn Isus nu glong te, Lag garingang. Ubuni wan kanya fag taw. Ay at tagfafansaful nu nafatong kafag taw sas wabilug fagngayuan taw, naubun wan, ay di e natarasan, nus di alay sirut.

³⁶ Ay fagayu taw andulo ay gidgintoan te, Nataw tuy fag longan. Aroro kanya kata sik fun, ay mabalyanan tua nu nasugu mauri fag ngay falad ay kanya nafaning.

³⁷ Ay fagayu taw sas tagligung fag ngay talun nadungug Isus at fakamulun.

³⁸ Isus namalindug ay nalo wan sanya ginan fag bale fakafulan, ay nasakbo sas Simun at bale. Ay Simun at nugangina garagnat. Ay at tiba get Isus te, Fafiai.

³⁹ Ay Isus namalindug sas mangena day fagiugan, ay nagras at ragnat, ay arodi nfia wa fia. Ay arodi vtv kanya fag mangena nlindug ay nanggubuk Isus ay at ngay ufud.

⁴⁰ Nu nfalyu wa at menit, fagayu taw nu e ufud ke fakasaitun, nataban anya sas Isus ay Isus nafatayuk at daluap sas fagayu taw ay nafafia wan.

⁴¹ Ay anggan ngay tagfafansaful naubun ngayuk taw, ay nauro te, O wan Dius at Baguama. Ay Isus gsalag nu garingang, aroro kafag ngay tagfafansaful nasaful te, Isus, kanya wan Dius at Nafili.

⁴² Gina bagu kamenit, Isus nalo wan ay ndasug sa sik talun at yud e taw. Ay sanya fag furuan at ngay taw grvbvy anya, ay nu ndasug sas Isus, namatawed anya, laman Isus wa gubun.

⁴³ Ay Isus nalong te, At masine nu namoyung au sas nus nga nday fag furuan at Masine Fag Barita sa baliwa Dius nu gfagtainan, aroro katanya at fagnasuguun angku.

⁴⁴ Ay Isus namoyung sasa ngay bale Fakafulan sis talun Udea.

Lukas 5

¹ Sik menit, Isus malindug sis tigyanan Lino Galilea, ay sik ngay taw ngayu ngayu gsidsikfitan anya laman gdungungan Dius at longan.

² Ay Isus nalag duak sakayan lino sis tigyanan lino. Ay aro tagfanganbon nalo sanya ginan, laman gfegus at fanggamat albon.

³ Ay Isus nasakay sa sik sakayan, Simun at tagbilug, ay get, laman glo yay sirut signans tigyanan lino. Ay Isus namalunggung ay nafoyung sanya fag ngay taw gina sis sakayan.

⁴ Nu ntabu wan nu gfoying, Isus nalong sas Simun te, Taglayuni wan sasad fagngabasadan, ay fasai sasad lino ay fanggamat albon, laman nangamat.

⁵ Ay Simun nalong sas Isus te, Em Fun, nmenit omay lang sik yabi, ay wami e nagamat. Dewa katanya, aroro o wan at nalong, namasa kro sad lino em fanggamat albon.

⁶ Ay nu nafasawa sad lino at fanggamat albon, kafag ngay tagfanganbon nabul sik ngay albon ngayu, ay at fanggamat gakagiratun.

⁷ Ay kafag ngay taw gyafe at tibama sa tibak sakayan lino, laman kadasug ay ggubuk. Ay at tiba ndasug ay at ba albon ankapnu at sakayan fagdua ay arvs gakalubgubun.

⁸ Simun Pedru, nu nalag, namalub sas Isus at daga salubangan ay nalong te, Ku Fun, ubuni angku, aroro sik tagasalanau.

⁹ Aroro Simun, anggan fagayu at ufud sis sakayan andulo, nu nalag at nagamat fag ngay albon.

¹⁰ Ay anggan Santiagu ay Uan, Sebedeu at baguama, ndulo. Kafag duama, Simun at ibama, sis tibak sakayan lino. Isus nalong sas Simun te, Lag kadulo, signinan katsi nangamat o taw kata nu ggamat o albon.

¹¹ Ay nu nafadasug wat sakayan lino sas tigyanan, kafag ngay tagfanganbon naubun fagayu ay nangalo Isus.

¹² Gina Isus si sik furuan, sik taw gabuyu ndasug. Ay nu nalag Isus, namalub, ay get te, Ku Fun, nu kaylat o, fafiai angku laman ban masine kwan.

¹³ Ay Isus nafalugde at take ay nalangbud sumyu at ke fakasaitun ay nalong te, Kin, kaylat au. Afiai wan. Ay arodi vtv, kafag taw we buyu ya.

¹⁴ Ay Isus maksvn nu glong anya te, Lag kamansulit sas nus di sadik taw. Loi wan ay falagi emu sas tagfon fanggalangun, ay foni sik fanggalangun kata ebi Muisis at longan, aroro nfia wo, laman kanya sik famasaful sa sangay taw te, nfia wo ay masine wo.

¹⁵ Kaugat yay nu nrapyg at barita sa baliwas Isus. Ay sik ngay taw ngayu ngayu maful, laman gdungungan ay laman Isus namafia at ngay fakasaitun.

¹⁶ Ay malayun Isus nu nalo sas talun at yud e taw laman nandarangin.

¹⁷ Sik menit, kaduge Isus gfoyung, e ngay taw Mafalayun, ay sik ngay tagfoyung Muisis at longan malunggung sanya. Kafag ngay taw signans fagayu furuan sis talun Galilea ay talun Udea, ay anggan signans furuan Erusalem. Ay Dius at fagmabalyananun antayuk sas Isus laman mafafia at ngay ke fakasaitun.

¹⁸ Ay ndasug sik ngay taw gbuba sik taw sisad igyan. Kafag taw wa malelegan. At tagbuba grvbvy at dalan laman namasakboanya sasad bale ay gfatungkud sas Isus at daga salubangan.

¹⁹ Ay kanya nu dway e nalag sik dalan at fagfasakboan, aroro ngayu at taw, kanya naulul sas tungud bale, ay nafae sulat ay nafatagbung kafag taw tagsisad igyan, sas Isus at daga salubangan, sas wa taw.

²⁰ Ay Isus nu nalag te, kafag ngay bagu kadasug e fagafanudun, nalong sanya fag taw at yud malelegan te, Sama, nalyam wan am ngay asalanan.

²¹ Ay sanya fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun gfasigad gamatangan te, Sinu tuy fag taw, at nalong mauri sas Dius. Dius way lang at mafafalyam asalanan.

²² Ay Isus nasaful kafag ngay taw at amatanganan ay nabalus te, Wain ro ay fagamatanganun katanya.

²³ Amatangani, inday tua at masakit, nu lumong au te, Nalyam wan am ngay asalanan, ay nu lumong au te, Malindugi ay loi wan.

²⁴ Ay laman ro sumaful am te, au, Taw at Baguama e fagmabalyananun au ste swa daga laman namalyam taw at asalanan. Ay arodi Isus glong wa ngani sat yud malelegan fag taw te, Glong au emu te, malindugi, bangkadi am igyan ay ulii wan sam bale.

²⁵ Ay arodi vtv kanya nlindug sa sangay taw at daga salubangan, ay nabangkad at fagiugan ay gseg Dius gina guli.

²⁶ Ay fagayu taw andulo ay gseg Dius ay kadlaw te, Nalag ami at ngay madulo katsi.

²⁷ Arodi, Isus nalo wan ay nalag sik tagbul famayad sat fun, at ngayan te, Lebi. Kanya malunggung sisad bale fagfonan famayad sat fun. Ay Isus nalong anya te, Alo angku.

²⁸ Ay kanya naubun fagayu ay nlindug ay nangalo Isus.

²⁹ Lebi gfalghan ngayuk fakonun sit bale sas Isus. Ay ngayuk tagbul famayad sat fun ay tibak taw malunggung gfasfuan anya kon.

³⁰ Ay sanya fag ngay taw Mafalayun ay anggan tagfoyung Muisis at longan, kauri Isus at ngay tagadal ay glong te, Wain manga nu gfangon am ay nu ginum am fagfasfuanun tagbul famayad sat fun ay tagasalanan.

³¹ Ay Isus nabalus te, Sik taw at yud e fakasaitun wa gayudan tagfafia. Kayu way at ke fakasaitun tagayudan.

³² Ku fagnastaeun kwa namaful sa angku at masine fag ngay taw, kayu way ke asalanan, laman kanya nangubun at ngay asalanan.

³³ Taw Mafalayun ay tagfoyung Muisis at longan nalong sas Isus te, Uan at ngay tagadal ngayu ginan nu e fagyudun kon fag buknga, laman gdarangin. Ay katanya yangay taw Mafalayun at ngay tagadal. Ay am ngay tagadal gfangon way gugat ay ginum way gugat.

³⁴ Ay Isus nabalusanya te, O nunda ro gina yay sanya at bagu kadadua fag mangama at ngay faduksay masine wa e fagyudun kon fag buknga. Duan.

³⁵ Ay aroro sa ban tibak menit e gtaban wa ban kafag mangama. Ay kaduge ya ban nia at ngay iba nu e fagyudun kon fag buknga.

³⁶ Isus nafoyung yangay sik faydayuanan te, We taw ggirat sik ramit bagu, laman gfasine sik ramit dan, aroro nu katanya way at fakamulun, kanya nagirat at bagu ay at nagirat fag ramit bagu wa masine gfagamut sat ramit dan.

³⁷ Ay we taw ya nantalin at bagu fag malangu sat dan fag fagsuadan fagalagaun at balat, aroro nu natalin way sanya, at bagu fag malangu gfaura way at balat, ay kafag fagsuadan kaltu ro, ay at natalin umbusbus ro ay at fagsuadan umrasras wan.

³⁸ Sik taw gtlalin wan at bagu fag malangu sat bagu fag balat fagalagaun.

³⁹ We taw kaylat ginum at bagu fag malangu nu nainum wan at dan, aroro at longan te, Masine at dan.

Lukas 6

¹ Gina sis famiangalay fag menit, kaduge Isus gdalan sas sik gamasun, at ngay tagadal nabul sik raug ay nabintuy ay naon.

² Ay tibak taw Mafalayun nalong te, Wain ay fakamaboun tam faugali sis famiangalay fag menit.

³ Ay Isus nabalus te, O nunda yam natap fun Dabid at fakamulun ebi gina kalunus, ay anggan at ngay ufud.

⁴ Kanya nasakbo sas Dius at bale ay nabul ay naon tinapay at fon sas Dius, ay nafon yangay sat ngay ufud. Wa masine tibak taw nu kon kafag fakonun. Kayu way lang tagfon fanggalangun takon.

- ⁵ Ay Isus nalong te, Au wan, Taw at Baguama, famiangalay fag menit at Fun.
- ⁶ Sa tibak famiangalay fag menit, Isus nasakbo sas bale fakafulan ay nafoyung. Sik mangama sanya at daluap, at siun, mabulan.
- ⁷ Ay sanya fag ngay tagfoyung Muisis at longan ay taw Mafalayun naulti, laman sumaful te, o Isus namafia ro sis famiangalay fag menit. At fakaylatun, nanlag ay namoyung sa tibak taw te, Isus e asalanan.
- ⁸ Ay Isus nasaful at amatanganan, ay nalong sanya fag taw at ke mabulan fag daluap te, Wainyayo, ste o sas fagunan. Ay kafag mangama nangakbang ay nangalindug sanya.
- ⁹ Ay Isus nalong sas fagayu taw te, Ginto au ayu te, inday siring tagfaning tam faugali sis famiangalay fag menit, nu e masine fag fakamulun, ay nu e mauri fag fakamulun, nu gfalangfe sik taw ay nu gfabul sik taw.
- ¹⁰ Ay Isus glingaman sas fagayu taw, ay nalong sas taw at ke mabulan fag daluap te, Falugdei am take. Ay kanya gfaning ay at daluap gdog yay kata ebi.
- ¹¹ Ay at ngay taw we amatanganan, aroro kadotama, ay kanya gkamatoan te, Tain ban tam fakamulun sas Isus.
- ¹² Ginanya fag menit, Isus nalo sas tagbudbuksulanun fag talun laman nandarangin. Fagngabak yabi Isus gdarangin sas Dius.
- ¹³ Ay nu nmenit wan, Isus nafaful at ngay tagadal, ay nafili labi dua. Ay Isus nafangayan anya te, At ngay Nasugu.
- ¹⁴ At Nasugu, Simun, ay Isus nafangayan anya te, Pedru, ay Andres, Simun at arian, ay Santiagu, ay Uan, ay Felipe, ay Bartulume,
- ¹⁵ ay Mateu, ay Tumas, ay Santiagu, Alfeu at baguama, ay Simun, tiba nafangayan anya te, Maseganama,
- ¹⁶ Ay Udas, Santiagu at baguama, ay Udas Iskariute, kanya at namoyung ban Isus sat mauri fag ngay taw.
- ¹⁷ Isus nu natagbung gasfuan at ngay Nasugu, namalindug sa sik datag. Sanya ngayu at tagadal ay sik ngay taw ngayu ngayu signans fagdaul talun Udea, ay signans Erusalem, ay anggan signan tagsis tigyanan dagat fag talun munakbang sas furuan Tiru ay furuan Sidun. Ay fagayu ndasug laman nandungugan Isus ay laman Isus namafia at ngay fakasaitun.
- ¹⁸ Ay anggan tagidapan signan mauri fag falad, anfia yangay.
- ¹⁹ Ay fagayu taw kaylat nanlangbud sumyu Isus, aroro fagmabalyananun nalfas signan anya ay nafafia fagayu taw.
- ²⁰ Isus nadama at ngay tagadal ay nalong te, Guseganan tuam, at yud e kwa fag taw, aroro Dius gfagtainan ayu.

²¹ Guseganan tuam, taw takalunus katsi, aroro mapsug ban am. Guseganan tuam, taw tagwayway katsi, aroro kase ban am.

²² Guseganan tuam, dewa ay iba kadotama ayu sat amatanganan, ay dewa ay iba gfasaman ayu, ay dewa ay iba gagras ayu, ay dewa ay iba gyud kaylat gdungug ay ngayan, aroro gamatangan te, Mauri wayam. Ay fakatanyaun at fakamulun, aroro am wan tagfaning angku, Taw at Baguama.

²³ Useganani ginanya fag menit, ay fanulbuani say fagusegananun. Dungugani, masine mandi ban Dius at fon ayu sas banwa. Katanya yangay tagfauri ayu at ngay mangaguyang at fakamulun ebi sas Dius at ngay taglong.

²⁴ Ida ida am, at maramraman fag ngay taw, aroro nabul wam katsi ay fakasunan.

²⁵ Ida ida am, at mapsug fag ngay taw katsi, aroro kalunus way ban am. Ida ida am, takase fag ngay taw katsi, aroro e fakabaluun ay e fagwaywayun ban am.

²⁶ Ida ida am, ay iba nu gseg way ayu, aroro katanya yangay at ngay mangaguyang at fakamulun sa sangay nafandaya te, au wan at sadi Dius at taglong.

²⁷ Ay glong au sa ayu tagdungungan te, Esugi tagfawayan ayu, ay e fakamuluni at masine sa takadotama ayu.

²⁸ Eti sas Dius laman ggubuk tagfauri ayu. Darangini tagfalingun ayu.

²⁹ Ay sik taw nu nafalang am finci at sad, falagi yangay am finci tsi baliwa fag tigyanan. Ay kanya nu gfangkamul am fangumutan, lag gsalag nu namul anggan am lanbung.

³⁰ Foni sas fagayu taget sa emu. Lag get am ramraman siginan tagfangkamul.

³¹ Fakamuluni sa ay iba, kata ay fakaylatun at fakamulun sa ayu.

³² Ay fakesugun nu takesug way lang ayu, wa ban am e tungkul. Aroro anggan tagasalanan kesug at takesug anya.

³³ Ay ay faggubukun nu taggubuk way lang ayu wa ban am e tungkul. Aroro anggan tagasalanan, katanya yangay at fakamulun.

³⁴ Ay fagfaulbusan nu sa way lang ay fagsegun te, mafafabangsi, wa ban e gfauseganan ayu. Aroro anggan tagasalanan gfaulbus sas tagasalanan, laman namul ban takatanya siginan anya.

³⁵ Esugi tagfawayan ayu, ay e fakamuluni at masine, ay faulbusi tua ay lag gseg ya te, kanya ban gfafoli yay sa angku. Nu katanya wan, Dius mon ayu at masine, ay am wa ban Tiba Tungud fag Dius at ngay sisian. Aroro Dius magalang sat yud gseg, ay anggan sat mauri.

³⁶ Afanyui, kata ay Mama nu kafanyu.

³⁷ Lag masakit gfangasulup say iba te, Malgau ro, mauri at fakamulun, laman Dius di gfoyung sa ayu te, Mauri anggan ayu ay fakamulun. Lag gfoyung sa baliwa ay iba te, At fakamulun mauri, laman Dius di gfoyung sa ayu te, mauri ay fakamulun. Falyami ay iba at ngay asalanan, laman Dius gfalyam ban ay ngay asalanan.

³⁸ Foni ay e gfon yangay ban ayu, tagfasudan, ay at matuyan ay at matignan, ay anggan at matarangas. Ay kanya gbusbus yay gugat, aroro nus nga seyu ay natas say iba, kayu yangay ban nia gtasan nu gfon ayu.

³⁹ Isus nafoyung sik faydayuanan te, O sik taw yud glag masine gtabanan sik yud glag. Duan. Aroro fagdua kabulsu way ro sasad lusung.

⁴⁰ We tagadal tagtungud at takamoyung, ay fagayu tagadal nu nasaful fagayu, kanya kata yangay at takamoyung nu saful.

⁴¹ Wain am fagnalongun am usama te, Gamata o. Ay si emu ngap nu sik balse tua daul sim mata.

⁴² Ay Wain ro am fagnalongun sam faduksay te, Faduksay au wan tagbul am namata, ay wo glag kafag balse sim mata. Takamaningan wayo fag taw. Buli yap taguna kafag balse sim mata, ay nu nabul tuo, malio tua ro am mata ay mafabul wo am faduksay at namata.

⁴³ We kayu masine, mauri at rawvg. Ay we kayu mauri, masine at rawvg.

⁴⁴ Aroro saful watam fagayu kayu nu nalag at rawvg. Taw wa batang nabul bayabas signan sik dugi dauy, ay we batang nabul sarisa signan sik bukbuku.

⁴⁵ At masine fag taw gfasure at masine signan at masine at basad. Ay at mauri fag taw gfasure at mauri signan at mauri at basad. Aroro taw at longan gfaning yangay at amatanganan.

⁴⁶ Wain ro ay fagfangayanun angku te, Ku Fun, ku Fun, nu dway ngap am gfaning ku longan.

⁴⁷ Fagayu taw at kindasug sa angku, ay at nadungug ku longan, ay at nafaning, gfasaful au ayu at tagfasudan.

⁴⁸ Kanya kata sik taw nu naawat at bale ay naali ngabasad, laman at turuk ndasug sas gang. Ay nu nbia wan mamam, at lugwak ndasug sat bale, ay di guigan at bale, aroro mogat tua.

⁴⁹ Ay kanya nu nadungug way lang ku ngay longan ay nu dway gfaning, kafag taw kata sik taw nu naawat at bale ay wa naali. Lugwak ndasug sat bale ay arodi nsuak wan, ay nraras wa daul.

Lukas 7

¹ Isus nu ntabu fagayu at fagyalongunun sanya fag ngay taw, nasakbo sas Kapernaum.

² Ay sik fun sirut tagfawayan at fakesugun fag fagsuguan e fakasaitun ay gakabulun.

³ Kafag fun sirut nu nadungug Isus at fakamulun, nasugu taw Udyu at ngay fagtainan laman ggewan Isus laman umdasug ro ay gfafia ro at fagsuguan.

⁴ Ay at ngay fagtainan nu ndasug sas Isus, maksvn nu get te, Masine nu ggubuk ro wo anya.

⁵ Aroro kanya kesug tam taw ay kanya wan at nafawat tam bale fakafulan.

⁶ Ay Isus nangalo anya. Ay nu munakbang wa sat bale, kafag fun sirut tagfawayan nasugu at ngay fagues, laman namoyung sas Isus te, Ku Fun, deyud ro wo kadasug fia sa ku bale, aroro au kwa masine nu sak tua ro wo manakbo.

⁷ Nu katanya ku amatanganan te, kwa masine nangakbang emu. Balikam ro wo lang garingang, ay umfia wa ro ku fagsuguan.

⁸ Aroro e fun au tagtungud yay angku, ay e tagfawayan kyay si ku daga vtv. Ay nu nalong au sat sad i te, Loi wan, kanya glo wan. Ay nu nalong kyangay sat sad i te, Stei wan, kanya stae wan. Ay nu nalong au sa ku fagsuguan te, Fakamuluni tuy, kanya ro namakamulun wa fia.

⁹ Ay Isus nu nadungug, andulo daul ay anbiling sa tagalo anya ay nalong te, Glong au ayu te, dewa sas fagayu taw Israel, kwa batang e nadungug at nafanud takaksvn nia.

¹⁰ Ay at nasugu fag ngay fagues nu noli wan sat bale, manlag di, nfia wan at fagsuguan.

¹¹ Wa glugo ay Isus ndasug sa sik furuan at ngayan Nain. At ngay tagadal ay anggan sik ngay taw ngayu ngayu nangalo anya.

¹² Isus nu munakbang wan sat furuan at sakbawan alad, nafablang tagbuba sik taw at kinbul signans furuan. Kanya at kinbul, sik fagbubayun at baguama fag sad i, ay sik ngay taw ngayu ngayu signans furuan nangalo anya.

¹³ Ay tam Fun, nu nalag kafag fagbubayun, kafanyu, ay nalong te, Lag gwayway.

¹⁴ Ay Isus nangakbang ay nated at famubaun, ay arodi at tagbuba nrangang wan. Ay Isus nalong te, Sama, glong au emu te, Abangkadi.

¹⁵ Ay aro taw at kinbul nbangkad ay gfasigad garingang. Ay Isus nafon anya sat mina.

¹⁶ Ay fagayu taw kalimu ay naseg Dius te, Sik mabalyanan fag taglong ndasug sa antam. Dius ndasug sat ngay taw.

¹⁷ Ay e nafoyung tuy sa baliwas Isus sas fagdaul talun Udea, anggan sas fagdaul at tagligung fag talun.

¹⁸ Uan at ngay tagadal nafoyung anya fagayu aro taw Isus at fakamulun.

¹⁹ Ay Uan nafakbang sa anya at tagadal at dua, ay nasugu sas tam Fun laman nanginto te, O wan ebi at foyungan tagakadasugun ay o man nga gfanya yay ban ami?

²⁰ Ay at ngay tagadal nu ndasug sas Isus, glong te, Uan Tagfasurung nasugu emi sa emu, laman ginto ami te, O wan ebi at foyungan tagakadasugun ay o man nga gfanya yay ban ami?

²¹ Ginanya sirut, Isus nafafia ngayuk taw at ke fakasaitun, ay ngayuk taw maksvn at fakasaitun, ay ngayuk taw at ke mauri fag falad, anggan ngayuk taw at yud glag.

²² Ay Isus gbalus Uan at ngay nasugu te, Loi wan ay foyungi sas Uan ay nadungug ay ay nalag ste ginan. Aroro at ngay yud glag ebi, katsi glag wan. Ay at ngay yud malo ebi, katsi malo wan. Ay at ngay tagabuyu ebi katsi nfia wan. Ay at ngay yud gdungug ebi, katsi gdungug wan. Ay at ngay kinbul ebi, katsi gleleg wan. Ay at ngay yud e kwa, katsi e nafadungug wa anya at Masine fag Barita.

²³ Ay kafag taw guseganan tua nu ddi kauri angku.

²⁴ Ay gina Uan at ngay nasugu nalo wan, Isus gfasigad gfoying sa sangay taw sa baliwas Uan te, Wain ro ay fagnaloun sas talun at yud e taw. Nataw ya ay fagyalagunun sanya. O kaylat am nanlag sik sigbo taginkuyusan sis tagmara.

²⁵ Ay nu bunyay kanya ay fagyalagunun, o kaylat am nanlag sik taw at ke lanbung at masine daul. Aroro at ke lanbung at masine daul ay mabayan nu gleleg, kanya nu gbanwan sa tua fia tiba tungud fag fun at bale.

²⁶ Ay nu bunyay kanya, nataw ya ay fagyalagunun. O kaylat am nanlag Dius at taglong at sad. Ay kin, nu katanya. Ay glong au ayu te, Uan gtungud yay tiba tam Dius at taglong.

²⁷ Kanya wan ebi ebi Dius at nafoyung sit Rirukan te, Sumugu au ku fagsuguan laman gumuna emu. Ay kanya ban tagfasine am dalam.

²⁸ Glong au ayu te, fagayu mangena ya batang e nafasalug tagtungud yay Uan Tagfasurung. Ay dewa katanya, nus nga sinu dewa tiba daga sas Dius at fagfagtainanun, kanya gtungud yay Uan.

²⁹ Fagayu taw, anggan at ngay tagbul famayad sat fun, nu nadungug at dunganan, naseg Dius te, Matuyan. Aroro Uan nafasurung ebi kafag ngay taw.

³⁰ Ay taw Mafalayun ay tagfoyung Muisis at longan kauri Dius at algan sa anya, aroro ebi kafag ngay taw wa kaylat Uan nu gfasurung anya.

³¹ Dada ro nu gfafaskudanan au ayu, ay nataw takatanya.

³² Kata wayam mangaro sik ngay sisian nu gfangawean. Kanya malunggung way langs fagawean ay gfanguroan sa tiba te, Dewami gfantulalian laman guseganan am, wam nangawean. Ay dewami gwayway, wam gawaywayun.

³³ Kata tuy ku faydayuanan aro at masuad. Uan Tagfasurung nu ndasug e fagyudun kon tibak menit, ay wa yangay ginum at malangu. Ay kauri am daul te, Uan gfansaful way.

³⁴ Ay au, Taw at Baguama, nu ndasug au, gfangon aktua ay ginum aktua. Ay glong am te, Ida. Kanya fag taw sik tagfangkumon way ay sik tagalangu way. Ay newa kanya tagfagadgalangan way ngay tagbul famayad sat fun, ay tagasalanan tsigon.

³⁵ Dowa katanya, signan Dius at fakamulun saful tam te, matuyan at fagmamatanganun.

³⁶ Sik taw Mafalayun ggewan Isus laman Isus nanfangon sat bale. Ay Isus nalo sas taw Mafalayun at bale ay malunggung sat fagfangongan.

³⁷ Ay sanya fag furuan sik mangena, at namatugtug, nadungug te, Isus gfangon sa kafag bale, Ay arodi kafag mangena nabuba sik fagsuadan fangawat dalusdus, mapnu sik mabebanglu fag mamam.

³⁸ Ay kafag mangena namalindug sas Isus day guyuy, sat darafa ay gwayway. Ay at liasun nafabasa Isus at darafa, ay kafag mangena nararus at buk sas Isus at darafa. Ay kanya naayuk Isus at darafa ay nafatayuk at ba mamam sanya.

³⁹ Ay kafag taw Mafalayun, at nagewan Isus, nu nalag kafag mangena at fakamulun, glong sat amatanganan te, Tuy fag mangama, nu Dius at taglong di at sadi, kanya ro gsaful te, sinu tuy fag mangena tagted anya, aroro kanya sik tagasalanan.

⁴⁰ Ay Isus nalong te, Simun, e longan au emu. Ay Simun nalong te, Foyungi angku, Takamoyung.

⁴¹ Ay Isus nalong te, Duak taw e bedan sa tagfabedan salapi. At sadi at bedan limak sandan. Ay at usama at bedan limak safulu way.

⁴² Ay kanya fag dua we salapi, laman namatabu at bedan. Ay at tagfabedan nafalyam wan fag dua at bedan. Inday kanya fag dua tagtungud nu kesug at tagfabedan.

⁴³ Ay Simun nabalus te, Nu gamatangan au, at ke nafalyam at ngayu. Isus nalong te, Matuyan am amatanganan.

⁴⁴ Isus anbiling sas mangena baliwa ay nalong yangay sas Simun te, O glag o tuy fag mangena. Dewa au ndasug sa am bale, wo nafon angku sik mamam laman ku famegus ku darafa. Kafag mangena at liasun nafabasa ku darafa ay nararus at buk sa ku darafa.

⁴⁵ Wo naayuk ku fingi, ay dewa katanya siginan ngay nu kadasug au, tuy fag mangena ya ntabu nu gayuk ku darafa.

⁴⁶ Wo naayuk ku fingi, ay dewa katanya siginan ngay au bagu kadasug, tuy fag mangena ya ntabu nu gayuk ku darafa.

⁴⁷ Aroro katanya, ku longan emu, tuy fag mangena at ngay asalanan, dewa ngayu, nalyam wan, ay nu katanya maksvn nu kesug. Ay sik taw nu alay way sirut at nafalyam fag asalanan, alay way nu kesug.

⁴⁸ Isus nalong sanya fag mangena te, Nalyam wan am ngay asalanan.

⁴⁹ Ay Isus at ngay ufud sas fagfanganon gfasigad gidgintoan te, Sinu tuy fag taw, at tagfalyam anggan taw at asalanan.

⁵⁰ Ay Isus nalong sas mangena te, Am fagafanudun nafalangfe emu. Loi wan, mabayan tua ro wo.

Lukas 8

¹ Wa glugo ay Isus nalo yangay sa sangay furuan ayu daul ay sa sangay furuan ayu sirut, laman nanfadungug, ay laman namoyung at Masine fag Barita sa baliwa Dius nu gfagtainan. Ay at Labi Dua galoanya.

² Ay anggan sik ngay mangena nangaloanya. Kafag ngay mangena ebi nke mauri fag ngay falad ay tiba nke fakasaitun, ay abandi nfia Wan. At sadia, Maria, tiba nafangayananya te, Magdalena, nangaloanya. Ebi fituk tagfafansaful naubunanya.

³ Ay anggan Uana, at tama at ngayan Kusa, Erudes at fagsuguan at sadia. Ay anggan Susana, ay anggan tiba yak mangena. Kafag ngay mangena nagubuk Isus ay at ngay ufud, siginan nu gfon at ramraman.

⁴ Sik ngay taw ngayu ngayu, siginan sangay furuan ndasug sas Isus, ay Isus nafoyung sik faydayuanan te,

⁵ Ebi sik taw tagtanum nalo wan laman nananum at bvtang. Ay gina gtanum, tiba at bvtang antong sa sangaba dalan. Ay tibak taw nasiad wan, ay manuk tungud ndasug sanya ay nasinduk wan.

⁶ Ay tiba at bvtang antong sas wa gang, ay dewa bagu gtugbung, ankitut wan, aroro matat way sanya.

⁷ Ay tiba at bvtang antong sis wa madugi at lalid, ay at madugi gfasfuan anbia ay nafaut.

⁸ Ay tiba at bvtang antong sit masine fag daga ay anbia ay grawvg, ay signin sadik bvtang, sik sandan. Isus gina garingang, nauro te, Kayu at ke talinga, dungugani.

⁹ Ay at ngay tagadal ginto at faydayuanan at masuad.

¹⁰ Ay Isus gbalus te, Dius kaylat nu saful wam at fagfagtainanun at ngay masuksukan fag ugali. Ay sa tibak taw sik faydayuanan way lang, laman, dewa nadama, wa nalag, ay dewa nadungug, wa natogdungug.

¹¹ Katatuy at faydayuanan at masuad. At bvtang at masuad, Dius at longan.

¹² Kanya tagsa sangaba dalan at masuad, sik taw nu nadungug, ay arodi vtv Satanas ndasug ay nabul at Longan signin taw at amatanganan, laman kanya wa gafanud ay wa ban kalangfe.

¹³ Ay kanya tagsas wa gang, at masuad, sik taw nu nadungug at Longan, guseganan ay kaylat. Ay dewa katanya, we lalid, ay kanya nu gafanud wa glugo, aroro nu ndasug fagbuknga famaskud, kanya nafangafoliun wan.

¹⁴ Ay at kintong sis wa madugi, at masuad, kanya fag taw nu nadungug ay abandi at fagafanawaun ay at fagmaramramanun ay at fakaylatun ste swa daga nafaut ay wa nraska at rawvg.

¹⁵ Ay at bvtang at kintanum sit masine fag daga at masuad, sik taw nu nadungug ay kesug tua at Longan sat masine ay sat matuyan fag amatanganan. Ay kanya mafanyan tua anggan narawvg.

¹⁶ Sik taw nu nafasalung sik salung, wa gtabun sa sik fagsuadan ay wa namoli sas daga igyan. Sik taw nu nafasalung sik salung, namasa tuas fagfolian, laman at ngay taw nu nasakbo lumag at damlag.

¹⁷ Aroro fagayu, dewa masuksukan katsi, abandi ban umsure. Ay fagayu, dewa At yud ansaful katsi, abandi ban umsaful yay ay umsure sasad mayamag.

¹⁸ Amatangani fia kaba am gdungugan, aroro kafag taw nu e fagsafulun, e gfamut yay ban. Ay kafag taw nu dyay e fagsafulun, e gbul yay ban signin anya anggan at amatanganan te, Tuy angku way.

¹⁹ Arodi, Isus at mina ay at ngay faduksay fag mangama ndasug, ay wa manangakbang sas Isus aroro ngayuk taw gfasidsikfitan anya.

²⁰ Ay tiba nafoyung Isus te, Am mina ay am ngay faduksay sanya sis lod bale, ay kaylat gyalagun emu.

²¹ Ay Isus nalong te, Tagdungugan ay tagfaning Dius at longan, kanya wan ku mina ay ku ngay faduksay.

²² Sik menit, Isus nasakay sa sik sakayan lino, gasfuan at ngay tagadal. Ay Isus nalong te, Bastam, nangadife watam lino. Ay kanya nalo sas sakayan.

²³ Ay kaduge glo, Isus gtiug. Ay sik fulug andasug, ay at sakayan gfasigad gakapnun mamam ay gakalubgubun.

²⁴ Ay at ngay tagadal ankakbang sas Isus ay gfuloanya ay glong te, Em Fun, em Fun, kabul wa ro tam. Ay Isus anfulo ay gsalag tagmara ay anggan at tagbia fag lugwak. Ay nragang wan ay nsiwang wan.

²⁵ Isus nalong sat ngay tagadal te, Wain ay fagyudun gafanud. Ay at ngay tagadal kalimu, ay gamatangan daul, ay anggan glodlongan te, Sinu tuy fag taw, at nasugu ay anggan tagmara ay mamam gfaning.

²⁶ Isus ay at ngay tagadal andasug sas taw Geresa at talun. Geresa fag talun ay talun Galilea gdiddifean lino Galilea.

²⁷ Ay gina Isus gduksun sas daga, sik mangama nafablanganya. Kafag mangama ebi gbanwan sat furuan, ay katsi ngayuk tagfafansaful ntayuk saanya. Glugo wan kanya nu yud galanbunganya, ay wa namanwan ya sat bale. Ay at fagbanwanan si ways fagfolian kinbul.

²⁸ Kafag mangama nu nalag Isus, nauro ay nlub sat daga salubangan, ay maksvn nu glong te, Nataw am fagyafakamulunun ro sa angku, Isus, Tiba Tungud fag Dius at Baguama. Maksvn nu glong au emu te, Lag gfauri angku.

²⁹ At longan aroro aro taw Isus nasugu kafag mauri fag falad laman ro gubunya. Ebi ngayu ginan kafag tagfafansaful nu nangatayuk sanya fag taw. Ay at tiba naulitanya ay nasalod sanbung sat famauyungan ay sat tiusan bitis. Ay kanya fag taw nalifung at ngay fansalod ay at tagfafansaful natabuganya sas talun at yud e taw.

³⁰ Ay Isus naintoanya te, Sinu am ngayan. Ay kafag taw nabalus te, Tagngayu. At longan aroro ngayuk tagfafansaful antayuk saanya.

³¹ Ay at ngay tagfafansaful get Isus te, Lag gsugu emi sas ngabasad fag Iusung laman namaurianan emi.

³² Ay sanya sik ngay bumbu ngayu ngayu gfangudkudan sa sangaba tigyan tubi, ay kafag ngay tagfafansaful maksvn nu get Isus te, Fasakboi emi sa sangay bumbu. Ay Isus nafaning at fagetun.

³³ Ay at ngay tagfafansaful naubun kafag taw ay nasakbo sa sangay bumbu, ay kafag ngay bumbu masakit nu nafanlagyuwan sasad ngabat ay taba wa ntong sasad lino ay napnut.

³⁴ At tagalaga bumbu nu nalag at fakamulun, masakit mandi nu glo ay namansulit sas furuan ay anggan sa sangay talun.

³⁵ Ay at ngay taw nalo sanya, laman nanlag te, Nataw fakatanyaun. Ay kanya fag ngay taw ndasug sas Isus, ay nalag aro ke tagfafansaful, katsi malunggung sas Isus at daga salubangan ay galanbunganya ay e amatanganan wan. Ay at nananlag maksvn nu kalimu.

³⁶ Ay aro at nalag nafoyung sat ngay bagu kadasug Isus at fakamulun nu gfafia aro ke tagfafansaful.

³⁷ Ay fagayu taw siginans furuan Gerasa, ay siginan at ngay tagligung fag talun, get Isus te, Lag ste ya. Aroro at fakalimuun gfarinun anya. Ay nu katanya, Isus nasakay sas sakayan lino ay kafoli wan.

³⁸ Ay aro ke tagfafansaful fag taw get Isus, aroro kaylat nangalo anya. Dewa katanya, Isus nalong anya te,

³⁹ Ului yakman sa am bale ay foyungi sa anya Dius at maksvn at nafakamulun sa emu. Ay kanya nalo wan ay nafoyung sas fagdaul furuan Isus at maksvn at nafakamulun sa anya.

⁴⁰ Isus nu nfoli wan sas talun Galilea, sanya fag ngay taw kaylat namablang anya, aroro gfanya anya.

⁴¹ Ay ndasug sik taw at ngayan Ayru. Kanya sik funan sas taw Udyu at bale fakafulan. Kanya nlub sas Isus at daga salubangan ay ggewan Isus laman umdasug sat bale.

⁴² Aroro sad i way Ayru at sisian, sik baguina, at kafagtainanan labi duak banwa, ay kanya gakabulun. Ay gina Isus glo sanya, kafag ngay taw gfasidsikfitan anya.

⁴³ Ay sanya sik mangena labi duak banwa nu e fangigusan, ay we taw mafafia anya.

⁴⁴ Ay kafag mangena ankakbang sas Isus day guyuy, ay nalandbud sumyu Isus at farangfangan lanbung, ay arodi vtv, nranggang at fangigusan.

⁴⁵ Ay Isus nalong te, Sinu at nated angku. Ay fagayu taw glong te, Bunwa au. Pedru nalong te, Em Fun, sik ngay taw gligung emu, ay gsikfit emu.

⁴⁶ Ay Isus nalong te, Sik taw nated angku, aroro namatang au ku fagmabalyananun nu gduksun siginan angku.

⁴⁷ Ay kanya fag mangena nu nalag te, We kasuksuan, gtdtaruyan nangakbang. Ay kanya nlub sas Isus at daga salubangan ay nafoyung laman fagayu taw nadungug kaya nated Isus, ay nu setain nu kafia vtv.

⁴⁸ Ay Isus nalong anya te, Fagmangena, am fagafanudun nafafia emu. Loi wan mabayan tua ro wo.

⁴⁹ Gina Isus garingang, ndasug sik taw siginan Ayru at bale, ay nalong te, Nbul wan am baguina. Lag gfasalag ya tam Takamoyung.

⁵⁰ Ay Isus nu nadungug, nafoyung sas Ayru te, Lag gafanawa, afanudi way lang, ay umfia yay ro.

⁵¹ Ay Isus nu ndasug sat bale, gsalag tibak taw nu gsakbo. At fagfasakboun, Pedru way lang ay Uan ay Santiagu ay anggan kafag baguina at mama ay at mina.

⁵² Fagayu taw gwayway ay garusngusan daul, aroro at baguina nbul wan. Isus nalong te, Lag gwayway, aroro kanya wa nbul, gtiug way.

⁵³ Ay at ngay taw kase, gfalingun Isus, aroro nasaful te, nbul wan.

⁵⁴ Ay Isus nated kafag baguina at daluap ay nauro te, Fagbaguina, alunggungi.

⁵⁵ Ay kafag baguina at falad anfoli, ay arodi nlunggung. Ay Isus nasugu, laman namon sik fakonun sa kafag baguina.

⁵⁶ Kafag baguina at fagtainan andulo ay Isus nalong te, Lag gfoyung ay nalag nus di sa sadik taw.

Lukas 9

¹ Isus nafaful at Labi Dua ay nafon anya at fagmabalyananun laman mafaiyan tagfafansaful, ay laman mafafia fagayu at ke fakasaitun.

² Ay Isus nasugu at Labi Dua laman namoyung sa baliwa Dius nu gfagtainan, ay gfafia at ke fakasaitun.

³ Ay Isus nalong anya te, Lag am e buba, nu glo am. Lag e tulag, lag e buyug, lag e buba fakonun, lag e salapi, ay anggan lag gfadua ay lanbung.

⁴ Ay nus nga nday fag bale nu gsakbo am, banwani yap sanya yakmay am nalo sanya ginan fag furuan.

⁵ Ay nus nga nday fag talun at ngay taw nu dway kaylat ayu, nu glo am, farikfiki tagsi ay darafa fag dafug, sik famasaful te, wa gfaning.

⁶ Ay at ngay tagadal nalo ay nadalan sa sangay furuan ay nafoyung at Masine fag Barita, ay nafafia at ngay taw, sas fagayu at fakadasugan.

⁷ Erudes, sik fun sirut, nadungug ebi ataw Isus at fakamulun, ay kanya gfainbalian at amatanganan, aroro tibak taw nalong te, Kanya wa fia Uan, gdog yay gleleg.

⁸ Tibak taw nalong te, Kanya yay fia Elias, gdog yay nsure. Ay tibak taw nalong te, Kanya yay ebi fag taglong at sad i nfulo.

⁹ Erudes gamatangan te, Ay ebi nafalifung kwan Uan at alfuyu, ay o sinu yay tuy fag taw. Nadungug au at fakamulun. Ay Erudes gugatan gyalagun Isus.

¹⁰ Isus at ngay nasugu nu nfoli wan, nafoyung sas Isus at fakamulun. Ay Isus nataban anya ay nalo sa sik furuan at ngayan Betsaida. Isus we nataban sas day at ngay nasugu.

¹¹ Aro taw fag ngay taw at nanangalo Isus, nu nasaful at fakamulun, naguyan anya. Ay Isus kaylat gkamatoan anya. Isus nafoyung sanya fag ngay taw sa baliwa Dius nu gfagtainan ay nafafia at ngay ke fakasaitun.

¹² Nu kayabi wan, at Labi Dua nangakbang ay nalong sas Isus te, Falaoi wa kafag ngay taw, maro nanrvbvy at fakonun ay at bale sas tagligung fag ngay furuan ayu sirut ay sat ngay talun aroro we bale stes talun.

¹³ Ay Isus nabalus te, Am wa ro tagfayafun anya. At Labi Dua nalong te, Lima way em ba tinapay ay dua way em ba albon, nu dway ami nalo laman namul ami fakonun, laman namon ami sas fagayu taw.

¹⁴ Aroro malgau limak libuk mangama sanya. Isus nalong sat ngay tagadal te, Falunggungi afudi afudi at taw, limak safuluk taw galay sik afud.

¹⁵ Ay at Labi Dua gfaning at longan ay nafalunggung kafag ngay taw fagayu.

¹⁶ Ay Isus nagalumutan kafag limak tinapay ay kafag dua kalbon ay natangda ay naseg Dius. Isus nalungud at ba fakonun ay nafon sat ngay tagadal laman gfon sa sangay taw.

¹⁷ Ay fagayu taw naon ay napsug wan. Ay at ngay tagadal nafaful at sawad, labi duak sabi mapnu at nagsawadan.

¹⁸ Kaduge Isus gdarangin sesadi, sanya yangay at ngay tagadal, ay Isus nainto anya te, Sinu au unu, taw at longan.

¹⁹ Ay at ngay tagadal nabalus te, Tiba nalong te, O wa unu Uan Tagfasurung. Ay tiba nalong te, O wa unu Dius ebi fag taglong Elias, ay tiba nalong te, O wan at sadi Dius ebi at taglong gdog yay gleleg.

²⁰ Ay Isus nainto yangay fia sat ngay tagadal te, Ay am manga nu gamatangan am, sinu au. Ay Pedru nabalus wa daul te, O wan Fagtayukan signans Dius.

²¹ Ay Isus maksvn nu nalong anya te, Lag gfoyung sas nus nga sinu fag taw.

²² Isus nalong yangay te, Abandi ban au, Taw at Baguama, ngayu ku fagnandalanun faurianan. Ay taw Udyu at ngay fagtainan ay anggan at ngay fun tagfon fanggalangun ay anggan at ngay tagfoyung Muisis at longan namauri angku. Ay e gfabul ban angku, ay sa bans fatuluk menit, gdog kyay gleleg.

²³ Ay arodi Isus nafoyung sas fagayu at ngay tagadal te, Sik taw nu kaylat nangalo angku, lag gfaning at sadili fakaylatun. Fasanani kayu menit at fasulungan kayu ay aloi way angku.

²⁴ Aroro nus nga sinu fag taw nu kesug way at leleg katsi, umkalyam ban at leleg. Ay nus nga sinu nu ddi long kesug at leleg katsi aroro gafanud sa angku, kanya long ban e leleg tua kabavn.

²⁵ Aroro sik taw we tungkul dewa nafabul fagayu ste swa daga, nu nalyam wan at leleg.

²⁶ Aroro nus nga sinu fag taw nu kapla way gfoyung angku ay ku longan, au, Taw at Baguama, kapla kyangay ban anya nu ndasug kban gbuba au ku fagmasineun ay ku Mama at fagmasineun ay anggan at masine fag ngay tagbarita at fagmasineun.

²⁷ Anud nu glong au ayu te, am tiba at malindug ste katsi yam kabul yakmay ban am nalag Dius nu gfagtainan.

²⁸ Nu nlangfe wa waluk menit, Isus nataban Pedru ay Uan ay anggan Santiagu, ay nalo sa sik buksul laman nandarangin.

²⁹ Ay gina gdarangin, Isus at mata nbali, ay anggan at lanbung malaksi masulo kata sik limbad.

³⁰ Ay duak mangama nafakamatoan Isus. Kanya Muisis ay Elias.

³¹ Kanya fag duama nsure ay at lanbung masulo, ay at kamatoanan sa baliwas Isus nu kabul ban sas Erusalem.

³² Pedru ay anggan at ufud maksvn nu gatiugun. Dewa katanya, wa gtiug. Ay kanya nalag Isus nu masulo ay nalag anggan at ufud fag dua nu malindug gasfuan Isus.

³³ Ay at dua nu galoun wan, Pedru nalong sas Isus te, Em Fun, masine nu ste ami. Nangawat ro ami tuluk balean, at sadu sa emu, ay at sadu sas Muisis, ay anggan at sadu sas Elias. Fakatanyaun at longan aroro Pedru wa nasaful at longan at masuad.

³⁴ Ay gina Pedru garingang, sik linyabu nafarum kafag ngay taw, ay at ngay tagadal kalimu linyabu nu gfarum anya.

³⁵ Ay sik longan ndasug signan sad linyabu te, Tuy wan ku Baguama, ku nafili, dungugani anya.

³⁶ Ay nu ntabu wan at longan, at lagan Isus way lang sesadi. Ay kaduge nia, at ngay tagadal wa nafoyung nus di sa sadik taw at nalag.

³⁷ Balabag di Isus ay at ufud fag tulu natagbung signans tungud buksul, ay sik ngay taw ngayu ngayu nafablang anya.

³⁸ Ay sik taw signan swa taw nalong te, Takamoyung, maksvn nu get au emu te, damai ku baguama, aroro ku sisian sadik way.

³⁹ Ay sik falad nangatayuk gugat sa anya ay arodi vtv kanya guro ay at falad gfatong anya ay at bibig gbura. Ay dewa ku unga gfadfarangan ayu daul, at falad arvs wa gubun ya anya.

⁴⁰ Ay maksvn nu get au sam ngay tagadal, laman gaiyan, ay kanya wa mafaiyan.

⁴¹ Isus nalong te, Wam e fagafanudun ay wa matuyan ay fakamulun. Seduge ya ban nu gbanwan au si ayu ay nu gagwantan au galo ayu. Agvd, kin, fastei wan am baguama.

⁴² Ay gina at baguama kadasug, at tagfafansaful nafatong anya sas daga ay maksvn nu gfafatfat anya. Ay Isus gagras at mauri fag falad ay nafafia at baguama ay nafafoli anya sat mama.

⁴³ Ay fagayu taw andulo te, At kabalyanan Dius. Gina fagayu taw gamatangan daul Isus at fakamulun, Isus nalong sat ngay tagadal te,

⁴⁴ Dungugani fia masine, aroro e namoyung ban angku, Taw at Baguama, sat mauri fag ngay taw.

⁴⁵ Ay at ngay tagadal ya nasaful at longan, aroro masuksukan way, laman at ngay tagadal wa gtogdungug. Ay kanya kalimu nanginto Isus at longan at masuad.

⁴⁶ Isus at ngay tagadal gbadbaboan te, Sinu ban tam tiba tungud.

⁴⁷ Ay Isus nu nasaful at amatanganan, nataban sik sisian sirut ay gfalindug sat day tigyanan.

⁴⁸ Ay Isus glong sat ngay tagadal te, Nus nga sinu nu kaylat tuy fag sisian aroro kesug angku, kaylat angku, ay nus nga sinu takaylat angku, kaylat anggan kanya at nasugu angku, aroro at tiba daga fag taw sas fagayu am, kanya wan tiba tungud.

⁴⁹ Uan glong sas Isus te, Em Fun, nalag ami sik mangama naiyan tagfafansaful signan am fagmabalyananun ay nasalag ami anya, aroro wa galo antam.

⁵⁰ Ay Isus gbalus te, Lag gsalag anya, aroro nus nga sinu nu ddi gfawayan ayu, ggubuk ayu.

⁵¹ Nu munakbang wan at menit, Dius nu gfasakbo Isus sas banwa, Isus masadi at amatanganan nu galoun sas Erusalem.

⁵² Ay Isus naguna nasugu sik ngay taw, ay nalo ay kafag ngay taw nasakbo sa sik furuan sis talun Samaria, laman namasine Isus at fakaylatun.

⁵³ Ay at ngay taw sanya kauri gfasakbo Isus, aroro Isus masadi at amatanganan nu galoun sas Erusalem.

⁵⁴ Ay at ngay tagadal, Santiagu ay Uan, nu nasaful kafag ngay taw at fakamulun, nalong sas Isus te, Em Fun, o kaylat wo nu get ami sik afuy signans banwa, laman girug anya.

⁵⁵ Ay Isus anbiling ay gagras anya.

⁵⁶ Ay kanya fagayu nalo sa tibak furuan.

⁵⁷ Kaduge Isus glo sa sangaba dalan, sik taw glong anya te, Nangalo kwa emu nus nga nday nu glo wo.

⁵⁸ Ay Isus gbalus anya te, Amatangani, sik idu talun e bale tua sasad daga. Ay sik manuk e fugad tua fia. Ay dewa katanya au, Taw at Baguama, kwe fagiugan.

⁵⁹ Isus glong sa tibak taw at sad i te, Aloi angku. Kanya fag taw glong te, Baliwan faningi yap ku fakaylatun. Guli kyap sa ku bale laman namoli kyay taguna ku mama.

⁶⁰ Ay Isus gbalus anya te, Fabayani wa at kinbul at namoli at mabulan. At masine nu glo wo ay namoyung o sa baliwa Dius nu gfagtainan.

⁶¹ Tiba yak taw at sad i nalong te, Nangalo au emu, ku Fun, ay nute, faningi yap ro ku fakaylatun, laman namoyung au taguna si ku bale at taw ku fakamulun ban.

⁶² Ay Isus glong anya te, Sik taw nu gbitbitan at fangali ay kali, ay nu nbiling way ay nadama sat guyan, wa masine gtap sas Dius at fagfagtainanun.

Lukas 10

¹ Nu ntabu wan aro taw at longan, tam Fun nafili at tagadal tiba, fituk safulu. Ay Isus nasugu dua dua, laman nangguna anya sas fagayu furuan ayu daul ay sas fagayu furuan ayu sirut, Isus at fakadasugan ban.

² Ay Isus glong anya te, Ngayu at faggutluun ay gsadsadian way at nanggutlu. Darangini sat faggutluun at Fun, laman kanya sumugu sik ngay taggutlu sat faggutluun.

³ Loi wan, gsugu au ayu kata sik tupa riangan sas wa idu talun.

⁴ Lag gbuba sukluban, ay sik fagsuadan salapi, ay lapak. Lag gfakamatoan ya ay nalag sa sangaba dalan.

⁵ Ay nus nga nday fag bale nu gsakbo am, taguna longi te, Fagstumae fag bale fagmabayanun.

⁶ Ay sanya at taw nu kaylat tua fagmabayanun, ay longan at masine antayuk sa anya. Ay sanya at taw nu dway naylat fagmabayanun, ay longan at masine anfoli sa ayu.

⁷ Banwani sanya fag bale, ay oni ay inumi nus nge wain at nafon ayu, aroro matuyan sik tagfakamulun nu nabul at famayad. Lag glodloan sa sangay bale.

⁸ Nu ndasug am sa sik furuan, ay at taw gfasakbo ayu, oni nus nge wain at fon ayu.

⁹ Fafiai at ke fakasaitun sanya fag furuan, ay foyungi anya te, Ankakbang Dius nu gfagtainan ayu.

¹⁰ Ay nu ndasug am sa sik furuan ay at ngay taw nu dway gfasakbo ayu, loi wa sat ngaba dalan ay longi te,

¹¹ Madafut fag daga signan ay furuan nu natayuk sa em darafa, grarus ami, laman sik famasaful sa ayu fag ngay taw te, Wam gfaning. Dewa katanya, amatangani, ankakbang Dius nu gfagtainan ayu.

¹² Gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, gtungud yay furuan Suduma kafag ngay furuan nu gafaurianan.

¹³ Ida, ida am, furuan Kurasin at ngay taw. Ay ida, ida am, furuan Betsaida at ngay taw. Nu nafakamulun akdi ku mabalyanan fag ngay fakamulun sas furuan Tiru ay furuan Sidun, kata ku fakamulun sa ayu, glugo wa ro gugat nu naubun at ngay asalanan, ay nasulun tagfantaras fag lanbung, ay anggan malunggung sisad dafug, laman gfalag te, naubun at ngay asalanan.

¹⁴ Gina ban fanginsafulan asalanan fag menit, at faurianan sa ayu amabiat yap furuan Tiru ay sas furuan Sidun at ngay taw at faurianan.

¹⁵ Ay am, furuan Kapernaum at taw, o nu gamatangan am ayu, e namabat ban ayu sas banwa. Duan, ay fakadasugan sa way at ngay kinbul at talun.

¹⁶ Kanya nu gdungugan tua ayu, gdungugan yangay angku. Ay kanya nu kauri way gdungugan ayu, kauri gdungungan anggan angku. Ay kanya nu kauri angku, kauri way anggan at nasugu angku.

¹⁷ Kafag fituk safulu nfoli wan ay guseganan te, Em Fun, dewa ngay tagfafansaful gfaning emi nu nalong ami sam fagmabalyananun.

¹⁸ Ay Isus nalong anya te, Nalag au Satanas nu katong signans banwa kata sik kilat.

¹⁹ Amatangani, nafon au ayu fagmabalyananun nansiad sas ule ay agipan, ay gbabo tam fawayan at fagmabalyananun fagayu. Ay wa ban e gfasait ayu.

²⁰ Dewa katanya, lag guseganan te, at mauri fag ngay falad gfaning ayu. Useganani way aroro ay ngayan anriruk wan sas banwa.

²¹ Ginanya sirut, at Masine fag Falad nafauseganan Isus, ay Isus glong te, Mama, o wan banwa at Fun ay anggan daga at Fun. Fadi fadi nafamasuksuk tuo ku foyungan at masuad sat mamatanganan fag ngay taw ay sat ke fagsafulun fag ngay taw, ay nafasure tuo ku foyungan at masuad sa takata sik ngay sisian fag taw. Kin, Mama, aroro katanya tua am fakaylatun.

²² Ay we taw saful te, sinu at Baguama, nu bunway ku Mama way lang tagsaful. Ay we taw saful te, sinu ku Mama, nu bunway au, at Baguama, tagsaful. Ay kayu ku fakaylatun gfasaful, anggan kanya fag ngay taw saful yangay.

²³ Ay Isus anbiling ay at faglongan sa way lang at ngay tagadal nu glong te, Guseganan sik taw, at nalag kafag fakamulun kata ay ngay faglagun katsi.

²⁴ Aroro glong au ayu te, ngayu Dius at taglong ay ngayuk fun daul ebi kaylat glag ay faglagun, ay kanya wa nalag. Ay kanya kaylat gdungug ay fagdungugun ay wa nadungug.

²⁵ Ay sik tagfoyung Muisis at longan anlindug ay gfaskud Isus. Kanya nalong te, Takamoyung, tain ku fakamulun ban, laman magbilug kban leleg at yud e fakatabuan.

²⁶ Ay Isus ginto anya te, Nataw at kinriruk sis Muisis at longan. Foyungi angku.

²⁷ Ay kafag taw nabalus te, Esugi am Fun, am Dius, sas fagdaul am amatanganan, ay sas fagdaul am fakaylatun ay sas fagdaul am fagmabitsugun ay sas fagdaul am fagsafulun. Ay esugi am iba kaksvn nu kesug o emu.

²⁸ Isus nalong anya te, Matuyan am famalus. Fанинgi takatanya, ay gleleg tua ban o.

²⁹ Ay kafag taw kaylat at iba nu gamatangan te, Sia sik taw matuyan. Nu katanya kanya nalong sas Isus te, Sinu ku iba.

³⁰ Ay Isus nafaydayuanan te, Sik taw gtagbung signans Erusalem, laman umdasug sas Iriku. Ay kanya nabalabagan tagfangkamul. Kafag ngay tagfangkamul nabul at lanbung ay nafalang daul ay nalo wan ay naubun kafag taw gina gakabulun.

³¹ Ginanya, sik tagfon fanggalangun gtagbung sa sangaba dalan, ay nu nalag, nasaruyan way daul sas day dalan.

³² Ay sik taw Lebi, gdalan yangay sanya, ay nadama way lang kafag taw ay nasaruyan way daul sas day dalan.

³³ Ay sik taw signans talun Samaria gina glo ndasug sanya. Ay nu nalag kafag taw, kanya kafanyu anya.

³⁴ Ay kanya nkakbang ay nafutus at sugat nu nafatayuk langis ay fanlanu, ay nafutus sit ngay fagfalangan. Ay kanya nafasakay kafag taw sa aro taw at asnu ay nataban sas bale fakadasugan, ay anggan nafalaga anya.

³⁵ Ay nus balabag wan, kafag taw Samaria nabul sik ngay salapi ay nafon sas tagalaga bale fakadasugan ay nalong te, Alagai fia anya, ay nu nfoli kban, gfamut kyay nu gtungud yay tuy am nafon anya.

³⁶ Isus nainto sas tagfoyung Muisis at longan te, Sinu nu gamatangan o, kanya fag tuluk taw, kafag nafangkamulan at iba fia.

³⁷ At tagfoyung Muisis at longan nabalus te, At takafanyu. Ay Isus nalong anya te, Loi wan ay fанинgi anya.

³⁸ Kaduge Isus ay at ngay tagadal glo, kanya ndasug sa sik furuan ay sik mangena at ngayan Marta, gfasakbo anya sat bale.

³⁹ Ay Marta at faduksay at ngayan Maria. Maria namalunggung sa tam Fun at darafa ay gdungugan at foyungan.

⁴⁰ Ay Marta gamatangan gugat, aroro ngayu at fakamulun ay at fagfagananun. Ay Marta nkakbang sas Isus ay nalong te, Ku Fun, o wo e amatanganan te, ku faduksay naubun angku, laman au way sesadi gina au gfalghanan. Nu kafanyu tuo, sugui ku faduksay te, gubuki angku.

⁴¹ Tam Fun nabalusanya te, Marta, Marta, ngayu am fagafanawaun ay am fagasalaganun.

⁴² Sadi way sik taw at fagayudanun fia. Ay Maria nafili wat masine, ay we mafaago signananya.

Lukas 11

¹ Isus gdarangin sa sik talun, ay nu ntabu wan, at sadiat tagadal nalonganya te, Em Fun, foyungi emi, laman gdarangin ami, kata Uan ebi nu gfoyung at ngay tagadal.

² Ay Isus nalong te, Nung am gdarangin, longi te, Em Mama, Masine at ngay taw nu gseg emu. Masine oi tua ban tagfagtainan taw,

³ Foni emi em fakonun kayu menit,

⁴ Ay falyami em ngay asalanan, aroro anggan ami namalyam ami fagayu taw nu e asalanan sa emi. Dirii emi laman dimi gafaskudan sas asalanan.

⁵ Isus nalong sa anya te, Am at sadia, nu e faduksay am, ay nu ndasug am sat bale swabilug yabi ay get wam say faduksay te, Sama, foni angku sik fakonun,

⁶ aroro e sik bagu kadasug sa ku bale, ay dakwa e fon yafun,

⁷ o ay faduksay gbalus signan at basad bale te, Lag gfafulawan angku. Nadingding kwan ku sakbawan, ay ku sisian maful sa angku sa em igyan. Kwa malindug laman namon au emu am fagetun. O katanya at longan. Duan.

⁸ Isus nalong yangay te, Glong au ayu te, kanya dewa kauri kalindug laman namon ayu, aroro kanya ay faduksay, kanya namalindug wa fia ay namon ayu ay fakaylatun, aroro gurungan am get.

⁹ Glong kyangay te, Eti, ay e mon ban sa ayu. Rvbvyi, ay e lumag ban am. Atuki, ay e lumuang sa ayu.

¹⁰ Aroro fagayu taget mul wa ban fia. Ay fagayu tagrvbvy lumag tua ban fia. Ay fagayu takatuk e lumuang wa ban fia sa anya.

¹¹ Am at ngay mama ay sisian nu get sik albon, o abat nga te ro am namon sik albon, o namon way ro am anya sik ule. Duan.

¹² Ay ay sisian nu get sik iklug, o namon ro amanya sik agipan. Duan.

¹³ Ay dewa am sik ngay mauri fag taw, saful tuam gfon at masine sa ay sisian, ay ay Mama sas banwa, gtungud yay daul nu gsaful gfon at Masine fag Falad sas nus nga sinu taget sa anya, o kin.

¹⁴ Isus gaiyan sik tagfafansaful gfayud maaringang, ay nu naiyan wan, aro taw fag taw at yud maaringang, maaringang wan. Ay sanya fag ngay taw andulo.

¹⁵ Ay tiba nalong te, Nu gaiyan tagfafansaful, at fagmabalyananun signinan way Lango at Fun, aroro kanya tagfafansaful at fun.

¹⁶ Ay tiba kaylat namaskud Isus, ay get laman gfalag sik mabalyanan fag fakamulun signans banwa tagfatoglag te, Isus signans, Dius.

¹⁷ Isus nasaful kafag ngay taw at amatanganan ay nalong anya te, Kayu fun at taw nu gawayan way gugat, abandi ban kafag fun we fagsuguan ya. Ay sik bale at taw nu gawayan gugat, abandi ban kanya fag ngay taw we sanya ya.

¹⁸ Ay Satanas nu gfawayan way sat sadili, wa ban gtaglayun at fagmafunanun, o kin. Nalong au katanya aroro glong am te, ku fangaiyan tagfafansaful signinan ways Lango at Fun at fagmabalyananun.

¹⁹ Ay ku fagmabalyananun, ku fagmafaiyanun tagfafansaful, nu signinan way Lango at Fun, daginan way nunda ay fagsuguan at fangaiyan tagfafansaful. Ay ay fagsuguan at fakamulun gfalag te, wa matuyan ay longan.

²⁰ Ku fagmabalyananun ku fangaiyan tagfafansaful nu signinan tuas Dius at fagmabalyananun, amatangani Dius gfagtainan wa ayu.

²¹ Sik mabalyanan fag taw nu e fangaway, ay nu naulit at bale, we tagfangkamul kadasug sanya.

²² Ay tibak taw tagtungud yay nu mabalyanan nu ndasug ay nababo kanya fag taw, at kindasug gbul ro at fangaway at fagsegun ay nangafud at nabul fag ngay ramraman sat ngay fagsuguan.

²³ Ay nus nga sinu nu dway ggubuk angku, kanya gfawayan way angku. Ay nus nga sinu nu dway gfaful taw sa angku, kanya gfasaruayan way at ngay taw.

²⁴ Sik mauri fag falad naubun aro at fagbanwanan fag taw, ay nalo sa sangay talun at yud e mamam, laman nanrvbvy tibak fagfaingalayan. Ay we nalag. Ay kafag mauri fag falad gamatangan te, Kafoli kyay siring sa ebi ataw ku bale.

²⁵ Ay nu ndasug sanya, manlag di malanu ay masine.

²⁶ Ay kafag mauri fag falad nalo ay nataban yay fitu yak mauri fag falad. Ay kanya fag fitu gtungud yay anya nu mauri. Ay kanya namanwan sanya fag taw, ay kafag taw nkugat yay signinan ebi ataw nu mauri.

²⁷ Kaduge Isus garingang, sik mangena gbia nu nalong signan swa taw te, Guseganan kafag mangena at nafasalug emu, ay at nafasusu emu ebi.

²⁸ Ay Isus nalong te, Dewa katanya, kaugat yay nu guseganan, kafag taw tagdungugan Dius at longan ay gfaning.

²⁹ Kaduge sanya fag ngay taw gfasidsikfitan lang Isus, Isus glong te, Mauri wayam, ay gyalagun am sik mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, signan aus Dius. Ay wa ban e gfalag ayu sas day at fakatoglagan at kindasug sas Dius at taglong Unas.

³⁰ Ebi Unas at fakamulun sik ke fakatoglagan fag fakamulun sas taw Ninibe, kata yay angku, Taw at Baguama, ku fakamulun, sik ke fakatoglagan fag fakamulun sa ayu.

³¹ Ay sik mangena, ebi talun Seba at fun, gdog yangay ban gleleg gfasfuan ayu gina ban fanginsafulan asalanan fag menit. Ay ginanya kafag mangena lumong sa baliwa ayu te, mauri ay fakamulun. Aroro kafag mangena ndasug sas fun Sulumun signans fungfung daga, laman nandungugan fun Sulumun at mamatanganan fag longan. Ay amatangani, e ndasug ste katsi, gtungud yay fun Sulumun.

³² Ay ebi fag ngay taw Ninibe gdog yangay ban gleleg gfasfuan ayu gina ban fanginsafulan asalanan fag menit. Ay ginanya ban at ngay taw Ninibe lumong sa baliwa ayu te, mauri ay fakamulun. Aroro at ngay taw Ninibe naubun tua at ngay asalanan gina nadungug Unas at foyungan. Ay amatangani, e ndasug ste katsi, gtungud yay Unas.

³³ We taw namasalung sik salung ay namasas daga bale ay nanskulub sas daga alungkung. Kanya namasa tua fias fagfolian salung, laman at ngay taw nu nasakbo lumag at mayamag.

³⁴ Am mata am bilug at salung. Nu malio tua am mata, am bilug mayamag yangay. Ay am mata nu dway malio, am bilug madulum way.

³⁵ Nu katanya, mataganani, laman am amatanganan te, am mayamag, bunwa fagmadulumun.

³⁶ Fagdaul am bilug nu mayamag tua, ay nu ddi e afud madulum, kanya masulo tua, kata sik salung at damlag nu gyamag emu.

³⁷ Kaduge Isus garingang, sik taw Mafalayun nagewan Isus laman gfasfuan anya kon at matawan. Ay Isus nasakbo ay namalunggung sat fagfangonan.

³⁸ Kafag taw Mafalayun andulo daul nu nalag te, Isus wa gfaning at mangaguyang at faugali nu gfegus at daluap gina nanmatawan.

³⁹ Ay tam Fun nalong anya te, Am, ngay taw Mafalayun, gfegus am ay faginuman fag taya ay ay laman at guyuy. Ay ay basad taw mapnu fagfanganbianun ay fagmauriun.

⁴⁰ Wam e amatanganan ya. Kanya nu naawat at guyuy, naawat anggan at basad, o kin.

⁴¹ At masine, afanyui at yud e kwa ay foni anya sginan ay basad, laman fagayu tagsi ayu masine wan.

⁴² Ida ida am, taw Mafalayun, aroro gfon am at fasafulu kafud sas Dius sginan ay balanuy ay ay banglad ay fagayu ay famaebakayuk ay fakonun, ay kalyam am nu gfakamulun am at matuyan sa ay iba, ay nu kesug am Dius. Nu ddi am nalyam at maksvn fag suguan, dangay kalyam anggan talay fag suguan.

⁴³ Ida ida am, taw Mafalayun, aroro ay fakaylatun at masine fag fagmalunggungan sa sangay bale fakafulan, ay nu sa wa sad wabilug furuan, kaylat am at ngay taw nu gseg ayu.

⁴⁴ Ida ida am, aroro am wan takata sik ngay fagfolian at kinbul at yud kalag, ay at ngay taw nu nadalan sanya wa nasaful te, e fagfolian.

⁴⁵ Sik tagfoyung Muisis at longan nalong sas Isus te, Takamoyung, nu nalong o katanya, gagrasi wo anggan emi.

⁴⁶ Ay Isus nalong te, Ida ida am, tagfoyung Muisis at longan, aroro gfafasan am sas fagayu taw at mabiat fag fakamulun, ay wam ggubuk, nus di am glangbud sumyu.

⁴⁷ Ida ida am, aroro kawat wayam Dius at ngay taglong at fagfolian. Ay ay ngay mangaguyang ebi nafabul kanya fag ngay taglong.

⁴⁸ Ay anggan am, gfadiuganan wayam ay ngay katungudan at fakamulun, aroro kanya at nafabul, ay am wan at naawat at fagfolian.

⁴⁹ Fakatanyaun e rirukan sas Dius at Fagsafulun te, Sumugu au ku ngay taglong ay ku ngay nasugu sas taw Udyu. Kanya gfabul ay gfauri ban tiba.

⁵⁰ Sumugu kban kafag ngay taw sa ayu laman e faurianan ban am, aroro fagayu Dius at taglong at kinbul, sginan ngays fakasigadan tam fagdaul daga,

⁵¹ sginan ebi at faurianan sat nafabul Abel anggan at faurianan sat nafabul Sakarias. Kanya nbul sis wabilug fagirugan fanggalangun ay Dius at Bale. Katanya wa fia, glong au ayu te, matuyan wa fia, e faurianan ban am aroro takatanya fag fakamulun.

⁵² Ida ida am, tagfoyung Muisis at longan, aroro gsuksuk wayam fagsafulun at fanluang. Ay am, wam nasakbo, ay am, gsalag wayam takaylat gsakbo.

⁵³ Isus nu galoun wan sanya ginan fag bale, gfasigad sanya ginan at ngay tagfoyung Muisis at longan ay at ngay taw Mafalayun nu kadotama wa daul anya, ay kanya ginto wa ginto fagayu at fakaylatun sas Isus,

⁵⁴ aroro kanya grvbvy at balyawvtan laman manggamat Isus at longan yud matuyan.

Lukas 12

¹ Kaduge nia sik ngay taw ngayu ngayu maful, ay kanya gfansidsiadan way lang tiba. Ay Isus nalong taguna sat ngay tagadal te, Lag gfaning taw Mafalayun at fakamaninanun, aroro at fakamaninanun kata sik famaura tinapay.

² Aroro fagayu at yud kalag umsure ban, ay fagayu at nasuksuk e sumaful ban.

³ Fagayu ay longan sas madulum e gfasure ban sasad mayamag. Ay ay naibugan sasad suluk e gfoyung ban laman fagayu taw dumungug.

⁴ Ku ngay faduksay, gfoyung au ayu te, lag kalimu tagfabul ay bilug, aroro nu ntabu wan, kanya ban we fagmatafakamulunun ya.

⁵ Gfararang au ayu te, kanyai ban ay fakalimuun, alimui kanya nu ntabu nu gfabul ay bilug, e fagmabalyananun gukas ay falad sas Afuy Daul. Kin alimui wa fiaanya.

⁶ At famayad limak maya duak salapi daga, o kin. Ay Dius wa nalyam nus di sadik maya.

⁷ Ay anggan ay buk fagayu Dius natap wan. Lag kalimu, ay kamafanudan gtungud yay sik ngay maya.

⁸ Ay glong au ayu te, fagayu taw nu gfoyung sa tiba te, Au gafanud au sas Isus, anggan au, Taw at Baguama, namoyung kyangay ban sas Dius at ngay tagbarita te, Kanya ku taw.

⁹ Ay kanya fag taw nu kauri way gfoyung sa tiba te, Gafanud au sas Isus, anggan ban au kauri kway namoyung sas Dius at ngay tagbarita te, Kanya ku taw.

¹⁰ Nus nga sinu at ke mauri fag longan sa angku, Taw at Baguama, mafafalyam yay ban. Ay dewa katanya nus nga sinu at ke mauri fag longan sas Masine fag Falad baliwa, duan, we mafafalyam ya.

¹¹ Tiba nu nabuba ayu sat bale fakafulan ay sa sangay funan ay sa sangay ke fagmabalyananun at daga salubangan, lag gafanawa te, Tain ro siring em famalus, ay tain ro em longan.

¹² Aroro ginanya ban at Masine fag Falad gfoyung ayu ay longan ban at masine.

¹³ At sadis tagsanya fag ngay taw nalong sas Isus te, Takamoyung, longi sa ku faduksay te, afudi wan em mama at ramraman ay foni angku ku ekwan.

¹⁴ Ay Isus nalong anya te, Ida, sama, we taw nafili angku laman nanginsaful au at masine ay laman nangafud au ay ramraman.

¹⁵ Ay Isus nalong sas fagayu taw te, Amatangani, mataganani fagfanganuranun nus nge wain, aroro sik taw at ramraman wa gfaaba at leleg, dewa ngayu daul at ramraman.

¹⁶ Isus nafoyung sik faydayuanan te, Ebi unu sik taw maramraman. Ay signan at daga ngayu at gutluan.

¹⁷ Ay kanya gamatangan te, Tain ban ku fakamulun, aroro kwe fagfasakboan ku nagutlu fagayu.

¹⁸ Ay kanya nalong te, Kata tuy ku fakamulun. Nangiklas kban ku bale famoy ay gdog kyay nangawat gtungud yay katsi. Ay sanya wa ban nu namaful au ku nagutlu ay ku ramraman.

¹⁹ Ay glong kban sa ku sadili te, Ngayu ku ramraman katsi, sak wan dewa ban ngayuk banwa. Kamato kway ban lang, gfangon kway ban lang, ginum kway ban lang, ay anggan nanguseganan kway ban lang.

²⁰ Ay Dius nalong anya te, Ida, o nunda wo e amatanganan ya sit dayu. Katsi ro sad yabi namul kwan am falad. Ay nu katanya sinu ban at namul fagayu am nafalghanan fag ngay ramraman.

²¹ Katanya at kumdasug ban sa sik taw at nafalghanan at ngay ramraman ste swa daga, ay wa ngap maramraman sas Dius.

²² Isus nalong sat ngay tagadal te, Nu katanya, glong au ayu te, lag gafanawa sa ay leleg te, Diginan ban em fakonun. Ay lag gafanawa sa ay bilug te, Diginan ban em lanbung.

²³ Aroro ay leleg at kamafanudan gtungud yay sik fakonun, ay ay bilug at kamafanudan gtungud yay sik lanbung.

²⁴ Amatangani te, sik ugak we tanum ay we gutluan. Kanya we bale famoy ay we bale fagfafulan. Dewa katanya Dius e famaoon tua anya. Ay ay kamafanudan gtungud yay daul sik ngay manuk tungud.

²⁵ Sinu am at mafafaaba ay leleg nus di sik kadugayan sirut signan ay fagafanawaun.

²⁶ Ay nu dwayam mafafakamulun kadaul oma kanya fag fakamulun sirut, wain ro ay fagafanawaun sa ay fakaylatun tiba.

²⁷ Amatangani sik ngay barugwak. Kanya wa gbalbe ay wa kawat lanbung. Ay nus nga fun Sulumun nasulun at tiba tungud at lanbung ay masine daul nu kalag, kanya ya kamasine sik barugwak.

²⁸ Dius nu gfae lanbung tua katanya makmak sa sangaba talun, dewa melo katsi, ay balabag ban e mukas wa sasad afuy, gtungud yay nu gfae lanbung makmak, nu gfae lanbung ayu. Am mangaro sik ngay taw wayam at yud maksvn nu gafanud.

- ²⁹ Ay am, lag grvbvy daul ay fakonun ay ay fanginum, ay lag gafanawa.
- ³⁰ Aroro fagayu taw sas fagdaul daga kabavn grvbvy takatanya, ay ay Mama saful wan ay fagayudanun.
- ³¹ Abat nga te am gafanawa, ugatani te, laman Dius gfagtainan ayu, ay Dius namon yangay ayu takatanya fag fagayudanun.
- ³² Lag am gafanawa, dewa am alay way, aroro ay Mama naylat gfagtainan ayu.
- ³³ Falaoi ay ramraman ay foni at nagbulan sas taw at yud e kwa. Katanya nu gbul am sik sulpa at yud karasras, ay anggan at yud e fakatabuan fag ramraman sas banwa. Aroro we tagfangkamul kadasug sanya, ay we fatung gfamin.
- ³⁴ Aroro nus nga nday ay ramraman at masine, sanya yangay ay amatanganan,
- ³⁵ Mafalganani tua gugat ay sadili ay lag gfarabung ay salung.
- ³⁶ Fанингi sik ngay taw tagfanya laman at fun nu noli signan sik fakadaduaan, at ngay tagfanya masakit nu naluang gina bagu kadasug ay gina natuk.
- ³⁷ Kafag ngay fagsuguan guseganan, at fun nu ndasug ay nu nalag te, mafuloan tua. Anud wan nu glong au ayu te, at fun namalghanan at sadili ay namalunggung at ngay fagsuguan ay namonanya at yafun.
- ³⁸ Ay dewa at fun ndasug sas wabilug yabi tewa, ay dewa bagu kadulum, nu glag nu mafuloan tua, kanya fag ngay fagsuguan guseganan tua ban.
- ³⁹ Amatangani te, sik tagbilug bale, nu nasaful di te, kaduge ro nia nu kadasug sik tagfangkamul, kanya ro fag tagbilug wa gfabayen nu e manakbo sat bale.
- ⁴⁰ Katanyai anggan am, mafalganani tua. Aroro nu kadasug au, Taw at Baguama, gina way ban am yud gamatanganan fag buknga te, kadasug kwan.
- ⁴¹ Pedru ginto te, Em Fun, nafoyung o tuy fag faydayuanan, o sa emi way lang am fagfadungugun, ay o man nga sa tuas fagayu taw.
- ⁴² Ay tam Fun nalong te, Kata tuy at matuyan ay at mamatanganan fag tagalaga. At fun nasuguanya te, Alagai fagayu ku ngay fagsuguan ay fafangoni tuaanya kayu ginan fanfangonan.
- ⁴³ Ay abandi kafag tagalaga guseganan tua gina at fun andasug ay nalag te, Ku fagfaalagaan nafaning tua ku longan fagayu.
- ⁴⁴ Anud wan nu glong au ayu te, at fun namalaga wa fia sa kafag tagalaga fagayu at ngay ramraman.
- ⁴⁵ Ay kafag tagalaga nu mauri di, kanya gamatanganan way te, Duan, glugo yay ban ku fun nu kadasug. Ay kanya gfasigad gfalang at fun at ngay

fagsuguan mangama ay at ngay fagsuguan mangena. Ay kanya kon ay ginum ay anggan galangu.

⁴⁶ Ay sik menit at fun ban umdasug gina kafag tagalaga yud mafamalghan nu glong ya ro kadasug katsi. Ay kafag fun gfauri ban daul kafag tagalaga ay namagamut wa ban sat ngay takamabo.

⁴⁷ Sik fagsuguan, dewa nasaful at fun at fakaylatun, nu dway gfaning ay nu dway gfasine at fakamulun, kanya ban gafalangan daul.

⁴⁸ Ay sik fagsuguan nu dway nasaful at fun at fakaylatun, at fakamulun dewa sak gafaurianan, di maksvn nu gafalangan. Fagayu taw nu e nafon ngayu, ngayu yangay ban at fagnamulun. Ay taw nu nafaubus nu ngayu, gtungud yay ban at naet.

⁴⁹ Isus nalong te, Ndasug au, laman gbuba au sik afuy sas fagdaul daga, ay ku fakaylatun nangus, nu nsalung wan.

⁵⁰ Ay e fagnandalanun kban fagidapun kata sik fagsurungun, ay kanbang au nu dyakmay ban au nadalan.

⁵¹ O gamatangan am te, Ku fagindasugun laman namafanabayan au sa sangay taw ste swa daga. Duan, wa katanya. Gfoying au ayu te, Ku fagsteun ang au nanfainkafudan.

⁵² Siginan katsi si sik bale at taw nu lima, ankafud tulu ay namawayan sat dua. Ay at dua namawayan sat tulu.

⁵³ Kanya nkafud, ay at mama namawayan at baguama, ay at baguama namawayan at mama. At mina namawayan at baguina, ay at baguina namawayan at mina. At nugangina namawayan at nugang, ay at nugang namawayan at nugangina.

⁵⁴ Isus glong yangay sa sangay taw te, Nu nalag wam sik linyabu nu kasure sginans fakayabian, arodi glong am te, Karak ro. Ay katanya wa ro at kumdasug.

⁵⁵ Ay nu namatangan am sik tagmara sginan at dayu, glong am te, Masugba ro katsi, ay nsure wa fia.

⁵⁶ Sik ngay fakamaninan wayam. Saful tuam at fakasafulan sa tam daga ay tam kiwang, ay wain ay fagyudun saful katsi fag ngay menit at masuad.

⁵⁷ At masine nu gfili tuam at matuyan fag fakamulun.

⁵⁸ Ay nu nalo wo say funan gasfuan at tagfantabungan emu, at masine nu gugatan o nangasadi sa anya gina yayam glao, laman wo sak gatabanan sas tagwabilug at daga salubangan. Ay laman at tagwabilug wa sak gfon emu sas tagulit bale fakaubungan, ay at tagulit wa gubung emu.

⁵⁹ Glong au emu te, Wa ban o mkalfas, yakmay o nabayad fagayu am bedan, anggan tiba alay fag salapi.

Lukas 13

¹ Kaduge nia, tibak taw sanya nafoyung sas Isus sa baliwa tibak taw Galilea, Pilatu ebi at nafabul kaduge kafag ngay taw gfon at fanggalangun sas Dius.

² Ay Isus namoyung anya te, O nu gamatangan am kafag ngay taw Galilea at ngay asalanan gtungud yay tibak taw Galilea at ngay asalanan, aroro e faurianan.

³ Glong au ayu te, Duan. Ay fagayu am nu dway am naubun ay ngay asalanan, anggan am e fakatabuan yangay ban am kata anya.

⁴ Ay anggan labi waluk taw nu nbul kaduge kafag bale ngabat sas furuan Silue antong sa anya. O gamatangan am te, Kanya gtungud yay fagayu tibak taw sas Erusalem nu e asalanan.

⁵ Glong au ayu te, Duan. Ay fagayu am nu dway am naubun ay ngay asalanan, anggan am e fakatabuan yangay ban am kata anya.

⁶ Isus nafoyung sik faydayuanan te, Ebi unu sik taw e tanum sik kayu sat gamasun. Ay kafag taw ndasug laman grvbvy at rawvg. Ay we nalag.

⁷ Ay kanya nalong sat tagalaga te, Kauri au, tulu Wak banwa nu glo au ste, laman grvbvy au at rawvg ste fag kayu. Ay kwe nalag. Fuani wan, aroro we tungkul. Kanya kamaut way lang ku daga.

⁸ Ay at tagalaga nalong te, Fagtainan, toyap katsi fag banwa. Nansaksak kyay ban sat ligung ay namasanya kyay ban sik famataglu.

⁹ Ay nu e rawvg sas fadogan fag banwa, masine wan. Ay nu dway ban e rawvg, gfuwan wa ban ta dayvm.

¹⁰ Sik famiangalay fag menit, Isus nafoyung sas bale fakafulan.

¹¹ Ay sanya e sik mangena labi walu wak banwa nu e fakasaitun. Sik tagfafansaful ebi antayuk ay nafae fakasaitun anya. Katsi kanya fagmangena wa malindug ya, grungan way lang.

¹² Ay Isus nu nalag anya, gfakbang anya ay glong te, Fagmangena, nfia wan am fakasaitun.

¹³ Ay Isus nafatayuk at daluap sa anya ay arodi vtv, kanya malindug wan ay naseg Dius.

¹⁴ Sanya fag bale fakafulan at funan kauri aroro Isus nu gfafia sis famiangalay fag menit. Ay kafag funan nalong sa sangay taw te, E unumk menit at masine gfakamulun, adasugi wan sanya fag ngay menit laman kafia, ay lagi sis famiangalay fag menit.

¹⁵ Ay tam Fun nabalus te, Am fag ngay takamaningan, fagayu am nanluas am ay karabaw ay ay kabayu signans fagfangonan, dewa sis famiangalay fag menit, laman nantaban sas fagfainuman, o kin.

¹⁶ Ay tuy fag mangena, sadi Abrayam at sugfun; Satanas nasalod anya labi waluk banwa, masine kanya nluas wan sis famiangalay fag menit, o kin.

¹⁷ Ay Isus nu nafoyung katanya, fagayu tagfawayan anya kapla daul, ay at ngay taw guseganan fagayu Isus at masine fag fakamulun.

¹⁸ Aroro katanya, Isus nalong te, Dada nu gfafaskudanan au Dius nu gfagtainan, tain nu gfasudan au anya.

¹⁹ Kanya kata sik rigrig, sik taw nabuba ay namarigrig sat ngaba gamasun. At rigrig nbia ay nu kadaul wa sik kayu, manuk tungud nanfugad tua sat sanga.

²⁰ Isus gdog yay nalong te, Tain nu gfasudan au Dius nu gfagtainan.

²¹ Dius nu gfagtainan kata sik famaura tinapay. Sik mangena nabul at famaura ay nafasuglatan naawat tinapay, kadaul sik sabi. Ay arodi fagayu at naawat ankura wan.

²² Isus nataglayun sat dalan sas Erusalem ay nadalan sa sangay furuan ayu daul ay sa sangay furuan ayu sirut, ay nafoyung sanya.

²³ Ay sik taw ginto Isus te, Ku Fun, o gsadsadian way at kumlangfe. Ay Isus nalong te,

²⁴ Ugatani nu gsakbo am sat talay fag sakbawan, aroro gfoyung au ayu te, ngayuk taw kaylat ban gsakbo ay wa masakbo.

²⁵ At tagbilug nu nlindug ay nu nadingding at sakbawan, malindug am sas day bale ay katuk sas sakbawan ay glong am te, Fagtainan, luangi, fasakboi emi. Ay kanya malus te, Kwa saful daginan am.

²⁶ Ay ay longan ban te, Ebi nafangon ami ay nainum ami ebi gasfuan emu. Ay nafoyung o emi sa em fagawean.

²⁷ Ay at Fun lumong ban ayu te, Kwa saful daginan am. Loi wan fagayu am, tagfakamulun mauri.

²⁸ Nu nalag ban am Dius nu gfagtainan Abrayam ay Isak ay Akub ay anggan fagayu Dius at taglong, ay am wan at naiyanan, gwayway ban am ay gfaringgit ay bagang.

²⁹ Ay umdasug ban taw signans fakamenitan ay signans fakayabian ay signans wala ay anggan signans siun, laman malunggung sas fagfangonan sas Dius at fagfagtainanun.

³⁰ Ay amatangani, tibak taw at naguyanan katsi, gumuna ban, ay katsi at naguna tiba kanya ban gaguyanan.

³¹ Kaduge nia, tibak taw Mafalayun ndasug ay nalong sas Isus te, Loi wan, aroro fun Erudes kaylat gfabul emu.

³² Ay Isus nalong anya te, Afolii wan ay foyungi sanya fag tinggalung te, Dungugani, gaiyan au tagfafansaful ay gfafia kyay taw katsi ay anggan balabag, ay sis fatuluk menit gfatabu kwan ku fakamulun.

³³ Dowa katanya, glo kwa sa ku dalam katsi ay balabag ay anggan at dayu fag menit, aroro wa masine sik taglong nu kabul nu di yakmay sas Erusalem.

³⁴ Erusalem, Erusalem, o wan ebi at nafabul Dius at ngay taglong, ay nafana o gang at nasugu sa emu. Ay katsi ngayu ginan koma namaful fagayu am taw, kata sik fanginan nu gfaful at riangan sat daga fakfak, ay wo kaylat.

³⁵ Vy, taw Erusalem, ay fagbanwanan we galaga. Ay wa ban am nalag angku, yakmay am nalong te, Segi takadasug sas Dius at fagmabalyananun.

Lukas 14

¹ Sik famiangalay fag menit, Isus nasakbo sa sik taw Mafalayun at fun at bale, laman gfangon. Isus nu ndasug, at ngay taw sanya gulit, laman sumaful at fakamulun.

² Ay sanya sik mangama mabaga fag dua at bitis, ay anggan fagdua at take.

³ Ay Isus ginto sat ngay tagfoying Muisis at longan ay sat ngay taw Mafalayun te, O gfaning tam faugali dewa gfafia sis famiangalay fag menit, ay o duan.

⁴ Ay kanya wa gbalus. Ay Isus gfakbang kafag taw ay nafafia anya ay nafalao.

⁵ Ay Isus nalong te, Fagayu am nu e ntong sas lusung, kata am munama ay ay baka, ay dewa sis famiangalay fag menit, arodi namul am signan sad alian, o kin.

⁶ Ay kanya wa mafabalus.

⁷ Isus nalag at nagewan fag ngay taw nu malunggung sat masine fag fagmalunggungan sas yafun daul. Ay Isus nafoyung anya sik faydayuanan te,

⁸ Sik taw nu nagewan emu sas fakadaduaan fag fakonun, lag o gfilli sat masine ayu daul fag fagmalunggungan, bangaran kafag taw gumewan sik taw tagtungud emu.

⁹ Ay at taggewan ayu fag dua, kadasug ay glong emu te, Tsi way o, tuyi tua fag taw taguna. Ay nu katanya, kapla ro wo glo sat tiba daga fag fagmalunggungan.

¹⁰ Am iba nu nagewan emu, adasugi ay alunggungi sat tiba daga fag faglunngungan, laman at taggewan nu ndasug, glong emu te, Sama, sna o. Malunggungi sat masine fag faglunngungan. Ay nu katanya, fagayu at malunggung, am ufud sas fagfangonan, nalag te, gsuyu emu.

¹¹ Aroro fagayu taw nu kamatungudun way, abandi ban e gfababa anya, ay kanya nu kamababaun tua, abandi ban e gfabat kanya fag taw.

¹² Isus nalong yangay sat taggewan anya te, Nu e falganan o sik yafun ay tangayu fag fakonun, lag ggewan sam bale am faduksay ay am ngay fagues ay am ngay lagbe ay anggan am ngay fasabale at maramraman, aroro kanya gfasud ban ggewan emu sat bale ay gfasud emu.

¹³ Nu e ngayu o fag fakonun, gewani sam bale at yud e kwa, ay at yud mafalelegan at take ay at bitis, ay at yud malo, ay anggan at yud glag.

¹⁴ Ay at masine umdasug ban sa emu, aroro kanya fag taw wa mafasud emu. Ay Dius wa ban tagfasud sa emu gina at matuyan fag taw gdog gleleg.

¹⁵ Sadi at malunggung sas fagfangonan, nu nadungug Isus at longan, nalong sas Isus te, Guseganan kafag taw nu nanfangon sas Dius at fagfagtainanun.

¹⁶ Ay Isus nalong anya te, Ebi sik taw nafatama sik ngay fakonun ngayu, ay nagewan ngayuk taw.

¹⁷ Ay nu gafangonun wan, kanya nasugu at fagsuguan sat faggewanun laman glong te, Adasugi wan. Mafalghanan wan fagayu.

¹⁸ Ay fagayu at nafoyung, gsud yay e fanlonganan. At taguna nalong sanya fag fagsuguan te, Bagu kyay gbul sik daga ay at masine nanlag kyay. Foyungi am fun te, Wa kalong ya.

¹⁹ Ay at sadie nalong te, Bagu kyay gbul limak dadua baka, ay glo kyay laman namaskud au nangali. Foyungi am fun te, Wa kalong ya.

²⁰ Ay at sadie nalong yangay te, Bagu kway kamubay, ay kwa madasug.

²¹ At fagsuguan nfoli ay nafoyung sat fun. At tagbilug bale kadotama nu nalong sat fagsuguan te, Masakiti sas dalan daul ay sas dalan ayu sirut sa tam furuan, ay fastei at taw yud e kwa fag ngay taw, ay at yud mafalelegan at take ay at bitis, ay at yud glag, ay anggan at yud malo.

²² Ay at fagsuguan nu nfoli wan, nalong te, Fagtainan, ntabu wan am longan, ay ya mapnu am bale.

²³ Ay at fun nalong sat fagsuguan te, Loi wan sas wabilug furuan fag dalan, ay sas gamasun fag dalan, ay fabuluni at ngay taw, laman umkapnu ro ku bale.

²⁴ Aroro gfoyung au ayu te, ebi ku nagewan fag taw, nus di sadie we nanangon ku tagbia fag yafun,

²⁵ Ngayuk taw nangalo Isus gina glo, ay Isus anbiling ay nalong anya te,

²⁶ Sik taw bunwa ku tagadal, dewa ndasug sa angku, nu dway kesug angku gtungud yay nu kesug at mama, ay at mina, ay at tina, ay at sisian, ay at faduksay, ay anggan at sadili.

²⁷ Nus nga sinu nu dway nafasanan at fasulungan kayu ay nangalo angku, bunwa ku tagadal.

²⁸ Aroro fagayu am nu kaylat am kawat sik tagbia fag bale, malunggung yayam taguna ay gamatangan am te, O mafatabu ktua ban.

²⁹ Aroro nu nafasigad wam naturuk ay nu dway am mafafatabu, fagayu at nalag gfalingun ayu te,

³⁰ Kanya fag taw, dewa nafasigad, wa mangaro mafafatabu at bale.

³¹ Ay sik fun nu nalo laman namawayan tibak fun, kanya namalunggung yay taguna ay gamatangan te, O ku safuluk libuk tagfawayan mababo at tibak fun at duak safuluk libuk tagfawayan.

³² Ay nu dyay ro mababo, at taguna fag fun nasugu at fagsuguan gina at tibak fun ngayayu yay, laman nanfalukme anya.

³³ Ay nu katanya, nus nga sinu nu dway naubun fagayu, kanya bunwa ku tagadal.

³⁴ Masine tamis, dewa katanya, tamis nu dway e kanamnam ya, tain ro nu gdog yay katamis.

³⁵ Nu katanya, kafag tamis we tungkul, dewa sas tanum ay dewa sa tam famataba. Taw gukas wan. At ke talinga, dungugani.

Lukas 15

¹ Sik menit at ngay tagbul famayad sat fun ay at ngay tagasalanan nkakbang sas Isus laman gdungugan.

² Ay at ngay taw Mafalayun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan gibugan te, Kafag taw gfakamatoan tagasalanan ay gfasfuan anya nu gfangon.

³ Ay Isus nafoyung sik faydayuanan te,

⁴ Nu sik sandan ay tupa, ay nu nalyam wan at sadi, gubun yayam at siamk safulu e siam sis talun at yud e taw ay narvbvy am at nalyam, yakmay am nalag.

⁵ Ay nu nalag wam, nafasanan wayam lang, ay guseganan.

⁶ Ay nu ndasug wam sa ay bale, namaful am ay faduksay ay ay fasabale ay glong am te, Useganani fasfuani angku, aroro nalag au ku tupa, aro at nalyam.

⁷ Glong au ayu te, katanya yangay sik tagasalanan nu naubun at ngay asalanan, e guseganan ban sas banwa gtungud yay nu guseganan sa sik masine fag ngay taw at yud e asalanan at fagubunun

⁸ Sik mangena e safuluk salapi, ay nu nalyam at sadi, kanya nafasalung sik salung ay nalanu at bale ay grvbvy gugatan yakmay nalag.

⁹ Ay nu nalag wan, kanya namaful at ngay faduksay ay at ngay fasabale ay glong te, Useganani fasfuani angku, aroro nalag kwan ku salapi, aro at nalyam.

¹⁰ Glong nu ayu te, katanya yangay Dius at ngay tagbarita at fagusegananun, sik tagasalanan nu naubun at ngay asalanan.

¹¹ Isus nafoyung te, Sik mangama at baguama dua.

¹² Ay at fuyu nalong sat mama te, Mama, foni ban angku sik afud am ramraman. Ay at mama naafud fagayu sat baguama fag dua.

¹³ Ay wa glugo at fuyu nafaebayad fagayu, ay gfaful at salapi ay nalo wan sa sik talun ngayayu. Nu ndasug wa sanya, kanya nafamin at salapi sat fagalabianun.

¹⁴ Ay nu namin wan fagayu at salapi, sik fanlunus daul ndasug sanya fag talun, ay kafag baguama we kwa ya.

¹⁵ Ay kafag baguama nanantungul sa sik taw sanya fag talun. Ay kanya fag taw nasugu anya sas fagbaugan, laman namaug at ngay bumbu.

¹⁶ Ay at kaksvnan kafag baguama nu kalunus, kaylat wa kon bumbu at fakonun alampisaw. Ay we taw nafon anya, nus di alay sirut.

¹⁷ Kafag baguama at amatanganan nfoli sa anya te, Ngayu ku mama at fagsuguan ay e fakonun tua ay e sawad yay, ay au umbul kwan ste sas lunus.

¹⁸ Lumo au laman umdasug au sa ku mama, ay nanlong kban anya te, Mama, e nasalan au sas banwa, ay anggan sa emu.

¹⁹ Wo masine ya gngayan angku te, Baguama. Kata kway lang am fagsuguan.

²⁰ Ay at baguama nalo ay ndasug sat mama. Gina ngayayu yay, at mama nabanawan ay kafanyu. Ay masakit at mama nu kakbang ay nu gugwan ay nu gayuk at fingi.

²¹ Ay at baguama nalong anya te, Mama, e nasalan au sas banwa, ay anggan sa emu. Wo masine ya gngayan angku te, Ku baguama.

²² Ay at mama nasugu at fagsuguan te, Masakiti, fastei at masine fia fia fag lanbung ay falanbungani anya. Fasuluni sik fanumyu sat sumyu ay lapak sat darafa.

²³ Fastei tam baka riangan, tam nafataglu, ay filasi, laman kon watam ay guseganan watam.

²⁴ Aroro tuy ku baguama, ebi tuga wa nbul, ay katsi gdog yay gleleg. Kanya ebi nalyam wan, ay katsi nalag kyay. Ay at ngay taw gfasigad guseganan.

²⁵ Ay at baguama at sadi, at kaka, sas gamasun. Ay guli wan ay nu kakbang Wat bale, kanya nadungug nu gfawang ay at ngay taw nu gpalakpak.

²⁶ Ay at kaka nafakbang sik fagsuguan ay ginto at fakamulun at masuad.

²⁷ Ay at fagsuguan glong anya te, Am arian ndasug. Ay am mama nafilas at riangan baka, at nafataglu, aroro nfoli yay am arian, ay di e fakasaitun.

²⁸ At kaka kadotama ay kauri gsakbo sasad bale. At mama naduksun ay nafalukmeanan glong te, Anin ngatu, sakboi wan.

²⁹ At kaka glong sat mama te, Amatangani, ngayu wak banwa nu gfaning au emu kata sik fagsuguan, ay kwe nafamabo am longan. Dewa katanya, wo e nafon angku nus di sadik riangan kambing laman guseganan au gasfuan ku ngay faduksay.

³⁰ Ay tuy, am baguama, ebi at nafamin am ramraman sat ngay nafanugtug, ay nu ndasug wan, gfilas o tam baka riangan, tam nafataglu.

³¹ Ay at mama glong anya te, Munama, kabavn galو wayo angku, ay fagayu ku ramraman am ramraman.

³² At masine nu guseganan tam ay nu kaylat tam, aroro ebi am arian takata at kinbul, ay katsi gleleg yay. Kanya ebi nalyam Wan ay katsi anlag yay.

Lukas 16

¹ Isus nafoyung sat ngay tagadal te, Sik maramraman fag taw e fagfaalagaan at ngay ramraman. Ay tiba nafoyung sat maramraman fag taw te, Am tagalaga nafangulan am ngay ramraman.

² At maramraman fag taw nafakbang sa anya at tagalaga ay ginto te, Nataw ngatu ku dungganan am nafakmulun. Fastei am rirukan ku ramraman, aroro wa masine nu o wa ban ku tagalaga.

³ At tagalaga gamatangan te, Ku fun gaiyanun wa angku, laman bunkwa ban at tagalaga. Tain ro ku fakamulun. Ku bilug wa makatu nanggamas, ay kapla au gfanget gugat.

⁴ Kata tuy ku fakamulun, laman ku fun nu naiyan wa angku, tiba gfasakbo yay angku sat bale.

⁵ Kafag tagalaga nafakbang sa anya gsadsadian at ke bedan sat fun, ay ginto sat taguna te, Seyu am bedan sa ku fun.

⁶ Ay at ke bedan nabalus te, Sik sandank balde langis. At tagalaga nalong anya te, Na, am tagfatuyan am bedan. Riruki limak safulu.

⁷ Ay at tagalaga ginto sat sad i te, Seyu am bedan. Ay kanya nabalus te, Sik sandank alungkung daul fare. At tagalaga nalong anya te, Na, am tagfatuyan am bedan. Riruki waluk safulu.

⁸ At yud matuyan fag tagalaga at fun nalong te, Mamatanganan daul ku tagalaga at fakamulun. At masuad, fagdaul daga at ngay taw at fakamulun sat usama gtungud yay at ngay taw at tagfaning at mayamag, nu mamatanganan.

⁹ Ay glong au ayu te, Awati ay ramraman ste swa daga ay fanfaguesan taw, laman nu namin wa ban fagayu, Dius gfasakbo ban ayu sat fagbanwanan yud e fakatabuan.

¹⁰ Sik taw nu matuyan tua sat fakamulun sirut, matuyan yangay anggan sat fakamulun daul. Ay sik taw nu dway matuyan sat fakamulun sirut, wa yangay matuyan anggan sat fakamulun daul.

¹¹ Ay nu dwayam matuyan nu gagbilug am ste swa daga at fagmaramramanun, wa ban e gfalaga sayu at matuyan fag fagmaramramanun.

¹² Ay nu dwayam matuyan sas tibak taw at fagmaramramanun, wa ban e gfon ayu fagmaramramanun ay fagagbilugun.

¹³ Sik taw wa mafasfuan mafafaning duak fun. Aroro wa kesug at sadi, ay kesug at sadi. Ay gfaning at sadi ay wa gfaning at sadi. Ay nu gfaning way sat sadi, sat sadi wa mafafaning. Wam mafasfuan mafafaning fag dua, sas Dius ay sas fagmaramramanun.

¹⁴ Ay at ngay taw Mafalayun gfalingun Isus nu nadungug at longan fagayu, aroro kanya kesug salapi.

¹⁵ Ay Isus nalong te, Dewam gfoyung sa tibak taw te, Matuyan em fakamulun, Dius saful ay amatanganan. Taw at tiba tungud at fakesugun, kanya sik mauri sas Dius.

¹⁶ Muisis at longan ay Dius at ngay taglong at rirukan e fagmabalyananun yakmay Uan ndasug. Katsi baliwa nafoyung au at Masine fag Barita sa baliwa Dius nu gfagtainan. Ay fagayu taw, maksvn nu kaylat nangaful sanya.

¹⁷ Dewa masakit banwa ay daga nu kamin, nus di sik alay sirut Muisis at longan wa kayud e masuad.

¹⁸ Fagayu taw nu naubun at tina, ay nu gdog yay kamubay, at fakamulun gfanugtug way. Ay kanya nu ndadua sa sik mangena at naubun at indugan, kanya gfanugtug yangay.

¹⁹ Ebi sik maramraman fag taw galanbungan masine ay at amak malaksi. Fagayu menit ngayu mandi at fakonun.

²⁰ Ay sit day sakbawan alad sik taw gtaygilidan, at yud e kwa ay gabuyu, at ngayan Lasaru.

²¹ Lasaru kaylat kon at nagfatongan siginan at maramraman fag taw at fagfangonan. Ay idu gsupsup Lasaru at buyu.

²² Kafag taw at yud e kwa nbul, ay Dius at tagbarita nataban at falad sas Abrayam at day tigyanan, laman Abrayam gfasun anya. Anggan at maramraman fag taw nbul, ay at tiba nafoli anya.

²³ Sat ngay kinbul at talun, at maramraman fag taw gidapan ay nabanawan ay nalag Abrayam ngayayu ay anggan Lasaru sit day tigyanan.

²⁴ Ay at maramraman fag taw nauro te, Fagtainan Abrayam, afanyui angku ay sugui Lasaru, laman gfasurung at langbud sumyu ay gfabasa ku fanlelep aroro gidapan au ste sad afuy.

²⁵ Abrayam nalong sat maramraman fag taw te, Sama, lag kalyam te, gino gleleg, mabayan tuo, ay Lasaru naidapan. Katsi kanya at ke famasunun ay o man at ke fagidapun.

²⁶ Ay kata tuy yangay, si tam wabilug, ami ay o, sik tangrawan, laman dewa ste ginan kaylat glo sanya, wa masanya, ay anggan laman sanya ginan we mastae.

²⁷ Ay at maramraman fag taw nalong te, Fagtainan, nu katanya, maksvn nu get au emu te, Sugui Lasaru sa ku mama at bale,

²⁸ aroro e lima kyayk faduksay mangama sanya, ay laman Lasaru namararang anya ay kanya wa ban kadasug ste sas fagidapun fag talun.

²⁹ Ay Abrayam nalong te, Sanya wan Muisis ay Dius at ngay taglong at rirukan, at masine kanya nu gfaning anya.

³⁰ Ay at maramraman fag taw nalong te, Duan, fagtainan, aroro sik taw nu nadog yay naleleg signan at fagmabulanan nu ndasug sanya, ku ngay faduksay mubun at ngay asalanan.

³¹ Abrayam nalong te, Kanya nu dway gfaning Muisis ay Dius at ngay taglong, kanya wa ban gafanud, dewa sik taw at nadog naleleg.

Lukas 17

¹ Isus nalong sat ngay tagadal te, Anud wan, e gfae asalanan ban, ay dewa katanya, ida ida at tagfae asalanan.

² At masine siuki tagfae asalanan at liug sa sik faglubukan gang ay ukasi anya sasad dagat, laman we gfae asalanan sa sik taw yud kaksvn tiba.

³ Amatangani am fakamulun. Am iba nu e asalanan sa emu, agrasi anya. Ay kanya nu gubun tua at asalanan, falyami anya.

⁴ Ay dewa fitu ginan sik menit kanya nu e asalanan sa emu, ay ndasug fitu ginan ay nafoyung emu te, Gubun au ku asalanan, at masine, falyami wan.

⁵ Tam Fun at ngay nasugu nalong sa anya te, Faksvni em fagafanudun.

⁶ Ay tam Fun nalong te, Nu e fagafanudun di am kadaul sik rigrig, lumong am sas tuy fag kayu te, Aguladi ay atanumi sasad dagat, ay kafag kayu gfaning ay longan.

⁷ Nu e fagsuguan o, ay at fakamulun nali daga, ay nalaga fagalagaun, ay kanya nu ndasug signans gamasun, o glong o te, Malunggungi katsi ay oni yap, o duan.

⁸ Am longan glong way o te, Seudi yap ku yafun ay fasinei am lanbung ay bubai am sineud sas fagfangonan, laman au taguna takon ay taginum, ay nu ntabu kwan, sanya ginan o man.

⁹ O gseg o am fagsuguan aroro kanya nafaning am longan, o duan.

¹⁰ Katanyai yangay ay fakamulun, nu ntabu wan nu nafaning wam fagayu, longi te, Ami fag ngay fagsuguan wam e tungkul. Nafakamulun waymi lamang em fakamulun.

¹¹ Kaduge Isus glo sas Erusalem, kanya gdalan sas fungfung talun Samaria ay talun Galilea.

¹² Ay gina kadasug sa sik furuan sirut, safuluk taw gabuyu nafablang anya. Kafag ngay taw malindug ngayayu sirut.

¹³ Ay kanya gbia nu guro te, Isus, ku Fun, afanyui emi.

¹⁴ Ay Isus nu nalag, nalong te, Loi wan ay falagi ayu sas tagfon fanggalangun. Ay gina kafag ngay taw glo, nfia wan, ay masine wan.

¹⁵ Ay at sadu nu nalag te, Nfia kwan, nfoli ay gbia nu gseg daul Dius.

¹⁶ Ay kanya nlub sas Isus at daga salubangan ay gseg anya. Kafag taw signans talun Samaria.

¹⁷ Isus nalong te, Safulu at kinfia, o kin. Dada wan at siam.

¹⁸ O tiba wa kafoli ay wa nanseg Dius. O tuy way sesadi fag taw tagsiginan tibak talun.

¹⁹ Ay Isus nalong sanya fag sadu te, Malindugi ay loi wan. Am fagafanudun nafafia emu.

²⁰ Ay at ngay taw Mafalayun nainto te, Seduge ban Dius nu gfasigad gfagtainan. Isus nabalus te, Wa ban e fakasafulan te, gfasigad wan.

²¹ Ay tibak taw wa ban nalong te, Ste wan, ay Sanya wan. Duan. Aroro Dius gfasigad gfagtainan ayu katsi.

²² Isus nalong sat ngay tagadal te, Umdasug ban tibak menit ay ginanya gyalagun wam daul at sadu Taw at Baguama at menit, ay wam lumag.

²³ Ay tibak taw nu glong ban ayu te, Sna wan, ay Ste wan, lag sanya. Lag galo kafag taw.

²⁴ Aroro kata sik limbad nu gfayamag sas fagdaul banwa signan sik tigangan, anggan sat dayu, katanya yangay ban au, Taw at Baguama, nu kadasug au fag menit.

²⁵ Ay taguna, ngayu at faurianan at kumdasug ban sa angku, Taw at Baguama. Ay kayu katsi fag ngay taw kauri ban angku.

²⁶ Kafag menit Taw at Baguama nu kadasug ban, at ngay taw kata yangay ebi fag ngay taw gina Nui fag menit.

²⁷ Ebi kanya fag ngay taw mabayan way fia nu kon ay nu ginum ay nu gdaddaduaan, yakmay ndasug ginanya fag menit, Nui nu gsakbo sasad basad sakayan. Ay at lugwak andasug ay nafabul fagayu.

²⁸ Kata yay gina Lut fag menit ebi. Ginanya fag ngay menit at ngay taw kon ay ginum ay nanamayad ay gfae bayad, ay gtanum ay anggan gbale.

²⁹ Ay Lut nu nalfas signans Suduma, ginanya fag menit, e arak afuy ay kaysukri signans banwa ay nafabul fagayu.

³⁰ Katanya yangay ban kanya fag menit au, Taw at Baguama nu kasure au.

³¹ Nu ndasug kafag menit, nus nga sinu tagsas tungud bale, ay at ramraman tagsis bale, lag gtustus laman namul. Ay anggan kanya tagsis gamasun, lag guli.

³² Lag kalyam Lut at tina.

³³ Nus nga sinu fag taw nu kesug way at leleg katsi, umkalyam ban at leleg. Ay nus nga sinu nu ddi long kesug at leleg, kanya long ban e leleg tua kabavn.

³⁴ Gfoyung au ayu te, Ginanya fag yabi e duak taw gtaladan gtiug. E nabul wat sadi, ay anfamato wa sanya at sadi.

³⁵ E duak mangena sas faglubukan gina glubuk, ay e nabul wat sadi, ay anfamato wa sanya at sadi.

³⁶ (Ay nu e duak mangama gfakamulun sis gamasun, e gbul wat sadi ay anfamato wa sanya at sadi .)

³⁷ Ay at ngay tagadal ginto te, Em Fun, dada nu katanya. Ay Isus gfaydayuanan te, Nus nga nday at bilug nu mabulan, sanya yangay ugak nu kaful.

Lukas 18

¹ Isus nafaydayuanan yangay sat ngay tagadal, laman kanya gdarangin kabavn ay laman di kalufuy.

- ² Ay Isus at longan te, Ebiunu, sik tagwabilug sa sik furuan. Ay kanya wa gseg Dius ay we fakafanyuun taw.
- ³ Ay sanya fag furuan sik fagbubayun yangay, ay kanya kabavn nalo sat funan ay glong te, Gubuki angku, aroro e fawayan au.
- ⁴ Ebi taguna kafag funan kauri ggubuk, ay abandi kanya namatangan te, Dowa yud au gseg Dius, ay dewa yud au e fakafanyuun taw,
- ⁵ aroro tuy fag fagbubayun gfasalag angku, gumubuk au anya katsi, laman di gfalufuy angku at fakadasugun gugat.
- ⁶ Tam Fun nalong te, Amatangani at yud matuyan fag tagwabilug at longan.
- ⁷ Anggan tam Dius ggubuk at filian fag taw nu guro sa anya fagngabak menit ay fagngabak yabi, o kin. O Dius gfadugean nu ggubuk.
- ⁸ Gfoyung au ayu te, Ay au, Taw at Baguama, nu gdog kyay ste swa daga, o e lagan ktua ban manga tagafanud sa angku.
- ⁹ Isus nafoyung tuy fag faydayuanan sa sangay taw takauri at usama ay tagamatangan te, Matuyan ku fakamulun.
- ¹⁰ Ebiunu, duak taw gundaud sas Dius at tagbia fag bale sas Erusalem, laman nandarangin. At sadisik taw Mafalayun, ay at sadisik tagbul famayad sat fun.
- ¹¹ At taw Mafalayun namalindug ay gdarangin sat amatanganan te, Fadi fadi ku Dius, aroro kwa gfaning tibak taw tagfangkamul ay at yud matuyan at fakamulun, ay tagfanugtug ay anggan kwa kata in fag tagbul famayad sat fun.
- ¹² Duak menit fagayu linggu nu yud au gfanon laman gdarangin. Ay au, gafud au fagayu ku nabul ay gfon au at fasafulu kafud sa emu.
- ¹³ Ay at tagbul famayad sat fun namalindug ngayayu signan tibak taw ay wa natangda, aroro kapla. Kanya grungan sirut ay glong te, Em Dius, afanyui angku, aroro au sik tagasalanan au.
- ¹⁴ Isus nafamut yay te, Gfoyung au ayu te, Kanya fag taw at natagbung sat bale antap kata sik taw at yud e asalanan sas Dius at amatanganan, ay duan at taw Mafalayun. Aroro fagayu taw nu kamatungudun way, abandi ban e gfababa anya, ay kanya nu kamababaun tua, abandi ban e gfababanya.
- ¹⁵ Tibak taw nataban at ngay sisian ayu sirut sas Isus, laman namadante sa anya. Ay at ngay tagadal nu nalag at fakamulun, gsalag at tagtaban.
- ¹⁶ Ay Isus nafakbang kafag ngay sisian ay nalong te, Fabayani wan kafag ngay sisian nu kakbang angku, ay lag gsalag, aroro Dius nu gfagtainan taw kata tuy fag ngay sisian.
- ¹⁷ Anud wan nu glong au ayu te, nus nga sinu at yud kaylat Dius nu gfagtainan anya kata sik sisian, kanya wa ban manangaful sat fagfagtainanun.

¹⁸ Sik fun ginto Isus te, Masine Takamoyung, tain ban manga ku fakamulun laman magbilug aktua ban leleg at yud e fakatabuan.

¹⁹ Ay Isus nalong anya te, Wain ro am fagnafangayanun angku te, Masine. We taw fia masine. Dius way at masine fia fia.

²⁰ Saful wo Dius at ngay suguan, takata tuy, lag gfanugtug, lag gfabul, lag gfangkamul, lag o kamuag nu nalong o am iba at fakamulun, suyui am mama ay am mina.

²¹ Ay kafag mangama nalong te, Nafaning kwa gugat kayu nia am longan fagayu signan ngay au baguama.

²² Isus nu nadungug katanya, nalong sa kafag mangama te, Dewa katanya, e kurang yay o sad i ya. Falaoi am ramraman fagayu ay at nagbulan foni sat yud e kwa, laman e ramraman tua ban o daul sas banwa. Ay nu ntabu katanya, wainyayo wan, ay aloi wa angku.

²³ Ay kafag taw nu nadungug, kabalu, aroro kanya maramraman daul.

²⁴ Ay Isus nadama anya ay nalong te, Maidap mandi at ke ramraman nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁵ Amasakit yap sik fagalagaun daul nu nansulun sasad fansimat ramit at sulat, sik maramraman fag taw nu manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

²⁶ Ay kanya fag ngay taw nu, nadungug Isus at longan, nalong te, Ay nu kaksvn wa nia am longan, sinu ban at kumlangfe.

²⁷ Ay Isus nalong te, Dewa taw yud mafafakamulun, Dius mafafakamulun tua.

²⁸ Ay Pedru nalong te, Ami, naubun wami fagayu em ngay ramraman ay nangalo wami emu.

²⁹ Ay Isus nalong te, Anud wan nu glong au ayu te, fagayu taw nu naubun wa at bale ay at bubay ay at faduksay ay at mina ay at mama ay at sisian, aroro Dius gfagtainan anya.

³⁰ Kafag taw katsi ban ngayu yangay at fagnamulun. Ay abandi ban kanya namul yangay at leleg at yud e fakatabuan.

³¹ Isus nataban at Labi Dua ay nalong anya te, Amatangani, katsi sa watams Erusalem, ay fagayu Dius at taglong at rirukan sa baliwa angku, Taw at Baguama, umfasludan ban.

³² Ay e gfon ban angku sas yud Udyu fag ngay taw, ay kanya gfalingun ay gfauri ay anggan gtufe angku.

³³ Ay kanya nu nafalang angku, namabul wan. Ay sis fatuluk menit gdog kyay ban gleleg.

³⁴ Ay at ngay tagadal wa nasaful at longan, nus di sadi, aroro at masuad masuksukan saanya. Fakatanyaun, kanya wa nyamag at longan.

³⁵ Gina Isus munakbang wan sas furuan Iriku, sik taw yud glag malunggung ay nanget sas tigyanan dalan.

³⁶ Ay kanya nadungug sik ngay taw nu gdalan. Ay kanya ginto at masuad.

³⁷ Ay tiba nafoyung anya te, Isus tagsiginans Nasaret, gdalan.

³⁸ Ay kafag taw at yud glag nauro te, Isus, o fun Dabid at kasugfunanan, afanyui angku.

³⁹ Ay at tagguna fag ngay taw, gsalag anya laman wa garingang. Ay kanya gtungud yay aro taw nu guro te, fun Dabid at kasugfunanan, afanyui angku.

⁴⁰ Ay Isus nragang ay nasugu laman tiba nantaban at yud glag fag taw. Ay nu ndasug wan, Isus nainto anya te,

⁴¹ Tain ro am fakaylatun ku fakamulun sa emu. Ay at yud glag fag taw nabalus Isus te, Ku Fun, kaylat au glag.

⁴² Ay Isus nalong anya te, Glag wa ro wo. Am fagafanudun nafafia emu.

⁴³ Ay arodi vtv kanya glag wan ay nangalo Isus ay gseg Dius. Ay fagayu taw nu nalag Isus at fakamulun gseg yangay Dius.

Lukas 19

¹ Isus ndasug sas Iriku ay gdalan sanya.

² Ay sanya sik taw, Sakeu. Kanya sadia at tiba tungud fag tagbul famayad sat fun, ay kanya maramraman.

³ Ay Sakeu grvbvy laman nalag te, Inday Isus. Ay wa glag, aroro at ngay taw gfarum, ay aroro Sakeu sik taw way ngababa.

⁴ Ay Sakeu masakit nu naguna Isus ay naulul sa sik kayu laman ro lumag Isus, aroro Isus gdalan ro sanya.

⁵ Isus nu ndasug sanya, arodi natangda ay nalong te, Sakeu, masakiti nu gtustus o, aroro katsi ro nansibo au emu.

⁶ Ay Sakeu masakit nu gtustus ay guseganan gfasakbo Isus.

⁷ Ay at tibak taw nu nalag, kauri te, Isus nasakbo sa sik tagasalanan at bale.

⁸ Sakeu namalindug ay nalong sa tam Fun te, Ku Fun, damai, namon kban gwabilug ku ramraman sas taw at yud e kwa. Ay nu nafandaya kway gina au gbul ebi tibak taw at famayad, gfafoli kyay ban ufat kayu nia.

⁹ Ay Isus nalong anya te, Katsi ndasug wa fakalangfean ste fag bale. Ay Isus nalong sat dayu te, Anggan kanya sadia Abrayam at kasugfunanan.

¹⁰ Aroro au, Taw at Baguama, ku fagindasugun, laman nanrvbvy ay namalangfe kayu at nalyam.

¹¹ Gina at ngay taw nadungug at longan, Isus nafoyung yangay sik faydayuanan, aroro katsi munakbang sas Erusalem ay at ngay taw gamatang te, munakbang Dius nu gfagtainan taw.

¹² Nu katanya, Isus nalong te, Ebiunu sik taw. Kanya sik fun at sugfun, ay glao sa tibak talun ngayayu, laman at fun daul sanya gfon anya at fagmafunanun. Ay nu nafon wan, at algan guli wan.

¹³ Gina galoun, kafag taw ggewan at fagsuguan safulu. Ay kanya nafon sat ngay fagsuguan safuluk libuk pisu, ay nafoyung te, Faebayadi ay bayadi yakmay au ndasug.

¹⁴ At tibak taw sanya fag talun kauri kafag fun, ay kanya nasugu laman gguyan anya ay nanlong te, Wami kaylat tuy fag taw nu gfunan emi.

¹⁵ Kanya fag fun nabul at fagmafunanun ay noli wan. Kanya nasugu laman nantaban at fagsuguan, ebi at fagfonan salapi, laman at fagsuguan namasaful anya at nabul nu nafaebayad ay nu nabayad.

¹⁶ At taguna fag fagsuguan at kindasug nalong te, Fagtainan, am libu anfamut safulu ya.

¹⁷ Ay at fun nalong anya te, Masine tuo. Masine o fag fagsuguan, aroro matuyan tuo sat talay fag fakamulun. Katsi o wa ban tagfunan safuluk furuan.

¹⁸ At faduak fagsuguan ndasug ay nalong te, Fagtainan, am libu anfamut lima ya.

¹⁹ Ay at fun nalong anya te, Ay katsi o wa ban tagfunan limak furuan.

²⁰ At fagsuguan at sadin ndasug ay nalong te, Fagtainan, na, ebi am libu. Ebi ku nasifig sasad ramit ay nasuksuk au.

²¹ Aroro kalimu au emu, aroro malimu tuo. Gbul o, deyud o at nafon, ay ggutlu o, deyud o at natanum.

²² At fun nalong anya te, Namoyung au am mauri ban sa emu signan am famanlonganan, mauri o fag fagsuguan. Nasaful wo te, sik taw au malimu, aroro gbul au deyud au at nafon, ay ggutlu au, deyud au at natanum.

²³ Wain ro ngani am fagyudun nafon ku salapi sas tagbul ay tagfon salapi, laman nu noli au e nfamut yay ku salapi.

²⁴ Ay at fun nalong sat ngay malindug sanya te, Buli tuy fag fagsuguan at salapi ay foni sat ke safulu.

²⁵ Ay at ngay malindug nalong te, Fagtainan, kanya e safulu wan katsi.

²⁶ Ay at fun nalong te, Dewa. Gfoyung au ayu te, fagayu taw nu e kwa, e namamut yay ban saanya. Ay fagayu taw at yud e kwa, at tagsi anya dewa alay e namul yay ban sginan anya.

²⁷ Kanya fag ngay taw nu kauri angku, at yud kaylat nu gfunan au anya, fastei, ay fabuli anya sa ku daga salubangan.

²⁸ Nu ntabu wan Isus at longan, Isus naguna laman ban kadasug sas Erusalem.

²⁹ Ay nu munakbang wan sas furuan Betfage ay anggan sas furuan Betania, sas Buksul Ulibu, Isus nasugu at tagadal at dua ay nalong te,

³⁰ Loi wa sat fadogan fag furuan ay nu ndasug wam sanya lumag ro am sik riangan asnu masiukan. Kafag riangan ya batang e nabuba. Luasi ay tabani stae.

³¹ Ay sik taw nu ginto ayu te, Wain ay fagluasun, balusi te, Tam Fun kaylat.

³² Ay at duak nasugu nalo wan ay at nalag kata wa fia aro Isus at longan.

³³ Ay gina gluas, at ngay tagbilug nalong te, Wain ay fagluasun kafag asnu.

³⁴ Ay at nasugu nalong te, Tam Fun kaylat.

³⁵ Ay kanya nataban kafag asnu sas Isus ay nasagmak at lanbung ay anggan nafasakay Isus.

³⁶ Ay gina Isus glo, at ngay taw sanya narafad at ngay lanbung sa sangaba dalan.

³⁷ Nu munakbang wan, gina gtagbung Buksul Ulibu, fagayu at ngay tagadal ngayu ngayu gfasigad guseganay ay maksvn nu naseg Dius, aroro kanya nalag at mabalyanan fag ngay fakamulun.

³⁸ Ay nalong te, Segi takadasug fag Fun sas Dius at fagmabalyananun. Fagmanabayananun sas banwa, ay segi Dius sas banwa.

³⁹ Tibak taw Mafalayun sis wabilug taw, nalong sas Isus te, Takamoyung, salagi am ngay tagadal.

⁴⁰ Ay Isus nalong te, Gfoyung au ayu te, tuy fag ngay taw nu dway garingang, at gang wa ro taguro.

⁴¹ Isus nu kakbang wan ay nu nalag at furuan, gwayway, aroro kabalu.

⁴² Ay Isus nalong sas furuan te, At masine nu nasaful di o katsi te, nataw tagfafamanabayanan. Ay duan, at masuad ansuksuk wan aroro wo nasaful.

⁴³ Aroro umdasug ban sik ngay menit, at ngay tagfawayan emu galad ban emu, ay nanligung emu, ay nangakbang nus nga ndaginan baliwa.

⁴⁴ Kanya ban namatong emu, ay anggan at ngay tagbanwan si emu. Ay wa ban e gang ya magamut sanya, aroro wo nasaful te, Dius ndasug sa emu.

⁴⁵ Isus nasakbo sas Dius at tagbia fag bale ay naiyan tagfaebayad ay anggan at namayad sanya ginan sad bale.

⁴⁶ Ay Isus nalong te, E rirukan wa te, Ku Bale ban sik bale daranginan. Ay duan, aroro nawat wayam ku bale sik tagfangkamul at bale fagsuksuanan.

⁴⁷ Fagayu menit Isus nafoyung sis Dius at tagbia fag bale. Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan, ay anggan at ngay taw at fun, narvbv te, Tain ban nu namabul tam anya.

⁴⁸ Ay kanya we nalag at balyawvtan, aroro fagayu at ngay taw gdungugan fia Isus at longan.

Lukas 20

¹ Sik menit kaduge Isus gfoyung at Masine fag Barita sat ngay taw sis Dius at tagbia fag bale, at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan ay anggan at ngay fagtainan nangakbang sa anya.

² Ay kanya nainto Isus te, Sinu at nasugu emu te, Namakamulun o katanya. Ay daginan am fagmabalyananun.

³ Ay Isus nabalus te, Anggan au e fagintoun au sayu. Balusi angku.

⁴ Ku fagintoun te, Uan at fagfasurungun taw, o at fakamulun signans banwa, ay o signans taw.

⁵ Ay kanya fag ngay taw Udyu gkamatoan sit dayu te, Nu lumong maro tam te, Siginans banwa, malgau Isus gbalus ro antam te, Ay wain ay fagyudun gafanud Uan at longan.

⁶ Ay nu lumong maro tam te, Siginans taw, at ngay taw mafana antam gang, aroro at ngay taw gafanud te, Uan, Dius fia at taglong at sad.

⁷ Ay kanya nabalus Isus te, Wami saful te, daginan.

⁸ Ay Isus nalong anya te, Anggan au, kwa gfoyung ayu te, kanya at nasugu angku, ku fagmafakamulunun katanya.

⁹ Isus gfasigad gfoyung sanya fag ngay taw tuy fag faydayuanan. Glong te, Ebi sik tagbilug daga natanum sik ngay wat sat gamasun. Ay kanya nafalaga at tanuman wat sa sik ngay tagalaga ay nalo wan sa tibak talun ngayayu ay glugo ban nu sanya.

¹⁰ Ay at kadugayan nu nlesan wan, at tagbilug nasugu sik fagsuguan sat ngay tagalaga, laman namul at ekwan. Ay at ngay tagalaga nafalang at fagsuguan ay naiyan we buba.

¹¹ Ay at tagbilug nasugu tiba at fagsuguan. Ay at ngay tagalaga nafalang ay gfalingun ay naiyan we buba.

¹² Ay at tagbilug nasugu at fatuluk fagsuguan. Ay at ngay tagalaga nafae sugat ay naukasanya.

¹³ Ay at tagbilug tanuman gamatangan te, Tain ban ku fakamulun. Nansugu kban ku fakesugun ku baguama. Bangaran kafag ngay tagalaga sumuyu ban anya.

¹⁴ Ay at ngay tagalaga nu nalag kafag baguama, gkamatoan te, Tuy yay ban at nangagbilug at mama at daga. Namabul watam anya, ay antam wa ban at daga.

¹⁵ Ay at ngay tagalaga naukas kafag baguama sat day tanuman wat, ay nafabul anya. Tain ban at tagbilug kafag tanuman at fakamulun.

¹⁶ Kanya umdasug ay namabul kafag ngay tagalaga ay namalaga at tanuman sa tibak tagalaga. At ngay taw nu nadungug glong te, Lag nangus katanya.

¹⁷ Ay Isus nadama at ngay taw ay nalong te, Nu katanya, nataw Dius at Rirukan at masuad, at longan te, At ngay takawat bale at naukas fag gang, katsi at famaogat wan at bale.

¹⁸ Ay nus nga sinu at kumtong sanya fag gang, kanya gfangularan way lang. Ay nus nga sinu at nafakwanan kafag gang kanya mdudug wa fia.

¹⁹ Ay arodi at ngay tagfoying Muisis at longan ay at ngay fun tagfon fanggalangun gananggamutun Isus, aroro kanya nasaful wa te, Isus at faydayuanan sa anya at fagfatungulan. Ay dewa katanya, kanya kalimu at ngay taw.

²⁰ At ngay tagfoying Muisis at longan ay at ngay fun tagfon fanggalangun naulit Isus at fakamulun, ay nasuksuk nu nasugu at fagsuguan, laman gfandaya kata nu kaylat gdungugan. At fakaylatun fia nu gfae asalanan Isus sit longan, ay namagamat sat fun.

²¹ Ay at fagsuguan nainto Isus te, Takamoyung, saful wami te, matuyan o, ay gsudsudan am foyungan sas fagayu taw, ay di o gamatangan dewa nus nga setaw fag taw, ay matuyan nu gfoyung o Dius at ugali.

²² O gfaning wa tam faugali nu nafon watam sik famayad sas fun Sesar, ay o duan.

²³ Ay Isus nasaful at fakamaninganun ay nalong anya te,

²⁴ Falagi angku sik salapi. Sinu at ke aninu ay at ke rirukan Ay kafag ngay taw nabalus te, fun Sesar.

²⁵ Ay Isus nalong anya te, Nu katanya, foni sas fun Sesar, fun Sesar mandi at ramraman. Ay foni sas Dius, Dius mandi at ramraman.

²⁶ Ay kanya fag ngay taw wa mafae asalanan Isus sit longan sa sangay taw at daga salubangan. Ay kanya ndulo nu nadungug Isus at famalus, ay nragang nu ginto anya.

²⁷ Tibak taw Saduseu ndasug sas Isus. At ngay Saduseu dan wa gugat gfoyung te, taw wa ban gdog ya gleleg. Ay kanya nainto Isus te,

²⁸ Takamoyung, ebi ebi Muisis nariruk sa antam te, Sik mangama at faduksay nu nbul wan, ay e sawad at mangena ay we sisian, at masine kafag mangama nu nantiug yay at faduksay at bubay, laman namee una yay, tuga ban at faduksay at una.

²⁹ Ebi unu e fituk duksayan mangama. At kaka daul ndadua ay nbul wan wa nke una.

³⁰ Katanya yangay sit daga vtv fag faduksay, andadua sanya fag mangena ay nbul,

³¹ ay at fadogan fag faduksay, ay anggan fagfitu natiug kafag mangena wa nke una, ay nbul wan.

³² At fakatabuan, anbul yangay kafag mangena.

³³ Gina ban fagayu taw nadog wa naleleg, sinu ban at ke bubay, aroro fagfitu ebi ataw nasugfunanan natiug anya.

³⁴ Ay Isus nalong te, Katsi fag ngay taw gdaddaduaan.

³⁵ Dewa katanya, Dius at ngay nafili tagdog yay ban gleleg ginanya fag ngay menit, wa ban e gdaddaduaan ya.

³⁶ Ay kanya wa ban kabul, aroro kanya kata wa Dius at ngay tagbarita. Ay kanya Dius at una, aroro kanya gdog yay gleleg.

³⁷ At kinbul gdog yay ban fia gleleg, aroro Muisis nariruk sik longan nu nalag kafag tagigang fag funkayu, ay nafangayan tam Fun te, Abrayam at Dius ay Isak at Dius ay Akub at Dius.

³⁸ Dius bunwa at mabulan fag ngay taw at Dius, kanya ang tua tagleleg fag ngay taw at Dius, aroro sas Dius, fagayu gleleg.

³⁹ Tibak tagfoying Muisis at longan nalong te, Takamoyung, masine am longan.

⁴⁰ Aroro kafag ngay taw Saduseu kalimu wa nanginto.

⁴¹ Ay Isus nalong sanya fag ngay taw te, Tain ro at ngay taw nu glong te, Fagtayukan, kanya fun Dabid at kasugfunanan.

⁴² Dabid yangay tagfoying sas Alubad fag papil te, Tam Fun nalong sa ku Fun te, Malunggungi sa ku siun,

⁴³ nu dyakmay ban au nafasa am daga darafa am ngay fawayan.

⁴⁴ Fun Dabid nafangayan Fagtayukan te, Ku Fun. Tain ro Fagtayukan nu fun Dabid way ngap at kasugfunanan.

⁴⁵ Gina at ngay taw gdungugan, Isus nalong sat ngay tagadal te,

⁴⁶ Mataganani at ngay tagfoyung Muisis at longan. Kanya nu glo kaylat at fakatoglagan fag lanbung. Ay nu sa wa sad wabilug furuan, kanya kaylat at ngay taw nu gseg anya. Ay at fakaylatun at masine fag ngay fagmalunggungan sa sangay bale fakafulan, ay at masine fag ngay gabun fagmalunggungan gina e yafun daul.

⁴⁷ Kanya namamin ngay fagbubayun at ramraman. Ay at tangaduge fag darangin famalagan way lang we tungkul. Umdasug ban sa anya tagbia fag faurianan.

Lukas 21

¹ Isus nadama ay nalag at ngay maramraman fag taw nu gfon at fanggalangun salapi sas fagfonan.

² Ay Isus nalag sik yud e kwa fag fagbubayun nu nafon sanya duak salapi daga.

³ Ay Isus nalong te, Anud wan nu glong au ayu te, tuy fag fagbubayun at yud e kwa nafon at ngayu.

⁴ Aroro kanya fag ngay maramraman nafon at nagsawean, ay kanya fag fagbubayun dewa yud e kwa, at nafon Wan fagayu at fangalganan at famul fakonun.

⁵ Tibak tagadal nafoyung te, Masine at fangawat gang sas Dius at tagbia fag bale, ay masine taw at nafon famamut famasineun.

⁶ Ay Isus nalong te, Abandi ban we gang ya magamut, nus di dua, fagayu e rumasras ban.

⁷ At ngay tagadal nainto sas Isus te, Takamoyung, seduge ban nu kadasug kata am longan, ay tain ban at fakasafulan te, gakadasugun wan.

⁸ Ay Isus nalong te, Mataganani tua laman di am gadayan tibak taw. Ngayuk taw umdasug kata angku ay glong te, Au wan Fagtayukan. Ay tiba ban lumong te, Katsi ndasug wan tam Fagtayukan. Lag galo kafag ngay taw.

⁹ Ay nu nadungug wam te, E gawayan ay e kamabo at fun, lag kalimu. Kadasug wa ban fia takatanya taguna, ay dewa katanya, ya ban vtv kadasug at fakatabuan.

¹⁰ Ay Isus nalong yay te, Tibak furuan ban daul at ngay taw at fagfawayanun tibak furuan yangay daul at ngay taw. Ay sik fun at ngay taw gfawayan yangay ban sik fun at ngay taw.

¹¹ Ngayu ginan ban guig daul tam daga, ay sa ban tibak talun at ngay taw maksvn nu kalunus. Ay e ngay fakasaitun ban daul. Ay e fakalimuun ban daul, ay anggan sas banwa e fakatoglagan.

¹² Ay kanya ban nu gakadasugun wan, tibak taw gumamat ayu ay gfauri ayu ay tumaban ayu sa sangay bale fakafulan ay sas bale fakaubungan. Ay kanya tumaban ayu sat ngay fun ayu daul ay sat ngay fun ayu sirut, aroro gafanud am sa angku.

¹³ Ginanya ban mafafoyung am sa kafag ngay taw sa baliwa angku.

¹⁴ Faksvni ay amatanganan, laman diam gamatangan ay famalus ban.

¹⁵ Aroro gfoyung kban ayu at mamatangan fag longan ay at nansalag ayu wa mababo ay wa mafafamayud ya ay longan.

¹⁶ Anggan ay ngay fagtainan, ay ay ngay faduksay, ay ay ngay lagbe, ay anggan ay ngay fagues mon ban ayu sas mauri fag taw. Ay gfabul ban ayu tiba.

¹⁷ Ay ginanya ban fag ngay menit, fagayu taw kauri ban ayu, aroro gafanud am sa angku.

¹⁸ Dowa katanya, nus di sadi ay buk di ban kagunut.

¹⁹ Ay nu nangagwantan tuam, namalangfe am ay leleg.

²⁰ Nu nalag wam sik ngay tagfawayan naligung Erusalem, sumaful wam te, Munakbang wan nu rumasras Erusalem.

²¹ Ginanya ban, fagayu taw tagsis talun Udea lagyui yap sa sangay buksul, ay kanya nu si was basad furuan, duksuni. Ay anggan kayu tagsat fanloan, lag guli sas furuan.

²² Aroro ginanya fag ngay menit, buknga wa faurianan, laman gfafasludan ebi Dius at Rirukan.

²³ Ay afanyuan ban mangena nu gfaion ay nu gfasusu ginanya fag ngay menit, aroro sik fagidapun daul takadasug ban ste fag talun, ay Dius at faurianan ste fag ngay taw.

²⁴ Tiba bank taw umbul ban sas fiso, ay tiba e gtaban ban sa tibak talun. Ay at yud Udyu fag ngay taw namabo ban furuan Erusalem, yakmay ntabu nu gfunan at ngay taw.

²⁵ E fakatoglagan ban sa tam menit, ay sa tam magdanun, ay anggan sa tam galeme. Ay ste swa daga fag ngay taw kalimu ban, aroro wa saful at masuad tam dagat at fagfawasun ay faglugwakun.

²⁶ Ay at ngay taw ban at mata umdulum sas fakalimuun ay sas fakagawanun, aroro e gakadasugun sas fagdaul daga, aroro fagayu ke fagmabalyananun sas banwa muigan wa ban daul.

²⁷ Ay nu ntabu wan katanya, at ngay taw lumag ban angku, Taw at Baguama nu kadasug au sisad linyabu, ay e fagmabalyananun au, ay anggan e fagmasineun au daul.

²⁸ Nu gefasigad takatanya, tangdai ay useganani aroro gakalangfeun wam.

²⁹ Ay Isus nafaydayuanan sanya fag ngay taw te, Damai sik malagu, ay tibak kayu.

³⁰ Nu nalag am te, malagu at don nu karabas wan, saful wam te, gakamanguneun wan.

³¹ Katanya yangay nu lumag ban am ku longan nu nsure, sumaful wam te, munakbang Dius nu gfagtainan.

³² Anud wan nu glong au ayu te, kayu katsi fag ngay taw at tiba ya ban kabul yakmay nsure ku longan fagayu.

³³ Dewa kiwang ay tam daga umkamin ban, ku longan long ban matuyan way gugat.

³⁴ Mataganani, laman fagfangkumonun ay fanlangu ay anggan at fagafanawaun katsi ste swa daga di nababo ay amatanganan, ay manadasugan am kanya fag menit kata sik abvt nu giktan.

³⁵ Aroro kanya fag menit kadasug ban sas fagayu taw, fagayu tagbanwan sas fagdaul daga.

³⁶ Ay kabavn mataganani, ay darangini laman maalangfe am takadasug ban, ay manangalindug ban am sas Taw at Baguama at daga salubangan.

³⁷ Fagayu menit Isus nafoyung sis Dius at tagbia fag bale, ay nu nyabi wan, kanya nalo signan at furuan ay nantiug sas Buksul Ulibu.

³⁸ Ay masurip kayu balabag fagayu taw nu kadasug sas Dius at tagbia fag bale laman nandungungan anya.

Lukas 22

¹ Katsi munakbang wan at yafun daul fag ngay menit at ngayan Tinapay Malafi. At ngayan at sad, Famalangfe fag Yafun.

² Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoyung Muisis at longan namatangan te, Setain ban siring nu gfabul tam Isus, aroro kanya fag ngay fagtainan kalimu at ngay taw.

³ Arodi Satanas antayuk sas Udas Iskariute, kanya sad Isus at Labi Dua.

⁴ Ay Udas nalo ay namakamotoan sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sas Dius Bale at tagulit at ngay fun te, Setain ban nu gfoyung au ayu te, Sanya Isus.

- ⁵ Ay at ngay fun kaylat at longan, ay nafatuyanan, laman namon ban anya salapi.
- ⁶ Ay Udas nafadiuganan ay gamatangan sik buknga laman masine namoyung wa Isus sa anya kaduge at ngay taw gyud sanya.
- ⁷ Ndasug wan kafag menit fangonan Tinapay Malafi, nu gfilas at Famalangfe Fag tupa riangan.
- ⁸ Ay Isus nasugu Pedru ay Uan te, Loi wan ay fatamai tam Famalangfe fag Yafun, laman nangon ro tam.
- ⁹ Ay kanya nainto Isus te, Dada am fakaylatun nu namatama romi.
- ¹⁰ Ay Isus nalong te, Nu nasakbo wam sas furuan, gfablang ro ayu sik mangama tagfasanan sik baringan mamam. Aloi anya sat fagsakboan fag bale.
- ¹¹ Ay longi sat tagbilug bale te, Tam Takamoyung nalong te, Dada ro fag suluk nu nanfangon au ay anggan ku ngay tagadal.
- ¹² Ay kanya namoyung ro ayu tagbia fag salug sit tungud, at ke fagfatamaan. Fatamai sanya.
- ¹³ Ay at ngay tagadal nalo wan. Ay at nalag kata wa fia aro taw at longan. Ay kanya nafatama at Famalangfe fag fakonun.
- ¹⁴ Kaduge kon at yafun, Isus malunggung sas fagfangonan gasfuan at Labi Duak nasugu.
- ¹⁵ Ay Isus nalong te, Ebi ku fakaylatun daul kon kyap tuy fag Famalangfe gasfuan ayu, gina yud e nafaurianan angku.
- ¹⁶ Aroro gfoyung au ayu te, kya ban gdog ya kon at Famalangfe yakmay ban anfasludan Dius nu gfagtainan.
- ¹⁷ Isus nabul sik taya, ay nu naseg Dius, kanya nalong te, Na. Afudani.
- ¹⁸ Aroro gfoyung au ayu te, signan katsi, kwa ban gdog ya ginum tuy fag wat rawvg at mamam yakmay ndasug Dius nu gfagtainan.
- ¹⁹ Isus nabul sik tinapay ay nu naseg Dius, nalungud ay nafon sat ngay tagadal ay nalong te, Ituy ku bilug at nafon sayu. Fakamuluni tuy, laman gamatang am angku.
- ²⁰ Ay katanya yangay Isus at fakamulun sas taya, nu ntabu wan at yafun nalong te, Tuy fag taya at masuad ku taguk nu nbusbus, aroro sayu, kanya at Bagu fag Fakasadian.
- ²¹ Ay at namoyung ro angku ste wa tagfasfuan angku sas fagfangonan.
- ²² Aroro au, Taw at Baguama, gtaglayun au sas fakabulun, gfaning Dius at fakaylatun, ay ida at namoyung angku sat mauri fag ngay taw.

²³ Ay at ngay tagadal gkamatoan sit dayu te, Sinu tam at namakamulun ban takata aro at longan.

²⁴ At ngay tagadal gfasigad gbadbaboan te, Sinu ban tam tiba tungud.

²⁵ Ay Isus nalong te, At yud Udyu fag ngay taw at ngay fun maksvn daul nu gsugu, ay at ke fagmabalyananun kaylat at taw nu naseg anya te, Em Taggubuk.

²⁶ Ay wa katanya sa ayu. At masine at tagtungud fag taw sa ayu katai yakman sik sisian, ay at tagfunan katai yakman sik fagsuguan.

²⁷ O inday manga fag dua at tiba tungud. O kanya at malunggung sat fagfangonan, o kanya tagbuba at fakonun. At malunggung, o kin. Au wan tagalo ayu kata sik tagbuba ay fakonun.

²⁸ Am wan at tagfadgaloan angku sa ku ngay fagidapun

²⁹ Ay nus nga setain ku Mama nu gfalghanan sa angku sik ngay taw ku fagfagtainanun

³⁰ anggan au gfalghanan au sa ayu ay fagmasineun gfangon ay ginum gasfuan angku gina au gfagtainan. Ay malunggung ban am sas fanfun fag ngay faglunngungan laman nanginsaful ban am at masine ay at mauri sas labi duak kasugfunanan Israel.

³¹ Simun, Simun, dungugani angku, Satanas get ayu, laman glayap ayu kata sik fare.

³² Dowa katanya, nadarangin kwa emu, laman am fagafanudun wa kamomuy. Ay nu nfoli wo sa angku, faksjni anggan am ngay faduksay.

³³ Ay Pedru nalong sas Isus te, Ku Fun, mafalghanan kwan, dewa ta ndasug sas fakaubungan ay sas fakabulun.

³⁴ Isus nalong te, Pedru, glong au emu te, tabag ya gtarakit katsi yakmay o nafamuag tulu ginan te, Wo gtoglag angku.

³⁵ Isus nalong sat ngay tagadal te, Ebi nu nasugu au ayu, wam e fagsuadan salapi, ay wam e lapak, ay wam e buyug, o e fagayudanun yayam. At ngay nasugu nabalus te, Duan, wami e fagayudanun.

³⁶ Ay Isus nalong te, Katsi kanya nu e fagsuadan salapi, bubai, ay anggan sik buyug. Ay kanya nu dway e fiso, faebayadi at lanbung ay buli at sad.

³⁷ Aroro gfoyung au ayu te, at masine nu namafasludan kban tuy fag Rirukan te, Natap anya kata sik tagasalanun. Munakbang wan nu kafasludan kafag Rirukan.

³⁸ Ay at ngay tagadal nalong sas Isus te, Damai, Em Fun, tuy yay duak fiso. Ay Isus nalong te, Sabv ro kanya.

³⁹ Isus gfaning at ugali nu nalo sas Buksul Ulibu. Ay at ngay tagadal nangalo anya.

⁴⁰ Ay nu ndasug, Isus nalong te, Darangini, laman diam gafaskudan asalanan.

⁴¹ Ay Isus nalo kayayu gang nu kaukas, ay natudan ay gdarangin te,

⁴² Mama, nu kaylat o, buli tuy fag taya siginan angku. Dewa katanya ku longan, lag gfaning ku fakaylatun, fadasugi am fakaylatun.

⁴³ Ay ansure sas Isus Dius at tagbarita at sadu sginans banwa, ay gfabitsug anya.

⁴⁴ Ay Isus gfaksvn nu gdarangin aroro kabalu daul, ay at fangenit nu ganting sas daga, kata sik taguk.

⁴⁵ Nu nlindug sginan at fagdaranganin, Isus anfoli sat ngay tagadal ay nalag anya nu gtiug, aroro kabalu.

⁴⁶ Ay Isus nalong te, Wain ay fagiugun. Malindugi ay darangini tua, laman diam gafaskudan asalanan.

⁴⁷ Gina Isus garingang, ndasug sik ngay taw. Kafag taw at ngayan Udas, sadu at Labi Dua, tagguna tiba. Udas nangakbang sas Isus laman nangayuk.

⁴⁸ Ay Isus nalong anya te, Udas, o am faganangayukun angku namoyung o angku, Taw at Baguama, sat mauri fag ngay taw.

⁴⁹ Ay at ngay tagligung Isus, nu nasaful at bagu kadasug at fakamulun ro, ginto te, Em Fun, o gbasing wami.

⁵⁰ Ay sanya at sadu nabasing at tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan ay nadasdus at talinga at siun.

⁵¹ Ay Isus nalong te, Lagi, lag katanya. Ay Isus nated at talinga ay nafafia.

⁵² At ngay fun tagfon fanggalangun ay Dius at tagbia fag bale at tagulit at ngay fun, ay at ngay fagtainan ndasug laman nangamat Isus, ay Isus nalong anya te, Nataw ay fagsteun ngayu gafisoan ay e ngay ba famalang nangamat am angku kata nu e ggamat sik tagfangkamul.

⁵³ Kayu menit si aus Dius at tagbia fag bale ay kamoyung au sanya, ay anggan am sanya yangay am, ay newa wam nagamat angku. Dewa katanya, katsi fag buknga ay fakaylatun fag buknga, gina at madulum at fagmabalyananun gfunan.

⁵⁴ At ngay taw nagamat Isus ay nataban ay ndasug sat tiba tungud fag tagfon fanggalangun at bale. Pedru nangalo ngayayu sirut.

⁵⁵ Ay at tiba nafaigang sik afuy sas wabilug fagawean, ay gasfuan malunggung Anggan Pedru malunggung gfasuglatan sanya fag ngay taw.

⁵⁶ Ay arodi sik fagsuguan mangena nalag Pedru sisad damlag, ay kafag mangena nu nadama, nalong te, Tuy at sadi tagalo Isus.

⁵⁷ Ay Pedru kamuag te, Fagmangena, dakwa saful am longan fag taw.

⁵⁸ Wa glugo, tibak taw nalaganya ay nalong te, O wan at sadi at tagadal. Ay Pedru nalong te, Duan, bunwa au.

⁵⁹ Ay nu ntabu wan at kadugayan sik sineud antama, at sadi maksvn yangay nu nalong te, Anud wan, tuy wa fia at sadi ebi tagalo Isus, aroro kanya sik taw Galilea.

⁶⁰ Ay Pedru nalong te, Ida, dakwa saful am longan at masuad. Ay arodi vtv gina garingang, tabag gtarakit.

⁶¹ Tam Fun anbiling ay nadama Pedru. Ay Pedru namatang ebi ataw tam Fun at longananya te, Tabag nu tumarakit wan katsi, tulu ginan o kamuag te, wo gtoglag angku.

⁶² Ay Pedru naduksun wan ay kabalu daul ay gwayway.

⁶³ Kafag ngay taw tagulit Isus, gfalingunanya ay gfalanganya.

⁶⁴ Kanya natabun yangay Isus at mata ay gintoanya te, Foyungi emi te, Sinumi at nafalang emu.

⁶⁵ Ay ngayu at longan tagfauri Isus gina gfalanganya.

⁶⁶ Gina bagu nsure at menit, taw Udyu at ngay funan ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay anggan at ngay tagfoying Muisis at longan maful ay nataban Isus sas fakafulan. Kanya nalong te,

⁶⁷ Nu o wan Fagtayukan, foyungi emi. Ay Isus nalong te, Dewa au namoyung ayu, wa ro am gafanud.

⁶⁸ Ay dewa au nanginto ayu, wa ro am gbalus angku.

⁶⁹ Dewa katanya, katsi ban, au, Taw at Baguama, malunggung au sas mabalyanan fag Dius at siun.

⁷⁰ Ay at ngay fun ginto te, Nu katanya, o wo wan Dius at Baguama. Ay Isus nabalus te, Am wan at nalong.

⁷¹ Ay at ngay fun nalong te, Wami kaylat ya tibak tagfoying tuy fag taw at asalanan, aroro ami nadungug wami at longan.

Lukas 23

¹ Fagayu at ngay fun nlindug ay nataban Isus sas Pilatu.

- ² Ay at ngay fun gfasigad gfoying Isus at asalanan te, Nalag ami tuy fag taw nu gfae asalanan tam ngay taw. Ay kanya gsalag emi nu gfon ami famayad sas fun Sesar, aroro at longan te, Au wan Fagtayukan, sik fun.
- ³ Ay Pilatu ginto Isus te, O wo wan taw Udyu at Fun. Ay Isus gbalus anya te, Sabv, kata wa am longan.
- ⁴ Ay Pilatu glong sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sat ngay taw te, Dakwa e nasaful tuy fag taw at asalanan.
- ⁵ Ay at ngay taw nafabulun te, Tuy fag taw gfauri at ngay taw, aroro kanya at nafoyung sas fagdaul talun Udea, signans talun Galilea anggan ste.
- ⁶ Pilatu nu nadungug katanya, ginto te, O kafag taw sik taw Galilea.
- ⁷ Ay nu nasaful te, Isus signan Erudes at fagfunanun, Pilatu namataban Isus sas Erudes, aroro Erudes sas Erusalem ginanya fag ngay menit.
- ⁸ Erudes nu nalag Isus, guseganan, aroro kanya glugo wan nu gyalagun anya. Kanya ebi nadungug Isus at fakamulun ay kaylat ya gayvd gyalagun at sad i at mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, signans Dius.
- ⁹ Aroro katanya, Erudes glugo wa sirut nu ginto sas Isus. Ay Isus wa gbalus.
- ¹⁰ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagfoying Muisis at longan malindug sanya ay maksvn nu nafoyung Isus at asalanan.
- ¹¹ Ay Erudes ay at tagfawayan kase, gfalingun Isus. Ay nu naumut Isus sik masine fag umut, Erudes nafafoli anya sas Pilatu.
- ¹² Ay Pilatu ay Erudes nagadgalangan ginanya fag menit, dewa ebi ataw gawayan way.
- ¹³ Pilatu nafaful at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay funan ay anggan at ngay taw,
- ¹⁴ ay nalong te, Aro nataban am tuy fag taw sa angku, ay ay foyungan te, kanya sik taw tagfamauri at ngay taw. Ay dewa au nainsaful at asalanan sa ay daga salubangan, dungugani, manlag akdi we mauri kata aro ay longan.
- ¹⁵ Ay anggan Erudes gsud yay, manlag di we mauri, aroro Erudes nafafoli anya ste sa antam. Dungugani, kanya we asalanan sak au namabul.
- ¹⁶ Nu katanya, namafaurianan kway lang anya ay gfalfas kwan.
- ¹⁷ Pilatu at ugali, gfalfas sik taw gina e Famalangfe fag Yafun.
- ¹⁸ Ay at ngay taw gfasfuan guro te, Fabuli Isus ay falfasi Barabas sa emi.
- ¹⁹ Kafag Barabas sik taw ebi nkubung, aroro nafawayan at fun sisad furuan ay nafabul taw.
- ²⁰ Pilatu gdog yay garingang sa sangay taw, aroro kaylat gfalfas Isus.

- ²¹ Ay at ngay taw nauro te, Tuktuki, tuktukianya sas fasulungan kayu.
- ²² At fatulu ginan, Pilatu glong sa sangay taw te, Wain ro ay fagnantuktukun. Nataw manga tuy fag taw at fakamulun at mauri. Kwe saful at asalanan, laman sak au namabulanya. Nu katanya namafaurianan kway lang anya ay gfalfas kwan.
- ²³ Ay gbia wa ayu daul gfabulun guro te, Tuktuki anya sas fasulungan kayu. Ay taguro at nababo.
- ²⁴ Pilatu nafaning kafag ngay taw at fakaylatun.
- ²⁵ Kanya nafalfas kafag taw, at ngay taw at fagetun, kanya ebi nkubung aroro nafawayan at fun ay nafabul taw. Ay Pilatu nafon Isus sat tiba laman gfaning at ngay taw at fakaylatun.
- ²⁶ Kaduge gtabanan Isus, at ngay tagfawayan nafatawad Simun, sik taw signans talun Sirene, at kindasug signans talun buid. Ay kanya nafafasan sa anya Isus at fasulungan kayu, laman gbuba sis Isus at guyan.
- ²⁷ Ay sik ngay taw naguyen Isus, ay anggan tibak mangena grungan Way lang sirut ay gwayway, aroro kafanyu Isus.
- ²⁸ Ay Isus anbiling ay nalong sa sangay mangena te, Furuan Erusalem at ngay mangena, lag gwayway, dewa am kabalu angku. Waywayi sa ay sadili anggan sa ay sisian.
- ²⁹ Aroro amatangani, kadasug ban sik ngay menit, tibak taw lumong ban te, Masine tagaranas, ay masine at yud batang e nafasu.
- ³⁰ Kaduge nia, at ngay taw ban lumong sa sangay buksul te, Atongi sa emi, ay sas buksul te, Tabuni emi.
- ³¹ Aroro nu kata tuy at ngay taw at fakamulun kaduge melo at kayu, nataw at fakamulun ban nu mayangoan wan at kayu.
- ³² At tagfawayan nataban dua yak taw, tagasalanan, laman gfabul gasfuan Isus.
- ³³ Ay nu ndasug sas talun at ngayan te, Butul Alfuyu, kanya natuktuk Isus sas fasulungan kayu. Ay anggan kafag duak tagasalanan natuktuk gsumbalian Isus.
- ³⁴ Isus nalong te, Mama, falyami kafag ngay taw at fakamulun at mauri, aroro wa nasaful at fakamulun at masuad. Ay at tagfabul naafudan Isus at ngay lanbung nu ntabu nu naukas gang, sik fakasafulan.
- ³⁵ Ay at ngay taw malindug sanya, laman gdama. Ay at ngay funan gfalingun Isus te, Ebi kanya nafalangfe tibak taw, ay katsi masine nu gfarlangfe at sadili, nu Dius tua at Fagtayukan, Dius at Nafili.

³⁶ Anggan sanya fag ngay tagfawayan gfalingun anya nu nangakbang ay nu nafon anya sik mayat fag sanggvtan.

³⁷ Ay kafag ngay tagfawayan nalong te, Nu o wan taw Udyu at fun, falangfei am sadili.

³⁸ E sik rirukan sis Isus tungud te, TUY TAW UDYU AT FUN.

³⁹ At sadik tagasalanan, at natuktuk, gsalag Isus te, Nu o wan Fagtayukan, falangfei am sadili, ay anggan emi.

⁴⁰ Ay at usama gagrasi at sadia te, O wo gseg Dius. Aroro gafaurianan yangay o kata anya.

⁴¹ Ay matuyan ta faurianan, aroro nabul wata ta fakamulun at faurianan. Ay tuy fag taw we nafakamulun mauri.

⁴² Kafag taw nalong sas Isus te, Isus, amatangani angku nu gfagtainan wa ban o.

⁴³ Ay Isus nabalus anya te, Anud wan nu glong au emu te, katsi yay ro fag menit gtaban au emu sas Dius at Gamasun.

⁴⁴ Nu swabilug menit wan, ndulum way lang fagdaul sanya fag talun, anggan s'fafun s'fatulu,

⁴⁵ gina menit yud damlag. Ay at fantaba fag ramit sisad basad Dius at tagbia fag bale, angirat wan, ay nkafud dua.

⁴⁶ Ay Isus nauro daul te, Mama, namamoto au ku falad sa emu. Ay nu nalong wan, Isus gengasan taguyan.

⁴⁷ At tagfawayan at fun sirut nu nalag at fakamulun, naseg Dius te, At matuyan tuy fag taw we asalanan.

⁴⁸ Ay at ngay taw at maful sanya laman gdama te, tain, gina noli sat ngay bale grungan way lang sirut.

⁴⁹ Ay fagayu Isus at faduksay ay anggan kanya fag ngay mangena ebi tagalo Isus signans talun Galilea, malindug ngayayu sirut ay nalag te, o katanya.

⁵⁰ Sanya sik taw, Use, signan taw Udyu at furuan at ngayan Arimatea. Kanya sadia taw Udyu at ngay funan, ay sik taw masine ay matuyan.

⁵¹ Use wa gfadiuganan tibak funan at fakaylatun ay at fakamulun. Kanya gfanya Dius nu gfagtainan.

⁵² Kanya fag taw nalo sas Pilatu ay get sa anya Isus at bilug.

⁵³ Ay Use nafadaga Isus at bilug ay nasifig sa sik ramit, ay anggan nafoli sa sik luib at magaruyan sisad gang. Sanya ya batang e nafoli at kinbul.

⁵⁴ Ginanya fag menit at Famatamaan fag Menit, ay gafasigadun at famiangalay fag menit.

⁵⁵ Kafag ngay mangena, ebi tagalo Isus signans talun Galilea, naguyan Use ay nalag at fagfolian fag luib ay nangulit nu namoli at bilug.

⁵⁶ Kafag ngay mangena nfoli wan ay nafasine sik famaebakayuk ay sik lumad. Ay kanya kamato sas famiangalay fag menit, gfaning Dius at longan.

Lukas 24

¹ Nus balabag sirut s'Lingga, kafag ngay mangena nalo sas fagfolian, ay nabuba at famaebakayuk ebi ataw at nafasine.

² Ay manlag di at gang, at dingding luib, madagingan wan.

³ Ay dewa nasakbo, we nalag Isus at bilug.

⁴ Ay gina gamatangan daul, duak mangama malindug sanya. At lanbung masulo daul.

⁵ Ay kafag ngay mangena kalimu ay gfarum at mata. Ay kafag duak mangama nalong te, Wain ro ay fagrvbvyun tagleleg sas kinbul at fagfolian.

⁶ Wa ste Isus. Kanya gdog yay gleleg. O namatang am at longan kaduge sis talun Galilea te,

⁷ Tiba namon ban Taw at Baguama sas tagasalanan ay nantuktuk anya sas fasulungan kayu, ay sis fatuluk menit kanya gdog yay gleleg.

⁸ Ay kafag ngay mangena namatang Isus at longan.

⁹ Ay ka fag ngay mangena nfoli signans fagfolian ay nafoyung fagayu sat Labi Sadi, ay anggan sat tiba fagayu.

¹⁰ At nafoyung, Maria Magdalena, ay Uana, ay Maria, Santiagu at mina, ay anggan at tibak mangena at ufud. Kanya at nafoyung fagayu sas Isus at ngay nasugu.

¹¹ Ay at ngay nasugu nu gamatangan kafag ngay mangena at longan kata sik longan yud e tungkul, ay wa gafanud.

¹² Ay Pedru nlindug ay masakit nu kakbang sas fagfolian ay narungan, ay nu nadama sasad basad, at nalag at malaksi way lang fag ramit fag sad. Ay kanya noli wan ay gamatangan te, Nataw ngaro fakatatuyun lang ku lagan.

¹³ Ginanya fag menit, duak tagadal nalo sa sik furuan at ngayan Emaus, at kayayuan nu kadasug swabilug menit signans Erusalem.

¹⁴ Ay duama at kamatoanan sa baliwa at ngay nalag ay at ngay nadungug.

¹⁵ Ay gina duama gsulitanan gidgintoan, Isus wa mangaro at nanangakbang ay nangalo waanya.

¹⁶ Ay kanya dewa nalag Isus, wa nasaful te, Kanya wa mangaro Isus.

¹⁷ Ay Isus nalong te, Nataw ay kamatoanan. Ay duama nragang ay kabalu.

¹⁸ Ay at sadi, at ngayan Kleupas, nabalus Isus te, Katsi ngayu tagsibo sas Erusalem, ay o way lang sesadi at yud nasaful em ngay nadungug ay em ngay nalag ebi vtv yay vtv.

¹⁹ Ay Isus nalong te, Nataw ay nalag ay ay nadungug. Duama nafoyung Isus te, Sa baliwas Isus tagsiginans Nasaret. Kanya at sadi Dius at taglong, ay mabalyanan at fakamulun ay at longan sas Dius at daga salubangan ay sas fagayu taw at daga salubangan.

²⁰ Ay tam ngay fun tagfon fanggalangun ay tam ngay funan nafon Isus sa tiba, ay kanya nasugu te, Fabuli. Ay kanya natuktuk anya sas fasulungan kayu.

²¹ Ay gfanya ami Isus nu namalangfe taw Israel. Ay kata tuy yangay, katsi at fatulu wak menit at kinlangfe.

²² Tiba em ufud fag mangena nafadulo emi. Kanya nalo sas fagfolian gina s'balabag sirut,

²³ ay we nalag ya at bilug. Ay kanya anfoli wan ay nalong te, Em nalag kata sik taginfanan, Dius at tagbarita nalong wa emi te, Isus gleleg wan katsi.

²⁴ Tiba em taw nalo sas fagfolian ay at nalag kata wa fia kafag ngay mangena at longan, ay kanya we nalag Isus.

²⁵ Isus nalong sa kafag duama te, E, am way at yud e amatanganan ay am wan at maranan nu gafanud fagayu Dius at ngay taglong at longan,

²⁶ At matuyan, at masine Fagtayukan nu gafaurianan katanya, ay sanya ginan nangadasug sat fagmasineun.

²⁷ Ay Isus gfasigad gfayamag sas duama sinians Muisis ay anggan fagayu tiba Dius at ngay taglong at rirukan, at masuad sa yangay at sadili.

²⁸ Duama gakadasugun sa kafag furuan at fagnangadasugan. Ay Isus nanlangfe wama.

²⁹ Ay at duama gfatawad yay anya te, Toyap glo. Ste yap tam, aroro gakayabiun wan, gakafalyun wan at menit. Ay Isus nasakbo laman galo anya.

³⁰ Ay gina kon, Isus nabul at tinapay ay naseg Dius, ay nalungud ay nafon sas duama.

³¹ Ay kafag duama at mata nalag fia, ay kanya nasaful te, Tuy wa mangaro Isus. Ay Isus masakit nu nalyam gina duama gdama anya.

³² Ay kanya fag duama gkamatoanan te, Ta amatanganan kaylat wa ta, kaba gfoyung anta Dius at Rirukan at masuad, o kin.

³³ Ay kanya arodi malindug ay anfoli wan sas Erusalem. Ay at nalag at Labi Sadi nu maful, anggan at ngay ufud.

³⁴ Ay at maful nalong te, Anud wan, tam Fun gdog yay gleleg ay nsure sas Simun.

³⁵ Ay kafag duama nafoyung at nalag gina sa sangaba dalan, ay nu katoglag Isus gina glungud tinapay.

³⁶ Gina duama kamansulit, Isus nsure wa daul sa sad wabilug taw ay nalong te, Mabayan tuam.

³⁷ Ay at ngay taw anlipsik ay kalimu, aroro nu glong, sik labang.

³⁸ Ay Isus nalong te, Wain ay fakalimuun. Ay wain ay fag e fagintounun sa ay basad.

³⁹ Damai wan ku daluap ay ku darafa. Au wa fia. Tedi angku, laman sumaful wam. Aroro sik labang we faknul ay we bini kata nu glag am angku.

⁴⁰ Ay nu nalong wa katanya, Isus nafalag at daluap ay at darafa sat iba.

⁴¹ Ay kaduge at iba yud gafanud, aroro guseganay ay kadulo, Isus ginto te, O e fakonun am.

⁴² Ay tiba nafon anya sik lungud albon maseudan.

⁴³ Ay Isus nabul ay naon sas taw at daga salubangan.

⁴⁴ Ay Isus nafoyung te, Kata tuy ku longan ayu ebi, gina yay au galo ayu, laman fagayu at rirukan sa baliwa angku sas Muisis at longan ay sas Dius at ngay taglong at ngay rirukan, ay anggan sa sangay Alubad, namafasludan wa fia.

⁴⁵ Sanya ginan kanya nafayamag at ngay amatanganan laman gtogdungug at ngay rirukan,

⁴⁶ ay nalong te, Kata tuy Dius at Rirukan at masuad, Fagtayukan e faurianan ay gdog yay gleleg sis fatuluk menit.

⁴⁷ Ay gfoyung ban am sas fagayu at ngay taw, signans furuan Erusalem taguna, laman kanya gubun at ngay asalanan, ay at asalanan umkalyam sas Fagtayukan at fagmabalyananun.

⁴⁸ Am wan at nalag fagayu tuy fag ngay fakamulun.

⁴⁹ Ay dungugani, sumugu kban ku Mama at fatuyanan sa ayu. Fanyai yap sas furuan, yakmay am nabul fagmabalyananun signans banwa.

⁵⁰ Isus nu nataban at ngay tagadal sas day furuan Betania, nafalugde at take ay nafadante sa anya.

⁵¹ Ay kanya naubun ay e naurug anya sas banwa.

⁵² Ay at ngay tagadal naseg Isus ay kafoli wan sas Erusalem, gina guseganan.

⁵³ Ay kanya kabavn gseg Dius sis Dius at tagbia fag bale sis Erusalem.

Uan

Uan 1

- ¹ Siginan ngays fakasigadan, Longan sanya wa gugat. Kafag Longan gufud Dius ay kafag Longan Dius.
- ² Siginan ngays fakasigadan, kanya gufud Dius.
- ³ Siginan anya ankawat fagayu nus nge wain, ay wa nkawat fagayu nus nge wain nu bunway siginan anya.
- ⁴ Kafag Longan fun leleg, ay kafag fun leleg kanya wan fagmayamagun sas fagayu taw.
- ⁵ Ay fagmayamagun gdamlag sasad fagmadulumun ay kanya kabavn di gababawan at madulum.
- ⁶ Ay Dius nasugu sik taw at ngayan Uan.
- ⁷ Kanya ndasug laman namasaful sa baliwas fagmayamagun ay laman fagayu taw gafanud sas fagmayamagun siginan at foyungan.
- ⁸ Kanya bunwa fagmayamagun nu bunway at fagindasugun laman namasaful sa baliwas fagmayamagun.
- ⁹ At matuyan fag fagmayamagun tagdamlag sas fagayu taw kadasug ste swa daga.
- ¹⁰ Kanya ndasug ste swa daga. Siginan anya ankawat fagdaul daga, dewa katanya fagayu taw wa natoglag anya.
- ¹¹ Kanya ndasug sat sadili furuan, dewa katanya at ngay kaiban wa naylat anya.
- ¹² Ay dewa katanya e naylat yay anya ay e nafanud yay sa anya, ay Dius nafon anya fagmasineun kangayan te, at ngay unga fia.
- ¹³ Kanya Dius wa fia at unga, kanya nu kasalug wa kata sik taw at unga ay bunwa signans taw at fakamulun. Dius tua at Mama.
- ¹⁴ Ay kafag Longan ansik taw fia ay kanya namanwan santam. Nalag wami at fagmabalyananun ay at fagmasineun, ay kanya mapnu fagmagalangun ay fagmatuyanun. Kanya fag fagmabalyananun ay fag fagmasineun nabul siginan at Mama aroro kanya at tagsesadi at Baguama.
- ¹⁵ Uan nafoyung sa baliwa anya. Kata tuy at foyungan te, Kanya wan ku longan fia te, At takadasug ban tagguyan angku gtungud yay fia angku, aroro kanya sanya wa gugat siginan nu yud au nsalug.
- ¹⁶ Aroro kanya mapnu fagmagalangun ay at matuyan, ay fagayu tam mul tam at fagmagalangun yud e fakatabuan.

¹⁷ Aroro Dius nafon antam at ngay suguan signans Muisis, ay at fagmagalangun ay at fagmatuyanun signans Isus Fagtayukan.

¹⁸ Kabavn we taw nalag Dius. At Baguama fag sadu at nafatoglag Dius sas fagayu taw. Kanya gsud yay Dius ay gbanwan sat Mama day tigyanan.

¹⁹ Taw Udyu at ngay funan sis Erusalem nasugu tibak tagfon fanggalangun ay taw Lebi laman nanginto sas Uan te, Sinu o. Kata tuy Uan at foyungan.

²⁰ Uan wa nadgaragun gbalus ay nafoyung at matuyan sanya fag ngay taw te, Au, bunwa au Fagtayukan.

²¹ Ay kafag ngay taw ginto sas Uan te, Nu katanya, sinu o. O nunda o wan Elias. Ay Uan nabalus te, Duan. Ay kafag ngay taw ginto te, O nunda o wan em fagfanyaun fag taglong takadasug ban. Uan nabalus te, Duan.

²² Ay kanya gdog yay ginto te, Nu katanya sinu way o. Foyungi emi laman e foyungan ami sat ngay nasugu emi. Nataw am foyungan sa baliwa am sadili.

²³ Uan nabalus kata Dius at taglong Isayas at longan te, Au sik aringang kway, sik taguro sas talun at yud e taw te, Faturunani ban tam Fun at dalan.

²⁴ E nasugu sik ngay taw Mafalayun,

²⁵ ay ginto sas Uan te, Wain way am fagfasurungun, ay bunwo mangaro Fagtayukan, ay Elias, ay Dius at fatuyanan takadasug ban fag taglong.

²⁶ Ay Uan nabalus te, Au gfasurung kway lang sasad mamam, dewa katanya e sadu yay tagsi ay wabilug ay fagyudun gtoglag.

²⁷ Kanya ban tagguyan angku, kwa masine gbul nus di at lapak signan at darafa.

²⁸ Uan nalong katanya gina sis Betania, tsiuy baliwa liskung Urdan sit fagfasurungan.

²⁹ Balabag di, Uan nalag Isus nu nangakbang sa anya ay glong te, In Dius at Tupa Riangan, at namalyam fagayu taw at ngay asalanan sas fagdaul daga.

³⁰ Kanya wan ku longan fia at takadasug ban tagguyan angku, at tagtungud yay fia angku, aroro kanya sanya wa gugat signan nu yud au nsalug.

³¹ Dakya yangay fia fia natoglag anya ebi taguna, ay ku fagindasugun, namasurung kway ayu sasad mamam laman namatoglag anya sas taw Israel.

³² Kata tuy Uan at foyungan te, Nalag au at Masine fag Falad nu kadaga signans banwa kata sik labikung, ay gbanwan sa anya.

³³ Dakya fia fia natoglag anya ebi taguna, dewa katanya at nasugu angku laman namasurung au sasad mamam, at longan angku te, Lumag ban o at Masine fag Falad nu kadaga signans banwa ay gbanwan sa sik taw. Kanya ban tagfasurung taw sat Masine fag Falad.

³⁴ Kanya nalag kwan, ay gfatuyan kwa fia ayu te, kanya wan Dius at Baguama.

³⁵ Ay balabag di, Uan ay at tagadal at dua gdog yay sanya.

³⁶ Ay Uan nalag Isus nu gdalan, ay nalong te, In Dius at Tupa Riangan.

³⁷ Ay at tagadal fag dua nu nadungug at longan, kanya nangalo Isus.

³⁸ Isus inbiling ay nalag kanya fag dua nu nangalo anya. Ay kanya nainto te, Nataw ay fagrvbvyun. Ay duama gbalus te, Rabi, dada nu gbanwan o. Rabi at masuad te, Takamoyung.

³⁹ Isus nalong te, Wanyayam, damai. Ay kanya nangalo ay nalag at fagtaglayunan, ay ginanya fag menit kanya nataglayun wa sanya fag bale. Ginanya s'faufat s'fafun wan.

⁴⁰ At sadi kafag duama at nadungug Uan ay at nangalo Isus at ngayan Andres, Simun Pedru at faduksay.

⁴¹ Ay arodi vtv Andres grvbvy at faduksay Simun, ay kanya glong te, Nalag ami Mesias. At masuad kanya fag longan te, Mesias, Fagtayukan.

⁴² Ay Andres nataban anya sas Isus. Ay Isus nadama Simun ay glong anya te, Simun, Uan at baguama, siginan ban katsi am ngayan Sefas. At tagsudan kanya fag ngayan, Pedru, at masuad te, Gang.

⁴³ Balabag di, Isus at amatanganan glo ro sas talun Galilea. Ay nalag Felipe ay nalong te, Aloi angku.

⁴⁴ Felipe tagsiginans furuan Betsaida, ay Andres ay Pedru sanya ginan yangay fag furuan.

⁴⁵ Felipe grvbvy Natanael ay nalong anya te, Nalag ami Isus tagsiginans furuan Nasaret, Use at baguama. Kanya wan Muisis at longan fia sit rirukan ay kata yay Dius at ngay taglong at rirukan.

⁴⁶ Natanael ginto te, O nunda e batang kadasug at masine signans Nasaret. Felipe nabalus te, Wainyayo, damai.

⁴⁷ Natanael nu munakbang wan, Isus glong te, Damai, in wan sik matuyan fia fag taw Israel, kanya di kamaningan lang.

⁴⁸ Natanael ginto anya te, Tain nu gsaful o angku. Isus gbalus te, Siginan yay Felipe nu yud nauro emu, nalag kwa emu sisad lanbung kayu.

⁴⁹ Ay Natanael nafoyung te, Takamoyung, o wan Dius at Baguama. O wan taw Israel at Fun.

⁵⁰ Isus glong te, Gafanud wo aroro nalong au emu te, Nalag kwa emu sisad lanbung kayu. Lumag yay ban o gtungud yay am ngay nalag.

⁵¹ Ay kanya nalong sa sangay taw te, Anud wa fia nu glong au ayu te, lumag ban am banwa nu maluangan, ay Dius ban at ngay tagbarita nu gulul ay nu gtustus sa angku, Taw at Baguama.

Uan 2

¹ Nu nlangfe duak menit, e kadadua sis furuan Kana sis talun Galilea, ay sanya Isus at mina.

² Isus ay at ngay tagadal sanya yangay.

³ Ay at malangu nu namin, Isus at mina nalong anya te, Naminan at malangu.

⁴ Ay Isus glong te, Mina, fabayani wa angku. Ya ndasug at kasakan ku buknga laman ggubuk katanya.

⁵ At mina glong sa sangay fagsuguan te, Fakamuluni nus nga setaw at longan ayu.

⁶ Sanya e unumk fagsuadan mamam. Galay at sadi nu gbilug duak safulu anggan tuluk safuluk galun. Kanya mafalghanan laman at famegus gfaning taw Udyu at kaugalian.

⁷ Isus nalong sa sik ngay fagsuguan te, Fapnui mamam snay fag ngay fagsuadan. Ay nafapnu wa fia fagayu.

⁸ Ay sanya ginan Isus glong anya te, Katsi namul am tiba sirut, ay namuba am sa tiba tungud fag fagsuguan. Ay kanya nabuba wa fia.

⁹ Ay tiba tungud fag fagsuguan nafaskud sirut kafag mamam, ay sik malangu wa fia. Ay kanya wa saful te, daginan kanya, dewa at ngay fagsuguan saful. Nu katanya, kanya nauro at bagu kadadua fag mangama,

¹⁰ ay nalong te, Ebi ginan at ngay taw fagfagunaun gtas at masine fag malangu, ay at ngay betaw nu nainum wan, sanya ginan gtas at yud bangan masine fag malangu. Dewa katanya, saman am fakamulun. Nafaguyanan o at masine fag malangu.

¹¹ Isus nu gfakamulun katanya sis Kana, sis talun Galilea. Kanya wan taguna Isus at nafakamulun fag madulo, tagfatoglag te, signans Dius. Siginan takata tuy, Isus nafasure at fagmasineun, ay aroro katanya at ngay tagadal nafanud.

¹² Ay sanya ginan Isus glo wan sas furuan Kapernaum gadgaloan at mina ay at ngay faduksay, ay at ngay tagadal. Ay kanya gbanwan yay sirut sanya.

¹³ Nu munakbang wan taw Udyu at fagsegan fag yafun daul at ngayan te, Famalangfe, Isus naundaud sas Erusalem.

¹⁴ Ay Isus nalag sis Dius at tagbia fag bale at ngay tagfae bayad ngay baka ay tupa ay ngay labikung, ay at ngay tagfabadbangsian salapi.

¹⁵ Isus nabul sik lubid ay naawat sik famalang ay naiyan kafag ngay taw signinan Dius at tagbia fag bale, ay nasabug nafaduksun at ngay tupa ay baka. Ay Isus naiyan way lang naiyan tagfabangsi salapi ay nafalub kafag ngay taw at fagfolian salapi.

¹⁶ Isus nalong sat ngay tagfae bayad labikung te, Buli wan ste ginan kanya fagayu. Lag am kawat ku Mama bale sik fagfungsuan.

¹⁷ Isus at ngay tagadal namatang at foyungan sit rirukan te, Nu kesug au am bale kata afuy gigang sa ku basad.

¹⁸ Aroro katanya taw Udyu at ngay funan ginto sas Isus te, Nataw fag madulo am fagmafalagun emi laman gfatuyan o te, e fagmabalyananun o gfakamulun katanya.

¹⁹ Isus gbalus te, Nu narasras am Dius at tagbia fag bale, gdog kyay ban kawat ay sis fatuluk menit gfatabu kwan.

²⁰ Ay taw Udyu at ngay funan glong te, Ufatk safulu e unum tuak banwa nu kawat tuy fag bale, o mafatabu ban o dewa tulu wayk menit.

²¹ Ay Isus at longan fia kanya fag bale, at masuad te, at bilug.

²² Nu katanya gina Isus nadog naleleg, at ngay tagadal namatang at longan, ay kanya gafanud sat Rirukan ay sas Isus at ngay foyungan.

²³ Isus sis Erusalem gina e yafun daul fag buknga at ngayan te, Famalangfe. Ay ngayuk taw nafanud sa anya aroro nalag at madulo fag ngay fakamulun tagfatoglag te, signans Dius.

²⁴ Dewa katanya Isus wa gafanud sit ngay taw at longan aroro kanya nasaful wan fagayu taw.

²⁵ Wa masine nus nga sinu fag taw nu gfoyung sas Isus sa baliwa kanya fag ngay taw, aroro kanya saful wan fagayu taw at amatanganan.

Uan 3

¹ E sik taw Mafalayun, ay kanya taw Udyu at fun. At ngayan te, Nikudem.

² Sik yabi kanya natikis nalo sas Isus. Ay glong te, Rabi, nasaful ami te, sik takamoyung o signans Dius, aroro we mafafakamulun kata tuy fag ngay madulo am nafakamulun, Dius nu dway gufud anya.

³ Isus gbalus te, Anud wa fia nu glong au emu te, sik taw nu dway nadog nsalug, kanya ban wa lumag Dius nu gfagtainan.

⁴ Ay Nikudem ginto anya te, Tain ro sik taw nu gdog nangasalug nu mafagtainan wan. O kanya ro manga masakbo yay sat mina ungdan laman nandog yay nangsalug.

⁵ Isus gbalus te, Anud wa fia nu glong au emu te, sik taw nu dway nsalug sas mamam ay sat Masine fag Falad, kanya wa manangaful sas Dius at fagfagtainanun.

⁶ Taw at fagfasalugun at sisian, ay Dius at Falad tagfabagu ayu laman Dius am at ngay sisian.

⁷ Lag o kadulo ku longan emu te, masine fagayu taw nu gdog nsalug.

⁸ At Masine fag Falad kata tagmara. Tagmara glalab nus nga ndaginan, ay dewa o nadungug at uyup, wo nasaful te, daginan kanya ay dada ro nu nangadasug. Katanya yangay sas fagayu taw at kinsalug signinan at Masine fag Falad.

⁹ Nikudemu ginto te, Tain ro manga nu kafakamulun katanya.

¹⁰ Ay Isus gbalus te, Sik takamoyung oma o sas taw Israel ay yo natogdungug takatanya fagayu.

¹¹ Anud wa fia nu glong au emu te, nafatuyan ami em fagsafulun ay em nalag, dewa katanya wam gafanud sa em famatuyan.

¹² Nu dway am gafanud ku foyungan sa baliwa tagste swa daga, tain ro nu gafanud am ku foyungan tagsa baliwas banwa.

¹³ We naulul sas banwa nu bunway au, Taw at Baguama at kindasug signans banwa.

¹⁴ Nus nga setaw Muisis nu gfaabat ule sanbung sis talun at yud e taw, katanya yangay ban au, Taw at Baguama, nu e gfaabat angku,

¹⁵ laman nus nga sinu tagafanud sa angku mul leleg at yud e fakatabuan.

¹⁶ Maksvn tua Dius nu kesug fagayu taw ste swa daga, at fagnafonun at tagsesadi at Baguama, laman nus nga sinu tagafanud sa anya di gafaurianan nu bunway mul tua ban leleg at yud e fakatabuan kabavn.

¹⁷ Aroro Dius at fagnasuguun at Baguama ste swa daga wa nanfaurianan sas nus nga sinu fag taw ste swa daga, nu bunway namalangfe fagayu taw signan anya.

¹⁸ At tagafanud sa anya wa ban gafaurianan ya, dewa katanya nu dway gafanud, gafaurianan wan, aroro kanya wa gafanud sas Dius at tagsesadi at Baguama.

¹⁹ Kanya faginfauriananun wan, aroro dewa fagmayamagun ndasug ste swa daga, at ngay taw kesug way at madulum ay wa kesug at mayamag, aroro kafag ngay taw at fakamulun mauri.

²⁰ At tagfakamulun at mauri kanya kauri fagmayamagun ay wa kaylat nangakbang sas fagmayamagun laman ka fag ngay taw at fakamulun wa nsure.

²¹ Dewa katanya tagfakamulun at matuyan, kanya nangakbang fagmayamagun laman gfasure te, at fakamulun gfaning Dius.

²² Sanya ginan Isus ay at ngay tagadal nalo wan sas talun Udea. Isus sanya yay sirut gasfuan at ngay tagadal, ay gfasurung.

²³ Ay Uan ginanya sis talun Enun, munakbang sis Salim, gfasurung yangay aroro sanya gbia at mamam. Fagayu taw nalo sanya laman nangasurung.

²⁴ Ginanya Uan ya nkubung.

²⁵ Ay sik taw Udyu gfabababoan Uan at ngay tagadal sa baliwa nu kasurung.

²⁶ Nu katanya kanya fag ngay taw nalo sas Uan ay glong anya te, Takamoyung, am ufud fag mangama tsiyu baliwa liskung Urdan, am nafoyung sas fagayu taw, kanya gfasurung yangay, ay fagayu taw glo sa anya.

²⁷ Ay Uan gbalus te, We kafakatanya sas taw nu dway nafon anya signans banwa.

²⁸ Am yangay at tagfatuyan ku nafoyung ayu te, bunwa au Fagtayukan. Au sik fagsuguan kway lang laman naguna au anya.

²⁹ At fainduganan, kanya wan at ke fagmasineun sat fagnangadaduaun fag mangena. Ay at fainduganan at fagadgalangan nu nadungug at aringang guseganan mandi. Ay katsi maksvn nu guseganan au.

³⁰ At masine kanya nu kabalyanan, ay au at masine takababa.

³¹ Tagsiginans tungud tagtungud fagayu. Tagsiginans daga ste way swa daga, ay at foyungan ste ginan yangay swa daga. Tagsiginans banwa tagtungud fagayu.

³² Kanya nafatuyan at nalag ay at nadungug, dewa katanya, we gafanud sat famatuyan.

³³ At tagafanud sat foyungan kanya gfatuyan te, matuyan tua Dius.

³⁴ Ay aroro Dius at nasugu gfoyung Dius at ngay longan, ay we gfasud at Masine fag Falad tagsi wa anya.

³⁵ Dius kesug at Baguama, ay nafon wa sa anya fagdaul at fagmabalyananun.

³⁶ At tagafanud sat Baguama e leleg tua at yud e fakatabuan, ay at yud gfaning sat Baguama wa ban mafabul leleg ay Dius kadotama anya.

Uan 4

¹ At ngay taw Mafalayun nadungug te, ngayu Isus at nataban ay at nafasurung fag tagadal ayu yap sas Uan.

² Ay at matuyan bunwa Isus nafasurung nu bunway at ngay tagdal way.

³ Ay Isus nu nasaful, kanya nalo wan signans talun Udea kafoli sas talun Galilea.

⁴ Isus at dalan sas talun Samaria.

⁵ Kanya ndasug sa sik furuan sanya at ngayan Sikar, munakbang sa sik gamasun Akub at nafon sat sisian Use.

⁶ Sanya Akub at bubun. Isus malunggung sis tigyangang bubun, aroro kalufuy at nalao. Arvs wabilug menit wan.

⁷ Ay sik taw Samaria, sik mangena, ndasug laman managub. Isus glong anya te, O masine au manga ginum.

⁸ Ginanya at ngay tagadal wa sanya aroro namul way fakonun sas furuan.

⁹ Ay kafag mangena glong anya te, Taw Udyu wayo ay au taw kway Samaria. Wain am fagetun sa angku mamam aroro at ngay taw Udyu ay at ngay taw Samaria wa gkamatoan.

¹⁰ Isus gbalus anya te, Nu saful di o lang te, nataw Dius at fon, ay nu saful di o te, sinu tuy taget sa emu mamam, malgau ro o way taget sa anya ay gfon ro emu tagfon leleg fag mamam.

¹¹ Kanya fag mangena glong te, Fagmangama, wo e fantas, ngabasad way bubun. Dada ro nu namul o tagfon leleg fag mamam.

¹² O nunda gtungud yay o em kafufuaman Akub, at nafon emi tuy fag bubun. Iste wan kanya nu ginum anggan at ngay sisian, ay at ngay fagalagaun.

¹³ Isus gbalus te, Taginum ste ginan fag mamam gdog yay kadanum.

¹⁴ Ay dewa katanya taginum ku fon fag mamam kanya wa ban gdog ya kadanum. Kanya kata sik mamam fia sat basad, gtaglayun gbulbugan, leleg at yud e fakatabuan.

¹⁵ Ay kanya fag mangena glong te, Fagmangama, foni angku am nalong fag mamam, laman dakwa gdog ya kadanum ay dakwa stae ya laman managub.

¹⁶ Isus glong anya te, Ulili wan ay tabani stae am indugan.

¹⁷ Kanya gbalus Isus te, Dakwa e indugan. Ay Isus glong te, Anud am longan te, Kwe indugan.

¹⁸ Aroro lima am naindugan, ay katsi am ufud bunwa am indugan. Matuyan am longan.

¹⁹ Kanya fag mangena glong te, Fagtainan, nu kamatangan Dius o at taglong at sadu.

²⁰ Iistes buksul em ngay kafufuaman nu gseg Dius, ay am, taw Udyu glong am te, Sas Erusalem way lang at masine nu manseg Dius.

²¹ Isus gbalus anya te, Fagmangena, afanudi sangku. Kadasug ban tibak menit, bundi stes buksul ay sis Erusalem nu gseg am tam Mama.

²² Wam nasaful ay fagsegan, dewa katanya ami taw Udyu nasaful ami em fagsegan, aroro fakalangfean signan sa ngay taw Udyu.

²³ Ay kadasug ban tibak menit, ay katsi wa ngaro, at Masine fag Falad tagfaamatangan at matuyan fag ngay tagseg, laman sumeg tam Mama kata at matuyan. Takatanya fag ngay taw tam Mama at fagrvbvyun tagseg tua anya.

²⁴ Dius sik falad, ay masine at ngay tagseg anya matuyani nu gseg signani tua at Masine fag Falad tagfamatangan anya.

²⁵ Kafag mangena glong te, Nasaful kwan kadasug ban Fagtayukan. Kanya nu ndasug ban gfoyung emi fagayu nus nge wain.

²⁶ Isus glong anya te, Au wan tagfakamatoan emu am longan takadasug ban.

²⁷ Ay ginanya at ngay tagdal ndasug. Kanya ndulo nu nalag te, Isus gfakamatoan sik mangena. Dewa katanya, nus di sad i we nainto te, Nataw am fakaylatun, ay wain am fagfakamatoanun kafag mangena.

²⁸ Nu katanya, kanya fag mangena naubun at baringan ay kafoli sas furuan nanlong sanya fag ngay taw te,

²⁹ Wainyayam. Manlag am sik taw nafoyung angku fagayu ku nafakamulun. O ay kanya wa manga Fagtayukan.

³⁰ Ay kafag ngay taw sis furuan nalo sas Isus.

³¹ Ay at ngay tagadal gfabulun glong anya te, Takamoyung, fangoni wan.

³² Ay Isus glong te, E fakonun kway wam saful.

³³ Nu katanya at ngay tagadal gkamatoan te, O e nabuba manga sa anya at fakonun.

³⁴ Isus nafayamag sat ngay tagdal te, Ku fakonun namakamulun au at nasugu angku at fakaylatun, ay namatabu au atfafakamulun sangku.

³⁵ O nunda wam nalong te, Ufat yak magdanun ay fanggutluwan wan. Glong au ayu te, damai at fare, nraska wan. Masine wa ggutlu.

³⁶ At taggafas gbul at bayad ay gfaful at rawvg laman sas leleg at yud e fakatabuan. Nu katanya at tagtanum ay taggutlu gudgufudan guseganan.

³⁷ Matuyan at longan te, saman wan tagtanum ay taggutlu.

³⁸ Nasugu au ayu laman nanggutlu am ay nayud natanum. Tibak taw nainlufuyan gtanum ay am at nanggutlu kafag ngay taw at nainlufuyan.

³⁹ Sanya fag furuan ngayuk taw Samaria tagafanud sas Isus aroro kafag mangena at foyungan te, Kanya nafoyung angku fagayu ku fakamulun.

⁴⁰ Ay at ngay taw Samaria nu ndasug sas Isus glong te, Banwani yap sirut ste. Ay kanya gbanwan yay sanya duak menit.

⁴¹ Ay ngayu yay at nafanud nu nadungug Isus at foyungan.

⁴² Kanya fag ngay taw glong sanya fag mangena te, Katsi gafanud ami bundi lang am foyungan emi, nu bunway aroro nadungug ami anya. Ay nasaful wami te, kanya wa ngaro fia tagfalangfe sas fagdaul daga at taw.

⁴³ Nu nlangfe duak menit, Isus gtaglayun wa glo sas talun Galilea.

⁴⁴ Aroro Isus yangay at nalong te, Sik taglong at talun fag ngay taw wa gsuyu anya.

⁴⁵ Kanya nu ndasug sas talun Galilea, sanya at ngay taw kaylat mandi anya, aroro kafag ngay taw ebi si yangays Erusalem gina e yafun daul ay kanya nalag Isus at nafakamulun sanya.

⁴⁶ Isus gdog yay nalo sas furuan Kana, sis talun Galilea. Sanya ebi nu kawat mamam sik malangu. Ay sis furuan Kapernaum e sik fun ay at sisian munama e fakasaitun.

⁴⁷ Ay kanya nu nadungug te, Isus anfoli sas talun Galilea signans talun Udea, kanya nalo ay nafainfanyuan glong te, Loi sas furuan Kapernaum ay fafai ku munama aroro gakabulun.

⁴⁸ Isus nalong yay te, Nu dyakmay am nalag sik ngay madulo ay sik ngay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, signan aus Dius, yam gafanud.

⁴⁹ Dewa katanya kafag fun glong sas Isus te, Fagtainan, basta. Ku sisian ro gakabulun wan.

⁵⁰ Isus gbalus te, Loi wan, nfia wan am sisian. Ay kafag mangama gafanud Isus at longan ay nalo wan.

⁵¹ Ay gina yay sa ngaba dalan at ngay fagsuguan nafablang anya ay glong te, Nfia wan am munama.

⁵² Kanya ginto te, Ginain nu kafia. At ngay fagsuguan glong te, Egmenit gafasadiun s'fafun.

⁵³ Ay at mama namatang te, ginanya mandi fag buknga menit Isus nu glong te, Nfia wan am munama. Nu katanya kanya fag bale at ngay taw gafanud sas Isus.

⁵⁴ Tuy at fadua Isus at mabalyanan fag fakamulun sis talun Galilea gina signans talun Udea.

Uan 5

- ¹ Nu ntabu katanya, at ngay taw Udyu e yafun daul, ay Isus nalo sas Erusalem.
- ² Ay sis Erusalem e sik fagigusan munakbang sis sakbawan tupa. At ngay taw Udyu nu gfangayan Betesda, ay sanya e limak tangbi aba.
- ³ Ay ngayuk taw e fakasaitun gtaigilidan sanya, at ngay yud glag, ay at ngay yud malo, ay at ngay yud malelegan. Kanya gfanya lino nu guigan.
- ⁴ Aroro tam Fun at tagbarita e buknga kadasug ay namauigan lino. Ay gina guigan, at taguna gsurung nfia nus nga setaw at fakasaitun.
- ⁵ Ay sanya sik mangama e fakasaitun tulu wak safulu e waluk banwa nu e fakasaitun.
- ⁶ Ay Isus nalag anya. Kanya nasaful wa te, ngaduge wan nu e fakasaitun kanya fag mangama. Ay Isus ginto anya te, O kaylat o kafia.
- ⁷ Ay at yud malo gbalus te, Fagtainan, we gbuba angku, ay mamam nu nauigan glo kyay sanya ay e naguna wa angku.
- ⁸ Isus glong anya te, Malindugi, bangkadi am igyan ay loi wan.
- ⁹ Ay arodi vtv, kafag mangama nfia wan ay gbangkad at igyan ay glo. Ebi famiangalay fag menit.
- ¹⁰ Taw Udyu at ngay funan glong sanya fag mangama at kinfia te, Katsi famiangalay way fag menit. Wa masine nu gbuba o am igyan.
- ¹¹ Ay kanya gbalus te, At nafafia angku nalong te, Bangkadi am igyan ay loi wan.
- ¹² Ay kafag ngay taw ginto anya te, Sinu at nalong emu te, Bangkadi am igyan ay loi wan.
- ¹³ Ay kafag mangama wa nasaful te, sinu at nafafia anya, aroro Isus nalo wan signinan sad fagngayuan taw.
- ¹⁴ Sanya ginan Isus nalag anya sis Dius at tagbia fag bale ay glong anya te, Katsi nfia wo. Lag o gasalanan ya, mandasug sa emu mauri gtungud yay aro taw am fakasaitun.
- ¹⁵ Kafag mangama nalo wan ay glong sa sangay taw Udyu at ngay funan te, Isus at nafafia angku.
- ¹⁶ Aroro katanya, at ngay funan gfasigad gfauri Isus, aroro nafafia sis famiangalay fag menit.
- ¹⁷ Ay Isus gbalus sanya fag ngay taw te, Ku Mama gfataglayun gfakamulun ay anggan au gfakamulun kyangay.

¹⁸ Kaugat yay at ngay funan nu gyafabulun anya, aroro nafamabo wan at faugali sa baliwas famiangalay fag menit. Ay nalong yay te, Dius ku Mama, nu katanya nafasudan at sadili sas Dius.

¹⁹ Nu katanya Isus nalong sanya fag ngay taw te, Anud wa fia nu glong au ayu te, Au, Taw at Baguama kwa mafakamulun nung way lang ku sadili. Ku fagfakamulunun ku nalag tua ku Mama at nafakamulun. Ku Mama at nafakamulun kanya yangay anggan angku, at Baguama, ku fagnamakamulunun.

²⁰ Aroro ku Mama kesug angku, at Baguama, ay gfalag sangku fagayu at fakamulun. Ay gtungud yay ban at namalag angku, at Baguama, ku fagnamakamulunun, laman kaugat yay nu kadulo am.

²¹ Nus nga setaw ku Mama nu gfaleleg at ngay kinbul, katanya yangay au, at Baguama, gfaleleg kyangay ban nus nga sinu ku fakaylatun gfaleleg.

²² Bunwa ku Mama at taginsaful taw at asalanan. Ku Mama nafon wa angku, at Baguama, fagdaul at fagmabalyananun ginsaful taw at asalanan,

²³ laman fagayu taw gseg angku, at Baguama, kata nu gseg ku Mama. At yud gseg angku, at Baguama, wa yangay gseg ku Mama at nasugu angku.

²⁴ Anud wa fia nu glong au ayu te, tagdungugan ku longan ay tagafanud sat nasugu angku, e leleg tua at yud e fakatabuan. Di ban gafaurianan ya nu bunway nalangfe fakabulun ay ndasug sas leleg.

²⁵ Anud wa fia nu glong au ayu te, kadasug ban tibak buknga, ay katsi wa ngaro, at ngay kinbul dumungug Dius at Baguama at aringang ay at dumungug anya kafulo wan.

²⁶ Ku Mama tagfon leleg, ay nafon fagmabalyananun sangku, at Baguama, laman gfon kyangay leleg.

²⁷ Gfon yangay sangku, at Baguama, fagmabalyananun ginsaful taw at asalanan, aroro au wan Taw at Baguama.

²⁸ Lag am kadulo, aroro kadasug ban tibak menit, fagayu ban at kinbul dumungug ku aringang.

²⁹ Kanya ban fagayu mesa gduksun signan at fagmafolianan. Fagayu at nafakamulun at masine gdog yay kafulo ay e leleg at yud e fakatabuan kabavn. Ay fagayu at nafakamulun mauri gdog yay kafulo ay gafaurianan wan.

³⁰ Kwe fagmafakamulunun sa ku sadili. Ginsaful au taw at asalanan kata ku Mama at suguan angku, nu katanya matuyan ku fakamulun nu ginsaful au taw at asalanan, aroro bundi ku sadili lang fakaylatun ku fagfaningun nu bunway at nasugu tua angku at fakaylatun ku fagfaningun.

³¹ Nu au way lang tagfatuyan sa baliwa angku, wa matuyan.

³² Ay dewa katanya tiba nafatuyan sa baliwa angku, ay saful kwa te, matuyan at longan.

³³ E nasugu am sik taw sas Uan ay kanya nafoyung ayu at matuyan.

³⁴ Dewa katanya, at foyungan sa baliwa angku bundi lang signans taw. Ku fagnalongun katanya laman umlangfe am.

³⁵ Uan kata sik salung gigang gyamag, ay guseganan am sat buba fag fagmayamagun.

³⁶ Ay dewa katanya e tagfatuyan sa baliwa angku, gtungud yay Uan. Ku Mama way at nafafakamulun sangku fag fakamulun, kanya way ku fagfakamulunun, ay kanya wan tagfatuyan te, Ku Mama at nasugu angku.

³⁷ Ay ku Mama at nasugu angku, kanya tagfatuyan yangay sa baliwa angku. Kabavn yam batang gdungug at aringang ay yam batang glag anya.

³⁸ Ay at longan wa namanwan sa ay basad, aroro wam kaylat gafanud sat nasugu.

³⁹ Grvbvy am at Rirukan ay fagafanudan te, Magbilug am leleg at yud e fakatabuan kabavn. Ay kanya fag ngay Rirukan tagfatuyan sangku.

⁴⁰ Dewa katanya wam kaylat nangakbang sangku laman namul am leleg at yud e fakatabuan kabavn.

⁴¹ Dakwa grvbvy signan sa ngay taw at famauseganan

⁴² Dewa katanya nasaful kwa ayu. Saful kwa te, Dius at fakesugun wa si ay basad.

⁴³ Ndasug au sa ku Mama at fagmabalyananun, ay wam kaylat gfaning angku. Ay tiba rok taw nu ndasug sat sadili fagmabalyananun, kanya way ay fagnamaningun.

⁴⁴ Ay famauseganan nu sa way lang ay usa, tain ro nu gafanud am, wayam grvbvy ya tagsiginans fagsadik Dius fag famauseganan.

⁴⁵ Lag am gamatangan te, au tagfauri kway ban ayu sa ku Mama at daga salubangan. At tagfauri ayu we tiba nu bunway Muisis, ay fagsegun sa baliwas fakalangfean.

⁴⁶ Nu gafanud di am sas Muisis, gafanud yangay am nangus sangku, aroro kanya at rirukan sa baliwa angku.

⁴⁷ Ay nu dway am gafanud sis Muisis at rirukan, tain ro nu gafanud am ku longan.

Uan 6

- ¹ Ay sanya ginan, Isus nandife wa tsiuy baliwa lino Galilea, at ngayan yangay te, lino Tiberias.
- ² Ay ngayuk taw tagalo anya aroro kanya fag ngay taw nalag Isus at ngay madulo fag fakamulun nu gfafia at ngay ke fakasaitun.
- ³ Isus nalo ay naulul sa sik buksul gasfuan at ngay tagadal ay malunggung sanya.
- ⁴ Ay munakbang wan taw Udyu at fagsegan fag yafun daul nu kadasug, at ngayan te, Famalangfe.
- ⁵ Isus nalibawan, ay nu nalag sik ngay taw ngayu nu kadasug, ginto sas Felipe te, Dada ro nu namul tam fakunun laman mafafayafun tuy fag ngay taw.
- ⁶ At fagnalongun katanya laman gfaskud Felipe, aroro Isus nasaful wan at fakamulun ro.
- ⁷ Ay Felipe glong te, Kayu waluk magdanun sik taw at nagbulan tam famul fakonun, kanya ro ya nsak sas takayu tuy fag taw.
- ⁸ Ay at sadia at tagadal, Andres, Simun Pedru at faduksay, glong te,
- ⁹ Ay ste sik munama e buba limak tinapay ay duak albon mataman. Ay nute kurang yay ro daul kanya nu kayu wa ro tuy fag ngay taw at nangon.
- ¹⁰ Isus nalong sat ngay tagadal te, Falungungi at ngay taw. Sanya gamakmakun, ay fagayu taw namalunggung, malgau limak libuk mangama.
- ¹¹ Ay Isus nagalumutan kafag ngay tinapay ay nu naseg wa Dius, gfon sat ngay malunggung. Katanya yangay anggan albon, gfon sas fagayu kayu at fakaylatun.
- ¹² Ay fagayu taw nu napsug wan, Isus nalong sat ngay tagadal te, Fafuli at ngay nagsawadan laman di nfangulan.
- ¹³ Ay katanya wan at fakamulun, ay nu fagayu wan, labi duak sabi mapnu at nagsawadan kafag limak tinapay at ngay taw at naon.
- ¹⁴ Ay at ngay taw nu nalag Isus at madulo fag fakamulun, nalong te, Matuyan tuy wa ngaro fia at fatuyanan fag taglong takadasug ban ste swa daga.
- ¹⁵ Isus nasaful te, kafag ngay taw nangamat anya ay gfabulun anya laman kawat anya at fun. Ay Isus gdog yay nalo gsesadian sas buksul.
- ¹⁶ Ay nu gakayabiun wan at ngay tagadal nalo sas tigyanan lino,
- ¹⁷ ay gsakay sa sik sakayan lino nangadife sas furuan Kapernaum. Nyabi wan ay Isus ya nanangalo anya.
- ¹⁸ Dagat glugwak aroro maksvn nu gtagmara.

¹⁹ Ay at kadugean nu gfalao at sakayan duak sineud gtabaan katama. Ay nalag Isus nu glo sas tungud lino kakbang sat sakayan, ay at ngay tagadal kalimu daul.

²⁰ Ay Isus nalong anya te, Au way, lag am kalimu.

²¹ Ay at ngay tagadal guseganan gfasakay anya, ay arodi vtv at sakayan ndasug sat fagnangadasugan.

²² Balabag di at ngay taw tagbanwan sit dife nalag te, sadi wayk sakayan lino. Ay nasaful te, Isus wa nadgaloan at ngay tagadal, aroro at ngay tagadal way lang at nasakay.

²³ Ay tibak sakayan lino signans furuan Tiberias ndasug munakbang sit fagmafulan fag talun gina kon tinapay, tam Fun nu naseg Dius.

²⁴ Ay kafag ngay taw nu nalag te, Isus ay at ngay tagadal wa sanya, kanya nasakay sas sakayan lino ay nalo sas furuan Kapernaum laman nanrvbvy anya.

²⁵ Ay kafag ngay taw nu ndasug sanya, nu glag Isus, ndife wan. Ay kanya ginto te, Takamoyung, ginain nu kadasug o.

²⁶ Isus gbalus te, Anud wa fia nu glong au ayu te, ay fagrvbvyun angku, bunwa ay nalag ku nafakamulun at madulo, nu bunway aroro ay naon way fag fakonun ay napsug am.

²⁷ Ay fagfakamulunun dangay sa takadan ban fag fakonun, nu bunway laman ay nabul ban at yud tua kadan fag fakonun tagfon leleg at yud e fakatabuan. Au, Taw at Baguama gfon au ayu takatanya fag fakonun, aroro Dius nafalag sa sangay taw te, Matuyan ku Baguama at fakamulun.

²⁸ Nu katanya kafag ngay taw ginto sas Isus te, Tain em fakamulun at masine laman mafakamulun ami Dius at fakaylatun.

²⁹ Isus gbalus anya te, Kata tuy Dius atfafakamulun sayu, afanudi sat nasugu.

³⁰ At ngay taw ginto Isus te, Nataw fag fakamulun at madulo am fagfalagun emi laman gafanud ami sa emu. Tain ro am fakamulun.

³¹ Em ngay mangaguyang non fakonun at ngayan te, mana, gina sis talun at yud e taw, gfaning at rirukan te, Kanya nafon anya fakonun signans banwa.

³² Isus glong te, Anud wa fia nu glong au ayu te, bunwa Muisis at nafon ayu tagsiginans banwa fag fakonun, nu bunway ku Mama at tagfon. Kanya tua tagfon ayu at matuyan fag fakonun signans banwa.

³³ Aroro Dius at fon fag fakonun kanya wan at kindaga signans banwa tagfon leleg sas fagayu taw.

³⁴ Ay kanya glong te, Em Fun, foni tua gugat emi takatanya fag fakonun.

³⁵ Ay Isus glong anya te, Au wan tagfon leleg fag fakonun. At takakbang sangku di ban kalunus ay at tagafanud sangku di ban kadanum kabavn.

³⁶ Dowa katanya, nafoyung kwa ayu te, dewa am nalag angku, yam gafanud.

³⁷ Fagayu ku Mama at fon angku nangakbang sangku. Ay nus nga sinu takakbang sangku kwa gaiyan.

³⁸ Aroro ku fagindagaun signans banwa dakwa namakamulun ku sadili fakaylatun nu bunway at nasugu tua angku at fakaylatun.

³⁹ Kata tuy at nasugu angku at fakaylatun te, Lag au gfabayan gfalyam nus di sadu at nafon angku. Nu bunway at fakaylatun nu gfadog kyay ban gfaleleg anya sa taguyan fag menit.

⁴⁰ Aroro katanya ku Mama at fakaylatun te, fagayu at nalag at Baguama ay tagafanud sa anya e leleg at yud e fakatabuan kabavn. Ay gfadog kyay ban gfaleleg anya sa taguyan fag menit.

⁴¹ Ay kafag ngay taw Udyu ginasan aroro Isus nalong te, Au wan at kindaga signans banwa fag fakonun.

⁴² Ay kanya fag ngay taw glong te, O nunda manga kanya bunwa Use at baguama. Saful way tam at mama ay at mina. Tain ro katsi kanya nu malong te, Indaga au signans banwa.

⁴³ Ay Isus glong te, Lag am ginasan say usa.

⁴⁴ We taw manangakbang sangku, ku Mama at nasugu angku nu dway nataban anya. Ay at kinkakbang sangku gfadog kyay ban leleg anya sa taguyan fag menit.

⁴⁵ Kata tuy Dius at ngay taglong at rirukan, Dius namoyung ban sa anya fagayu. Fagayu at nadungug ay ku Mama at kinfayfoyung wan, kanya kakbang sangku.

⁴⁶ We taw batang fia glag ku Mama. Au way tagsiginans Dius at nalag fia ku Mama.

⁴⁷ Anud wa fia nu glong au ayu te, tagafanud sangku e leleg tua at yud e fakatabuan kabavn.

⁴⁸ Au wan tagfon leleg fag fakonun.

⁴⁹ Ay ngay kafufuaman naon kafag fakonun at ngayan te, mana, sis talun at yud e taw, ay dewa katanya, kanya fagayu nbul wan.

⁵⁰ Ay nus nga sinu at takon ku longan fag fakonun at kindaga signans banwa, di ban kabul kabavn.

⁵¹ Au wan tagfon leleg fag fakonun at kindaga signans banwa. Kabavn ban gleleg tua nus nga sinu takon kanya fag fakonun. Ku fagnamonun fag fakonun ku bilug wan, ku fon laman gfaleleg fagayu taw ste swa daga.

⁵² Ay kafag ngay taw Udyu gbadbaboan ay glong te, Tain ro tuy fag taw nu mafafon antam at bilug laman ro kon tam.

⁵³ Ay Isus glong te, Anud wa fia nu glong au ayu te, nu dway am non Taw at Baguama at bilug ay nainum at taguk, wa ban am fia mafabul leleg.

⁵⁴ Takon ku bilug ay taginum ku taguk e leleg tua ban at yud e fakatabuan, ay gfadog kyay ban leleganya sa taguyan fag menit.

⁵⁵ Aroro ku bilug matuyan fia fag fakonun, ay ku taguk matuyan fia fag fanginum.

⁵⁶ Takon ku bilug ay taginum ku taguk kanya gbanwan tua si angku, ay au namanwan au sianya.

⁵⁷ Ku Mama at nasugu angku tagfon leleg, ay gleleg kyay aroro saanya. Ay katanya yangay ban nus nga sinu takon ku bilug e leleg tua ban aroro sangku.

⁵⁸ Tuy fag fakonun at kindaga signans banwa. Takon ban tuy fag fakonun gleleg tua kabavn ban. Tuy di kata ay ngay kafufuaman at naon fag fakonun gina sis talun at yud e taw. Dewa kanya naon, anbul way.

⁵⁹ Tuy Isus nu gfoyung gina sis bale fakafulan sis furuan Kapernaum.

⁶⁰ Isus at ngay tagadal ay anggan fagayu taw nu nadungug glong te, Maidap mandi at longan. Sinu at mafafaning takaidap tuy.

⁶¹ Isus nasaful wan at ngay tagadal at ibugan sa baliwa at foyungan, ay glong te, O aroro katanya o kamomuy ay fagafanudun sangku.

⁶² Nu katanya tain ban am, nu glag ban am angku, Taw at Baguama, nu kafoli au sas ebi ataw ku fagbanwanan.

⁶³ At Masine fag Falad tagfaleleg. We taw mafafakamulun takatanya. Ku ngay foyungan ayu fag longan mafadasug sa ayu Dius at tagfon leleg fag Falad.

⁶⁴ Dewa katanya am tiba, wam gafanud sangku. Isus nalong katanya aroro signinan ngay ebi taguna kanya nasaful te, sinu sinu at yud gafanud, ay nasaful yangay at namoyung ban anya sat mauri fag ngay taw.

⁶⁵ Isus nalong yangay te, Kanya wan ku fagnalongun ayu te, We taw manangakbang sangku nu bunway ku Mama at fakaylatun.

⁶⁶ Ay sanya ginan ngayu at tagadal at naubun anya ay wa nangalo ya anya.

⁶⁷ Ay Isus ginto sat Labi Dua te, O kaylat yangay am gubun angku.

⁶⁸ Ay Simun Pedru gbalus te, Em Fun, dada ban em fagnangakbangan. Ay si wa emu fag ngay longan tagfon leleg yud e fakatabuan.

⁶⁹ Katsi gafanud ami, ay antuyan ami te, O wan Dius at Masine at Nasugu.

⁷⁰ Isus gbalus te, O nunda wam Labi Dua ku nafili. Dewa katanya, am at sadisik bara way.

⁷¹ At faiktanan fia Udas Iskariute, Simun at baguama. Aroro Udas sadis at Labi Dua, ay kanya wan at namoyung bananya.

Uan 7

¹ Sanya ginan Isus nalo ay gdalanan sas talun Galilea. Wa kaylat glao sas talun Udea aroro sanya, taw Udyu at ngay funan kaylat gfabulanya.

² Munakbang wan taw Udyu at fagsegan fag menit at ngayan Bale Fayag,

³ ay Isus at ngay faduksay glong anya te, Lag ste ya, ay loi wan sas talun Udea laman am ngay tagadal lumag ban am ngay fakamulun at madulo.

⁴ We taw gsuksuk at fakamulun, kanya nu kaylat nu sik kadungug. Katanya yangay am fakamulun, fasafuli emu sas fagayutaw.

⁵ Dewa Isus fia at faduksay wa gafanud sa anya.

⁶ Isus gbalus te, Ya ndasug at kasakan fia ku buknga, ay sayu dewa sngaginain wa fag buknga masine wan.

⁷ At taw ste swa daga di kadotama ayu, dewa katanya kanya kadotama angku aroro gfoyung kway gugat te, Mauri at ngay fakamulun.

⁸ Am, loi wan sas fagsegan fag yafun. Au, kya glao aroro bunya katsi at kasakan ku menit.

⁹ Isus nu nalong wa katanya gbanwan yay sis talun Galilea.

¹⁰ Ay at ngay faduksay nu nalo wan sas fagsegan fag yafun, Isus glo yangay ay wa nafoyung sas nus nga sinu te, glo kwan.

¹¹ Ay taw Udyu at ngay funan sanya nu grvbvy Isus, kanya ginto te, Dada wan kanya fag taw.

¹² Ay at ngay taw Udyu gkamatoan ngayu. Tibak taw glong te, Kanya masine fag taw. Ay tibak taw glong way te, Kanya gdaya way at ngay taw.

¹³ Dewa katanya we taw namaskud namoyung sis wa taw sa baliwa anya aroro kalimu way taw Udyu at ngay funan.

¹⁴ Ay nu si was wabilug fagsegan fag ngay menit, Isus nalo wan sas Dius at tagbia fag bale ay gfasigad gfoyung sanya.

¹⁵ Taw Udyu at ngay funan andulo ay glong te, Daging tuy fag taw nu gbul at fagsafulun, ay wa nadal.

¹⁶ Isus gbalus te, Ku foyungan bunwa signan angku, nu bunway signan tua at nasugu angku.

¹⁷ Nus nga sinu takaylat gfaning Dius at fakaylatun, sumaful te, o ku foyungan signans Dius o man nga signan way ku sadili.

¹⁸ At tagfoyung, at foyungan nu signan way at sadili algan, kanya gfauseganan way at sadili. Ay dewa katanya, nus nga sinu at tagfoyung nu gfauseganan tua sat nasugu anya kanya wan at matuyan ay we nasalan.

¹⁹ O nunda Muisis wa nafon ayu ay faugali. Dewa katanya nus di am at sadi wam gfaning. Wain ay fakaylatun gyafabulun angku.

²⁰ Ay kafag ngay taw gbalus te, Gfansaful o mangaro. Sinu takaylat gfabul emu.

²¹ Ay Isus gbalus te, Sadi way ku nafakamulun at madulo ay andulo wam daul.

²² Muisis nafon wa sayu suguan sa baliwas fakatoglagan. Tuy bundi signan lang Muisis nu bunway signan tua ay ngay kafufuaman, ay gfae fakatoglagan am sa sik munama dewa sis famiangalay fag menit.

²³ Ay e gfae fakatoglagan sa sik munama dewa sis famiangalay fag menit laman gfaning Muisis at longan, ay wain ay fakauriun angku nu nafafia au sis famiangalay fag menit.

²⁴ Dangay am lang gamatangan te, Mauri ku fakamulun, signan ay nalag. Amatangani tua signan at matuyan fag balyawvtan.

²⁵ Tibak taw sis Erusalem glong te, O nunda bunwa tam ngay funan at fakaylatun gfabul.

²⁶ Damai. Gfoyung sis wa taw, ay tam ngay funan we longan mauri sa anya. Malgau kafag ngay taw gsaful wa ngaro te, kanya wan Fagtayukan.

²⁷ Dewa katanya we taw gsaful te, daginan Fagtayukan nu kadasug. Ay saful way tam tuy fag taw te, sanya ginan.

²⁸ Gina Isus gfoyung sis Dius at tagbia fag bale, maksvn nu glong te, Sabv, saful am angku, ay saful am te, sanya ginan au. Kwa ndasug nu ku fakaylatun way lang. At nasugu angku, kanya matuyan, ay wam nasaful anya.

²⁹ Au, saful au anya aroro signan au anya, ay kanya wan at nasugu angku.

³⁰ Ay kafag ngay taw gananggamatun anya. Dewa katanya we magamat anya aroro ya ndasug at kasakan at buknga.

³¹ Ay ngayuk taw nafanud sa anya. Ay glong te, O Fagtayukan ro nu ndasug, o mafafakamulun at ngay madulo gtungud yay tuy fag taw at nafakamulun.

³² Ngay taw Mafalayun nadungug kafag ngay taw at kamatoanan sa baliwas Isus. Kafag ngay taw Mafalayun ay at ngay fun tagfon fanggalangun nafakbang tiba at ngay tagfawayan tagulit sis Dius at tagbia fag bale, ay nasugu anya laman nanggamat Isus.

³³ Ay Isus glong te, Wa glugo ya sirut nu gfadgaloan au ayu, ay kafoli kwa ban sat nasugu angku.

³⁴ Grvbvy ban am angku ay wa ban am lumag angku, aroro wam madasug sa ku fagbanwanan.

³⁵ Ay taw Udyu at ngay funan gkamatoan te, Dada ban manga tuy fag taw nu glao, tam fagyudun ban glag ya anya. O kanya ban glo sas tam ngay kaiban at marapyagan sas taw Griegu ay namoyung sa sangay taw Griegu.

³⁶ Nataw fia kanya at longan at masuad te, Grvbvy ban am angku ay wa ban am lumag angku, ay wa ban am madasug sa ku fagbanwanan.

³⁷ Taguyan at mafanud fag menit gina e yafun, Isus malindug ay maksvn nu glong te, Nus nga sinu takadanum akbangi sangku ay inumi.

³⁸ Kata at Rirukan te, Siginan tagafanud sa angku, at basad gbulbugan tagfon leleg fag mamam.

³⁹ At longan fia at Masine fag Falad at ngay tagafanud sa anya at fagnamulun ban. Ginanya fag buknga, ya ndasug at Masine fag Falad, aroro Isus ya nabul at fagmasineun.

⁴⁰ At ngay taw nu nadungug Isus nu glong katanya, tiba glong te, Matuyan tuy wa ngaro fia tam fagfanyaun fag taglong.

⁴¹ Tibak taw glong te, Matuyan kanya wa ngaro fia Fagtayukan. Ay tibak taw glong te, Fagtayukan wa sginans talun Galilea.

⁴² O nunda at Rirukan wa glong te, Fagtayukan sginan ban fun Dabid at kasugfunanan, ay sginans Beteleem, Dabid at furuan.

⁴³ Kafag ngay taw at amatanganan wa masadi sa baliwa anya.

⁴⁴ Tibak taw kaylat gananggamatun anya, dewa katanya we taw mananggamat anya.

⁴⁵ At ngay tagfawayan tagulit sis Dius at tagbia fag bale nfoli sa sangay fun tagfon fanggalangun, ay sa sangay taw Mafalayun. Ay kanya ginto sa sangay tagulit te, Wain ay fagyudun gtaban anya stae.

⁴⁶ Kanya gbalus te, Aroro we kata anya nu garingang.

⁴⁷ Taw Mafalayun glong te, O nunda nafandaya yangay ayu.

⁴⁸ O e fun ay taw Mafalayun gafanud sa anya.

⁴⁹ Duan. Tuy fag ngay taw at yud way lang saful sas Muisis at longan, kanya tagakaminun.

⁵⁰ At sad i at tagsanya, Nikudemu, at natikis nalo sas Isus ebi sad yabi, kanya ginto anya te,

⁵¹ Kamabo tam faugali at tagfaurianan sik taw deyud namatangan ay nananginsaful te, nataw at nafakamulun.

⁵² Kafag ngay taw glong te, O taw Galilea yangay o. Amatangani ay lumag o te, we taglong sinigans Galilea.

⁵³ Ay fagayu taw noli wan.

Uan 8

¹ Ay Isus nalo wan sas Buksul Ulibu.

² Nus balabag sirut, Isus nfoli sas Dius at tagbia fag bale. Ay fagayu taw ndasug sa anya. Ay Isus malunggung ay gfoying sa sangay taw.

³ Ay at ngay tagfoying Muisis at longan at taw Mafalayun nataban sik mangena at nagamatan gina kamatugtug, ay nafalindug sis wabilug fagngayuan taw.

⁴ Ay kanya nalong sas Isus te, Takamoyung, tuy fag mangena nagamatan gina kamatugtug.

⁵ Muisis at longan antam te, Fanai gang at ngay takata anya anggan nbul. Setain am longan sa baliwa tuy fag mangena.

⁶ At fagnaintoun sas Isus katanya laman gfaskud anya, laman e foyungan sa baliwa anya. Ay Isus grungan ay girruk sas daga at sumyu.

⁷ Gina kafag ngay taw gfataglayun ginto sas Isus, Isus namalindug ay glong te, Nus nga sinu si ayu at yud e asalanan, kanya taguna tagfana.

⁸ Ay Isus gdog yay grungan ay girruk sas daga at sumyu.

⁹ At ngay taw nu nadungug, gsadsadian wa gsadsadian glo, taguna glo, at ngay mafufuama. Ay we taw ya sa anya nu bunway Isus ay kafag mangena at malindug sit salubangan.

¹⁰ Isus nlindug ay ginto sa anya te, Fagmangena, dada wan at ngay taw. O we nafaurianan emu.

¹¹ Kafag mangena gbalus te, Duan Fagtainan. Ay Isus glong te, Kwa yangay ro gfaurianan emu. Loi wan ay lag gdog ya gasalanan.

¹² Isus gdog yay glong sa sangay taw Mafalayun te, Au wan fagmayamagun sas fagayu taw. At tagalo angku di ban glo sasad madulum, nu bunway e fagmayamagun tagfon leleg.

¹³ Ay at ngay taw Mafalayun glong te, O way lang tagfoyung sa baliwa am sadili. We tungkul am longan.

¹⁴ Isus gbalus te, Dewa au tagfoyung sa baliwa ku sadili, matuyan tua ku longan. Aroro saful kway te, sanya ginan au, ay sanya ku fakadasugan. Ay dewa katanya, wam saful te, daginan au ay ku fagnangadasugan ban.

¹⁵ Nu ginsaful am asalanan, kata ways taw nu ginsaful. Ay au kwa ginsaful sas nus nga sinu fag taw te, o e asalanan.

¹⁶ Nu ginsaful au taw at asalanan, matuyan nu gfilu au, aroro bundi au sesadi taginsaful nu bunway au ay ku Mama at nasugu angku taginsaful.

¹⁷ Kata Muisis at longan ayu te, matuyan duak taw at nadiuganan at famatuyan.

¹⁸ Gfoyung au sa baliwa ku sadili, ay ku Mama at nasugu angku gfoyung yangay sa baliwa angku.

¹⁹ Ay kanya ginto anya te, Dada am mama. Isus gbalus te, Wam nasaful angku ay ku Mama. Nu nasaful diam angku saful yangay ro am ku Mama.

²⁰ Isus nafoyung katanya gina sis Dius at tagbia fag bale, sis wa fagfonan fanggalangun. Dewa katanya we taw nanggamat anya aroro ya ndasug at kasakan at buknga.

²¹ Isus gdog yay glong sanya fag ngay taw te, Au, glo kwan, ay grvbvy ban am angku, ay kabul wa ban am ay ya nalyam ay ngay asalanan. Wa ban am madasug sa ku fagnangadasugan.

²² Taw Udyu at ngay funan gkamatoan ay glong te, O kanya ban namabul at sadili. O kanya wa manga at fagnalongun antam te, Wa ban am madasug sa ku fagnangadasugan.

²³ Isus glong anya te, Am tagste ginan wayam at daga, ay au signan au s'tungud. Am tagste ginan way swa daga, ay au, duan.

²⁴ Aroro katanya, aro nalong kwa ayu te, kabul ban am ay ya nalyam ay ngay asalanan. Kabul wam fia ay ya nalyam ay asalanan nu dway am gafanud te, Au, au wan.

²⁵ Kafag ngay taw ginto te, Sinu o manga fia. Isus gbalus te, Siginans fakasigadan glong au ayu te, Au, au wan.

²⁶ Ngayu yay ku fagyalongunun sa baliwa ayu ay ku fagyafoyungunun at mauri tagsi ayu. Ay baliwan matuyan tua at nasugu angku, ay ku foyungan sas fagayu taw ku nadungug wa signan anya.

²⁷ Ay kafag ngay taw wa natogdungug te, Isus at foyungan at fatungulan at Mama.

²⁸ Ay Isus glong te, Nu nafabat wa ban am Taw at Baguama, sumaful wam te, Au, Au wan. Kwe fagmafakamulunun nu ku sadili way lang. Ku longan gfaning ku Mama at foyungan angku.

²⁹ Ay at nasugu wa angku ku ufud yangay. Kanya di gubun angku sesadi, aroro kabavn gfakamulun au at tagfauseganany aya.

³⁰ Ay ngayu at tagdungugan nafanud sit foyungan.

³¹ Isus glong sa sangay taw Udyu tagafanud sa aya te, Nu gfataglayun tuam gfaning ku foyungan ayu, am wa fia ku ngay tagadal.

³² Sumaful am at matuyan ay at matuyan at namalfas ayu.

³³ Ay kafag ngay taw gbalus aya te, Ami Abrayam ami at kasugfunanan, ay kabavn wami gafagsuguanan sas nus nga sinu fag taw. Nataw am longan at masuad te, Kalfas ban am.

³⁴ Isus gbalus aya te, Anud wa fia nu glong au ayu te, Fagayu tagasalanan kanya gafagsuguanan asalanan.

³⁵ Sik fagsuguan wa ban gtaglayun gugat katap sat fagyafunan. Ay at baguama takatap ban kabavn.

³⁶ Ay Dius at Baguama nu nafalfas tua ayu, matuyan wam fia nalfas.

³⁷ Nasaful kwa te, Abrayam am at kasugfunanan. Dewa katanya, kaylat am gyafabulun angku, aroro wam kaylat gfaning ku foyungan.

³⁸ Au, gfoyung au ku Mama at nafalag angku, ay am, gfakamulun am ay nadungug signan ay mama.

³⁹ Kafag ngay taw gbalus te, Abrayam em mama. Isus glong aya te, Nu Abrayam diam at ngay unga, gfaning tuam nangus Abrayam at fakamulun.

⁴⁰ Ku fakamulun, gfoyung kway lang ayu at matuyan ku nadungug signans Dius, ay dewa katanya, kaylat am gyafabulun angku. Abrayam wa katanya at fakamulun.

⁴¹ Ay gfakamulun am ay mama at nafakamulun. Ay kanya glong aya te, Dimi nsalug signan sik fangagoan. Sadi way em mama, Dius way lang.

⁴² Ay Isus glong aya te, Nu Dius wa ro fia ay Mama, kesug ro am nangus angku, aroro signan aus Dius ay ndasug au ste. Kwa ndasug nu sa ku sadili way lang nu bunway kanya nasugu angku.

⁴³ Wain ay fagyudun katogdungug ku longan ayu. Aroro wam kaylat gdungugan ku foyungan.

⁴⁴ Ay mama ang way Satanas. Ay kaylat am gfakamulun ay mama at fakaylatun. Signan ngays fakasigadan kanya takamabul way taw, ay

tagfawayan at matuyan, ay nus di sik alay sirut we sianya at matuyan. Kanya kamuag gfaning at ugali, aroro kanya takamuag ay sia wa fun fakamuagun.

⁴⁵ Wam gafanud sangku aroro nafoyung au ayu at matuyan.

⁴⁶ Wam e mafafoyung te, e asalanan au. Nu matuyan tua ku foyungan ayu, wain way ay fagyudun gafanud ku longan.

⁴⁷ Tagsiginans Dius gdungugan Dius at longan. Am, wam signans Dius, fakatanyaun wam kaylat gdungugan.

⁴⁸ Ay sanya fag ngay taw Udyu glong sas Isus te, O wa matuyan em longan te, Sik taw o Samaria ay e gfafansaful emu.

⁴⁹ Isus gbalus te, Duan, we gfafansaful angku. Gfausegananan au ku Mama, ay dewa katanya gfauri am angku.

⁵⁰ Wa mafanud sangku taw nu gfauseganan angku. Ku Mama ke fakaylatun te, e gfauseganani angku. Kanya tua tagfili.

⁵¹ Anud wa fia nu glong au ayu te, Nus nga sinu tagfaning ku longan, kabavn ban di gdalan fakabulun.

⁵² Ay kafag ngay taw Udyu glong te, Katsi ntuyan wami te, e gfafansaful emu. Abrayam ay Dius at ngay taglong nbul, ay glong o te, Nus nga sinu tagfaning ku longan kabavn ban di gdalan fakabulun.

⁵³ O gtungud yayo em mama Abrayam, katsi nbul wan. Ay anggan Dius at ngay taglong nbul wan. Tain ro nu malong o te, gtungud yay oanya fagayu.

⁵⁴ Ay Isus gbalus te, Nu au way tagfauseganan ku sadili, we tungkul. Ku Mama tua tagfauseganan angku, ay glong am te, Kanya em Dius.

⁵⁵ Ay Yam natoglag anya. Ay au gtoglag ktua anya. Nu glong kway te, kwa gtoglag anya, sik takamuag kyangay kata ayu. Ay duan, gtoglag kwa fia anya ay gfaning kwa at longan.

⁵⁶ Ay mama Abrayam nauseganan nu nalag nu kadasug au. Nalag ay nafanagsag mandi.

⁵⁷ Ay kafag ngay taw Udyu glong anya te, Yo limak safuluk banwa, ay o nalag wo Abrayam.

⁵⁸ Kafag ngay taw nafuyut gang laman namana anya. Ay Isus nasuksuan ay nalo signans Dius at tagbia fag bale.

⁵⁹ Kafag ngay taw nafuyut gang laman namana anya. Ay Isus nasuksukan ay nalo signans Dius at tagbia fag bale.

Uan 9

¹ Gina Isus gdalan nalag sik mangama yud glag signan nu kasalug.

² Ay at ngay tagadal ginto anya te, Takamoyung, sinu manga fia at ke asalanan, tuy fag mangama at fagyudun glag, o kanya at yud glag, ay o man nga at ngay fagtainan.

³ Isus gbalus te, At fagyudun glag siginan ngay nu kasalug bunwa kanya ay at fagtainan at asalanan, nu bunway laman Dius gfasure at fakamulun sa anya.

⁴ Itam, masine nu gfakamulun tam at nasugu angku at fagyafafakamulunun kaduge nu menit yay. Nu ndasug wa at yabi we taw ya mafakamulun.

⁵ Kaduge au ste swa daga au wan fagmayamagun sas fagayu taw.

⁶ Isus nu nalong katanya, kanya gtufe sas daga ay naawat lifak. Ay nafatayuk sat yud glag at mata.

⁷ Ay sanya ginan, Isus glong anya te, Loi wan ay namegus o am mata sanya sas fagigusan at ngayan te, Silue. Silue at masuad te, Nasugu. Ay katanya wa fia at yud glag at fakamulun, ay nfoli wan, ay glag wan.

⁸ At ngay fasabale ay at ngay nalag anya ebi gina yud glag, glong te, O nunda bunwa tuy fag mangama at dan gugat get.

⁹ Ay tibak taw glong te, kanya wan. Tibak taw glong te, Duan, sik taw way tagfaning at kamatan. Ay kafag mangama gbalus te, au wan.

¹⁰ Ay kafag ngay taw ginto anya te, Setain nu namadama o.

¹¹ Ay kanya gbalus te, Sik mangama at ngayan Isus naawat sik lifak ay nafatayuk sa ku mata, ay glong angku te, Loi wan sas Silue ay fegusi am mata. Ay nalo au sanya ay nafegus au ku mata, ay glag kwan.

¹² Kafag ngay taw ginto anya te, Dada wan kanya. Kafag mangama gbalus te, Kwa nasaful ya.

¹³ Sik ngay taw nataban at dan yud glag sas taw Mafalayun.

¹⁴ Famiangalay fag menit Isus nu kawat lifak ay nu gfafia at yud glag.

¹⁵ Ay sanya fag ngay taw Mafalayun ginto sat yud dan glag te, Tain nu kafia o. At yud dan glag gbalus te, Isus nafatayuk sa ku mata lifak ay sanya ginan nanamegus au ay glag kwan.

¹⁶ Ay tibak taw Mafalayun glong te, Kafag taw wa sginans Dius, aroro gfakamulun way dewa sis famiangalay fag menit. Ay tibak taw glong te, Tain ro nu mafafakamulun at ngay madulo fag fakamulun nu sik tagasalanan way. Wa masadi kafag ngay taw at amatanganan.

¹⁷ Nu katanya kafag ngay taw gdog yay ginto sat yud dan glag te, Ay emu, tain am longan sa baliwa anya, dakngani kanya nafafia am mata. Kanya gbalus te, Kanya Dius at taglong at sadie.

¹⁸ Ay taw Udyu at ngay funan wa gafanud te, kanya wa ngaro fia yud dan glag, ay kanya nafauro kafag taw at fagtainan.

¹⁹ Ay ginto anya te, O tuy ay baguama, ay longan te, wa glag signin nu kasalug. Wain katsi at faglagun wan.

²⁰ At ngay fagtainan gbalus te, Saful wami te, kanya em baguama, ay saful yangay ami te, wa glag signin nu kasalug.

²¹ Dowa katanya, yami saful te, wain katsi at faglagun wan. Yami saful te, sinu at nafafia anya. Sai wa anya nu ginto am, kanya mafagtainan wan. Mafafoyung wa ro sa baliwa at sadili.

²² Katanya at fagtainan at longan aroro kalimu taw Udyu at ngay funan, aroro kafag ngay funan nsadi wa te, Aiyani wan signans bale fakafulan nus nga sinu tagfoyung te, Isus kanya wan Fagtayukan.

²³ Kanya wan at ngay fagtainan at fagnalongun te, Kanya mafagtainan wan, sai wa anya nu ginto am.

²⁴ Ay kafag ngay funan gdog yay gfauro at yud dan glag ay glong anya te, Foyungi emi at matuyan. Saful wami te, kanya fag taw sik tagasalan way.

²⁵ Kanya gbalus te, Kwa saful, o kanya sik tagasalan way, o ay bundi. Ay sadi ku nasaful, dan au yud glag, ay katsi glag kwan.

²⁶ Ay kafag ngay taw ginto anya te, Nataw at fakamulun sa emu. Setain nu gfafia emu.

²⁷ Kanya gbalus te, Nafoyung kwa ayu, ay dewa katanya, wam kaylat gdungugan. Ay wain ay fakaylatun gdog yay gdungug. O kaylat yangay am nu at tagadal am.

²⁸ Ay kanya gfalingun glong te, O wan at tagadal. Ay ami Muises waymi at ngay tagadal.

²⁹ Nasaful wami te, Dius naringang sas Muisis, ay wami saful te, daginan kanya fag taw.

³⁰ Kafag mangama gbalus te, Kanya wa ngaro at madulo. Wam nasaful te, daginan kanya, dewa nafafia ku mata.

³¹ Nasaful wa tam te, Dius wa gdungug at ngay tagasalan. Tagseg way lang ay tagfakamulun at fakaylatun Dius fagdungugun.

³² Siginans fakasigadan daga we mafafia at yud glag fag taw signin nu kasalug.

³³ Kanya fag taw nu dway signans Dius wa mafafakamulun.

³⁴ Kafag ngay taw Mafalayun gbalus te, Ansalug o signans asalanan, ay o yay tagfoyung emi. Ay kafag ngay taw naiyan wa anya signans bale fakafulan.

³⁵ Isus nadungug te, taw Mafalayun naiyan kafag taw at yud dan glag. Ay kanya nalo sa kafag mangama ay ginto te, O gafanud o sas Taw at Baguama.

³⁶ Ay kafag mangama gbalus te, Fagtainan, longi angku sinu kanya. Kaylat au gafanud saanya.

³⁷ Isus glong te, Nalag woanya. Katsi tagfakamatoan emu, kanya wan.

³⁸ Kafag mangama gbalus te, Ku Fun, sabv, gafanud au. Ay kanya gtudan sas Isus daga salubangan.

³⁹ Ay Isus glong anya te, Ku fagindasugun ste swa daga laman nanginsaful au fagayu taw te, O e asalanan, laman at ngay yud glag, glag tua ban, ay laman at ngay taglag wa ban glag.

⁴⁰ Tibak taw Mafalayun at malindug sanya nadungug ay ginto Isus te, O am longan at masuad te, wami yangay glag.

⁴¹ Isus gbalus te, Nu dway am glag, wam nangus e asalanan. Ay aroro glong am te, Glag tuami, nu katanya e asalanan yayam.

Uan 10

¹ Anud wa fia nu glong au ayu te, tagsakbo sa sangay tupa at ubung nu dway fia sas sakbawan nu gdalan, nu sa way sik yud masine gsakbo, kanya ang way tagfangkamul ay takamasing.

² Ay at tagdalan sas sakbawan fia, kanya wan tagalaga at ngay tupa.

³ At tagulit sakbawan nafasakbo anya, ay at ngay tupa gdungugan at aringang. Ay kanya guro at ngay tupa at ngayan ay gfaduksun signan sad ubung.

⁴ Ay nu nafaduksun wan, kanya guna at ngay tupa ay at ngay tupa galo wa anya, aroro gtogdungug tua at aringang.

⁵ Kanya wa nangalo tibak tagalaga at fagyudun gtoglag, sarokta kanya gfanlagyuan way lang, aroro kanya wa gtogdungug at uro.

⁶ Isus nafoyung tuy fag faydayuanan ay kafag ngay taw wa natogdungug at foyungan.

⁷ Isus gdog yay glong te, Anud wa fia nu glong au ayu te, au wan at ngay tupa at sakbawan.

⁸ At ngay naguna angku, kanya tagfangkamul ay takamasing way. At ngay tupa wa gdungugan anya.

⁹ Au wan sakbawan. Nus nga sinu tagdalan sangku nu gsakbo, kanya umlangfe. Kanya gsakbo ay gduksun ay glag at fagsabsaban.

¹⁰ At tagfangkamul fagnangadasugun stae at algan laman nanfangkamul, namabul ay namamin. Ay ku fagindasugun laman fagayu taw mafabul sik matuyan ay yud e kurang fag leleg.

¹¹ Au wan at masine fag tagalaga. At masine fag tagalaga gfon at leleg laman at ngay tupa gleleg.

¹² Sik taw nu mabayadan way, ay nu dway fia tagagbilug tupa, nu glag te, kadasug wan idu talun, kanya glagyu wan. Gubun wa at ngay tupa, aroro kanya bunwa anya at ngay tupa. Nu katanya idu talun nayugfu at sadik tupa, ay at tiba sumaruayan wan.

¹³ Kanya fag taw glagyu wan aroro mabayadan way, ay wa kafanyu at ngay tupa.

¹⁴ Au wan at masine fag tagalaga. Saful au ku ngay tupa, ay kanya saful angku,

¹⁵ kata ku Mama nu saful angku ay kata nu saful au ku Mama. Gfon au ku leleg laman ku ngay tupa gleleg.

¹⁶ E tiba kyayk tupa, at yud yay sisad ubung. Masine nu gtaban kyangay ay galaga, laman kanya gdungugan ku aringang, ay laman gadgaloan fia ay sadi tua at tagalaga.

¹⁷ Ku Mama kesug angku aroro gfon kban ku leleg laman gdog kyay ban gbul.

¹⁸ We mafabul signan angku ku leleg nus nga sinu, nu bunway gfon kwa fia. Ay e fagmabalyananun au gfon ay gdog yay gbul. Kanya ku Mama at suguan angku.

¹⁹ Ay at ngay taw Udyu at amatanganan wa masadi, aroro Isus at ngay nalong.

²⁰ Ay ngayuk taw glong te, E gfafansaful anya, ay nalyam at amatanganan. Wain tam fadunguganun anya.

²¹ Ay tibak taw glong te, We taw mafafoyung katanya at kintayuk tagfafansaful. O nunda tagfafansaful mafafia at yud glag.

²² Ebi gina marios fag buknga. Ndasug sik yafun fagamatanganun fag yafun nu gfalghanan Dius at tagbia fag bale sis Erusalem.

²³ Ay Isus glao sis Dius at tagbia fag bale, sis Sulumun at tangbi aba.

²⁴ At ngay taw Udyu maligung Isus ay glong anya te, Seduge ya ban nu gfanya ami nu gfoyung o emi te, Au wan Fagtayukan. Foyungi wa fia emi mayamag.

²⁵ Isus gbalus te, Nafoyung kwa ayu ay wam gafanud. Ku ngay fakamulun sa ku Mama at fagmabalyananun tagfatuyan te, matuyan ku longan sa baliwa angku.

- ²⁶ Dewa katanya wam gafanud sangku aroro bunwa am ku ngay tupa.
- ²⁷ Ku ngay tupa gdungugan angku, ay saful au anya ay kanya galo angku.
- ²⁸ Gfon au anya leleg at yud e fakatabuan, ay kanya ban kabavn di gafaurianan, ay nus nga sinu we maago anya siginan ku daluap.
- ²⁹ Ku Mama at nafon angku ku ngay tupa. Ay ku Mama amabalyanan yap tua fagayu, ay nus nga sinu we maago kafag ngay tupa siginan ku Mama at daluap.
- ³⁰ Sadi ami, au ay ku Mama.
- ³¹ Ay kafag ngay taw Udyu gdog yay gfuyut gang laman namana anya.
- ³² Ay Isus glong anya te, Ngayu ku nafalag ayu at masine fag fakamulun siginan ku Mama. Inday fag fakamulun ku nafakamulun kayam namana way angku gang.
- ³³ Ay kafag ngay taw gbalus anya te, Bunwa at masine fag fakamulun em fagnamanaun emu gang, nu bunway aroro nalong o mauri sa baliwas Dius. Aroro kamaningan o te, Dius yangay o, dewa way o sik taw lang.
- ³⁴ Isus gbalus anya te, O nunda wa nriruk sa ay Rirukan te, Glong au te, am wan sik ngay dius.
- ³⁵ Kanya fag ngay taw Dius at fagfonan at longan, nafangayan te, sik ngay dius. Ay we taw mafafamayud at Rirukan.
- ³⁶ Dius nafili ay nasugu angku ste swa daga, ay setain ro katsi nu malong am te, nalong au mauri sa baliwas Dius ku nalong te, Au wan Dius at Baguama.
- ³⁷ Nu dakway nafakamulun ku Mama atfafakamulun angku, lag am gafanud sangku.
- ³⁸ Ay nu gfakamulun aktua kanya, afanudi tua sa ku ngay fakamulun, deyud am kaylat gafanud sangku. Nu katanya tua, antuyan wam te, ku Mama si wa angku, ay au si kwa ku Mama.
- ³⁹ Ay kafag ngay taw gdog yay nangugatan nanggamat Isus, ay Isus nalo wan, ay wa sanya ya.
- ⁴⁰ Isus gdog yay nadife liskung Urdan ay nalo sas Uan ebi at fagfasurungan fag talun, ay gbanwan sanya.
- ⁴¹ Ay ngayuk taw at nangakbang sa anya. Kafag ngay taw glong te, Uan, deyud e nafakamulun at madulo, matuyan at longan sa baliwa tuy fag taw.
- ⁴² Ay sanya ngayuk taw at nafanud sas Isus.

Uan 11

- ¹ Sik taw at ngayan Lasaru e fakasaitun. Kanya gbanwan sis furuan Betania. Sanya yangay Maria ay at kaka Marta at fagbanwanan.
- ² Maria wan at naugwag at famaebakayuk ay at narus at buk sa tam Fun at darafa. Ay at faduksay Lasaru, kanya wan at ke fakasaitun.
- ³ Nu katanya duksay mangena nasugu sas Isus te, Em Fun, am fakesugun am faduksay e fakasaitun.
- ⁴ Ay Isus nu nadungug katanya glong te, Kanya fag fakasaitun wa katabu sas fakabulun, nu bunway laman at ngay taw sumeg Dius, ay laman sumeg yangay Dius at Baguama.
- ⁵ Isus kesug tua Marta, Maria ay Lasaru tagfaduksayan.
- ⁶ Dowa katanya Isus gfalangfe yay duak menit sit fagbanwanan, signan nu nadungug te, Lasaru e fakasaitun.
- ⁷ Ay nu nlangfe katanya, Isus glong sat ngay tagadal te, Bastam, gdog yap tam kafoli sas talun Udea.
- ⁸ Ay at ngay tagadal gbalus te, Takamoyung, o nunda bunwa ebi vtv yay vtv at ngay taw Udyu at algan nu namana emu gang. Wain am fagdogun yay.
- ⁹ Isus glong anya te, O nunda nu fagngabak menit wan, wa labi duak uras. Sik taw nu glao kaduge nu menit di kataid. Aroro kanya glag tua fagmayamagun ste swa daga.
- ¹⁰ Dowa katanya sik taw nu glao nu si way sad yabi kataid way, aroro we si anya fagmayamagun.
- ¹¹ Ay sanya ginan Isus glong te, Tam faduksay Lasaru gtiug way. Glo kwan laman namulo au anya.
- ¹² Ay at ngay tagadal glong te, Em Fun, kanya nu gtiug way, kafia way ro.
- ¹³ Isus at longan at masuad Lasaru nbul wan. Ay at ngay tagadal at amatanganan te, gtiug way kata ebi ginan.
- ¹⁴ Aroro katanya Isus nafayamag te, Lasaru nbul wan.
- ¹⁵ Aroro sayu gfanagsag au te, kwa sanya, laman gafanud tuam sangku. Bastam wan, nanlag watam anya.
- ¹⁶ Tumas at nafangayan te, Tagasfuan, glong sat ngay ibama te, Bastam wan laman kabul watam gasfuan anya.
- ¹⁷ Isus nu ndasug sas furuan Betania, nasaful te, ufat wak menit Lasaru nu mafolian.
- ¹⁸ Betania ay Erusalem at kayayuan tuluk kadungug tabag nu gtarakit,

¹⁹ ay ngayuk taw Udyu at nansibo Marta ay Maria laman namasun anya sa baliwa at faduksay at nabulan.

²⁰ Ay Marta nu nadungug te, Isus kadasug, kanya namablang anya, ay Maria si wayt bale.

²¹ Marta glong sas Isus te, Ku Fun, nu ste di o, satu ro ku faduksay wa nbul.

²² Baliwan, saful kwa te, dewa katsi Dius gfon emu nus nge wain am fagetun sa anya.

²³ Ay Isus glong anya te, Gdog yay ro gleleg am faduksay.

²⁴ Marta gbalus te, Saful kwa fia te, kanya gdog yay ban gleleg sa taguyan fag menit, gina ban fagayu taw gdog gleleg.

²⁵ Isus glong te, Au wan tagfadog gleleg ay at fagelelegun. Nus nga sinu tagafanud sangku, dewa nbul gdog yay ban gleleg.

²⁶ Ay nus nga sinu tagleleg ay tagafanud sangku kabavn ban di kabul. O gafanud o.

²⁷ Marta gbalus te, Sabv, ku Fun. Gafanud au te, o wan Fagtayukan, Dius at Baguama, at fatuyanan te, takadasug ban ste swa daga.

²⁸ Ay Marta nu nalong wa katanya, noli wan. Ay nanguro at faduksay Maria, ay ginasan glong te, Ndasug wan tam Takamoyung, guro emu.

²⁹ Ay Maria nu nadungug katanya masakit nu kalindug ay glo namablang Isus.

³⁰ Ay Isus ya ndasug sas Betania, si yays Marta at fagfablangan anya.

³¹ Ay at ngay taw Udyu, Maria at ufud sit bale laman gfasun, nu nalag te, Maria masakit nu nlindug ay naduksun, kanya fag ngay taw nangalo anya. At amatanganan te, Maria glo sas fagfolian laman nanwayway.

³² Ay Maria nu ndasug sas Isus, nlub sat salubangan ay glong anya te, Ku Fun, nu ste di o, satu ro ku faduksay wa nbul.

³³ Isus nu nalag Maria ay at ngay taw Udyu nu gwayway, kanya gafaningan kabalu daul.

³⁴ Ay Isus ginto anya te, Dada nu gfoli am anya. Kanya glong te, Ku Fun, wainyayo, damai.

³⁵ Isus gwayway.

³⁶ Ay kanya fag ngay taw Udyu glong te, Damai, maksvn wa maksvn kanya nu kesug Lasaru.

³⁷ Ay tibak taw glong te, Kanya fag taw mafafia at yud glag. Wain kanya fagyudun masalag ya Lasaru nu kabul.

³⁸ Isus nu ndasug sas fagfolian gdog yay gengasan aba. Kanya fag fagfolian sik luib madingdingan sik gang.

³⁹ Isus glong te, Falelegani kafag gang. Ay Marta glong te, Ku Fun, katsi basung wan. Ufat wak menit kanya nu mabulan.

⁴⁰ Isus glong te, O nunda kwa nalong emu te, nu gafanud tuo sangku lumag o Dius at fagmasineun.

⁴¹ Ay kanya fag ngay taw gbul at faningding fag gang. Isus gtangda ay glong te, Mama, guseganan au sa emu, aroro gdungug tuo angku.

⁴² Nasaful kwan gdungug tuo gugat angku. Ku fagnalongun katanya laman ste fag ngay taw tagligung angku gafanud te, o wan at nasugu angku.

⁴³ Nu nalong wa katanya, Isus guro daul te, Lasaru, duksuni.

⁴⁴ Ay at kinbul ngani naduksun, ay masifigan yay sik ngay ramit aba at daluap ay at darafa, ay at mata masifigan yay sik fangarus fangenit. Isus gsugu sa sangay taw te, Buskadi at fansifiganya, maro kalfas.

⁴⁵ Ngayuk taw Udyu at nasibo Maria nalag Isus at nafakamulun, ay nafanud saanya.

⁴⁶ Dewa katanya, tibak taw nalo sas taw Mafalayun ay namarita Isus at nafakamulun.

⁴⁷ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay taw Mafalayun gfaful taw Udyu at ngay funan, ay glong te, Tain ban tam fakamulun. Kanya fag taw gfakamulun ngayuk madulo.

⁴⁸ Nu dway ban tam kasalag ya, fagayu ban taw gafanud wa saanya. Malgau ban at ngay taw Ruma kadasug ay nanrasras Dius at tagbia fag bale ay namamin tam ngay taw.

⁴⁹ Ay at sadisanya, Kayfas, kanya at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginanya fag banwa, glong te, Wam e fagsafulun.

⁵⁰ O wam e amatanganan ya te, at masine santam sik taw yakman lang takabul aroro sas furuan, nu ddi ngap ban fagayu taw kamin.

⁵¹ At fagnalongun katanya bundi lang siginan at sadili amatanganan, nu bunway Dius at nafon anya. Kanya at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginanya fag banwa, ay nafoyung te, Isus ban nangabul laman sas fagdaul furuan.

⁵² Bundi lang sanya fag furuan nu bunway namasadi fagayu Dius at ngay unga at tagrabyagan sas fagdaul daga.

⁵³ Siginan ngay ginanya, kafag ngay funan at algan namabul Isus.

⁵⁴ Ay Isus wa gasafulan ya nu glulian sis wa taw Udyu, nu bunway kanya glowan sa sik furuan munakbang sas talun at yud e taw. Kafag furuan at ngayan Efraim. Ay gbanwan sanya gadgaloan at ngay tagadal.

⁵⁵ Nu munakbang wan taw Udyu at fagsegan fag yafun daul, at ngayan te, Famalangfe, ngayuk taw takadasug sas Erusalem siginan tibak talun sit ngay ligung laman gfasine at ngay sadili gfaning at kaugalian.

⁵⁶ Kafag ngay taw grvbvy Isus. Ay kanya gidgintoan sad basad Dius at tagbia fag bale te, Tain nu gamatangan am. O kanya ban kadasug sas fagsegan fag yafun daul.

⁵⁷ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay taw Mafalayun e suguan te, Nus nga sinu fag taw fasafuli wa vtv nu nasaful te, sanya Isus, laman ro kanya namagamat anya.

Uan 12

¹ Unum yak menit ay kadasug wan at fagsegan fag yafun daul at ngayan te, Famalangfe. Ay Isus ndasug sas furuan Betania, sas Lasaru at furuan, Isus at nafadog yay gleleg.

² E gfafalanan sik yafun sas Isus. Marta taggubuk ay Lasaru tagfasfuan Isus gfongan.

³ Ay Maria nabul sik famaebakayuk fag mamam yud e suglat, ay mabiat at famayad, ay naugwag sas Isus at darafa ay nararus yangay at buk sas Isus at darafa. Ay baebakayuk wa daul sanya sis fagdaul bale.

⁴ Ay at sad i Isus at tagadal Udas Iskariute, kanya at namoyung ban Isus sat mauri fag ngay taw. Ay kanya glong te,

⁵ Fangulan. Wain at fagyudun nafalao kafag famaebakayuk ay at nagbulan nafon sat yud e kwa. At kayuan sik taw at nabul salapi sik banwa.

⁶ At fagnalongun katanya wa kafanyu at yud e kwa, nu bunway kanya sik tagfangkamul. Kanya wan tagbuba at salapi, ay dayun wa gbul tiba.

⁷ Isus gbalus te, Lag gsalag anya. Famatoi wa si anya at ba famaebakayuk, at famalanan wa ban at famoli angku.

⁸ Aroro at ngay yud e kwa ste way gugat. Ay au, nu ste au si ayu, bunwa kabavn.

⁹ Ay sik ngay taw ngayu Udyu nadungug te, Isus sis furuan Betania. Ay kanya nalo bundi lang sas Isus nu bunway laman lumag Lasaru, Isus at nafadog yay nafaleleg.

¹⁰ Aroro katanya, at ngay fun tagfon fanggalangun at algan yangay namabul Lasaru.

¹¹ Aroro sas Lasaru, ngayuk taw Udyu takasaruanan siginan kafag ngay fun ay gafanud sas Isus.

¹² Balabag di, at ngay taw ngayu at kindasug sas Famalangfe fag yafun daul, nadungug te, Isus kadasug ro sas Erusalem.

¹³ Kafag ngay taw nabul sik ngay taya don maragbuk ay nalo sginans furuan laman namablang Isus. Ay nauro te, Fadi fadi, Segi takadasug sas Dius at fagmabalyananun. Masine daul taw Israel at Fun.

¹⁴ Ay Isus nabul sik riangan asnu ay gsakay, kata Dius at Rirukan te,

¹⁵ Lag kalimu, taw Erusalem Damai, gakadasugun ay Fun, Kanya gsakay sa sik riangan asnu.

¹⁶ Isus at ngay tagadal ya natogdungug tuy. Ay Isus ban nu nadog wa naleleg ay e fagmasineun, ginanya ban at ngay tagadal namatang te, katanya Dius at Rirukan at longan sa baliwa anya, ay katanya wan at nafakamulun sa anya.

¹⁷ At ngay taw tagfaudgufudan Isus gina guro Lasaru siginan at fagfolian ay nafadog yay gleleg anya, kanya fag ngay taw at nabarita.

¹⁸ Katanya at ngay taw at fagnamablangun Isus, aroro nadungug te, nafakamulun kanya fag mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, Isus sginans Dius.

¹⁹ At ngay taw Mafalayun gkamatoan te, Amatangani, wa tam masalag ya. Damai, fagayu taw galow wa anya.

²⁰ Ay tibak taw sanya at nanseg sas fagsegan fag yafun, sik ngay taw Griegu.

²¹ Ay kanya nangakbang sas Felipe, tagsiginans furuan Betsaida sis talun Galilea, ay glong anya te, Sama, kaylat ami gyalagun Isus.

²² Felipe nafasaful Andres, ay duama nangakbang sas Isus ay gfasaful anya

²³ Ay Isus gbalus anya te, Ndasug wa fag buknga laman gfasure Taw at Baguama at fagmasineun.

²⁴ Anud wa fia nu glong au ayu te, sik bvtang nu dway ntanum ay nangabul, kanya sik bvtang way gugat. Ay kanya nu nbul wan, kanya ban grawvg ngayu.

²⁵ Nus nga sinu takesug at leleg umkalyam ban at leleg. Ay at yud kesug at leleg ste swa daga kanya ban mul leleg at yud e fakatabuan.

²⁶ Nus nga sinu nu kaylat nangafagsuguunan angku, at masine nu galo angku, ay nus nga nday au, sanya yangay ku fagsuguhan. Ay ku Mama gfauseganan nus nga sinu tagafagsuguunan angku.

²⁷ Katsi gafanawa au daul. Nataw ku longan at masine. O glong au te, Mama falangfei angku takadasug ku fagnangidapanun. Duan. Aroro katanya ku fagindasugun, laman nandalan kanya fag fagidapun.

²⁸ Mama, fasurei am fagmasineun. Ay ndasug sik aringang signans banwa glong te, Nafasure kwan ay gdog kyay ban gfasure.

²⁹ Ay at ngay taw tagsanya nadungug ay glong te, Glingsi. Ay tiba glong te, sik tagbarita gkamatoan anya.

³⁰ Ay Isus glong anya te, Kanya fag aringang at fagindasugun laman ggubuk ayu, wa sangku.

³¹ Katsi, fagayu taw ste swa daga Dius ginsaful te, O e asalanany. Ay katsi fagdaul daga at fun gaiyanan wa ban.

³² Ay nu nkabat kwa ban signans daga, namakbang au fagayu taw sa angku.

³³ At fagnalongun katanya gfasaful te, setain ban nu kabul.

³⁴ At ngay taw gbalus anya te, Muisis at longan at foyungan emi te, Fagtayukan gbanwan kabavn ban. Wain am fagnalongun te, Taw ban at Baguama nkabat ban. Sinu kafag Taw at Baguama am longan fia.

³⁵ Isus glong anya te, Wa ban glugo ya fagmayamagun nu si ayu. Fataglayuni nu glo am kaduge nu mayamag, laman di am gaduluman. Taglao sas madulum wa saful at dalan.

³⁶ Gina ste yay fagmayamagun, afanudi sas fagmayamagun, laman gbanwan am sas fagmayamagun. Isus nu nalong katanya, nalo sanya ginan ay nasuksuan at ngay taw.

³⁷ Isus nafakamulun at ngay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, kanya signan Dius. Ay dewa kafag ngay taw nalag, wa gafanud sa anya.

³⁸ Nu katanya anfasludan Dius at taglong Isayas at longan te, Ku Fun, sinu at nafanud sa em foyungan. Ay dada tam Fun nu nafasure at fagmabalyananun.

³⁹ Nu katanya kanya wa namakatu ya gafanud aroro Isayas nalong yangay te,

⁴⁰ Dius nafayud wa glag kafag ngay taw, ay nafaogat at amatanganan. Ay Dius glong te, Satu ro nu dyaman katanya Kafag ngay taw glag tua ban, ay gtogdungug tua ban ay kafoli wa ban sa angku ay namafia kyay ban anya.

⁴¹ Isayas at fagnalongun katanya aroro nalag Isus at fagmasineun ay nafoyung sa baliwa anya.

⁴² Dewa katanya ngayuk taw Udyu at fun gafanud sa anya, ay kanya wa gfasaful aroro kalimu at ngay taw Mafalayun te, gaiyan ban anya signan at bale fakafulan,

⁴³ aroro gtungud yay Dius nu gfauseganany anya kanya nu kaylat taw nu gfauseganany anya.

⁴⁴ Isus mabitsug nu guro te, At tagafanud sangku bundi lang sangku nu gafanud nu bunway anggan tua sat nasugu angku.

⁴⁵ At nalag angku nalag yangay anggan at nasugu angku.

⁴⁶ Ndasug au laman sik fagmayamagun au ste swa daga, laman tagafanud sangku di ban gbanwan sasad madulum.

⁴⁷ Nus nga sinu at nadungug ku longan ay deyud gfaning, dakdi gfaurianan anya. Aroro ku fagindasugun kwa nanfaurianan nus nga sinu fag taw ste swa daga, nu bunway laman namalangfe au anya.

⁴⁸ E gfauri ban nus nga sinu takauri angku at yud kaylat gfaning ku longan. Ku foyungan fag longan tagfauri sanya fag taw sa taguyan fag menit.

⁴⁹ Aroro ku foyungan bundi lang signan ku sadili, nu bunway signan tua ku Mama at nasugu angku. Kanya wan at nafon angku ku fagnanlongun ay ku fagnamoyungun.

⁵⁰ Ay nasaful kwan ku Mama at suguan tagfon leleg at yud e fakatabuan. Nu katanya gfoyung au fagayu ku Mama at longan angku.

Uan 13

¹ Gakadasugun wan taw Udyu at Famalangfe fag yafun. Isus saful wa te, ndasug wan at buknga nu gubun ste swa daga laman kafoli wa sat Mama. Kanya maksvn nu kesug at ngay tagadal, ay gfalag sa anya te, kafanud nia nu kesug anya.

² Isus at ngay tagadal gfangon. Ay Satanas nafae amatanganan wan sas Udas Iskariute, Simun at baguama, laman gfoyung ban Isus sat mauri fag ngay taw.

³ Isus nasaful wa te, at Mama nafon wa anya fagdaul at fagmabalyananun, ay kanya nasaful yangay te, signans Dius ay kafoli wa sas Dius.

⁴ Isus namalindug signans fagfangonan ay gbul at lanbung ay gsalod sat fagwan sik fangarus fangenit.

⁵ Ay sanya ginan, kanya gtalin mamam sas palanggana ay gfasigad wa gfegus at ngay tagadal at darafa, ay grarus at famutus at fagwan fag fangarus fangenit.

⁶ Ay Isus nu nkakbang sas Simun Pedru, Simun Pedru glong anya te, Ku Fun, o wo way ro tagfegus ku darafa.

⁷ Isus gbalus te, Yo nasaful ku fakamulun katsi, ay abandi ban, sumaful yayo.

⁸ Ay Pedru glong anya te, Dakwa gfafegus sa emu ku darafa. Isus gbalus te, Nu dakway gfegus emu, wo e fagmasadiun sangku.

⁹ Nu katanya Simun Pedru glong anya te, Ku Fun, dangay ro lang ku darafa am fagfegusun, anggani tua ro ku daluap ay ku alfuyu.

¹⁰ Isus glong te, Sik taw nu naigus wan we fagfegusun ya, nu bunway at darafa yakman lang, aroro kanya mafegusan wam. Ay am mafegusan wam fia, dewa katanya, bunwam fagayu at mafegusan.

¹¹ Isus saful wan at namoyung anya sat mauri fag ngay taw. Katanya at fagnalongun te, Bunwam fagayu at mafegusan.

¹² Isus nu ntabu wa gfegus at ngay tagadal at darafa, kanya gdog wa gsulun at lanbung ay malunggung. Kanya ginto sat ngay tagadal te, O nasaful am ku nafakamulun sayu at masuad.

¹³ Nafangayan am angku ay Takamoyung ay ay Fun. Matuyan wan kanya aroro katanya kwa fia.

¹⁴ Ay au, ay Fun ay ay Takamoyung nu nafegus ktua ay darafa, masine anggan am fedfegusani mesa ay usa at darafa.

¹⁵ Nafoyung au ayu sik fagfanigan ay kanyai ban ay fagfaningu.

¹⁶ Anud wa fia nu glong au ayu te, we fagsuan tagtungud at fun, ay we nasugu tagtungud at nasugu anya.

¹⁷ Nu natogdungug tuam kanya fagayu, ay nu gfakamulun tuam, guseganan tuam.

¹⁸ Ku longan fia bunwam fagayu. Saful kwa ku ngay nafili. Dewa katanya, laman gfafasludan kata Dius at Rirukan te, Kafag taw at nafasfuan angku gfangon, kanya at nafauri angku.

¹⁹ Siginan katsi, gfoyung kwa ayu katanya, gina yud anfasludan, laman ban nu nfasludan wan, gafanud am te, au wan Fagtayukan.

²⁰ Anud wa fia nu glong au ayu te, takaylat ku nasugu, au wan at fakaylatun. Ay at takaylat angku, at fakaylatun at nasugu tua angku.

²¹ Isus nu nafoyung wa katanya, kabalu sat amatanganan ay glong te, Anud wa fia nu glong au ayu te, am wa ro at sadu at namoyung angku sat mauri fag ngay taw.

²² Ay at ngay tagadal gdaddaman ay wa saful te, sinu manga at fatungulan fia.

²³ Isus at fakesugun fag tagadal malunggung ay gsarare sa anya sat dubdub.

²⁴ Ay Simun Pedru gyafe at daluap sanya te, Agvd, intoi sas Isus te, Sinu fag taw at fatungulan.

²⁵ Ay kanya nangasarare fia sas Isus at dubdub ay ginto te, Em Fun, sinumi manga fia am fatungulan.

²⁶ Isus gbalus te, Ku fagfonan ro ku fagnamasurungun fag tinapay. Ay nu nafasurung sik tinapay, nafon sas Udas, Simun Iskariute at baguama.

²⁷ Ay Udas nu nabul wa tinapay, Satanas nasakbo sa anya. Ay Isus glong te, Fakamuluni wa vtv am fakaylatun.

²⁸ Ay dewa katanya nus di sadisanya at tagfasfuan anya gfangon we nasaful Isus at longan at masuad.

²⁹ Aroro Udas wan tagalaga at salapi, ay tibak tagadal at amatanganan te, Isus glong way anya te, Namul o tam falganan ban sis fagsegan fag yafun daul at ngayan Famalangfe, ay man nga nu glong gsugu way te, Namon o sat yud e kwa.

³⁰ Ay Udas nu nafangon wan, nalo wan. Ay ginanya nyabi wan.

³¹ Udas nu nalo wan, Isus glong te, Katsi ban kasure Taw at Baguama at fagmasineun, ay siginan angku umsure yangay Dius at fagmasineun.

³² Ay nu nsure wan Dius at fagmasineun siginan angku, Dius gfasure yangay ban angku, Taw at Baguama at fagmasineun siginan anya, ay gfakamulun wa vtv katanya.

³³ Isus glong sat ngay tagadal te, Ku ngay sisian am, wa glugo ya sirut nu galo au ayu. Nanrvbvy ban am angku, ay glong au ayu te, kata ku longan sa sangay taw Udyu at ngay funan te, Wa ban am madasug sa ku fagnangadasugan.

³⁴ Gfoyung au ayu sik suguan bagu te, Edkesugani. Kata nu kesug au ayu, edkesugani yangay.

³⁵ Nu kedkesugan tuam, fagayu taw sumaful te, Am wan ku ngay tagadal.

³⁶ Simun Pedru ginto te, Ku Fun, dada ban nu glo wo. Isus gbalus te, Katsi, ya ban o manangalo angku sa ku fagnangadasugan, ay tiba bank menit nangalo wo angku.

³⁷ Pedru ginto yangay te, Ku Fun, wain ban ku fagyudun manangalo emu katsi. Mafalghanan kwa kabul aroro sa emu.

³⁸ Ay Isus gbalus te, O mafalghanan wo kabul aroro sangku. Ay anud wa fia nu glong au emu te, tabag ya gtarakit nu dyakmay o nafamuag tulu ginan te, wo gtoglag angku.

Uan 14

¹ Lag am gafanawa. Afanudi sas Dius ay afanudi yangay sangku.

² Sa ku Mama at bale ngayu fag suluk. Nu dway katanya ebi ginan nafoyung kwa nangus sayu. Ay glo kwan laman namalghanan au ay fagbanwanan.

³ Ay fagayu ban nu mafalghanan wan, kafoli kyay ban ay namul au ayu, laman manangalo ban am sa ku fagbanwanan.

- ⁴ Ay saful wam dalan sa ku fagbanwanan.
- ⁵ Ay Tumas glong anya te, Em Fun, wami saful nus nga nday ban nu glo wo, tain ban nu saful ami dalan.
- ⁶ Isus glong anya te, Au wan dalan ay at matuyan ay leleg. We taw madasug sa ku Mama nu dakway ban tumaban.
- ⁷ Nu natoglag di am angku, natoglag yangay am ku Mama. Siginan ban katsi, gtoglag wam ay glag wam anya.
- ⁸ Ay Felipe glong anya te, Ku Fun, falagi emi am Mama, ay guseganan wa romi.
- ⁹ Isus gbalus te, Felipe, ngaduge wan nu galo au ayu. O yo natoglag angku. At nalag angku nalag yangay ku Mama. Wain am fagnalongun te, Falagi emi am Mama.
- ¹⁰ O nunda yo gafanud te, si au ku Mama ay ku Mama si wa angku. Ku ngay foyungan bundi ku sadili lang longan. Ku Mama tagsi angku tagfakamulun at fakamulun.
- ¹¹ Afanudi wa te, si au ku Mama ay ku Mama si wa angku. Nu dway am gafanud katanya, afanudi siginan ay nalag fag ngay madulo fag fakamulun.
- ¹² Anud wa fia nu glong au ayu te, Tagafanud sangku mafafakamulun yangay ku nafakamulun, ay gtungud yay kanya, aroro sa kwa ku Mama.
- ¹³ Ay nus nge wain ay fagetun sa ku Mama sa ku fagmabalyananun, gfakamulun au laman au, At Baguama, gfasure au ku Mama at fagmasineun.
- ¹⁴ Gfakata au nus nge wain ay fagetun sa ku fagmabalyananun.
- ¹⁵ Nu kesug tuam angku, gfaning tuam ku ngay suguan ayu.
- ¹⁶ Nandarangin au sa ku Mama ay kanya namon ayu sad i yak Tagfasun, laman ban ay ufud kabavn.
- ¹⁷ Kanya wan fag Falad tagfasure at matuyan sa baliwas Dius. Ste swa daga at taw wa kaylat gfaning anya, aroro kanya wa nalag ay wa nasaful anya. Ay am, nasaful wam anya aroro gbanwan wa si ayu ay gufud ban gugat ayu.
- ¹⁸ Dakdi gfabayen ayu. Di ban am kata sik ngay sisian yud e galaga. Kafoli kyay ban sayu.
- ¹⁹ Wa glugo ya sirut at ngay taw ban ste swa daga wa ban glag ya angku. Ay dewa katanya, am, lumag yay ban am angku. Gleleg ban am aroro gleleg au.
- ²⁰ Ginanya ban fag menit sumaful am te, si au ku Mama, ay si wam angku, ay si au ayu.

²¹ At tagfaning ku ngay suguan kanya wan takesug angku. Takesug angku kanya ku Mama at fakesugun. Kesug kyangay kafag taw ay namasure au ku sadili saanya.

²² Ay Udas, bunwa Iskariute fag Udas, glong sas Isus te, Em Fun, tain ro nu gfasure o emu sa emi ay nu yud o gfasure emu sas fagayu taw ste swa daga.

²³ Ay Isus glong te, Takesug angku gfaning tua ku longan, ay ku Mama kesug anya, ay sanya wami fia fag taw gbanwan.

²⁴ At yud kesug angku, kanya wa gfaning ku ngay longan. Ay nadungug ku longan bunwa signan angku nu bunway signan tua ku Mama at nasugu angku.

²⁵ Kaduge au galo ayu, gfoyung kwa ayu fagayu takatanya.

²⁶ Ay at Tagfasun, at Masine fag Falad, ku Mama at fagsuguun signan ku fagmabalyananun, kanya gfoyung ban ayu fagayu nus nge wain. Ay gfamatang ban ayu fagayu ku foyungan ayu.

²⁷ Gfamato au sayu fagmabayanun. Ku fagmabayanun ku fagfonun ayu, di kata ste swa daga at nafon. Lag am gafanawa ay lag am kalimu.

²⁸ Nafoyung kwa ayu te, glo kwan, ay kafoli kyay ban sa ayu. Nu kesug diam angku, guseganan tua ro am nangus nu glo au sa ku Mama, aroro ku Mama gtungud yay angku.

²⁹ Nafoyung kwa ayu gina yud anfasludan laman ban nu ndasug wan, gafanud tuam sangku.

³⁰ Kwa gfaaba ya nu garingang au sayu, aroro ste swa daga at fun kadasug wan. Kanya we fagmabalyananun ya sa angku.

³¹ Dewa katanya at masine ste swa daga at taw nu nasaful te, kesug ktua ku Mama ay ku fagfakamulunun at suguan tua angku. Bastam wan, glo watam.

Uan 15

¹ Au wan at matuyan fag fun wat, ay ku Mama tagalaga.

² Ay at yud grawvg ya fag ngay sanga ku Mama ggatvng wan, ay at tagrawvg fag ngay sanga ku Mama gbuin ayu sirut laman kaugat yay nu kaayu at rawvg.

³ Ansine wam signan ku foyungan ayu fag longan.

⁴ Banwani si angku ay namanwan au sa ayu. Sik sanga nu dway masugfun sit bilugan wa ban grawvg. Katanya yangay, nu dway am gbanwan si angku wa ban am grawvg.

⁵ Au wan at fun wat, ay am at ngay sanga. At tagbanwan si angku, ay au si kyangay anya, ngayu kanya nu grawvg. Wayam masugfun sangku, wam e fagmakaatuun nus nge wain.

⁶ Nus nga sinu at yud gbanwan si angku kanya kata sik fagukasun fag sanga ay kagong wan. Ay e gfaful ay gukas sasad afuy ay kairug wan.

⁷ Nu gbanwan tuam si angku, ay ku ngay longan gbanwan tua si ayu, eti nus nge wain ay fakaylatun, ay gfon wa fia ayu.

⁸ Gfasure am ku Mama at fagmasineun nu grawvg tuam ngayu, nu katanya tua gfatuyan am te, am wan ku ngay tagadal.

⁹ Kesug au ayu kata ku Mama nu kesug angku. Banwani sa ku fakesugun.

¹⁰ Nu gfaning tuam ku ngay suguan ayu, namanwan wam sa ku fakesugun. Kata nu gfaning au ku Mama at ngay suguan, ay gbanwan au sat fakesugun.

¹¹ Gfoyung au sayu katanya laman si wa ayu ku fagusegananun ay laman maksvn nu guseganan am.

¹² Kata tuy ku suguan ayu, edkesugani tua kata nu kesug au ayu.

¹³ We gtungud ya sik taw at fakesugun nu nafon at leleg sat ngay fagadgalangan.

¹⁴ Am wan ku ngay fagadgalangan nu gfaning tuam ku ngay suguan ayu.

¹⁵ Kwa gfangayan ya ayu te, fagsuguan, aroro wa saful at fun at fakamulun, nu bunway gfangayan au ayu te, ku ngay fagadgalangan am, aroro nafoyung au sayu fagayu ku nadungug signan ku Mama.

¹⁶ Bunwam at nafili angku. Nafili au ayu laman glo am ay grawvg am, laman ay rawvg gbanwan kabavn. Nu katanya tua, ku Mama namon ayu nus nge wain ay fagetun sa ku fagmabalyananun.

¹⁷ Gsugu au ayu te, Edkesugani tua.

¹⁸ Ste swa daga at ngay taw nu kauri daul ayu, nu katanya, asafuli te, sa wa angku taguna at fakaurian.

¹⁹ Nu gfaning way ro am ste swa daga at ngay taw at ugali, kanya kesug tua ro ayu. Ay aroro wam gfaning ya ste swa daga, nu bunway nafili kwa ayu ste ginan swa daga, nu katanya at ngay taw ste swa daga kauri ayu.

²⁰ Amatangani ku longan ayu te, we fagsuguan tagtungud at fun. Kafag ngay taw nafaidapan angku, nu katanya namaidapan yangay ban anggan ayu. Nu nafaning tua ku longan, kanya ban gfaning yangay ay longan.

²¹ Ay kanya namakamulun ban sayu fagayu takatanya aroro gafanud am sangku, aroro kanya wa natoglag at nasugu angku.

²² Nu dyaman au ndasug ay nafoyung sanya fag ngay taw, satu ro kanya we asalanan. Dewa katanya katsi kafag ngay taw wa mafamalongan ya te, Wami e asalanan.

²³ Takadotama angku kadotama yangay anggan ku Mama.

²⁴ Kanya fag ngay taw nalag ku ngay nafakamulun at madulo nu snga sinu fag taw at fagyudun mafafakamulun. Nu katanya kanya fag ngay taw e asalanan. Ay kanya fag ngay taw nalag ku nafakamulun fag ngay madulo, ay nu katanya kanya kadotama angku ay kadotama anggan ku Mama.

²⁵ Ay kanya nfasludan kata at longan at kinriruk sanya fag ngay taw at Rirukan te, Kadotama angku deyud au e asalanan.

²⁶ Ay at Tagfasun, at Masine fag Falad tagfasure at matuyan sa baliwas Dius, kadasug ban siginan ku Mama. Gsugu kban anya sayu siginan ku Mama, ay kanya ban tagfoyung sa baliwa angku.

²⁷ Ay gfoying yangay ban am angku sa sangay taw, aroro siginan ngays fakasigadan gadgaloan watam gugat.

Uan 16

¹ Nafoyung au sayu katanya laman ban di am kamomuy ay fagafanudun sangku.

² Kanya ban fag ngay taw gaiyan ayu siginan ay ngay bale fakafulan. Kadasug ban tibak buknga nus nga sinu ban at tagfabul ayu gamatangan te, Gfaning au Dius.

³ Kafag ngay taw ban makamulun wa fia katanya aroro kanya wa gtoglag ku Mama ay angku.

⁴ Gfoying au sayu katanya laman nu ndasug ban kafag buknga, gamatang wam te, Ebi nafaguna kwa nafoyung ayu katanya. Ebi taguna kya nafoyung ayu aroro galo kyay ayu.

⁵ Ay katsi kafoli kwan sat nasugu angku. Ay nus di am at sad i wam e ginto angku te, Dada ban nu glo wo.

⁶ Ay kabalu am daul aroro ku ngay foyungan ayu.

⁷ Dewa katanya gfoying au ayu at matuyan te, ku fagloun sa tua ay fagmasineun, aroro nu dakway nalao, wa ban kadasug at Tagfasun. Ay nu nalo kwa ban, gsugu kban anya sayu.

⁸ Nu ndasug ban at Tagfasun, kanya gfamatang sas fagayu taw ste swa daga te, kafag ngay taw gsalan nu gtoglag sa baliwas asalanan ay sa baliwa at matuyan ay sa baliwas faurianan.

⁹ Kafag ngay taw gsalan nu gtoglag sa baliwas asalanan, aroro kanya wa gafanud sangku.

¹⁰ Ay gsalan sa baliwa at matuyan, aroro glo kwan sa ku Mama, ay wa ban am lumag ya angku.

¹¹ Ay gsalan sa baliwas faurianan, aroro ste swa daga at fun gafaurianan wan.

¹² Ngayu yay ku fagyafoyungunun ayu, ay katsi yam makatu gamatangan.

¹³ Ay nu ndasug ban at Falad tagfasure at matuyan sa baliwas Dius, kanya ban ggubuk ayu laman sumaful ban am fagdaul at matuyan. Aroro kanya ban at foyungan bundi signan at sadili longan, at foyungan ban signan tua at nadungug, ay gfoyung ayu at ngay takadasug ban.

¹⁴ Kanya ban gfasure ku fagmasineun aroro signan angku at foyungan ayu.

¹⁵ Fagayu tagsi ku Mama angku yangay. Katanya ku fagnalongun te, signan angku at Masine fag Falad at foyungan ayu.

¹⁶ Wa ban glugo ya sirut ay wa ban am glag ya angku, ay nu nlangfe ban tibak menit, gdog yay ban am lumag angku.

¹⁷ Tiba at ngay tagadal gkamatoan te, Nataw manga at longan fia at masuad. Wain at fagnalongun te, Wa ban glugo ya sirut ay wa ban am glag ya angku, ay nu nlangfe tibak menit gdog yay ban am lumag angku. Ay nalong yay fia te, Aroro glo kwa sa ku Mama.

¹⁸ Nataw manga at masuad at nalong te, Wa glugo ya sirut. Ya tam nasaful at longan fia at masuad.

¹⁹ Ay Isus saful wa at ngay tagadal at fagyaintounun, ay glong anya te, O gamatangan am ku nalong te, wa glugo ya sirut ay wa ban am glag ya angku, ay nu nlangfe tibak menit gdog yay ban am lumag angku.

²⁰ Anud wa fia nu glong au ayu te, gwayway ban am, ay kabalu ban am, ay ste ban swa daga at ngay taw guseganan. Ay maksvn ban nu kabalu am. Dewa katanya, ay fakabaluun ban sik fagusegananun.

²¹ Sik mangena nu gfasalug wan, gidapan daul, ay dewa katanya nu nlangfe wan nu gfasalug at ngenge, kalyam wan at fagidapun aroro kanya guseganan at nafasalug fag ngenge ste swa daga.

²² Katanya yangay ban am, kabalu ban am katsi ay nu nadog ban tam naladlagan, maksvn tua ban nu guseganan am ay nus nga sinu ban we maago ayu ay fagusegananun.

²³ Ginanya ban fag menit wam ginto ya sangku. Anud wa fia nu glong au ayu te, nus nge wain ban ay fagetun sa ku Mama sa ku fagmabalyananun, kanya gfon wa ban fia ayu.

²⁴ Dasug katsi yam e naet sa anya sa ku fagmabalyananun, eti ay mul wam fia, laman ban maksvn nu guseganan am.

²⁵ Aro ku foyungan sayu sik ngay faydayuanan way. Ay nu ndasug ban tibak buknga wa katanya ya nu gfoyung au ayu. Gfafayamagun kwa ban fia nu gfoyung au ayu sa baliwa ku Mama.

²⁶ Ginanya ban fag menit get ban am sa anya sa ku fagmabalyananun. Kwa glong te, Gdarangin au sa ku Mama laman sa ayu.

²⁷ Aroro ku Mama kesug tua fia ayu aroro kesug tuam angku ay gafanud tuam te, signan kwa fia ku Mama.

²⁸ Siginan au ku Mama ay ndasug au ste swa daga, ay katsi glo kwan ste ginan swa daga ay kafoli kwa sa ku Mama.

²⁹ Ay at ngay tagadal glong te, Katsi gfafayamagun wo fia nu gfoyung o emi, bunwa faydayuanan ya.

³⁰ Katsi nasaful wami te, nasaful wo fagayu nusnge wain. Nus nga sinu fag taw wa masine ya ginto sa emu. Aroro fakatanyaun gafanud wami te, signan wo fias Dius.

³¹ Isus glong anya te, Katsi o gafanud wam.

³² Kadasug ban tibak buknga ay ndasug wa ngaro, sumaruayan wam, ay mesa mandi am glo sesadi, ay gubun wam angku sesadi. Dewa katanya dakdi gsesadian aroro ku Mama gufud angku.

³³ Nafoyung au ayu katanya laman e fagmanabayanun tuam signan ay fagmasadiun sangku. Dumalan ban am fagidapun ste swa daga, ay dewa katanya, faksvni ay amatanganan, aroro nababo kwan at mauri ste swa daga.

Uan 17

¹ Isus nu nafoyung wa katanya, kanya gtangda sas banwa ay glong te, Mama, ndasug wa buknga. Fasurei am Baguama at fagmasineun, laman au, am Baguama gfasure kyangay am fagmasineun.

² Ay nafon wo sangku, sam Baguama, fagmabalyananun sas fagayu taw, laman gfon leleg at yud e fakatabuan sas fagayu am nafon angku.

³ Kata tuy sik taw nu e leleg at yud e fakatabuan, nu gtoglag emu, fag sadik matuyan fag Dius, ay nu gtoglag am nasugu, Isus Fagtayukan.

⁴ Nafasure kwan am fagmasineun sas fagayu taw ste swa daga, aroro nafatabu kwan am nafafakamulun sangku fag fakamulun.

⁵ Nu katanya Mama, katsi foni angku sik fagmasineun sam day tigyangana kata ku nabul gina ta magamut, gina yud ankawat fagdaul daga.

⁶ Nafatoglag kwan am fagmabalyananun sam nafon angku fag ngay taw ste ginan swa daga. Ebi kanya am taw, ay katsi nafon yangay o angku, ay kanya nafaning tua am longan.

⁷ Katsi kanya nasaful wa te, fagayu am nafon angku signan wa emu,

⁸ aroro nafasaful kwa sanya fag ngay taw am nafon angku fag ngay longan, ay kanya nafaning wan. Ay kanya antuyan wa te, signan kwa fia emu, ay gafanud wa fia te, o wan at nasugu angku.

⁹ Ay kanya wan ku fagdaranginun, bunwa ste swa daga fag ngay taw nu bunway fagayu am nafon angku, aroro kanya am taw.

¹⁰ Fagayu ku taw am taw yangay, ay fagayu am taw, ku taw yangay, ay kafag ngay taw wan tagfasure ku fagmasineun.

¹¹ Ay katsi ban kwa ste ya swa daga, sa kwa emu, ay kafag ngay taw am nafon angku ste yay swa daga. Masine o, Mama. Diri kanya fag ngay taw signan am fagmabalyananun am nafon sangku, laman ban kanya masadi kata nu masadi ta.

¹² Kaduge nu gufud au kafag ngay taw, nadiri au anya signan am nafon angku fag fagmabalyananun. Nalaga au fia kafag ngay taw ay nus di sadil e nfaurianan sas day kafag taw at nangafurianan laman gfafasludan kata Dius at Rirukan.

¹³ Ay katsi kafoli kwa sa emu. Katanya ku foyungan kaduge au ste swa daga laman kafag ngay taw maksvn nu guseganan kata nu guseganan au.

¹⁴ Nafon kwa sanya fag ngay taw am longan. Ay at taw ste swa daga kauri daul anya aroro kanya wa gfaning ya ste swa daga at taw at ugali, kata wa angku yud gfaning ste swa daga at taw at ugali.

¹⁵ Kwa gdarangin sa emu te, buli wan kafag ngay taw ste ginan swa daga, nu bunway dirii anya at Mauri.

¹⁶ Kafag ngay taw wa gfaning ya ste swa daga at taw at ugali, kata wa angku at yud gfaning ste swa daga at taw at ugali.

¹⁷ Fafalganani anya sam fagmatuyanun, laman am taw. Am longan at matuyan.

¹⁸ Nus nga setaw nu gsugu o angku ste swa daga, katanya yangay nu gsugu au kanya fag ngay taw ste swa daga.

¹⁹ Ay aroro sanya fag ngay taw nafalghanan au ku sadili sa emu laman ban kafag ngay taw anfalghanan yangay sa emu signan at matuyan.

²⁰ Bundi lang kanya fag ngay taw ku fagdaranginun, anggan tagafanud yay ban sangku aroro kafag ngay taw ban at foyungan.

²¹ Nangus Mama, kanya fagayu masadi fia. Nus nga setaw nu si o angku ay nu si au emu, katanya yay nangus kafag ngay taw nu masadi sa anta, laman ste swa daga at taw gafanud te, o wan at nasugu angku.

²² Am nafon angku fag fagmasineun nafon kyangay sanya fag ngay taw, laman kanya matuyan fia masadi, kata nu masadi ta.

²³ Ay au, si au kanya fag ngay taw ay o si o angku, laman maksvn kanya nu masadi fia. Nu katanya ste swa daga at ngay taw sumaful te, o wan at nasugu angku, ay kesug o kanya fag ngay taw kata nu kesug o angku.

²⁴ Mama, kaylat au am ngay nafon angku nu gfaudgufudan tua ban angku sa ku fagnangadasugan ban, laman nanlag am nafon angku fag fagmasineun, aroro kesug wo angku signan ngay nu yud ankawat daga.

²⁵ Matuyan tuo Mama, ay ste swa daga at ngay taw wa natoglag emu. Ay au natoglag ktua emu, ay am ngay nafon angku nasaful tua te, o wan at nasugu angku.

²⁶ Nafatoglag kwa emu sanya fag ngay taw ay gfataglayun kyay gfatoglag laman am fakesugun sangku sumaanya, ay au si kyangay anya.

Uan 18

¹ Isus nu ntabu wa gdarangin, glo wan gadgaloan at ngay tagadal. Kanya nadife at tagubungan Kedrun ay nasakbo sa sik wa tanuman.

² Udas saful yangay sanya fag tanuman, aroro Isus malayun sanya gadgaloan at ngay tagadal. Udas at namoyung Isus sas taw mauri.

³ Ay Udas nataban sik ngay tagfawayan ay tibak taglit signans Dius at tagbia fag bale, at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Mafalayun at nasugu. Kafag ngay taw gafisoan ay e ba famalang ay e ba salung.

⁴ Isus nasaful wan fagayu at fagnandalanun ban, ay gfablang kanya fag ngay taw ay ginto te, Sinu ay fagrvbvyun.

⁵ Ay kanya fag ngay taw gbalus te, Isus tagsiginans furuan Nasaret. Ay Isus glong te, Au wan. Kafag ngay taw malindug gadgaloan Udas at namoyung Isus.

⁶ Isus nu nalong te, Au wan, kanya fag ngay taw nsugud ay ntangda way lang sas daga.

⁷ Ay Isus gdog yay fia ginto te, Sinu fia ay fagrvbvyun. Kanya fag ngay taw gbalus te, Isus tagsiginans furuan Nasaret.

⁸ Isus gbalus te, Nalong kwa ayu te, au wan. Nu au wan ay fagrvbvyun, to sanya maro glo wan tuy fag ngay taw.

⁹ At fagnalongun katanya laman kafasludan at longan te, Di e nalyam nus di sadi am nafon angku.

¹⁰ Ay Simun Pedru nagunut at fisoo ay nabasing tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan ay nlawis way lang si baliwa t'siun fag talinga. Kafag fagsuguan at ngayan Malku.

¹¹ Ay Isus glong sas Pedru te, Fafolii wan am fisoo. Masine nu nanginum kban sas fagidapun ku Mama at nafon angku fag taya.

¹² At ngay tagfawayan ay at fun ay at ngay taw Udyu fag ngay tagulit, kanya nagamat Isus ay nasiukanya.

¹³ Ay kanya fag ngay taw nataban yay anya taguna sas Anas, Kayfas at nugungama. Anas at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginanya fag banwa.

¹⁴ Kayfas wa at nalong sa sangay taw Udyu at ngay funan te, Masine nu sik taw lang takabul aroro sa tam furuan.

¹⁵ Simun Pedru ay sadi yak tagadal gguyan Isus. Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun gtoglag kanya fag tagadal, ay kanya nasakbo gadgaloan Isus sat tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagawean bale.

¹⁶ Ay Pedru nfamato way sis day guyuy dingding sakbawan. Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagtoglagun fag tagadal naduksun, ay gfakamatoan tagulit sis sakbawan fag baguina, ay kanya gfasakbo Pedru.

¹⁷ Ay kafag baguina ginto Pedru te, O nunda bunwa o yangay at sadikafag taw at tagadal. Pedru gbalus anya te, Duan.

¹⁸ At ngay tagfawayan ay sik ngay fagsuguan malindug maligung gfangenbung si sik faigangan aroro masungo. Ay kaduge kafag ngay taw gfangenbung, anggan Pedru sanya yangay malindug gfangenbung gasfuan kafag ngay taw.

¹⁹ Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginto sas Isus sa baliwa at ngay tagadal ay sat foyungan.

²⁰ Isus gbalus te, Ku foyungan measure tua sisad fagngayuan taw, kabavn gfoyung au sa sangay bale fakafulan ay sas taw Udyu at maful sa Dius at tagbia fag bale. Kwe foyungan at masuksukan.

²¹ Wain at fagsaun angku nu ginto am. Ay fagintoan sai wa at ngay nadungug ku foyungan, kafag ngay taw saful wan ku nafoyung.

²² Isus nu nalong wa katanya, at sadikanya tagulit nafalang Isus at finci. Glong te, Wain fakatanyuan nu gbalus o sa tiba tungud fag tagfon fanggalangun.

²³ Isus gbalus anya te, Nu mauri way ku longan, foyungi angku ku mauri. Ay nu matuyan tua ku foyungan, wain am fagnafalangun angku.

²⁴ Ay Isus gina masiukan, Anas nafataban anya sas Kayfas, at tiba tungud fag tagfon fanggalangun.

²⁵ Kaduge nia, Simun Pedru malindug yangay sanya ay gfangenbung. Kafag ngay taw ginto anya te, O nunda bunwa yangay o kanya fag taw at tagadal. Pedru gbalus te, Duan.

²⁶ Sanya yangay Pedru at nabasing fag mangama at lagbe. Kanya tsigon tiba tungud fag tagfon fanggalangun at fagsuguan at sad. Kanya ginto Pedru te, O nunda bunwa o ku nalag tagalo anya sis wa tanuman.

²⁷ Ay Pedru gdog yay kamuagan. Ay arodi vtv sik tabag gtarakit.

²⁸ Nu s'balabag sirut, kafag ngay taw nataban Isus siginan Kayfas at bale sas fun Pilatu at bale daul. Ay at ngay taw Udyu wa nasakbo sanya fag bale daul laman ban we gfangayan kafag ngay taw te, masuya. Aroro at fakaylatun kon at Famalangfe fag yafun.

²⁹ Ay fun Pilatu naduksun ay ginto sanya fag ngay taw te, Nataw ay foyungan mauri sanya fag taw.

³⁰ Ay kafag ngay taw gbalus te, Laman tuy fag taw nu ddi e mauri, wami gtaban sa emu.

³¹ Ay Pilatu glong sanya fag ngay taw te, Nantaban wam anya ay nanginsaful am anya gfaning ay faugali. Taw Udyu at ngay funan gbalus te, Wami e fagmabalyananun gfaurianan nus nga sinu fag taw sas fakabulun.

³² Fakatanyaun laman gfafasludan Isus at longan sa baliwa nus nga setain nu kabul ban.

³³ Ay Pilatu gdog yay gsakbo sat bale daul ay gfauro Isus, ay ginto anya te, O wo wan taw Udyu at Fun.

³⁴ Ay Isus glong anya te, O am longan siginan am sadili amatanganan, o man nga e nafoyung emu.

³⁵ Pilatu ginto te, O nunda taw Udyu au. Am ngay kaiban wan ay ay ngay fun tagfon fanggalangun at nataban emu stae. Nataw am nafakamulun.

³⁶ Isus gbalus te, Ku fagmafagtainanun bundi ste swa daga. Nu ste di swa daga ku fagmafagtainanun, satu ro ku ngay fagsuguan gfawayan wa fia laman ban dakwa gagamatan at ngay taw Udyu. Ay duan, wa ste swa daga ku fagmafagtainanun.

³⁷ fun Pilatu glong anya te, nu katanya, o sik fun o. Isus gbalus te, O wan taglong te, Sik fun au. Kanya wan ku faginsalugun ay ku fagindasugun ste swa daga, laman namoyung au at matuyan. Nus nga sinu fag taw tagsisad matuyan, kanya wan tagdungugan ku aringang.

³⁸ Fun Pilatu ginto te, Nataw at matuyan. Fun Pilatu nu nalong wa katanya gdog yay naduksun ay glong sa sangay taw Udyu te, Kwe nalag tuy fag taw at asalanan.

³⁹ Gfaning ay faugali kayu ginan e Famalangfe fag yafun, gfalfas au sik maubungan. O kaylat am nu gfalfas au taw Udyu at Fun.

⁴⁰ Ay kanya fag ngay taw gbarisanan guro te, Lagi, lag gfalfasanya. Barabas yakman. Barabas sik takamasing.

Uan 19

¹ Fun Pilatu nafafalangan Isus sa sangay tagfawayan.

² Ay at ngay tagfawayan nafabalulangan nafabalulangan sik sangbo madugi ay namasangboan Isus. Ay tagfawayan nafalanbungan Isus sik lanbung masialungan.

³ Kanya fag ngay tagfawayan nangakbang sas Isus ay glong te, Fadi fadi taw Udyu at Fun. Ay sanya ginan gfalang at fingi.

⁴ Ay Pilatu gdog yay gduksun ay glong sa sangay taw Udyu te, Gfasakwa ayu kanya fag taw laman sumaful am te, kwe nalag kanya at asalanan.

⁵ Ay Isus naduksun gasangboan madugi ay galanbungan masialungan. Ay Pilatu glong sanya fag ngay taw te, Damai tuy fag taw.

⁶ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay tagulit nu nalag Isus, kafag ngay taw gfangudguroanan way lang te, Tuktukianya sas fasulungan kayu. Ay Pilatu glong sanya fag ngay taw te, Am wan tagtuktukanya sas fasulungan kayu. Kwe nalag tuy fag taw at asalanan.

⁷ At ngay taw Udyu gbalus te, E faugali ami. Ay gfaning em faugali masine kanya nu kabul aroro kanya kamaninan te, Au wan Dius at Baguama.

⁸ Pilatu kaugat nu kalimu nu nadungug kafag ngay taw at longan.

⁹ Ay kanya gdog yay gsakbo sat bale daul ay ginto Isus te, Darginan o. Ay Isus wa gbalus.

¹⁰ Ay Pilatu glong te, O nunda wo kaylat gfakamatoan angku. O nunda wo saful te, e fagmabalyananun au gfalfas emu, ay e fagmabalyananun kyangay gtuktuk emu sas fasulungan kayu.

¹¹ Ay Isus gbalus anya te, Wo e fagmabalyananun sa angku nu dway nafon emu signans banwa. Nu katanya amaksvn yap at asalanan at nabuba angku sa emu.

¹² Ay Pilatu nu nadungug katanya, nkugat yay fia nu gafalfasun Isus. Ay at ngay taw gfangudguroan way lang te, Nu nafalfas way ro wo kanya fag taw,

bunwa o fun Sesar at fagadgalangan. Aroro nus nga sinu fag taw takamaningen te, Sik fun au, kanya gfauri way fun Sesar.

¹³ Pilatu nu nadungug katanya nafaduksun Isus ay kanya nanmalunggung sas fagnanginsafulan asalanan fag faglunggungan sis fagawean at ngayan te, at Nafafadatag fag Gang. Sas Aramaiku at fangaringang at ngayan te, Gabata.

¹⁴ Ebi gina Famatamaan fag Menit sis Famalangfe fag yafun ban, ginanya gakawabilug menitun wan. Ay Pilatu glong sa sangay taw Udyu te, Damai ay fun.

¹⁵ Ay at ngay taw Udyu gfanguoan te, Fabuli anya. Fabuli anya. Tuktuki sas fasulungan kayu. Ay Pilatu ginto te, O gtuktuk kwa ay fun. Ay at ngay fun tagfon fanggalangun gbalus te, We tiba em fun nu bunway fun Sesar.

¹⁶ Ay Pilatu nafon Isus sa sangay taw Udyu laman nantuktuk sas fasulungan kayu. Ay kafag ngay taw natabanan Isus.

¹⁷ Isus gfasanan at fasulungan kayu ay glo wan sa sik talun at ngayan te, Butul Alfuyu. Sas Aramaiku at fangaringang at ngayan te, Gulguta.

¹⁸ Nu ndasug sanya fag talun kanya fag ngay taw gtuktuk anya sas fasulungan kayu gasfuan duak taw, gsumbalian anya, ay Isus sis wabilug.

¹⁹ Pilatu nafariruk sik fagrirukan ay nafafadafut sis fasulungan kayu. At longan te, ISUS TAGSIGINANS FURUAN NASARET, TAW UDYU AT FUN.

²⁰ Ngayuk taw Udyu at natap kanya fag rirukan aroro Isus at fakatuktukan munakbang sis furuan daul. Ay tuy anriruk sas taw Udyu at fangaringang ay sas taw Ruma at fangaringang ay sas taw Griegu at fangaringang.

²¹ Ay at ngay fun tagfon fanggalangun glong sas Pilatu te, Lag o giruk te, Taw Udyu at Fun, nu bunway, Kanya way fag taw at nalong te, Au taw Udyu at Fun.

²² Ay Pilatu gbalus te, Ku nariruk nariruk kwan.

²³ At ngay tagfawayan nu nanuktuk wa Isus, gbul Isus at ngay lanbung ay gafud ufat, mesa sadis galay tagfawayan. Ay nabul yangay Isus at lanbung aba mataba at yud e simat.

²⁴ Ay at ngay tagfawayan gkamatoan te, Tuy lag tam ggirat, ang yakman tam lang kawat sik fakasafulan laman sumaful tam te, sinu ro tagagbilug tuy. Kanya nfakamulun laman gfafasludan kata Dius at Rirukan te, Kafag ngay taw nafudan ku ngay lanbung, ay ku lanbung aba kafag ngay taw ban naukas gang, sik fakasafulan laman sumaful te, sinu ban tagagbilug. Ay katanya at ngay tagfawayan at fakamulun.

²⁵ Isus at mina ay at bay, ay sadis yak Maria, Kleupas at tina, ay Maria Magdalena, malindug sis Isus at day fasulungan kayu.

²⁶ Isus nu nalag at mina ay at fakesugun fag tagadal nu malindug sanya, glong te, Mina, ste wan am baguama.

²⁷ Ay Isus glong sat tagadal te, Ste wan am mina. Ay sanya ginan ngay, kanya fag tagadal gfabanwan wa Maria sit bale.

²⁸ Ay sanya ginan, aroro Isus nasaful wa te, ntabu wan fagayu nus nge wain, Isus glong te, Kadanum au. At fagnalongun katanya laman gfafasludan Dius at Rirukan.

²⁹ Ay sanya e sik fagsuadan at mayat fag sanggvtan. Ay kafag ngay taw nafasurung sik fanrarus sisad sanggvtan, ay natvgdan sa sik faltu at famadasug ro sas Isus at bibig.

³⁰ Ay Isus nu nasupsup wan kafag sanggvtan glong te, Nfasludan wan. Ay Isus gfarungan at alfuyu ay nbul wan.

³¹ Ebi Famatamaan fag Menit, ay taw Udyu wa kaylat Isus at bilug nu si yays fasulungan kayu gina sis famiangalay fag menit aroro kanya tiba tungud at mafanud fag famiangalay fag menit. Ay ngay taw Udyu at ngay funan get sas Pilatu te, Fagatvngi at ngay matuktukan sis fasulungan kayu at ngay bini bitis, ay buli wan sanya ginan at ngay bilug.

³² Ay at ngay tagfawayan nalo wan nanggatvng kafag duama at natuktuk tagfasfuan Isus at ngay bini bitis.

³³ Ay kanya nu ndasug sas Isus, nalag te, Isus nbul wan, ay wa nagatvng ya Isus at bini bitis.

³⁴ Ay at sadik tagfawayan naurus way lang Isus at tigyangan sik baltak, ay masakit nkugwag Isus at taguk ay sik mamam.

³⁵ Ay at nalag nananbarita at nalag sis Isus, ay matuyan at barita. Nasaful te, matuyan at longan laman gafanud am.

³⁶ At ngay taw nafakamulun katanya sas Isus laman gfafasludan Dius at Rirukan at foyungan te, Nus di sadit bini we ngatvng.

³⁷ Ay sa tibak afud Dius at Rirukan nafoyung te, Ngay taw lumag ban at naurus fag taw.

³⁸ Ay nu ntabu wan katanya, Use signans furuan Arimatea, natikis nalo sas Pilatu laman nanget te, Fabayani angku nu namul au Isus at bilug. Use at sadit at tagadal dewa katanya masuksuanan way aroro kalimu taw Udyu at ngay funan. Ay Pilatu gsugu wa te, Buli wan. Ay Use nalo ay namul Isus at bilug.

³⁹ Nikudem, at kindasug sas Isus ebi sisad yabi galu yangay Use, e buba ngayuk mafasuglatan fag lune anangi, mabiat nu kaurug.

⁴⁰ Ay duama nabul Isus at bilug ay grarus sa anya at famaebakayuk kaduge gsifig Isus sa sik ngay ramit, gfaning ngay taw Udyu at ugali nu namoli.

⁴¹ Ay sis Isus at day fakatuktukan e sik tanuman, ay sanya fag tanuman e sik bagu fag fagfolian ya batang e nafoli sanya.

⁴² Aroro ebi taw Udyu at Famatamaan fag Menit, sanya wan kanya nu gfoli Isus, aroro munakbang sanya kafag fagfolian.

Uan 20

¹ Madulum yay fia sis balabag sirut Linggu, Maria Magdalena nu glo wan sas fagfolian, ay nalag te, at faningding fagfolian sis sakbawan fag gang maluangan wan.

² Ay nu katanya kanya masakit nu nalo sas Simun Pedru ay sas Isus at fakesugun fag tagadal, ay gfoyung anya te, E nabul wan tam Fun signans fagfolian, ay wami nasaful ya te, dada wan nu gbuba.

³ Ay nu katanya Pedru ay at nalong fag tagadal, nalo sas fagfolian.

⁴ Duama gadgaloan ay mesa glagyu, ay at usama alagyu yap Pedru ay naguna Pedru sas fagfolian.

⁵ Ay kanya nu ndasug, grungan ay gdama fia sasad basad. Ay at lagan ang way lang ramit, ay kanya wa nasakbo.

⁶ Ay sanya ginan Simun Pedru ndasug ay gtaglayun wa gtaglayun gsakbo sas fagfolian. Ay nalag kafag ngay ramit,

⁷ ay at fansifig at alfuyu fag ramit, kanya wa magamut si tibak ramit, nu bunway masaman way nu mafalutan ay mafolian sa sik tigyangan.

⁸ Ay at naguna fag tagadal nu ndasug nasakbo yangay ay nalag fia sasad basad fagfolian ay gafanud wan.

⁹ Ay duama ya fia nasaful at masuad sis Dius at Rirukan te, Isus ban gdog yay gleleg.

¹⁰ Sanya ginan, at ngay tagadal noli wan.

¹¹ Maria malindug sis day sakbawan fagfolian gwayway. Ay gina gwayway, grungan gfatangun sas fagfolian.

¹² Ay at nalag duak tagbarita galanbungan malaksi, malunggung si ebi vtv at fagfolian Isus at bilug, at sad i sa baliwas Isus fagalfuyuanan ay at sad i sa baliwa at faglugdayanan.

¹³ Ay kanya fag duama ginto anya te, Wain am fagwaywayun. Kanya gbalus te, E nabul ku Fun, ay dakwa nasaful te, dada wan nu gbuba.

¹⁴ Ay nu nalong katanya, nbiling ay nalag Isus nu malindug sanya, ay Maria wa natoglag te, kanya wan Isus.

¹⁵ Isus ginto anya te, Wain am fagwaywayun. Sinu am fagrvbvyun. Maria nu glong kanya tagalaga tanuman, ay glong te, Nu o wan at nabul anya, namoyung o angku nu snga nday nu gbuba o anya ay namul kro.

¹⁶ Isus glong te, Maria. Kanya nasalubang ay glong sas Aramaiku fag fangaringang te, Rabuni. At masuad te, Takamoyung.

¹⁷ Ay Isus glong anya te, Lago gted angku, aroro kya nkabat sa ku Mama. Loi wan sa ku ngay faduksay ay foyungi te, kabat kwa ban sa ku Mama ay ay Mama, sa ku Dius ay ay Dius.

¹⁸ Ay Maria Magdalena nalo wan sas Isus at ngay tagadal ay glong anya te, Nalag au tam Fun. Ay gfataglayun yangay gfoyung sa anya kata Isus at longan.

¹⁹ Ay ginanya yay fag yabi, sis linggu fag menit, at ngay tagadal maful. Ay at fagmafulan fag bale at ngay sakbawan madingdingan, aroro kalimu taw Udyu at ngay funan. Isus ndasug ay malindug sanya fag ngay taw at wabilug. Ay glong te, Si wa ayu fagmanabayanun.

²⁰ Isus nu nalong wa katanya, gfalag sat ngay tagadal at ngay daluap ay at tigyangsan. Ay at ngay tagadal nu nalag tam Fun, gusegan mandi.

²¹ Ay Isus gdog yay glong te, Si wa ayu fagmanabayanun. Gsugu au ayu kata ku Mama nu nasugu angku.

²² Isus nu nalong wa katanya, nauyup at ngay tagadal ay glong anya te, Am, fasakboi sayu at Masine fag Falad.

²³ Ay nafalyam nus nga sinu at ke asalanan, nalyam wan at asalanan. Ay ay nayud nafalyam wa yangay nalyam at asalanan.

²⁴ Tumas at nafangayan te, Tagasfuan, sadu at Labi Dua, kanya wa sanya gina Isus ndasug.

²⁵ Ay tibak tagadal glong anya te, Nalag wami tam Fun. Tumas gbalus te, Kya gafanud nu dyakmay ban au nalag at ngay daluap at masulatan ay nautkut au ku sumyu ay nu dyakmay ban au napkap sat fagurusan sit tigyangsan.

²⁶ Ay nu nlangfe sik linggu, at ngay tagadal gdog yay maful sisad bale gasfuan Tumas. Ay at ngay sakbawan madingdingan, ay Isus nasakbo sasad bale ay malindug sis wabilug taw, ay glong te, Fagmanabayanun si wa ayu.

²⁷ Ay sanya ginan Isus glong sas Tumas te, Damai ku ngay daluap ay fasnayi am sumyu. Ay apkapi am daluap sa ku tigyangsan. Lago gawabilugan ya, afanudi wan.

²⁸ Tumas glong te, Ku Fun ay ku Dius.

²⁹ Isus glong anya te, O gafanud wo aroro nalag wo angku. Gusegan tagafanud wan kanya deyud nalag angku.

³⁰ Ngayu yay Isus at nafakamulun at madulo at ngay tagadal at nalag. Ay dewa katanya wa nriruk ya ste fag papil.

³¹ At ngay kinriruk ste anriruk laman gafanud am te, Isus kanya wan Fagtayukan, Dius at Baguama, nu katanya tua, nu gafanud am, mul wam fia leleg signinan anya.

Uan 21

¹ Ay sanya ginan Isus gdog yay gfalag anya sat ngay tagadal sas tigyanan lino Galilea. Kata tuy nu gfalag anya.

² Simun Pedru ay Tumas at nafangayan te, Tagasfuan, ay Natanael tagsiginans furuan Kana sis talun Galilea, ay Sebedeu at ngay baguama, ay dua yak tagadal, kanya fagayu gadgaloan.

³ Simun Pedru glong sat ngay ibama te, Nanfangalbon kwan. Ay at ngay ibama glong te, Anggan ami nangalo wami emu. Ay fagayu glo wan gsakay sa sik sakayan lino ay ginanya fag yabi we nafagamat albon.

⁴ Ay nus balabag sirut bagu nyamag, Isus malindug s'tigyanan lino ay at ngay tagadal wa gtoglag anya.

⁵ Isus glong te, Ku ngay sisian am, o e nagamat am. Ay at ngay tagadal gbalus te, Duan.

⁶ Isus glong sa anya te, Fasai sasad lino ay fanggamat albon sas siun baliwa fag tigyanan sakayan, ay magamat ro am. Ay at ngay tagadal nafasa wa fia sad lino at fanggamat albon ay arodi at ngay tagadal wa mafaranggut ya aroro ngayu at nagamat.

⁷ Ay Isus at fakesugun fag tagadal glong sas Pedru te, Kanya tam Fun. Ay Simun Pedru nu nadungug, kanya gsulun at lanbung aro taw at nabul, ay natos sasad lino.

⁸ Ay tibak tagadal kakbang, gsakay yay si aro taw at sakayan, gfaradranggutan at fanggamat albon mapnu albon. Wa fia ngayayu signans tigyanan lino, at kayayuan sik sandan wayk sangbada.

⁹ Ay at ngay tagadal nu ndasug sas tigyanan lino, at nalag sanya sik faigangan e masugban albon ay e tinapay.

¹⁰ Ay Isus glong sat ngay tagadal te, Agvd, bubai stae tiba ay balbon.

¹¹ Ay Simun Pedru gsakay sis sakayan ay gfaradranggutan at fanggamat albon mapnu albon ayu daul, anggan ndasug sas tigyanan lino. Nu fagayu wan at balbon sik sandan limak safulu e tulu. Ay dewa ngayu at balbon, at fanggamat albon wa nrasras.

¹² Ay Isus glong sat ngay tagadal te, Wainyayam, gyabas watam. Nus di sadi at tagadal we namaskud nanginto te, Sinu o, aroro kanya nasaful wa te, Kanya tam Fun.

¹³ Ay Isus nanangakbang ay gbul tinapay ay gfon sat ngay tagadal, anggan albon.

¹⁴ Katsi at fatulu ginan Isus nu gfalag anya sat ngay tagadal signan nu nadog naleleg.

¹⁵ Isus ay at ngay tagadal nu ntabu wa gfongan, Isus ginto sas Simun Pedru te, Simun, Uan at baguama, o kesug o angku gtungud yay tuy fagayu nu kesug angku. Ay Pedru gbalus te, Sabv, Em Fun, nasaful wo te, kesug au emu. Isus glong te, Fafangoni ku ngay tupa riangan.

¹⁶ Isus at fadua ginan ginto anya te, Simun, Uan at baguama, o kesug o angku. Ay Pedru gbalus te, Sabv, Em Fun, nasaful wo te, kesug au emu. Isus glong anya te, Alagai ku ngay tupa.

¹⁷ Isus at fatulu ginan ginto anya te, Simun, Uan at baguama, o kesug o angku. Ay Pedru kabalu aroro at fatulu ginan Isus nu ginto anya te, O kesug o angku. Ay glong anya te, Em Fun, nasaful wo fagayu nus nge wain. Nasaful wo te, kesug au emu. Isus glong anya te, Fafangoni ku ngay tupa.

¹⁸ Anud wa fia nu glong au emu te, ebi gina o mabaguama, o wat nafaginawangan emu, ay glo wo nus nga nday am fakaylatun. Ay nu mafufuama wo, gfalugde o am take ay tiba wayk taw tagfaginawangan emu ay gtabanan ban emu nus nga nday am fagyudun kaylat.

¹⁹ Isus nalong katanya laman gfasaful te, setain ban Pedru nu kabul ay nu katanya gfasure Dius at fagmasineun. Ay sanya ginan Isus nalong anya te, Aloi angku.

²⁰ Pedru anbiling ay nalag Isus at fakesugun fag tagadal nu galo anya, kanya at nasarare sis Isus at dubdub ebi gina gyafun ay at nainto te, Em Fun, sinu at namoyung ban emu.

²¹ Ay Pedru nu nalag ginto sas Isus te, Em Fun, ay nu kanya man ban, tain ban.

²² Ay Isus gbalus te, Nu kaylat kyay kafag taw nu gleleg anggan au umfoli, tain nu emu. Aloi angku.

²³ Nu katanya, nrapyag sa sangay tagafanud sas Isus sik barita te, kanya fag tagadal wa ban kabul ya. Ay Isus wa glong te, Kanya wa ban kabul. Glong way lang te, Nu kaylat kyay kafag taw nu gleleg anggan au umfoli, tain nu emu.

²⁴ Kanya fag tagadal at nafoyung ay at nariruk takatanya. Ay nasaful wami te, matuyan at foyungan.

²⁵ Ay ngayu yay Isus at nafakamulun. Nu nriruk di fagayu, ku amatanganan te, wa ro sak dewa sas fagdaul daga kafag ngay papil.

At ngay Nasugu at Fakamulun

At ngay Nasugu at Fakamulun 1

- ¹ Sama Teufilu. Nafoyung au si ku fasadik rirukan fagayu Isus at nafakamulun ay at nafoyung signan ngays fagsigadan,
- ² anggan ndasug nu kabat sas banwa. Ay nu e gafabatun wa anya sas banwa, nafamato yay sik suguan sat nafili fag ngay nasugu, signan at Masine fag Falad.
- ³ Nu ntabu at ngay naidapanan ngayu ginan yay nu nangalagan sa kafag ngay mangama. Ay nu katanya kanya nafatuyan te, Gleleg kwan. Ay kanya nafalag anya kaduge ufatk safuluk menit ay nafoyung sa baliwas Dius nu gfagtainan.
- ⁴ Ay kaduge Isus gfaudgufudan anya, e suguan te, Lag yap am glo signans Erusalem. Fanyai yap yakmay ndasug ku Mama at fatuyanan kata ku foyungan ayu.
- ⁵ Ay Uan nafasurung taw sas mamam, ay wa ban glugo ya, umsurung ban am sat Masine fag Falad.
- ⁶ Ay kaduge Isus ay at ngay tagadal magamut, kanya ginto te, Em Fun, o gdog yay ban o namafunan taw Israel.
- ⁷ Isus glong te, Ginanya ban fag ngay buknga ay menit ku Mama nafalghanan signan at sadili fagmafunanan. Deyud am nasaful te, seduge ban kanya.
- ⁸ Ay baliwan e gfon ban ayu at fagmabalyananun at Masine fag Falad nu ndasug sa ayu. Ay am wan ku tagfatuyan sas Erusalem ay sas fagdaul talun Udea ay sas talun Samaria ay anggan sas fagdaul daga.
- ⁹ Ay nu ntabu Isus nu gfoyung, e nafabat anya sas banwa gina at ngay nasugu gdama anya. Sik linyabu nafarum anya.
- ¹⁰ Kaduge kafag ngay taw gdama fia sas banwa, duak mangama ndasug ay malaksi daul at lanbung, ay kanya masakit nlindug sat day tigyangan.
- ¹¹ Ay glong te, Am tagsiginans Galilea fag ngay taw, wain ay fagsteun ay gtangda am sas banwa. Tuy fag Isus e nafabat anya sas banwa ay kanya ban gdog yay kafoli kata aro nu glag am anya gina glo sas banwa.
- ¹² At ngay nasugu nfoli wan sas Erusalem signans Buksul Ulibu at kayayuan sik tabag nu gtarakit.
- ¹³ At ngay nasugu nu ndasug sas furuan daul, nasakbo sat fagbanwanan sat tungud fag suluk. Tuy Isus at ngay nasugu: Pedru, Uan, Santiagu, Andres, Felipe, Tumas, Bartulume, Mateu, Santiagu Alfeu at baguama, Simun Maseganama ay Udas Santiagu at baguama.

¹⁴ Kabavn kanya masadi nu gdarangin, gasfuan ngay mangena ay Maria Isus at mina, ay anggan Isus at ngay faduksay.

¹⁵ Nu nlangfe tibak menit, sik sandan ay duak safuluk taw maful, ay Pedru namalindug sat ngay faduksay daga salubangan ay kamoyung te,

¹⁶ Ku ngay faduksay, katsi anfaning wan kata at rirukan at Masine fag Falad at nafoyung sinans Fun Dabid sa baliwas Udas, tagguna sat ngay taggamat Isus.

¹⁷ Ebi kanya gfaudgufudan antam ay e afud sa nung tam kamoyung.

¹⁸ At famayad aroro sat fakamulun mauri nabul ay nabayad sik daga, ay sanya wan kanya nu nsungu ay nbuksang at ungdan ay at funa nfaragfag.

¹⁹ Ay fagayu tagbanwan sis Erusalem nasaful tuy, ay kanya nafangayan kafag daga sat sadili fangaringang te, Akeldama, at masuad te, Sik daga gatagukun.

²⁰ Pedru nalong te, Aroro anriruk sas Alubad fag rirukan te, Wa ban nangus e namanwan ya sat fagbanwanan, Ay wa ban e taw ya sanya, ay anriruk yangay te, Tiba wa ban nangusk taw tagungbus kanya at fakamulun.

²¹ Masine nu gfilli tam sad i yak mangama sininan tam ufud ebi gina tam Fun Isus gfaudgufudan antam,

²² sininan Uan nu gsurung anggan Isus nkabat sas banwa. At masine kanya tagfatuyan Isus nu nadog naleleg.

²³ Ay nafili duak mangama, Matias ay Use kanya nafangayan te, Barsabas, ay nafangayan yangay te, Ustu.

²⁴ Ay at ngay nasugu gdarangin te, Em Fun, nasaful wo fagayu taw at amatanganan. Ay fasafuli emi te, sinu tuy fag duama am nafili

²⁵ laman ban kanya sik nasugu tagungbus Udas at naubun fag fakamulun gina nalo sat kasakan fag fakadasugan saanya.

²⁶ Ay kanya nabalyawvtan sik fagsafulan ay at nafili, Matias. Kanya wa at kinfamut sat labi sadik nasugu.

At ngay Nasugu at Fakamulun 2

¹ Nu ndasug sik yafun daul tagsis Falimak Safuluk Menit fag yafun, fagayu tagafanud maful sa sik bale.

² Ay masakit ndasug sik awang sinans banwa kata sik tagmara daul, ay nkapnu at fagmafulan fag bale.

³ Ay fagayu tagsanya e nalag kata sik ngay igang ayu sirut antayuk sas galay at sad.

- ⁴ Ay sanya fagayu antayuk at Masine fag Falad ay maringang tibak gaban taw at fangaringang, gfaning at Masine fag Falad at nafon.
- ⁵ E ngay taw Udyu signans fagayu talun, gbanwan sis Erusalem, ay kanya tagseg Dius.
- ⁶ Ay nu nadungug kanya fag awang ngayuk taw ndasug. Ay kanya fagayu gamatangan daul aroro at ngay tagadal maringang kafag ngay taw at fangaringang.
- ⁷ Ay kafag ngay taw andulo ay glong te, O nunda kafag ngay taw bunwa taw Galilea.
- ⁸ Nataw way tam nadungug nu garingang fakataun mesa tam fangaringang.
- ⁹ Itam tagsiginans talun Partia ay tagsiginans talun Media ay tagsiginans talun Elam ay at ngay tagbanwan sas talun Mesuputamia, ay sas Udea, ay sas Kapadusia, ay sas Puntu, ay sas Asia,
- ¹⁰ ay signans Frigia ay Panfilia ay Egiptu ay Libia at fagagbilugun fag ngay furuan at tagfakbangan Sirene fag talun, ay at ngay tagsibo signans furuan Ruma
- ¹¹ fag ngay taw Udyu ay anggan tagsiginans Ruma fag ngay taw at kintaip sas taw Udyu, ay signans furu Kreta ay signans talun Arabia, ay dewa katanya gdungug tam anya nu gfoyung sa baliwas Dius at madulo wa madulo fag ngay fakamulun sa tam sadili fangaringang.
- ¹² Ay fagayu taw kadulo ay gamatangan daul ay gidgintoan sas galay at sadite, Nataw tuy at masuad.
- ¹³ Ay tibak taw gfalingun ay glong te, Kanya fagayu galangu way.
- ¹⁴ Pedru namalindug gasfuan at labi sadik nasugu, ay mabitsug nu gfoyung te, Em ngay kaiban ay am at ngay tagbanwan sis furuan Erusalem, dungugani fia masine ku foyungan.
- ¹⁵ Duan, wa galangu tuy fag ngay taw, kata ay amatanganan, aroro katsi fasiam yay lang s'balabag.
- ¹⁶ Nu bunway aroro tuy anfasludan kata ebi Dius at taglong Uel at foyungan te,
- ¹⁷ Dius glong te, Katatuy ban ku fakamulun sa tagguyan fag ngay menit, Gfon akban ku Masine fag Falad sas fagayu taw Ay ay sisian ban mangama ay mangena mafafoyung tua, Ay ay ngay baguama ban lumag taginfanan, ay ay ngay fagtainan ban mafafabul tua ban ngay taginfanan.
- ¹⁸ Ay ginanya ban fag ngay menit gfon kyangay ku Masine fag Falad sa ku ngay fagsuguan mangama ay mangena, ay kanya ban mafafoyung tua.

¹⁹ Ay gfalag akban sik ngay madulo sis banwa ay sik ngay fakatoglagan sis daga, Taguk, ay afuy ay sik maksvn fag anus kata sik sungo.

²⁰ Tam Fun at menit nu gakadasugun wan, menit kadulum ban daul ay magdanun karaska ban kata sik taguk. Kanya at tiba tungud ay at mafanud wa mafanud fag menit,

²¹ Ay nus nga sinu taguro sa tam Fun umlangfe tua ban.

²² Am fag ngay taw Israel, dungugani ku longan sa baliwas Isus tagsiginans Nasaret. Dius nafatuyanan te, nasugu anya sa ayu signan at ngay mabalyanan ay madulo ay fakatoglagan at nafafakamulun sa anya. Saful wam kanya fagayu, aroro nafakamulun si ay wabilug.

²³ Ay kanya fag taw at nafon sa ayu kata Dius ebi at fasadan ay at fagsafulun, ay kanya ay nafarabing ay ay nafabul sas fasulungan kayu signan at ngay mauri fag taw at fakamulun.

²⁴ Ay dewa katanya Dius nafadog nafafulo anya ay nafalfas signans fakabulun at anini aroro fakabulun wa mababo ya anya.

²⁵ Ebi Dabid nariruk sa baliwas Isus te, Nalag kwan ku Fun kanya kabavn tagsi ku fagunan, aroro kanya kabavn ku ufud laman dakdi kamomuy.

²⁶ Aroro fakatanyaun, guseganan au sa ku amatanganan ay gfanagsag kyangay sa ku longan, Ay kaduge au gleleg ang au e fagsegun.

²⁷ Aroro ku bilug di o nafabayan anya sat kinbul at talun, ay di o nafabayan am Nafili sas fakadanun.

²⁸ Nafasaful o angku sas dalan tagsas fagelelegun, aroro o wan tagufud angku ay gbia nu guseganan au fia fia.

²⁹ Ku ngay faduksay, mafafoyung au at matuyan te, Tam katungudan Dabid anbul ay nfoli ay anggan katsi ste yangay at fagfolian.

³⁰ Kanya sik taglong ay nasaful Dius at maksvn fag fatuyanan sa anya te, At sadi am sugfun kanya ban sik Fun kata emu.

³¹ Ay Dabid nasaful takadasug ban Fagtayukan nu gdog ban gleleg ay di ban gfabayan anya sat kinbul at talun ay we suguan laman at bilug sas fakadanun.

³² Tuy fag Isus Dius at nafadog gleleg ay ami fagayu nalag wami.

³³ Ay Isus nu nkabat wan malunggung sas Dius at siun, ay kanya nabul at Mama at fatuyanan fag Masine fag Falad ay nafon emi kata ay nalag ay ay nadungug katsi.

³⁴ Bunwa Fun Dabid at naulul sas banwa, ay kanya nalong te, Tam Fun nalong sa ku fun te, Malunggungi sa ku siun,

³⁵ anggan ban au nafasa am daga darafa am ngay fawayan.

³⁶ Ay am fag ngay taw Israel, asafuli te, tuy fag Isus ay narabing sas fasulungan kayu, Dius nafangayan anya tam Fun ay Fagtayukan.

³⁷ Kafag ngay taw nu nadungug gafanawa sat amatanganan ay ginto sas Pedru ay sat tibak nasugu te, Em ngay faduksay, setain ban manga em fakamulun.

³⁸ Ay Pedru gbalus te, Ubuni ay ngay asalanan ay asurungi, sik fakatoglagan te, gafanud wam sas Isus laman kanya gfalyam ay asalanan ay mafafabul am at Masine fag Falad.

³⁹ Aroro at fatuyanan laman sa ayu ay sa ay ngay sisian ay sas fagayu taw tangayayu, fagayu taw tam Dius tam Fun at nauro.

⁴⁰ Ngayu yay at foyungan laman gfatuyan at longan, ay ggewan anya te, Falangfei ay sadili ste ginan fag ngay mauri fag taw at faurianan.

⁴¹ Ay nsurung fagayu tagafanud sat foyungan, ay tuluk libuk taw at kinfamut sa sangay tagafanud ginanya fag menit.

⁴² Ay kanya fagayu gfataglayun tua nu gdungugan at ngay nasugu at foyungan, ay gfataglayun yangay sat fagmasadiun tuga tagfaduksayan ay nu kon tam Fun at Yafun, ay anggan nu gdarangin.

⁴³ Ay fagayu taw kadulo daul aroro Isus at ngay nasugu at nafakamulun ngayu fag madulo ay mabalyanan fag fakamulun tagfatolag te, Dius nasugu anya.

⁴⁴ Fagayu tagafanud e fagmasadiun ay at ngay ramraman sa tuas fagayu.

⁴⁵ Ay kanya nafalao at ngay ramraman ay at daga ay at nagbulan nafaafudan sas fagayu, kata at fagayudanun.

⁴⁶ Kayu menit kanya e fagmasadiun kaful sas Dius at tagbia fag bale, ay nu kon tam Fun at Yafun sit ngay bale, ay gudgufudan ay guseganan nu kon, ay matuyan at amatanganan.

⁴⁷ Ay kanya gseg Dius ay masine fagayu taw nu glag kanya fag ngay tagafanud. Ay kayu menit tam Fun nafamut sat ngay tagafanud tiba yak taw at kinlangfe.

At ngay Nasugu at Fakamulun 3

¹ Fatulu s'fafun gina fagwaya fandaranginan, Pedru ay Uan nu nalo sas Dius at tagbia fag bale.

² Ay sanya sik mangama at yud malo sininan ngay nu kasalug. Kayu menit e nabuba anya sas day Dius at tagbia fag bale at sakbawan at nafangayan te, Masine, laman nanget sas fagayu taw tagsakbo sanya.

³ Ay kanya nu nalag Pedru ay Uan nu gsakbo, kanya get sa anya sik salapi.

- ⁴ Pedru ay Uan gdama fia anya. Pedru glong anya te, Damai emi.
- ⁵ Ay kafag mangama gtangda at fagsegun gfon ro anya salapi.
- ⁶ Ay Pedru glong anya te, Kwe salapi, dewa katanya e fon kro emu tagsi angku. Sas Isus Fagtayukan siginans furuan Nasaret at fagmabalyananun, glong au emu te, Loi wan.
- ⁷ Ay Pedru gted at siun fag take ay nafalindug anya. Ay kafag mangama at ngay darafa ay at ngay lufuan nbitsug wa vtv.
- ⁸ Ay kanya masakit nu nlindug ay malo wan ay nangalo Pedru ay Uan sas Dius at tagbia fag bale ay nu glo gtudtulbuan ay gseg Dius.
- ⁹ Ay fagayu taw nu nalag anya nu glo ay nu gseg Dius
- ¹⁰ saful te, Kanya ebi ataw at nanmalunggung kayu menit ay get sis Dius at tagbia fag bale at day sakbawan at nafangayan te, Masine. Ay fagayu taw maksvn nu kadulo.
- ¹¹ Kaduge kafag mangama gfagtean Pedru ay Uan, fagayu taw gtarung ay nangakbang anya sas Sulumun at Tangbi Aba, ay kanya maksvn nu kadulo at nalag.
- ¹² Pedru nalag at ngay taw ay glong anya te, Em kaiban taw Israel, wain ay fakaduloun ay nalag at kinfakamulun. Ay wain ay fagdamaun fia emi katanya. O gamatangan am te, Nafafia ami anya siginan em sadili fagmabalyananun ay fagmasineun.
- ¹³ Dius, Abrayam ay Isak ay Akub, tam katungudan at Dius, nafon tiba tungud fag fagmasineun sat fagsuguan Isus. Dewa katanya nafon am anya sa sangay mabalyanan ay nafauri am sis Pilatu at daga salubangan, dewa kanya kaylat gfalfas anya.
- ¹⁴ Ay nafauri am anya, dewa kanya at masine daul ay at matuyan. Ay sik takamabul way taw ay fagetun te, Falfasi.
- ¹⁵ Ay nafabul am Tagagbilug tam leleg. Dewa katanya Dius nafadog yay gleleg anya, ay ami wan at nalag ay glong ami ayu te, matuyan.
- ¹⁶ Tuy fag mangama ay nalag ay ay nasaful, at faginfiaun siginan tua at fagafanudun sas Isus at fagmabalyananun, ay at fagafanudun sa anya nafabitsug tuy fag mangama, kata ay nalag.
- ¹⁷ Ay katsi ku ngay faduksay nasaful kwa te, yam nasaful ay nafakamulun, ay gsud yay ay ngay funan.
- ¹⁸ Ay baliwan aroro ay nafakamulun anfasludan ebi tangaduge Dius at nafoyung siginan at ngay taglong te, Fagtayukan ban nanginkidapan.
- ¹⁹ Ay nu katanya, ubuni ay asalanan ay afolii sas Dius, laman gfalyam ay ngay asalanan, laman tam Fun gfon ayu sik buknga fagmabayananun,

²⁰ ay gsugu sa ayu Fagtayukan, Dius at nafili signan ngays fagsigadan, at masuad te, kanya tam Isus.

²¹ At masine kanya nu gbanwan yay sas banwa anggan Dius nafabagu fagayu nus nge wain, gfaning at foyungan signan at nafili fag ngay taglong ebi taguna.

²² Muisis nalong te, Dius ay Fun namili ban sik taglong kata angku signan ay ngay kasugfunanan. Fanigi ban fia nus nge wain at longan ayu.

²³ Ay at yud gfaning at taglong at foyungan, e gaiyan ban anya signan Dius at furuan.

²⁴ Ay gsud yay fagayu taglong at foyungan sa baliwa tuy fag ngay menit, signan Samuel ay at naguyan anya fag ngay taglong.

²⁵ Dius at fatuyanan signan at ngay taglong sa fia ayu. Dius at longan sas Abrayam te, Gfon kban fagmasineun sas fagayu taw sas fagdaul daga signan am kasugfunanan.

²⁶ Ay Dius nafili at fagsuguan ay nasugu taguna sa ayu laman gfon ayu sik fagmasineun ay ggubuk gfabagu ayu signan nu gubun am ay mauri fag ugali.

At ngay Nasugu at Fakamulun 4

¹ Gina Pedru ay Uan gfoyung sas fagayu taw, ndasug sik ngay taw sa anya, at ngay tagfon fanggalangun ay at funan ay at ngay tagtanud Dius at tagbia fag bale ay at ngay taw Saduseu.

² Ay kanya fagayu kadotama wa daul sanya fag duama aroro duama gfoyung sa baliwas Isus nadogan naleleg ay kanya yangay gfoyung te, Fagayu ban taw at kinbul gdog yay gleleg.

³ Ay kafag ngay taw nagamat Pedru ay Uan ay naubung yay anya anggan balabag di, aroro ebi nyabi wan.

⁴ Ay dewa katanya ngayu tagdungugan at foyungan nafanud sas Isus, nu fagayu wan limak libuk mangama tagafanud.

⁵ Ay balabag di, ngay funan ay ngay fagtainan ay ngay tagfoyung Muisis at longan maful sis Erusalem.

⁶ Gasfuan Anas, at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ay Kayfas ay Uan, ay Aleandru, ay fagayu fun tagfon fanggalangun fag gaban.

⁷ Ay kanya nataban Pedru ay Uan sat ngay salubangan ay ginto anya te, Sinu ke fagmabalyananun takata tuy ay fakamulun.

⁸ Ay signan at Masine fag Falad at gubuk, Pedru gbalus anya te, Am fag ngay funan ay fag ngay fagtainan,

⁹ nu gamatangan way am emi aroro sa baliwa em nafakamulun at masine sat ke fakasaitun ay nu gyasafulun way am te, Tain nu kafia,

¹⁰ fagayu am ay anggan taw Israel, asafuli te, tuy fag taw at malindug si ay salubangan, Isus Fagtayukan tagsiginans furuan Nasaret at ke fagmabalyananun at nafafiaanya. Kanya ay narabing sas fasulungan kayu, ay Dius nafadog yay gleleganya.

¹¹ Kanya Am at ngay takawat bale ay naukas fag gang, katsi at famaogat wan at bale.

¹² Nus nga sinu fag taw we mafalangfe tiba, aroro we tibak ngayan at nafon ste swa daga. Fagtayukan Isus way lang at fagmabalyananun Dius at nafon laman gfalangfe antam.

¹³ Ay kanya nu nalag Pedru ay Uan nu maseganama, ay nu nasaful te, tuy wa nadal ay we fagsafulun, andulo daul. Ay nasaful yangay te, tuy Isus at ufud.

¹⁴ Ay nu nalag at kinfia fag taw nu malindug sis day duama, kanya we nalag ya at takaaringang saanya.

¹⁵ Ay nu katanya nafalfas yay duama siginan kafag ngay funan daga salubangan, ay kanya gkamatoan sa baliwaanya.

¹⁶ Ginto te, Tain ban tam fakamulun sanya fag duama, aroro fagayu taw sis Erusalem nasaful wan at fakamulun at madulo, ay wa tam mafamuagan.

¹⁷ Laman ban wa karapyag ya takata tuy, faksvni nu gsalag tamanya te, Lag gfoyung ya sas nus nga sinu fag taw sa baliwakanya fag taw.

¹⁸ Ay nu katanya kanya nadog yay nauro Pedru ay Uan ay nafararanganya te, Katsi ban lag am kamoyung ya sa baliwas Isus.

¹⁹ Pedru ay Uan nabalus te, Am wan tagfili te, inday at matuyan sas Dius at daga salubangan, tagfaning taw ay tagfaning Dius.

²⁰ Aroro wa masine nu dway ami gfoyung em ngay nalag ay em nadungug.

²¹ Ay kanya gfaksvn yay nu gsalag te, Lag gfoyung ya, ay nafalfas wan. We kalag ya balyawvtan laman gfaurianan duama ay fagayu taw gseg Dius aroro nalag at kinfakamulun.

²² Ay kafag mangama at kinfia siginan at madulo fag fakamulun, at kamafagtaginanayatungud yay ufatk safuluk banwa.

²³ Pedru ay Uan nu nalfas wan, nalo sat ngay ibama ay nafoyunganya fagayu at ngay fun tagfon fanggalangun ay at ngay fagtaginan at longan.

²⁴ Ay at ngay ibama nu nadungug masadi nu gdarangin sas Dius. Glong te, O wan em Fun at naawat banwa ay daga ay dagat ay anggan fagayu tagsanya,

²⁵ ay o wan at naaringang signan em katungudan Fun Dabid am fagsuguan at nalong te, signan at Masine fag Falad at gubuk, Wain at yud Udyu fag ngay taw at fakadotamaun, ay wain fagayu taw at fagfalghananun at yud e tungkul fag fasadan.

²⁶ Ay fagayu at ngay fun ste swa daga mafalghanan ay fagayu at fun sirut maful laman gfauri tam Fun ay at Nafili.

²⁷ Ay katanya wan at kinfakamulun. Erudes ay Pilatu ay at yud Udyu fag ngay taw ay at ngay taw Israel, kanya gfauri am masine fag fagsuguan Isus, am nafili.

²⁸ Ay fagayu kanya nafakamulun kata am nafalghanan sam fagmabalyananun signan ngay ebi ebi.

²⁹ Ay katsi em Fun, damai at ngay taw nu gfabulun, ay foni sa emi, am ngay fagsuguan, sik fagmabitsugun laman maseganama nu gfoyung ami fagayu am longan.

³⁰ Kaduge nia falugdei am take laman gfalag o sa sangay taw am fagmabalyananun laman gfafia at ngay ke fakasaitun ay laman gfakamulun sik ngay madulo fag fakamulun ay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, tuy am masine fag fagsuguan Isus at fagmabalyananun.

³¹ Ay nu ntabu nu gdarangin at fagmafulan fag bale nauigan. Ay fagayu taw antayuk at Masine fag Falad ay maseganama nu gfoyung Dius at longan.

³² Ay fagayu tagafanud masadi at amatanganan. At ngay ramraman kanya wa nafangayan te, at sadili, nu bunway sa tuas fagayu.

³³ Ay at ngay nasugu gfataglayun nu gfoyung ay e fagmabalyananun sa baliwa tam Fun Isus nu nadog naleleg. Ay maksvn tam Dius at nafon at fagmasineun sa anya fagayu.

³⁴⁻³⁵ Fagayu taw di e fagayudanun, aroro at ngay ke daga ay at ngay ke bale nafalao ay at nagbulan kanya nabuba sat ngay nasugu at daga salubangan. Ay at nasugu nafaafudan sas galay at sad i kata at fagayudanun.

³⁶ Ay gsud yay Use at fakamulun. Ay at nasugu nafangayan yangay anya te, Bernabe, at masuad te, Mafanggubuk. Kanya sik taw Lebi signans furu Sipre.

³⁷ Kanya nafalao at sad i at daga ay at nagbulan nabuba sat ngay nasugu at daga salubangan.

At ngay Nasugu at Fakamulun 5

¹ Ay sik dadua nafalao yangay sik daga. At indugan at ngayan Ananias ay at bubay Safira.

² Ay kafag dadua nadiuganan nabuin at nafalao at nagbulan, ay sik afud way lang Ananias at nafon sat ngay nasugu at daga salubangan.

³ Ay Pedru nalong anya te, Ananias, wain am fagnafabayanun Satanas nu gtayuk emu laman kamuag o sat Masine fag Falad, ay am fagnabuinun tiba ay daga at nagbulan laman sa am fakaylatun.

⁴ O kanya nunda bunwa am daga, ay nu nafalao wo, o yangay tagfasadan te, Tain ban ku fakamulun sa ku salapi. Ay wain yay am fagamatanganun te, Namakamulun kro katanya. Am fakamuagan bunwa sas taw nu bunway sas Dius.

⁵ Ay Ananias nu nadungug kanya ang way lang narit ay nbul wan. Ay fagayu taw nu nadungug takatanya maksvn daul nu kalimu.

⁶ Ay sik ngay baguama ndasug ay nasifig Ananias at bilug ay nafaduksun ay namoli wan.

⁷ Ay nu nlangfe tuluk uras, at bubay ndasug ay wa nasaful at kindasug sat indugan.

⁸ Ay Pedru nainto anya te, O kayu wa ngatu fia tuy ay daga at nagbulan. Ay kanya nabalus te, Sabv, kayu wa ngaro fia nia.

⁹ Ay Pedru nalong anya te, Wain ay fagnadiugananun dadua gfaskud tam Fun at Falad. Ay ndasug wan at nanamoli am indugan, ay o wo yangay ro at fadogan.

¹⁰ Ay arodi vtv kafag mangena ang way lang narit ay nbul wan. Ay kafag ngay baguama nu ndasug, nalag te, nbul wan. Ay nafaduksun at bilug ay namoli sat day indugan at fagfolian.

¹¹ Ay fagayu tagafanud ay fagayu at nadungug takatanya, maksvn daul nu kalimu.

¹² Ay ngayu Isus at ngay nasugu at madulo fag fakamulun sad fagngayuan taw. At fakamulun gfatoglag te, Isus gfabalyanan anya. Ay fagayu tagafanud maful sis Sulumun at Tangbi Aba.

¹³ Ay fagayu at yud gafanud fag ngay taw wa namaskud ya namaudgufudan sa sangay tagafanud, dewa katanya kanya naseg anya.

¹⁴ Ay dewa katanya kaayu wa kaayu tagafanud sa tam Fun, mangama ay mangena.

¹⁵ Ay kafag ngay taw nabuba fagayu at ke fakasaitun nafataigilidan sa sangay salug ay igyan, laman ro Pedru nu nadalan sanya naaninu.

¹⁶ Ay ngayu yangay at maful siginan sa ngay furuan tagfakbangan Erusalem ay nabuba at ngay ke fakasaitun ay at ngay tagidapan siginan mauri fag ngay falad ay fagayu nfia wan.

¹⁷ Aroro katanya at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ay at ngay ufud, ay sik ngay taw Saduseu galabian.

¹⁸ Ay kanya nagamat Isus at ngay nasugu ay naubung anya.

¹⁹ Ay ginanya fag yabi tam Fun at tagbarita at sadu ndasug ay naluang at fakaubungan at dingding sakbawan ay nafaduksun at ngay Nasugu, ay glong anya te,

²⁰ Loi wan sas Dius at tagbia fag bale ay foyungi sa baliwa takata tuy fag ugali.

²¹ Ay sis balabag sirut at ngay nasugu gfaning kata at suguan ay kanya nasakbo sas Dius at tagbia fag bale ay gfasigad gfoying sas fagayu taw. Ay nu ndasug at tiba tungud fag tagfon fanggalangun ay at ngay ufud kanya nauro fagayu taw Udyu at ngay funan laman kaful, ay nalong te, Fastaei kanya fag ngay taw signan sad ubung.

²² Ay at ngay tagulit nu ndasug sas fakaubungan we nalag ya sanya at ngay nasugu. Ay kanya nfoli sat fun ay nafoyung at nalag.

²³ Glong te, Nalag ami at fakaubungan madingdingan way fia, ay at ngay tagfawayan sit day sakbawan malindug. Ay nu naluang ami, wami e nalag ya taw sisad bale.

²⁴ At tagtanud at fun sas Dius at tagbia fag bale ay at ngay fun tagfon fanggalangun nu nadungug namatangan daul ay wa nasaful takadasug ban.

²⁵ Ay arodi vtv sik taw ndasug ay nafadungug anya te, Damai, ay naubung fag ngay taw, katsi siwas Dius at tagbia fag bale ay gfoying sa sangay taw.

²⁶ Ay at ngay tagtanud at fun gadgaloan at ngay ibama ay nalo sas Dius at tagbia fag bale ay nataban Pedru ay Uan, doma nafabulun aroro kalimu te, at ngay taw mafana anya gang.

²⁷ Kanya nataban kafag ngay nasugu ay nafasat ngay funan at daga salubangan. Ay at tiba tungud fag tagfon fanggalangun nalong anya te,

²⁸ Ebi maksvn nu gsalag ami ayu te, Lag gfoying sa baliwa tuy fag ngayan. Ay damai ay nafakamulun. Nafarapyag am ay foyungan sas fagdaul Erusalem ay glong am sa baliwa emi te, Am wan at nafabul kafag taw.

²⁹ Pedru ay fagayu Isus at nasugu gbalus te, At masine Dius tua em fagfaningun, bundi taw.

³⁰ Tam ngay katungudan at Dius nafafulo Isus ebi ay nafabul sas fasulungan kayu.

³¹ Ay Dius nafabat anya sat siun, ay kanya tam Fun ay Tagfalangfe, laman gfon sas taw Israel sik buknga gubun at asalanan laman gfalyam.

³² Ami wan at nalag takatanya, ay gsud yay at Masine fag Falad, Dius at nafon sas fagayu tagfaning anya.

³³ At ngay funan nu nadungug, kadotama wa daul, ay kaylat gfabul kafag ngay taw.

³⁴ Ay sik taw sanya ginan at sadi nlindug sis taw Udyu at ngay funan at daga salubangan. Kanya sik taw Mafalayun at ngayan Gamaliel, sik tagfoyung Muisis at longan, ay at ngay taw gseganya. Kanya gsugu te, Faduksuni yap kanya fag ngay taw.

³⁵ Sanya ginan glong te, Ku kaiban taw Israel, amatangani fia masine ay fakaylatun gfakamulun sa kafag ngay taw.

³⁶ Ebi kinlangfe fag ngay banwa, ndasug sik taw at ngayan Teudas, nafaluan te, Au wan sik fun daul. Ay ggewan ufatk sandank taw tagaloanya. Ay e nafabulanya ay at ngay taw nasaruayan, ay kanya we tungkul ya.

³⁷ Ay sanya ginan ndasug yangay sik taw at ngayan Udas signans talun Galilea, gina fag buknga gtap taw. Ay nagewan ngayuk taw, ay kanya nu e nafabulanya, fagayu tagaloanya nasaruayan yangay.

³⁸ Nu katanya, glong au ayu te, lag am kasalag tuy fag ngay taw. Fabayani wa anya, aroro at fasadan ay at fakamulun nu signan ways taw, kanya ban kafangulan way lang.

³⁹ Ay nu signan tuas Dius, wam mafaragang tuy fag ngay taw. Nu katanya way ay fakamulun umsure ban te, gfawayan am Dius.

⁴⁰ Ay at ngay taw nafaning Gamaliel at fangatulun. Ay nadog yay nafasakbo at ngay nasugu, ay nafalanganya. Nu ntabu gfalang, maksvn nu gsalaganya te, Lag gfoying sa baliwas Isus. Ay sanya ginan nafalfas wan.

⁴¹ Ay at ngay nasugu nalo wan signan taw Udyu at ngay funan, ay guseganan wa daul aroro Dius natapanya te, mafanud at nagwantan fakaplaun aroro sas Isus.

⁴² Ay kayu menit at ngay nasugu nalo sas Dius at tagbia fag bale ay sa sangay bale, ay gfoying sanya sa baliwa at Masine fag Barita te, Isus, kanya wan Fagtayukan.

At ngay Nasugu at Fakamulun 6

¹ Ginanya fag ngay buknga, nu kaayu wa kaayu at ngay tagadal, at ngay taw Udyu at fangaringang Griegu e fagayalongunun sa sangay taw Udyu at fangaringang Aramaiku, aroro gafabayanan at ngay fagbubayun, we namon at fakonun kayu menit.

² Ay nu katanya at Labi Dua nafaful tam Fun at ngay tagadal, ay nalonganya te, Wa masine nu gfaragang ami gfoying Dius at longan laman nangalaga ami sa baliwas fakonun.

³ Nu katanya em ngay faduksay masine nu grvbvy am signan ayu fituk mangama ay nasaful at matuyan at ugali ay kintayuk at Masine fag Falad. Ay kanya ban at namakamulun takata tuy fag fanambagun.

⁴ Ay ami gfalganan ami em buknga gdarangin ay gfoyung Dius at longan.

⁵ Ay fagayu taw kaylat at ngay nasugu at longan, ay nafili Esteban, sik mangama maksvn nu gafanud ay mapnu Dius at fagmasineun. Ay at ufud Felipe, Prukuru, Nikanor, Timun, Parmenas ay Nikulas signans furuan Antiukia sis talun Siria, sik kintaip sas taw Udyu.

⁶ Ay tiba nataban kafag fituk mangama sat ngay nasugu at daga salubangan, ay at ngay nasugu gdarangin anya gina gfatayuk at daluap.

⁷ Ay gtaglayun Dius at longan nu karapyag, ay kaayu wa kaayu at ngay tagadal sis Erusalem. Ay anggan ngayuk tagfon fanggalangun gfaning Dius ay gafanud.

⁸ Esteban mapnu Dius at fagmasineun ay at fagmabalyananun, ay nafakamulun sad fagngayuan taw at madulo daul ay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, Isus siwa anya.

⁹ Ay sik ngay mangama gfababbaboan Esteban. Kafag ngay mangama signan taw Udyu at bale fakafulan at ngayan te, At ngay nalfas. Kanya signans Sirene ay signans Aleandria, signans Silisia ay signans Asia.

¹⁰ Ay kanya wa mababo Esteban aroro at Masine fag Falad nafon anya fagsafulun.

¹¹ Ay kanya nasugu sik ngay takamuagan fag mangama laman namoyung sas fagayu taw te, Nadungug wami Esteban nu glong mauri sa baliwas Muisis ay Dius.

¹² Aroro katanya kanya nafadotama fagayu taw ay at ngay funan ay anggan at ngay tagfoyung Muisis at longan. Kanya nagamat Esteban ay natabanan sas taw Udyu at ngay funan at daga salubangan.

¹³ Kanya nataban sik ngay tagfandaya fag taw, laman namoyung te, Tuy fag taw wa gfaragang nu glong mauri sas Dius at tagbia fag bale ay Muisis at longan.

¹⁴ Aroro nadungug ami kanya nu glong te, Isus tagsiginans Nasaret nanrasras Dius at tagbia fag bale ay gtibus tam faugali Muisis at nafon sa tam ngay katungudan.

¹⁵ Fagayu taw Udyu at ngay funan nadama fia Esteban ay nalag at mata masulo kata Dius at tagbarita at mata.

At ngay Nasugu at Fakamulun 7

- ¹ Ay tiba tungud fag tagfon fanggalangun ginto sas Esteban te, O matuyan fagayu takatanya.
- ² Ay Esteban gbalus te, Ku ngay faduksay ay ku ngay fagtainan, dungugani ku longan. Dius at mabalyanan ay at ke fagmasineun nafalag sa tam katungudan Abrayam ebi sis talun Mesuputamia gina yud yay sis talun Aran.
- ³ Ay nalong te, Loi wan ay ubuni am daga ay am ngay kalagbean ay loi wan sa ku foyungan emu fag talun.
- ⁴ Ay kanya nalo wan signan taw Kalde at talun ay namanwan sas furuan Aran. Ay at mama nu nbul wan Dius nafalin anya stae fag talun ay fagbanwanan katsi.
- ⁵ Dius we nafon anya ste fag talun dewa sik balyu sirut. Ay dewa katanya, deyud Abrayam e sisian, Dius nafatuyanan sa anya te, Gfon au emu ste fag talun ay anggan sam ngay kasugfunanan.
- ⁶ Kata tuy Dius at longan anya te, Am ngay sugfun namanwan ban sa tibak talun, ay nangafagsuguunan ay nanginkidapan ufatk sandank banwa.
- ⁷ Ay Dius nalong te, Gfaurianan akban kafag talun at ngay taw tagfagsuguunan anya ay kanya ban lumo sanya ginan fag talun ay gseg ban angku ste fag talun.
- ⁸ Ay Dius nasugu sas Abrayam te, E fakatoglagani aroro sik fagfatuyanan sa angku. Ay Abrayam nu naunga Isak, nafae fakatoglagan anya nu ndasug at fawaluk menit, ay Isak naunga Akub, ay Akub naunga tam labi duak mafanud fag katungudan.
- ⁹ Ay Use at ngay faduksay tiba tam katungudan galabian anya ay nafalao sas talun Egiptu, ay Dius gufud anya.
- ¹⁰ Ay Dius nafalangfe anya signans fagayu at fagidapun. Dius nafon anya fagsafulun ay nagubuk anya laman Faraun, talun Egiptu at fun, kaylat anya. Ay Faraun nafili anya sik fun sas talun Egiptu ay sat bale daul.
- ¹¹ Ay ndasug sik maksvn fag fagidapun, sik fanlunus daul sas fagdaul talun Egiptu ay talun Kanan. Ay tam ngay katungudan we fagnamulan ya fakonun.
- ¹² Ay Akub nu nadungug te, e fakonun sas talun Egiptu, nasugu tam ngay katungudan at fasadik lao sanya fag talun.
- ¹³ Ay sis faduak lao Use nafatoglag wa anya sat ngay faduksay te, Au wan Use. Ay anggan Fun Faraun nasaful yangay sa baliwa Use fagdaul fagyafunan.
- ¹⁴ Ay Use glong te, Tabani stae ku mama Akub ay ku ngay kalagbean. Nu fagayu wan fituk safulu labi lima.

¹⁵ Ay Akub nalo sas talun Egiptu. Ay sanya wan nu kabul anggan tam ngay katungudan.

¹⁶ Ay e nabuba at ngay kadagdagan at bilug sas talun Sikem ay kanya fagayu nafafoli sas Abrayam ebi ataw at nabayad fag fagfolian at falganan sas Amur at ngay sisian.

¹⁷ Ay nu munakbang wan fag ngay buknga Dius nu gfafasludan at fatuyanan sas Abrayam, kaayu wa kaayu taw Israel sis talun Egiptu,

¹⁸ anggan ndasug sik fun at yud nasaful Use.

¹⁹ Kafag fun nafandayan tam ngay katungudan ay nafaidapan anya ay nafabulun te, Ukasi ay ngay sisian laman wa gleleg ya.

²⁰ Ginanya fag buknga Muisis ansalug, ay kanya sik masine fag sisian. At fagtainan naalaga anya tuluk magdanun sit bale.

²¹ Ay nu mafamatoan wan, Fun Faraun at baguina nalag anya ay nabul ay nafagurang anya kata at sadili sisian.

²² E nafoyung sas Muisis fagayu taw Egiptu at fagsafulun, ay kanya mabalyanan daul dewa at longan ay at fakamulun.

²³ Ay Muisis nu ufat wak safuluk banwa, namatangan te, Mansibo kyay ban ku ngay kaiban taw Israel.

²⁴ Ay kanya nalag sik taw Egiptu nu gfawayan sik taw Israel, ay Muisis nagubuk at kaiban ay nafabul taw Egiptu bilang taw Israel at famasud.

²⁵ Muisis nu glong at ngay kaiban Israel nasaful wa te, Kanya namalangfe antam signan Dius at gubuk. Ay aroro wa nasaful.

²⁶ Ay balabag di, Muisis nalag duak taw Israel gawayan ay kaylat gfafasine duama. Glong te, Ku ngay faduksay, wain ay fagawayanun. Ay gsud way am taw Israel.

²⁷ Ay at tagfawayan natulud Muisis ay glong te, O nunda o em funan ay em tagwabilug.

²⁸ O namabul o angku kata am nafakamulun egmenit sas taw Egiptu.

²⁹ Ay Muisis nu nadungug, kanya nalagyu ay namanwan sas talun Madian. Ay sanya Muisis naunga duak munama.

³⁰ Ay nu nlangfe ufatk safuluk banwa, Dius at tagbarita at sadil nafalag anya sa sik funkayu gigang sis talun at yud e taw, wa ngayayu signans Buksul Sinay.

³¹ Ay Muisis nu nalag kadulo ay nanangakbang laman nanlag fia masine ay nadungug tam Fun at aringang.

³² Glong te, Au wan am katungudan at Dius, Abrayam, Isak ay Akub at Dius. Ay Muisis gtadtaruyan kalimu at kaksvnan wa madama ya.

³³ Ay tam Fun glong sas Muisis te, Buli wan am lapak aroro sanya masine fag buknga.

³⁴ Nalag au taw Egiptu nu gfaidapan ku furuan, nadungug au at uro ay ndasug au laman namalangfe anya. Wainyayo, gsugu au emu sas talun Egiptu.

³⁵ Taw Israel ebi kauri Muisis ay glong te, O nunda o wan em funan ay em tagwabilug. Ay tuy fag Muisis Dius at fagsuguan taw Israel at fun ay at tagfalfas signan at tagbarita at gubuk at nafalag anya sis tagigang fag funkayu.

³⁶ Muisis nataban Taw Israel signans Egiptu, ay kaduge ufatk safuluk abagat, sas Egiptu ay sis Dagat Maraska ay sis talun at yud e taw, nafakamulun sik ngay madulo ay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, Dius siwa anya.

³⁷ Muisis glong yangay sas taw Israel te, Dius namili ban sik taglong kata angku signan ay ngay kasugfunanan.

³⁸ Ay Muisis wan tagufud taw Israel nu gadgaloan sis talun at yud e taw ay anggan tam ngay katungudan, ay Dius at tagbarita nafakamatoan anya sas Buksul Sinay, ay Muisis nabul at ngay tagleleg fag longan laman gfon santam.

³⁹ Ay tam ngay katungudan wa gfaning at longan. Abat nga te gfaning, kauri way, ay at fakaylatun nangafoli sas talun Egiptu.

⁴⁰ Ay glong sas Arun te, Awati em ngay fagsegan tagguna ban emi, aroro wami nasaful te, nataw at kindasug sas Muisis at nataban emi signans talun Egiptu.

⁴¹ Ay kanya naawat sik fagsegan kata sik baka riangan ay kanya guseganay ay nafon sanya at fanggalangun.

⁴² Ay Dius natubus taw Israel at amatanganan laman gseg at fagsegan ngay galeme sas banwa, gfaning kata at ngay taglong at rirukan te, Furuan Israel, Bunwa sa angku ay fagfonan fanggalangun kaduge am sis talun at yud e taw ufatk safuluk banwa.

⁴³ Nabuba am sik fagirugan laman gseg Muluk ay anggan sik galeme laman gseg Renfan. Tuy ay naawat fag ngay aninu laman ay fagsegan. Ay nu katanya gfataban au ayu tsiyu tua baliwas talun Babilunia.

⁴⁴ At fagnansegan Dius fag bale ramit Fakasadian gasfuan tam ngay katungudan ebi sis talun at yud e taw. Tuy fag bale naawat gfaning Dius at longan sas Muisis kata at nafalag sa anya.

⁴⁵ Tam katungudan nabuba at fagnansegan Dius fag bale ramit, gasfuan Usue gina nangagbilug Dius at naiyan fag ngay gaban taw at talun. Kanya fag Bale sanya yay gugat kaba Dabid fag buknga.

⁴⁶ Dabid nafauseganay Dius, ay get te, Kaylat akban nangawat sik fagbanwanan sas Akub at Dius.

⁴⁷ Ay Sulumun way ban at nangawat Dius at bale.

⁴⁸ Dowa katanya Tiba Tungud fag Dius wa gbanwan sis taw at naawat fag bale. Kata at taglong at longan te,

⁴⁹ Tam Fun glong te, Banwa ku faglunggungan ay daga ku darafa at fagmalindugan. Setain fag kawalungan bale am fagnangawatun sa angku. Inda ban fag buknga ku fagfaingalayan.

⁵⁰ O nunda bunwa au at naawat tuy fagayu.

⁵¹ Kamaogatun am ay alfuyu. Wam gfabadbalian ya ay amatanganan. Wam kaylat gdungugan at matuyan. Nus nga setaw yay ay katungudan at fakamulun, katanya yangay ay fakamulun. Gfauri am gugat at Masine fag Falad.

⁵² Ay ngay katungudan nafauri fagayu Dius at taglong. Kanya nafabul at ngay tagfoyung te, At Matuyan ban kadasug. Nafoyung am anya sat mauri fag ngay taw ay nafabul am anya.

⁵³ Nafon ayu Muisis at longan, tagbarita at nabuba, ay dewa katanya wam gfaning.

⁵⁴ Ay taw Israel at fagtainan nu nadungug, maksvn mandi nu garinggit at bagang aroro kadotama Esteban.

⁵⁵ Esteban antayuk at Masine fag Falad ay natangda sas banwa ay nalag Dius at fagmasineun ay Isus malindug sat siun.

⁵⁶ Ay Esteban glong te, Damai, glag au tam banwa maluangan ay Taw at Baguama malindug sas Dius at siun.

⁵⁷ At tagdungugan nataup at talinga ay gbia nu guro ay gasfuan nu ggamat anya,

⁵⁸ ay naguyudan anya sas day furuan laman namana anya gang. Ay at ngay taglag nabul at lanbung ay nafamato sa sik baguama at ngayan Saulu.

⁵⁹ Ay kaduge kafag ngay taw gfana anya gang, Esteban gdarangin te, Ku Fun Isus, buli wan ku falad.

⁶⁰ Ay nu ntabu wan Esteban nu gdarangin, natudan ay gbia daul nu guro te, Ku Fun, lag o gamatangan tuy fag ngay taw at asalanan. Ay nu nalong wa katanya, anbul wan.

At ngay Nasugu at Fakamulun 8

¹ Ay Saulu nafadiuganan nu gfabul Esteban. Siginan ginanya fag menit nu gfasigad sik maksvn fag faurianan sa sangay tagafanud sis Erusalem. Ay sas day at ngay nasugu fagayu tagafanud narapyagan sas talun Udea ay sas talun Samaria.

² Ay sik ngay taw tagseg Dius nafoli Esteban ay maksvn nu gwayway aroro kabalu.

³ Ay Saulu gfasigad gfauri sanya fag ngay tagafanud. Nasakbo sa sangay bale ay naguyudan ngay tagafanud dewa mangama ay mangena ay naubung.

⁴ Ay fagayu tagafanud narapyagan nafoyung Dius at longan nus nga nday at fakadasugan.

⁵ Felipe nalo sa sik furuan sis talun Samaria, ay nafoyung sanya sa baliwas Fagtayukan.

⁶ Ay fagayu taw nu nadungug ay nu nalag at fakamulun tagfatoglag te, Dius siwa anya, kanya gdungugan fia masine at longan.

⁷ Aroro at ngay mauri fag falad naduksun signan ngayuk taw, ay gina gduksun guro. Ay ngayu at yud malo ay anggan at ngay tagtiklay at kinfia.

⁸ Ay nu katanya, at taw sanya fag furuan gbia nu guseganan.

⁹ Ay sanya sik mangama at ngayan Simun. Ngayu wak buknga kanya nu gfalagan sas taw Samaria at madulo signan at fagmabalyananun. Kanya nafoyung te, Au wan tiba tungud.

¹⁰ Ay fagayu gdungugan anya dewa at mabalyanan ay yud mabalyanan fag ngay taw ay glong te, Tuy fag taw sik Dius at ngayan te, At Fagmabalyananun Daul.

¹¹ Ngayuk taw gdungugan anya aroro ngaduge wan nu gfalagan at ngay madulo fag fakamulun.

¹² Ay Felipe nu nafoyung at Masine fag Barita sa baliwas Dius nu gfagtainan ay sa baliwas Isus Fagtayukan, ngayuk taw gafanud ay nsurung, dewa mangama ay mangena.

¹³ Ay anggan Simun gafanud yangay ay nsurung. Ay sanya ginan ngay Simun galo wa gugat nus nga nday Felipe nu glao. Ay kanya kadulo nu nalag Felipe at ngay mabalyanan daul fag fakamulun ay at fakamulun tagfatoglag te, Dius siwa anya.

¹⁴ At ngay nasugu sas Erusalem nu nadungug te, Taw Samaria gafanud sas Dius at longan, nasugu sanya Pedru ay Uan.

¹⁵ Ay nu ndasug wan gdarangin kanya fag ngay taw laman mafabul yangay at Masine fag Falad,

¹⁶ aroro ya ndasug sanya fag ngay taw at Masine fag Falad. Kanya nsurung yay lang te, tam Fun Isus at taw.

¹⁷ Ay Pedru ay Uan nafatayuk at daluap sas fagayu taw ay at Masine fag Falad ndasug sa anya.

¹⁸ Ay Simun nu nalag te, andasug at Masine fag Falad signan at ngay nasugu at nafatayukan at daluap, kanya kaylat ma gfon sas duama sik salapi.

¹⁹ Ay glong te, Foni angku takatanya fag fagmabalyananun laman nus nga sinu ban ku fagfatayukan ku daluap mafabul at Masine fag Falad.

²⁰ Ay Pedru gbalus anya te, Deyud kanya, ang way ban o gafaurianan gasfuan am salapi, aroro am amatanganan te, mafafabayad o Dius at famonun.

²¹ Wa masine sa emu takata tuy fag fakamulun aroro am amatanganan mauri sas Dius at daga salubangan.

²² Ubuni am mauri ay darangini sa tam Fun laman ban e fagsegun yay o Dius gfalyam am mauri fag amatanganan.

²³ Aroro nalag kwan gfangalabian o daul ay maubungan o sisad fagmauriun.

²⁴ Ay Simun glong te, Darangini angku sa tam Fun laman di mdasug sa angku kata aro am longan.

²⁵ Pedru ay Uan nfoli wan sas Erusalem, nu ntibu wan nu glong at fagsafulun sa baliwas Fagtayukan ay gfoyung tam Fun at longan. Ay gdalan kamoyung at Masine fag Barita sas taw Samaria at ngay furuan ayu sirut.

²⁶ Tam Fun at tagbarita at sadi nasugu Felipe te, Loi sas dalan tagsiginans Erusalem tagsa baliwas furuan Gasa. Tuy fag dalan sas talun at yud e taw.

²⁷ Ay Felipe nafaning ay nalo wan ay nafablang sa sangaba dalan sik fun sirut signans talun Etiupia. Kanya fag mangama tagalaga Kandasi at ramraman. Kandasi talun Etiupia at fun mangena. Kanya fag mangama nalo sas Erusalem laman nanseg Dius.

²⁸ Ay kanya nu guli wan gsakay sis kabayu at faguyudan ay kaduge nia gtap Dius at taglong Isayas at rirukan.

²⁹ At Masine fag Falad glong sas Felipe te, Nangakbang o sanya fag faguyudan ay aroi anya.

³⁰ Ay Felipe glagyu nangakbang ay nadungug kafag fun sirut nu gtap Dius at taglong Isayas at rirukan ay ginto anya te, O natogdungug o am tapan at masuad.

³¹ Ay kanya gbalus te, Tain ro nu katogdungug au ay we gfayamag angku. Ay fun sirut ggewan Felipe ay Felipe nasakay ay namalunggung sit day tigyanan.

³² Kata tuy at tapan signan Dius at Rirukan, Kata sik fagfilasun fag tupa, Ay kata sik tupa riangan yud guni sas salubangan tagufo at sigyu, Ay gsud yay kanya wa nafasuang at bibig.

³³ E nafauri anya ay we ggubuk anya We mafafoyung sa baliwa at kadagdagan, Aroro e nabul at leleg ste swa daga.

³⁴ Ay fun sirut glong sas Felipe te, Sinu tuy fag taglong at fatungulan fia. O at sadili wa manga, o ay man nga e tiba yayk taw.

³⁵ Siginan tuy fag rirukan Felipe nafoyung anya at Masine fag Barita sa baliwas Isus.

³⁶ Ay duama nu gtaglayun wa glo ndasug sa sik liskung e mamam ay fun sirut glong te, Damai iste e mamam. O kya ro manga masine kasurung.

³⁷ Ay Felipe glong te, Masine wan, nu gafanud wo sas fagdaul am amatanganan. Fun sirut gbalus te, Gafanud kwan Isus Fagtayukan kanya wan Dius at Unga.

³⁸ Ay fun sirut nafaragang at famaguyudan ay duama nalo sasad lino ay Felipe nafasurung fun sirut.

³⁹ Ay duama nu nlakwi wan siginan sad mamam, tam Fun at Falad nataban Felipe ay fun sirut we lagan ya. Ay guseganan fia gul.

⁴⁰ Ay Felipe nalo wan sas Asutu ay nafoyung at Masine fag Barita sa baliwas Isus Fagtayukan sas fagayu at nadalan fag furuan ay ndasug sas furuan Sesaria.

At ngay Nasugu at Fakamulun 9

¹ Kaduge nia Saulu gfataglayun at maksvn fag fasadan laman namabul tam Fun at ngay tagadal. Nalo ay nanamakbang sat tiba tungud fag tagfon fanggalangun

² ay get sik rirukan laman ro sa sangay taw Udyu at ngay bale fakafulan sas furuan Damasku, laman kayu at nalag tagfaning Isus at Ugali, ggamat wan, dewa mangama ay mangena ay gbuba sas Erusalem.

³ Ay kaduge Saulu glao ay nu munakbang wan sas Damasku masakit sik yamag sginans banwa nu ganinag sat ligung.

⁴ Ay Saulu anlub sas daga ay nadungug sik aringang te, Saulu, Saulu, wain am fagfauriun angku.

⁵ Saulu ginto te, Sinu o, ku Fun. Ay Isus gbalus te, Au wan Isus, am fagfauriun.

⁶ Malindugi ay loi wan sas furuan ay e namoyung ban emu am fagnamakamulunun ban.

⁷ Saulu at ngay ufud namalindug ay wa maaringang. Kanya nadungug kafag aringang ay we lagan taw.

⁸ Ay Saulu anlindug ay nu nafabuskad at mata wa glag ya, ay at ngay ibama gted ay gtabanananya sas furuan Damasku.

⁹ Ay tuluk menit Saulu wa glag ya ay wa gfangon ya ay wa ginum ya.

¹⁰ Ay sis furuan Damasku sik tagadal at ngayan Ananias. Tam Fun guroanya sa sik taginfanan te, Ananias. Ay kanya glong te, Nataw, ku Fun.

¹¹ Ay tam Fun glonganya te, Loi wan sas dalan at ngayan te, Maturun, ay rvbvyi sik mangama signans furuan Tarsu at ngayan te, Saulu, sas Udas at bale. Kanya gdarangin.

¹² Ay kanya nalag sis taginfanan sik mangama at ngayan Ananias ay nasakbo ay nafatayuk at daluap sa anya laman gdog yay glag.

¹³ Ay Ananias gbalus te, Ku Fun, ngayu wa ku nadungug sa baliwa kafag taw at nafaidapan am ngay nafili sis Erusalem,

¹⁴ ay kanya ndasug ay e fagmabalyananun signan at ngay fun tagfon fanggalangun laman nanggamat fagayu taguro am ngayan.

¹⁵ Ay tam Fun nalong anya te, Loi wan sanya aroro nafili au anya laman gfatoglag ku ngayan sat yud Udyu fag taw ay sa sangay fun ay sas taw Israel.

¹⁶ Ay namalag au sa anya te, setain nu magwantan laman gfoyung sa baliwa angku.

¹⁷ Ay Ananias nalo wan ay nasakbo sas Saulu at fagtaglayunan fag bale ay nafatayuk at daluap sa anya ay glong te, Faduksay Saulu, tam Fun Isus nasugu angku, kanya at nafalag emu sa sangaba dalan laman gdog yay ro wo glag, ay umtayuk sa emu at Masine fag Falad.

¹⁸ Ay arodi vtv e ntong signan Saulu at mata kata sik ngay sariksik, ay gdog wa glag. Ay kanya nlindug ay e nafasurung anya.

¹⁹ Ay kanya gfangon ay nfoli at fagmabitsugun. Ay gbanwan yay sirut sanya sis Damasku gadgaloan at ngay tagadal.

²⁰ Ay Saulu gfasigad gfoyung sas taw Udyu at ngay bale fakafulan te, Tam Isus Dius at Baguama.

²¹ Ay fagayu tagdungugan anya kadulo. Ginto te, O nunda bunwa tuy fag mangama at nafauri kayu taguro Isus at ngayan sis Erusalem. Kanya at fagindasugun ste laman nanggamat nus nga sinu tagafanud ay gsiuk ay gtabanan sa sangay fun tagfon fanggalangun.

²² Baliwan kaugat nu masine Saulu nu kamoyung ay at ngay taw Udyu sis Damasku gasagsagan signan at maksvn fag foyungan te, Isus kanya wan Dius at Nafili.

²³ Ay nu nlangfe ngayuk menit, sanya fag ngay taw Udyu masadi nu namabul Saulu.

²⁴ Ay Saulu nasaful at fasadan. Kayu menit ay yabi kafag ngay taw gfanya anya sa sangay sakbawan furuan laman namabul anya.

²⁵ Ay sik yabi Saulu at ngay tagadal nasuad anya sa sik bang ay nafatagbung anya sas day guyuy alad.

²⁶ Saulu nu ndasug wan sas Erusalem, nangugatan nangasadi sa tibak tagadal sanya ay tiba kalimu anya aroro wa gafanud te, kanya yangay sik tagadal.

²⁷ Ay Bernabe nataban Saulu sa sangay nasugu ay nafoyung sa anya sa baliwa Saulu nu nalag tam Fun gina glo ay tam Fun nu nakamatoan anya ay at kamaseganaman nu gfoyung sis Damasku sa baliwas Isus.

²⁸ Ay Saulu gfadgaloan tibak nasugu ay kamanloan sas fagdaul Erusalem ay maseganama nu gfoyung sanya sa baliwa tam Fun.

²⁹ Ay gfakamatoan ay gfababbaoran sa sangay taw Udyu at fangaringang Griegu. Ay kanya kaylat gfabul anya.

³⁰ Ay at ngay faduksay nu nasaful wan, kanya nataban Saulu sas Sesaria ay nafauli sas furuan Tarsu.

³¹ Ay mabayan at ngay tagafanud sas fagdaul talun Udea ay talun Galilea ay Samaria ay ankaksvn. Ay at Masine fag Falad nafaksvn at ngay amatanganan, ay kaayu wa kaayu tagafanud, ay kalimu ay galo tam Fun.

³² Pedru gdalanlan sa sangay furuan, laman nansibo yangay Dius at ngay nafili sas furuan Lida.

³³ Ay nalag sanya sik mangama at ngayan Eneas. Walu wak banwa nu gtaigilidan sit igyan, aroro dwa malo.

³⁴ Ay Pedru glong anya te, Eneas, Isus Fagtayukan gfafia emu. Malindugi ay faluti am igyan. Ay arodi vtv, kanya nlindug.

³⁵ Ay at tagbanwan sis furuan Lida ay sis Sarun nalag anya ay gafanud sa tam Fun.

³⁶ Sis furuan Upe, sanya sik tagadal mangena at ngayan Tabita. Sas Griegu at fangaringang at ngayan Durkas, at masuad te, Bian. Kanya malukme ay kabavn mafanggubuk, kaugat wan sat yud e kwa.

³⁷ Ay ginanya fag ngay menit, kanya e fakasaitun ay nbul wan. Ay tibak tagadal nafegus anya ay nabuba at bilug sat tungud fag salug.

³⁸ Lida munakbang sas furuan Upe ay tibak tagadal nu nadungug te, Pedru sanya fag furuan, kanya nasugu duak mangama laman nanlag anya. Ay duama glong te, Wainyayo, aloi emi.

³⁹ Ay Pedru nanagalo duama. Ay nu ndasug sanya tiba nataban anya sat tungud fag suluk. Ngayuk fagbubayun at malindug sat ligung. Gwayway ay

nafalaganya at ngay naawat ramit Durkas at natiklis at nafon sa tiba, kaduge gfaudgufudananya.

⁴⁰ Pedru naiyan wan kanya fagayu ay gtudan gdarangin. Ay nu ntabu wan, nasalubang Tabita at bilug, ay glong te, Tabita, malindugi. Ay at mata anluang wan ay nalag Pedru ay nlunggung.

⁴¹ Pedru nated at take ay nafalindug. Ay nu ntabu wan Pedru nauro Dius at ngay nafili ay at ngay fagbubayun ay nafalag te, gleleg wan.

⁴² Ay fagayu taw sis furuan Upe nadungug ay ngayu at nafanud sa tam Fun.

⁴³ Ay Pedru gbanwan yay sanya ngayuk menit sas Simun at bale, sik tagfagong balat fagalagaun.

At ngay Nasugu at Fakamulun 10

¹ Sis furuan Sesaria sik mangama at ngayan Kurnelyu. Kanya sik fun sirut tagfawayan, sa sik gaban tagfawayan tagsiginans talun Italia.

² Tuy fag taw kalimu ay gseg Dius anggan fagdaul sanya fag bale at taw. Nagubuk ngayuk taw Udyu ke fagidapun ay kabavn mafandarangin sas Dius.

³ S'fatulu s'fafun, Kurnelyu gtaginfanan, ay mayamag nu glag sik tagbarita signans Dius. Ay kafag tagbarita glonganya te, Kurnelyu.

⁴ Ay Kurnelyu nadama mafalibayungan, ay gbalus te, Nataw kanya, ku Fun. Ay kafag tagbarita glonganya te, Dius nadungug am darangin ay kaylat am fakamulun nu ggubuk o at ngay tagidapan.

⁵ Sugui sik ngay mangama sas furuan Upe laman namablang sik taw at ngayan Simun, nafangayan yangayanya te, Pedru.

⁶ Kanya gtaglayun sis tigyangang dagat, sas Simun at bale, sik tagfagong balat fagalagaun.

⁷ Ay kafag tagbarita nalo wan ay Kurnelyu guro at fagsuguan at dua ay sik tagfawayan tagseg Dius, kanya at sadia mafalangan gfanning Kurnelyu.

⁸ Ay Kurnelyu gfoying sanya fag mangama tulu fagayu at kindasug, ay sanya ginan gsugu wa anya sas furuan Upe.

⁹ Ay balabag di nus wabilug menit wan, Kurnelyu at fagsuguan nu munakbang wan sas furuan Upe, Pedru gulul sas tungud bale laman gdarangin.

¹⁰ Kanya kalunus wa daul, ay kaylat wa gfangon. Ay kaduge e gfalganan at matawan, kanya nalag sik taginfanan.

¹¹ Ay nalag banwa nluang ay e nafatustus sas daga sik matuguan daul umut marabingan sas ufatk fugungan.

¹² Ay sanya at bilug nus nge wain wak dalan mela taglao ay tagalafang sis daga, ay manuk tungud.

¹³ Ay Pedru nadungug sik aringang glong te, Pedru, malindugi. Fabuli ay oni wan.

¹⁴ Ay Pedru gbalus te, Ku Fun, kwa kaylat. Kabavn dakwa kon nus nge wain at masuya ay at yud masine.

¹⁵ Ay kanya gdog nadungug kafag aringang glonganya te, Nus nge wain Dius at nafasine lag o gfangayan te, masuya.

¹⁶ Tulu ginan Pedru nadungug takatanya fag aringang, ay arodi nranggut wa sas banwa at ba umut.

¹⁷ Kaduge Pedru gamatangan at taginfanan at masuad, Kurnelyu at ngay fagsuguan ndasug, ay grvbvy Simun at bale, ay malindug sas day sakbawan alad,

¹⁸ ay ginto te, O ste wa manga Simun at ngayan at sadi Pedru.

¹⁹ Kaduge Pedru gamatangan yay gugat at taginfanan at masuad, at Masine fag Falad glonganya te, E tuluk taw grvbvy emu.

²⁰ Tustusi wan, lag o gadgaragun nangaloanya, aroro au wan at nasuguanya.

²¹ Ay Pedru gtustus ay glong sanya fag ngay mangama te, Au wan ay fagrvbvyun, wain ay fagindasugun.

²² Ay kafag ngay mangama gbalus te, Kurnelyu sik fun tagfawayan. Kanya sik taw matuyan ay gseg Dius, ay fagayu taw Udyu gamatangan te, kanya masine fag taw. Sik masine fag tagbarita nalonganya te, Fablangi Pedru laman gdungugan at longan.

²³ Ay Pedru ggewananya ay kanya at betaw. Ay balabag di Pedru nangalo wan kanya fag ngay mangama ay anggan sik ngay faduksay signans Upe.

²⁴ Ay nu nlangfe sik menit, ndasug sas furuan Sesaria, ay Kurnelyu gfanyaanya, ay sanya yangay at ngay kalongan ay anggan at faduksay fia.

²⁵ Ay Pedru nu nasakbo sas Kurnelyu bale, Kurnelyu nafablang ay namalub sas Pedru at daga salubangan ay gseganya.

²⁶ Ay Pedru glong te, Malindugi, au taw kyangay kata emu.

²⁷ Kaduge gkamatoan, Pedru nasakbo ay nalag ngayuk taw maful

²⁸ ay glong saanya te, Nasaful wam te, wa masine sik taw Udyu nu gfagamutan sik yud Udyu fag taw ay nus di at nansibo. Dewa katanya, Dius nafalag angku te, Lag o gfangayan te, masuya nus nga sinu fag taw.

²⁹ Nu katanya dakwa gawabilugan nu kadasug au stae ebi gina e namablang angku. Ay katsi ginto au te, Wain ay fagnafablangun angku.

³⁰ Ay Kurnelyu gbalus te, Katsi ufat wak menit at kinlangfe, gdarangin au sa ku bale. Kata yay katsi, s'fatulu s'fafun. Ay sik mangama masulo at lanbung masakit ndasug ay malindug sa ku salubangan.

³¹ Ay kanya glong angku te, Dius nadungug am darangin ay kaylat am fakamulun nu ggubuk o at ngay tagidapan.

³² Sugui sik taw sas furuan Upe laman manlag Simun at ngayan yangay te, Pedru. Kanya gbanwan sas Simun tagfagong balat fagalagaun at bale sas tigyangan dagat.

³³ Nu katanya nafauro akwa vtv emu. Fadi fadi yangay ndasug o ste. Ay katsi ste ami maful sis Dius at daga salubangan laman gdungugan fagayu tam Fun at suguan emu.

³⁴ Ay Pedru gfasigad garingang te, Matuyan nasaful kwa te, Dius we fagfili taw.

³⁵ Nu bunway sas fagayu talun nus nga sinu takalimu anya ay tagfakamulun at matuyan, Dius kaylat anya.

³⁶ Ay nasaful wam at longan Dius at nafon sas taw Israel ay sanya wan Dius nu gfasure at Masine fag Barita sa baliwas fagmabayanun signans Isus Fagtayukan. Ay kanya fagayu taw at Fun.

³⁷ Ay nasaful wam at kindasug sas talun Udea, at nafasigad signan Uan nu gfoyung sas talun Galilea sa baliwas fakasurungan.

³⁸ Ay saful yangay am sa baliwas Isus tagsiginans furuan Nasaret, Dius nafon sa anya at Masine fag Falad ay at fagmabalyananun. Masine at fakamulun ay nafafia fagayu Satanas at nafaidapanan nus nga nday nu nalo, aroro Dius gufud anya.

³⁹ Ami wan at nalag fagayu Isus at nafakamulun sas taw Udyu at talun ay sas Erusalem. Dewa katanya kafag ngay taw narabing anya sas kayu.

⁴⁰ Ay baliwan Dius nafadog yay gleleg anya sis fatuluk menit, ay nafalag anya sa emi.

⁴¹ Bunwa sas fagayu taw nu bunway sa way lang Dius ebi at nafili at ngay taglag ban, at masuad sa emi tagfasfuan anya gfangon ay ginum, kanya nu nadog naleleg signan at fagmabulanan.

⁴² Sa emi wan Dius at faglongan te, Foyungi ay fatuyani sas fagayu taw te, Isus wan Dius at nafalganan fag tagwabilug sat ngay tagleleg ay at ngay kinbul.

⁴³ Isus wan Dius at ngay taglong at fatuyanan te, Fagayu tagafanud sa anya Dius gfalyam at asalanan, signans Isus at fagmabalyananun.

⁴⁴ Kaduge Pedru garingang, at Masine fag Falad andasug sas fagayu tagdungugan at longan.

⁴⁵ Ay Pedru at ngay ufud taw Udyu tagafanud andulo, aroro e nafon yangay sas yud Udyu fag taw at Masine fag Falad.

⁴⁶ Taw Udyu nadungug te, At ngay yud Udyu fag taw maaringang sat yud katogdungug fag ngay fangaringang ay gseg Dius.

⁴⁷ Ay Pedru nalong te, Dius nafon yangay anya at Masine fag Falad kata nu gfon antam. We masalag tuy fag ngay taw nu kasurung sasad mamam.

⁴⁸ Ay nasugu wa te, Surungi anya te, Isus Fagtayukan at taw. Ay nu ntabu wan, sanya fag ngay taw glong sas Pedru te, Banwani yap ban sirut iste.

At ngay Nasugu at Fakamulun 11

¹ At ngay nasugu ay at ngay tagafanud sis talun Udea nadungug te, at ngay yud Udyu fag taw gfaning yangay Dius at longan.

² Ay Pedru gundaud sas Erusalem. Nu ndasug sanya, tiba takaylat gfae fakatoglagan sas yud Udyu fag ngay tagafanud gfabadbaboan anya.

³ Glong te, Wain am fagaloun yud Udyu fag ngay taw ay am fagfasfuanun anya gfangon.

⁴ Aroro katanya Pedru gfoyung sanya fag ngay taw fagayu at kindasug. Glong te,

⁵ Sik menit gdarangin au gina au sis furuan Upe ay nalag au sik taginfanan. Manlag akdi sik matuguan daul umut, e nafatagbung signans banwa, marabingan sas ufatk fugungan, ay ndasug sa angku.

⁶ Ay nananlag au fia masine ay manlag kdi sanya at bilug nus nge wain wak fagalagaun taglao ay tagalafang ste swa daga anggan at mela ay at ngay manuk tungud.

⁷ Ay nadungug au sik aringang glong angku te, Pedru, malindugi fabuli ay oni wan.

⁸ Ay nabalus au te, Ku Fun, kwa kaylat. Kabavn kya batang kon at yud masine ay at masuya fag fakonun.

⁹ Ay nadog kyay fia nadungug kafag aringang signans banwa te, Nus nge wain Dius at nafasine, lag o gfangayan te, masuya.

¹⁰ Tulu ginan kadasug takatanya ay nu ntabu wan arodi nranggut wa sas banwa kanya fagayu.

¹¹ Ay arodi vtv sik mangama tulu ndasug si ku fagiugan fag bale. E nasugu anya signans furuan Sesaria laman namablang angku.

¹² At Masine fag Falad nalong angku te, Lag o gadgaragun nangalo anya. Ay unumk faduksay nangalo yangay angku ay ndasug ami ay nasakbo ami sas Kurnelyu bale.

¹³ Ay Kurnelyu nafoyung emi te, Nalag au sik tagbarita si ku basad bale ay, nalong angku te, Sugui sas furuan Upe laman manlag Simun nafangayan yangay te, Pedru.

¹⁴ Ay kanya ban gfoyung emu sa baliwa at mafalangfe emu ay anggan fagdaul am fagyafunan.

¹⁵ Ay gina kyay garingang, at Masine fag Falad ntayuk sanya fag ngay taw, kata nu katayuk sa antam ebi taguna.

¹⁶ Namatang au tam Fun at nalong te, At matuyan Uan nafasurung taw sasad mamam, ay umsurung yangay ban am sat Masine fag Falad.

¹⁷ Dius nafon yangay sanya fag ngay taw at nafon antam ebi gina tam gafanud sa tam Fun Isus Fagtayukan. Nu katanya matuyan kwa mafafasalag Dius at fakaylatun fag fakamulun.

¹⁸ Ay kanya nu nadungug takatanya fag foyungan namaragangan ay gseg Dius. Ay glong te, Nu katanya Dius ngaro gfon sas yud Udyu fag ngay taw sik buknga laman gubun ban at asalanan laman gagbilug ban leleg at yud e fakatabuan kabavn.

¹⁹ At ngay tagafanud nafanaruayan way lang signans Erusalem aroro e faurianan gfasigad signan nu e nafabul Esteban. Tibak taw ndasug sas talun Fenesia ay Sipre ay sas furuan Antiukia sis talun Siria, ay gfoyung Dius at longan nus nga nday at fakadasugan. We tiba at fagfoyungan nu bunway sas taw Udyu fag gaban.

²⁰ Dewa katanya tibak taw signans furu Sipre ay signans talun Sirene nangalo anya. Ay nu ndasug sas furuan Antiukia nafoyung sas yud Udyu fag ngay taw at Masine fag Barita sa baliwa tam Fun Isus.

²¹ Ay tam Fun ggubuk anya fagayu nu katanya ngayu tagafanud sat foyungan ay gfaning tam Fun.

²² Ay tagafanud sis furuan Erusalem nu nadungug takatanya kanya nasugu Bernabe laman nangadasug sas furuan Antiukia.

²³ Ay Bernabe nu ndasug sanya, guseganan nu nalag Dius at fagmagalangun sanya fag ngay taw. Ay fagdaul at amatanganan gfoyung sanya fag ngay taw Dius at longan laman gfaning tua gugat tam Fun.

²⁴ Bernabe malukme fag taw ay antayuk at Masine fag Falad, ay maksvn at fagafanudun ay ngayuk taw at natabanan sa tam Fun.

²⁵ Ay kanya nalo wan sas furuan Tarsu laman manrvbvy Saulu.

²⁶ Ay nu nalag Saulu, kanya nataban wan sas furuan Antiukia. Sik banwa gbanwan sanya gfadgaloan at ngay tagafanud, ay kamoyung sa ngay taw ngayu. Sanya sis Antiukia at taw taguna nafangayan tam Fun at ngay tagadal te, Fagtayukan at Tagafanud.

²⁷ Ay ginanya fag ngay buknga, tibak taglong ndasug sas Antiukia signans Erusalem.

²⁸ Ay at sad i at ngayan Agabu, namalindug ay signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun gfoyung te, E kadasug ban sik fanlunus daul sas fagdaul daga. Tuy andasug gina fag buknga fun Klaudiu at menit.

²⁹ Aroro katanya tam Fun at ngay tagadal nafalghanan laman gfon sik fanggubukun sa sangay tagafanud sis talun Udea. Galay at sad i gfon kaksvn at fagmakatuun.

³⁰ Ay katanya wa fia at fakamulun ay nafabuba at ngay fanggubukun sas bale fakafulan at ngay fagtainan. At tagbuba duama Bernabe ay Saulu.

At ngay Nasugu at Fakamulun 12

¹ Ginanya fag ngay buknga, fun Erudes gfasigad gfauri tibak tagafanud.

² Ay Erudes nasugu laman gfabul Santiagu, Uan at faduksay.

³ Ngay taw Udyu nu nalag takatanya fag fakamulun guseganan, ay Erudes nafagamat yangay Pedru. Nafagamat ebi gina e fagsegan fag ngay menit nu kon Tinapay Malafi.

⁴ Ay nu nafagamat wan Pedru, nafaubung anya. Ay nafaulit anya ufatk gaban tagfawayan, galay sik gaban e ufatk tagfawayan. Ay Erudes at fasadan namauri Pedru sas furuan at salubangan nu ntabu wan Famalangfe fag Yafun Daul.

⁵ Nu katanya Pedru gbanwan sisad ubung. Ay kaduge nia at ngay tagafanud maksvn nu gdarangin Pedru sas Dius.

⁶ Nu nyabi wan, Erudes nu ganamatabanun wan Pedru sas furuan, Pedru masalodan duak salambitan, ay gtiug sad wabilug duak tagfawayan, ay e tagfawayan yangay tagulit sas day guyuy sakbawan.

⁷ Ay masakit ansure tam Fun at tagbarita at sad i, ay nyamag sasad ubung sis Pedru at katurunan ay nafalang sirut Pedru at tigyanan laman gfulo. Ay glong te, Afuloi ay malindugi, masakiti. Ay at salambitan sit take gfangabuskadan way lang.

⁸ Ay kafag tagbarita glong sas Pedru te, Suluni am lanbung ay am lapak. Ay katanya wa fia Pedru at fakamulun. Ay kafag tagbarita glong yangay te, Fasifigani emu am umut daul ay aloi angku.

⁹ Ay Pedru nangalo ay naduksun sas sakbawan. Ay dewa katanya ya nasafule, matuyan kafag tagbarita at fakamulun, nu glong sik taginfanan way lang at lagan.

¹⁰ Ay nu nlangfe at fasadi ay at faduak tagulit, kanya ndasug sas sakbawan at faningding sanbung. Ay kanya nluang mandi ay duama naduksun ay nu nadalan sa sik dalan, kafag tagbarita naubun wa vtv Pedru.

¹¹ Ay Pedru anyamag te, Matuyan at kindasug. Ay glong te, Katsi nasafule kwan matuyan mangaro fagayu. Tam Fun nasugu at tagbarita ay nafalangfe angku signan Erudes at daluap, ay sas fagayu taw Udyu at fagfanyaun takadasug ma ban sa angku.

¹² Ay nu nasafule wan takatanya, nalo sas Maria at bale, Uan at mina. Uan at ngayan yangay te, Markus. Ngayuk tagafanud at maful sanya ay gdarangin.

¹³ Ay Pedru katuk sas dingding sakbawan alad. Ay sik fagsuguan mangena at ngayan Ruda nanangakbang nandungungan te, Sinu kanya.

¹⁴ Kanya natogdungug Pedru at aringang ay aroro gbia nu guseganan, kanya wa gluang at sakbawan. Abat nga te gluang kanya gtarung ay gsakbo ay gfadungug sat iba te, Pedru sis sakbawan.

¹⁵ At ngay taw glong anya te, Malgau gfanlongan way o lang. Ay Ruda gfabulun te, Sanya wa fia. Ay at ngay taw glong te, Malgau ang way lang at tagbarita tagalaga anya.

¹⁶ Ay Pedru gfataglayun nu katuk sas dingding sakbawan. Ay nu naluang sakbawan, sanya fag ngay taw nalag Pedru ay andulo.

¹⁷ Ay Pedru gyafe at daluap te, Lag garingang. Ay gfoyung anya sa baliwa tam Fun nu nafalfas anya signan sad ubung. Ay glong te, Foyungi katanya sas Santiagu ay sa tam ngay faduksay. Ay nu ntabu wan, Pedru glo wan sa tibak talun.

¹⁸ Ay balabag di, sanya fag ngay tagfawayan kalimu ay nalyam at amatanganan aroro Pedru wa sanya ya.

¹⁹ Ay Erudes nafarvbvy Pedru, ay nu dway e nalag, kanya nainto sa sangay tagulit ay kanya wa nasafule te, dada wan. Ay Erudes nasugu te, Fabuli kafag ngay tagulit. Ay nu ntabu katanya Erudes nalo wan signans talun Udea ay namanwan sis furuan Sesaria.

²⁰ Ay Erudes ngaduge wan nu kadotama sas taw Tiru ay anggan sas taw Sidun. Ay kafag ngay taw nadiuganan nu nangakbang ay namakamatoan Blastu, tagulit Fun at bale daul. Kanya get sik fagmasadiun sat Fun aroro sanya fag ngay taw gbul fakonun signan fun Erudes fag talun.

²¹ Ay nu ndasug at filian fag menit Erudes nasulun at fanfunan fag lanbung ay nananmalunggung sat faglunggungan laman gfalag te, Au wan Funan. Ay natalagtagan sas taw Tiru ay Sidun.

²² Ay at ngay taw guro te, Kata sik dius tagaringang, bundi taw.

²³ Ay arodi vtv tam Fun at tagbarita at sad i nafauri anya aroro nafamatungudun sas Dius. Ay ulud naon anya anggan anbul.

²⁴ Kaduge nia Dius at longan kaksvn ay karapyag nu kamoyung.

²⁵ Ay Bernabe ay Saulu anfoli wan sas Antiukia signans Erusalem, nu ntibu nu gfosuk at fanggubukun sa sangay tagafanud. Ay nataban Uan at ngayan yangay te, Markus.

At ngay Nasugu at Fakamulun 13

¹ Sis wa tagafanud sis furuan Antiukia sis talun Siria, Dius e sik ngay taglong ay e ngay takamoyung sas tagafanud. At sad i, Bernabe, ay Simyun nafangayan yangay te, Taw Malayung, ay Lusyu signans talun Sirene, Manaen, fun Erudes at ufud gina sisian yay, ay Saulu.

² Sik menit gina gseg tam Fun ay e fagyudun kon laman gdarangin, at Masine fag Falad glong anya te, Fasamani duama Bernabe ay Saulu, kanya ku nafili, laman gfakamulun ku nafalghanan sa anya.

³ Ay nu ntibu wan nu e fagyudun kon ay nu gdarangin, kanya nafatayuk at daluap sas duama, laman gfalag te, at nafili, ay nasugu anya.

⁴ Bernabe ay Saulu at Masine fag Falad at nasugu, natagbung sas furuan Seleusia ay sanya ginan nasakay sa sik sakayan dagat tagsas furu Sipre.

⁵ Ay nu ndasug sas furuan daul at ngayan Salamina kanya nafoyung Dius at longan sas taw Udyu at bale fakafulan. Ay gfaudgufudan Uan Markus, kanya taggubuk duama.

⁶ Ay kanya gindulung sas fagdaul furu Sipre ay ndasug sas furuan daul at ngayan Pafus. Ay kanya nafablang sanya sik taw Udyu tagfakamulun at madulo, kanya kamuagan te, sik taglong. At ngayan Isus At Baguama.

⁷ Kanya fag taw fun Sergiu Paulu at faudgufudan. Sergiu Paulu mamatanganan ay kanya nauro Bernabe ay Saulu aroro kaylat gdungugan Dius at longan.

⁸ Dewa katanya Elimas tagfakamulun at madulo gsalag Bernabe ay Saulu, laman at fun wa gafanud sas Isus. Isus At Baguama at ngayan te, Elimas sas taw Griegu at fangaringang.

⁹ Ay Saulu, nafangayan yangay te, Pablu, ntayuk at Masine fag Falad, ay gdama fia Elimas ay glong te,

¹⁰ O wan takata Satanas ay tagfawayan o fagayu at masine, ay mafandaya ay mauri o. Wo gfaragang nu gfauri at matuyan sa baliwa tam Fun.

¹¹ Ay katsi o wan tam Fun at fagfauriun. Wa ro wo glag ya, ay anggan ngaduge ban nu yud o glag ya at mayamag. Arodi vtv kata sik linyabu ndasug ay at madulum natabun Elimas, ay ang way lang gyakapan laman nanrvbvy sik taw tagtabananya.

¹² Ay fun Sergiu Paulu nu nalag katanya gafanud, aroro kadulo takatanya fag foyungan sa baliwa tam Fun.

¹³ Pablu ay at ngay ufud nasakay sas sakayan lino ay nalo signans Pafus ay ndasug sas Perga sas talun Panfilia. Ay Uan Markus naubunanya ay nfoli sas Erusalem.

¹⁴ Ay signans Perga nataglayun ay ndasug sas furuan Antiukia sis talun Pisidia. Nu ndasug at famiangalay fag menit, nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan ay namalunggung.

¹⁵ Ay nu ntabu gtap sik afud Muisis at longan ay signan Dius at ngay taglong at rirukan, bale fakafulan at fagtainan glong te, Longi sa anya te, Em ngay faduksay, nung am e longan laman gfaksvn ste fag ngay taw at amatanganan, foyungi emi.

¹⁶ Ay Pablu nlindug ay gyafe laman gfaragang at ngay taw te, Lag garingang. Ay glong te, Am taw Israel at ngay mangama ay am at yud Udyu fag taw tagseg Dius, dungugani angku.

¹⁷ Taw Israel at Dius nafili tam ngay katungudan. Ay kaduge betaw sis talun Egiptu Dius nafaayuanya ay signan at fagmabalyananun nafalfasanya.

¹⁸ Ay kaduge ufatk safuluk banwa, Dius gagwantananya sis talun at yud e taw.

¹⁹ Ay nu nafamin fituk gabantaw sis talun Kanan, nafagbilug at talun sas taw Israel

²⁰ kaduge ufatk sandan limak safuluk banwa. Ay sanya ginan Dius nafon sanya fag ngay taw sik ngay tagwabilug si way tsigon Dius at taglong Samuel at ngay menit.

²¹ Ay sanya ginan at ngay taw get sik fun, ay Dius gfonanya Saulu, Kis at baguama, signan Benamin at kasugfunanan. Kanya nafunan ufatk safuluk banwa.

²² Ay Dius nabul Saulu at fagmafunanun, ay nafon sas taw Israel Dabid laman gfunananya. Ay kata tuy Dius at longan sa baliwas Dabid, Nu nalag au Dabid Ese at baguama, nalag au sik mangama ke amatanganan kata ku amatanganan. Kanya mafalghanan namakamulun nus nge wain ku suguananya.

²³ Ay ste ginan ban fag mangama at sugfun Dius gfon sas Taw Israel sik Tagfalangfe, kanya Isus, kata at fatuyanan.

²⁴ Ay kaduge Isus yud andasug, Uan gfoyung sas fagayu taw Israel te, Ubuni ay asalanan ay asurungi.

²⁵ Ay nu ntabu wan Uan at fakamulun, nalong te, O gamatangan am te, au wan Fagtayukan. Bunwa au. Ay baliwan e gakadasugun wan, ay kwe fagmasineun nus di tagluas at fansalod lang at lapak.

²⁶ Em ngay faduksay, Abrayam at kasugfunanan, ay at yud Udyu fag ngay taw tagfaning Dius, sa wa antam at fagfonan kanya fag barita sa baliwas fakalangfean.

²⁷ Ay at ngay tagbanwan sis Erusalem fag ngay taw ay at ngay funan wa natoglag Isus te, Kanya at Tagfalangfe. Wa yangay natogdungug ebi Dius at ngay taglong at natap kayu famiangalay fag menit, ay kanya yangay at nafafasludan at longan nu nafaurianan Isus ay nafabul anya.

²⁸ Dewa yud e kalag Isus at mauri, sak gfabul anya, kanya get sas Pilatu te, Fabuli wa anya.

²⁹ Nu nfasludan wan fagayu at kinriruk sa baliwas Isus, kanya namul wan Isus at bilug ay namoli sas fagfolian.

³⁰ Ay Dius nafadog yay gleleg anya signan at fagmabulanan.

³¹ Ay ngayu yayk menit Isus nu gfalag anya sa ebi tagalo gugat anya gina glao sas Erusalem signans talun Galilea. Katsi kanya wan tagfatuyan sas taw Israel sa baliwa anya.

³² Ay ndasug ami laman gfoyung sayu at Masine fag Barita, Dius at fatuyanan sa tam ngay katungudan.

³³ Dius nafafasludan at fatuyanan sa antam fag sugfun nu nafadog yay gleleg Isus. Kata tuy at Rirukan sas faduak Alubad te, O wan ku Baguama, Ay katsi au wan am Mama.

³⁴ At matuyan te, Dius nafadog yay gleleg Isus ay wa si yas fakadanun ay kata tuy at longan te, Gfon kban sayu at masine ay at matuyan kata ku fatuyanan sas Fun Dabid.

³⁵ Kata tuy yangay at longan sa tibak Alubad te, Di o nafabayam am Nafili sas fakadanun.

³⁶ At longan fia bunwa sa baliwas Dabid, aroro nu ntabu wan nu gfaning Dius at fakaylatun kaba nu gleleg, kanya nbul wan ay e nanamoli sat mangaguyang at day fagfolian, ay andan.

³⁷ Ay Isus, Dius at nafafulo signan at fagmabulanan, kanya wa ndan.

³⁸ Nu katanya, ku ngay faduksay asafuli te, Isus mafafalyam ay asalanan.

³⁹ At ngay tagafanud sas Isus nalfas wan siginan at asalanan, bunwa Muisis at longan at mafalfas ayu siginan ay asalanan.

⁴⁰ Nu katanya dirii laman wa ban umdasug sa ayu kata Dius at ngay taglong at rirukan. Glong te,

⁴¹ Amatangani am at ngay tagafayudun. Umdulo am ay umkamin am aroro e fakamulun au sik fakamulun si ay ngay menit ay wam gafanud dewa e nafoyung ayu.

⁴² Ay Pablu ay Bernabe nu galoun wan siginan taw Udyu at bale fakafulan, sanya fag ngay taw glong yay sas duama te, Dogi yap foyungi sa baliwa takatanya fag foyungan sat fadogan fag famiangalay fag menit.

⁴³ Ay fagayu taw nu ntabu wan at fagmafulun, Pablu ay Bernabe nalo wan ay ngayuk taw Udyu ay at yud Udyu fag ngay taw at kintaip sas taw Udyu at fagafanudun nangalo duama ay kanya gfakamatoan sanya fag ngay taw te, Fataglayuni nu gugali am at matuyan gfaning Dius at kagalangan.

⁴⁴ Sat fadogan fag famiangalay fag menit, fagayu taw sis furuan daul maful wan laman nandungugan Dius at longan.

⁴⁵ Ay at ngay taw Udyu nu nalag at fagngayuan, kanya galabian ay gsalag ay gfalingun Pablu.

⁴⁶ Ay Pablu ay Bernabe mabitsug nu gbalus te, At masine nu gfaguna ami gfoyung sa ayu Dius at longan. Ay aroro kauri way am, ay falagan wam kaylat sat matuyan fag leleg yud e fakatabuan, ay nu katanya glo wami sas yud Udyu fag ngay taw laman namoyung.

⁴⁷ Aroro kata tuy tam Fun at suguan emi te, Naawat au emu kata sik fagmayamagun sas yud Udyu fag ngay taw, laman gfadungug o fakalangfean sas fagdaul daga.

⁴⁸ Ay at yud Udyu fag ngay taw nu nadungug, guseganan ay gseg tam Dius aroro at longan, ay fagayu Dius at nafalghanan sas leleg at yud e fakatabuan gafanud.

⁴⁹ Ay tam Fun at longan anrapyg sas fagdaul talun.

⁵⁰ Ay at ngay taw Udyu kadotama ay nasugu sik ngay mangena at tagseg Dius ay kadungug sas fagayu, ay anggan sik ngay mangama ke fanambagun sis furuan daul, ay gfauri Pablu ay Bernabe ay naiyan sanya ginan fag talun.

⁵¹ Ay nu katanya duama nafarikfik at madafut fag dafug siginan at darafa laman sik famasaful sanya fag ngay taw. Ay duama nalo wan sas furuan lkuniu.

⁵² Ay tam Fun at ngay tagadal sis furuan Antiukia maksvn nu guseganan ay antayuk at Masine fag Falad.

At ngay Nasugu at Fakamulun 14

- ¹ Pablu ay Bernabe ndasug sas furuan Ikuniu ay nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan. Ay masine duama at foyungan ay ngayuk taw Udyu ay taw Griegu at nafanud wan.
- ² Ay tibak taw Udyu at yud gafanud kadotama ay nasugu sas yud Udyu fag ngay taw laman namauri Pablu ay Bernabe.
- ³ Ngaduge Pablu ay Bernabe nu gbanwan sanya, ay fagdaul at fagmabitsugun gfoyung sa baliwa tam Fun. Tam Fun nafatuyan te, matuyan at foyungan sa baliwa at fagmagalangun, signan at nafafakamulun fag ngay madulo ay at ngay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, Isus siwa anya.
- ⁴ Ay sis furuan at ngay taw at amatanganan ankafud. Tibak taw gfaning taw Udyu ay at tibak taw gfaning Isus at ngay nasugu.
- ⁵ Ay katsi at yud Udyu fag ngay taw ay at ngay taw Udyu gasfuan at ngay funan, masadi at algan nu namauri ay nu namana anya gang.
- ⁶ Ay at ngay nasugu nu nasaful katanya, kanya nalagyu ay nalo wan sas furuan Listra ay Derbe, Likaunia at fagagbilugun fag ngay furuan ay sat ligung fag ngay talun.
- ⁷ Ay sanya nu gfataglayun gfoyung at Masine fag Barita.
- ⁸ Sis furuan Listra sik mangama at kinkalay at bitis. Kanya wa malao signan ngay nu kasalug.
- ⁹ Kanya malunggung ay gdungugan Pablu at foyungan. Ay Pablu nadama kafag taw at yud malo, ay nalag te, e fagafanudun fia laman kafia ro.
- ¹⁰ Ay Pablu mabitsug nu glong te, Malindugi fia. Ay kafag mangama natulbu ay nlindug ay malao wan.
- ¹¹ Ay fagayu taw nu nalag Pablu at fakamulun kanya nauro sas talun Likaunia at fangaringang te, Sik ngay taw yabi ndasug sa antam kata sik taw.
- ¹² Kanya nafangayan Bernabe te, Seus, ay nafangayan yangay Pablu te, Ermes, aroro kanya wan tiba tungud tagfoyung.
- ¹³ Ay Seus tagbia fag bale fagnandaranginan sas day furuan daul. At tagfon fanggalangun nabuba sik fanggalangun, sik tama baka ay sik ngay dalag bugway ay barugwak aroro kanya ay at ngay taw gyafonun sas Pablu ay sas Bernabe.
- ¹⁴ Pablu ay Bernabe nu nasaful, nagirat way lang at lanbung ay nalo sas wa taw ay nauro te,
- ¹⁵ Wain ay fagfakamulunun katanya. Ay taw yangay ami kata ayu. Gfoyung waymi sik Masine fag Barita laman ban gubun am takatanya fagayu at yud e

tungkul, ay laman kakbang am sas tagleleg fag Dius at naawat banwa ay daga ay dagat ay anggan fagayu tagsanya.

¹⁶ Ebi at kinlangfe fag ngay buknga Dius nafabayan wan fagayu taw sas fagdaul daga nu gfaning at ngay fakaylatun.

¹⁷ Dowa katanya Dius nafalag te, Sanya kwan, siginan at nafakamulun masine sa ayu. Dius nafon ayu arak siginans banwa ay faggutluun sit kasakan fag buknga, ay nafafangon ay nafauseganan ayu.

¹⁸ Dowa katanya at foyungan Pablu ay Bernabe arvs wa mafaragang at ngay taw nu gfon at fanggalangun sa anya.

¹⁹ Ay ndasug sik ngay taw Udyu sginans furuan Antiukia sis talun Pisidia, ay sginans Ikuniu. Kanya nagewan sanya fag ngay taw ay nafana Pablu gang, ay naguyudan anya sas day furuan. Ay at tagguyudan naubun wa sanya nu glong nbul wan.

²⁰ Ay kaduge at ngay tagadal gligung anya, Pablu nlindug ay anfoli sas furuan daul. Ay balabag di Pablu ay Bernabe nalo wan sas furuan Derbe.

²¹ Pablu ay Bernabe gfoyung sis Derbe at Masine fag Barita. Ay ngayu at nagewanan laman ban sik nga tagadal. Ay sanya ginan duama nalo wan sas furuan Listra ay Ikuniu ay sas Antiukia sis talun Pisidia.

²² Ay kanya gfaksvn at ngay tagadal at amatanganan te, Banwani matuyan sa ay fagafanudun. Ay glong yangay te, Nandalan ban tam ngayuk maidap laman ban Dius gfagtinan antam.

²³ Ay kanya nafili at fagtinan sas fagayu tagafanud at furuan ay sginan nu gdarangin ay nu yud gfangon, kanya nafatigwanan wan at ngay nafili sa tam Fun, sa kafag ngay taw at fagafanudan.

²⁴ Duama nalo wan ay nadalan sas Pisidia ay ndasug sas talun Panfilia.

²⁵ Ay nafoyung at Masine fag Barita sis furuan Perge, ay nu ntabu wan nalo sas Atalia fag talun.

²⁶ Ay sanya ginan nasakay sas sakayan lino kafoli sas furuan Antiukia sis talun Siria. Sanya ebi nu nafatigwanan anya sas Dius, laman Dius gdiri anya gina gfakamulun at kintabu wan fag fakamulun.

²⁷ Ay kanya nu ndasug sanya, namaful at ngay tagafanud ay nafoyung anya sa baliwas Dius at ngay nafakamulun, ay sa baliwa Dius nu kawat balyawvtan at yud Udyu fag ngay taw nu gafanud.

²⁸ Ay kanya ngayuk buknga nu gbanwan sanya gadgaloan at ngay tagadal.

At ngay Nasugu at Fakamulun 15

¹ Tibak taw ndasug sas furuan Antiukia sis talun Siria, signans talun Udea, ay gfoyung sa sangay tagafanud te, Nu dway am nafae fakatoglagan ayu kata Muisis at longan wa ban am umlangfe.

² Pablu ay Bernabe gfabadbaboon kanya fag ngay taw. Ay at ngay tagafanud masadi at amatanganan te, Sugui Pablu ay Bernabe sas Erusalem ay tibak faduksay signans furuan Antiukia, laman gkamatoan tibak nasugu ay sanya at ngay fagtainan sa baliwa tuy fag fagidapun.

³ Ay nu katanya wan furuan Antiukia at ngay tagafanud nasuguanya, ay nu nadalan sas talun Fenesia ay Samaria, kanya nafadungug sa baliwa at yud Udyu fag ngay taw nu nkakbang sas Dius. Ay at ngay faduksay maksvn nu guseganan.

⁴ Ay kanya nu ndasug sas Erusalem, sanya fag ngay tagafanud, ay Isus at ngay nasugu, ay bale fakafulan at ngay fagtainan guseganan mandi gfasakboanya sat bale. Pablu ay Bernabe nafoyung sanya Dius at nafakamulun fagayusiginananya.

⁵ Ay tibak gabantaw Mafalayun at taw tagafanud namalindug ay nalong te, Masine at yud Udyu fag ngay taw nu e fakatoglagan yangay kata Muisis at longan.

⁶ Ay at ngay nasugu ay at ngay fagtainan maful laman gsulitanan takatanya fag fagidapun.

⁷ Ay nu ngaba wa ngaba at kamatoanan, Pedru nlindug ay nalong te, Em ngay faduksay, nasaful wam ebi taguna Dius nafili angku signanayu laman namoyung au at Masine fag Barita sas yud Udyu fag ngay taw, laman dumungug yangay ay gafanudsas Dius.

⁸ Dius tagsaful taw at amatanganan, ay nafalag sanya fag ngay taw te, kaylatanya, signan nu gfonanya at Masine fag Falad, kata at nafon sa antam.

⁹ Fakatanyaun, Dius at fakamulun nafalag te, gsud yay nu gdama at yud Udyu fag ngay taw ay antam, aroro Dius nafasine at ngay amatanganan signan at fagafanudun.

¹⁰ Katsi gfaskud am Dius ay nafafasanam sas yud Udyu fag ngay tagadal at mabiat tam fagyudun makatu gfasanan ay anggan tam ngay katungudun at fagyudun makatu gfasanan.

¹¹ Aroro gafanud ami te, umlangfe watam kata kafag ngay taw, aroro signantam Fun Isus at fagmagalangun.

¹² Ay fagayu taw wa garingang. Ay gdungugan Pablu ay Bernabe kaduge gfansulit Dius at nafafakamulun sa anya gina sis wa yud Udyu fag ngay taw. At nafakamulun sik ngay madulo ay mabalyanan fag ngay fakamulun tagfatoglag te, Dius siwa anya.

¹³ Ay nu ntabu, Santiagu yangay nalong te, Ku ngay faduksay, dungugani angku.

¹⁴ Simun nafoyung sa antam sa baliwa tam Dius nu nauro at yud Udyu fag ngay taw laman kanya Dius yangay at taw.

¹⁵ Katanya gfaning Dius ebi at ngay taglong at rirukan te,

¹⁶ Nu ntabu kanya kafoli au, Ay nandog au namalindug at kinrasras Dabid at fagbanwanan, Nandog au namalindug at kinarit fag bale,

¹⁷ laman tibak taw grvbvy tam Fun, anggan fagayu yud Udyu fag ngay taw ku nauro laman ku taw.

¹⁸ Katanya tam Fun at longan. Kanya tagfasaful takatanya fagayu siginan ebi.

¹⁹ Nu katanya nu sa angku wa masine nu gfaidapan tam at yud Udyu fag ngay taw takakbang sas Dius.

²⁰ Nu bunway foyungi way lamang anya te, Lag kon nus nge wain at nafon sas taw way at naawat fag fagsegan, ay lag gfanugtug ay lag namatugtug ay lag kon faknul fagalagaun at kinrugut ay lag kon anggan taguk.

²¹ Aroro siginan ebi taguna fag ngay menit, e gfoying Muisis at longan sas fagayu furuan, aroro e gtap at longan sas fagayu taw Udyu at ngay bale fakafulan kayu famiangalay fag menit.

²² Aroro katanya Isus at ngay nasugu ay bale fakafulan at ngay fagtainan, gasfuan fagayu at ngay tagafanud, gamatangan te, Masine nu gfilli tam siginan sad fagngayuan taw laman gadgaloan Pablu ay Bernabe sas furuan Antiukia. Ay kanya nafili Silas ay Udas at ngayan te, Barsabas, duak tagguna sa sangay tagafanud.

²³ Kata tuy at buba fag rirukan at bilug: Ami Isus at ngay nasugu ay bale fakafulan at fagtainan, giruk ami ayu em ngay faduksay, yud Udyu fag ngay taw tagafanud, sis Antiukia ay Siria ay sis Silisia fag ngay furuan. O mabayan tuam.

²⁴ Nadungug ami te, tibak taw ste ginan emi deyud em suguan, gfawabilugan ay ngay amatanganan aroro siginan at ngay foyungan.

²⁵ Nu katanya nafili wami sik ngay mangama, ay nasugu ami anya sa ayu gadgaloan tam fakesugun fia fag faduksay Bernabe ay Pablu.

²⁶ Kanya wan at mafalghanan at leleg sas fagidapun laman gfaning tam Fun Isus Fagtayukan.

²⁷ Em fagnasuguun Udas ay Silas laman gfoying ayu em rirukan at bilug.

²⁸ Aroro at Masine fag Falad at fasadan ay anggan em fasadan te, dangay am nangus gabiatan tibak suguan tagsaman tuy:

²⁹ Lag am kon nus nge wain at nafon sas taw way at naawat fag fagsegan, ay taguk ay faknul fagalagaun at kinrugut, ay lag gfanugtug ay lag namatugtug. Masine wam nu ngayayu tuam takata tuy fag ngay ugali. Kaba way nia.

³⁰ Ay kanya nasugu wan Udas ay Silas sas furuan Antiukia. Ay nu ndasug sanya, duama nafaful at ngay tagafanud, ay nafon anya at barirukan ay gtap.

³¹ Ay nu natap wan at barirukan, at ngay taw guseganan at nadungug.

³² Udas ay Silas Dius yangay at taglong, ngayu at foyungan sa sangay tagafanud tagfaksvn at amatanganan ay at fagafanudun.

³³ Kanya gbanwan yay sanya ngayuk menit. Ay sanya ginan, nalo wan laman kafoli sat nasugu anya, ay sanya fag ngay tagafanud gdarangin anya laman mabayan nu glao.

³⁴ (Dewa katanya, Silas nafalghanan laman mainfamato sanya.)

³⁵ Ay Pablu ay Bernabe gbanwan yay sanya sis Antiukia ay gfoyung ay gfayamag tam Fun at longan gadgaloan tibak takamoyung.

³⁶ Ay nu nlangfe ngayuk menit, Pablu glong sas Bernabe te, Kafoli wata nansibo wata at ngay tagafanud sa sangay furuan ta fagfoyungan tam Fun at longan, laman manlag ta te, setain kanya fag ngay taw at fagafanudun.

³⁷ Ay Bernabe kaylat gtaban Uan at ngayan at sadi te, Markus.

³⁸ Ay Pablu wa kaylat ya gtaban Markus aroro ebi kanya naubun duama sas talun Panfilia, ay wa nafataglayun at fakamulun.

³⁹ Pablu ay Bernabe nu gbadbaboan ankugat, ay katanya duama at fagnasaruayanun. Bernabe ay Markus gadgaloan wan ay nasakay wan sas sakayan lino ay nalo wan sas furu Sipre.

⁴⁰ Ay Pablu nafili Silas, ay at ngay faduksay gdarangin anya laman tam Fun gdiri anya, ay duama glo wan.

⁴¹ Ay nadalan sas talun Siria ay sas Silisia ay gfaksvn at ngay tagafanud.

At ngay Nasugu at Fakamulun 16

¹ Ay Pablu ndasug sas furuan Derbe ay sas Listra. Ay sanya sik tagadal at ngayan Timuteu, at mina tagafanud fag taw Udyu, ay at mama sik taw signans talun Gresia.

² Masine tua furuan Listra ay furuan Ikuniu at ngay tagafanud at longan sa baliwa Timuteu.

³ Ay Pablu kaylat gfadgaloan Timuteu, nu katanya kanya nafae fakatoglagan anya gfaning taw Udyu at faugali, aroro sanya fag ngay taw Udyu nasaful wa te, Timuteu at mama sik taw signans talun Gresia.

⁴ Sas fagayu at fagsiboan fag furuan, Pablu nafasaful wan sa sangay tagafanud sa baliwa tagsis Erusalem fag ngay nasugu ay fagtainan at algan laman gfaning.

⁵ Ay at ngay tagafanud ankaksvn sas fagafanudun ay kaugat nu kaayu at tagafanud kayu menit.

⁶ Ay sanya ginan Pablu nalo wan sas talun Frigia ay sas Galasia, aroro at Masine fag Falad nasalag anya nu nanfamoyung at Masine fag Barita sas Asia.

⁷ Ay kanya nu ndasug sas Misia nangugatan nangadasug sas Bitinia, ay Isus at Masine fag Falad wa kaylat Pablu ay at ufud nu nalo sanya.

⁸ Nu katanya kanya nalangfe wan talun Misia ay nalo sas furuan Truas.

⁹ Ay nu nyabi wan Pablu nalag sik taginfanan, sik mangama signans talun Masidunia, malindug ay get Pablu te, Loi wan stae baliwa sas Masidunia ay gubuki emi.

¹⁰ Ay nu ntabu at taginfanan, gfalgalan wami vtv aroro saful wami te, ami wan Dius at faguroun laman namoyung at Masine fag Barita sas talun Masidunia.

¹¹ Siginans furuan Truas, gtaglayun wami gsakay sas sakayan lino tagsas Samutrasia ay balabag di nalo wami sas Neapulis fag furuan.

¹² Ay sanya ginan gtaglayun wami sas furuan Filipus, furuan Ruma at fagagbilugun fag furuan sa baliwas talun Masidunia. Ay gbanwan yaymi sanya ngayuk menit.

¹³ Ay nu ndasug famiangularay fag menit, naduksun ami sas day furuan daul ay nalo ami sas tigyanan liskung, em amatanganan te, e fagnandaranginan sanya. Ay malunggung ami sanya ay gfakamatoan ami sik ngay mangena at maful sanya.

¹⁴ Sik mangena at sadu at tagdungungan emi signans furuan Tiatira, at ngayan Lidia. Kanya gbul ay gfalao sik dalam ramit ayu daul masialungan. Kanya sik tagseg Dius. Ay Dius naluang at amatanganan ay gafanud Pablu at foyungan.

¹⁵ Ay kanya ay fagayu at fagyafunan nsurung wan. Ay maksvn nu glong emi te, Nu gfangayan tuam angku te, matuyan o wan tagfaning tam Fun, taglayuni ro sa em bale. Maksvn nu ggewan ay nafaning ami at longan.

¹⁶ Sik menit, ginami glo sas fagnandaranginan sis tigyanan liskung, nafablang ami sik fagsuguan mangena. Kanya e mauri fag falad tagfon anya fagmabalyananun laman mafafoyung takadasug. Ay ngayu at fun at nabul salapi aroro signan at foyungan.

¹⁷ Ay kanya gguyan emi ay guro te, Tuy fag ngay taw tiba tungud fag Dius at fagsuguan, ay kanya gfoyung dalam fakalangfean.

¹⁸ Ngayu wak menit kanya nu gfakamulun takatanya, ay Pablu kauri wa daul. Ay kanya nasalubang kafag sisian ay nalong sat mauri fag falad te, Sas Isus Fagtayukan at fagmabalyananun glong au emu te, Duksuni wan sanya ginan fag mangena. Ay arodi vtv at mauri fag falad naduksun wan.

¹⁹ Ay kafag sisian at fun nu nalag te, wa ban e fagbulan ya salapi, nafagamat Pablu ay Silas ay naguyudan anggan ndasug sas fagawean furuan laman namuba sat ke fagmabalyananun.

²⁰ Ay nu si wa at tagwabilug daga salubangan, gfoyung wa te, Tuy fag ngay taw Udyu gfauri tam furuan.

²¹ Kanya gfoyung tibak fagafanudun tagfauri antam taw Ruma.

²² Ay fagayu taw gdiuganan nu gfauri Pablu ay Silas, ay at tagwabilug nasugu sat ngay taggamat te, Buli at lanbung ay falangi anya.

²³ Ay nu ntabu gfalang, kanya naubung anya ay nasugu sat tagulit te, Uliti fia masine.

²⁴ Ay nu katanya wan kanya nabuba Pablu ay Silas sasad bale fia fakaubungan ay nasikfit at ngay darafa.

²⁵ Ay nu swabilug yabi wan, duama Pablu ay Silas gdarangin ay galubad gfauseganan Dius, ay fagayu at maubungan sanya gdungugan.

²⁶ Ay arodi vtv maksvn nu guig, ay fagayu fagtungkudan turuk guigan wan sis bale fakaubungan. Masakit nu nluang at ngay sakbawan ay anluas fagayu taw at fansalod.

²⁷ Ay tagulit ubung nu nfulo ay nu nalag te, at ngay sakbawan ubung ang way lang ngayu maluangan, kanya nagunut at fiso laman namabul at sadili, nu glong fagayu at maubungan nalfas wan.

²⁸ Ay Pablu guro daul te, Lagi, lag o gurus am sadili. Ste yaymi ngayu.

²⁹ Ay at tagulit get sik salung ay glayu gtadtaruyan gsakbo ay namalub sas Pablu ay Silas at daga salubangan.

³⁰ Ay kanya nafaduksun duama ay ginto anya te, Duama, tain manga at masine ku fakamulun laman ban umlangfe au.

³¹ Ay duama nabalus te, Afanudi sa tam Fun Isus, ay umlangfe o ay anggan fagdaul am fagyafunan.

³² Ay duama nafoyung anya ay sas fagdaul at fagyafunan tam Fun at Masine fag Barita.

³³ Ay ginanya fag yabi tagulit nataban duama, ay kanya nafegus at ngay sugat. Ay arodi vtv kanya fag tagulit nsurung wan ay anggan fagdaul at fagyafunan.

³⁴ Ay kanya nataban duama sat bale ay gfafangon anya. Kanya ay fagdaul at fagyafunan guseganan mandi aroro gafanud tua sas Dius.

³⁵ Ay balabag di, nu nmenit wan, at ngay fun nasugu sat ngay fagsuguan te, Longi wa sa tagtanud te, falfasi wan duama at maubungan.

³⁶ Ay tagtanud nalong sas Pablu duama te, Em fun nasugu wa emi te, falfasi wan. Loi wan mabayan tua ro am.

³⁷ Ay nu katanya Pablu nabalus anya te, Kanya nafafalangan emi sis salubangan fagngayuan taw dewa yud nainsaful te, ang ami e asalanan, ay dewa ami taw Ruma. Ay katsi nu namalfas am emi masuksukan way, wa masine. At masine at ngay tagwabilug tua at namalfas emi.

³⁸ Ay kafag fagsuguan namasaful yay Pablu ay Silas at longan sa sangay tagwabilug. Ay nu nasaful te, kanya mangaro taw Ruma way, kafag ngay tagwabilug kalimu daul.

³⁹ Nu katanya kafag ngay tagwabilug nalo wan sanya, nanfalukmeanan laman kalyam duama at dotama. Ay kafag ngay tagwabilug yay fia at nafalfas Pablu ay Silas signan sad ubung, ay gfainlukmeanan glong te, Loi wan.

⁴⁰ Ay duama nu nalfas wan signan sad ubung, kanya nalo sas Lidia at bale, ay gfaksvn sanya fag ngay tagafanud at amatanganan. Ay sanya ginan, glo wan sas furuan Filipus.

At ngay Nasugu at Fakamulun 17

¹ Pablu ay Silas nadalan sas furuan Anfipulis ay Apulunia ay ndasug sas furuan Tesalunika. Ay taw Udyu e bale fakafulan sanya.

² Ay Pablu gfaning ebi ataw at ugali, ay nasakbo sanya, ay tuluk buknga linggu kayu famiangalay fag menit, Pablu gfoyung Dius at longan sas fagayu taw.

³ Pablu gfayamag ay gfatuyan sa anya te, At masine Fagtayukan nu nainkidapan ay nu nbul ay nu gdog yay gleleg. Tuy fag Isus ku foyungan ayu, kanya wan Dius at Nafili.

⁴ Tibak taw kaylat Pablu at foyungan, ay galo wan Pablu ay Silas, anggan ngayuk taw Griegu tagseg Dius ay sik ngay mangena ke fanambagun sis furuan.

⁵ Ay sanya fag ngay taw Udyu galabian. Nu katanya kanya nafaful at mauri fag taw sis fagawean furuan ay gfasigad gawayan sis furuan, ay gfauri Asun at bale, ay gugatan grvbvy Pablu ay Silas laman nanggamat ay namuba sas fagngayuan taw.

⁶ Ay nu dway e nalag duama, kanya naguyudan Asun ay tibak tagafanud sas salubangan kafag furuan at ngay fun, ay guro te, E ngay taw tagfalakayan sas fagdaul daga ay ndasug ste.

⁷ Ay Asun nafasakbo kafag ngay taw sat bale. Kanya fagayu kamabo fun Sesar at suguan aroro kanya gfoying te, E tiba yayk fun, kanya Isus.

⁸ Ay fagayu taw ay at ngay fun nu nadungug, wa mabayan at amatanganan.

⁹ Asun ay anggan at ibama nafon way lang salapi sat ngay fun, sik fatuyanan te, Kwa ban gdog gfasakbo Pablu ay Silas. Ay arodi at ngay fun nafalfas wa anya.

¹⁰ Ay ginanya yangay fag yabi, at ngay tagafanud nafalao wa Pablu ay Silas sas Berea. Ay nu ndasug sanya duama gsakbo sas taw Udyu at bale fakafulan.

¹¹ Ay taw Berea amalukme yap tua sis furuan Tesalunika at ngay taw. Sanya fag ngay taw kaylat mandi gdungungan Pablu at foyungan, ay gtap fia Dius at longan kayu menit laman nangasaful te, o matuyan at foyungan.

¹² Ngayuk taw Udyu sanya gafanud, ay anggan tibak mangena Griegu ke fanambagun sis furuan, ay ngayuk mangama Griegu.

¹³ Ay at ngay taw Udyu sis Tesalunika nu nadungug te, Pablu gfoying sis furuan Berea Dius at longan, kanya nalo sanya laman nangatul at ngay taw te, fawayani Pablu.

¹⁴ Ay at ngay tagafanud nafalao wa Pablu sas tigyanan dagat, ay duama Silas ay Timuteu nfamato yay sis furuan Berea.

¹⁵ Ay at nangufud Pablu nangalo wa anya ay ndasug sas furuan Atenas. Ay Pablu at ufud kafoli wan sas furuan Berea gbuba Pablu at suguan sas Silas ay sas Timuteu te, Dewa gina guyani wa vtv angku.

¹⁶ Kaduge Pablu gfanya duama Silas ay Timuteu, nu glag sis furuan Atenas, ngayu at fagsegan taw way at naawat, ay maksvn daul nu kabalu sat amatanganan.

¹⁷ Ay kayu famiangalay fag menit, sis taw Udyu at bale fakafulan Pablu gfakamatoan at ngay taw Udyu ay at ngay taw Griegu tagseg Dius, ay nus nga sinu fag taw at nalag sisad fagawean furuan.

¹⁸ Ay tibak tagadal Epikureu at foyungan ay tibak tagsaful Estuiku fag foyungan nafababbaoran anya. Ay tiba nalong te, Nataw at masuad sa antam kafag taw at foyungan kata yud e tungkul. Ay tiba nalong yangay te, Gfoying siring sa baliwa tibak talun at ngay taw at ngay fagsegan. Katanya at longan aroro Pablu gfoying sa baliwas Isus ay sa baliwas fagayu taw nu gdog yangay gleleg.

¹⁹ Ay kanya nataban Pablu sas buksul fagnangafulan at ngayan Areupagu ay nalong te, Fayamagi emi am foyungan at bagu sa emi,

²⁰ aroro yami batang gdungug am foyungan, ay kaylat ami nu gfasaful o emi at masuad.

²¹ Ay at taw sis Atenas, ay tibak taw tagbanwan sanya siginan tibak talun, we tiba yak fakamulun nu bunway gdungugan ay gkamatoan sa baliwa at ngay bagu fag foyungan.

²² Ay Pablu nlindug sis wabilug Areupagu ay nalong te, Am tagsis Atenas, nalag au te, fagdaul fagdaul ay amatanganan gseg am ay fagsegan.

²³ Aroro ginau gdalan say furuan daul, nadama au ay ngay fagsegan. Ay nalag au sik fagdaranganan ke rirukan te, sa sik yud fagtoglagun fag Dius. Gfoyung au sa ayu katsi sa baliwa kafag Dius, deyud ay fagtoglagun.

²⁴ Dius at naawat daga ay fagayu tagsanya, kanya wan tagfun banwa ay daga, kanya wa gbanwan sis taw at awatan fag bale,

²⁵ ay we fagsuguan ggubukanya aroro we fagayudanun, aroro Dius tagfon leleg ay engasan ay nus nge wain sas fagayu taw.

²⁶ Siginan sik taw Dius naawat fagayu gaban taw laman nanrapyagan sas fagdaul daga, ay Dius nafalghanan sas galay at sadit at buknga ay at ngay taba at daga.

²⁷ Dius nafakamulun katanya laman ban fagayu taw grvbvy anya, bangaran gina gyakapan tumoglag ban anya. At matuyan, Dius wa ngayayu sas galay antam at sad.

²⁸ Aroro siginan anya tam leleg ay tam fagmalaoun ay tam fagmafakamulunun. Gfaning tiba ay ngay tagriruk at longan te, Itam wan Dius at ngay unga.

²⁹ Dakngani itam wan at unga, lag tam gamatangan te, Dius kata way sik fafanigan at fangawat tumbaga ay taganyang ay gang, sik fafanigan siginans taw at kamakatuan ay at amatanganan.

³⁰ Ebi taguna fag ngay buknga Dius wa nasalag taw at fagyudun e fagsafulun. Ay katsi Dius nasugu sas fagayu taw te, Ubuni wan ay ngay asalanan.

³¹ Aroro Dius nafalghanan wan sik menit laman matuyan nu ginsaful fagayu taw at asalanan, siginan Dius at nafalghanan fag taw. Nafatuyanan takadasug ban fag faurianan gina nafadog gleleg kafag taw.

³² Ay kanya nu nadungug Pablu at longan sa baliwa nu gdog gfaleleg at ngay kinbul, tibak taw gfalingun anya, ay tibak taw glong te, Kaylat yaymi gdog gadungugun emu sa baliwa takata tuy fag foyungan.

³³ Ay Pablu nalo wan sanya ginan.

³⁴ Ay tibak taw gafanud ay nangalo anya. At sadi sanya fag ngay taw Diunisiu. Kanya sik fagtainan at maful sas buksul Areupagu. Ay at sadi sik mangena at ngayan Demaris, ay e tiba yayk taw.

At ngay Nasugu at Fakamulun 18

- ¹ Ay sanya ginan Pablu naubun wan furuan Atenas ay nalo sas Kurintu.
- ² Ay nalag sanya sik taw Udyu at ngayan Akila tagsiginans Puntu. Bagu yay kadasug signans talun Italia, gadgaloan at bubay Prisila aroro Fun Klaudiu naiyan fagayu taw Udyu signans furuan Ruma. Ay Pablu gsibo anya,
- ³ aroro kanya sik takawat yangay bale ramit kata dadua. Ay kanya gbanwan sanya ay gfakamulun.
- ⁴ Ay kayu famiangalay fag menit Pablu gfadfayamagan sas taw Udyu at bale fakafulan, ay gugatan gfakbang taw Udyu ay taw Griegu sat fagafanudun.
- ⁵ Silas ay Timuteu nu ndasug wan signans talun Masidunia, Pablu gfalghanan fagayu buknga laman gfoyung, ay gfatuyan sas taw Udyu te, Isus, kanya wan Fagtayukan.
- ⁶ Ay taw Udyu nu gfawayan ay gfalingun Pablu, Pablu gfagfag at lanbung, sik fakatoglagan sanya fag ngay taw te, kanya mauri, ay glong sa anya te, Am wa ban at ke asalanan nung am anfaurianan. Bunwa ban au ya at ke asalanan. Ay signan katsi glo kwan sas yud Udyu fag ngay taw.
- ⁷ Ay nalo sanya ginan ay namanwan sa sik taw at bale at ngayan Tisyu Ustu, sik taw tagseg Dius. At bale gfataladan taw Udyu at bale fakafulan.
- ⁸ Krispu tagfun taw Udyu at bale fakafulan ay at fagyafunan gafanud sa tam Fun, ay gafanud yangay ngayuk taw Kurintu tagdungungan Pablu, ay nsurung.
- ⁹ Sisad yabi tam Fun naaringang sas Pablu sa sik taginfanan te, Lag kalimu, foyungi, lag o karagang.
- ¹⁰ Aroro au wan tagufud emu. We mafauri emu aroro ngayu tua tagfaning angku ste fag furuan daul.
- ¹¹ Ay Pablu gbanwan sanya sik banwa ay unumk magdanun ay gfoyung Dius at longan.
- ¹² Kaduge Galiun gfunan Akaya fag talun, at ngay taw Udyu masadi nu nanggamat Pablu ay namuba sat tagwabilug at bale.
- ¹³ Ay kafag ngay taw glong te, Kanya ggewan ste fag ngay taw laman gseg Dius tagsaruy Muisis at longan.
- ¹⁴ Pablu ganangaringangun wama, ay Galiun nalong sa sangay taw Udyu te, Nu kanya wa fag taw at nafeasalanay ay at nafauri fia taw Ruma at faugali, nu katanya masine nu gdungugan au ayu.

¹⁵ Ay tuy sa way baliwa ay ngay longan ay ay ngay ngayan signan ayu fag ngay taw Udyu ay sadili faugali. Nu katanya am wan at namasine. Au kwa kasalag sanya baliwa.

¹⁶ Ay kanya naiyan Pablu ay taw Udyu signan tagwabilug at bale.

¹⁷ Ay fagayu taw nagamat Sustenes, tagfunan taw Udyu at bale fakafulan, ay nafalang anya sas day tagwabilug at bale. Ay Galiun wa nasalag anya.

¹⁸ Sanya ginan Pablu gbanwan ngayu yayk menit sis Kurintu, ay abandi naubun at ngay faduksay ay nasakay sa sik sakayan lino tagsabaliwas Siria, gasfuan Prisila ay Akila. Nu ndasug sas furuan Senkrea, kanya nafagud at buk laman gfafasludan sik fatuyanan.

¹⁹ Ay nu ndasug sas Efesu, Pablu naubun dadua ay nasakbo sas taw Udyu at bale fakafulan ay gfadfyamagan sas taw Udyu sanya.

²⁰ Ay at ngay taw Udyu get anya te, Banwani yap ste ngaduge. Ay dewa katanya, Pablu wa kaylat.

²¹ Ay Pablu nu gaubunun wa sanya fag ngay taw, nalong anya te, Kafoli kyay ban stae, tam Dius nu kaylat. Ay Pablu nalo signans Efesu ay nasakay sas sakayan lino.

²² Pablu nu ndasug sas Sesaria, naundaud sas Erusalem ay gfakamatoan at ngay tagafanud sanya, ay nataglayun sas Antiukia sis talun Siria.

²³ Ay Pablu gbanwan yay sirut sanya, ay gdog yay nalo ay nansibo sa tiba tibak furuan sas talun Galasia ay Frigia laman gfaksvn at ngay tagadal at fagafanudun.

²⁴ Ndasug sik taw Udyu sas Efesu, at ngayan Apulus, tagsiginans Aleandria, kanya maksvn at amatanganan ay at fagsafulun sas Dius at longan.

²⁵ E nafoyung anya sa baliwa tam Fun at Ugali, ay maseganama nu garingang ay nu gfoyung at kasakan sa baliwa tam Isus. Dewa katanya Uan yay lang at fagsurungun at fagsafulun.

²⁶ Kanya maseganama nu kamoyung sas taw Udyu at bale fakafulan. Ay Prisila ay Akila nu nadungug, kanya nataban Apulus ay nafayamag fia masine at fagyudun saful sa baliwa tam Dius at dalan fakalangfean.

²⁷ Ay Apulus nu galoun wan sas talun Akaya, at ngay tagafanud sis Efesu nafaksvn at amatanganan ay narirk sa sangay tagadal sis Akaya laman gfasakbo fia anya sat bale. Ay Apulus nu ndasug sanya, gbia at fanggubukun sa sangay taw at nafanud signan Dius at fagmagalangun.

²⁸ At ngay taw Udyu we mafafabalus ya sas Apulus at famabadbabooan sas fagngayuan taw. Siginan Dius at Rirukan nafatuyan wa te, Isus, kanya wan Fagtayukan.

At ngay Nasugu at Fakamulun 19

- ¹ Kaduge Apulus sis Kurintu, Pablu nalo wan sas talun buid ay ndasug sas furuan Efesu. Ay nalag sanya sik ngay tagadal,
- ² ay gintoanya te, O nu nafanud wam sas Isus, o anggan at Masine fag Falad si wa ayu. Ay kanya gbalus te, Duan, wami nasaful te, e Masine fag Falad.
- ³ Ay Pablu ginto te, Nu katanya, daginan way ay fakasurungun. Ay kanya gbalus te, Siginan Uan at fagsurungun.
- ⁴ Ay Pablu glong te, Uan at fagsurungun sik fakatoglagan te, Naubun wam ay asalanan. Ay Uan nalong sa sangay taw Israel te, Afanudi sa ban tagguyan angku fag taw, at masuad te, Isus.
- ⁵ At ngay taw nu nadungug katanya, kanya nsurung te, tam Fun Isus at taw.
- ⁶ Ay Pablu nafatayuk sa kafag ngay taw at daluap, ay at Masine fag Falad antayuk sanya fag ngay taw ay naaringang sa tibak gaban taw at fangaringang ay mafafoyung Dius at longan.
- ⁷ At kaayuan sanya malgau labidua tewak mangama at nafanud.
- ⁸ Pablu nasakbo sanya sas taw Udyu at bale fakafulan ay kayu famiangalay fag menit kaduge tuluk magdanun, maseganama nu gfoying ay gfayamag sa baliwa tam Dius nu gfagtainan.
- ⁹ Ay tibak taw kamaogatun at amatanganan ay wa kaylat gafanud, nu bunway kauri way Isus at Ugali. Aroro katanya, Pablu naubunanya ay nalo wan gadgaloon tibak tagadal, ay kanya gfasigad maful sas Tirano at fagadalan. Ay sanya Pablu nu gfoying kayu menit.
- ¹⁰ Katanya at fakamulun duak banwa, ay fagayu tagbanwan sis talun Asia at taw dewa taw Udyu ay taw Griegu nadungug tam Fun at longan.
- ¹¹ Mabalyanan Pablu at fakamulun signans Dius.
- ¹² Dewa sik fangarus fangenit ay sik ramit lang Pablu at buba kanya nafatayuk sat ngay ke fakasaitun fagayu, ay at fakasaitun anfia wan, ay at ngay mauri fag falad naubun wan sanya ginan fag ngay taw.
- ¹³ Ay sanya e tibak taw Udyu gligungan gfoying ay gaiyan at mauri fag ngay falad. Gfaskud glong sa tam Fun Isus at fagmabalyananun sat kintayuk at mauri fag falad. Glong te, Sas Isus at fagmabalyananun Pablu at fagfoyingun, gsugu au te, Loi wan.
- ¹⁴ Gsud yay Eskeba at baguama fag fitu at fakamulun. Eskeba sik taw Udyu, sik fun tagfon fanggalangun.
- ¹⁵ Ay at mauri fag falad gbalus te, Gtoglag kway Isus ay saful au Pablu, ay sinu am.

¹⁶ Kanya fag mangama ke mauri fag falad natos sanya fag fituk taw ay nababo anya ay nafesugat anya. Kanya gduksun ay glagyut malulasan.

¹⁷ Ay fagayu tagbanwan sis Efesu nadungug, dewa taw Udyu ay taw Griegu. Ay ndasug sik fakalimuun daul sa anya fagayu. Ay nkugat nu gseg tam Fun Isus.

¹⁸ Ay ngayuk tagafanud nafoyung at mauri takatanya fag fakamulun.

¹⁹ Ay at ngay tagagbilug fabnuan nafaful fagayu at ngay fagtapan, ay kanya fagayu nairug sas fagngayuan at daga salubangan. Ay nu natap kanya fagayu, at kaayuan andasug limak safuluk libuk pisu.

²⁰ Nu katanya Dius at longan nrapyag ay ankugat nu mabalyanan daul.

²¹ Nu ntabu wan katanya, Pablu gfasadan galoun sas Erusalem, ay nandalan sas talun Masidunia ay Akaya. Ay glong te, Nu gina kban sanya ginan, glo kyangay sas furuan Ruma.

²² Ay Pablu nafaguna duak taggubuk Timuteu ay Erastu sas Masidunia, ay Pablu gbanwan yay sirut sis Asia.

²³ Ay ginanya yangay fag buknga e ndasug sik awayan aroro sas Isus at Ugali.

²⁴ E sik takawat sanbung ganyang, at ngayan Demetriu. Kanya kawat fagdaranginan sirut signan takatanya fag sanbung, laman sas Artemis, taw Griegu at fagsegan daul. Sanya ginan ngayuk takawat at nabul ramraman.

²⁵ Demetriu gfaful at ngay kaibaman takawat takatanya ay glong te, Ngay ibamam, saful wam te, signan takata tuy fag fakamulun ngayu tam ramraman.

²⁶ Ay nalag wam ay nadungug wam Pablu nagewan ngayuk taw sas furuan Efesu ay sas fagdaul Asia fag talun. Kanya glong te, Taw at naawat fag fagsegan bunwa at matuyan fag fagsegan.

²⁷ Bundi lang taw at fakamulun takalyam, anggan tua at mabalyanan fag fagsegan Artemis at tagbia fag bale takalyam. Nu katanya kalyam tam fagsegan at fagmasineun, talun Asia ay fagdaul daga at fagsegan.

²⁸ Ay kanya nu nadungug, fagayu taw kadotama wa daul ay gfasigad gudguroan te, Mabalyanan Artemis, taw Efesu at fagsegan.

²⁹ Nu katanya kafag awayan anrapygag sas fagdaul furuan. At ngay taw naguyudan duama Gayu ay Aristarku, Pablu at ufud ay fagayu taw nafanlagyuan sas fagaweanan.

³⁰ Pablu kaylat oma glo sas wa taw laman namakamatoan sanya at ngay taw, ay at ngay tagadal nafatawad anya.

³¹ Nasugu yangay tibak fun sirut, Pablu at ngay faduksay, ay maksvn nu glong anya te, Lag yap o fia glo sanya.

³² Fagdaul furuan wa mabayan ya. Tibak taw nu guro nus nga setaw way lang ay tibak taw at uro saman wan, aroro tangayuk taw wa saful at fagmafulun at masuad.

³³ Tibak taw natulud Aleandru sas fagunan ay tiba yak taw gfafaringang anya. Ay Aleandru nayafe sas fagayu taw te, Aragangi laman ro mafafayamag au.

³⁴ Ay fagayu taw nu nasaful te, kanya sik taw Udyu, gasfuan gfanguroan, at kadugean nu guro duak uras te, Mabalyanan Artemis, taw Efesu at fagsegan.

³⁵ Sat fakatabuan, sik tagfakamulun sis fun furuan at bale nafafaragang yay fagayu taw. Nalong te, Ku ngay faduksay, o e taw ste swa daga at yud nasaful furuan daul Efesu tagabilug Artemis at tagbia fag bale ay anggan kafag fagsegan fag gang at kintong signans banwa.

³⁶ Aroro kanya wang ya kafanlong, masine nu karagang wam ay dangay am gabanganan.

³⁷ Tuy fag ngay taw ay nataban wa nanfangkamul signans bale fagnandaranginan, ay wa namalingun tam fagsegan.

³⁸ Demetriu ay at ngay ufud nu e longan mauri sas nus nga sinu, maluangan at bale tagwabilug ay e tagwabilug tam. Sanyai wan kanya nu namaurianan.

³⁹ Nu e fakaylatun yay am gfasine, namasinei sat fagmafulan taw gfaning furuan at faugali.

⁴⁰ Malgau ban e glong antam te, Nasalag am taw Ruma at faugali, aroro we kafanlonganan sa takata tuy fag awayan.

⁴¹ Nu ntabu wan nu garingang, katanya kanya nafauli wan fagayu taw.

At ngay Nasugu at Fakamulun 20

¹ Nu ntabu wan kafag awayan, Pablu nafaful tam Fun at ngay tagadal ay nafabitsug at ngay amatanganan ay glong te, Glo kwan. Ay kanya nalo wan sas Masidunia.

² Ay nansibo sa sangay furuan sanya ay nafabitsug at ngay tagafanud at amatanganan. Ay sanya ginan ndasug wan sas Gresia,

³ ay gbanwan sanya tuluk magdanun. Kanya galoun ma tagsas Sirya ay nadungug te, at ngay taw Udyu namauri anya. Ay nu katanya Pablu namatangan te, Nu kafoli kban sa kways talun Masidunia fag dalan.

⁴ Ay gina glo, tibak taw nangalo anya. Siginans Berea, Supater, Piru at baguama. Siginans Tesalunika, Aristarku ay Segundu, ay Gayu sginans Derbe, ay Timuteu. Ay sginans Asia fag talun, Tikiku ay Trufimu.

⁵ Ay kanya fagayu naguna emi ay gfanya emi sis Truas.

⁶ Ay nasakay ami sas sakayan lino signans Filipus nu nlangfe wan at Tinapay Malafi fag yafun. Ay nu nlangfe limak menit ndasug ami sas Truas, ay gbanwan ami sanya fituk menit.

⁷ Sas Sabadu sad yabi maful ami laman kon tam Fun at Yafun, ay Pablu nu gfoyung sa sangay taw anggan swabilug yabi aroro at amatanganan glo wa ro sbalabag.

⁸ Ay ngayu fag salung sit fagmafulan sit tungud fag salug.

⁹ Ay sik baguama at ngayan Eutiku, malunggung sis fagbanawan. Kanya gatiugun aroro ngaduge Pablu nu gfoyung. Ay gtiug ngabasad ay ntong signans fatuluk salug, ay at ngay taw gina namul, mabulan wan.

¹⁰ Ay Pablu naduksun ay kanya naugwan anya ay glong te, Lag am kalimu, gleleg wan.

¹¹ Ay Pablu gdog yay nasakbo ay glungud tinapay ay kon ay gfataglayun nu gkamatoan at ngay taw anggan anmenit, ay nalo wan.

¹² Ay at ngay faduksay nafauli kafag baguama gleleg wan, ay ansun fia kafag ngay taw.

¹³ Naguna ami nasakay sas sakayan lino tagsas furuan Asun. Sanya nu gfablang ami Pablu, katanya at longan emi aroro at fasadan glo sa sangaba daga.

¹⁴ Ay nu nafablang ami anya sas Asun, kanya nasakay ay gadgaloan ami glo sas Mitilene.

¹⁵ Ay sanya ginan ndasug ami sas day furu Kiyu ay balabag di nadife ami sas Samus, ay nu nlangfe sik menit, ndasug ami sas Miletu.

¹⁶ Aroro Pablu at fasadan te, Kwa nandalan ya Efesu, laman kwa gasalagan sis talun Asia. Aroro kanya gabanganan sas Erusalem laman nangguna tagsis Falimak Safuluk Menit fag yafun.

¹⁷ Gina sis Miletu, Pablu nafaful at ngay tagafanud at ngay fagtainan signans furuan Efesu.

¹⁸ Ay nu ndasug, Pablu nalong anya te, Nasaful wam ku ugali ginau gugat si ayu, signan taguna fag menit nu kadasug au sas talun Asia.

¹⁹ Gfababaun au fia galiasun nu gfaning au tam Fun, dewa au nadalan at mabiat fag maidap aroro taw Udyu at fasadan namauri angku.

²⁰ Ay nasaful yangay am dakwa gadgaragun gfoyung sa ayu nus nge wain at mafagubuk ayu ay gfoyung au ayu sasad fagngayuan ay say ngay bale.

²¹ Ay nafoyung au sas taw Udyu ay sas taw Griegu sa baliwa nu gubun at asalanan sas Dius ay gafanud sa tam Fun Isus.

²² Ay katsi glo kwan sas Erusalem, kata at Masine fag Falad at fakaylatun, ay kwa nasaful takadasug ban sa angku sanya.

²³ Ku fagsafulun lang te, At Masine fag Falad gfoyung wa sangku sas fagayu furuan ku fagnandalanun te, Tagfanya ban angku fakaubungun ay fagidapun.

²⁴ Dewa katanya wa mafanud sa angku ku leleg, laman namatabu au ku fanambagun tam Fun Isus at nafatigwanan sa angku fag fakamulun, nu gfoyung at Masine fag Barita sa baliwa tam Dius at fagmagalangun.

²⁵ Ay saful kwa te, fagayu am ku fagfoyungan sa baliwas Dius nu gfagtainan, wa ban am gdog lumag angku.

²⁶ Matuyan ku foyungan sayu te, Bunwa ku asalanan ya dewa am anfaurianan,

²⁷ aroro dakwa nadgaragun gfoyung sayu fagayu Dius at amatanganan.

²⁸ Dirii ay sadili ay fagayu ay fagalagaun, aroro at Masine fag Falad nafatigwanan wa sayu laman galaga Dius at furuan, at nabayad signan at sadili taguk.

²⁹ Saful kwa te, nu nalo kwa ban, e kadasug ban sayu sik tagfangagat fag idu daul, ay gugatan namabul ay fagalagaun fag ngay tupa.

³⁰ Siginan yangay ayu kasure ban takamuagan fag takamoyung laman tam Fun at ngay tagadal galo anya.

³¹ Nu katanya, mataganani, ay amatangani te, Kaduge tuluk banwa gfoyung au ayu galiasun kayu menit ay yabi.

³² Ay katsi gfatigwanan au ayu sas Dius ay sat longan sa baliwa at fagmagalangun. Kanya wan tagfaksvn ayu ay gfagbilug at mafalghanan sayu ay sas fagayu at ngay nafili.

³³ Kwa nanuran nus nga sinu fag taw at ramraman ay at lanbung.

³⁴ Saful wam te, Nafakamulun kyangay laman grvbvy ku fagayudanun ay anggan ku ngay ibama at fagayudanun.

³⁵ Sas fagayu ku nainlufuyan nafalag au ayu te, masine nu ggubuk at ngay mamomuy, ay gamatangan tam Fun Isus at longan te, Tagfon gtungud yay sik tagbul nu guseganan.

³⁶ Ay nu ntabu wan nu garingang, Pablu gtudan ay gdarangin gasfuan sanya fag ngay taw.

³⁷ Fagayu taw maksvn nu gwayway ay naugwan ay naayuk Pablu.

³⁸ Ay maksvn at fakabaluun aroro Pablu at nalongan te, Wa ban am gdog ya lumag angku. Ay nu ntabu wan, at ngay taw namadasug wa anya sas sakayan lino.

At ngay Nasugu at Fakamulun 21

¹ Ay nu naubun wami kafag ngay taw, gsakay wami sas sakayan lino ay gturunan ami glo tagsas furu Kus. Ay balabag di glo ami sas furu Rudas, ay sanya ginan gtaglayun ami sas furuan Patara.

² Ay natunggu ami sanya sik sakayan lino tagsas Fenesia ay nalin ami sanya ay gtaglayun wami glo.

³ Ay ndasug ami sis aturunan furu Sipre kalibawan sa baliwas fawalan. Gtaglayun ami glao tagsas Siria. Ay glo ami sas Tiru laman namamoto sakayan at famubaun sanya.

⁴ Grvbvy ami at ngay tagadal sanya, ay gbanwan yaymi sanya fituk menit. At Masine fag Falad gfaamatangan sanya fag ngay tagadal ay glong sas Pablu te, Lag yap glo sas Erusalem.

⁵ Ay nu nlangfe sik linggu, nalo wami sanya ginan laman gfataglayun wami glao. Ay sanya at ngay tagadal namosuk emi dewa tama ay at tina ay anggan at ngay sisian. Ay nu ndasug ami sas day furuan, gtudan ami sis tigyanggan dagat ay gdarangin ami sanya, ay glong ami te, Glo wami.

⁶ Ay nu ntabu wan, gsakay wami sas sakayan lino ay at ngay taw gfangulian wan.

⁷ Siginans Tiru fag furuan, gtaglayun ami glao ay ndasug ami sas Tulemaida. Ay gfakamatoan ami sanya fag ngay tagadal ay gtungkud ami sanya mabuktung sik menit.

⁸ Balabag di, glo wami ay ndasug ami sas Sesaria ay gtaglayun ami sas Felipe at bale. Felipe sik tagbuba at Masine fag Barita, ay kanya at sad i at fituk nafili ebi taguna sis Erusalem.

⁹ Ay kanya e unga ufatk diaga kanya tanan wa Dius at taglong.

¹⁰ Ay nu nlangfe tibak menit, andasug sik taglong signans talun Udea at ngayan Agabu.

¹¹ Kanya nanamakbang emi ay gbul Pablu at famutus at fagwan. Ay nasalod at ngay take ay at darafa, ay glong te, At Masine fag Falad glong te, kata ban tuy at ngay taw Udyu sis Erusalem nu gsalod tuy fag famutus at fagwan at tagagbilug ay gfon ban anya sas yud Udyu fag ngay taw.

¹² Ay nu nadungug ami katanya, fagayumi sanya gfainfanyuan glong sas Pablu te, Lag sas Erusalem.

¹³ Ay Pablu gbalus te, Wain ay fagwaywayun. Lag am gfamomuy ku amatanganan. Aroro mafalghanan au nangasiukan ay nangabul sas Erusalem nut fakaylatun wan, aroro sa tam Fun Isus.

¹⁴ Ay nu dwaymi mafafatawad ya anya, nrangang wami. Glong ami te, Kin, faningi tam Fun at fakaylatun.

¹⁵ Ay nu nlangfe tibak menit mafalghanan wami gundaud sas Erusalem.

¹⁶ Ay tibak tagadal signans Sesaria nangufud emi. Namadasug emi sas Mnasun at bale ay sanya nu gtaglayun ami. Mnasun signans Sipre, ay kanya at sadu taguna tam Isus at tagadal.

¹⁷ Nu ndasug ami sas Erusalem, sanya at ngay tagadal guseganan mandi gfasakbo emi sat bale.

¹⁸ Balabag di nangalo ami Pablu ay glo ami sas Santiagu at bale. Ay anggan at bale fakafulan at ngay fagtainan ndasug yangay sanya.

¹⁹ Ay nu ntabu wan nu gkamatoan ami, Pablu gfoyung Dius at ngay fakamulun sas yud Udyu fag ngay taw signan anya.

²⁰ Kafag ngay taw nu nadungug, gseg Dius. Ay kanya glong sas Pablu te, Faduksay, saful wo te, ngayu wa ngayuk taw Udyu tagafanud sas Isus, ay kanya fagayu maseganama nu gfaning Muisis at longan.

²¹ Kanya nadungug te, Gfoyung o unu sas fagayu taw Udyu tagbanwan sas yud Udyu fag ngay taw at furuan te, Ubuni wan Muisis at longan, ay gsalag o unu te, Lag gfae fakatoglagan ay sisian, ay lag gfaning tam faugali.

²² Nataw at masine takafakamulun katsi. Matuyan kanya ro fag ngay taw dumungug te, Ndasug o.

²³ Am fakamulun ro, faningi em longan emu. E ufud ami ste ufatk mangama at ke fatuyanan.

²⁴ Mantaban o anya ay namasine am ay sadili gfaning Muisis at longan. Ay oi wa ro tagbayad sat nafaupo at alfuyu. Nu katanya, fagayu ro taw sumaful te, wa matuyan at ngay nadungug sa baliwa am fakamulun. Kanya ro lumag te, gugali tuo gfaning Muisis at longan.

²⁵ Ay nu sa baliwas yud Udyu fag ngay taw tagafanud, nariruk ami sa anya fagayu te, Lag kon fakonun at nafon sa ways taw at naawat fag fagsegan, ay taguk ay faknul fagalagaun at kinrugut, ay lag gfanugtug ay lag namatugtug.

²⁶ Ay balabag di, Pablu gtaban kafag ngay mangama ay gfasine at sadili gfaning Muisis at longan. Ay nu ntabu wan, Pablu glao sas Dius at tagbia fag bale sas Erusalem laman gfasaful sas tagfon fanggalangun te, kaduge ban nia nu ntabu at fagfasinean ay seduge ban galay at sadu nu gfon at fanggalangun.

²⁷ Nu gakatabuun wan kafag fituk menit, tibak taw Udyu signans Asia fag talun nalag te, Pablu sis Dius at tagbia fag bale. Kafag ngay taw gfadotama at ngay taw ay ggamat Pablu,

²⁸ ay guro te, Em kaiban taw Israel, gubuki emi. Tuy fag mangama tagfoyung sas fagayu taw fag dewa nday fag talun gfauri antam taw Udyu ay Muisis at longan ay Dius at tagbia fag bale. Ay nataban yay yud Udyu fag ngay taw laman gfauri tuy fag masine fag bale.

²⁹ Aroro kanya nalag Pablu sis furuan ginanya fag menit, gudgufudan Trufimu signans Efesu. At amatanganan te, Pablu nataban Trufimu sas Dius at tagbia fag bale.

³⁰ Fagdaul furuan at taw kadotama Pablu, ay at ngay taw nafanlagyuan way lang laman nanggamat Pablu, ay kanya naguyudananya sas day Dius at tagbia fag bale ay gfasakit gdingding at sakbawan.

³¹ Ay kanya fag ngay taw at fasadan namabul wa fia Pablu ay ndasug sik barita sat fun tagfawayan te, fagayu taw sis Erusalem gawayan.

³² Ay kanya masakit nu gtaban tibak tagfawayan ay at ngay fun sirut, ay glagyu sas fagngayuan. Ay at ngay taw nu nalag kafag fun ay at ngay tagfawayan, gfaragang nu gfaragang Pablu.

³³ Kafag fun nkakbang ay nagamat Pablu ay gsugu te, Salodianya duak salambitan. Ay ginto te, Sinu tuy fag taw ay nataw at nafakamulun.

³⁴ Ay saman wa saman kafag ngay taw at ngay uro. Ay aroro katanya way, at fun wa nyamag ay gsugu te, Tabani wa kafag taw sas tagfawayan at bale.

³⁵ Ay kanya nu ndasug sat agdan, at ngay tagfawayan naurugan way lang Pablu aroro at ngay taw at kamaurian gadgagoan namabulanya.

³⁶ Ay ngayuk taw tagguyan Pablu ay guro te, Fabulianya.

³⁷ Nu e ganamasakboun wa Pablu sas tagfawayan at bale, Pablu glong sanya fag fun te, O masine nu gfakamatoan au emu. Ay kafag fun gbalus te, O saful o Griegu fag fangaringang.

³⁸ Nu katanya, o wo wan kafag taw signans Egiptu at nafasigad sik famawayan ebi vtv fag menit ay tagguna ufatk libuk tagafisoan sas talun at yud e taw.

³⁹ Ay Pablu gbalus te, Au sik taw Udyu kway, nsalug au sis Tarsu sis talun Silisia. Siginan au sik fagtoglagun fag furuan daul. Anin ngatu get au emu te, o wa masine nu garingang au sa sangay taw.

⁴⁰ Kafag fun tagfawayan naylat, ay Pablu nlindug sa sik siklang agdan ay gyafe sa sangay taw te, Lag garingang. Ay at ngay taw nu maragangan wan, Pablu gkamatoananya sas Aramaiku fag fangaringang.

At ngay Nasugu at Fakamulun 22

- ¹ Glong te, Ku ngay faduksay ay ku ngay fagtainan. Dungugani angku ku famayamag sayu.
- ² Fagayu taw nu nadungug anya nu garingang sas Aramaiku fag fangaringang, kaugat nu maragangan. Ay Pablu glong te,
- ³ Au sik taw Udyu kway, nsalug au sis Tarsu sis talun Silisia ay angurang au ste sis Erusalem. Ay Gamaliel ku takamoyung, ay nafoyung angku maksvn kata tam katungudan at faugali, ay maseganama nu gfaning au Dius kata ayu fagayu katsi.
- ⁴ Nafauri au ay nafabul au at ngay tagalo Isus at Ugali. Nagamat ay naubung au anya, mangama ay mangena.
- ⁵ Tam tiba tungud fag tagfon fanggalangun ay fagayu tam ngay fagtainan mafafatuyan sanya baliwa. Kanya nafon yay angku sik ngay rirukan laman sa sangay taw Udyu sis Damasku, ay nalo au sanya laman nangamat au ngay tagafanud sanya, ay namuba au ste sas Erusalem, laman namaurianan.
- ⁶ Ebi gina swabilug menit nu munakbang kwan sas Damasku, sik mayamag daul signans banwa masakit ganinag sa ku ligung.
- ⁷ Ay nlub kway lang sas daga ay nadungug au sik aringang glong angku te, Saulu, Saulu, wain am fagfauriun angku.
- ⁸ Ay gbalus au te, Ku Fun, sinu o. Ay glong angku te, Au wan Isus signans Nasaret am fagfauriun.
- ⁹ Ku ngay ibama nalag kafag mayamag ay wa nadungug at aringang sa angku.
- ¹⁰ Ay ginto kyay fia te, Ku Fun, Tain ban ku fakamulun. Ay tam Fun gbalus angku te, Malindugi ay loi wan sas Damasku, ay e gfoyung ban emu fagayu ku nafalghanan am fagnamakamulunun ban.
- ¹¹ Ay dakwa glag aroro nsulo au kafag mayamag daul, ay ku ngay ibama gted ay gtabanan angku sas furuan Damasku.
- ¹² Ay sanya sik taw at ngayan Ananias, matuyan nu gseg Dius gfaning Muisis at longan ay fagayu taw Udyu tagbanwan sanya kaylat anya.
- ¹³ Kanya ndasug sa angku ay malindug sa ku day tigyanan ay glong angku te, Faduksay Saulu, glag wa ro wo. Ay arodi vtv glag kwan ay glag au anya.
- ¹⁴ Ay kanya glong te, Tam katungudan at Dius nafili emu laman nangasaful o at fakaylatun ay manlag o anya, At Matuyan, ay mandungug o at sadili aringang.
- ¹⁵ Aroro tam Fun nafili emu laman gfoyung ban o sas fagayu taw sa baliwa am nalag ay am nadungug.

¹⁶ Ay nataw am fagfanyaun katsi. Agvd, loi wan ay asurungi, ay eti sa tam Fun te, Fegusi ku ngay asalanan.

¹⁷ Nfoli kwan sas Erusalem ay kaduge au gdarangin sis Dius at tagbia fag bale, e taginfanan au,

¹⁸ ay nalag au tam Fun, ay nalong angku te, Masakiti ubuni Erusalem, aroro at ngay taw ste wa kaylat gafanud sa am longan sa baliwa angku.

¹⁹ Ay gbalus au te, Ku Fun, fagayu taw saful wa te, sa sangay taw Udyu at ngay bale fakafulan naubung au ay nafalang au at ngay tagafanud sa emu,

²⁰ ay gina gfabul Esteban, at nafoyung sa baliwa emu, malindug au sanya ay gfadiuganan au, ay at ngay tagfabul nafaulit sa angku at ngay lanbung.

²¹ Ay tam Fun nalong angku te, Loi wan, aroro gsugu au emu sa tangayayu fag talun, sat yud Udyu fag ngay taw.

²² Ste way tsigon kafag ngay taw nu gdungugan Pablu ay gasfuan guro te, Fabuli wa anya. Wa masine nu gleleg yay.

²³ Ay gina guro nafamayabyaban way lang at ngay lanbung ay naukas dafug sat tungud.

²⁴ Tagfawayan at fun daul nasugu te, Tabani anya sa tagfawayan at bale. Ay nasugu yangay te, Falangi ay intoi anya te, Wain tuy fag ngay taw at faguroun ay at fagfauriun emu.

²⁵ Ay nu nasiuk wa anya laman namalang, Pablu glong sa sik tagfawayan at fun sirut at malindug sanya te, Wa gfaning at faugali nu gfalang sik taw Ruma deyud e fagfatuyanan te, e asalanan, o kin.

²⁶ Kafag fun sirut nu nadungug katanya, nalo sat fun daul ay glong te, Tain ro am fakamulun aroro tuy fag taw ang way mangaro taw Ruma.

²⁷ Ay at fun daul ankakbang sas Pablu ay nainto anya te, O sik taw Ruma o. Ay Pablu gbalus te, Sabv.

²⁸ Ay kafag fun glong te, Ngayu ku nabayad laman sik taw Ruma au. Ay Pablu glong te, Sik taw Ruma au signan ngay nu kasalug au.

²⁹ At ngay nanginto anya naubun wa vtv anya ay at fun daul kalimu aroro nasaful te, nafasalod Pablu dewa sik taw Ruma.

³⁰ Balabag di, nafalfas Pablu aroro tagfawayan at fun daul kaylat gyasafulun te, Nataw at longan at ke kalong sas Pablu. Ay kanya nasugu laman gfaful at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay funan, ay sanya ginan nataban Pablu ay nafalindug anya sisad fagngayuan taw at daga salubangan.

At ngay Nasugu at Fakamulun 23

¹ Ay Pablu nadama fiaanya fagayu ay glong te, Ku ngay faduksay, dasug katsi gugali au fia masine sis Dius at daga salubangan ay masine ku amatanganan.

² Ay Ananias, tiba tungud fag tagfon fanggalangun, nasugu sat ngay malindug at munakbang sas Pablu te, Falangi at bibig.

³ Ay Pablu glong te, Dius gafalangun emu, kamatungudun o. Malunggung o sanya laman gfauri angku gfaning tam faugali, ay dewa katanya kamabo o tam faugali, aroro o wa fia at nafafalangan angku.

⁴ Ay at ngay malindug sas day Pablu glong te, Nu katanya nu garingang o, nafauri wo Dius at tiba tungud fag tagfon fanggalangun.

⁵ Ay Pablu gbalus te, Ku ngay faduksay, kwa nasaful te, kanya mangaro at tiba tungud fag tagfon fanggalangun. Aroro nriruk te, Lag am glong at mauri sa ay ngay fun.

⁶ Ay Pablu nu nasaful te, tibak taw tagsanya taw Saduseu ay tiba yangayk taw Mafalayun, mabitsug nu garingang sanya fag ngay funan te, Ku ngay faduksay, au wan sik taw Mafalayun, anggan ku mama taw yangay Mafalayun. Ku fagafauriananun katsi aroro e fagsegun au te, fagayu taw ban dewa nbul, gdog yay gleleg.

⁷ Ay nu ntabu wan Pablu nu garingang katanya, sanya fag ngay taw Mafalayun ay taw Saduseu gbadbaboan ay nu katanya kafag ngay taw nkafud.

⁸ Aroro taw Saduseu wa gafanud te, at ngay kinbul gdog yay ban gleleg, ay wa yangay gafanud te, e tagbarita ay e falad. Ay dewa katanya, taw Mafalayun gafanud tua fagayu takatanya.

⁹ Ay ankaksvn kafag ngay taw at fagudguroanun. Ay tibak taw Mafalayun at tagfoyung Muisis at longan malindug ay gafanud te, Wami e nalag tuy fag taw at asalanan. Malgau sik falad, man nga sik tagbarita at nafakamatoan anya.

¹⁰ Ay nu nkaksvn wan kafag duak gaban nu gbadbaboan, tagfawayan at fun daul kalimu te, kafag ngay taw maradranggutan Pablu. Aroro katanya nafaduksun at ngay tagfawayan laman gago Pablu signan sa ngay taw ay gtabanan sat tagfawayan at bale.

¹¹ Ginanya fag yabi tam Fun malindug sis Pablu at day tigyanan ay glong te, Faksvni am amatanganan. Nus nga setaw yay nu gfoyung o ku longan iste sis furuan Erusalem, katanyai yangay ban am fakamulun sas furuan Ruma.

¹² Balabag di at ngay taw Udyu maful ay masadi nu gfatuyanan te, Ya ban tam nanfangon ay nanginum nu di yakmay tam nafabul Pablu.

¹³ Gtungud yay ufatk safuluk mangama tagfatuyanan katanya.

¹⁴ Ay kanya glo sat ngay fun tagfon fanggalangun ay sas taw Udyu at ngay fagtainan, ay glong te, Maksvn nu gfatuyanan ami te, ya ban mi nanfangon yakmay mi nafabul Pablu.

¹⁵ Ay katsi am ay anggan tam ngay funan eti sa tagfawayan at fun daul te, Dogi yap falfasi Pablu sa ay salubangan kata nu nanginsaful am at matuyan sa baliwa anya, ay mafalghanan ami gfabul anya gina yud andasug ste.

¹⁶ Ay Pablu at mangway nadungug kanya fag fasadan ay glo wa vtv sa sangay tagfawayan at bale ay nafoyung sas Pablu at nadungug.

¹⁷ Ay Pablu guro sik fun sirut ay glong te, Agvd, nangufud yap o tuy fag baguama sa am fun daul. E fagyalongunun sa anya.

¹⁸ Ay kanya nangufud sat fun daul ay kafag fun sirut glong te, Pablu, at maubungan, nasugu angku sa emu laman namadasug au sa emu tuy fag baguama, e fagyalongunun sa emu.

¹⁹ Ay at fun daul gted kafag baguama at take ay gfayayu sirut anya ay ginto te, Nataw am fagyalongunun sa angku.

²⁰ Ay kanya gbalus anya te, Balabag ban tibak taw Udyu nanget sa emu te, Ansadi wami te, falfasi wan Pablu sa em ngay funan at daga salubangan kata nu nanginsaful o at matuyan sa baliwa anya.

²¹ Ay lag o gfandungug at fagetun aroro gtungud yay ufatk safuluk mangama gsuksuan laman gbalabag Pablu. Kanya fag ngay taw nafatuyanan wa te, Ya ban mi nanfangon ay nanginum yakmay ban mi nafabul Pablu. Katsi kafag ngay taw mafalghanan wan ay gfanya am fasadan.

²² Ay at fun glong anya te, Loi wan ay lag glong sas nus nga sinu fag taw te, nafoyung o angku takata tuy.

²³ Tagfawayan at fun daul nauro duak fun sirut ay glong te, Falganani duak sandank tagfawayan gadgaloan fituk safuluk taw mesa gsakay sis kabayu ay duak sandank taw gatulagan, laman glo sas Sesaria katsi ro sisad yabi s'fasiam.

²⁴ Ay falganani sik ngay famuba kabayu Pablu ro at sakayan, laman kalangfe ro gina glo sas fun Feliks.

²⁵ Ay kata tuy at rirukan.

²⁶ Siginan angku Klaudio Lisias, sa emu at matuyan fag fun Feliks, mabayan tuo nangus.

²⁷ Tuy fag mangama tibak taw Udyu nagamat anya ay kaylat wama gfabul anya. Gina gafabulun, nalag au anya gasfuan ku ngay tagfawayan, ay nafalangfe au anya aroro saful au te, kanya sik taw Ruma.

²⁸ Ay nataban au anya sas taw Udyu at ngay funan laman nangasaful au te, nataw at asalanan.

²⁹ Ay nasaful au te, at fantabugan sa anya sa baliwa kafag ngay taw at faugali, ay dewa katanya we asalanan sak gfabul ay man nga gfaubung anya.

³⁰ Ay nadungug au te, e gfasadan ganamabulun anya, ay nu katanya ang kwa vtv nafataban sa emu. Ay nalong au sa tagfantabugan anya te, Sai wa ban emu nu namoyung at longan mauri sa baliwa kafag taw.

³¹ Ay ginanya fag yabi gfaning at suguan, at ngay tagfawayan natabanan Pablu sas furuan Antipatris.

³² Ay sbalabag sirut, at ngay tagsakay sis kabayu gina gtaglayun gadgaloan Pablu, at ngay tagfawayan naubun anya ay nfoli sat bale.

³³ Ay at ngay tagtaban Pablu nu ndasug sas furuan Sesaria, nafosuk at barirukan sas fun Feliks ay nafadasug Pablu sa anya.

³⁴ Ay nu ntabu nu gtap at barirukan, fun Feliks ginto sas Pablu te, Dagingan o fag talun. Nu nasaful te, signans Silisia,

³⁵ glong anya te, Gdungugan kban emu sa baliwa am fagidapun, nu ndasug at ngay tagfantabugan emu. Ay kanya nafaulit Pablu sis Erudes at bale daul.

At ngay Nasugu at Fakamulun 24

¹ Ay nu nlangfe limak menit, Ananias, tiba tungud fag tagfon fanggalangun ndasug sas Sesaria, gadgaloan tibak fagtainan ay sik tagfasine at ngayan Tertulu. Nafoyung sas fun Feliks at longan mauri sa baliwa Pablu.

² Ay nu nauro wa Pablu sas fun Feliks at daga salubangan, Tertulu gfasigad gfoyung sa baliwas Pablu. Glong te, Mafanud daul fag fun Feliks. Aroro sa am fagmafunanun, nadalan ami sik fagmabayanun daul ay anggan nu kasine signan am fagmaseganamaun sa tam talun at fagmasineun.

³ Natoglag ami kanya fagayu sas fagayu furuan, ay gbia em faguseganananun.

⁴ Ay laman wo daul kabala, gfainlukmeanan au glong emu te, dungugani yap sirut em longan.

⁵ Tuy fag mangama kamauri ay kamawayan sa sangay taw Udyu sas fagdaul daga, ay kanya sik tagguna sik gabon at ngayan Nasarenu.

⁶ Kanya gugatan gfauri Dius at tagbia fag bale, ay nu katanya nagamat ami anya. Ay kaylat wama mi gfaurianan anya gfaning em faugali.

⁷ Ay ndasug tagfawayan at fun daul Lisias, ay nafadgagoan emi nabul anya signan em daluap.

⁸ Ay Lisias nasugu emi te, Sai wa ban emu nu namoyung ami em fantabugan sa baliwa anya. Nu ginto ro wo anya, nangasaful ro wo te, Matuyan em longan sa baliwa anya.

⁹ Ay at ngay taw Udyu gfaning Tertulu at longan, ay nafatuyan te, Matuyan katanya fagayu.

¹⁰ Ay fun Feliks gyafe at daluap sas Pablu laman nangaringang, ay Pablu gbalus anya te, Saful kwa te, ngaduge wan nu gfunan o ste fag talun, ay guseganan au gfoyung ku sadili sim daga salubangan.

¹¹ Bunya labi duak menit signan nu kadasug au sas furuan Erusalem laman manseg Dius, kanya ro masakit o gfatuyan.

¹² Nus di sayginan at ngay taw we nalag nu batang au gfabadbaboon sas nus nga sinu fag taw sis Dius at tagbia fag bale, ay kwe gewanan taw laman namawayan sas taw Udyu at ngay bale fakafulan ay fag dewa nday fag fungfung furuan.

¹³ Ay kanya we famatuyan sa emu at ngay fantabugan katsi sa angku at mauri.

¹⁴ Ay dewa katanya, gfoyung au emu te, gseg au em katungudan at Dius, sik tagfaning au Isus at Ugali, kafag ngay taw at nafangayan te, tagsalan. Ay gafanud kyangay fagayu at kinriruk sis Muisis at longan ay sis Dius at ngay taglong at rirukan.

¹⁵ Ku fagsegun kata yangay kafag ngay taw at fagsegun te, fagayu taw ban gdog yay gleleg, at matuyan ay anggan at yud matuyan fag ngay taw.

¹⁶ Aroro katanya kabavn gugatan au gfasine ku amatanganan sas Dius at daga salubangan ay sas fagayu taw.

¹⁷ Ay nu nlangfe ngayuk banwa, anfoli au sas Erusalem laman namosuk fanggubukun sa ku ngay kaiban tagidapan ay laman namon fanggalangun sas Dius.

¹⁸ Gina au gfakamulun katanya, kafag ngay taw glag angku sis Dius at tagbia fag bale, nu ntabu kwan gfaning em faugali sa baliwa nu gfasine em sadili. Alay way at taw sanya ay di e awayan.

¹⁹ Ay sanya yangay tibak taw Udyu signans talun Asia, ay kanya nangus ste yangay laman gfoyung sa emu nus nga setaw at fantabugan sa angku at mauri.

²⁰ Ay tuy wa nangus fag ngay taw tagfoyung nus ngay setaw at nalag ku nafakamulun at mauri gina au malindug sis taw Udyu at ngay funan at daga salubangan.

²¹ Malgau ro, at foyungan te, Gsalan au ebi ku nalong gina au sit ngay daga salubangan, aroro mabitsug au nalong te, Gafanud au te, at ngay kinbul ban gdog yay gleleg, kanya wan fagnafoyungun angku katsi sim daga salubangan.

²² Ay fun Feliks, kasakan at fagsafulun sa baliwa Isus at Ugali, kanya glong sa sangay taw Udyu te, Gfaragang kyap nu gamatangan au sa baliwa emu, ay gfoyung kban ku fasadan nu ndasug ban tagfawayan at fun daul Lisias.

²³ Ay kanya gsugu sa tagfawayan at fun sirut te, Uliti Pablu ay lag daul gfaksvn, ay lag gsalag at ngay fagadgalangan nu nansibo ay nu nanggubuk at fagayudanun.

²⁴ Nu nlangfe tibak menit, fun Feliks ay at tina Drusila sik taw Udyu, ndasug. Ay guro Pablu ay gdungugan at foyungan sa baliwa at fagafanudun sas Fagtayukan Isus.

²⁵ Ay Pablu gfataglayun wa gugat nu gfoyung sa baliwas fagmatuyanun ay nu gfaragang at sadili, ay sa baliwa takadasug ban fag menit Dius nu ginsaful fagayu taw at ngay asalanan. Ay fun Feliks kalimu daul, ay glong sas Pablu te, Sabv yap ro, sanya tsigon. Loi wan ay nu e buknga kyay ban gdog kyay guro emu.

²⁶ Ay malayun kanya nu guro ay gfakamatoan Pablu, aroro gseg te, Pablu namon anya sik salapi.

²⁷ Ay nu nlangfe duak banwa, fun Feliks antubus wan Pursyu Festu. Ay fun Feliks naubun wan Pablu sisad ubung laman gfauseganan ngay taw Udyu.

At ngay Nasugu at Fakamulun 25

¹ Ay fun Festu ndasug sat fagfunanan fag afud talun. Nu nlangfe tuluk menit, kanya gundaud sas Erusalem signans furuan Sesaria.

² Ay at ngay fun tagfon fanggalangun ay tagfangguna taw Udyu gfoyung sa anya at fantabugan sas Pablu.

³ Kafag ngay taw get fia gfainlukmeanan sanya fag fun te, Fafolii Pablu sas Erusalem, aroro kanya kaylat gbalabag Pablu sisad dalan ay namabul.

⁴ Ay Festu gbalus te, Pablu maubungan way sis Sesaria fag furuan, ay glo kban sanya.

⁵ Faaloi wa sa angku tiba at ke fanambagun signan ayu ay sanyai wa ban nu gfoyung am nu matuyan way te, Pablu e nafakamulun mauri.

⁶ Fun Festu nafalangfe yay malgau walu ay safulu tewak menit sis Erusalem ay sanya ginan gtagbung wan kafoli sas furuan Sesaria. Ay balabag di, kanya malunggung laman gfalag te, kanya tagwabilug, ay gsugu te, Tabani stae Pablu.

⁷ Pablu nu ndasug, ngay taw Udyu signans Erusalem gligung anya, ay gfoyung ngayuk mauri at fantabugan sa anya, ay kafag ngay taw we famatuyan.

⁸ Pablu gfoyung at sadili te, Kwe nafamabo taw Udyu at faugali, ay kwe nafakamulun nus nga setaw at mauri sas Dius at tagbia fag bale, ay sas fun Sesar.

⁹ Aroro fun Festu kaylat gfauseganan at ngay taw Udyu, kanya ginto sas Pablu te, O kaylat o glo sas Erusalem laman sanya nu gdungugan au at ngay tagfauri emu.

¹⁰ Ay Pablu gbalus anya te, Katsi ste au malindug sis fun Sesar at bale fagwabilugan, masine nu ste kwan nu e ginsaful te, o e asalanan au. Kwe nafakamulun ngay asalanan sas taw Udyu. Saful wo fia

¹¹ Ay dewa katanya, nu e nafakamulun akway asalanan sak gfaurianan fakabulun, kwa mafamanlonganan ya. Ay nute, nu dway matuyan at fantabugan sa angku, dwa masine nu e gfon angku sa fag ngay taw. Get au te, Nangakbang au sas fun Sesar laman kanya gdungugan ban angku.

¹² Fun Festu nu nanamakamatoan wan sat ngay tagfalu aringang, gbalus Pablu te, Aroro get o te, Nangakbang au sas fun Sesar, lumo wo sas fun Sesar.

¹³ Ay nu nlangfe tibak menit, fun Agripa ay Birinisi ndasug sas furuan Sesaria laman nansibo fun Festu.

¹⁴ Ay ngayuk menit kanya nu sanya, ay fun Festu gfayamag sas fun Agripa at takalong sa baliwas Pablu. Glong te, Iste e mangama fun Feliks e naubun kanya maubungan.

¹⁵ Ay gina au sis Erusalem, at ngay fun tagfon fanggalangun ay taw Udyu at ngay fagtainan nafoyung sa angku at fantabugan sa baliwa kafag taw, aroro kanya kaylat nu gfaurianan au anya sas fakabulun.

¹⁶ Ay glong au sanya fag ngay taw te, Taw Ruma we ugali tagfaurianan sik taw nu dyakmay nanamasalubangan kafag taw sa sangay tagfantabugan sa anya, ay kafag taw nu dyakmay nafoyung at sadili.

¹⁷ Ay kanya fag ngay taw nu maful wa ste, kwa gfangulan ya at buknga, balabag di malunggung au laman gwabilug ay gsugu au laman gfasakbo kafag taw.

¹⁸ Ay at ngay tagfantabugan anya nu gsalubangan wa ngayu, at foyungan sa baliwa Pablu wa kata ku amatanganan.

¹⁹ At ngay fagbadbaboanun mangaro sa baliwa at ngay fagafanudun ay sa baliwa sik taw at ngayan Isus, ay kanya nbul wan ay Pablu gfoyung te, Gleleg yay.

²⁰ Ay kwa saful ku fakamulun, ay nu katanya ginto au anya te, O kaylat o nu sas Erusalem nu e ginsaful te, o e asalanan o.

²¹ Ay Pablu nu get te, Fauliti angku laman ban fun Sesar gdungugan angku, gsugu au te, Uliti yap anya nu dyakmay au namataban anya sas fun Sesar.

²² Ay fun Agripa glong sas fun Festu te, Kaylat kyangay gdungugan kanya fag taw. Ay fun Festu gbalus anya te, Balabag ban dungugani anya.

²³ Balabag di, fun Agripa ay Birinisi ndasug gadgaloan at tagfawayan at tiba tungud fag ngay fun, ay sis furuan daul at ngay ke fanambagun fag ngay taw, ay gsakbo sas fagmafulan fag suluk ay at ngay taw gfauseganany anya. Ay fun Festu gsugu te, Fasakboi Pablu.

²⁴ Ay fun Festu glong te, fun Agripa ay fagayu am tagste, glag wam tuy fag taw. Fagayu taw Udyu sis Erusalem ay sis Sesaria gudguroan get sa angku te, Wami kaylat ya tuy fag taw nu gleleg.

²⁵ Ay kwe nalag kanya at asalanan sak gfaurianan anya sas fakabulun. Ay aroro kanya get te, Nangakbang au sas fun Sesar, nafasadan kwa te, Namalo kwa ban anya sas furuan daul Ruma.

²⁶ Baliwan kya saful ku rirukan ban sas fun Sesar, sa baliwa tuy fag taw. Ay nu katanya nabuba kyay sayu fagayu, kaugat wan sa emu, fun Agripa, laman e fagmarirukun kban nu ntabu tam ginto anya.

²⁷ Aroro ku amatanganan ya masine at nantaban sas fun Sesar sik kinkubung nu dyay nafayamag at ngay fawayan at fantabugan mauri sa anya.

At ngay Nasugu at Fakamulun 26

¹ Ay fun Agripa glong sas Pablu te, Kaylat au nu gfoyung o sa baliwa am sadili. Ay Pablu gyafe at daluap ay gfasigad gfoyung at sadili.

² Glong te, Fun Agripa guseganan au aroro dumungug ro wo ku foyungan sa ku sadili sa baliwa taw Udyu at fantabugan.

³ Aroro saful o fia taw Udyu at faugali ay at fagbadbaboonun. Ay maksvn nu get au sa emu te, dungugani ro angku masine.

⁴ Fagayu taw Udyu saful wan nus nga setaw ku ugali sininan ngay nu sisian au, si ku sadili furuan ay dewa sis Erusalem.

⁵ Ngaduge wa kanya nu saful, kanya wan tagfatuyan nu kaylat di gfoyung te, gina au sik taw Mafalayun, gfaning au em fagafanudun at tiba tungud at maksvn fag afud.

⁶ Ay kanya wan katsi ku fagsteun sim daga salubangan, aroro e fagsegun au sas Dius at fatuyanan sa tam ngay katungudan.

⁷ Ay kanya yangay fag fatuyanan tam katungudan fag labi duak gaban at fagsegun ay maksvn daul kanya nu gseg Dius kayu menit ay yabi. Fun Agripa, kanya yangay at ngay taw Udyu at fagfantabuganun.

⁸ Lag am gamatangan te, Dius wa mafadog ya gleleg at ngay kinbul.

⁹ Ebi taguna fag ngay menit, antuyan kwa te, masine nu gfakamulun au nus nge wain laman gfauri Isus tagsiginans furuan Nasaret.

¹⁰ Ay kanya yangay ku fakamulun sis Erusalem, aroro gfaning au at ngay fun tagfon fanggalangun at fon angku fag fagmabalyananun, ngayu ku naubung Dius at ngay nafili. Ay nu e gfabul, gfadiuganan kyangay.

¹¹ Ay malayun nu gfaidapan au sas fagayu bale fakafulan at taw ay gugatan au gfabulun anya nu glong mauri sas Dius. Ay aroro maksvn nu kadotama au sanya fagayu, gfafalo kwa gfafalo dewa sat ngayayu fag ngay furuan ayu daul laman namaurianan au.

¹² Kanya wan ku fasadan ku fagsauns Damasku gbuba au at ngay fun tagfon fanggalangun at fagmabalyananun ay at suguan.

¹³ Ay ginami sa sangaba dalan, Fagtainan, sis wabilug menit nalag au sik mayamag sginans banwa, amasulo yap tam menit ay nyamag sa ku ligung ay anggan sa ku ngay ibama.

¹⁴ Ay nlub waymi lang sas daga, ay nadungug au sik aringang glong angku sas Aramaiku at fangaringang te, Saulu, Saulu, wain am fagfauriun angku. Ay am sadili yay am fagfauriun kata sik fagalagaun kamabo.

¹⁵ Ay ginto au te, Sinu o, Ku Fun. Ay tam Fun glong te, Au wan Isus am fagfauriun.

¹⁶ Ay katsi, malindug o. Nafalag au sa emu laman gfile au emu sik fagsuguan ay sik tagfoyung sa baliwa am nalag katsi ay ku fagnamalagun yay ban sa emu.

¹⁷ Ay gfalangfe kban emu sginan am ngay kaiban taw Udyu ay sginan at yud Udyu fag ngay taw. Gsugu au emu sanya fag ngay taw,

¹⁸ laman nanluang at ngay mata laman gfafoli sasad mayamag sginan sad madulum ay gfafoli sas Dius sginans Satanas at fagmabalyananun, ay gfalyam au kafag ngay taw at asalanan ay gtap anya te, ku ngay nafili aroro sginan at fagafanudun sa angku.

¹⁹ Aroro katanya, fun Agripa, dakdi nafamabo ku nalag fag taginfanan sginans banwa.

²⁰ Nafoyung au taguna sis Damasku ay sanya ginan sas Erusalem ay sas fagdaul talun Udea ay anggan sat yud Udyu fag ngay taw. Nafoyung au laman sanya at ngay taw gubun wan at asalanan ay kafoli sas Dius ay gfatuyan sginan at ngay fakamulun te, naubun wa at asalanan.

²¹ Aroro katanya ku fagnagamatanun at ngay taw Udyu sis Dius at tagbia fag bale, ay at fasadan namabul angku.

²² Anggan katsi Dius ggubuk angku, ay katanya ku fagmalindugun katsi gfoyung sas fagayu taw dewa sat mabalyanan ay sat yud mabalyanan. Ku foyungan we tiba nu bunway Dius at ngay taglong ay Muisis at longan takadasug ban te,

²³ Fagtayukan nanginkidapanan ay kanya taguna nadog naleleg signan at fagmabulanan, laman gfoyung ay gfayamag fakalangfean sas taw Udyu ay sat yud Udyu fag ngay taw.

²⁴ Gina yay Pablu gfoyung at sadili katanya, fun Festu mabitsug nu garingang te, Nalyam wo am amatanganan. Kaya o yud e amatanganan ya, gsawe wan am fagsafulun.

²⁵ Ay Pablu gbalus te, Fun Festu, wa nalyam ku amatanganan. Ku longan fagayu matuyan ay masine tua.

²⁶ Fun Agripa, maseganama nu gfoyung au emu, aroro nasaful wo fagayu tuy. Antuyan kwa te, nalag o fagayu tuy, aroro we masuksukan.

²⁷ O gafanud wo sas Dius at ngay taglong. Saful kwa te, gafanud wo.

²⁸ Fun Agripa glong sas Pablu te, Katsi sirut fag buknga kaylat o siring nung au gafanud sas Fagtayukan.

²⁹ Pablu gbalus te, Dewa katsi ay ngaduge yay ban, gdarangin au sas Dius te, bundi nangus o lang nu bunway fagayu tagdungug angku katsi kata nangus angku. Ay lag ban am nangasalodan salambitan kata angku.

³⁰ Ay fun Agripa ay fun Festu ay Birinisi namalindug gasfuan at ngay malunggung sanya.

³¹ Ay nu naduksun wan, kanya glodlongan sas galay at sad i te, We nafakamulun nus nga setaw fag mauri sak gfabul ay man nga gfaubung anya.

³² Ay fun Agripa glong sas fun Festu te, Nalfas wa ngvs nu dia mandi kanya glong te, Nangakbang au sas fun Sesar laman gdungugan ban angku.

At ngay Nasugu at Fakamulun 27

¹ Nu e gamatangan te, Falaoi wa emi sas talun Italia, Pablu ay tibak maubungan nafagbilug sas Ulyu, sik fun sirut tagfawayan. At ngay tagfawayan at ngayan te, fun Sesar at gaban.

² Ay nasakay wami sa sik sakayan lino signans furuan Adramitiu, tagsa sangay furuan sis tigyanan dagat sis talun Asia. Nalo ami gadgaloan Aristarku. Aristarku signans furuan Tesalunika sis talun Masidunia.

³ Balabag di ntungkud ami sis furuan Sidun. Ulyu malukme tua sas Pablu ay kanya kaylat Pablu nu nansibo at ngay fagadgalangan laman ggubuk at fagayudanun.

⁴ Ay sanya ginan fag furuan, gfataglayun ami glao, ay ang way mi lang gulitan furu Sipre sas fakamenitan baliwa, aroro tagmara gfablang emi.

⁵ Ay nu ntabu nu gdalanan ami gfafusan talun Silisia ay talun Panfilia sa sangaba tigyanan dagat, ndasug ami sas Mira sis talun Lisia.

⁶ Ay Ulyu nalag sik sakayan lino sginans Aleandria, tagsas Italia fag talun. Ay nasakay wami sanya.

⁷ Ngayuk menit em sakayan nu glo aroro maranan way, ay naidapan mandi mi at nangadasug sas Gnidu. Wami maturunan glao sas wabilug dagat aroro tagmara gfablang way emi. Ay nu katanya gulitan way mi sa sangaba tigyanan dagat sa baliwas furu Kreta sis aturunan furuan Salmun.

⁸ Ay gugatan ami gulitan glao sa sangaba tigyanan lino nangadasug ami sa sik furuan at ngayan te, Masine fag Fakaragangan, munakbang sas furuan daul Lasea.

⁹ Ay nu nlangfe wa ngayuk buknga malimu wa glao, aroro ntabu wan taw Udyu at fagyudun gfangon fag menit fandaranginan. Ay Pablu gfakamatoan sas sakayan at ngay fun ayu sirut.

¹⁰ Glong te, Manga ibamam, tuy nalag kwan gidapan ban tam glao ay maksvn ban takadasug at malimu sa tam sakayan ay sa tam ngay famubaun, ay anggan sa tam leleg.

¹¹ Ay tagfawayan at fun sirut wa gfandungug Pablu at longan, gfandungug way tagfalao ay tagagbilug sakayan at longan.

¹² Ay kanya nalag te, sanya fag buknga wa masine fakatungkudan sakayan laman gfalangfe abagat, ay tangayu baliwa gfasadan laman gtaglayun ami glao, at amatanganan te, bangaran ro manga dumasug ami sas furuan Fenise, ay sanya nu gfalangfe ami abagat. Furuan Fenise sik fakatungkudan ngay sakayan lino sis furu Kreta tagsas indulungan baliwa.

¹³ Ay nu gtagmara siginan baliwas indulungan malukme way lang sirut, at ngay tagfakamulun sis sakayan at amatanganan te, Malgau kanya wan tam fagfanyaun fag masiwang. Ay nu katanya wan, kanya granggut gfabat at famatawad em sakayan ay gfasigad wami glao sa sangaba tigyanan lino sas furu Kreta.

¹⁴ Ay arodi vtv, ndasug sik fulug daul sginans wabilug indulungan ay fakamenitan baliwa.

¹⁵ Ay tagmara nafalang em sakayan. Ay wami masalubang ay nabuban waymi lang sis tagmara.

¹⁶ Ay nabuba emi sa sangaba tigyanan lino sa sik furu at ngayan Kauda, ay nafasakbo ami em sakayan sirut em guyudan sis guyan sakayan daul, dewa ami naidapan.

¹⁷ Ay nu nafabat wami kanya sas sakayan daul, sanya ginan tagfakamulun nasalod sik lubid sa em daga sakayan laman maksvn. Aroro kalimu te, malgau mantungkud ro sasad bangsi lino, kanya nafababa at ramit daul famalao em sakayan ay nafalimus way lang.

¹⁸ Ay balabag di aroro maksvn yay gugat nu gfulug, at ngay tagfakamulun sis sakayan gfasigad gukas at ngay famubaun sasad lino.

¹⁹ Ay sis fatuluk menit, at fagukasun anggan wat fagabilugun sis sakayan, kata ramit ay lubid.

²⁰ Ngayu wak menit nu yud ami glag ya menit ay anggan ngay galeme ay wa karagang nu gfulug gugat ay fagayu mi gafanawa wami tanan te, Wa ban mi nlangfe ya.

²¹ Aroro ngaduge wan sis sakayan at ngay taw nu yud gfangon ya, Pablu nlindug ay garingang te, Manga ibamam, nu nafandungug di am ku longan te, Lag yap ngap tam glelegan signans furu Kreta, satu ro di tam e fagidapun kata tuy.

²² Ay katsi glong au ayu te, Faksvni ay amatanganan aroro fagayu ban tam kalangfe yay tam dewa ban tam sakayan karasras wan.

²³ Aroro aro sad yabi Dius at tagbarita at sad i malindug si ku day tigyanan, Dius ku fagsegan ay ku fagfanigan.

²⁴ Glong angku te, Pablu, lag kalimu. Aroro matuyan wan manalubang o fun Sesar, aroro signan emu, Dius gfalangfe ban fagayu am ufud sis sakayan.

²⁵ Nu katanya, manga ibamam, faksvni ay amatanganan, aroro gafanud au te, kadasug wa fia fagayu kata Dius at longan angku.

²⁶ E gbuba yay ban antam sa sik furu dewa ban tam sakayan nraras wan.

²⁷ Nu swabilug yabi wan at falabi ufatk yabi nu gfulug, kaduge dagat Adriatiku gbuba emi, at ngay tagfakamulun sis sakayan nalag te, munakbang wami sa sik furu.

²⁸ Ay kanya nananginsaful lino ay nalag te, dua yak safuluk dufa at kabasadan ay gfanya yay sirut. Ay arodi vtv nandog yay fia nanginsaful lino ay nalag te, labi lima way langk dufa at kabasadan.

²⁹ Ay aroro kanya kalimu te, mantungkud ami sis wa gang, kanya gfatong at famatawad fag ufatk sanbung daul sa baliwa em sakayan guyan, ay kanbang wami daul nu kamenit.

³⁰ Ay tagfakamulun sis sakayan gamatangan te, Glagyu watam, ay nafatustus at sakayan sirut at tagbuba anya gina fanmasakan, ay gfadian way te, namatong way sanbung sa baliwas sakayan daul at alfuyu.

³¹ Ay Pablu glong sas fun sirut ay sat ngay tagfawayan te, Fagayu taw nu dway ro gugat sis sakayan wa mlangfe.

³² Ay nu katanya at ngay tagfawayan nagufas way lang lubid ay gfabayan way lang at sakayan sirut nu katong sasad lino.

³³ Ay sis daga kamenit sirut, Pablu glong sas fagayu taw te, Fangoni yap newa nu yud am gfangon ya labi ufat wak menit.

³⁴ Ay Pablu gfainlukmeanan glong sas fagayu taw te, Katsi fangoni wan, aroro masine nu gfangon am laman umlangfe yay am. Dewa at sad i ay buk si ay alfuyu di ban kalyam.

³⁵ Ay nu ntabu glong katanya Pablu gbul sik tinapay sis fagayu taw at daga salubangan ay guseganan sas Dius, ay gramyuk at ba tinapay ay gfasigad kon.

³⁶ Ay fagayu taw guseganan fia ay fagayu naon yangay.

³⁷ Ay nu fagayu wami sis sakayan lino duak sandan fituk safulu e unumk taw.

³⁸ Ay fagayu taw nu napsug wan, kanya naukas wa at fare sasad dagat laman ro em sakayan kagan.

³⁹ Ay nu nmenit wan, at ngay tagfakamulun sis sakayan e libanawanen sik talun ay kanya wa gtoglag te, inda fagwaya kafag talun. Ay kanya glag sik gatvng dagat galagnasun, ay nangugatan namadasug sanya em sakayan, nu masine daul.

⁴⁰ Ay kanya gluas at fansalod famatawad fag ngay sanbung ay kanya nafamato wa sis dagat. Ay gbuskad yangay at ngay fansalod famaturunan em sakayan. Ay gfabat at famalao fag ramit sat fagunan laman em sakayan gabuban s'tagmara sa baliwas tigyanan.

⁴¹ Ay em sakayan antungkud sa baliwa at ngababa, ay at alfuyu baliwa ansungkud sis bangsi lino ay wa malo ya. Ay sis faguyanan baliwa nraras wan aroro at kaksvnan wa at lugwak nu gfalang.

⁴² Ay at ngay tagfawayan kaylat wama namabul at ngay maubungan laman ro we glanguy ya ay we glagyu ya.

⁴³ Ay at fun sirut gsalag at ngay tagfawayan, aroro kaylat gfalangfe Pablu. Ay gsugu wa te, Fagayu tagsaful glanguy tosi wan sasad lino ay adasugi sas tigyanan.

⁴⁴ Ay sas fagayu at naubunan nasugu te, Am tiba buli wa balse, ay sa tibak taw glong te, Buli signan tam sakayan at balyu. Ay fagayu mi ndasug yay mi sas tigyanay ay nlangfe ami.

At ngay Nasugu at Fakamulun 28

¹ Ay nu nlangfe wami, nasaful ami te, em fakadasugan sanya mangaro furu Malta.

² Ay sanya at ngay taw malukme mandi sa emi. We gtungud ya at fagmagalangun. Kanya gfe afuy laman ro em fagfangenbungan, aroro ginanya karak ay marios.

³ Ay Pablu nanfamuyutan sarab laman ro at famaigang. Ay nu nafoli wan sasad afuy at ba famaigang, sik dot nalfas signan sad afuy, ay nabarikus way lang Pablu at take.

⁴ Ay at taw sanya nu nalag kafag ule nu mabaringbing sis Pablu take, kanya glodlongan sas galay at sad te, Matuyan wan tuy fag mangama takamabul way taw. Dewa kanya nlangfe yay sis dagat, at matuyan wa gfabayan anya laman wa gleleg ya.

⁵ Ay Pablu nafarikfik way lang sirut ule sasad afuy ay di e ndasug sa anya nus nge wain at mauri.

⁶ Ay kafag ngay taw gfanya anya nu madalusan lang daul ay kabul. Ay dewa ngaduge nu gfanya gugat ay nu nalag te, we kadasug sa anya nus nga setaw at mauri, at amatanganan anbali ay glong te, Kanya ngaro sik dius.

⁷ Ay sanya fag furu at fun at ngayan Publiu, at daga munakbang si em fakadasugan fag talun. Ay kanya guseganan mandi gfasakbo emi sat bale ay gfalag emi at fakesugun. Ay kaduge tuluk menit at betaw ami.

⁸ Ay ginanya fag buknga antunggu Publiu at mama e fakasaitun. Gtaigilidan way gugat sit igyan aroro masugba daul at bilug ay gafanguyas. Ay Pablu gsakbo sat bale ay gdarangin ay gfatayuk at daluap sa anya ay nfia wan.

⁹ Ay aroro katanya at kinfakamulun, fagayu ke fakasaitun sanya fag furu ndasug sas Pablu ay fagayu nfia yangay.

¹⁰ Ay sanya at ngay taw gfauseganan mandi emi ay ngayu at fon emi. Ay nu galoun wami, kanya namuba yay fia nus nge wain em fagayudanun sa em sakayan.

¹¹ Nu nlangfe wa tuluk magdanun, glo wami ay gsakay ami sa sik sakayan lino signans Aleandria fag furuan, ay nlangfe abagat sis Malta. Tuy fag sakayan e awatan sik fafanigan sis fagunan, kata Duak Taw Yabi Gasfuan nu Kasalug.

¹² Ay glo wami sas Sirakusa fag furuan ay gtungkud ami sanya tuluk menit.

¹³ Sanya ginan, glo wami ay ndasug ami sas furuan Regiu. Ay balabag di, tagmara ndasug siginan baliwas indulungan ay sat fadogan fag menit, ndasug ami sas furuan Puteuli.

¹⁴ Ay e ngay tagafanud sanya ay kanya glong emi te, Stei yap am si emi fituk menit. Ay sanya ginan gtaglayun wami glao ay ndasug ami sas furuan Ruma.

¹⁵ Ay sis furuan Ruma at ngay tagafanud nu nadungug te, Kadasug ban mi, kanya glo sas wa ke fungsuan fag bale sas dalan Apia, ay sas Tuluk Bale Fagtaglayunan, laman namablang emi. Ay Pablu nu nalag anya, kanya guseganan sas Dius ay anbitsug at amatanganan.

¹⁶ Nu ndasug ami sas furuan Ruma, sanya at ngay fun kaylat Pablu nu gbanwan sat sadili bale, nus nga nday at fakaylatun, gadgaloan sik tagfawayan tagulit anya.

¹⁷ Nu nlangfe tuluk menit, Pablu gfaful taw Udyu at ngay fun. Ay nu nful wan, Pablu glong sa anya te, Ku ngay faduksay, dewa yud au e nafakamulun nus nge wain tagfauri tam furuan ay tam ngay katungudan at ngay faugali, e nagamat angku sis Erusalem ay gfon angku sas taw Ruma laman gfaurianan angku.

¹⁸ Ay nu ntabu nu gfaurianan angku, kanya kaylat wama gfalfas angku, aroro kwe asalanan sak au gfaurianan sas fakabulun.

¹⁹ Ay dewa katanya at ngay taw Udyu glong te, Deyud. Ay kwe fagmafakamulunun ya nu bunway get laman kakbang sas fun Sesar, dewa yud au e fantabugan tagfauri tam ngay kaiban.

²⁰ Kanya wan ku faguroun ayu, kaylat au gyalagun ay gfakamatoan ayu aroro ku fagmasalodanun fia salambitan aroro sas Fagtayukan, taw Israel at fagfanyaun.

²¹ Ay at ngay taw Udyu gbalus te, Wami batang e dungganan barita sa baliwa emu. Ay wami batang e nalag rirukan siginans talun Udea, ay dewa ste ginan at taw at kindasug siginans furuan Erusalem we nalong mauri sa baliwa emu.

²² Ay dewa katanya, kaylat ami gdungugan nus nga setaw am fagyalongunun, aroro saful wami te, nus nga ndaginan ngayuk taw takauri kafag fagafanudun.

²³ Ay kanya gfile sik menit at fagmafulan ban, ay ngayuk taw at kindasug sas Pablu at bale nu ndasug at nafili fag menit. Ay Pablu gfoying sas fagayu taw siginans balabag anggan nyabi. Ay gfayamag anya sa baliwa tam Dius nu gfagtainan, siginan Muisis at longan ay siginan Dius at ngay taglong at rirukan, ay Pablu gfafayamagun at ngay taw sa baliwas Isus.

²⁴ Ay tiba gafanud tua sas Pablu at foyungan, ay tiba duan.

²⁵ Ay kanya we fagmasadiun sas galay at sad i ay glao wan Pablu nu nalong wan takata tuy fag longan te, Matuyan wan at Masine fag Falad at longan sa ay ngay katungudan signan Isayas, Dius at taglong nu glong te,

²⁶ Dius glong te, Loi wan sanya fag ngay taw ay longi sa anya te, Dewam gdungugan gugat, wam katogdungug ya, ay dewam gugat gdama, wam glag ya.

²⁷ Aroro tuy fag ngay taw we amatanganan, ay kauri wa gdungug, Ay at mata gtipan way. Satu ro nu dyaman katanya, tuy fag ngay taw glag tua ban ay gdungug tua ban ay gtogdungug tua ban, ay kafoli ban sa angku ay namafia kyay ban anya.

²⁸ Aroro fakatanyaun kaylat au nu nasaful am te, tuy fag barita sa baliwa tam Dius nu gfalangfe, ndasug sas yud Udyu fag ngay taw, ay kanya dumungugan.

²⁹ Ay nu ntabu wan Pablu nu garingang, kafag ngay taw Udyu glo wan ay maksvn nu gbadbaboan sas galay at sad i.

³⁰ Pablu nu gbanwan sis furuan Ruma mabuktung duak abagat sit nabayad fag bale ay kaylat mandi gfasakbo sat bale fagayu tagsibo anya.

³¹ Ay fagdaul at amatanganan di e gsalag nu gfoyung sa baliwa tam Dius nu gfagtainan ay sa baliwa tam Fun Isus Fagtayukan.

Ruma

Ruma 1

- ¹ Au, Pablu, Fagtayukan Isus at fagsuguan, nauro laman at nasugu fia ay nafasaman laman nanfamoyung Dius at Masine fag Barita.
- ² At Masine fag Barita kanya wan ebi taguna Dius at nafatuyanan signan at ngay taglong ay nariruk sit ngay Rirukan.
- ³ At Masine fag Barita sa baliwa at Baguama, Isus Fagtayukan tam Fun. Sa baliwa kanya nu nsik taw, kanya signans fun Dabid at kasugfunanan.
- ⁴ Ay sa baliwa at fagmasineun sas fanfalad, kanya nfangayan te, Dius at Baguama signan at mabalyanan fag fakamulun, at masuad, signan at nadogan naleleg signans fagmabulanan.
- ⁵ Siginan anya, Dius nafon angku ku fanambagun laman sik nasugu au aroro sas Fagtayukan, laman nantaban fagayu taw sas fagafanudun ay fagfaningun sa anya.
- ⁶ Anggan am kataip yangay am sat nauro fag ngay furuan laman am wa fia Isus Fagtayukan at taw.
- ⁷ Griruk au sa ayu fagayu sas furuan Ruma, Dius at ngay fakesugun, nauro ayu laman at nafili tuam fia. Sumawa nangus fia ayu fagayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmanabayunan.
- ⁸ Taguna taguna guseganau sas Dius aroro sas Isus Fagtayukan aroro sayu fagayu aroro ay fagafanudun kadungug tua sas fagdaul daga.
- ⁹ Gfaning au Dius sas fagdaul ku fakaylatun nu kamoyung au at Masine fag Barita sa baliwa at Baguama. Ay Dius nasaful wa te, gdarangin au gugat ayu,
- ¹⁰ ay get au te, nu Dius tua at fakaylatun, mansibo kwa ban ayu.
- ¹¹ Aroro kaylat kwa daul gyalagun ayu laman gfon au sayu sik famonun signan at Masine fag Falad laman gfaksvn ayu.
- ¹² Ku longan at masuad te, laman gfadfaksvnan tam tam fagafanudun sas Dius.
- ¹³ Ku ngay faduksay, kaylat au gfasaful sa ayu te, ngayu ginan koma garag galoun sayu. Dewa katanya, dasug katsi e gsalag yay gugat angku. Aroro kaylat au gtaban tibak taw si ayu sas fagafanudun sas Fagtayukan, kata ku fakamulun sa tibak furuan yud Udyu fag ngay taw.
- ¹⁴ E fakamulun kyangay kamoyung sa sangay taw Griegu ay sas yud Griegu fag ngay taw, ay sat ke fagsafulun fag ngay taw ay anggan sat yud e fagsafulun fag ngay taw.

¹⁵ Aroro katanya kaylat kwa yangay daul ganamoyungun at Masine fag Barita sayu sanya sas furuan Ruma.

¹⁶ Dakdi kapla nu gfoyung au at Masine fag Barita sa baliwas Fagtayukan, aroro tuy wan Dius at fagmabalyananun famalangfe fagayu tagafanud, taw Udyu taguna ay anggan at yud Udyu fag ngay taw.

¹⁷ Aroro at Masine fag Barita nafalag te, Dius natap fagayu tagafanud te, kata nu yud e asalanan, signan at fakasigadan anggan sat fakatabuan, kata at kinriruk te, Sik taw at kintap te, kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun, kanya gleleg tua ban.

¹⁸ Dius nafasure at fandotaman signans banwa laman gfaurianan fagayu at takauri Dius ay tagfakamulun at mauri ay tagfalingun at matuyan signan at fagmauriun.

¹⁹ Tam fagsafulan sa baliwas Dius mayamag wan sa kafag ngay taw aroro Dius nafasure wa sa anya.

²⁰ Aroro signan ngay nu kawat tam fagdaul daga, at ngay yud kalag Dius at kaugalian, at masuad te, at yud katabu fag fagmabalyananun ay at fagmadiusun, mayamag wan nu kalag ay ansaful wan signan at ngay awatan. Nu katanya, kafag ngay taw wang ya mafanlonganan.

²¹ Kafag ngay taw dewa saful Dius, kanya wa gseg anya ay wa gfausegananyanya. Nu bunway at amatanganan sa way lang yud e tungkul, ay nafaruman at amatanganan at yud matanganan.

²² Kafag ngay taw glong te, E fagsafulun wami. Dewa katanya, wa matanganan.

²³ Kanya naubun wan nu gseg at yud kabul fag Dius, ay natubus at fagsegan sa sangay fafanigan, takatas taw takabul, ay manuk tungud, ay fagalagaun tagufat at darafa, ay ngay tagalafangan.

²⁴ Nu katanya, Dius nafabaywan kafag ngay taw nu gfakamulun at mauri fag fakaylatun anggan nkuri wa nkuri nu gfakamulun sas asalanan sas galay at sadie.

²⁵ Kanya naubun at matuyan sa baliwas Dius ay at fantubus ang way fakamuagun. Ay kanya gseg ay gfaning Dius at awatan abat ngate, at Takawat. Sa anya tua nangus nu gseg kabavn ban. Katanya wa nangus fia.

²⁶ Aroro katanya, Dius nafabaywan kafag ngay taw nu gfakamulun fagayu at yud masine fag fakaylatun. Anggan mangena naubun at ugali mangena ay mangama at fagmasadiun, sa way at usena at fagnangasadiun.

²⁷ Anggan mangama naubun yangay at ugali mangama ay mangena at fagmasadiun ay ankaksvn wan sat bilug fakaylatun nu mauri sat usama.

Mangama nafakamulun at mapla wa mapla sat usama. Nu katanya, kanya nabul wa faurianan kata at nafakamulun.

²⁸ Dakngani kanya wa kaylat gfauseganan Dius, Dius nafabayan wa kanya fag ngay taw sat mauri fag amatanganan ay sat yud masine fag fakamulun.

²⁹ Kanya at ugali gfaning nusnge wain fag mauri, ay mauri fag algan, ay fagfangalabianun, ay mauri fag amatanganan, ay fagfanganuranun, ay fagfabulun taw, ay fagawayanun, ay fagfandayaun, ay fakasulupun, ay fagfodfoyunganun at fakamulun sas galay at sad i sat mauri,

³⁰ ay faglongun mauri sa baliwa at usama, ay fakadotamaun sas Dius, ay fagyudun masuyu, ay fakamatungudunun, ay fakamaseganamaunun, ay fakawatun at bagu fag fagmauriun, ay fakamaboun at fagtainan,

³¹ ay fagyudun e amatanganan at masine, ay fakamaboun, ay fagyudun kafanyu, ay fagyudun gamatangan sat yud e kwa.

³² Kanya fag ngay taw nasaful oma te, fagayu ban tagfakamulun takatanya Dius gfaurianan bananya fakabulun. Dewa katanya, kanya fag ngay taw gfataglayun yay gugat gfakamulun takatanya fag ngay ugali, ay guseganan way glag tibak taw nu gfakamulun tua takatanya.

Ruma 2

¹ Nu katanya, wo e fanlonganan ya, o fag taw taglong te, am iba e asalanan. Aroro anggan o nu gfakamulun wayo takatanya, gfaurianan way o am sadili. Aroro o taglong te, am iba e asalanan, gfakamulun yangay o takatanya.

² Nasaful watam te, Dius matuyan saful gfauri fagayu taw tagfakamulun takatanya.

³ O nu glong o te, am iba e asalanan, ay nu gfakamulun yangay o takatanya, o nu galga o emu malangfe tua ban o Dius at faurianan.

⁴ O gfae yud o e tungkul sa emu Dius at fagmalukmeun ay at fakesugun ay at fagmagwantaun. O nunda yo nasaful te, Dius at fagmalukmeun tagtaban emu laman gubun o am mauri.

⁵ Ay aroro kamaogatun wayo am alfuyu nu yud o gubun am mauri, nafaugat o nafaksvn at faurianan sa emu, nu nsure ban Dius at fandotaman fag menit nu matuyan nu ginsaful taw at asalanan.

⁶ Ay Dius ban tagfasud fagayu taw kata at nafakamulun.

⁷ Ay Dius gfon ban leleg at yud e fakatabuan kabavn sas fagayu taw tagfakamulun gugat at masine laman grvbvy fagmasineun, ay famauseganan ay leleg at yud e fakatabuan.

⁸ Dewa katanya, Dius ban gbusbus at faurianan siginan at dotama sas taw takamasadiliun ay takamabo at matuyan, ay takaylat gfakamulun sas fagmauriun.

⁹ Ay fagayu taw tagfakamulun at mauri, mul ban fagidapun ay fakabaluun, taw Udyu taguna, ay anggan yud Udyu fag ngay taw.

¹⁰ Ay fagayu taw tagfakamulun at masine, mul tua ban fagmasineun ay famauseganan ay fagmanabayanun, taguna taw Udyu, ay anggan yud Udyu fag ngay taw.

¹¹ Aroro Dius we fagfili taw.

¹² Fagayu taw tagasalanan at yud nasaful Muisis at longan, kamin ban deyud nasaful Muisis at longan. Ay fagayu taw tagasalanan dewa nasaful Muisis at longan, kanya gafaurianan ban kata Muisis at longan.

¹³ Aroro Dius at fagfangayanun te, sik taw at yud e asalanan, bundi tagdungungan lang at longan, nu bunway tagfaning tua.

¹⁴ At yud Udyu fag ngay taw yud nasaful Muisis at longan, ay at fakamulun fagayu nu gfaning tua kata Muisis at longan, wa fagfasafulun ya, deyud nasaful Muisis at longan.

¹⁵ Aroro siginan takatatuy, yud Udyu fag ngay taw nafalag te, siwa at amatanganan nu marirukan Muisis at longan at suguan. Kafag ngay taw wa at amatanganan tagfatuyan, aroro tiba ginan gfoyung anya te, mauri am fakamulun, ay tiba ginan gfoyung te, masine am fakamulun.

¹⁶ Gfaning ku foyungan sa ayu at Masine fag Barita te, ginanya ban fag menit umdasug wa fia Dius at faurianan siginans Fagtayukan Isus sas fagayu taw at masuksukan.

¹⁷ Ay o, nafoyung o te, taw Udyu o, ay gsarig o sas Muisis at longan, ay kamatungudun o am fagmasadiun sas Dius.

¹⁸ Nasaful wo Dius at fakaylatun ay natoglag wo at masine nusnge wain, aroro Muisis at longan nafoyung wa emu.

¹⁹ Ay natuyan wo te, sik tagtabanan o yud glag, ay sik tagdamlag o tagsisad fagmadulumun.

²⁰ Ay sik tagatul o sat yud mamatanganan fag taw, ay sik takamoyung o sat masision yay fag ngay taw at amatanganan, aroro siginan Muisis at longan, nasaful wo fagdaul fagsafulun ay at matuyan.

²¹ Sik takamoyung oma o sa tibak taw, wain am fagyudun gfoyung tua am sadili. Gfoyung o sa tibak taw te, Lag gfangkamul. Ay o, o gfangkamul wayo.

²² Ay gfoyung yangay o te, Lag gfanugtug. Ay o, gfanugtug wayo. Ay o, takauri yud matuyan fag ngay fagsegan, gfangkamul wayo siginan kafag ngay fagsegan at bale fagnandaranganin.

²³ Kamatungudun o gfoyung te, Gfaning au Muisis at longan, dewa katanya, o tibak taw kauri Dius siginan am fakamaboun Muisis at longan.

²⁴ Aroro marirukan wa sas Dius at longan te, Yud Udyu fag ngay taw nafauri Dius aroro sa ayu.

²⁵ E tungkul tua am fakatoglagan nu gfaning tuo kata Muisis at longan, dewa katanya, nu kamabo wayo, kata yay nu yud o e fakatoglagan.

²⁶ Sik taw deyud e fakatoglagan nu gfakamulun tua kata Muisis at longan at suguan, Dius gfangayan tua kanya fag taw te, e fakatoglagan.

²⁷ Nu katanya, at yud e fakatoglagan fag taw tagfaning tua kata Muisis at longan, kanya namoyung ban te, tagasalan wayam. Aroro am at fagfatigwananan Muisis at longan, ay at ke fakatoglagan, kamabo wayam.

²⁸ Aroro sik matuyan fia fag taw Udyu bundi lang takalag. Ay at matuyan fag fakatoglagan bundi lang takalag sit bilug.

²⁹ Sik taw at natubus at amatanganan gfaning at Masine fag Falad at fakaylatun ay bundi tagfaning lang Muisis at longan, kanya wan at matuyan fia fag taw Udyu. Bunwa taw nu bunway Dius tua tagfauseganan kanya fag taw.

Ruma 3

¹ Nataw taw Udyu at fagtungudun yud Udyu fag ngay taw, ay o e tungkul fakatoglagan.

² Ngayu. Taguna, taw Udyu wan at fagfatigwananan Dius at longan.

³ Tibak taw Udyu nu dway matuyan, o gfae yud e tungkul Dius at fagmatuyanun.

⁴ Ida, duan. Dius kabavn matuyan tua, dewa fagayu taw kamuag way. Kata at Rirukan te, Laman matuyan tuo sa am longan, ay mababo tuo nusnga sinu at tagfauri emu.

⁵ Ay tam fagmauriun nu gfatoglag way antam te, Dius matuyan, tain ro tam longan. O glong wa ro tam te, Dius wa matuyan aroro kanya gfaurianan antam. Katanya wan taw at longan gugat.

⁶ Ida, duan. Dius nu dway ntuyan, tain way ban Dius nu gfaurianan fagdaul daga.

⁷ Malgau tibak taw lumong te, Siginan ku fakamuagun gfaugat aktua nu gfauseganan Dius, aroro gfalag au at kamatuyanan. Nu katanya tua, wain Dius at fagfauriananun yay angku.

⁸ O masine glong te, Gfakamulun watam at mauri laman masine ban at fungfung. Tagfauri angku glong te, katanya unu ku foyungan. Matuyan kanya fag ngay taw nu gafaurianan.

⁹ Tain ngaro. O ami fag ngay taw Udyu, o gtungud yay ami yud Udyu fag ngay taw. Duan. Aroro nalong wami te, fagayu taw, dewa taw Udyu ay dewa taw Griegu si ways daga asalanan at fagmabalyananun.

¹⁰ Kata at Rirukan te, We taw masine nus di sadi.

¹¹ We taw saful at matuyan, we taw grvbvy Dius.

¹² Fagayu taw nasaruy dalan. Fagayu taw we yud e mauri. We taw gfakamulun at masine, duan, nusdi sadi.

¹³ At longan mauri tagfadasug taw sas fakabulun, at fanlele taw at fandaya. At lislis kata ule nu maganga,

¹⁴ at bibig mapnu fagmauriun ay at masait fag ngay longan.

¹⁵ Kanya masakit nu gfabul.

¹⁶ Gfarasras ay gfasait nusnga nday nu gloao.

¹⁷ Kanya wa nasaful dalan fagmanabayanun,

¹⁸ ay kanya wa saful kalimu Dius.

¹⁹ Katsi nasaful watam te, nusnga setaw Muisis at longan at foyungan, gfoyung sa sangay taw sis daga Muisis at longan at fagmabalyananun, laman nusnga sinu ban fag taw we fanlonganan ya, ay fagayu taw sas fagdaul daga nanalubang sas Dius.

²⁰ Aroro Dius wa gtap nusnga sinu fag taw te, kata nu yud e asalanan, signan nu gfaning Muisis at longan, aroro Muisis at longan gfasaful sas fagayu taw te, e asalanan.

²¹ Ay katsi Dius nafasure te, setain nu gtap at ngay taw te, kata nu yud e asalanan. Tuy bunwa signan Muisis at longan, dewa Muisis at longan ay Dius at ngay taglong nafatuyan.

²² Dius natap fagayu taw te, kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun sas Isus Fagtayukan, aroro Dius we fagfili taw.

²³ Aroro fagayu taw e asalanan, ay we fagmasineun kata Dius at kamasinean.

²⁴ Ay aroro at fagmagalangun yud e bayad, Dius natap kafag ngay taw te, kata nu yud e asalanan, signan Fagtayukan Isus nu nafalfas anya.

²⁵ Kanya wan Dius at nafalghanan at fanggalangun, laman signan at nabusbusan at taguk gfalyam tam ngay asalanan signan tam fagafanudun sa anya. Dius nafakamulun katanya laman gfalag sas taw at fagmatuyanun,

aroro ebi taguna kanya nafabayan wan fagayu taw nu gasalanan, ay di nafauri anya.

²⁶ Kanya nafakamulun katanya laman gfasaful sas taw at fagmasineun katsi, ay gfasaful yangay te, kanya matuyan nu gtap nusnga sinu tagafanud sas Isus te, kata nu yud e asalanan.

²⁷ Wa tam masine ya kamatungudun. Ay wain. O siginan tam fagfaningun Muisis at longan. Duan. Nu bunway siginan tuas fagafanudun.

²⁸ Aroro saful watam te, sik taw antap te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun, ay saman yay siginan at fagfaningun Muisis at longan.

²⁹ O Dius, taw Udyu way lang at Dius. O nunda bunwa yangay at yud Udyu fag ngay taw at Dius. Sabv, kanya at yud Udyu fag ngay taw yangay at Dius.

³⁰ Sadi way Dius, ay kanya gtap taw Udyu ay anggan yud Udyu fag ngay taw te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun.

³¹ Nu katanya, o gfae yud tam e tungkul Muisis at longan, siginan tam fagafanudun. Anud fia, duan. Nu bunway kaugat nu gfae tungkul tam Muisis at longan.

Ruma 4

¹ Nataw tam longan sa baliwa em katungudan Abrayam.

² Abrayam e fagmafamatungudunun ro nu ntap di ro te, kata nu yud e asalanan aroro siginan at fakamulun. Dewa katanya, we fagmafamatungudunun sas Dius at daga salubangan.

³ Katatuy at Rirukan at longan te, Abrayam gafanud tua sas Dius ay aroro katanya, Dius natap anya te, kata nu yud e asalanan.

⁴ At famayad sa sik tagfakamulun fag taw bunwa sik fon nu bunway nabayad tua at nainlufuyan.

⁵ Dius wa gtap nusnga sinu fag taw te, kata nu yud e asalanan siginan at nakafamulun. Dius gtap tua sik tagasalanan te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun.

⁶ Katanya yangay Fun Dabid at longan nu gfoyung te, Masine sik taw Dius at nafangayan te, yud e asalanan, ay bundi siginan at fakamulun.

⁷ Guseganan kafag ngay taw at asalanan nu nalyam wan, ay at fagmauriun nu ntabun wan.

⁸ Guseganan kafag taw, tam Fun nu ddi gamatangan ya at ngay asalanan.

⁹ O tuy fag fagmasineun sa way lang sat ke fakatoglagan. Bundi. Tuy anggan yangay sat yud e fakatoglagan. Aroro marirukan sas Dius at longan te, Abrayam antap te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun.

¹⁰ Ginain tuy nu kakatanya. O gina yay nu yud e fakatoglagan, o mannga gina e fakatoglagan wan. Gina wa nu yud e fakatoglagan.

¹¹ Kanya at ke fakatoglagan sik famatuyan te, antap te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun gina yud yay e fakatoglagan. Dius at algan laman Abrayam fagayu tagafanud at mama, deyud e fakatoglagan, ay at kintap te, kata nu yud e asalanan siginans fagafanudun sas Dius, dewa yud e fakatoglagan.

¹² Kanya yangay at ngay ke fakatoglagan at mama, ay bundi lang fakatoglagan, nu bunway gafanud yangay kata tam katungudan Abrayam nu gafanud, dewa ginanya ye fakatoglagan.

¹³ At fatuyanan sas Abrayam ay sat ngay kadagdagan te, magbilug ban fagdaul daga, kanya bunwa siginan at nafanigan Muisis at longan nu bunway siginan tua nu ntap te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun.

¹⁴ Sik taw nu nangagbilug Dius at fatuyanan nu siginan way at fagfaningun Muisis at longan, we tungkul at fagafanudun ay Dius at fatuyanan wa yangay e tungkul.

¹⁵ Ay Muisis at longan tagfosuk Dius at fandotaman. Nu dway e Rirukan, wa yangay e fakamaboun.

¹⁶ Nu katanya, magbilug tam Dius at fatuyanan siginan tam fagafanudun, laman Dius mon at nafatuyanan aroro at kamagalangan, sas fagayu Abrayam at ngay sugfun. At fatuyanan bundi lang sa sangay tagfaning Muisis at longan, nu bunway anggan tua sas fagayu tagafanud kata Abrayam. Aroro fagayu tam, tam mama Abrayam.

¹⁷ Anriruk wa te, nafangayan ayu emu te, o wan ngayu ngayuk taw at mama. Kanya fag fatuyanan masine sas Dius, aroro Abrayam gafanud sa anya. Dius tagfaleleg at ngay kinbul, ay takawat nusnge wain siginan at yud kalag.

¹⁸ Dewa yud e fagsegun ya te, e unga yay ban, dewa katanya, Abrayam gafanud yay te, Au wa ban ngayu ngayuk taw at mama. Kata at longan sa anya te, Kayu bans galeme am ngay sugfun fia.

¹⁹ Abrayam di nmomuy at fagafanudun dewa gamatangan te, Kata wa nu nbul at bilug aroro kanya at kamafuaman sik sandan wak banwa, ay sarokta Sara nlangfe wa at fangungan.

²⁰ Kanya wa nadgaragun Dius at fatuyanan, nu bunway kaugat yay nu nkaksvn at fagafanudun ay gseg Dius.

²¹ Ay kanya ntuyan te, Dius mafafasludan at fatuyanan.

²² Nu katanya, Dius natap anya te, kata nu yud e asalanan.

²³ At longan te, Antap te, kata nu yud e asalanan, bundi lang sia,

²⁴ nu bunway anggan tua itam. Antap yangay tam kata nu yud tam e asalanan, nu gafanud tua tam sas Dius, at nafadog gleleg Isus tam Fun signinan at fagmabulanan.

²⁵ Dius nafafabul anya aroro sa tam ngay asalanan, ay nafadog yay fia gleleg anya laman gtap antam kata nu yud tam e asalanan.

Ruma 5

¹ Nu katanya, dakngani antap watam kata nu yud tam e asalanan signans fagafanudun, e fagmanabayunun watam sas Dius signinan tam Fun Isus Fagtayukan.

² Aroro signinan anya nabul watam tuy fag fanggalangun ay guseganan tam aroro e fagsegun tam te, ang ban tam namaudgufudan sas Dius sat fagmasineun.

³ Bundi lang katanya, nu bunway guseganan yangay tam dewa tam gidapan, aroro saful watam te, nu gidapun tam, kananad tam gagwanta,

⁴ ay nu gagwanta tam, kaksvn tam, ay nu nkaksvn tam, e fagsegun tam.

⁵ Ay di ban umfangulan tam fagsegun aroro Dius at fakesugun siwa tam basad taw signinan at nafonan antam at Masine fag Falad.

⁶ Ebi gina tam mamomuy yay, Fagtayukan nbul sit kasakan fag buknga laman sa sangay tagasalanan.

⁷ Dewa may ro e manangabul aroro sa sik taw matuyan, malgau sik taw e manamaskud nangabul aroro sa sik taw masine.

⁸ Ay dewa katanya, Fagtayukan anbul aroro sa antam dewa tam sik tagasalanan yay. Katanya Dius nu nafalag at fakesugun sa antam.

⁹ Nu katanya, dakngani antap watam kata nu yud tam e asalanan signinan at taguk nu nbusbus, kaugat ban Fagtayukan nu namalangfe antam signinan Dius at fandotaman.

¹⁰ Ebi dan tam Dius at ngay fawayan ay katsi ansadi watam sas Dius signinan at Baguama at nabulanan. Dakngani ansadi watam sa anya, kaugat wa ban nu kalangfe tam signinan at Baguama at leleg.

¹¹ Bundi lang katanya, nu bunway guseganan tam sas Dius aroro at nafakamulun signinan tam Fun Isus Fagtayukan. Signinan anya, nsadi watam sas Dius.

¹² Asalanan ndasug ste swa daga signinan sadik taw, ay asalanan nafadasug fakabulun. Ay nu katanya, fakabulun anrapyg sas fagayu taw aroro fagayu taw e asalanan.

¹³ Asalanan ste wa gugat swa daga dewa yud andasug Muisis at longan. Dewa katanya, nu dway ro e suguan, wa ro kasaful te, e asalanan.

¹⁴ Dewa katanya, fakabulun e fagmabalyananun yay gugat signans Adan anggan Muisis, deyud taw at asalanan kata Adan at fakamaboun. Adan sik fagfaninan takadasug yay ban, at masuad Fagtayukan.

¹⁵ Saman Dius at fagmagalangun ay Adan at fakamaboun. Ngayuk taw nbul signan sadik taw at nafamaboan, ay kaugat wan Isus Fagtayukan nu nafadasug Dius at fanggalangun sas ngayuk taw.

¹⁶ Ay saman Dius at fanggalangun ay Adan at asalanan at fungfung. Aroro sadik wayk asalanan nabuba faurianan. Ay dewa katanya, signan Dius at fanggalangun, ngayuk taw ntap te, kata nu yud e asalanan, dewa ngayuk asalanan.

¹⁷ Fakabulun at fagmabalyananun gfunan sas fagayu taw signan sadik taw at asalanan. Ay kaugat tua ban fia nu gleleg tam aroro signan sik taw, Isus Fagtayukan. Gleleg wa ban tam fia nu nabul tam Dius at fanggalangun ay nu ntap tua tam kata nu yud tam e asalanan.

¹⁸ Nu katanya, signan sik taw at asalanan, andasug faurianan sas fagayu taw. Katanya yangay, signan sik taw at masine fag fakamulun, andasug fangalfasan ay matuyan fag leleg sas fagayu taw.

¹⁹ Fagayu taw antap te, tagasalanan, signan sadik taw at nafamaboan. Katanya yangay signan sadik taw at nafaninan Dius, fagayu taw umtap te, kata nu yud e asalanan.

²⁰ Muisis at longan andasug laman gfasaful sa antam te, kabalyanan nia asalanan. Dewa katanya, nusnga setaw asalanan nu nkayu, kaugat wan Dius at fanggalangun nu nkayu.

²¹ Nu katanya, asalanan gfunan sas fagayu taw ay nafadasug anya sas fakabulun. Ay signan Dius at fagmagalangun, kanya mantap fagayu taw te, kata nu yud e asalanan ay gfadasug anya sas leleg at yud e fakatabuan signan tam Fun Isus Fagtayukan.

Ruma 6

¹ Nu katanya, nataw tam longan. O namataglayun tam gasalanan laman Dius at fanggalangun umkayu.

² Ida, deyud. Nbul watam sas asalanan. Nu katanya, lag tam gtaglayun ya sas asalanan.

³ O nunda wam nasaful te, fagayu tam at kinsurung aroro masadi watam sas Fagtayukan Isus, ansadi yangay tam nsurung sat fakabulun.

⁴ Nsurung tam kata nu e nanamoli antam gasfuan anya nu nbul, laman nusnga setaw Dius at fagmabalyanan nu nafaleleg Fagtayukan signans fagmabulanan, katanya yangay manangugali tam sat bagu fag ugali.

⁵ Aroro nu nsadi tam sa anya sat fakabulun, anud fia umsadi tua tam sa anya sat nadogan gleleg.

⁶ Saful watam te, tam dan fag ugali nrabing sas fasulungan kayu nasfuan Fagtayukan, laman nanfamin tam dan fag ugali, ay laman wa ban tam gafagsuguhan ya asalanan.

⁷ Aroro sik taw at kinbul wan, nalfas wan signan asalanan at fagmabalyananun.

⁸ Ay dakngani nbul watam gasfuan Fagtayukan, gafanud watam te, gleleg yangay ban tam gasfuan anya.

⁹ Aroro saful watam te, Fagtayukan wa ban kabul ya kabavn aroro kanya nadog wa gleleg signans fagmabulanan. Fakabulun we fagmabalyananun ya sa anya.

¹⁰ Gina kanya nbul, kanya sayginan way nbul aroro sas asalanan, ay katsi gleleg laman gfauseganan Dius.

¹¹ Katanya yangay, tapi ay sadili te, nbul wam sas asalanan at fagmabalyananun, ay gleleg wam laman gfauseganan Dius signan ay fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.

¹² Nu katanya, lag am gfagbilugan ya asalanan say takabul fag bilug, laman diam gafagsuguhan ya gfaning ay bilug at fakaylatun.

¹³ Lag am gfon ay bilug at ngay afud sas asalanan laman gfakamulun at mauri, nu bunway foni ay sadili sas Dius aroro kanya nafadog yay gleleg ayu signans fagmabulanan. Ay foni ay bilug at ngay afud sas Dius, ay ugalii kata sik ngay taw at nadog wa naleleg signans fagmabulanan.

¹⁴ Aroro asalanan wa mafunan ya ayu, aroro wa ban am gafaurianan ya Muisis at longan, nu bunway Dius nafalag wa at fagmagalangun sa ayu.

¹⁵ Nu katanya, nataw tam fagnamakamulunun. O nangasalanan tam aroro wa ban tam gafaurianan ya Muisis at longan, nu bunway Dius nafalag at fagmagalangun sa antam. Ida, deyud.

¹⁶ Nasaful wam te, nu gfaning am nusnga sinu laman at fagsuguan am, gafagsuguhan wam fia ay fagfanigan, dewa fagfaningun asalanan tagfosuk ayu sas fakabulun, ay dewa fagfaningun Dius, kanya at fungfung antap tuam te, kata nu yud am e asalanan.

¹⁷ Guseganan au sas Dius te, ebi dewam dan gafagsuguhan asalanan, katsi gfaning tuam sas fagdaul ay amatanganan sat foyungan ku nafatigwanan sa ayu.

¹⁸ Nalfas wam signans asalanan, ay katsi gafagsuguanan wam fagmasineun.

¹⁹ Gfoyung au ayu at masakit katogdungug fag foyungan, aroro ya maksvn ay amatanganan. Ebi nafon am ay bilug at ngay afud laman gafagsuguanan am fagmasuyaun ay fagmaurun takaksvn wa kaksvn. Ay katsi katanyai yangay foni ay bilug at ngay afud laman gafagsuguanan am fagmaniseun laman am wan Dius at fagagbilugun fag ngay taw.

²⁰ Ginam ebi gafagsuguanan yay asalanan, wam gagbilugan fagmasineun.

²¹ Wam e nabul ebi signan ay fakaplaun katsi fag ngay fakamulun. At ngay takatanya at fungfung saways fakabulun.

²² Ay katsi nalfas wam signans asalanan, ay Dius wam at ngay fagsuguan. Ay nabul am leleg fia ay nafatigwanan sas Dius, ay aroro katanya e leleg tuam fia at yud e fakatabuan.

²³ Aroro asalanan at famayad, fakabulun, ay dewa katanya, Dius at famonun leleg at yud e fakatabuan signan Fagtayukan Isus tam Fun.

Ruma 7

¹ Ku ngay faduksay, o nunda wam NASAFUL te, sik suguan gagbilug taw kaduge kafag taw gleleg. Griruk au sa ayu tagsaful Muisis at longan at ugali.

² Tuy sik faydayuanan. Gfaning tam faugali, sik mangena kaduge at tama gleleg, kanya masadi sa anya. Ay dewa katanya, at tama nu nbul wan, kafag mangena nalfas wan signan at faugali sat ke tama baliwa.

³ At masuad, kafag mangena namatugtug way nu namadgaloan way sa tibak mangama kaduge at tama gleleg yay. Ay at tama nu nbul wan, kanya nalfas wan signan kanya fag suguan. Kanya dewa nafangindugan wan sa tibak mangama, wa nanfamatugtug ya.

⁴ Ay katanya yangay am, ku ngay faduksay. Siginan Fagtayukan at nabulan, kata nu nbul wam sa baliwas Muisis at longan, laman manangalo am Fagtayukan at nadogan gleleg, laman e tungkul tuam sas Dius.

⁵ Ebi gina yay tam gfaning tam bilug at fakaylatun, tam mauri fag fakaylatun at kinfulo signans Muisis at longan gfakamulun si tam bilug at ngay afud, ay gtaban antam sas fakabulun.

⁶ Dewa katanya, katsi nalfas watam signans Muisis at longan, ay nbul watam sa tam asalanan tagfagsuguan gugat antam. Nu katanya, katsi e bagu watam fag ugali signan at Masine fag Falad ay watam gfaning ya at dan fag ugali kata at Rirukan.

⁷ Nataw yay tam longan. O at masuad Muisis yay at Longan asalanan at fakasigadan. Ida, duan. Dewa katanya, nu dway ro e Rirukan, kwa ro nasaful

te, e asalanan. Muisis at longan nu dway nalong te, Lag gfangalabian, kwa ro nasaful fagfanganbianun.

⁸ Ay aroro sas Muisis at longan, asalanan nafulo ku amatanganan sas fagayu dalan fagfanganbianun, aroro nu dway ro e Rirukan, asalanan wa ro e fagmabalyananun.

⁹ Ebi taguna, gleleg au gina yud e Rirukan, dewa katanya gina au nasaful at suguan, asalanan gleleg si angku, ay au nbul kwan.

¹⁰ Kanya yangay fag suguan satu tagfon angku leleg, abat ngate gfon leleg, nafon angku fakabulun.

¹¹ Aroro asalanan nke buknga signan kafag suguan ay nadaya angku. Ay asalanan nafabul angku signan kanya fag suguan.

¹² Muisis at longan anggan at ngay suguan we malong, ay matuyan ay masine.

¹³ O at masuad at masine tagtaban yay angku sas fakabulun, Ida duan. Asalanan at nafabul angku signan at masine, laman namalag sangku asalanan at kaugalian. Nu katanya, Muisis at longan nafatuyan te, kamauri nia asalanan.

¹⁴ Nasaful watam te, Dius at longan masine, ay dewa katanya, mauri kwa mauri, ay nafagsuguanan au asalanan.

¹⁵ Dakwa nasaful ku fakamulun. Aroro kwa mafakamulun ku fakaylatun fag fakamulun. Ku fakamulun ku fakauriun way fag fakamulun.

¹⁶ Katsi nu gfakamulun kway ku fagyudun kaylat fag fakamulun, at masuad gafanud au te, masine Muisis at longan.

¹⁷ Nu katanya, bunwa au at tagfakamulun katanya, nu bunway asalanan tagbanwan si angku.

¹⁸ Nasaful kwa te, we masine ya tagbanwan si ku kaugalian. Dewa au kaylat wa daul namakamulun at masine, kwa mafafakamulun.

¹⁹ Kwa mafafakamulun at masine fagayu nusnge wain ku fakaylatun ku fakamulun. At mauri way ku fagyudun kaylat, kanya way ku fakamulun.

²⁰ Nu gfakamulun kway ku fagyudun kaylat gfakamulun, bunwa au ya tagfakamulun katanya, nu bunway asalanan way at tagbanwan si angku.

²¹ Nu katanya, katatuy ku nalag fag fagmabalyananun tagfakamulun si angku. Nu kaylat au gyafakamulunun at masine, munakbang gugat si angku fagmauriun.

²² Sas fagdaul ku basad taw guseganan au sas Dius at longan.

²³ Dewa katanya, e nalag kyay tibak fagmabalyananun si ku bilug, ay kanya gfabadbaboan ku amatanganan. Aroro katanya nafagsuguhan au asalanan at fagmabalyananun tagfakamulun si ku bilug at ngay afud.

²⁴ Mafanyuan kwa mafanyuan. Sinu ban manga tagfalangfe angku tuy fag bilug tagfadasug angku sas fakabulun.

²⁵ Guseganan au sas Dius, kanya nafalangfe wa angku, signan tam Fun Isus Fagtayukan. Katatuy ku kayaunanan. Sa ku amatanganan gfaning au Dius at ngay suguan, ay ku bilug gfaning asalanan at suguan.

Ruma 8

¹ Nu katanya, at kinsadi sas Fagtayukan Isus wa ban gafaurianan ya.

² Siginan at Masine fag Falad at fagmabalyananun, kanya wan tagfaleleg angku sa tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus, kanya nafalfas angku signans asalanan ay fakabulun at fagmabalyananun.

³ Dius nafakamulun Muisis at longan fagyudun makatu aroro Muisis at longan anmomuy signan taw at asalanan. Dius nasugu at Baguama kata sik taw tagasalanan, laman sik fanggalangun, aroro sa tam asalanan. At fagnafasteun wa swa daga kanya nafoyung te, mauri way taw at asalanan.

⁴ Dius nafakamulun katanya laman namafafasludan tam Muisis at longan at ngay suguan, itam at yud gfaning tam bilug at fakaylatun, nu bunway tagfaning at Masine fag Falad.

⁵ At ngay tagfaning at bilug at fakaylatun, kanya at amatanganan sa way gugat baliwa at sadili. Ay at ngay tagfaning at Masine fag Falad, kanya gamatanganan tua gugat sat Masine fag Falad at fakaylatun.

⁶ At tagamatangan gugat sa baliwa at bilug at fakaylatun, at fungfung ban saways fakabulun. Ay tagamatangan tua gugat sat Masine fag Falad baliwa, kanya e leleg tua ban ay fagmanabayananun.

⁷ Tagamatangan gugat sa baliwa at bilug at fakaylatun, gfawayan Dius. Wa kaylat gfaning Dius at longan, ay wa makatu gfaning.

⁸ At ngay tagfaning at bilug at fakaylatun wa mafauseganan Dius.

⁹ Ay dewa katanya am, wam gfaning ya ay bilug at fakaylatun, nu bunway gfaning tuam at Masine fag Falad, Dius at Masine fag Falad nu anud tua gbanwan si ayu. Ay Fagtayukan at Masine fag Falad nu dway gbanwan sas nusnga sinu fag taw, kanya bunwa Fagtayukan at taw.

¹⁰ Ay dewa katanya, Fagtayukan nu si tua ayu, ay bilug dewa nbul aroro sa ay asalanan, at Masine fag Falad tagfaleleg ayu aroro antap tuam te, kata nu yud am e asalanan.

¹¹ At nafaleleg Isus Fagtayukan fag Falad signan at fagmabulanan, kanya nu gbanwan tua si ayu, namaleleg yangay ban ay ngay bilug takabul, signan at Masine fag Falad tagbanwan si ayu.

¹² Nu katanya, ku ngay faduksay, ang tam e masine fag fakamulun, bundi tagfaning tam bilug at fakaylatun.

¹³ Aroro nu gfaning wayam ay bilug at fakaylatun, kabul ban am. Ay dewa katanya, nu gfabul tuam ay bilug at fakaylatun signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun, gleleg tua ban am.

¹⁴ Fagayu at Masine fag Falad at nataban, kanya wan Dius at ngay unga.

¹⁵ Aroro Dius at nafon ayu fag Falad, wam namagsuguunan ayu sas fakalimuun, nu bunway nafon tua ayu at Masine fag Falad at nafangayan ayu te, At unga. Ay at Masine fag Falad nafon antam at fagmasineun guro sas Dius te, Mama, ku Mama.

¹⁶ At Masine fag Falad gfatuyan sa antam te, itam wan Dius at ngay unga.

¹⁷ Dakngani Dius tua tam at ngay unga, nangagbilug yangay ban tam Dius at nafalghanan sat ngay taw, ay gfasfuan Fagtayukan nangagbilug tam at nafalghanan sa anya. Aroro nu gagwantan tua tam tam fagidapun gfasfuan anya, gfasfuan yangay ban tam anya namul at fagmasineun.

¹⁸ Nu gamatangan au, tam ngay fagidapun katsi di tam mafaladlabian sa takasure ban sa antam fag fagmasineun.

¹⁹ Fagayu at awatan gfanya ay kaylat wa daul gyalagun Dius nu gfasure te, sinu fia at ngay unga.

²⁰ Fagayu at awatan nafayud e tungkul, bunwa aroro katanya at fakaylatun, nu bunway signan Dius at fakaylatun laman e fagsegun yay te,

²¹ at awatan yangay umkalfas ban signans fagafagsuguunanun sas fakadanun. Nu katanya at awatan nangae afud yangay ban at masine fag fangalfasan Dius at nafon sat ngay unga.

²² Aroro saful tam te, Dius at awatan gugatan ginkidapanan dasug katsi, kata sik mangena nu gfasalug.

²³ Bundi lang kanya nu bunway anggan tua itam at nabul at Masine fag Falad, kanya Dius at taguna at nafon santam, gugatan tam kaduge tam gfanya Dius nu gtap antam te, at unga, at masuad te, nu gfalangfe tam ngay bilug.

²⁴ Siginan takatanya fag fagsegun nlangfe watam. Dewa katanya, tam fagsegun bunwa fagsegun ya nu nalag watam tam fagfanyaun. Aroro sinu fag taw tagfanya nu nalag wan.

²⁵ Ay nu gfanya tua tam tam nayud yay nalag, gugatan yay tam gugat gfanya.

²⁶ At Masine fag Falad ggubuk yangay antam sa tam fagmamomuyun. Ya tam saful fia gdarangin at kasakan fag darangin, dewa katanya, at Masine yangay fag Falad tagfaman antam gdarangin sas Dius, ay ginas tam fagyudun makatu garingang.

²⁷ Ay Dius, kanya tagsaful taw at amatanganan, kanya nasaful nusnga setaw at Masine fag Falad at amatanganan, aroro at Masine fag Falad tagfaman at ngay nafili gdarangin, gfaning Dius at fakaylatun.

²⁸ Ay nasaful watam te, fagayu nusnge wain Dius gfakamulun tua gugat sat masine sat ngay takesuganya, at masuad, at ngay nauro gfaning at algan.

²⁹ Dius at nafili fag ngay taw signans fakasigadan, kanya yangay at nafalghanan laman namaning at Baguama, laman at Baguama wan kafag ngay tagfaduksayan at kaka.

³⁰ Ay Dius nauro at ngay nafalghanan. Ay kanya nafangayan at ngay nauro te, kata nu yud e asalanan. Ay kanya nafon at fagmasineun sat ngay nafangayan te, kata nu yud e asalanan.

³¹ Nataw yay tam longan sa takatanya fagayu. Dius nu siwa antam, sinu at mafababaoan antam.

³² Kanya di nadgaragun gfon at Baguama sas fakabulun, nu bunway nafon tua sa antam. Ay nu katanya o nunda wa ban gfon antam fagayu nusnge wain, gasfuan at Baguama.

³³ Sinu at mananlong sas Dius at ngay nafili te, e asalanan. Dius wan at nafangayan wa kafag ngay taw te, kata nu yud e asalanan.

³⁴ Nu katanya, sinu ya at mafafauri antam. Bundi Fagtayukan Isus at kinbul ay nadog yay naleleg. Kanya malunggung sis Dius at siun, ay tagfaman yangay antam gdarangin.

³⁵ Sinu at mafasaruayan antam signan Fagtayukan at fakesugun. O famaskud, ay fagidapun, ay faurianan, ay fanlunus, ay fagyudun e lanbung, ay fagmalimun ay fakabulun. O kanya fagayu mafasaruayan antam.

³⁶ At Rirukan glong te, Aroro sayu fagngabak menit si wamis fakabulun. Antap wami kata sik fagfabulun fag ngay tupa.

³⁷ Duan. Fagayu tuy makatu way tam gbabo aroro signan at takesug antam.

³⁸ Aroro natuyan kwa te, dewa fakabulun, ay leleg, ay ngay tagbarita, ay ngay funan sas fanfalad, ay katsi fia fag buknga, ay at ngay takadasug yay ban, ay at ngay mabalyanan,

³⁹ ay tagsis tungud, ay tagsis daga daga, ay fagayu awatan wa ban mafasaruayan antam signan Dius at fakesugun at nafalag antam signans Fagtayukan Isus tam Fun.

Ruma 9

- ¹ Matuyan ku longan. Fagtayukan nalag wan. Kwa kamuag. Ku amatanganan gfatuyan sa angku gfaning at Masine fag Falad te,
- ² kabalu au daul ay gamatangan au gugat.
- ³ Ku fakaylatun ngvs aui wa tagafaurianan ay takasaruayan signans Fagtayukan, nu nlangfe tua ban ngap ku ngay kafaduksayan, ku ngay kaiban.
- ⁴ Kanya fag ngay taw, taw Israel, ay Dius nafangayan kafag ngay taw te, Ku unga, ay nafonanya sik fagmasineun, ay at ngay namasadian, ay nafonanya Muisis at longan, ay at matuyan fia nu gseg, ay at ngay fatuyanan.
- ⁵ At kafufuaman Dius at mabalyanan fag ngay taw, at gfaning ste swa daga fag bilug, Fagtayukan taw Israel at kasugfunanan. Segi tam tiba tungud fag Dius kabavn ban. Katanya wa fia.
- ⁶ Anud, Dius at longan di nfangulan. Aroro bunwa fagayu Israel at kadagdaganan Dius at filian fag furuan.
- ⁷ Ay bunwa fagayu Abrayam at sugfun at kintap te, At unga, nu bunway Dius nalong wa sas Abrayam te, Takatap ban fia am sugfun tagsiginan way lang bans Isak.
- ⁸ At masuad te, bunwa at kinsalug lang Abrayam at unga at kintap te, Dius at unga, nu bunway at kinsalug laman gfafasludan Dius at fatuyanan takatap te, Abrayam at sugfun.
- ⁹ Aroro katatuy Dius ebi at fatuyanan te, Kafoli kban kata yay ban fia katsi fag buknga, ay Sara ban gfasalug sik munama.
- ¹⁰ Bundi lang kanya, nu bunway sad i way Rebeka at sisian fagdua at mama, kanya em mangaguyang Isak.
- ¹¹ Dius nafalag te, at algan wa gbadbalian nu gfilli at sisian, ay di gfaning taw at nafakamulun, nu bunway gfaning kanya at taguro at taw. Nu katanya, gina yud yay ansalug kafag duksay, ay gina yud yay e nafakamulun dewa masine ay mauri,
- ¹² Dius nalong sas Rebeka te, Ay faglon ban namaning at ngenge.
- ¹³ Kata at Rirukan te, Nesug au Akub ay nkuri kway Isaw.
- ¹⁴ Nu katanya, nataw tam longan. O glong tam te, Dius wa matuyan. Ida, duan.
- ¹⁵ Aroro Dius nalong sas Muisis te, Kafanyu au ku fakaylatun kafanyu. Ay nanggubuk au ku fakaylatun ggubuk.
- ¹⁶ Nu katanya, Dius at algan bundi signan taw at fakaylatun ay at fakamulun, nu bunway Dius tua at fakafanyuun.

¹⁷ Ay at Rirukan glong sas taw Egiptu at fun te, Naawat au emu sik fun laman gfalag kban signan emu ku fagmabalyananun, ay laman gfadungug sas fagdaul daga at taw sa baliwa angku.

¹⁸ Nu katanya, Dius kafanyu tua at fakaylatun kafanyu, ay gfaugat at amatanganan at fakaylatun gfaugat.

¹⁹ Am at sadi nanlong ban am angku te, Wain yay Dius at fagfayudun yay taw. Sinu at mafababaoan Dius at fakaylatun.

²⁰ Ay sinu o, sik taw lang, tagbalus katanya sas Dius. O at awatan malong sat takawatanya te, wain am fagnawatun angku katatuy.

²¹ O nunda at takawat tikung wa masine kawat sik mafanud fagsuadan ay sik yud mafanud fag fagsuadan signan sik mafabilugan fag lutuk.

²² Katanya yangay Dius at nafakamulun. Dius kaylat gfalag at dotama ay gfatoglag at fagmabalyananun. Ay kanya nagwantan yay sas fagdaul at fangagwanta sat fagnamauriun fag ngay taw at fagnamaminun ban.

²³ Kanya nafakamulun katanya laman gfalag sas taw at yud e gfasud at fagmabalyananun sat fakesugun fag ngay taw signan ebi taguna at nafalghanan sat fagmasineun.

²⁴ Itam fag ngay taw Dius at nauro bundi lang signan sangay taw Udyu, nu bunway signan yangay at yud Udyu fag ngay taw.

²⁵ Katatuy at longan sas Useas at Rirukan te, Ebi ku dan yud furuan gfangayan kban te, Ku furuan, Ay ku dan fagyudun kesug, gfangayan kban te, Ku fakesugun.

²⁶ Ay, Sanya mandi fag talun Dius nu nalong ebi te, Bunwa am ku furuan, kanya gfangayan bananya te, Tagleleg fag Dius at ngay sisian.

²⁷ Ay katatuy yangay maksvn Isayas at foyungan sa baliwas taw Israel. At kayuan dewa kayus lagnas sis tigyanan dagat nu katap, alay wa ban sirut at kumlangfe.

²⁸ Aroro masakit ban tam Fun nu namafasludan at faurianan sas fagdaul daga at taw.

²⁹ Ay Isayas at naguna yangay nafoyung te, Tam tiba tungud at mabalyanan fag Fun nu dway nafae sawad ya sirut antam fag kadagdagan, satu ro kata watam fias furuan Suduma, ay kata yangay ro tam fias furuan Gumura.

³⁰ Nu katanya, nataw tam longan. Katatuy. At yud Udyu fag ngay taw at yud naugatan gtap at sadili te, kata nu yud e asalanan, antap tua te, kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun.

³¹ Ay dewa katanya, taw Israel at naugatan nangatap te, kata nu yud e asalanan signan nu gfaning at faugali, nfangulan way.

³² Ay wain. Aroro kanya at fagugatanun nangatap te, kata nu yud e asalanan bunwa signans fagafanudun nu bunway signan way at sadili fakamulun. Ay kanya antaid sas famataid fag gang.

³³ Kata at Rirukan te, Damai, nafoli au sis swa taw Udyu sik fakataidan fag gang, ay sik gang daul tagfalub ban ngay taw. Ay nusnga sinu tagafanud sa anya di ban umfangulan.

Ruma 10

¹ Ku ngay faduksay, at maksvn ku fakaylatun ay ku darangin sas Dius te, laman umlangfe ban nangus ngay taw Israel.

² Gfatuyan au te, kanya maseganama nu gfaning Dius, ay dewa katanya, at fagmaseganamaun bunwa signan at matuyan fag fagsafulun.

³ Aroro wa nasaful te, setain Dius nu gtap sik taw te, kata nu yud e asalanan. Ay kanya naugatan sat sadili balyawvtan ay wa nafaning Dius at balyawvtan.

⁴ Fagtayukan nafae yud e tungkul ya Muisis at longan laman fagayu tagafanud sa anya manangatap te, kata nu yud e asalanan.

⁵ Katatuy Muisis at nariruk sa baliwa nu katap te, kata nu yud e asalanan signan nu gfaning at Longan. Nusnga sinu fag taw tagfakamulun kata at Longan at suguan, kanya gleleg tua ban.

⁶ Dewa katanya, katatuy yangay at longan sa baliwa nu katap te, kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun. Lag o glong sam sadili te, Sinu ban tagsas banwa, at masuad te, laman namatustus o Fagtayukan ste swa daga.

⁷ Ay lag o yangay glong te, Sinu ban tagsas ngabasad wa ngabasad fag Iusung, at masuad te, laman namul o Fagtayukan signans fagmabulanan.

⁸ Nu bunway katatuy way at longan, Munakbang wa si emu Dius at longan, si wa am bibig ay si wa am basad taw. Kanya wan at longan em foyungan sa baliwa nu gafanud au anya.

⁹ Aroro nu nafoyung tuo te, Isus tam Fun, ay nu gafanud tuo sas fagdaul am amatanganan te, Dius nafadog yay naleleg anya, umlangfe wo.

¹⁰ Aroro sik taw gafanud tua, ay nu katanya katap te, kata sik taw yud e asalanan, ay gfoyung tua at fagafanudun, ay nu katanya umlangfe tua ban.

¹¹ At Rirukan nafoyung te, Nusnga sinu tagafanud sa anya di ban umfangulan.

¹² Taw Udyu ay anggan taw Griegu we fagsamanun. Sadi way fagayu taw at Fun. Kanya wan at tagfon fagmaramramanun sas fagayu taguro sa anya.

¹³ Aroro at Rirukan nafoyung wa te, Nusnga sinu taguro sa tam Fun umlangfe tua ban.

¹⁴ Dowa katanya, setain ro at ngay taw at yud gafanud sa tam Fun nu guro sa anya. Ay tain ro kanya nu gafanud nu dyay batang gdungug sa baliwa anya. Ay tain ro kanya nu gdungug nu dway e nanfamoyung.

¹⁵ Ay tain ro nu mananfamoyung nusnga sinu fag taw nu dway e gsugu anya. Kata at Rirukan te, At kasine sik taw at darafa nu nalo laman namoyung at Masine fag Barita.

¹⁶ Dowa katanya, bunwa fagayu taw Israel at nafanud sat Masine fag Barita. Katatuy Isayas at longan te, Em Fun, sinu at nafanud sa em foyungan.

¹⁷ Nu katanya, tam fagafanudun signan tam nadungug, ay tam fagdungugan signan Fagtayukan at longan.

¹⁸ Tuy at sadu ku into. O nunda kanya fag ngay taw Israel ya nadungug Dius at longan? Sabv, kafag ngay taw nadungug wan. Aroro at Rirukan nalong te, Andasug wan sas fagayu talun kafag ngay taw at aringang, at foyungan nrappyag sas fagdaul daga.

¹⁹ Tuy ya at sadu ku into. O nunda taw Israel wa natogdungug? Ebi taguna, Muisis nabalus ste te, Gfalabian kban ayu sa sik ngay taw at yud inngayan te, Dius at furuan, ay gfadotaman kban ayu signan sik yud e fagsafulun fag furuan.

²⁰ Ay Isayas wa gfangalimu nu gfoying Dius at longan te, Sik ngay taw yud grvbvy angku nalag oma angku, Nafalagan koma ku sadili sa sik ngay taw yud gfanginto ya te, dada o.

²¹ Ay kanya nalong sa baliwas taw Israel te, Fagngabak menit guro au sa sik takamabo ay sa sik takamaogatun fag furuan.

Ruma 11

¹ Katatuy ku fagintoun te, O Dius naiyan at furuan taw Israel? Bundi. Anggan au taw Israel kyangay, signan Abrayam at kadagdaganan ay katap kyangay Benamin at kasugfunanan.

² Dius wa naiyan at furuan at nafili wan signan ngay sfakasigadan. O nunda yam nasaful at longan sis Rirukan sa baliwas Elias. Kanya gdarangin sas Dius aroro taw Israel at fakamulun.

³ Nalong te, Ku Fun, kanya fag ngay taw nafabul wan am ngay taglong ay narasras wan at ngay fagfonan emu ngay fanggalangun. Au way lang at sawad, ay sarokta kanya fag ngay taw kaylat yay fia gyafabulun angku.

⁴ Dowa katanya, setain Dius at famalus. Nafasawad kyay 7,000k mangama at yud gseg Baal.

⁵ Ay katanya yangay anggan katsi fia, aroro Dius at kamagalangan, e sawad yay at ngay nafamili dasug katsi.

⁶ Dakngani Dius nafili kafag ngay taw aroro at fagmagalangun, kanya bunwa signinan taw at fakamulun. Aroro Dius nu nafili taw signinan taw way at fakamulun, wa ro kangayan te, Dius at fagmagalangun.

⁷ Setain katsi. Taw Israel wa nalag at fagrvbvyun. Dius way lang at ngay nafili at nalag at fagrvbvyun. Ay sat dayu baliwa kamaogatun way at alfuyu.

⁸ At Rirukan nafoyung te, Dius nafon sanya fag ngay taw sik fantiugun daul, laman at mata wa glag, ay at talinga wa nadungug, dasug katsi fag ngay buknga.

⁹ Ay Dabid nalong yangay te, Kafag ngay taw at falganan fag ngay fakonun ngayu umkata wa nangus fia sik litag ay sik sangdaw sanya fag ngay taw, laman kanya umtong ay umdasug sas faurianan.

¹⁰ Kafag ngay taw ban nangus at mata fagumlikbug wa fia laman wa ban glag ya, ay fagumbarukung wa nangus fia kafag ngay taw at guyuy sas fagidapun fagngabak buknga.

¹¹ O at masuad, taw Israel at nataidan, o nafaurianan wa fia. Ida, duan. Ay signinan at fakamaboun, andasug fakalangfean sas yud Israel fag ngay taw, ay nu katanya, taw Israel galabian anya.

¹² Taw Israel at nafamaboan at masuad ngayuk fanggubukun sas fagdaul daga at ngay taw. Ay kafag ngay taw at nafangulanan nafadasug ngayuk fanggubukun sat yud Israel fag ngay taw. Kaugat wa ban nu gfadasug fanggubukun, taw Israel at kaayuan nu nfoli di ban sas Dius.

¹³ Nu saman ayu yud Udyu fag ngay taw, katatuy ku longan sa ayu. Dakngani sik nasugu au sas yud Udyu fag ngay taw, gfae masuad au ku fakamulun.

¹⁴ Bangaran ban manga gfalabian kyay ku kaiban taw Udyu, laman ban kanya tiba umlangfe yay.

¹⁵ Dius at fagnaiyanun taw Udyu, at masuad namasadi fagdaul daga at ngay taw sas Dius. Nu katanya, kaugat yay ban Dius nu kaylat kafag ngay taw, kata nu nafon leleg sat mabulan.

¹⁶ Taguna fag afud tinapay nu gfon wa sas Dius, fagdaul tinapay anfon yangay. Ay sik fun kayu at lalid nu gfon way sas Dius, anggan fagayu at ngay sanga anfon tua.

¹⁷ Am at yud Udyu fag ngay taw kata wayam sik malyaman fag fun at ngay sanga at kinsugfun sat matuyan fia fag fun kayu. Nafaungbus ayu tibak sanga at kingatvng. Aroro katanya e tungkul am sanya ginan fag kayu at lalid.

¹⁸ Ay dangay am kamatungudun at ngay matuyan fag sanga. Nu nafamatungudun wayam, amatangani te, bunwam tagfaleleg at lalid, nu bunway at lalid tua tagfaleleg ayu.

¹⁹ Malong wam te, Ngatvng tibak sanga laman nangasugfun au.

²⁰ Anud kanya. Kanya ngatvng aroro kanya we fagafanudun, ay nu am man, ansugfun am aroro gafanud wam. Dowa katanya, dangay am kamatungudun, nu bunway alimui tua.

²¹ Dius ro nu nagatvng way at matuyan fag ngay sanga, anggan ro ayu magatvng wan.

²² Fakatanyaun, nalag watam Dius at fakesugun, ay at kaksvnan. Kanya maksvn nu gfaurianan sik tagasalanan, dewa katanya, kesug tua ayu, nu gbanwan tuam fia sat fakesugun. Ay nu dway katanya ay fakamulun, anggan ban ayu ggatvng wan.

²³ Ay nu sa man baliwas taw Udyu, nu gubun at fagyudun gafanud, kanya gdog yay kasugfun sat fun. Aroro Dius makatu yay gdog gfasugfun.

²⁴ Ay am at dan malyaman fag fun kayu at sanga. Am nu nsugfun tuam sat matuyan fia fag fun, dewa yud kata at fun kayu at ugali, kaugat Dius nu mafasugfun at matuyan fia fag ngay sanga at kingatvng.

²⁵ Ku ngay faduksay, ku fakaylatun asafuli tuy fag masuksukan at masuad, laman di am kamatungudun. Taw Israel at fagnafamaogatunun at amatanganan wa ban glugo. Tuy ban at kadugean anggan fagayu yud Udyu fag ngay taw at kaayuan umkakbang sas Dius.

²⁶ Ay nu katanya, taw Israel fagayu umlangfe ban, kata at Rirukan te, Kadasug ban at Tagfalangfe signans furuan Erusalem, kanya ban tagfalyam taw Israel at fagmauriun.

²⁷ Kanya ku fatuyanan fia sanya fag ngay taw, nu nafalyam kwa ban at ngay asalanan.

²⁸ Taw Israel wa kaylat at Masine fag Barita, ay nu katanya kanya Dius at ngay fawayan. Nu katanya e tungkul am, am at yud Udyu fag ngay taw. Dewa katanya, nu sa man baliwa Dius nu gfilli, Dius kesug taw Israel aroro sa at ngay kafufuaman.

²⁹ Aroro Dius di gbadbalian at amatanganan sa baliwa nu gfon ay nu gfilli.

³⁰ Dan am kamabo Dius, ay dewa katanya katsi, kanya kafanyu tua ayu aroro signinan taw Israel at nafamaboan.

³¹ Katanya yangay, aroro Dius nafanyu ayu, taw Israel kamabo anya, laman kanya namul yangay ban Dius at fakafanyuun.

³² Aroro kata wa Dius nafaubung fagayu taw sas fakamaboun, laman namalag at fakafanyuun sa anya fagayu.

³³ At kaksvnan Dius at fagmagalangun ay at fagmamatangananun ay at fagsafulun. We taw nasaful Dius nu gfilli, ay we taw matogdungug at ngay balyawvtan.

³⁴ Sinu tagsaful tam Dius at amatanganan Ay sinu at mafalu anya.

³⁵ Ay sinu at mafafon sas Dius nusnge wain laman Dius gfasud anya.

³⁶ Aroro fagayu nusnge wain ankawat wan signan anya, ay anya wan fagayu nusnge wain. Si wa anya famauseganan kabavn, katanya wa fia.

Ruma 12

¹ Nu katanya, ku ngay faduksay, aroro Dius kafanyu antam, maksvn nu get au sa ayu te, foni ay bilug sas Dius sik tagleleg fag fanggalangun, mafalghanay ay tagfauseganan sa anya. Katatuy at matuyan nu gseg am Dius.

² Lag am gfaning fagdaul daga at ugali, nu bunway asamani way ay tubusi ay amatanganan laman sumaful am te, tain Dius at fakaylatun, at masuad te, tain at masine, ay tagfauseganan fia anya, ay at matuyan fia.

³ Aroro Dius at tiba tungud at fon angku fag fagmasineun, glong au ayu fagayu te, lag am gamatanganan te, Gtungud yaymi em iba, kanya nu dway matuyan, nu bunway amatangani at matuyan fia ay kayaunanan kata ay fagafanudun Dius at nafon galay am at sadi.

⁴ Tam bilug ngayu at afud, ay wa gsud gsud at fakamulun galay at sadi.

⁵ Katanya yangay, itam dewa tam ngayu, sadu way tam bilug sa tam fagmasadiun sas Fagtayukan. Ay galay tam at sadu masadi tam sa tam usa.

⁶ Dakngani saman wa saman at fon sas galay antam at sadu, gfaning Dius at nafon antam, at masine kanya nu gagbilug tam. Dius at nafon antam fagmakuun nu sik tagfoyung at longan, foyungi kata tam fagafanudun.

⁷ At nafon antam fag fagmakuun nu sik taggubuk watam, gubuki wa fia. Tam fagmakuun tam nabul nu sik tagfoyung watam, famoyungi wa fia.

⁸ Ay nu sik tagfaksvn watam tibak taw at amatanganan tam nabul, faksvni wa fia. Tam nabul nu sik takamon watam, famoni sas fagdaul tam fagmakuun. Nu sik funan watam tam nabul fag fanambagun, ugatani wa fia funani. Ay nu sik takafanyu watam tam nabul fag fanambagun, afanyui fia useganani.

⁹ Matuyani fia ay fakesugun. Aurii at mauri, ay esugi at masine.

¹⁰ Edkesugani kata nu anud am fia duksay. Nu masuyu am, fakatvngvdi yap ay iba nu masuyu.

¹¹ Lag kamomuy nu bunway maseganamai tua nu gfaning am tam Fun sas fagdaul ay basad.

¹² Useganani aroro ang am e fagsegun. Ay agwantani tua ay fagidapun. Ay kabavn darangini.

¹³ Gubuki tua Dius at ngay taw at ke fagayudanun. Kabavn mafalganani nung am gfasakbo ay betaw at yud e fagtaglayunan.

¹⁴ Darangini te, Dius tagfon at masine sa sangay tagfakamulun sa ayu at mauri. Darangini ay lag am gfauri anya.

¹⁵ Ataipi useganani gasfuan at ngay taguseganan, ay ataipi yangay waywayi gasfuan at ngay tagwayway.

¹⁶ Am ugalii tua manabayan sas galay am at sadi. Lag am kamatungudun nu bunway fadkaylatani tua dewa tagafalingunan fag ngay taw. Lag am gamatangan te, Ami amamatanganan yap mi em ngay iba.

¹⁷ Lag am gfasud at mauri tagfakamulun sa ayu at mauri. Ugatani ugalii at tagfauseganan sas fagayu taw.

¹⁸ Manabayani tua sas fagayu taw kafanud ay fagmakanun.

¹⁹ Ku ngay fakesugun, lag am gfasud ya tagfauri ayu, nu bunway fabayani wa Dius tagfasud tagfauri ayu. Aroro katatuy at Rirukan te, Tam Fun nalong te, Au wa ban tagfasud, ay au wa ban tagfafoli.

²⁰ Abat ngate am gfasud, kata yangay tuy at Rirukan te, Ay fawayan nu kalunus way, fafangoni, ay nu kadanum way, fainumi. Nu katanya tua ay fakamulun, gfaplan am anya.

²¹ Dangay am gababawan at mauri, nu bunway baboi tua at mauri signan at masine.

Ruma 13

¹ Fagayu taw faningi tua tam ngay fun ste swa daga. Aroro we fun at mabalyanan nu dway signans Dius. Dius at nafili at ngay ke fagmabalyananun.

² Nu katanya, at takamabo tam ngay fun, kanya kamabo Dius at ngay nafili ke fanambagun. Ay nusnga sinu takamabo gfaurianan ban.

³ Aroro at taw nu masine fia at fakamulun we fakalimuun at ngay fun. Tagfakamulun at mauri at ke fakalimuun at fun. O kaylat o laman di o e fakalimuun sa tam ngay funan. Sabv. Fakamuluni at masine ay kanya gfauseganan emu.

⁴ Aroro tam ngay fun ste swa daga Dius at ngay fagsuguan laman sam fagmasineun. Dewa katanya, nu gafakamulunun wayo at mauri, alimui tua, aroro kanya anud e fagmabalyananun wa fia, ay kanya Dius at fagsuguan laman gfaurianan sa tagfakamulun at mauri.

⁵ Nu katanya, at masine nu gfaning tua tam tam ngay fun ste swa daga. At masuad di tam lang gsaruy Dius at fandotaman nu bunway aroro saful watam te, katanya tua at matuyan.

⁶ Katanya yangay at masuad ay fagfonun sa tam ngay fun sik famayad. Aroro tam ngay fun ste swa daga, kanya Dius at ngay fagsuguan nu gfakamulun tua kata at fanambagun.

⁷ Foni sas galay at sad i nusnga seyu ay fagfonun. Bayadi nung way tam e fagbayadan. Suyui nusnga sinu tam fagsuyuun. Fauseganani sas nusnga sinu tam fagfauseganananun.

⁸ Lag am e bedan sas nusnga sinu fag taw. Ay bedan ang yakman edkesugani. Aroro takesug tiba gfaning Muisis at longan.

⁹ At ngay suguan te, lag gfanugtug, ay lag namatugtug, ay lag gfabul, ay lag gfangkamul, ay lag gfangalabian, ay fagayu nusngewain fag suguan ansadi sa sik suguan te, Esugi am iba kaksvn nu kesug o emu.

¹⁰ At takesug di gfakamulun at mauri sat ngay iba, aroro fakesugun famafasludan fagdaul Muisis at longan.

¹¹ Masine nu gfakamulun wam takatatuy, aroro saful wam katsi fag ngay buknga. Buknga wan laman mafuloan am siginan ay fagiugun, aroro tam fakalangfean amunakbang yap wan ebi gina tam bagu gafanud sas Fagtayukan.

¹² Gakatabuun wan yabi, ay at mayamag gakadasugun wan. Nu katanya, gubun watam fagayu at madulum fag fakamulun, ay gsulun watam tam famalabag laman mafawayan watam kata gina mamenit.

¹³ Masine nung tam gugali at masine kata taw at fangugali sad mayamag, bunwa sad madulum. At masine nu gsaruy tam takatatuy fagayu, tagsawe nu guseganan, ay nu ginum tam at malangu, ay nu gfanugtug, ay fagmauriun, ay fagawayanun, ay fagfanganabianun.

¹⁴ Suluni tam Fun Isus Fagtayukan at fon fag ugali. Ay lag gfaning ya ay bilug at mauri fag fakaylatun.

Ruma 14

¹ Lag kauri ay faduksay at mamomuy at fagafanudun, abat ngate am kauri, aylati anya, ay lag am ya gfababbaon ya anya sa baliwa at ngay amatanganan.

² Sik taw at maksvn at fagafanudun gamatangan te, Au kon kway nusnga setaw fag fakonun. Ay dewa katanya at mamomuy sas fagafanudun gamatangan te, Lag au kon faknul.

³ Takon nusngewain fag fakonun, lag gfalingun at yud kon tibak fakonun, ay at yud kon tibak fakonun lag glong sa baliwa takon nusngewain fag fakonun te, Mauri at fakamulun. Aroro Dius kaylat yangay anya.

⁴ Sinu o at malong sa baliwa tibak taw at fagsuguan te, Mauri at fakamulun. At tagfayafun way lang at mafoyung te, mababo tua ay duan. Ay kanya mababo tua aroro tam Fun gfon anya fagmakaatuun gbabo.

⁵ Sik taw gamatangan te, sik menit gtungud yay tibak menit nu masine, ay tibak taw gamatangan te, gsud way gsud fagayu menit. Galay at sadil atuyani fia sat amatanganan sa baliwa at ngay takatanya fagayu.

⁶ Tagamatangan te, sik menit gtungud yay tibak menit, katanya at amatanganan aroro sa tam Fun. Ay takon nusngewain fag fakonun, kanya kon aroro sa tam Fun aroro gfauseganan Dius. Ay at yud yangay kon gfakamulun katanya aroro sa tam Fun, gfauseganan yangay Dius.

⁷ Wa tam masine gleleg ay kabul laman gfauseganan tam sadili.

⁸ Nu gleleg yay tam, gleleg tam laman gfauseganan tam tam Fun, ay nu kabul watam, kabul tam laman gfauseganan tam tam Fun. Nu katanya, dewa tam gleleg ay dewa tam kabul, itam tam Fun at ngay taw watam.

⁹ Aroro Fagtayukan at faginbulun ay at fagnadogun naleleg laman kanya wan at ngay tagleleg ay at ngay mabulan at Fun.

¹⁰ Nataw am faglongun sa baliwa am faduksay te, Mauri at fakamulun. Ay nataw yangay am fagfalingunun am faduksay. Aroro fagayu ban tam nanalubang tam sas Dius at daga salubangan.

¹¹ Aroro at Rirukan nafoyung wa te, Tam Fun nalong te, Dakngani gleleg au, gfatuyan au te, Fagayu ban taw nangalub sa ku daga salubangan ay galay ban at sadil gseg Dius.

¹² Nu katanya, mesa ban tam nancesadian namoyung sas Dius sa baliwa tam sadili nafakamulun. Lag gfae asalanan am faduksay.

¹³ Nu katanya, lag tam kadkaurian ya sas galay at sadil, nu bunway amatanganai tua te, lag tam gfakamulun nusngewain tagfataid ay tagfae asalanan tam faduksay.

¹⁴ Aroro sa ku fagmasadiun sa tam Fun Isus, nasaful au ay natuyan kwa te, we fakonun at masuya. Dewa katanya, nusnga sinu fag taw nu gamatanganan way te, masuya sa angku tuy fag fakonun, tuy gfasuya anya.

¹⁵ Aroro siginan am naon fag fakonun, nu nafaui wayo am faduksay at amatanganan, kanya am fakamulun bunwa fakesugun ya. Fagtayukan nbul laman sa anya, nu katanya, lag o gfauri am faduksay aroro sa am naon fag fakonun.

¹⁶ Lag gfabayen tibak taw nu gfalingun am namatanganan at masine sa emu.

¹⁷ Dius nu gfagtainan taw wa sginans fakonun ay fanginum, nu bunway fagmasineun tua, ay fagmanabayanun tua, ay faguseganun tua at masine fag Falad at fon.

¹⁸ At tagfaning takatanya fag balyawvtan aroro sas Fagtayukan, gfauseganan tua Dius ay fagayu taw kaylat tua kafag taw.

¹⁹ Nu katanya, tam fagfataglayunun gugatan ke fagmanabayanuni tua sat tagfaduksayan, ay tagfaksvn antam sa tam fagafanudun.

²⁰ Lag o gfauri Dius at nafakamulun aroro signans fakonun. We fakonun mauri. At mauri tibak taw nu nke asalanan aroro am naon kafag fakonun.

²¹ At masine lag kon ya faknul ay lag ginum ya at malangu, ay lag gfakamulun ya nusnga setaw fag fakamulun nu gfae asalanan way ro am faduksay.

²² Am fagafanudun sa baliwa takatanya, nu gfoyung o, sa yakman lang am sadili ay Dius. Masine sik taw nu ddi gfauri at sadili at amatanganan te, masine.

²³ Dewa katanya, nusnga sinu fag taw nu kon way dewa gawabilugan te, mauri, Dius gfaurianan anya aroro at fakamulun wa gfaning kata at fagafanudun. Asalanan way nusnga setaw tam fakamulun nu dway gfaning tam fagafanudun.

Ruma 15

¹ Itam at mabitsug at masine, agwantani at mamomuy fag faduksay. Deyud tam sadili tam fagfausegananun,

² nu bunway fauseganani tua tam ngay iba laman at fagafanudun kaksvn tua.

³ Newa Fagtayukan wa narvbv y at sadili fakaylatun, nu bunway kata at Rirukan te, Tagfalingun emu, angku way at fagfalingunun.

⁴ Aroro at kinriruk ebi taguna fag ngay menit anriruk laman gfoyung antam, ay laman maksvn tam fia, ay laman e fagsegun tam.

⁵ Dius, kanya wan tagfon fagmagwantaun ay famasunun, kanya wa nangus taggubuk ayu laman gugali tuam manabayan sas galay at sadil, nung am gfaning kata Fagtayukan Isus,

⁶ laman masadi ay amatanganan ay ay longan kaduge am gseg tam Dius, tam Fun Isus Fagtayukan at Mama.

⁷ Nusnga setaw Fagtayukan nu guseganan kaylat ayu, katanyai yangay at masine ay fakamulun sas galay at sadil, laman gfauseganan tuam Dius.

⁸ Glong au ayu te, Fagtayukan ansik fagsuguan sas taw Udyu laman gfasaful te, matuyan Dius nu gfafasludan at ngay fatuyanan sat kafufuaman,

⁹ laman ban at yud Udyu fag ngay taw gseg tua Dius aroro at fakafanyuun. Kata at Rirukan te, Guseganan au emu sis salubangan yud Udyu fag ngay taw, ay galubad au sa emu.

¹⁰ Nafoyung yay te, Am at yud Udyu fag ngay taw, useganani gasfuan Dius at furuan.

¹¹ Ay nafoyung yangay te, Segi tam Fun, am at yud Udyu fag ngay taw. Ay fagayu taw alubadi segianya.

¹² Isayas nafamut yay te, Ese ban at Baguama kadasug, laman kanya wa ban tagfunan fagayu taw, kanya at yud Udyu fag ngay taw at fagsegun ban.

¹³ Dius wan tagfon fagsegun, kanya wa nangus tagfon ayu faguseganananun ay fagmanabayanun ginam gafanud saanya, laman maksvn ay fagsegun signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun.

¹⁴ Ku ngay faduksay, gafanud au te, mapnu am fagmasineun ay fagsafulun ay saful tuam gfodfoyungan.

¹⁵ Dewa katanya, nafainbitsugan kyangay ku amatanganan griruk sa baliwa tibak foyungan, laman gfamatanganan kyay ayu. Nafakamulun au katanya aroro Dius nafon angku

¹⁶ nu sik fagsuguan au fia sas Fagtayukan Isus sat yud Udyu fag ngay taw. Au kata au sik tagfon fanggalangun gina o kamoyung Dius at Masine fag Barita laman at yud Udyu fag ngay taw sik maylat wa maylat fag fanggalangun at Masine fag Falad at nafasine.

¹⁷ Nu katanya, masine kway kamatungudun fagayu ku nafakamulun sas Dius signan ku fagmasadiun sas Fagtayukan.

¹⁸ Aroro dakwa namaskud nanfamatungudun nus nga setaw lang fag fakamulun nu bunway Fagtayukan tua at fakamulun signan angku, sa baliwa at yud Udyu fag ngay taw nu gfaning Dius. Nafakamulun kwan katanya dewa sis longan ay sis fakamulun,

¹⁹ signan at ngay fakatoglagan ay at mabalyanan fag ngay fakamulun, ay signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun. Sas fagayu talun nafamoyung kwa fia Fagtayukan at Masine fag Barita signans Erusalem ay anggan sas talun Iriku.

²⁰ Ku algan kaylat au namoyung at Masine fag Barita sat yud yay batang nadungug fag talun at ngay taw sa baliwas Fagtayukan, laman dakwa namoyung sa tibak taw at ke nafoyung wan.

²¹ Nu bunway kata at Rirukan te, Lumag ban at yud batang e nabarita sa baliwa anya, ay tumogdungug ban at ngay yud yay batang gdungug sa baliwa anya.

²² Fakatanyaun ngayu ginan au gasalagan nu glo au sayu.

²³ Ay katsi ntabu wan ku fakamulun ste fag talun, dakngani ngaduge wan ngayu wak banwa nu kaylat au daul ganansiboun ayu.

²⁴ Ku algan nansibo kwa ban ayu gina kban gdalan sas talun Espanya. Ku fagsegun yangay te, ggubuk ban am angku nu gtaglayun au glao nu ntibu kban gbanwan au sirut si ayu.

²⁵ Ay katsi glo kyay sas Erusalem namuba au fanggubukun sa tam ngay faduksay sanya.

²⁶ Aroro talun Masidunia ay talun Akaya fag ngay faduksay guseganan mandi gfaful at famonun sa tam ngay faduksay at yud e kwa sis Erusalem.

²⁷ Kanya guseganan mandi gfon katanya, ay matuyan wa fia, aroro kanya e bedan sa tam ngay faduksay sas Erusalem. At yud Udyu fag ngay taw e kwa wan sas fanfalad baliwa, signan at ngay taw Udyu. Nu katanya, at masine at yud taw Udyu nu ggubuk yangay anya signan takalag fag famonun.

²⁸ Ay nu nanamuba kwa ban ku nalong ayu fag famonun sa tam ngay faduksay sas Erusalem, ay nu ntuyen kwa te, si wa anya, gdalan kban sayu gina au sas talun Espanya.

²⁹ Nasaful au te, nu ndasug kban sayu, gbuba kban sayu Fagtayukan at yud e kurang fag famonun.

³⁰ Ku ngay faduksay, signan tam Fun Isus Fagtayukan ay at fakesugun at Masine fag Falad at fon, maksvn nu glong au ayu te, fakaksvni yangay angku nu gdarangin am angku sas Dius.

³¹ Darangini laman umlangfe au signan at yud gafanud fag ngay taw sis talun Udea. Ay darangini yangay laman tam ngay faduksay sas Erusalem kaylat tua ku fakamulun.

³² Nu katanya tua, Dius nu kaylat, guseganan aktua nu kadasug au sa ayu, ay gtungkud au si ayu.

³³ Dius, tagfon fagmanabayanun sumawa nangus fia ayu fagayu. Katanya wa fia.

Ruma 16

¹ E foyungan au masine sa ayu sa baliwa tam faduksay Febi, kanya tagtanud sas tagafanud at furuan sis Senkrea.

² Aylati fia anya aroro sa tam Fun, kata ay fakamulun sa tibak faduksay, ay gubuki anya nusnga setaw at fagayudanun, aroro kanya ngayu at nagubuk, ay au wan at sadu at nagubuk.

³ Longi sas dadwa Prisila ay Akila te, O mabayan tuam unu. Kanya ku faudgufudan sa em fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.

⁴ Kanya at leleg si was fakalimuun aroro sangku. Bundi au lang taguseganan, nu bunway anggan tua at yud Udyu fag ngay tagafanud.

⁵ Longi yangay sa sangay tagafanud at maful sis dadwa at bale te, O mabayan tuam unu. Ay longi yangay sa ku fakesugun ku faduksay Epenetu te, O mabayan tuo unu. Kanya at taguna gafanud sas Fagtayukan sis talun Asia.

⁶ Ay longi yangay sas Maria te, O mabayan tuo unu. Kanya tagfakamulun fia masine si ayu.

⁷ Longi yangay sa ku ngay kaiban duama Andruniku ay Unya te, O mabayan tuam unu. Kanya ku ngay ufud sisad ubung. Kanya at kintoglag te, sik ngay maseganama fag nasugu, ay kanya wan at naguna angku nu gafanud sas Fagtayukan.

⁸ Longi yangay sas Ampliatu te, O mabayan tuo unu. Kanya ku fakesugun sa tam fagmasadiun sa tam Fun.

⁹ Ay longi yangay sas Urbanu te, O mabayan tuo unu. Kanya tam faudgufudan sas Fagtayukan at fakamulun, ay anggan ku fakesugun Estakis.

¹⁰ Ay longi yangay sas Apeles te, O mabayan tuo unu. Kanya tam fagtoglagun at matuyan fag tagafanud sas Fagtayukan. Longi yangay sas Aristobulu fag bale te, O mabayan tuam unu.

¹¹ Longi sa ku kaiban Erudiu, ay anggan sa tam ngay faduksay sa tam Fun sis Narsisu fag bale te, O mabayan tuam unu.

¹² Longi yangay sas duena Trifena ay Trifusa te, O mabayan tuam unu. Kanya maleleg nu gfakamulun sa tam Fun. Ay longi yangay sa Persis te, O mabayan tuo unu. Kanya sadu yak mangena ngayu at nafakamulun sa tam Fun.

¹³ Longi yangay sas Rufu ay anggan at mina te, O mabayan tuam unu. Rufu at sadu tam Fun at matuyan fia fag fagsuguan, ay at mina tuga wa yangay ku mina.

¹⁴ Longi yangay sa tam mangama lima Asinkritu, ay Flegentes, ay Ermes, ay Patrubas, Ay Ermas, ay anggan yangay sat ngay fadgaloan tam ngay faduksay te, O mabayan tuam unu.

¹⁵ Longi yangay sas Filulugu, ay Ulya, ay Nereu, ay at faduksay mangena, ay anggan yangay sas Ulimpas ay fagayu at ufud fag ngay faduksay te, O mabayan tuam unu.

¹⁶ Kamatoani tua fia sas galay at sadu at mafafanyuanan fag ngay kamatoanan. Fagayu Fagtayukan at ngay furuan glong ayu te, O mabayan tuam unu.

¹⁷ Maksvn nu glong au sa ayu te, ku ngay faduksay, amatangani fia ay dirii at tagfasaruayan ayu signan ay fagmasadiun, ay at tagfamomuy tibak taw at fagafanudun, ay at tagfoyung tibak foyungan tagfauri ay nadungug wan fag foyungan. Ayayui signan takatanya fag ngay taw.

¹⁸Takatanya fag ngay taw at fagfaninan bunwa Fagtayukan tam Fun nu bunway at sadili way. Kafag ngay taw gdaya at ngay mamomuy fag taw at amatanganan, signan at takamaylatan ayu daul fag ngay foyungan.

¹⁹Ay am maksvn mandi nu kadungug nu gfaning am Fagtayukan, ay guseganan au daul ayu. Dewa katanya, ku fakaylatun nu e fagsafulun tuam fia sa baliwa at ngay masine fagayu nusnge wain, ay nu ddi am e fagsafulun sa baliwa at mauri.

²⁰Dius takamon fagmanabayanun wa glugo ya nu gfasa ay daga darafa ay fawayan Satanas. Sumawa nangus fia ayu tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun.

²¹Timuteu ku faudgufudan glong ayu te, O mabayan tuam unu. Ay anggan ku ngay kaiban mangama tulu Lusiu, ay Asun, ay Susipater glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu.

²²Au wan Tersiu at nariruk tuy fag rirukan, glong ayu sa tam Fun at ngayan te, O mabayan tuam.

²³Gayu glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu. Katsi gbanwan au sit bale, ay ste yangay fag bale at ngay tagafanud at fagnangafulan. Erastu, tagalaga sanbung sis furuan daul, ay anggan tam faduksay Kuwartu glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu.

²⁴Nangus si wa fia ayu fagayu tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun. Katanya wa fia.

²⁵Ay katsi segi tam Dius, at tagfaksvn ayu sa ay fagafanudun gfaning ku foyungan at Masine fag Barita sa baliwas Isus Fagtayukan, gfaning at kinsure wan at taglugo fag ngay menit nu masuksukan.

²⁶Katsi kanya fag fagmasuksukan nsure ay nsaful wan signan Dius at ngay taglong at Rirukan. Gfaning at yud e fakatabuan fag Dius at suguan, laman fagayu taw gafanud ay galo tua anya.

²⁷Sadi way tam Dius at tagsaful sas fagayu. Segi wa nangus fia anya kabavn ban, signans Fagtayukan Isus. Katanya wa fia.

1 Kurintu

1 Kurintu 1

- ¹ Au, Pablu at nariruk tuy. Dius at nauro angku, gfaning at fakaylatun laman Fagtayukan Isus at nasugu. Ay ste yangay tam faduksay Sustenes.
- ² Giruk ami sa ayu sas furuan Kurintu, Dius at nafamili fag ngay taw siginan ay namasadian sas Fagtayukan Isus, gasfuan fagayu at ngay nafamili siginans fagayu talun taguro sa tam Fun Isus Fagtayukan, kanya fagayu at Fun ay anggan tam Fun.
- ³ Sumawa nangus fia ayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmabayanan.
- ⁴ Kabavn guseganan au sas Dius sa baliwa ayu aroro at kagalangan ayu siginans Fagtayukan Isus,
- ⁵ aroro siginan ay namasadian sa anya ankaksvn am sas nusngewain, dewa ay longan ay ay fagsafulun,
- ⁶ aroro nafanud am fia maksvn em foyungan sa baliwas Fagtayukan.
- ⁷ Nu katanya, diam e kurang fagayu at Masine fag Falad at nafon, kaduge am gfanya tam Fun Isus Fagtayukan nu kafoli.
- ⁸ Kanya yangay tagbakvd ayu anggan sas fakatabuan, laman diam e malong anggan ban tam Fun Isus Fagtayukan nu kafoli fag menit.
- ⁹ Matuyan tam Dius at nauro ayu laman masadi am sat Baguama, Isus Fagtayukan tam Fun.
- ¹⁰ Ku ngay faduksay, maksvn nu glong au ayu sa tam Fun Isus Fagtayukan at ngayan te, Diugani tua masadii ay longan, ay dangay am ginkafudan, nu bunway masadii tua ay amatanganan ay ay algan.
- ¹¹ Aroro siginan Klue at fagyafunan e nafadungug angku te, e gbadbaboan si ayu, ku ngay faduksay.
- ¹² Tuy at masuad ku longan. Am at sad i glong am te, Au, gfaning kway Pablu. Ay at sad i glong te, Au gfaning kway Apulus. Ay tibak taw glong yangay te, Au gfaning kway Pedru. Ay tiba glong te, Au gfaning kway Fagtayukan.
- ¹³ O nunda Fagtayukan anramyuk. O Pablu wan at kinrabing sas fasulungan kayu laman sa ayu. Ay o nsurung am sas Pablu at ngayan.
- ¹⁴ Guseganan au sas Dius te, dakwa e nafasurung si ayu, sas day Krispu ay Gayu,
- ¹⁵ laman we glong te, Ansurung au sas Pablu at ngayan.

¹⁶ Ay namatang kyay mangaro te, nafasurung kyangay Estefanas fag bale. Sas day kanya, kwe namatang ya ku nafasurung sat dayu.

¹⁷ Aroro Fagtayukan at fagnasuguun angku, kwa nanfasurung taw nu bunway namoyung kway at Masine fag Barita. Ay ku foyungan bunwa signan mamatanganan fag longan, laman ban wa myud e tungkul Fagtayukan at nabulanan sas fasulungan kayu.

¹⁸ Sa tagakaminun fag ngay taw, em foyungan sa baliwas Fagtayukan at nabulan sas fasulungan kayu we tungkul. Ay sa antam, at ngay kinlangfe, kanya wan Dius at fagmabalyananun.

¹⁹ Aroro e Rirukan wa te, Gfamin kban mamatanganan fag ngay taw at fagmamatanganun. Ay nanfalyam kban at ke fagsafulun at fagsafulun.

²⁰ We tungkul ya at ke fagsafulun, ay ngay tagsaful fagtainan at longan, ay at tagsaful gfamabadbabooan ste swa daga. Dius nafasaful te, we tungkul ste swa daga fag fagmamatanganun.

²¹ Dius mamatanganan, ay namatangan te, fagayu taw we gtoglag Dius nu ste way swa daga at fagmamatanganun. Dius kaylat gfarlangfe nusnga sinu tagafanud signan tua em foyungan fag Masine fag Barita, tibak taw at amatanganan te, We tungkul.

²² Taw Udyu get sik madulo fag fakamulun, ay nu sas taw Griegu, fagmamatanganun at fagrvbvyun.

²³ Ay dewa katanya ami, em foyungan sa baliwas Fagtayukan at natuktukan sas fasulungan kayu, kata way sik famataid sa sangay taw Udyu, ay sas yud Udyu fag ngay taw, kata way nu yud e tungkul.

²⁴ Ay sas Dius at ngay nafamili, dewa taw Udyu ay taw Griegu, Fagtayukan, kanya wan Dius at fagmabalyananun ay Dius at fagmamatanganun.

²⁵ Ay aroro at taw at amatanganan te, Dius at fagyudun mamatanganan, kanya gtungud yay taw at fagmamatanganun. Ay taw at amatanganan te, Dius at fagmamomuyun, kanya gtungud yay daul taw at fagmabitsugun.

²⁶ Ku ngay faduksay, amatangani gina Dius guro ayu. Wa ngayu tagsi ayu at mamatanganan, kata ste swa daga fag mamatanganan, ay wa ngayu tagsi ayu at mabalyanan ay tangabat fag taw.

²⁷ Dowa katanya, Dius nafili at yud mamatanganan ste swa daga, laman gfaplan at ngay mamatanganan, ay nafili yangay at mamomuy ste swa daga, laman gfaplan at mabitsug fag ngay taw.

²⁸ Taw at amatanganan te, wa mafanud, ay we tungkul, ay tagafalingunan ste swa daga, Dius nafili takatanya, laman namaeyud e tungkul at nafangayan te, At ngay tiba tungud ste swa daga.

²⁹ Dius fagnafakamulunun katanya laman we taw kamatungudun sas Dius at daga salubangan.

³⁰ Ay signan anya at nafasadi antam sas Fagtayukan Isus, sa antam kanya wan Dius at fagmamatanganun, ay signan anya Dius nafalyam tam asalanan ay itam wan Dius fia at taw ay at nafalangfe.

³¹ Nu katanya, fanigi at Rirukan te, Nus nga sinu takaylat kamatungudun, sai tua baliwa tam Fun nu kamatungudun.

1 Kurintu 2

¹ Ku ngay faduksay, nu ndasug au sanya, ku foyungan sa ayu sa tua baliwas Dius at algan, bunwa signan at masine ayu daul fag longan, ay bunwa signans fagmamatanganun.

² Ku algan ku fagfoyungun sa ayu we tiba nu bunway Isus Fagtayukan ay at nabulanan sas fasulungan kayu.

³ Mamomuy au ay kalimu ay gtadtaruyan, gina au sanya si ayu.

⁴ Ku longan ay ku foyungan bunwa at mafaylatan ay at mamatanganan fag longan, nu bunway signan tua at Masine fag Falad at nafalag at fagmabalyananun,

⁵ laman ay fagafanudun signan tua Dius at fagmabalyananun ay bundi signan taw at fagmamatanganun.

⁶ Ay dewa katanya sa sangay mafagtainan wan sas fagafanudun, em foyungan sik fagmamatanganun, bundi tagsiginan fagdaul daga at fagmamatanganun, ay bundi tagsiginan tagfunan ste swa daga at ke fakatabuan ban.

⁷ Ku longan fia Dius at fagmamatanganun at masuksukan sas taw, Dius at nafalghanan laman sa tam fagmasineun signan ngay nu yud naawat tam daga.

⁸ Fagayu fun ste swa daga wa nasaful kanya fag masuksukan. Nu nasaful di, wa ro natuktuk sas fasulungan kayu tam tiba tungud fag masine fag Fun.

⁹ Kata tuy at Rirukan. We taw nalag ay we taw nadungug ay we taw yangay namatangan Dius at nafalghanan sat ngay takesug anya.

¹⁰ Ay baliwan sa antam Dius nafasure at masuksukan signan at Masine fag Falad. Aroro at Masine fag Falad nasaful dewa at ngabasad Dius at amatanganan.

¹¹ We saful tibak taw at amatanganan nu bunway kafag taw tagsaful at sadili. Ay katanya yangay we saful Dius at amatanganan nu bunway Dius at Falad tagsaful.

¹² Bunwa ste swa daga fag fagmamatanganun tam nabul nu bunway Dius at Masine fag Falad laman nasaful tam Dius at fon antam.

¹³ Em foyungan bunwa signans taw at fagmamatanganun, nu bunway signan tua at Masine fag Falad at foyungan. Gfayamag ami at matuyan sa baliwas Dius sa sangay taw at ke Masine fag Falad.

¹⁴ Dewa katanya, sik taw at yud e Masine fag Falad, kanya wa kaylat gbul Dius at Masine fag Falad at nafon, aroro we tungkul sa anya. Ay wa nasaful, aroro nu katogdungug tam signan way lang at Masine fag Falad at fanggubukun.

¹⁵ Sik taw at ke Masine fag Falad gtogdungug fagayu nusngewain, ay dewa katanya, tibak taw wa gtogdungug kafag taw.

¹⁶ Kata tuy at Rirukan te, Sinu tagsaful tam Fun at amatanganan? Ay sinu at mafalu anya. Dewa katanya, itam, tam amatanganan kata Fagtayukan at amatanganan.

1 Kurintu 3

¹ Ku ngay faduksay, nu gfakamatoan au ayu, wa kata sas taw at ke Masine fag Falad, nu bunway kata way sas taw tagfaning at bilug at fakaylatun, ay kata at masisionan yay sas fagafanudun sas Fagtayukan.

² Ku fon ayu kata yay sik susu bilug, bunya at matugas fag fakonun, aroro kanya yam makatu, ay anggan katsi yam makatu.

³ Aroro gfaning yay am ay bilug at fakaylatun. Ang yay am galabian ay gawayan, ay kanya wan tagfasaful te, gfaning yay am ay bilug at fakaylatun ay anggan ste swa daga at taw at ugali.

⁴ Sik taw nu glong te, Au gfaning au Pablu, ay tibak taw nu glong te, Au, gfaning au Apulus, kanya wan sik fakatoglagan te, gfaning yay am ste swa daga at taw at ugali.

⁵ Nu katanya, sinu Apulus, ay sinu au. Ami Dius waymi lang at fagsuguan, ay signan emi nafanud am sas Fagtayukan. Galay ami at sadi gfakamulun ami kata tam Fun at nafatigwanan sa emi fag fakamulun.

⁶ Au tagtanum, ay Apulus tagfarugme, ay Dius tagfatugbung ay tagfarabung.

⁷ Wa mafanud tagtanum ay tagfarugme. Tam Dius tua at mafanud aroro kanya tagfatugbung ay tagfarabung.

⁸ Tagtanum ay tagfarugme gsud yay tagfakamulun way lang ay sas galay at sadi Dius gfon ban kata at nafakamulun.

⁹ Ami wan tagudgufudan tagfakamulun Dius at fakamulun, ay am wan Dius at gamasun ay am wan Dius at bale.

¹⁰ Kata Dius at nafon angku fag fakamulun, au at naturuk kata sik tagsaful takawat bale. Ay tibak taw at nafataglayun nu kawat kafag bale. Ay dewa katanya, nus nga sinu takawat kafag bale, dangay glamlamangan.

¹¹ Aroro tibak taw we mananturuk ya tibak turuk nu bunway at kinturuk wan, at masuad te, Isus Fagtayukan.

¹² Tibak taw nu gbale saman wa saman at fangawat, kata tumbaga mabiat nu kabayad, ay at mafanud ayu daul fag ngay gang. Ay tibak taw at fangawat bale, kayu ay nagdagamian ay utan way lang.

¹³ Galay at sadì at nafakamulun kasure ban gina Isus nu kafoli fag menit. Ay ginanya ban fag menit, afuy tagfasure ay tagfaskud galay at sadì at nafakamulun.

¹⁴ Ay nus nga sinu fag taw at naawat nu ddi nirug, kanya ban fag takawat mul ban Dius at fon sat nainlufuyan.

¹⁵ Ay nu nirug way, tagsianya fagayu nalyam wan. Dewa katanya, kanya fag taw kalangfe yay ban, kata way nu nadalan sasad afuy.

¹⁶ O Yam nasaful te, am wan Dius at bale, ay at Masine fag Falad gbanwan si ayu.

¹⁷ Dius gfaurianan ban tagfauri Dius at bale. Aroro Dius at bale mafasinean, ay am wan kafag bale.

¹⁸ Nus nga sinu lag gdaya at sadili. Ay kanya nu gamatangan te, e fagmamatanganun kwan ste swa daga, tapi at sadili te, yud e fagmamatanganun, laman ban matuyan fia nu mamatanganan.

¹⁹ Aroro ste swa daga fag fagmamatanganun we tungkul sas Dius at daga salubangan, kata at Rirukan te, Dius ban gyugfu at ngay mamatanganan fag taw gina gfandaya.

²⁰ Katanya yangay, Tam Fun saful te, We tungkul at ngay mamatanganan fag taw at amatanganan.

²¹ Nu katanya, nusnga sinu fag taw lag kamatungudun taw at fakamulun, aroro fagayu ayu wan,

²² dewa au, ay Apulus ay Pedru ay fagayu ste swa daga, leleg ay fakabulun ay dewa katsi fia ay takadasug ban. Fagayu kanya katsi ayu wan.

²³ Fagtayukan tagagbilug ayu, ay Fagtayukan si yangays Dius.

1 Kurintu 4

¹ Amatangani ami Fagtayukan waymi lang at fagsuguan, ay sik fagfatigwananan Dius at ngay masuksukan.

- ² At masine sik ngay fagfatigwananan matuyani tua fia nu gfakamulun at fanambagun.
- ³ Sa angku we mauri dewa am gamatangan te, Kanya at fakamulun mauri way, ay anggan dewa tibak taw gamatangan katanya, au kwa gamatangan sa ku sadili.
- ⁴ Nu gamatangan au angku, kwe fakamulun at yud masine. Dewa katanya dakwa gamatangan te, Kwe asalanan. Tam Fun wa tagsaful angku.
- ⁵ Nu katanya, gina tam Fun yud andasug, lag yap am gamatangan te, sik taw masine ay mauri. Tam Fun wa ban tagfasure fagayu nusngewain at masuksukan sisad madulum ay anggan at masuksukan fag algan sas galay at sadi at amatanganan. Ay ginanya ban fag menit, galay at sadi gbul ban fagusegananun signinan tam Dius.
- ⁶ Ku ngay faduksay, ami wan Apulus ay fagfanigan laman signinan emi e tungkul am ay kasaful am at longan te, Lag glangfe signinan at Rirukan. Ay laman nus nga sinu am wam e kamatungudun te, ami at sadi gtungud yaymi em usa.
- ⁷ Nataw ay fagtungudun ay iba. O nunda fagayu tagsi ayu bunwa tam Dius at fon ayu. Wain way ay fakamatungudunun te, Bunwa at fon emi.
- ⁸ Napsug wam mangaro. Ay maramraman wam mangaro. Sik ngay fun wam mangaro. Ay wam gfataip ya emi. Nangus sik fun wam fia laman anggan ami sik fun ami gfasfuan ayu.
- ⁹ Aroro nu gamatangan au, ami wan fag ngay nasugu Dius at nafili at yud e tungkul sas fagayu taw. Kata waymi lang taw at fagfilasun, ay sik fagfalingunun sas fagdaul daga, sa sangay tagbarita ay sa sangay taw.
- ¹⁰ Ami at yud mamatanganan aroro gfaning ami Fagtayukan, ay am wan at mamatanganan sa baliwas Fagtayukan. Mamomuy ami, ay am wan at mabitsug. Am wan at ngay taw at fagfausegananun ay ami at yud e tungkul sas fagayu taw.
- ¹¹ Dasug katsi kalunus way ami, ay kadanum way ami, ay arvs lulas way ami, ay e gfaidapan emi, ay wami e fagiugan.
- ¹² Gfakamulun ami laman gleleg tuami. Gdarangin ami at ngay tagfauri emi, ay nu e gfauri emi nagwantan ami.
- ¹³ Malukme tua em famalus sat ngay tagfalingun emi. Ay katsi kata waymi lang sik nakaurian ay taw at fagfalingunun ste swa daga.
- ¹⁴ Ku fagnarirukun kata tuy dakwa nanfaplan ayu, nu bunway namararang au ayu tugam ku fakesugun ku ngay sisian.

¹⁵ Aroro dewa ay takamoyung safuluk libu sa baliwas Fagtayukan, wa ngayu ay mama, aroro au wa fia ay mama sas fagafanudun sas Isus Fagtayukan signan at Masine fag Barita ku nafoyung sa ayu.

¹⁶ Ay maksvn nu glong au ayu te, fanning ku ugali.

¹⁷ Kanya wan ku fagnasuguun sanya ku fakesugun Timuteu, kanya at matuyan ku sisian sa tam Fun. Kanya wa ban tagfaamatangan ayu ku ngay ugali aroro signan ku namasadian sas Fagtayukan Isus, ay katanya yangay fag ugali ku foyungan sas fagayu furuan tagafanud.

¹⁸ Ay tibak taw kamatungudun aroro at amatanganan te, dakwa ban kadasug ya sanya.

¹⁹ Ay aroro ngaro kadasug akwa ban vtv sanya tam Fun nu kaylat, ay nanlag kban bundi lang kafag ngay taw takamatungudun at longan, nu bunway anggan tua at fagmabalyananun.

²⁰ Aroro Dius nu gfagtainan bundi lang sis longan nu bunway fagmabalyananun.

²¹ Nataw ay fakaylatun. O nangadasug au sanya e famalang, o man nga e fakesugun ay at malukme fag amatanganan.

1 Kurintu 5

¹ Matuyan andasug sa angku sik barita te, e gfanugtug si ayu, gtungud yay at yud gafanud at fakamulun nu gfanugtug. Si ayu at sadi naago at mama at bubay.

² Ay kamatungudun am. At masine nu kapla am ay nu gwayway am. Aiyani wan tagfakamulun takatanya.

³ Dewa au yud sanya, sa ku amatanganan si kwa ayu. Ay nu katanya kata kyangay nu sanya au, ay aroro katanya, glong au sa tam Fun Isus at fagmabalyananun te, Tagfakamulun takatanya e asalanan.

⁴ Kaduge am maful, ay ku amatanganan si wa ayu signan tam Fun Isus at fagmabalyananun,

⁵ takatanya fag taw foni wa sas Satanas, laman gfamin at bilug at fakaylatun ay laman at falad umlangfe ban, tam Fun at menit nu ndasug.

⁶ Lag am kamatungudun. O yam nasaful at longan te, dewa alay fag asalanan kanya karapyag sas fagayu taw, kata sik alay fag famaura, kanya karapyag sas fagdaul tinapay.

⁷ Ukasi wan at dan fag famaura, at masuad, asalanan, laman wam e malong ya. Nu katanya tua kata am sik bagu fag tinapay at yud e famaura. Ay katanya wam fia. Aroro tam Fagtayukan anfon wan laman sik fanggalangun, kanya wan tam famalangfe fag tupa riangan.

⁸ Amatangani sik fagamatanganun fag yafun Dius nu gfalangfe, ay lag tam gugali at mauri kata nu e tinapay ke famaura, nu bunway ugalii at masine ay at matuyan kata nu e tinapay at yud e famaura.

⁹ Nariruk au sa ayu te, Lag am gfadkaylatan tagfanugtug.

¹⁰ Ku longan at masuad, kwa glong te, lag gfadkaylatan yud gafanud fag ngay taw tagfanugtug, ay tagfanganuran ay tagfangkamul ay tagseg yud matuyan fag ngay fagsegan. Nu katanya at masine loi wan ste ginan swa daga.

¹¹ Ku longan fia fia te, lag am gfadkaylatan ya sik taw taglong te, Gafanud au sas Fagtayukan, ay dewa katanya kanya gfanugtug way, ay gfanganuran way, ay gseg way yud matuyan fag ngay fagsegan, ay glong way mauri sat iba, ay galangu way, ay gfangkamul way. Nus di am gfasfuan gfangon takatanya fag taw.

¹² Aroro bunwa au at ke fakamulun taginsaful at ngay yud gafanud te, o e asalanan. Am wan at taginsaful sas Dius at furuan te, o e asalanan.

¹³ Dius wan at nanginsaful sat ngay yud gafanud te, o e asalanan. Kata at Rirukan te, Aiyani wan at mauri fag taw signan ayu.

1 Kurintu 6

¹ Am at sadu nu nke naurian way am say faduksay, wain nu namauri am anya ay fagsaun sik tagwabilug at yud gafanud, abat nga te, am namasine sas Dius at ngay nafamili.

² O nunda yam nasaful te, Dius wan at ngay nafamili taginsaful sas fagayu taw ste swa daga te, o e asalanan. Ay nu nanginsaful ban am sas fagayu taw ste swa daga te, o e asalanan, o yam makatu gfasine sik ngay fagidapun sirut.

³ O nunda yam nasaful te, itam at nanginsaful ban ngay tagbarita te, o e asalanan. Nu katanya, kaugat wan nung tam gfasine tam faglagun katsi fag leleg.

⁴ Nung am e takatanya fag fagidapun, wain ay fagnantabanun anya sa sik taw, at ngay tagafanud at fagyudun gsuyu.

⁵ Ida, aplai tua. O we taw ya si ayu at mamatanganan tagsaful gfasine sik tagfaduksay nu e fagidapun.

⁶ Wain at faduksay at fagtabanun yay at faduksay sas tagwabilug, ay sat ngay yud gafanud fag taw at daga salubangan.

⁷ Nu gtaban wayam ay usa sas tagwabilug, fagayu am nfangulan wam. At masine nu gagwantan wayam lang nu e nafauri ayu, ay nu e nadaya ayu.

⁸ Ay at maidap am yay tagfauri ay tagfandaya, dewa yay sa ay faduksay.

⁹ O nunda yam nasaful te, Dius wa ban gfagtainan at yud matuyan fag taw. Lag am gdaya ay sadili. Ngay tagfanugtug tibama tina ay sat yud e indugan, ay tagseg yud matuyan fag ngay fagsegan, ay tagfanugtug at usama,

¹⁰ ay tagfangkamul, ay tagfanganuran, ay tagalangu gugat, ay tagfauri tibama, ay takamasing, Dius wa ban gfagtainan takatanya fag ngay taw.

¹¹ Am tiba ebi, katanya yangay ay fakamulun. Ay dewa katanya, Dius nafegus wa ayu ay nafayud e malong ayu, ay natap ayu kata nu yud am e asalanan, sininan tam Fun Isus Fagtayukan at fagmabalyananun, ay sininan Dius at Masine fag Falad.

¹² E glong te, Mafafakamulun au nus nga setaw. Dewa katanya bunwa fagayu at masine sa ayu. Malong kyangay te, Mafafakamulun au nus nga setaw, ay dewa katanya, kwa gfabayon nu nangafagsuguanan au nus nga setaw.

¹³ Tibak taw glong te, Tam fage ungdanun kanya fagsuadan fakonun, ay fakonun, tam ungdan at bilug. Matuyan kanya, ay dewa katanya, fagdua Dius ban gfamin sa tibak menit. Tam fage bilugun bundi sas fagfanugtugun, nu bunway laman namaning tua tam tam Fun, ay tam Fun taggubuk tam bilug.

¹⁴ Dius nafadog gleleg tam Fun, ay Dius ban gfadog yangay gleleg antam sininan at fagmabalyananun.

¹⁵ O nunda yam nasaful te, am wan Fagtayukan sik afud at bilug. O namul au Fagtayukan at bilug sik afud laman namagamut sa sik mangena at namatugtug at bilug. Ida, deyud.

¹⁶ O nunda yam nasaful te, at kinsadi sa sik takamatugtug fag mangena masadi wa sat bilug. Aroro Dius at Rirukan nafoyung te, Kafag dua nsadi wan.

¹⁷ Ay at kinsadi sa tam Fun, kanya masadi wa sa anya.

¹⁸ Lag gfanugtug. Fagayu tibak asalanan sik taw at fakamulun, gfauri tibak taw. Ay at nafanugtug, at sadili wa bilug at fagfauriun.

¹⁹ O nunda yam nasaful te, ay bilug wan at Masine fag Falad at bale. Ay nabul sinigans Dius, kanya gbanwan si ayu. Ay bunwa am tagagbilug ay bilug,

²⁰ kanya nabayad wa daul ay bilug. Nu katanya, ugalii at masine laman ay iba sumeg Dius.

1 Kurintu 7

¹ Katsi sa baliwa ay ngay nariruk. Nainto am te, O masine sik mangama nu ddi kamubay ya.

² Galay sik mangama masine nu kamubay, ay galay sik mangena masine nu gfangindugan, laman masaruy tagfanugtug.

³ At masine sik mangama fauseganani tua at bubay, ay anggan yangay at mangena fauseganani tua at indugan.

⁴ Aroro bunwa tina tagagbilug at bilug, nu bunway at tama tagagbilug. Ay katanya yangay bunwa tama tagagbilug at bilug, nu bunway at tina tagagbilug.

⁵ Lag am mesa yud gfon say usa nu dway am e kamatoanan te, Lag yap ban ta nantaladan, laman e buknga nung ta gdarangin. Ay sanya ginan nandogi yap am nantaladan laman Satanas wa gfae asalanan ayu aroro wam mafafaragang ay bilug.

⁶ Ku longan bunwa sik suguan, nu bunway gfadiuganan au ay kaugalian.

⁷ Ku fakaylatun ngvs nu gfaning am angku. Dewa katanya galay am at sad e fagmakaatuun am siginans Dius, ay kanya saman wa saman.

⁸ Katatuy yangay ku longan sat ngay yud e indugan ay sat ngay fagbubayun, masine nu ddi gfangindugan ya, kata nu yud au kamubay.

⁹ Ay baliwan nu dway mafafaragang at sadili, masine nu gfangindugan yay. Amasine yap tagfangindugan nu ddi ban ngap gamatangan kabavn at fakaylatun.

¹⁰ Katatuy ku longan sat ngay kindadua wan. Bunwa au at ke suguan nu bunway tuy tam Fun at suguan. Sik mangena lag gubun at indugan.

¹¹ Ay nu naubun wan, lag gdog ya gfangindugan, nu dway anfoli ya sat indugan. Ay sik mangama lag yangay gubun at bubay.

¹² Sa tibak taw, katatuy ku longan, bunwa tam Fun at ke longan. Sik tagafanud fag mangama nu e bubay sik yud gafanud, kafag mangena nu kaylat tua anya, at indugan lag gubun anya.

¹³ Ay sik tagafanud fag mangama nu e indugan sik yud gafanud ay kafag mangama nu kaylat tua anya, at bubay lag gubun ya anya.

¹⁴ Aroro sik yud gafanud fag mangama nsine sas Dius siginan at tina ay sik yud gafanud fag mangena nsine sas Dius siginan at tama. Ay nu dway katanya, at sisian ban wa masine sas Dius. Ay at matuyan, kanya nsine tua sa anya.

¹⁵ Ay dewa katanya, at yud gafanud fag mangama nu kaylat gubun at tina ay at yud gafanud fag mangena nu kaylat gubun at tama, lag am gsalag anya. Takatanya fag ugali tagafanud fag mangama ay tagafanud fag mangena we gfatawad ya anya. Aroro Dius at fakaylatun nu manabayan tua tam ugali.

¹⁶ Mangena, wo nasaful tiba ginan o wa ban tagfalangfe am tama. Ay o, mangama, wo nasaful tiba ginan o wa ban tagfalangfe am tina.

¹⁷ Ay dewa katanya, galay am at sad i ugali kata tam Fun at nafon, ay kata gina Dius guro ayu. Katanya yangay ku suguan sas fagayu furuan tagafanud.

¹⁸ Sik taw nu e fakatoglagan wan gina Dius guro anya, lag gfabali ya at fakatoglagan. Sik taw at yud e fakatoglagan gina Dius guro anya, lag gfae fakatoglagan ya.

¹⁹ Aroro wa mafanud sik taw dewa e fakatoglagan ay deyud e fakatoglagan. At mafanud tagfaning tua Dius at ngay suguan.

²⁰ Fataglayuni galay at sad i at kaugalian kata gina Dius guro ayu.

²¹ Nu sik fagsuguan wo gina Dius guro emu, lag o gamatangan ya. Dewa katanya, nu e buknga yay ban o kalfas, ugatani wan laman umkalfas tuo.

²² Aroro sik fagsuguan gina tam Fun guro anya, kanya tam Fun nafalfas anya signans asalanan. Ay katanya yangay sik taw lang gina tam Fun guro anya, kanya wan Fagtayukan at fagsuguan.

²³ Dius nabayad wa daul ayu. Nu katanya, lag am gafagsuguanan ya taw.

²⁴ Nu katanya ku ngay faduksay, nusnga setaw ay kaugalian gina tam Dius guro ayu, banwani katanya e fagmasadiuni sas Dius.

²⁵ Sa baliwa at yud yay andadua, kwe faluan longan tagsiginan tam Fun. Ay dewa katanya aroro au sik taw au fagfatigwananan aroro signan tam Fun at fakafanyuun, e fon au ayu angku ku algan.

²⁶ Ku amatanganan te, masine sik mangama nu gbanwan kata at kaugalian katsi, aroro katsi fag ngay menit maksvn nu maidap.

²⁷ Nu e bubay wo, lag am gsaruayan ya. Ay nu dyayo e bubay, lag o gfasadan ya nanfamubay.

²⁸ Ay dewa o nafamubay, kanya bunwa asalanan. Ay sik baguina nu nafangindugan, kanya bunwa yangay asalanan. Dewa katanya, nu ndadua am, nandalan ban am ngayuk fagidapun katsi fag leleg, ay ku fakaylatun nu gsaruy am takatanya.

²⁹ Ku ngay faduksay, ku longan at masuad fia te, munakbang wan at fakatabuan fag ngay menit. Nu katanya signan katsi, at ke bubay katai nu yud e bubay,

³⁰ ay nus nga sinu tagwayway katai nu yud gwayway, ay nus nga sinu taguseganan katai at yud guseganan, ay nus nga sinu tagbayad katai nu yud e ramraman,

³¹ ay nus nga sinu at ke fagagbilugun ste swa daga nusngewain, katai at yud e fagagbilugun. Aroro fagayu nusngewain ste swa daga e fakatabuan ban.

³² Ku fakaylatun nu ddi am e fagafanawaun. Sik mangama yud e bubay at fagamatanganun sa tua baliwa tam Fun, aroro kanya kaylat gfauseganan tam Fun.

³³ Ay at ke bubay fag mangama at fagamatanganun sa baliwa tagste swa daga, aroro kaylat gfauseganan at bubay.

³⁴ Aroro katanya, at amatanganan ankafud. Ay katanya yangay sik mangena at yud e indugan, ay sik baguina. At amatanganan sa tua baliwa tam Fun, laman maksvn nu gfalghanan fia at sadili laman gfaning anya. Dewa katanya sik mangena at ke indugan at fagamatanganun sa baliwa tagste swa daga, aroro kaylat gfauseganan at indugan.

³⁵ Ku fagnalongun sa ayu katanya laman ggubuk ayu. Dakwa gsalag nu kadadua am. Ku fakaylatun gbuba au ayu sat masine fag ugali, nu katanya tua we gsalag nu gfaning am tam Fun.

³⁶ Sik baguama nu gamatangan way sa baliwa at algan ban ba bubay te, Wa matuyan ku fakamulun sa anya, ay maksvn at fakaylatun ganangablanganun, ay nu gamatangan te, Masine ban nu nangadadua ami, nu katanya, fafanigi wat fakaylatun. At masine nu kadadua aroro kanya bunwa asalanan.

³⁷ Dewa katanya nu masadi tua at algan te, Wa ban mi siring nangadadua ya, ay magan tua fia sat amatanganan, ay nu mafafaragang tua at fakaylatun, masine tua nu katanya.

³⁸ At masuad te, masine takamubay, ay dewa katanya kaugat wan nu masine at yud kamubay ya.

³⁹ Sik mangena wa maubun at tama kaduge at tama gleleg. Ay dewa katanya at tama nu nbul wan, kafag mangena masine wa gdog gfangindugan sas nus nga sinu at fakaylatun, nu sa tua sik tagafanud.

⁴⁰ Nu sa angku ku amatanganan kaugat yay nu masine at yud gdog ya gfangindugan. Ay nu gamatangan au, si yangay angku Dius at Masine fag Falad.

1 Kurintu 8

¹ Katatuy ku famayamag nu sa man baliwa sik fakonun at nafon sas yud matuyan fag ngay fagsegan. Nasaful watam te, fagayu tam e fagsafulun watam. Ay kafag fagsafulun sik famatungudun way, ay dewa katanya fakesugun tagfaksvn tam fagafanudun.

² Sik taw nu gamatangan te, e fagsafulun kwan, at matuyan ya nasaful at fagnangasafulun.

³ Ay dewa katanya, Dius saful nus nga sinu takesug anya.

⁴ Nu katanya, sa baliwa sik fakonun at nafon sas yud matuyan fag ngay fagsegan, saful watam te, sik yud matuyan fag fagsegan we tungkul, ay we tibak Dius sadi way.

⁵ Dewa e longan te, E ngay dius sis banwa ay ste swa daga, ay matuyan te, ngayuk dius ay ngayuk fun.

⁶ Ay dewa katanya sa antam, sad iway tam Dius tam Mama at naawat fagayu nusngewain, ay tam fage lelegun, laman gfaning anya. Ay sad iway tam Fun, Isus Fagtayukan, ay signan anya nkawat fagayu nusngewain, ay signan yangay anya tam fage lelegun.

⁷ Ay bunwa fagayu taw tagsaful takatanya. E tibak taw annanad wan gseg at yud matuyan fag ngay fagsegan. Ay gina kon, gamatangan yangay te, Kafag fakonun at nafon sas yud matuyan fag ngay fagsegan. At amatanganan te, Anke asalanan, aroro momuy at amatanganan.

⁸ Aroro bunwa fakonun at mafakbang antam sas Dius. Dewa tam naon, kanya wa gfauri antam, ay dewa tam yud naon, kanya wa gfafasine antam.

⁹ Ay baliwan dirii tua, nu kon am takatanya nusngewain fag fakonun laman diam gfataid at momuy at amatanganan.

¹⁰ Aroro o at ke fagsafulun, nu kon o sas bale fagdaranginan sat yud matuyan fag fagsegan, ay sik taw at mamomuy at fagafanudun nu nalag emu, kanya ro mafanigan emu nangon kafag fakonun at nafon sas fagsegan, o kin.

¹¹ Nu katanya way am fakamulun, am fagsafulun gfauri am faduksay at mamomuy at amatanganan, ay Fagtayukan anbul yangay laman sa anya.

¹² Nu nafauri o am faduksay at mamomuy at amatanganan, e asalanan wo sas Fagtayukan.

¹³ Nu katanya nu signan way ku naon fag fakonun at tagfae asalanan ku faduksay, dakwa ban kon ya faknul laman dakdi gfataid anya.

1 Kurintu 9

¹ O nunda bunwa au sik taw lang. O nunda bunwa au sik nasugu. O nunda ku mata wa nalag Isus tam Fun. O nunda bunwa am ku nataban sas fagafanudun signan ku nafanigan tam Fun.

² Tibak taw dewa gamatangan te, bunkwa sik nasugu, sa ayu sik nasugu kwa fia. Ay nafanudan sa tam Fun tagfatuyan te, au wan tam Fun at nasugu.

³ Tuy ku famalus sas fagayu taginto sa angku.

⁴ O nunda wami masine gbul em fakonun ay em fanginum signan em nainlufuyan.

⁵ O nunda wami masine gtaban mesa em bubay sik tagafanud kata tibak nasugu at fakamulun, ay kata tam Fun at ngay faduksay, ay kata Pedru.

⁶ O nunda ami way lang Bernabe at masine gfakamulun.

⁷ Sinu fag tagfawayan tagfakamulun sat fun tagrvbvy at sadili fagayudanun. We taw gtanum sik wat sat gasmasun nu dway ban nangon ya at rawvg, o kin. We taw nantanud fagalagaun nu dway ban gbul sanya ginan at fakonun, o kin.

⁸ Ku longan at masuad, bundi lang taw at kaugalian, katanya yangay at foyungan sis Muisis at longan.

⁹ Anriruk sas Muisis at longan te, Lag gbuksung baka at dungus kaduge gruyus. O at matuyan Dius at fagamatanganun baka way lamang.

¹⁰ Bundi. Dius at longan fia itam. At faginrirukun aroro sa antam, aroro takali ay tagruyus gsud mesa e fagsegun at ekwan.

¹¹ Ami wan tagtanum sik fanfalad fag bvtang. O mauri nu nabul ami signan ayu ay famonun takalag.

¹² Ay tibak taw nu masine gbul katanya signan ayu, ami kaugat wan. Ay dewa katanya, wami nafakamulun em fagmasineun gfakamulun katanya. Nu bunway nagwantan wami fagayu nusngewain laman wa gsalag Fagtayukan at Masine fag Barita nu karapyag sas ngayuk taw.

¹³ O nunda yam nasaful te, sik taw tagfakamulun sas Tagbia fag Bale Dius sanya ginan wan nu gbul at fakonun, ay tagfakamulun sas fagirugan, e kwa sanya ginan.

¹⁴ Ay katanya yangay tam Fun at suguan te, tagfoying at Masine fag Barita sanya ginan yangay nu gbul nu e fagayudanun.

¹⁵ Ay dewa katanya dakwa gfakamulun takatanya. Ay dakwa griruk sayu laman gfon am angku ay fanggubukun. Dewa au gakabulun wan, kwa get signan ayu nusngewain, laman ban we gfe yud e tungkul ku fakamatungudunun.

¹⁶ Dewa katanya, dakdi kamatungudun nu gfoying au at Masine fag Barita aroro Dius nasugu angku. Ay au wan at mafanyuan nu dakway nafoying at Masine fag Barita.

¹⁷ Ay nu kamoyung au at Masine fag Barita nu magan tua fia sa ku amatanganan, namul au sik famayad. Ay nu nafabulunan au, kamoyung au aroro Dius nafatigwanan sangku.

¹⁸ Nu katanya, katatuy at famayad sa angku. Gfoying au at Masine fag Barita yud e bayad sa angku, ay kwa gfakamulun ku fagmasineun dewa au sik takamoyung at Masine fag Barita.

¹⁹ Aroro dewa yud au nus nga sinu fag taw at fagsuguan, gafagsuguanan au fagayu taw laman ban kaugat nu ngayu ku nataban sas fagafanudun.

²⁰ Ay gina au sis wa taw Udyu, ku ugali kata taw Udyu at ugali laman mafataban au anya sas fagafanudun. Dewa yud au gagbiligan ya Muisis at longan kaduge au gfadgaloan at ngay taw tagagbiligan Muisis at longan, kata kyangay gagbiligan Muisis at longan laman mafataban au anya sas fagafanudun.

²¹ Ay katanya yangay kaduge au gfadgaloan at yud Udyu fag ngay taw, at yud gfaning Muisis at longan, kata kyangay at yud Udyu fag ngay taw, laman mafataban au anya sas fagafanudun. At masuad, dakwa kamabo tam Dius at suguan nu bunway aroro gfaning au tam Fagtayukan at suguan.

²² Ay sat ngay mamomuy, kata kyangay anya mamomuy laman mafataban au at ngay mamomuy fag taw sas fagafanudun. Fagayu ku fakamulun gfaning au fagayu taw laman tiba bank taw umlangfe, dewa snga setaw fag balyawvtan.

²³ Fagayu kanya gfakamulun au aroro sat Masine fag Barita, laman e kwa kyangay tam Fun at famonun.

²⁴ Nasaful wam ngay taggudgunan, kanya tanan wa glagyu, ay dewa katanya sad i way at mabul at fon. Nu katanya famasinei fia nu glagyu am laman mabul ban am at fon.

²⁵ At ngay nanggudgunan gfananad maksvn ay gfaragang at sadili laman mafabul sik sangbo takarasras. Ay dewa katanya, itam tagafanud, tam algan fagnamulun fag sangbo at yud tua ban karasras kabavn.

²⁶ Nu katanya glagyu au sa sik matuyan fia fag fakadasugan, ay nu gfasuntukan au, kwa gfangulan ku suntuk sas tagmara.

²⁷ Gfaidapan au ku bilug ay gfaragang au ku sadili aroro kwa kaylat nu sik fagaiyanun au nu ntabu ban au gfoyung sa ku ngay iba.

1 Kurintu 10

¹ Ku ngay faduksay kaylat au nu nasaful am at kindasug sa tam ngay katungudan tagalo Muisis. Kanya fagayu nalo sas daga linyabu ay nadife Dagat Maraska.

² Ay fagayu kanya kata nu nsurung tuga Muisis at tagadal, gina galo linyabu ay gina gdife dagat.

³ Ay fagayu taw naon sik fakonun signans Dius,

⁴ ay nainum yangay sik mamam signans Dius, signans banwa fag gang tagalo kafag ngay taw, kanya fag gang Fagtayukan wan.

⁵ Dewa katanya tangayu baliwa Dius wa guseganany aya, ay kanya anbul sis talun at yud e taw.

⁶ At kindasug sanya fag ngay taw sik famasaful antam laman wa tam kaylat gfaning fagayu at mauri kata kafag ngay taw ebi at fakamulun.

⁷ Lag am gseg yud matuyan fag ngay fagsegan, kata ebi tiba at fakamulun. Kata at Rirukan te, Fagayu taw malunggung laman kon ay ginum, ay malindug laman kamasayaun.

⁸ Lag gfanugtug ay lag namatugtug kata ebi tiba at fakamulun. Aroro katanya way at fakamulun, sik menit anbul duak safulu e tuluk libuk taw.

⁹ Lag tam gfaskud tam Fun kata ebi tiba at fakamulun. Ay kanya fag ngay taw anbul aroro ule nagatanya.

¹⁰ Ay lag tam e fagyalongunun kata ebi tiba at fakamulun, nu katanya Dius at tagfamin fag tagbarita nafabulanya.

¹¹ At kindasug sa kafag ngay taw sik famasaful sa tibak taw, ay at fagnarirukun laman gfoyung antam. Itam tagleleg yay katsi tagguyan fag ngay buknga.

¹² Nu katanya mataganani tua nus nga sinu tagamatangan te, Maksvn kwan, laman di gatabanan sas asalanan.

¹³ Ya batang e ndasug famaskud sa ayu, fagayu taw at yud nadalan fag famaskud. Matuyan tam Dius, di gsugu ay fagyudun makatu fag famaskud. Nu bunway kanya gfon ayu sik fagmabitsugun gasfuan at famaskud laman mababo tuam.

¹⁴ Nu katanya, ku ngay fakesugun, ayayui siginan at ngay yud matuyan fag fagsegan.

¹⁵ Garingang au sayu kata sa sik mamatanganan, nu katanya, amatangani te, o matuyan ku longan.

¹⁶ Ansadi tam sas Fagtayukan at taguk nu nainum tam sanya fag taya gina tam gseg Dius, sa tam Fun at Yafun. Ansadi yangay tam sas Fagtayukan at bilug nu naon tam kafag sadik tinapay, o kin.

¹⁷ Fagayu tam kata tam sadik bilug aroro sanya ginan fag sadik tinapay nafasadi antam, aroro naafudan tam sanya ginan fag sadik tinapay.

¹⁸ Amatangani taw Israel. Kanya masadi nu gseg Dius gina kon at fanggalangun at nafon sas fagirugan.

¹⁹ Nataw ku longan at masuad. O glong au te, o e tungkul sik fakonun at nafon sas yud matuyan fag ngay fagsegan, ay o e tungkul yud matuyan fag ngay fagsegan.

²⁰ Duan. Ku longan fia at masuad te, at ngay yud Udyu fag taw gfon at fanggalangun sas bara, bunwa sas Dius, ay kwa kaylat nu masadi am sas bara.

²¹ Wam mafafagdua nu ginum am sa tam Fun at faginuman ay sas bara at faginuman. Ay wam mafafagdua nu gfangon am sa tam Fun at fagfangongan ay sas bara at fagfangongan.

²² O kaylat tam gfauri Dius. O nu gamatangan am amabalyanan yap tam anya.

²³ E glong te, Mafafakamulun ami nus nga setaw. Dewa katanya bunwa fagayu at mafagubuk antam. Dewa e glong te, Mafafakamulun ami nus nga setaw, bunwa fagayu tagfaksvn tam fagafanudun.

²⁴ Dangay lamang ay sadili ay fagamatanganun, nu bunway amatangani yangay anggan ay iba.

²⁵ Fagayu fakonun ay nabul signans fungsuan oni wan ay lag am ginto ya laman wa gfamomuy ay amatanganan.

²⁶ Aroro at Rirukan nalong wa te, Tam Fun gagbilug fagdaul daga ay fagayu tagsanya.

²⁷ Ay sik yud gafanud nu nataban ayu te, fangoni, ay nu kaylat am nangalo anya, oni wan nusngewain at nafon ayu ay lag am ginto ya, laman di gfamomuy ay amatanganan.

²⁸ Ay dewa katanya nu e nalong wa ayu te, Kanya nafon sas yud matuyan fag ngay fagsegan, lag am kon kafag fakonun laman ro di gfamomuy at nalong emu fag taw at amatanganan.

²⁹ Ku longan at masuad bunwa ay amatanganan ang tua ay faduksay at amatanganan. Fagaba tibak taw glong angku te, Wain kafag taw at amatanganan fagfasalagun ku fakamulun.

³⁰ Aroro gina au kon kafag fakonun nu gseg aktua Dius, wain tibak taw fakauriun ku fakamulun.

³¹ Nu katanya dewa am kon ay dewa am ginum ay nus nga setaw ay fakamulun, fauseganani Dius.

³² Dangay am gfataid nus nga sinu fag taw, dewa taw Udyu ay dewa taw Griegu, ay sas Dius at furuan.

³³ Katanya yangay ku fakamulun, gugatan au gfauseganan sas fagayu taw sas fagayu ku fakamulun, aroro dakdi grvbvy ku sadili tungkul nu bunway grvbvy au at ke tungkul tua sas fagayu taw laman ban kafag taw umlangfe.

1 Kurintu 11

¹ Fанингি аңку ката ну гфанинг ау Фагтаякан.

² Гусеганан ау фия аю, ароро гаматанг тум аңку ау гфанинг тум ку ногай фойungan аю.

- ³ Ay kaylat au nu nasaful am te, Fagtayukan wan mangama at Fun. Ay mangama, kanya wan mangena at fun, ay tam Dius wan Fagtayukan at Fun.
- ⁴ Fagayu mangama nu gdarangin ay nu gfasaful Dius at longan nu gtabun way at alfuyu, kanya gfauri way at alfuyu, at masuad te, Fagtayukan.
- ⁵ Ay fagayu mangena nu gdarangin ay nu gfasaful Dius at longan nu dway e fantabun at alfuyu kanya gfauri way at alfuyu, at masuad te, at tama. Kanya kata way nu e naufo at buk laman gfapla anya.
- ⁶ Ay sik mangena nu dway kaylat gtabun at alfuyu, faufoi wan at buk. Ay aroro sa sik mangena mapla way daul nu naufo at buk, at masine kanya nu gtabun at alfuyu.
- ⁷ Ay mangama wa masine gtabun at alfuyu aroro kanya wa Dius at aninu ay at faguseganananun. Ay sik mangena, kanya wan at tama at faguseganananun.
- ⁸ Aroro mangama wa nkawat signans mangena nu bunway mangena signans mangama.
- ⁹ Ay mangama wa nkawat laman sas mangena nu bunway mangena laman sas mangama.
- ¹⁰ Ay nu katanya at masine mangena nu gtabun at alfuyu laman at ngay tagbarita saful te, Mangena masine wa gdarangin ay gfasaful Dius at longan.
- ¹¹ Dowa katanya sa tam fagmasadiun sa tam Fun, mangama ay mangena wa mesa masadilian.
- ¹² Aroro mangena dewa nkawat signans mangama, katsi mangama ansalug signans mangena, ay fagayu nusngewain signan tam Dius.
- ¹³ Amatangani te, o masine wan sik mangena nu gdarangin deyud e fantabun at alfuyu.
- ¹⁴ O nunda signans fakasigadan taw at ugali gfalag ayu te, mapla sik mangama tagfaba at buk.
- ¹⁵ Ay dewa katanya sa sik mangena kanya wan at masine. Aroro Dius nafon anya at buk laman at fantabun at alfuyu.
- ¹⁶ Ay baliwan nu e gfababoboan yay sanya baliwa, katatuy way ku longan. Wami e ugali ya sas day takatatuy, ay anggan fagayu Dius at ngay furuan.
- ¹⁷ Katsi ku longan ayu dakwa guseganan ayu aroro nu maful am, gfauri wayam ayu, ay wa masine.
- ¹⁸ Taguna taguna ku nadungug, am fag furuan, nu maful am, gawayan am ay wa masadi ay amatanganan. Ay gafanud au sirut te, matuyan kanya fag barita.

¹⁹ Nasaful kwa te, katanya wam fia, wam gdiuganan laman umsaful te, sinu am at matuyan.

²⁰ Ay nu maful am, ay fakonun bunwa tam Fun at Yafun.

²¹ Aroro galay am at sadu nu kon am ay ba fakonun wam gfadfanyaan ya ay tibak taw kalunus ay tibak taw galangu.

²² O nunda wam e bale. Sanyai way nu gfangon am ay nu ginum am. Gfalingun am Dius at furuan ay gfaplan wayam at yud e fakonun. Nataw ku longan sayu katsi. O guseganan au ayu. Duan, dakwa guseganan ayu.

²³ Nafoyung au ayu ku nadungug signan tam Fun te, Tam Fun Isus nabul sik tinapay ginanya fag yabi nu e namoyung anya sat mauri fag ngay taw.

²⁴ Ay kanya naseg Dius ay nalungud ay nalong te, Tuy ku bilug laman sa ayu. Fakamuluni ban katatuy laman gamatang am angku.

²⁵ Ay katanya yangay, nu ntabu wan at yafun, Isus nabul sik taya ay nalong te, Tuy fag taya tam bagu fag fakasadian sa ku taguk. Galay am ginum tuy, inumi laman gamatang am angku.

²⁶ Aroro kayu ginan am kon ay ginum gfoyung am tam Fun at nabulanan anggan sia umdasug.

²⁷ Ay nus nga sinu ban takon tuy fag tinapay ay taginum tuy fag mamam nu dway matuyan at fakamulun, kanya e asalanan sa tam Fun at bilug ay sat taguk.

²⁸ Nu katanya galay am at sadu gina am ganangonun ay gananginumun amatangani ay sadili.

²⁹ Aroro nus nga sinu takon ban ay taginum nu dyay fia nasaful tam Fun at bilug at masuad, kanya kon ay ginum faurianan sat sadili.

³⁰ Katanya wa kayam ngayu mamomuy ay bilug, ay e fakasaitun, ay tiba nbul.

³¹ Ay baliwan nu gamatangan tam tam sadili, di ban tam gafaurianan.

³² Ay nu tam Fun wan taginsaful tam asalanan, kanya gatul antam laman ban di tam kadasug sas fagayu taw at faurianan.

³³ Nu katanya, ku ngay faduksay, nu maful am laman kon tam Fun at Yafun, famanyani tua ay iba.

³⁴ Ay sik taw nu kalunus, fangoni yap sit bale laman diam gafaurianan ginam maful. Ay tiba ku nadungug gfasine kyay ban nu ndasug au sanya.

1 Kurintu 12

¹ Katsi sa man baliwa at Masine fag Falad at ngay nafon ku fagfayamagun. Ku ngay faduksay, kaylat au nu nyamag am fia kanya fagayu.

² Saful wam te, ebi gina am yud yay gafanud, gfangafanud am sas nus nga setaw at yud maaringang fag fagsegan.

³ Ay glong au ayu te, nus nga sinu fag taw Dius at Masine fag Falad nu si tua anya, kanya di glong te, Fagumfaurianan Isus. Ay nus nga sinu fag taw wa yangay malong te, Isus tam Fun, at Masine fag Falad nu dway gtabanan anya.

⁴ At ngay famonun saman wa saman, ay dewa katanya, sadi wayk Falad at tagfon kanya fagayu.

⁵ Nu sik taw wan saman wayk balyawtan nu gfaning Dius, dewa katanya sadi way tam Fun tam fagfanigan.

⁶ Nu sik taw wan saman wa saman fag fakamulun at nabul ay dewa katanya sadi way tam Dius tagfafakamulun sas fagayu taw.

⁷ Dius gfasure at Masine fag Falad sas galay at sadi, laman fagayu taw e tungkul.

⁸ Sat sadi at Masine fag Falad at nafon makatu gfoyung signan tam Dius at mamatanganan fag foyungan, ay sa tibak taw at Masine fag Falad at nafon fagsafulun signans Dius.

⁹ Ay sa tibak taw, at Masine fag Falad at nafon fagafanudun, ay sa tibak taw at nafon fagmabalyananun gafria at ngay ke fakasaitun.

¹⁰ Ay sa tibak taw at nafon fagmakuun gfakamulun at madulo fag fakamulun, ay sa tibak taw mafasaful Dius at longan. Ay sa tibak taw e nafon yangay ke fagmakuun gtoglag te, Tuy signan at Masine fag Falad at nafon, ay Tuy signan way at mauri fag falad at nafon. Ay e nafon fagmakuun garingang sa tibak fangaringang at yud katogdungug, ay tibak taw at fagmakuun gfayamag kafag ngay fangaringang at masuad.

¹¹ Ay dewa katanya sadi wayk Falad tagfafakamulun kanya fagayu, at nafon sas fagayu gfaning at fakaylatun.

¹² Tam bilug sadi way ay ngayu at afud. Ay dewa ngayu at afud, kanya fagayu ansadi sa sik bilug. Ay katanya yangay Fagtayukan at bilug.

¹³ Aroro fagayu tam dewa taw Udyu ay taw Griegu, ay sik fagsuguan ay sik taw lang, ansurung tam laman masadi tam kata sik bilug. Ay Dius nafasakbo sa antam fagayu sadik Falad.

¹⁴ Aroro sik bilug dewa sadi, ngayu tua at afud.

¹⁵ Ay sik darafa nu nalong te, Bunkwa daluap, nu katanya, bunkwa sik bilug at afud, aroro katanya way, o kanya bunwa sik bilug ya at afud.

¹⁶ Ay sik talinga nu nalong te, Bunkwa mata, nu katanya, bunkwa sik bilug at afud, aroro katanya way, o kanya bunwa sik bilug ya at afud.

¹⁷ Ay fagdaul at bilug nu tanan way ro lang mata, tain ro kanya nu gdungug. Ay fagdaul at bilug nu tanan way ro lang talinga, tain ro kanya nu mayuk.

¹⁸ Ay Dius nafasine fagayu tam ngay bilug at afud kata at fakaylatun.

¹⁹ Ay fagayu nu sik afud way, tain ro kanya nu kangayan te, sik bilug.

²⁰ Ay at matuyan, ngayu at afud dewa sadia at bilug.

²¹ Nu katanya, mata wa malong sas daluap te, Au kwe tungkul sa emu. Ay alfuyu wa yangay malong sas darafa te, Au kwe tungkul sa emu.

²² At matuyan, tam afud tam fagamatanganun te, Yud kabitsug tiba, kanya tua ngap karo fia tam fakaylatun.

²³ Ay tam bilug at afud yud bangan mafanud kanya tua ngap karo tam fagalagaun fia masine. Ay at mapla fag ngay afud kanya tua fia tam fagfautun.

²⁴ Ay si tam bilug at masine wan fag ngay afud wa tam ang ya kamasineun. Ay Dius gfasine si tam bilug at ngay afud at yud bangan masine laman kaugat nu masine,

²⁵ laman wa gawayan fagdaul at bilug, nu bunway at ngay afud kedkesugan tua.

²⁶ Aroro nu e fakasaitun way sik afud, fagayu afud e fakasaitun wan, ay sik afud nu guseganan tua, fagayu at afud guseganan yangay.

²⁷ Ay am wan Fagtayukan at bilug. Ay galay am at sadia Fagtayukan wam at afud.

²⁸ Tam Dius nafili tibak taw sit furuan, taguna at ngay nasugu, fadua at ngay tagfasaful Dius at ngay longan, ay at fatulu, takamoyung. Ay nafili yangay at ngay tagfakamulun at ngay madulo fag fakamulun, ay at ke fagmabalyananun gfafia at ngay ke fakasaitun, ay at ngay taggubuk, ay funan ay at ngay tagsaful garingang sa tibak fangaringang at yud katogdungug.

²⁹ Bunwa fagayu taw sik nasugu, ay sik tagfasaful Dius at ngay longan, ay sik takamoyung, ay bunwa sas fagayu taw nu gfon fagmakanun mafakamulun at ngay madulo.

³⁰ Bunwa fagayu taw tagfafia at ngay ke fakasaitun, ay bunwa fagayu tagsaful garingang sik fangaringang at yud katogdungug, ay bunwa fagayu taw at mafayamag kafag ngay fangaringang.

³¹ Dewa katanya faksvni nu kaylat am gbul at tiba tungud fag famonun. Katsi gfoyung au ayu at tagtungud sas fagayu nu masine.

1 Kurintu 13

¹ Dewa au saful fagayu taw ay anggan ngay tagbarita at fangaringang, nu dakway e fakesugun, au kata kway sik meglis fag tingting ay kata sik udlung nu gawang yud e masuad.

² Ay dewa ro au makatu gfasaful Dius at longan, ay dewa ro au saful gfayamag at ngabasad fag longan, ay dewa ro au saful fagayu fagsafulun, ay dewa ro au mafafalin buksul aroro ku fagafanudun, ay nu dakway e fakesugun, au, kwe tungkul.

³ Dewa ro au nafon fagayu ku ramraman, ay dewa ro au nafon wan ku bilug laman nangirug, ay nu dakway e fakesugun, we tungkul sangku.

⁴ At ke fakesugun magwanta tua, ay malukme tua. At ke fakesugun di gfangalabian ay di kamatungudun.

⁵ At ke fakesugun di gugali at mauri, ay di kamasadiliun, ay di gfangadotama, ay di gamatangan dewa tibama nafauri anya.

⁶ At ke fakesugun wa guseganan nu nalag at mauri, kanya guseganan tua nu nalag at matuyan.

⁷ At ke fakesugun mafanyan tua gugat, ay gafanud tua gugat, ay e fagsegun tua gugat, ay gagwantan tua gugat.

⁸ Dewa ban katabu nu gfasaful Dius at ngay falongan, ay dewa ban karagang nu garingang sik ngay fangaringang at yud katogdungug, ay fagsafulun kalyam ban, dewa katanya, fakesugun wa ban e fakatabuan kabavn.

⁹ Katsi tam fagsafulun tiba yay lang, ay nu gfasaful Dius at ngay longan, tiba yay lang.

¹⁰ Ay nu ndasug ban at yud e kurang, kalyam wa ban at ke kurang.

¹¹ Ebi gina au sisian yay, nu garingang au, kata kyay sik sisian, ay ku amatanganan kata yay sik sisian at amatanganan, ay nu gtogdungug au, kata yay sik sisian nu gtogdungug. Ay katsi nu mafagtainan kwan naubun kwan sisian at ugali.

¹² Aroro katsi nu glag tam Dius, malikbug yay kata yay nu nadama tam sa sik salaming, ay nu ndasug ban tibak menit dumaddamaan wa ban tam fia matuyan. Katsi ku fagsafulun sa baliwas Dius tiba yay lang, ay ginanya ban sumaful kwan fagdaul kata Dius nu gsaful angku.

¹³ Ay katsi tuy fag tulu sanya yay gugat: Fagafanudun, ay fagsegun ay fakesugun. Ay tuy fag tulu tagtungud, fakesugun tua.

1 Kurintu 14

¹ Nu katanya, fakesuguni ay fagfaningun. Ay aylati mandi at Masine fag Falad at famonun, kaugat wa kaugat nu gfasaful am tam Dius at ngay longan.

² Tagaringang sik fangaringang at yud katogdungug, bunwa taw at fagfakamatoanun nu bunway Dius, aroro we taw gtogdungug kafag longan, dewa katanya at Masine fag Falad ggubuk nu garingang at masuksuk fag longan.

³ Ay tagfasaful tam Dius at ngay longan kanya garingang tagfaksvn fagayu taw at fagafanudun, ay tagfasun at ngay amatanganan.

⁴ Tagaringang sik fangaringang at yud katogdungug, at fagfaksvnun at sadili way lang, ay tagfasaful Dius at longan kanya gfaksvn tua fagdaul at furuan.

⁵ Kaylat au nu garingang am fagayu sik ngay fangaringang at yud katogdungug. Ay dewa katanya, gtungud yay nu kaylat au nu gfasaful am Dius at ngay longan. Tagfasaful Dius at longan gtungud yay tagaringang sik ngay fangaringang at yud katogdungug, nu dway e gfayamag at longan at masuad, laman ggubuk at furuan nu kaksvn.

⁶ Ku ngay faduksay, nu ndasug au sanya ay nu garingang sik ngay fangaringang at yud katogdungug, o ku longan e tungkul sayu. Duan. Laman e tungkul sayu ku longan, ku fagnamoyungun ayu ang yakman Dius at nafasure sa angku fag foyungan ay fag fagsafulun, ay Dius at longan, ay sik famasaful.

⁷ Sik famawangun katas tulali ay sarado wa gleleg, ay nu dway nafabadbalian at awang, tain ro nu kasaful at ruri.

⁸ Sik tagbudyung nu dway mayamag nu gbudyung, tain ro at ngay famawayan nu gsaful te, Falganani wan laman namawayan wam.

⁹ Katanya yangay, tain ro fagayu taw nu gsaful am longan at masuad nu garingang am sik fangaringang at yud katogdungug, kafag ngay taw nu dway natogdungug. Kata way lang nu garingang am sas tagmara.

¹⁰ Ngayuk fangaringang sas fagdaul daga, ay galay at sadie masuad.

¹¹ Ay baliwan, nu dakway saful ku fakamatoan fag taw at fangaringang, wami gtodtoggungugan.

¹² Ay aroro kaylat wam daul gyabulun at Masine fag Falad at famonun, nu katanya ugatani nu namul am at famonun tagfaksvn at furuan.

¹³ Aroro katanya, at masine sik taw tagaringang sik fangaringang at yud katogdungug, darangini tua laman Dius gfon yangay anya sik fagsafulun gfayamag.

¹⁴ Ay nu gdarangin au sa sik fangaringang at yud katogdungug, ku falad tagdarangin, ay dewa katanya ku amatanganan we tungkul.

¹⁵ Nu katanya nataw at masine ku fakamulun. Gdarangin au sa ku falad, ay gdarangin kyangay sa ku amatanganan. Ay galubad au sa ku falad, ay galubad kyangay sa ku amatanganan.

¹⁶ Nu guseganan o sas Dius nu sa way am falad, nus nga sinu fag taw tagsanya at yud e fagsafulun katanya, tain ro nu glong te, Matuyan wa fia. Aroro kanya wa natogdungug am longan.

¹⁷ Ay aroro at matuyan, guseganan mandi o sa tam Dius, ay dewa katanya we tungkul sanya fag taw.

¹⁸ Guseganan au sa tam Dius te, gtungud yay ayu fagayu nu garingang au sik ngay fangaringang at yud katogdungug.

¹⁹ Ay dewa katanya nu si was bale fakafulan, ku fakaylatun ku foyungan lima wayk longan laman ro mayamag fia sa ayu, ku amatanganan kanya gtungud yay nu masine nu nafoyung au tangayuk longan sa sik fangaringang at yud katogdungug.

²⁰ Ku ngay faduksay, dangay am kata sik sisian ay amatanganan. Ay nu gamatangan am sas fagmauriun, katai way sik bagu kasalug, ay ay amatanganan mafagtainani tua.

²¹ Kata tuy at Rirukan te, Tam Fun nalong te, Namaaringang kban sanya fag furuan signan tibak taw tagsaman at fangaringang, ay signan tibak taw tangayayu fag talun namoyung kyangay ban sanya fag furuan, ay dewa katanya kafag ngay taw wa kaylat gdungugan ku longan.

²² Kaya katanya, mayamag wa te, ngay fangaringang at yud katogdungug, sik fakatoglagan way sat yud gafanud fag ngay taw te, Dius si wa ayu. Bunwa sa tagafanud fag ngay taw at fakatoglagan. Ay at fagfasafulun tam Dius at longan, kanya sik fakatoglagan sat ngay tagafanud, bunwa sat yud gafanud fag ngay taw at fakatoglagan.

²³ Nu katanya, gina am maful sis bale fakafulan ay fagayu taw nu garingang sik ngay fangaringang at yud katogdungug, ay nu e ndasug sanya sik taw at yud gafanud ay at yud saful takatanya fag fagsafulun, o nunda ro wa glong te, Kata wayam sik tagfansaful.

²⁴ Ay fagayu am nu gfasaful am Dius at ngay longan ay sik taw at yud gafanud ay yud e fagsafulun nu ndasug sanya, kafag taw sumaful te, Sik tagasalanau, ay gamatangan at sadili aroro fagayu at nadungug.

²⁵ Ay kafag taw sumaful at masuksukan at amatanganan. Ay kanya umlub, ay sumeg tam Dius te, Anud Dius gufud wa fia ayu.

²⁶ Ku ngay faduksay, nataw katsi kanya fagayu at masuad. Nu maful wam, galay am at sad i saman wa saman ay buba. E galubad, ay e gfoying sad furuan, ay e gfoying sik longan Dius at nafasure sa anya, ay e garingang sa sik fangaringang at yud katogdungug, ay e gfayamag kafag fangaringang at masuad. Fagayu tuy fakamuluni laman gfaksvn sanya fag ngay tagafanud.

²⁷ Ay nu e gfoying sa sik fangaringang at yud katogdungug, sabv ro duak taw ay tuluk taw gungbusan, ay at masine e gfayamagi tua at ngay longan.

²⁸ Ay nu dway e gfayamag ya, at masine kanya nu maragangani way lang lag garingang ya sis bale fakafulan ay at fagkamatoanun ang yakman lang at sadili ay Dius.

²⁹ Ay kaduge duak taw ay tuluk taw garingang laman gfasaful Dius at longan, tibak taw amatangani way lang te, o matuyan.

³⁰ Ay at sad i at malunggung sanya nu kaylat gfasaful Dius at longan, at masine at taguna gfoyung nu maragangan wan.

³¹ Aroro fagayu am masine tua nu gsadsadian am gfasaful Dius at ngay longan, laman fagayu taw sumaful ay umkaksvn tua at amatanganan.

³² Sik tagfasaful Dius at longan at masine fae bukngai tua tibak taw at ke fagyafasafulunun.

³³ Aroro tam Dius at ugali bundi lang at mafanggaygayan nu bunway ang tua fagmanabayanun. Katanyai tua at masine fagayu Dius at ngay nafamili fag ngay furuan at ugali.

³⁴ Ay fagayu mangena masine nu maragangan way gina maful sis bale fakafulan. Aroro sas mangena we suguan tagfoyung, nu bunway fanningi tua kata at kinriruk sis Muisis at longan.

³⁵ Ay kanya nu kaylat e fagyasafulunun, intoi yap sat tama nu ndasug sat bale, aroro mapla way sik mangena nu garingang gina sisad bale fakafulan.

³⁶ Malgau gamatangan way am manga te, signan way ayu Dius at longan, ay man nga gamatangan am te, am way at nabul.

³⁷ Ay nus nga sinu fag taw tagamatangan te, Sik tagfasaful au Dius at longan ay e famonun au signan at Masine fag Falad, at masine kanya nu gsaful te, ku rirukan sa ayu tam Fun tua at suguan.

³⁸ Ay nus nga sinu fag taw nu dway gamatangan tua katanya, lag am gamatangan ya anya.

³⁹ Nu katanya, ku ngay faduksay, aylati mandi nu gfasaful am Dius at ngay longan, ay lag am gsalag nu e kaylat garingang sa sik fangaringang at yud katogdungug.

⁴⁰ Ay baliwan fagayu nusngewain fakamuluni at kasakan ay at masine fag balyawvtan.

1 Kurintu 15

¹ Katsi ku ngay faduksay, gfamatang au ayu ku nafoyung sayu fag Masine fag Barita, ay nafaning ay ay fagafanudun at fagsarigan.

² Siginan at Masine fag Barita nlangfe am, nu maksvn tua nu gfatawad am ku ngay foyungan ayu. Nu dway katanya, we tungkul ay fagafanudun.

- ³ Ay nafoyung au ayu at tiba tungud at mafanud, ay kanya yangay ku nadungug te, Fagtayukan anbul aroro tam asalanan, kata at Rirukan.
- ⁴ E nanamoli anya, ay sis fatuluk menit, Dius nafadog yay gleleg anya kata yangay at Rirukan.
- ⁵ Ay kanya nsure sas Pedru, ay anggan sat labi duak Nasugu.
- ⁶ Ay sanya ginan kanya nsure yangay sa sik ngay tagafanud gina maful, malgau gtungud yay limak sandan. Ay tangayu gleleg yay dasug katsi, ay tibak taw anbul wan.
- ⁷ Ay kanya nsure yangay sas Santiagu ay anggan sas fagayu at Nasugu.
- ⁸ Ay sa oma tagguyan tagguyan, nsure yangay anggan sangku, kata au sik sisian nu kasalug yud si fia at fangasalugan fag menit.
- ⁹ Aroro au wan at yud e tungkul sas fagayu Nasugu, ay kwa masine ya kangayan te, sik nasugu, aroro nafauri au Dius at furuan.
- ¹⁰ Ay dewa katanya aroro siginan tam Dius at fagmagalangun, sik nasugu kyangay, ay di nfangulan Dius at nafon angku, nu bunway naugatan au nafakamulun gtungud yay ku ngay ibama at nafakamulun, dewa katanya bunwa siginan ku sadili kamakatuan, nu bunway siginan tam Dius at fagmagalangun sa angku.
- ¹¹ Dewa angku ay ku ibama at foyungan, katanya yay em foyungan, ay katanya yay ay fagafanudun.
- ¹² Ay katsi nu nafoyung ami te, Dius nafadog yay gleleg Fagtayukan, wain am tiba ay faglongun te, Wa ban gfadog ya gleleg at ngay kinbul.
- ¹³ At matuyan Dius nu dway ban gfadog ya gleleg at ngay kinbul, wa ro nafadog ya naleleg Fagtayukan.
- ¹⁴ Ay nu dway nafadog naleleg Fagtayukan, we tungkul em foyungan, ay anggan ay fagafanudun wa yangay e tungkul.
- ¹⁵ Ay nu katanya way, sik takamuag way ami sa baliwas Dius. Aroro nafatuyan ami te, Dius nafadog gleleg Fagtayukan, ay kanya wa mangaro matuyan nu anud way fia te, at ngay kinbul nu dway ban gdog ya gleleg.
- ¹⁶ Ay Dius nu dway ban gfadog ya gleleg at ngay kinbul, satu ro wa yangay nafadog naleleg Fagtayukan.
- ¹⁷ Ay nu dway nafadog ya naleleg Fagtayukan, wa ro am nlakwi siginan ay ngay asalanan, ay ay fagafanudun we tungkul.
- ¹⁸ Ay saman kanya, satu ro fagayu at kinbul tagafanud sas Fagtayukan namin wan.

¹⁹ Tam fagsegun sas Fagtayukan nu katsi way lang fag leleg, itam wan at afanyuan sas fagayu taw.

²⁰ Ay aroro at matuyan fia, Dius nafadog yay gleleg tam Fagtayukan sik fatuyanan te, gfadog yay ban gleleg at ngay kinbul.

²¹ Nus nga setaw fakabulun nu ndasug signan sadik taw, katanya yangay signan sadik taw, Dius gfadog yay ban gleleg fagayu taw.

²² Aroro nus nga setaw fagayu taw nu e fakabulun aroro signan at fagmasadiun sas Adan, katanya yangay ban Dius ban gfadog yay gleleg fagayu taw aroro signan at fagmasadiun sas Fagtayukan.

²³ Ay baliwan ban Dius e filian buknga nu gfadog gleleg galay sik taw, Fagtayukan taguna, ay sanya ginan, Fagtayukan nu ndasug, fagayu tagafanud sa anya gdog yangay gleleg.

²⁴ Kadasug wan at fakatabuan, tam Fagtayukan nu ntabu ban nu gbabo fagayu funan ay tagfangguna ay mabalyanan sas fanfalad, ay gfon wan sa tam Dius tam Mama fagmafagtagtainerun.

²⁵ Aroro Fagtayukan namagtaineran nu dyakmay ban Dius nafasa at daga darafa at ngay fawayan.

²⁶ Fakabulun at tagguyan fag fawayan at fagnamaboun.

²⁷ Kata tuy at Rirukan te, Fagayu nusngewain Dius nafasa wat daga darafa. Ay dewa katanya nu nalong te, Fagayu nusngewain, mayamag te, ginanya wa magamut fagayu nusngewain ay tam Dius, at nafasas Fagtayukan at daga darafa fagayu nusngewain.

²⁸ Ay fagayu nu si was Fagtayukan at daga fagmabalyananun, katanya yangay Taw at Baguama nu sas Dius at daga fagmabalyananun, at nafon anya fagayu nusngewain sat daga fagmabalyananun, laman Dius tiba tungud tagfagtagtaineran fagayu.

²⁹ Nu dway katanya, nataw at tungkul at ngay taw at fagnangasurungun aroro sat ngay kinbul. Nu matuyan te, Dius wa ban gfadog ya gleleg at ngay kinbul, wain yay at ngay taw at fagnangasurungun aroro sa anya.

³⁰ Ay ami, wain yay em fagsiu yay gugat sad fagmalimun.

³¹ Kayu menit si kwas fakabulun, ku ngay faduksay. Nafoyung au sayu katanya aroro guseganan au ayu sas Fagtayukan Isus tam Fun.

³² Ku fagfawayanun fag idu daul sas furuan Efesu nu sa way langs taw at algan we tungkul sangku o kin. Nu matuyan te, Dius ban wa gfadog ya gleleg at ngay kinbul, at masine nu gfaning watam at nalong te, Gfangon yakman tam, ay ginum yakman tam, aroro balabag kabul watam.

³³ Lag am gadayan. Aroro tagfaudgufudan at mauri gfauri at masine fag ugali.

³⁴ Fakatanyaun, afolii sat masine fag amatanganan, ay ubuni wan ay asalanan. Am tiba wam saful Dius. Nafoyung au ayu katanya laman gfapla ayu.

³⁵ Fagaba e ginto te, Tain ban manga nu gfadog gleleg at ngay kinbul. Tain ban fia at bilug nu nadog wa naleleg.

³⁶ Am at yud e amatanganan. Nu natanum sik bvtang, kanya ya gtugbung nu dyakmay nbul taguna at natanum fag bvtang.

³⁷ At fagtanumun kalam bunya sik fun kayu gbia nu bunway bvtang yay lang katas fare ay e tiba yak bvtang.

³⁸ Dius wan tagfon at bilugan sanya fag bvtang, kata at fakaylatun, ay galay sik bvtang e sadili mandi bilugan.

³⁹ Dius at awatan tagleleg saman wa saman at faknul. Saman wan taw at faknul ay fagalagaun at faknul, ay saman yangay manuk tungud at faknul ay albon at faknul.

⁴⁰ E bilug sas banwa fag bilug, ay e bilug ste swa daga fag bilug, ay saman wan tagsis banwa fag bilug at fagmasineun, ay tagste swa daga fag bilug at fagmasineun.

⁴¹ Tam menit nu mayamag saman wa tam magdanun nu mayamag, ay anggan sadik galeme nu mayamag saman tua tibak galeme at yamag.

⁴² Ay katanya yangay ban at ngay kinbul nu nadog naleleg. At nafoli sas fagfolian fag bilug kadan way, ay dewa katanya tagdog ban gleleg fag bilug di ban kadan ya kabavn.

⁴³ Nu e nanamoli way sik bilug yud e fagmasineun e gfaleleg ban sik bilug ke fagmasineun. Ay nu e nanamoli way sik mamomuy fag bilug e gfaleleg ban sik mabitsug fag bilug.

⁴⁴ Nu e nanamoli way ste swa daga fag bilug, e kafulo ban tagsis banwa fag bilug. Nu e bilug way ste swa daga, e tagsis banwa fag bilug yangay ban.

⁴⁵ Kata tuy at longan sit Rirukan te, Taguna fag taw, Adan, Dius naawat ay nafon anya at leleg, ay tagguyan fag Adan, tam Isus, tagfaleleg fag falad.

⁴⁶ Ay bunwa fanfalad fag bilug taguna nu bunway tagste swa daga fag bilug taguna, ay sanya ginan kadasug wan tagsis banwa fag bilug.

⁴⁷ Taguna fag Adan tagste ginan ways daga aroro at fangawat signans daga, ay at faduak Adan signans banwa.

⁴⁸ Ay fagayu taw tagsiginan ways daga kata Adan nu nkawat signans daga. Ay signans banwa fag taw kata Fagtayukan tagsiginans banwa.

⁴⁹ Nus nga setaw nu kata tam at kinkawat daga fag taw, umkata yangay ban tam tagsiginans banwa fag taw.

⁵⁰ Ku ngay faduksay, ku longan at masuad te, Dius wa ban gfagamut sat fagfagtainanun tam bilug ste swa daga. Ay takadan fag bilug wa yangay magbilug leleg at yud e fakatabuan kabavn.

⁵¹ Dungugani, sik masuksukan gfoying au ayu te, bunwa ban tam fagayu takabul, ay dewa katanya umtubus ban tam fagayu.

⁵² Ay ginanya way sirut kaduge sik liplip gasfuan sik budyung, at awang tagguyan, nu nauyup at famudyung, Dius gfadog yay gleleg at ngay kinbul ay wa ban gdog ya kabul. Ay itam tagleleg yay, Dius gtubus yangay ban antam.

⁵³ Aroro at takadan fag bilug nangatubus at yud ban kadan, ay at takabul fag bilug nangatubus at yud kabul.

⁵⁴ Ay at takadan fag bilug nu ntubus wan sat yud kadan, ay at takabul fag bilug nu ntubus wan sat yud kabul fag bilug, nakata wa at Rirukan te, Fakabulun, nababawan wan.

⁵⁵ Fakabulun, dada wan am famabo. Fakabulun, dada wan am ganga.

⁵⁶ Asalanan tagfon ganga sas fakabulun, ay Muisis at longan tagfon fagmabalyananun sas asalanan.

⁵⁷ Ay dewa katanya guseganan tam sas Dius aroro nafon antam at famabo signan tam Fun Isus Fagtayukan.

⁵⁸ Nu katanya ku fakesugun fag ngay faduksay, faksvni ay amatanganan, dangay am glamlamangan. Maseganamai tua kabavn nu gfakamulun am tam Fun at fakamulun, dakngani saful am te, wa ban kumfangulan ay nalufuyan gina am gfaning tam Fun.

1 Kurintu 16

¹ Ay nu sa man baliwa ay fanggubukun sa tam ngay faduksay sas talun Udea, fakamuluni kata ku suguan sa sangay furuan sas Galasia.

² Kayu linggu fag menit, galay am at sadu fasamani wan ay fanggubukun kafanud ay fagmakatuun, ay nu gfaful am lag gfanya ya gina au ndasug sanya.

³ Ay nu ndasug kban sanya, gfon kban ku rirukan sa ay nafili fag ngay taw laman gbuba ban ay fanggubukun sas furuan Erusalem.

⁴ Ay nu masine au wa yangay ban taglo, ay ay nasugu fag ngay taw nangalo ban angku.

⁵ Ay gina kban signans talun Masidunia, ku algan gtaglayun au nandalan ayu sanya.

⁶ Ngaduge kban sirut nu sanya au. Malgau sanya gfalangfe kwa ban abagat, laman nu galoun kwa ban mafagubuk tuam angku nus nga nday ban nu gtaglayun au signan ayu.

⁷ Ay kwa kaylat nu nandalan au lang sanya. Ku fakaylatun gbanwan au sirut sanya, tam Fun nu kaylat.

⁸ Ay ku algan gbanwan kyay sirut sis furuan Efesu, gfalangfe kyay kafag yafun daul at ngayan Tagsis Falimak Safuluk Menit fag Yafun.

⁹ Aroro ngayu takaylat gdungugan ku foyungan, ay ngayu yangay tagsalag angku.

¹⁰ Ay Timuteu nu ndasug sanya, famanabayani anya. Aroro anggan kanya gfakamulun yangay sa tam Fun kata angku.

¹¹ Dangay am gfalingun anya, nu bunway gubuki tua anya laman mabayan tua nu kafoli stae sa angku, aroro gfanya au anya gadgaloan tiba yak faduksay.

¹² Ay nu sa man tam faduksay Apulus, maksvn nu nalong au sa anya te, masine nu nansibo ayu sanya gadgaloan tibak faduksay. Dewa katanya ya kaylat sanya. Gina ya ban anke buknga nu nansibo ayu.

¹³ Am, mafalganani fia, ay maksvni tua sa ay fagafanudun, magarasi tua ay dangay am guigan.

¹⁴ Fagayu ay fagnamakamulunun fakamuluni gasfuan fakesugun.

¹⁵ Nasaful wam Estefanas fag bale taguna gafanud sis talun Akaya, kanya mafalghanan tua nu ggubuk tibak tagafanud. Ku ngay faduksay, maksvn nu glong au sayu te,

¹⁶ faningi tua takata kanya fag ngay taw, ay anggan sat ngay fadgaloan taginlufuyan gfakamulun.

¹⁷ Guseganan au daul Estefanas, Furtunatu ay Akaiku at nadasugan, aroro kanya nafakamulun ay fagyudun makatu.

¹⁸ Kanya wan at nafasun angku, katanya yangay anggan ayu. At masine nu kesug am takatanya fag ngay taw.

¹⁹ Siginans furuan Asia at ngay taw glong ayu te, O mabayan tuam unu. Ay anggan Akila ay Prisila gasfuan at ngay faduksay takaful sat bale, glong ayu aroro ay fagmasadiun sa tam Fun te, O mabayan tuam unu.

²⁰ Ay anggan tagste fagayu tam ngay faduksay glong ayu te, O mabayan tuam unu. Kamatoani tua fia sas galay at sadu at mafafanyuanan fag ngay kamatoanan.

²¹ Au wa fia Pablu at nariruk tuy fag longan.

²² Fagumfaurianan ban nus nga sinu fag taw at yud kesug tam Fun. Em Fun, adasugi wa nangus.

²³ Sumawa nangus ayu tam Fun Isus at fagmagalangun.

²⁴ Si wa nangus fia ayu fagayu ku fakesugun siginan tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus. Katanya wa nangus fia.

2 Kurintu

2 Kurintu 1

- ¹ Au, Pablu at nariruk tuy. Fagtayukan Isus at nasugu angku kata Dius at fakaylatun. Ay ste yangay tam faduksay Timuteu. Giruk ami sa ayu, Dius at furuan sis Kurintu, ay sas talun Akaya Dius at ngay nafamili.
- ² Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmanabayanan sumawa nangus ayu.
- ³ Segi Dius, tam Fun Isus Fagtayukan at Mama, at mafangafanyu fag Mama. Siginan Dius fagayu famasun.
- ⁴ Kanya wan tagfasun antam tam ngay naidapan, laman mafasun yangay tam fagayu at ke fagidapun, kata tam nabul signans Dius fag famasun.
- ⁵ Nus nga seyu em nadalan fag fagidapun aroro signan em fagmasadiun sas Fagtayukan, kayu yangay fia nia em nabul famasun signananya.
- ⁶ Em ngay naidapan, kanya gfasun ay gfalangfe ayu. Dius nu nafasun tua emi, kanya sik famasun yangay ayu, laman mafasun ami fia ayu nu nadalan ban am fagidapun kata em nagdalanan.
- ⁷ Maksvn em fagsegun sa baliwa ayu, aroro nasaful wami te, nus nga setaw nu nsadi am sa em fagidapun e gfasun yangay ban anggan ayu kata nu e nafasun emi.
- ⁸ Em ngay faduksay, kaylat ami gfadungug ayu em ngay nadalan fagidapun gina ami sis talun Asia. Maksvn wa maksvn em nadalan, at kaksvnan arvs wami e fagsegun ya te, gleleg yay ban ami.
- ⁹ Nu glong ami gakabulun wami. At masuad laman wami gafanud sa em sadili nu bunway laman gafanud tua ami sas Dius, kanya tagfadog gleleg at ngay kinbul.
- ¹⁰ Ay Dius nafalangfe yay emi dewa matuyan wa te, fakabulun wan, ay gfataglayun yay nu gfalangfe emi. Ay namaksvn fia em fagsegun te, Dius gfalangfe yay ban emi,
- ¹¹ ginam ggubuk emi signan ay ngay darangin. Nu katanya, ngayu ban tagseg Dius aroro at masine at nafon emi, at famalus ay ngay darangin.
- ¹² Kamatungudun ami te, masine em amatanganan. Gugali ami gugat ste swa daga, ay kaugat wa sa ayu, at yud e malong ay at matuyan. Ay Dius at fagmagalangun tagtaban emi, bunwa ste swa daga at fagmamatanganun.
- ¹³ Em fagrirukun ang yakman lang ay fagmatapun ay ay fagtogdungugun. Ku fagsegun daul nu gtogdungug am fia em longan,

¹⁴ dewa yam fia gtogdungug angku. Fakatanyaun laman e fakamatungudunun ban am emi gina tam Fun Isus andasug fag menit, kata nu kamatungudun ami ayu.

¹⁵ Aroro gafanud au fia katanya, ku algan glo kban taguna sayu laman kaksvn ay faguseganananun.

¹⁶ Ku fasadan nandalan au sa ayu gina kban sas talun Masidunia, ay nu signinan kbans Masidunia kafoli kyangay sa ayu laman ggubuk ban am angku nu sa kbans talun Udea.

¹⁷ O katsi gfababalian au ku amatanganan. O ku fasadan ste way swa daga fag balyawvtan. O ku longan at masuad te, Glong au te, Sabv. Ay aroro mangaro duan.

¹⁸ Duan. Aroro nus nga setaw Dius nu matuyan tua, katanya yangay ku longan ayu, wami glong te, Sabv ay Duan.

¹⁹ Au ay Silas ay Timuteu, em foyungan, Dius at Baguama, Isus Fagtayukan. Ay em foyungan bunwa Sabv, ay abandi ban nu Duan way. Nu bunway Isus yud gbadbalian Dius at kinan.

²⁰ Aroro Isus wan tagfafasludan fagayu Dius at fatuyanan. Ay nu katanya signinananya, mafauseganan tam sas Dius te, Matuyan.

²¹ Ay Dius wan tagfaksvn emi ay ayu, signinan tam fagmasadiun sas Fagtayukan, ay kanya yangay at nafasaman antam.

²² Dius nafatuyan te, Itam Dius watam at ngay taw. Ay nafon antam at Masine fag Falad sa tam basad, kanya tagfatuyan te, kafasludan wa ban fia Dius at famatuyan.

²³ Dius wan ku tagfatuyan, ay nasaful wan ku amatanganan. Ku fagyudun ndasug sanya, laman di gfabaluanan ayu.

²⁴ Em fakaylatun wami namagtainan ayu sas fagafanudun, nu bunway ami ang waymi lang taggubuk, laman guseganan tuam, aroro maksvn ay fagafanudun.

2 Kurintu 2

¹ Namatangan au te, toyap ku nadog nansibo ayu laman dakdi namabaluanan ayu.

² Aroro nu namabaluanan kway ban ayu, sinu ya ban tagfasun angku. O nunda bunwa am ku nafabaluanan tagfasun angku.

³ Katanya ku longan si ku rirukan, laman nu kadasug au sanya kwa ban anbalu signinan sangay taw tagfauseganan nangus angku. Aroro natuyan kwa te, ay faguseganananun tagfauseganan ban angku.

⁴ Ay gina au griruk sayu, sa ku amatanganan gafanawa au daul, ay kabalu au, ay maksvn nung au galiasun. Ku fagnarirukan sayu dakwa gfabaluanan ayu, nu bunway laman gfatoglag au ayu te, maksvn tua nu kesug au ayu.

⁵ Nu e nafabaluanan sas nusnga sinu, bundi lang sangku kanya at fagfabaluanan, nu bunway anggan tua sayu fagayu, laman kwa gfaksvn ku longan.

⁶ Tangayu am at nafaurianan kanya fag taw. Ay katsi, diwan ro ay faurianan saanya.

⁷ Katsi masine nu gfalyam wam at asalanan ay nu gfasun wam anya laman kanya wa nkaksvn at fakabaluun.

⁸ Ay maksvn nu glong au ayu te, falagi anya te, kesug wam anya.

⁹ Aroro katanya yangay at masuad at sadiku rirukan sayu ebi, laman sumaful au te, galo am fia masine fagayu ku foyungan ayu.

¹⁰ Nus nga sinu at ke asalanan ay nafalyam, nafalyam kyangay. Nu gfalyam au gfakamulun au sas Fagtayukan at daga salubangan aroro sayu,

¹¹ laman di tam gadayan Satanas at fakamulun. Aroro saful watam at fakaylatun gfakamulun.

¹² Gina au ndasug sas furuan Truas laman namoyung at Masine fag Barita sa baliwas Fagtayukan, tam Fun nafon angku sik buknga laman gfakamulun au takatanya.

¹³ Ay dewa katanya, dakwa mabayan aroro kwe nalag sanya ku faduksay Titu. Ay nalo kwa sanya ginan fag furuan ay gtaglayun kwa glo sas Masidunia.

¹⁴ Guseganan tam sas Dius aroro kanya gfosuk tua gugat emi sas Fagtayukan at famabo aroro em fagmasadiun saanya. Ay signan emi Dius nafarapyag at masine fia fia nu kaayuk sas nus nga nday fag talun, nu gtoglag Fagtayukan.

¹⁵ Gfarapyag wami nu gtoglag Fagtayukan kata watam sik masine fag famaebakayuk Fagtayukan at nafon sas Dius. Kanya fag ayuk karapyag sa sangay taw takalangfe, ay sa sangay taw tagakaminun.

¹⁶ Sa tagakaminun fag ngay taw, kata wami sik ayuk tagtaban anya sas fakabulun ay faurianan. Ay sa takalangfe fag ngay taw, kata wami at tagfon leleg fag ayuk. Sinu at mafafakamulun takatanya.

¹⁷ Aroro wami kata tibak taw at tagfalao Dius at longan. Nu bunway aroro Dius waymi at fagfatigwanan, kamoyung ami fia matuyan sat daga salubangan, sa em fagmasadiun sas Fagtayukan.

2 Kurintu 3

¹ O gamatangan am te, kamatungudun ami sa em sadili. O em fakaylatun nu gbuba ami tibak taw at rirukan taglong te, ami matuyan ami fag takamoyung, kata tibak taw at fakamulun. Duan.

² Am wa fia em rirukan, at kinriruk sa ay amatanganan, laman fagayu taw mafatap ay sumaful te, ami Dius tuami at nasugu.

³ Am wa fia at mayamag Fagtayukan at rirukan at nafabuba sa emi. Kanya anriruk bunwa fanriruk at nariruk nu bunway at tagleleg fag Dius at Falad, at nariruk. Bunwa sas dalifi nu giruk, sa tuas taw at amatanganan.

⁴ Mafafalong ami katanya aroro em fagafanudun sas Dius signans Fagtayukan.

⁵ Nu em sadili way, wami glong te, e fagmakaatuun wami. Em fagmakaatuun signan tuas Dius.

⁶ Kanya wan at nafon emi fagmakaatuun laman ami tagfakamulun sat bagu fag fakasadian, bundi takata Muisis at rirukan, nu bunway signan tua at Masine fag Falad. Aroro at rirukan at fungfung fakabulun way, ay at Masine fag Falad kanya tagfon tua leleg.

⁷ Muisis at longan at kinriruk sas dalifi, dewa guli way sas fakabulun, e fagmasineun yangay. Ay taw Israel wa madama ya Muisis at mata, aroro masulo daul, dewa gakalyamun wan.

⁸ Nu katanya kaugat yay at Masine fag Falad at foyungan nu e fagmasineun.

⁹ Nus nga setaw at taguna fag fakasadian at nafosuk fakabulun, nu e fagmasinuen yay, gtungud yay nu masine at bagu fag fakasadian at natap antam te, kata tam sik taw at yud e asalanan.

¹⁰ Fakatanyaun, mafafalong tam te, at dan fag fagmasineun nalyam wan, aroro Fagtayukan gtungud yay kafag fagmasineun.

¹¹ Kafag fakasadian at kinalyam nu e fagmasineun tua, kaugat wan at yud kalyam fag fakasadian nu e fagmasineun.

¹² Aroro e fagsegun tua tam katanya, mabitsug tua tam amatanganan.

¹³ Itam, di tam kata Muisis, at natabun at mata laman ngay taw Israel wa nalag at ke tagakalyamun fag masulo.

¹⁴ Ay dewa katanya taw Israel kamaogatun way at amatanganan, fakatanyaun anggan katsi kata nu e fantabun yay gugat kaduge gtap Muisis at rirukan. Ay kanya fag fantabun umkalyam wan sik taw nu nsadi tua sas Fagtayukan.

¹⁵ Ay dasug katsi e gtabun yay at amatanganan kaduge gtap Muisis at rirukan.

¹⁶ Ay dewa katanya kafag ngay taw nu nfoli tua ban sa tam Fun, umkalyam wa at fantabun.

¹⁷ Ay tam Fun at masuad te, at Masine fag Falad. Ay nus nga nday tam Fun at Masine fag Falad, sanya yangay fangalfasan.

¹⁸ Ay katsi nalyam wan fantabun tam mata. Ay glag watam tam Fun at fagmasineun. Ay kafag fagmasineun signan tam Fun, kanya wan at Masine fag Falad, at natubus tam kayaunanan laman kaugat nung tam e fagmasineun kata at Masine fag Falad tam Fun.

2 Kurintu 4

¹ Aroro Dius at fakafanyuun, kanya nafili emi sa kafag fakamulun, ay nu katanya mabitsug em amatanganan.

² Ay nu katanya nu gfakamulun ami gsaruy ami at mapla ay at masuksukan fag ngay fakamulun. Ay wami gfandaya ay wami gtubus Dius at longan, nu bunway Dius nasaful te, em foyungan ang tua at matuyan. Nu katanya em fakaylatun sas Dius at daga salubangan te, fagayu taw nu gamatangan sa baliwa emi te, matuyan ami.

³ Em foyungan at Masine fag Barita nu masuksukan way, nu masuksukan sa way tagakafauriananun fag ngay taw.

⁴ Kafag ngay taw wa gafanud, aroro Satanas, ste swa daga fag fagsegan, nafalikbug kafag ngay taw at amatanganan. Kanya nafalikbug laman kafag ngay taw wa nalag at Masine fag Barita at yamag sa baliwas Fagtayukan at fagmasineun kanya wan Dius at aninu.

⁵ Isus Fagtayukan tam Fun kanya wan em foyungan, bunwa em sadili. Ami wan ay fagsuguan aroro sas Isus.

⁶ Aroro Dius wan at nalong te, Siginan ban sad madulum e yamagi, ay kanya yangay tagfayamag tam amatanganan laman tumoglag tam Dius at fagmasineun, signans Fagtayukan.

⁷ Kata waymi sik ngay tikung, kafag ramraman at fagsuadan. Kaya katanya, gfatoglag ami sas fagayu taw te, at yud e gtungud fag fagmabalyananun bundi signan em sadili, signan tua sDius.

⁸ Dewa ndaginan way lang tagfaidapan emi, ay dewa katanya di mi nababawan. Tibaginan em amatanganan gawabilugan, ay dewa katanya e fagsegun yay ami.

⁹ Ay ngayu tagfauri emi, ay dewa katanya Dius di nafabayen emi. Ngayu ginan nu e gfarub emi, ay dewa katanya di mi nbul.

¹⁰ Si way gugat em bilug Isus at fakabulun, laman signan em gfasure sas fagayu taw te, Isus at leleg siwa emi.

¹¹ Kabavn munakbang ami sis fakabulun aroro sas Isus, laman Isus at leleg umsure signan em tagakabulun fag bilug.

¹² Nu katanya kaduge ami garimanan gakabulun, kaduge nia am gbul am leleg at yud e fakatabuan kabavn.

¹³ Kata at rirukan te, Nafoyung au aroro gafanud au. Ay katanya yangay em fagafanudun. Ay gfoyung yangay ami aroro gafanud ami.

¹⁴ Aroro saful wami te, Dius wan at nafadog naleleg tam Fun Isus, ay kanya yangay ban tagfaleleg anggan emi gasfuananya, ay at tagbuba ban ayu ay emi sat day tigyanan.

¹⁵ Fagayu em fagagwantanun aroro ban ay fagmasineun, laman gina Dius at fagmagalangun karapyag sas ngayuk taw, kaugat yay nu kaayu at tagfauseganay at tagseganya.

¹⁶ Nu katanya di mi kalufuy sa em amatanganan. Dewa em bilug ste swa daga garimanan aba sirut kamomuy, kayu menit kabitsug em amatanganan.

¹⁷ Alay way ay wa glugo em fagidapun. Ay kanya gfosuk emi sat yud e fakatabuan fag fagmasineun di kafaladlabian sa em ngay naidapan.

¹⁸ Ay em fagfanyaun katsi bundi ste swa daga takalag fagayu nus nge wain, aroro fagayu takalag katsi e fakatabuan way ban. Ay dewa katanya tam nayud nalag kanya yud e fakatabuan kabavn.

2 Kurintu 5

¹ Aroro nasaful watam te, nu nrasras ban ste swa daga tam fagbanwanan, at masuad tam bilug, e fagbanwanan yay ban tam signans Dius fag fagbanwanan, bundi taw naawat, kanya sawas banwa at yud ban karasras.

² Ay kaduge tam ste swa daga fag fagbanwanan, ginkidapan tam laman mabilug ban tam sas banwa fag fagbanwanan,

³ laman nu nagbilug watam kanya fag fagbanwanan, di ban tam malulasan.

⁴ Kaduge tam gbanwan ste swa daga tam bilug at fagbanwanan, ginkidapan watam aroro gabiatan tam. Ay wa tam kaylat gubun tuy fag bilug tagste swa daga fag bilug. Dewa katanya kaylat tam gbul kafag bilug Dius at nafalghanan sa antam, kata sik bagu fag lanbung. Aroro ste swa daga fag bilug kabul ban, ay nangatibus sat yud ban kabav.

⁵ Dius yangay at nafalghanan antam takatanya, nafon antam at Masine fag Falad laman sik fatuyanan te, gtubus ban antam.

⁶ Nu katanya em amatanganan mabitsug tua gugat aroro nasaful wami te, kaduge tam ste swa daga, si tam bilug fag fagbanwanan, ya tam si tam Fun at day tigyanan.

⁷ Gugali ami gfaning em fagafanudun, bundi ste swa daga takalag fagayu nus nge wain.

⁸ Guseganan wami, ay gamatangan wami te, masine wami gubun tuy fag bilug laman namanwan wami sa tam Fun at day tigyanan.

⁹ Nu katanya katsi em fakaylatun gfauseganan ami fia anya dewa ami ste swa daga ay sat day tigyanan wan.

¹⁰ Aroro galay ban tam at sad i nangalindug tam sas salubangan Fagtayukan. Ay kanya nanginsaful te, o e asalanan, laman mul tam at famayad fagayu tam nafakamulun ste swa daga kaduge tam gleleg, masine ay mauri.

¹¹ Dakngani saful wami te, masine nu gseg tua tam fia tam Fun, maksvn nu gugatan ami gfoyung sa sangay taw laman gafanud ban sa anya. Dius nasaful wan em kaugalian ay em fagsegun nu gsaful yangay am emi.

¹² Em fagnafoyungun ayu katanya wami nanfamatungudun sayu em sadili, nu bunway namon ami ayu at matuyan laman e fagusegananun am aroro signan emi. Ay laman saful tuam gbalus sas fagayu taw at takamatungudun sat takalag, ay sat basad mangaro dwa matuyan.

¹³ Ay nu kata waymi yud e amatanganan, katanya aroro sas Dius. Ay nu malukme tua fia em amatanganan katanya ban ay fagmasineun.

¹⁴ Fagtayukan wan at fakesugun tagsugu emi katanya. Aroro nasaful wami te, Kanya anbul laman sas fagayu taw, nu katanya fagayu tam antap yangay tam te, nbul tam gasfuan anya.

¹⁵ Kanya nbul laman sas fagayu taw laman katsi fagayu tagleleg wa gfaning ya at sadili, nu bunway laman namaning tua Fagtayukan at kinbul ay at nadog yay naleleg aroro sas fagayu taw.

¹⁶ Nu katanya signan katsi wami gamatangan ya sa baliwas taw, kata takalag fagayu nus nge wain. Ebi taguna dewa katanya nu gtoglag ami Fagtayukan, katsi wa katanya ya.

¹⁷ Nu katanya nus nga sinu at kinsadi sas Fagtayukan kanya wan sik bagu fag taw. Namin wan at dan fag ugali, ay katsi fagayu at ugali bagu wan.

¹⁸ Dius wan tagfakatanya fagayu. Ay Fagtayukan nafafoli antam sas Dius, ay kanya nafili emi laman namafoli ami ngay taw sa anya.

¹⁹ Ku longan at masuad, signans Fagtayukan, Dius nafafoli fagayu taw sa anya, ay wa ban gamatangan ya kafag ngay taw at asalanan. Ay Dius nafatigwanan wa sa emi kanya fag barita laman namafoli ami ngay taw sa anya.

²⁰ Fakatanyaun ami wan Fagtayukan at fagsuguan, ay Dius wan tagaringang sayu signan emi. Aroro sas Fagtayukan glong ami ayu te, Asadii wan sas Dius.

²¹ Tam Fagtayukan we asalanan, dewa katanya aroro sa antam, kanya antap te, sik tagasalanan laman masadi tam sas Fagtayukan ay Dius mantap antam te, kata nu yud tam e asalanan.

2 Kurintu 6

¹ Ami taggubuk Dius at fakamulun, ay maksvn yangay nu glong ami ayu te, lag am gfayud e tungkul Dius at nafon antam fag fanggalangun.

² Aroro kanya nalong wa te, Ebi gina au gfalag emu fag buknga ku fakafanyuun, nadungug au am darangin, ay ebi gina fakalangfean fag menit nagubuk au emu. Amatangani, katsi wa fia fag buknga nu gbul am Dius at fakafanyuun. Katsi wa fia fag menit fakalangfean.

³ Nasaruy wami nus nga setaw tagfataid sa nus nga sinu fag taw, laman di e gfalingun em fakamulun.

⁴ Nu bunway em balyawvtan gfatoglag ami sas fagayu taw te, ami wan Dius at fagsuguan, signan nu nagwantan ami at maksvn fag fagidapun, ay fakabaluun, ay at ngay masakit fag fagayudanun.

⁵ Nafalangan ami lubid, ay naubung emi, ay nadalan ami awayan. Nadalan wami tagsawe fag tagfakamulun, ay at yud gtiug ya fagngabak yabi, ay at yud gfangon ya tibak menit.

⁶ Gfatoglag ami te, ami wan Dius at fagsuguan signan at masine fag ugali, ay fagsafulun, ay fagmagwantaun, ay fagmalukmeun, ay at masine fag amatanganan, signan at Masine fag Falad at fanggubukun ay at matuyan fag fakesugun.

⁷ Gfoyung ami at matuyan, ay Dius at fagmabalyananun. Dius at fagmatuyanun kanya wan em famawayan ay em balabag.

⁸ Nadalan wami nu e gseg emi, ay nu e gfapla emi, ay nu e gfalingun emi ay nu e gfauseganen emi. Ay e nafangayan emi te, kamuag, dewa matuyan em foyungan.

⁹ We gtoglag emi, dewa e gtoglag wa gtoglag emi. Ay arvs gakabulun wami, ay dewa katanya gleleg yaymi. Ay dewa ami nafaurianan, ye nafabul emi.

¹⁰ Kabalu wami kabalu, ay dewa katanya guseganan yaymi gugat. Dewa mi kata at yud e kwa, gfaramraman ami ngayuk taw. Dewa mi kata at yud e fagagbilugun, e kwa tuami fagayu nus nge wain.

¹¹ Matuyan tua em foyungan ayu sas furuan Kurintu. Wami nasuksuk em fakesugun ayu.

¹² Maksvn wa maksvn nu kesug ami ayu, dewa katanya wa maksvn nu kesug am emi.

¹³ Maksvn nu glong ami sayu kata sik mama nu glong sat sadili sisian te, esugi emi kata nu kesug ami ayu.

¹⁴ Lag am gfadgaloan ya at yud gafanud fag ngay taw. Aroro wa masine gfagamutan at matuyan ay at yud matuyan. Ay at mayamag ay at madulum wa masine gadgaloan.

¹⁵ Tam Fagtayukan wa masine namadgaloan Satanas. Anggan sik tagafanud wa masine gfadgaloan sat yud gafanud.

¹⁶ Ay Dius at bale wa masine namadgaloan sas yud matuyan fag ngay fagsegan. Aroro itam wan tagleleg fag Dius at bale. Ay Dius yangay at nalong te, Gfaudgufudan au ay galo au kanya fag ngay taw. Au wa ban fia kafag ngay taw at Dius, ay kanya wa fia fag ngay taw ku furuan.

¹⁷ Nu katanya tam Fun nalong sat furuan te, Ubuni wan kafag ngay taw, loi wan sanya ginan fag ngay taw. Ay lag am gted nus nge wain tagfasuya ayu. Ay nu katanya tuam kaylat kwa fia ayu.

¹⁸ Ay tam tiba mabalyanan fag Fun nalong yangay te, Au wa ban fia ay Mama, ay am wa ban fia ku ngay sisian.

2 Kurintu 7

¹ Ku fakesugun ku ngay faduksay, aroro Dius nafatuyanan wa sa antam takatanya fagayu, itam fasinei tam sadili signan fagayu tagfasuya tam bilug ay tam falad. Ay nung tam gseg Dius, foni wa fia tam sadili sa anya.

² Falagi ay fakesugun sa emi. Kabavn wami e nafauri, ay wami nagewan ayu laman namafaning ayu sat mauri, ay wami e nadaya ayu.

³ Nafoyung au ayu katanya at masuad dakwa gfauri ayu aroro kata aro ku longan te, maksvn wa maksvn nu kesug ami ayu, ay mafalghanan ami galo ayu gasfuan sas leleg ay sas fakabulun.

⁴ Maksvn nu gafanud au ayu, ay kabavn guseganan au aroro sayu. Dewa ngayu wa ngayu em fagidapun, maksvn tua nu kasun au, ay ngayu ku faguseganun.

⁵ Ay gina ami sis talun Masidunia, wami yangay e fagmanabayanun ya. Em nadalan tanan way lang fagidapun fag dewa ndaginan. E fawayan wami, ay anggan sa em amatanganan e fakalimuun wan.

⁶ Ay dewa katanya, Dius gfasun ngay takabalu, ay kanya nafasun yay emi signan tam faduksay Titu at nadasugan.

⁷ At nafasun emi bundi lang signan Titu at nadasugan nu bunway signan yangay ay nafasun anya. Kanya nabarita emi te, maksvn mandi nu gfanya am nu kadasug au. Ay kanya nabarita yangay emi ay fakabaluun ay ay fakesugun aroro sangku, nu katanya kaugat yay nu guseganan au.

⁸ Aroro dewa au nafabaluanan ayu si ku rirukan, dakwa gamatangan te, Dakwa nangus narirk katanya. Dewa katanya kabalu au aroro nasaful au te, ku rirukan katanya nafosuk way sayu fakabaluun dewa yud glugo sirut.

⁹ Dewa katanya guseganan au, bunwa signan ay nabaluun nu bunway aroro kafag fakabaluun nataban tua ayu sat masine laman gubun am ay asalanan. Takatanya fag fakabaluun signan tuas Dius, nu katanya ku longan di nafauri ayu.

¹⁰ Aroro signans Dius fag fakabaluun kanya gtaban tua ayu laman gubun am ay asalanan, ay gfosuk sas fakalangfean, ay di e kafayud te, Dakwa nangus naubun ku asalanan. Dewa katanya signans fagdaul daga fag fakabaluun gtaban way antam sas fakabulun.

¹¹ Amatangani Dius at fakamulun signan nu nafabaluan ayu. Aroro katanya gugatan tuam ay maksvn tua nu grvbvy am at masine laman gsaful am te, di am e asalanan. Kauri tuam asalanan ay kalimu tuam asalanan at fungfung ban, ay maksvn tua nu gfanya am nu kadasug au, ay e fakafanyuun tuam, ay kaylat am gfaurianan at ke asalanan. Ay balyawtan gfalag tuam te, diam gfaning asalanan.

¹² Dewa au narirk sayu katanya, ku fagnarirkun bunwa at ke asalanan fag taw, ay bunwa at kinkuri, nu bunway laman gfasure am fia ay fagmatuyanun sa emi sas Dius at daga salubangan.

¹³ Ay nu katanya tua ay fakamulun, nsun ami. Ay gtungud yay kanya, nauseganan ami Titu at fagusegananun, aroro nafamanabayam am at amatanganan.

¹⁴ Dakwa napla, kamatungudun au sas Titu te, masine am, aroro nus nga setaw nu matuyan fagayu em longan sayu, matuyan yangay ku nafamatungudun sas Titu.

¹⁵ Maksvn kanya nu kesug ayu, kaugat wan nu namatang way ay fagmafamaningun, ay gamatang yangay ay nafasakboan anya, ay ay nesugan anya, ay ay fakaylatun fia gfakamulun at masine sa anya.

¹⁶ Katsi guseganan au daul aroro gafanud kwa te, matuyan wam.

2 Kurintu 8

¹ Katsi ku ngay faduksay kaylat ami gfasaful ayu Dius at fagmagalangun sas tagafanud at ngay furuan sas talun Masidunia.

² Sanya fag ngay taw nadalan maksvn fag fagidapun, ay kanya sik famaskud daul sa anya. Ay dewa alay lang sirut at ramraman tagsi anya, guseganan yay fia gfon.

³ Aroro kanya nu gfon magan tua sat ngay amatanganan, bundi lang kaksvn at fagmakaatuun, nu bunway gtungud yay.

⁴ Kanya nasaful kwan, aroro kanya maksvn nu nalong emi te, Foni emi buknga, aroro kaylat wami daul gfon em fanggubukun sa tam ngay faduksay sas furuan Erusalem.

⁵ Gtungud yay em fagsegun, kanya nafalgalanan taguna at sadili sa tam Fun ay sanya ginan anggan sa emi, kata Dius at fakaylatun.

⁶ Dakngani Titu wan at nafasigad kafag fakamulun, maksvn nu glong ami anya laman ggubuk ayu nu dyakmay antabu nung am gfon.

⁷ Gtungud yay am tibak taw nung am gfakamulun nus nge wain. Dewa ay fagafanudun, ay ay fagfoyungun, ay ay fagsafulun, ay ay fagmaseganamaun, ay ay fakesugun sa emi. Nu katanya, at masine nu gfon am, fatungudi yap tibak taw nu gfon.

⁸ At masuad ku longan, kwa gsugu ayu, nu bunway kaylat kway gdama te, o anud matuyan ay fakesugun signan nu gfaladlabian au ay fakesugun ay tibak furuan at fakaylatun fia gfon.

⁹ Aroro nasaful wam te, kaksvn nia tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun. Dewa kanya maramraman, kanya naubun at fagmaramramanun aroro sayu, laman maramraman am signan at fagyudun e kwa.

¹⁰ Kata tuy ku faluan ayu aringang nu sanya baliwa, glong au ayu te, fataglayuni tua ay fakamulun kata ebi fag banwa ay nafasigad wan. Am wan at naguna gfakamulun ay anggan at naylat gfon.

¹¹ Nu gfon am kafanud ay fagmakatuun, namalag am te, nus nga setaw nu maseganama am sat fakasigadan, katanya yangay am sat fakatabuan.

¹² Aroro nu ay famonun tua fia, Dius kaylat, at masuad, nu gfon am kayu ay fagmakatuun. Dius wa gfanya nu gfon am ay fagyudun makatu.

¹³ Kwa kaylat tibak taw nu e kwa, ay am ngap gidapan wayam. Ku fakaylatun gsudsudani tua fagayu furuan nu gfodfonan.

¹⁴ Katsi am e kwa am, ay masine nu ggubuk am at ngay ke fagayudanun. Ay nu am man ban ke fagayudanun, ay nu sia man ban at ke kwa, ggubuk yangay ayu. Nu katanya tua, gudgubukan galay am at sad.

¹⁵ Anfasludan wan si ayu at longan sis Dius at Rirukan te, Sik taw at nafaful dewa ngayu, we sawe, ay sik taw at nafaful dewa alay way, wa kurang.

¹⁶ Segi Dius aroro Titu kaylat wa daul ggubuk ayu, kata yay nu kaylat ami ggubuk ayu.

¹⁷ Aroro fakatanyaun at fagfaningun bundi lang em longan, nu bunway at algan tua fia glo sanya laman nanggubuk ayu.

¹⁸ Ay nafalo ami at sad i tam faduksay laman gfaudgufudan Titu. Fagayu furuan saful anya aroro kanya maseganama nu kamoyung at Masine fag Barita.

¹⁹ Kanya at fanambagun bundi lang takamoyung. Kanya tagafanud at ngay furuan yangay at nafili laman em ufud taglao ay at taggubuk emi gina mi gbuba ay nafon. Takatanya fag fanambagun gfauseganana tua tam Fun, ay gfalag te, maksvn em algan nu nanggubuk ami tagidapan.

²⁰ Maksvn nu gdiri ami laman nus nga sinu fag taw di e gfayud emi sa baliwa tuy fag fanggubukun daul em fagalagaun.

²¹ Gugatan ami gfakamulun masine katanya, bundi lang sa tam Fun at daga salubangan nu bunway anggan tua sas fagayu taw at daga salubangan.

²² Nasugu ami sad i yak faduksay gadgaloan anya. Nafaskud ami anya ngay ginan, ay nalag wami te, kanya maseganama tua nu ggubuk. Kaugat wan katsi nu maseganama aroro maksvn nu gafanud ayu.

²³ Tam Titu kanya ku faudgufudan ay ku taggubuk sa ku fakamulun. Ay nu sa baliwa Titu at ufud fag ngay faduksay, kanya at ngay furuan at nasugu, ay kanya gfauseganana tam Fagtayukan.

²⁴ Nu katanya falagi fia sanya fag ngay faduksay ay matuyan fag fakesugun laman at ngay furuan lumag te, di mi gsalan nu guseganana ami sa baliwa ayu.

2 Kurintu 9

¹ Dakwa bangan gyarirukun ya sayu sa baliwa nu ggubuk am Dius at nafili fag ngay taw.

² Aroro nasaful kwa te, mafalghanan wam ggubuk. Kanya wan ku fakamatungudunun sa sangay tagafanud sis talun Masidunia sa baliwa ayu. Nafoyung kwa sanya fag ngay taw te, am tagsis talun Akaya mafalghanan wam gugat ggubuk signan wa ebi fag banwa. Ay aroro katanya ngayu tua at nafoyungan gfon.

³ Nu katanya nafaguna kwa nasugu sanya kanya fag ngay faduksay laman wami ban kapla em nafauseganana sa baliwa ayu laman mafalghanan wan ay fanggubukun kata ku longan.

⁴ Aroro tiba ro ktaw nu nanangalo angku sanya signan talun Masidunia ay nu nalag ro te, wam mafalghanan, kapla ami ay anggan ro am kapla am anya aroro maksvn wan nu gafanud ami sa ayu.

⁵ Ay maksvn ku longan sa tam ngay faduksay at naguna ndasug sanya, laman namalghanan ay famonun kata ay fatuyanan. Nu katanya ay famonun mafalghanan wa ban fia, ay magan tua say amatanganan, bunwa fabulunan.

⁶ Amatangani at longan te, at natanum nu alay way, alay yangay ban at gutluan. Ay at natanum nu ngayu tua, ngayu yangay ban at gutluan.

⁷ Ay glong au ayu te, galay am at sad foni ay dangay fabulunan, aroro Dius kesug ngay taw taguseganan nu gfon nu magan tua sat amatanganan.

⁸ Aroro Dius makatu gfon ayu fagayu nus nge wain, laman ansak tua gugat sa ayu, ay laman ngayu tua nu gfon am sas fagayu masine fag fakamulun.

⁹ Kata at longan sit Rirukan te, Dius kamon sat ngay yud e kwa. Dius at fagmatuyanun di ban e fakatabuan kabavn.

¹⁰ Dius tagfon fanum ay fakonun sa tagtanum, ay kanya yangay tagfon ayu bvtang ay tagfataglu laman kaugat nu e famonun am sa sangay yud e kwa.

¹¹ Dius wan tagfaramraman ayu sa nus nge wain laman kaugat yay nu mafagubuk am sas fagayu balyawvtan. Nu katanya tua, ngayu taguseganan sas Dius gina mi gfon ay fanggubukun.

¹² Nu ggubuk am katanya sas Dius at nafili fag ngay taw, bundi lang sat fagayudanun, nu bunway ngayu yangay taguseganan sas Dius.

¹³ Nu ggubuk am, gfatuyan am te, mafamaning am. Ay ngayuk taw sumeg Dius aroro matuyan am gfaning at Masine fag Barita sa baliwas Fagtayukan. Ay kanya sumeg yangay Dius aroro maseganama tuam gfon sa anya ay sas fagayu taw.

¹⁴ Nu katanya kafag ngay taw at fakamulun maksvn nu kesug ay nu gdarangin ayu, aroro signan Dius at nafasure takaksvn nia at fagmagalangun sayu.

¹⁵ Guseganan tam sas Dius, at famonun at yud e gfasud.

2 Kurintu 10

¹ Au Pablu signan Fagtayukan at fagmalukmeun ay at fagkamababaunun, glong au ayu te, dungugani angku. Tibak taw glong te, nu si kunu ay daga salubangan malukme aktua, ay dewa katanya nu sa kwa sad ngayayu maseganama kmandi.

² Tibak taw glong te, gfaning ami ste swa daga at taw at ugali. Nu katanya nu ndasug kwa sanya, gamatangan au te, maksvn nu garingang au sa anya. Get au sa ayu te, lag gfabulun angku gfaning takatanya sa ayu.

³ Ay aroro dewa ami gbanwan ste swa daga, em famawayan bunwa ste swa daga fag ngay balyawvtan.

⁴ Tam ngay famawayan bundi signans taw at fagmabalyananun, nu bunway signan tuas Dius, kanya tua at ke fagmabalyananun tam famabo at ngay fawayan.

⁵ Ay gfarasras ami nus nga setaw fag famabadbaboan ay fagayu takamatungudun at fansalag tagfauri fagsafulun sa baliwas Dius. Ay gtaban ami fagayu taw laman at amatanganan namaning Fagtayukan.

⁶ Ay mafalghanan ami gfauri fagayu takamabo, nu maksvn wan nu gfaning am Dius.

⁷ Tagste swa daga ay fagdamaun. Ay nus nga sinu tagamatangan te, sia Fagtayukan at taw, amatangani yangay te, nus nga setaw sia nu Fagtayukan at taw, anggan ami Fagtayukan yangay at taw.

⁸ Kwa kapla dewa au tewa kamatungudun sa em fagmabalyananun tam Fun at nafon emi laman gfaksvn tua ayu, bundi tagfamomuy ayu.

⁹ Lag am gamatangan te, ku rirukan gfalimuanan kway ayu.

¹⁰ Aroro tibak taw glong te, Pablu nu griruk maseganama, ay dewa katanya nu ndasug wan, at bilug momuy way sirut, ay we tungkul at foyungan.

¹¹ Ay at masine kafag ngay taw taglong katanya nu nasaful te, nus nga setaw em longan si em rirukan katsi dewa ami sisad ngayayu, katanya yangay ban em fakamulun dewa ami siwa ay daga salubangan.

¹² Wami kaylat nu namaladlabian ami em sadili sanya fag ngay taw at fakamulun takamatungudun sat sadili. Dewa katanya kanya fag ngay taw we fagsafulun nung way gbadbaboan ay gsedseganamaan sas galay at sadi.

¹³ Ay ami wami gsawe nu kamatungudun ami, nu bunway gfaning way ami kata Dius at nafalghanan fag fakamulun sa emi laman gfoyung ami anggan sayu at Masine fag Barita.

¹⁴ Wami gsawe nu kamatungudun ami. Newa ndasug wami fia sa ayu laman gbuba at Masine fag Barita sa baliwa tam Fagtayukan.

¹⁵ Wami kamatungudun sa tibak taw at nafakamulun, kata nu ami at nafakamulun. Gseg wami fia te, kaksvn wam sa ay fagafanudun, laman kaugat nu karapyag em fakamulun sayu.

¹⁶ Ay nu katanya tua, mafamoyung kyangay at Masine fag Barita say dayu fag ngay furuan, laman dakwa kamatungudun sa tibak taw at nafakamulun.

¹⁷ Kata at longan sit Rirukan te, Nus nga sinu takaylat kamatungudun, sai tua baliwa tam Fun nu kamatungudun.

¹⁸ Aroro tam Fun wa kaylat sik taw tagseg at sadili nu bunway kaylat tagseg tua anya.

2 Kurintu 11

¹ Wa kalong ya sayu ku ngay faduksay nu naugali kway kata at yud e amatanganan fag taw at ugali.

² Gafanawa au ayu kata Dius nu gafanawa ayu, aroro kata am sik diaga ku nafatuyanan sa sik mangama, we tiba nu bunway tam Fagtayukan wan.

³ Dewa katanya gamatangan au gugat te, malgau ay amatanganan manyayu signan at matuyan ay at masine fag fagafanudun sas Fagtayukan, kata ebi Eba nu gadayan ule.

⁴ Aroro kaylat am gdungugan nus nga sinu takadasug tagfoyung tibak Isus tagsaman em foyungan, ay gbul am tibak falad, tagsaman ay nabul fag Masine fag Falad, ay gafanud am sa tibak masine fag barita, tagsaman ay fagafanudun fag Masine fag Barita em nafoyung ayu.

⁵ Ay nu gamatangan au dakwa naguyanan kafag ngay tagsaful fag Nasugu nu gfoyung au ayu.

⁶ Dewa au yud e fagmakatuun sa ku longan, dewa katanya e fagsafulun ktua. Kanya nafatoglag ami ayu sas fagayu balyawvtan.

⁷ Nu gfoyung au ayu Dius at Masine fag Barita nus nge wain kwa glong ayu te, Bayadi. Nafamababaun au laman am tangabat. O e glong te, kanya ku asalanan.

⁸ Ebi gina au gfoyung ayu, tibak furuan tagfon angku ku fagayudanun, kata nu nafangkamul au tibak tagafanud at ngay furuan laman mafagubuk au ayu.

⁹ Ebi gina au sanya deyud au e kwa ya, dakwa nafaidapan nus di am at sadaroro tam ngay faduksay signans talun Masidunia nabuba sa emi at fanggubukun. Signans fakasigadan nasaruy au laman dakwa gfaidapan ayu sas nus nga setaw fagayu balyawvtan, ay katanya wan ku fakamulun kaduge au e buknga.

¹⁰ Aroro Fagtayukan at matuyan si tua angku, sis talun Akaya we taw mafafaragang nu kamatungudun au.

¹¹ Wain ku fagfakamulunun katanya. O dakwa kesug ayu. Dius nasaful wa te, kesug kmandi ayu.

¹² Ay gfataglayun au gfakamulun ku fakamulun katanya laman tibak taw tagsanya we glong te, Pablu at fakamulun kata yay em fakamulun.

¹³ Takatanya fag ngay taw takamuagan fag ngay Nasugu ay tagfandaya fag tagfakamulun, ay nanfamuagan way lang te, Ami wan Fagtayukan at Nasugu.

¹⁴ Wa madulo takatanya. Aroro anggan Satanas mafaning yangay kata sik mayamag fag tagbarita.

¹⁵ Nu katanya wa yangay madulo dewa Satanas at taw nu mafafaning te, Ami wan Dius at fagsuguan. Ay kanya ban fag ngay taw at fakatabuan at fagnamulun faurianan kata wa ban at nafakamulun.

¹⁶ Gdog kyay glong ayu te, nus nga sinu am lag am gamatangan te, au kata kway at yud e amatanganan. Ay dewa katanya, nu katanya wan ay amatanganan, gfaning kwan laman anggan au kamatungudun akwan kata sik yud mamatanganan fag taw.

¹⁷ Ku fakamatungudunun bunwa signan tam Fun nu bunway kata way sik yud mamatanganan fag taw nu kamatungudun.

¹⁸ Dakngani ngayuk taw at fakamatungudunun tagste swa daga, anggan au katanya yangay ku fakamulun.

¹⁹ Gagwantan am at yud e amatanganan fag ngay taw, ay gsalan am nu gamatangan wayam te, E amatanganan ami.

²⁰ Aroro gagwantan tuam nus nga sinu fag taw dewa gfagsuguan ayu, ay dewa gfandaya ayu, ay dewa gtaban ayu, ay dewa kamaseganamaun, ay dewa gfalingun ayu.

²¹ Mapla wa mapla ngaro, dewa katanya, gfoying ami te, wami ngaro makatu gfakamulun takatanya fag balyawtan. Ay dewa katanya nus nga sinu fag taw nu kamatungudun, kamatungudun kyangay. Au garingang au kata at yud e amatanganan fag taw.

²² Kanya nu taw Ebreu wan, anggan au sik taw Ebreu kyangay. Kanya nu taw Israel wan, anggan au taw Israel kyangay. Kanya nu Abrayam wat sugfun, anggan au katanya kyangay.

²³ Kanya nu Fagtayukan wat ngay fagsuguan, dewa katanya au Fagtayukan at fagsuguan amasine kyap kanya fag ngay taw. Au kata kway sik tagfansafu nu garingang. Gtungud kyay kanya fag ngay taw nu gagwantan au. Ngayu ginan kwa kaubung. Dakwa mafafatap ya nung au gafalangan. Ngayu ginan kwa ngayu ginan nanalubang sas fakabulun.

²⁴ Lima ginan kwa gafalangan mesa tuluk safulu e siamk fugfug signans taw Udyu.

²⁵ Tulu ginan au gafalangan furuan Ruma at taw at famalang, ay sayginan gfana angku gang. Ay tulu ginan au gdalan ku sakayan lino nu marasrasan. Sik menit ay sik yabi nu si au sad fagngabasan dagat.

²⁶ Ay sa ku ngay fagloan, nadalan kwan fagmalimuun sis lugwak, ay fagmalimuun sis wa tagfangkamul, ay fagmalimuun si ku ngay kaiban taw Udyu, ay fagmalimuun sis yud Udyu fag ngay taw. Ay nadalan kwan fagmalimuun sis furuan, ay fagmalimuun sas talun at yud e taw, ay fagmalimuun sis dagat, ay fagmalimuun sis wa takamuagan dewa kalong te, tam faduksay.

²⁷ Ay nadalan kyangay at maksvn fag fagidapun, ay malufuy, ay malayun au gintiuganan, ay maksvn wan ku nainlunusan ay ku naindanuman. Ay nadalan kwan at masungo, ay at yud galanbungan.

²⁸ Ay saman kanya fagayu, kayu menit maksvn ku amatanganan aroro sas fagayu tagafanud at ngay furuan.

²⁹ Nung way e kamomuy, kataip kyangay sa anya, ay nung way e gasalanan, maksvn nu gidapan au daul sa ku amatanganan.

³⁰ Nu kaylat au kamatungudun, ku fakamatungudunun sa wa ku fagmamomuyun.

³¹ Matuyan ku longan, dakdi kamuag. Dius, tam Fun Isus at Mama, nasaful wan. Kabavn segi anya.

³² Ay gina au sis furuan Damasku, Fun Aretas nafaulit sat ngay tagulit fagayu sakbawan furuan laman namagamat angku.

³³ Ay baliwan e nasuad angku sa sik bang daul ay naurug angku sas day furuan ay nalagyu kwan.

2 Kurintu 12

¹ Masine nung au kamatungudun, kanya dewa yud e tungkul. Katsi ku longan sa baliwa sik ngay taginfanan ay sik ngay foyungan siginan tam Fun.

²⁻³ E nasaful au sik tagafanud sas Fagtayukan, ay tam Fun nabuba wa anya sas fatuluk lanib banwa, katsi labi ufat wak banwa at kinlangfe. Kwa nasaful fia te, o kanya sik taginfanan way ay o man nga matuyan wa fia, Dius way lang tagsaful. Ay saful kwa te, kanya fag taw ndasug sas Dius at Gamasun.

⁴ Kwa saful fia o kanya taginfanan way ay o man nga matuyan wa fia, Dius way lang tagsaful. Ay sanya, kanya fag taw at nadungug we taw ya mafafoyung.

⁵ Kamatungudun kwan kanya fag taw, ay dewa katanya dakwa kamatungudun ku sadili. Ku fagmamomuyun way lang ku fakamatungudunun.

⁶ Dewa au kamatungudun, di kata sik taw at yud mamatanganan, aroro matuyan tua ku foyungan. Dewa katanya gfaragang au aroro kwa kaylat nus nga sinu fag taw tagamatangan sa baliwa angku te, Kanya gtungud wa ku nalag ay ku nadungug.

⁷ Ay dewa katanya laman dakdi kamanagsag Dius at madulo wa madulo at foyungan sa angku, Dius nafadasug sa ku bilug sik fanmomuy daul, kata sik dugi, kanya wan Satanas at tagbarita, laman gfaragang angku laman dakdi kamanagsag.

⁸ Ay tulu ginan au gdarangin sa tam Fun te, Buli wan tagsi angku fag dugi.

⁹ Ay kata tuy at famalus angku te, Ansak wan ku fagmagalangun emu, ku fagmabalyananun kaugat nu kasure sa emu gina o mamomuy. Nu katanya guseganan au daul kamatungudun ku fagmamomuyun laman Fagtayukan at fagmabalyananun si wa angku.

¹⁰ Nu katanya guseganan au aroro sas Fagtayukan, dewa au mamomuy, ay e gfalingun, ay e gfaidapan ay e gfauri angku, ay kakalpa au. Aroro nu ginain wa nu mamomuy au, ginanya yangay nu mabitsug au.

¹¹ Kata yud au e amatanganan, ay am at nafabulun angku te, Fakamuluni katanya. Fakatanyaun am wa nangus tagfauseganan angku. Dewa yud au e tungkul, dakdi naguyanan at ke fagsafulun fag ngay Nasugu.

¹² Ku nafalag ayu fag ngay fakatoglagan ay at madulo fag fakamulun, ay ku fagagwantanun, kanya fagayu gfatuyan sa ayu te, au wan sik matuyan fag Nasugu.

¹³ Nataw at masine ku nafakamulun sas tibak furuan ku yud nafakamulun sa ayu. Duan, sas day ku nayud naet signan ayu dewa nus nga setaw. Falyami wan kanya ku kakurangan sayu.

¹⁴ Katsi at fatulu ginan au gasanyaun. Ay kwa ban nanfaidapan ayu. Aroro am wa fia ku fakaylatun, bunwa ay ramraman. Aroro sik fagtainan at tagfaful fakonun laman sat ngay sisian, bunwa at ngay sisian tagalaga at fagtainan.

¹⁵ Guseganan au gfakamulun fagayu ku fakamulun ay gfon au anggan ku leleg aroro sayu. O alay way ay famafoli sangku dewa kaksvn nia nu kesug au ayu.

¹⁶ Nasaful wam te, kwe nafaidapan ayu. Ay dewa katanya tibak taw glong te, Pablu unu nadaya way antam.

¹⁷ Tain nu gdaya au ayu. O nunda ku nasugu sayu fag ngay mangama e nabul nus nge wain.

¹⁸ Nasugu au Titu sayu ay nafaalo au sa anya at sad tam faduksay. O Titu e nabul signan ayu. O nunda wa gsud em amatanganan ay em fakamulun.

¹⁹ O gamatangan am te, gyafafanudun way ami ayu te, ami way lang at matuyan fag Nasugu. Duan. Kamoyung ami sas Dius at daga salubangan sa em fagmasadiun sas Fagtayukan. Ku ngay fakesugun, em fagnafoyungun ayu katanya laman gfaksvn ay fagafanudun.

²⁰ Aroro kalimu au daul te, malgau ban nu ndasug au sayu e lagan kway ban manga ku fagyudun guseganan tagsi ayu, ay e lagan wa yangay ban am manga ay fagyudun guseganan ku fakamulun. Ay malgau ban manga gina au ndasug, gawayan wayam, ay galabian wayam ay usa, ay gdoddotaman wayam, ay gbadbaboon wayam, ay glong wayam at yud matuyan sa baliwa ay iba, ay ginasan wayam sat yud matuyan, ay kamatungudun wayam, ay gugali wayam at mafanggaygayan fag ugali.

²¹ Kalimu au daul te, nu nadog kban manga ndasug sayu, Dius ban manga gfapla way angku sa ay daga salubangan. Nu katanya way ban maksvn nu

kabalu au daul aroro sat tangayu at nasalanan ebi ay at yud yay naubun at fagmauriun ay at fagfanugtugun.

2 Kurintu 13

- 1** Katsi at fatulu ginan nung au nansibo ayu. Dius at Rirukan glong te, At masine nu dua anggan tuluk taw tagfatuyan sa sik taw at asalanan.
- 2** Ebi gina au sanya at fadua ginan, nafararang au sanya fag ngay taw at nasalanan ebi ay sayu fagayu, ay katsi dewa au ngayayu si ayu, gdog kyay gfararang te, nu ndasug kban sayu, gfaurianan kban kanya fag ngay taw.
- 3** Gfakamulun kwa fia katanya laman gfatuyan sayu te, tam Fagtayukan garingang sayu siginan angku. Tam Fagtayukan di momuy nu bunway mabalyanan tua nu gturun ayu.
- 4** Dewa kanya mamomuy gina e gtuktuk anya sas fasulungan kayu, katsi kanya gleleg wan sas Dius at fagmabalyananun. Aroro siginan em fagmasadiun sa anya mamomuy yangay ami, dewa katanya katsi lumag am te, gleleg ami sas Dius at fagmabalyananun.
- 5** Ay atuyani fia sa ay sadili ay faskudi ay sadili te, o anud galot watam fia kata tam fagafanudun. O yam nasaful te, Isus Fagtayukan si wa ayu. Sabv, nu di am sik ngay takamaningan.
- 6** Ku fagsegun lumag yangay am emi te, bundi mi sik takamaningan.
- 7** Gdarangin ami ayu sas Dius te, dangay am nangus gfakamulun at mauri. At masuad wami gamatangan te, laman ngay taw lumag emi te, ami at matuyan, nu bunway laman gfakamulun tuam at masine ami dewa waymi tewa gsalan.
- 8** Aroro wa tam masine gbabo at matuyan, nu bunway namaning tua tam.
- 9** Guseganan mandi mi dewa ami mamomuy, nung tuam mabitsug. Gdarangin ami ayu laman ban nangus kaugat tua nu gfakamulun am sat masine.
- 10** Katanya ku rirukan kaduge au yud sanya, laman nu ndasug au sayu wa kaksvn nia ku longan nu gfakamulun au tam Fun at nafon angku ku fagmabalyananun. Aroro tam Fun at nafon angku ku fagmabalyananun kanya gfaksvn tua ayu bundi tagfamomuy ayu.
- 11** Ku ngay faduksay, katsi tagguyan wa ku longan. Masine nu gugatan tuam fia sat matuyan. Aloi kata em suguan ayu. Masadii tua ay amatanganan, ay mabayani tua ay ugali. Nu katanya tua, Dius at fakesugun ay at fagmanabayanun si tua ayu.
- 12** Kamatoani tua fia sas galay at sadu at mafafanyuanan fag ngay kamatoanan.

¹³ Sa sangay furuan tam ngay faduksay glong ayu te, O mabayan tuam unu. Nangus tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay Dius at fakesugun ay ay fagmasadiun sat Masine fag Falad sumawa nangus fia ayu fagayu.

Galasia

Galasia 1

- ¹ Au Pablu, sik Nasugu, bundi taw at nafili angku ay at nasugu angku, nu bunway Isus tua Fagtayukan ay Dius tam Mama at nafadog gleleg tam Isus signan at fagmabulanan.
- ² Iste yangay tam ngay faduksay ku faudgufudan, gina au giruk sayu fag ngay tagafanud at nangaful sas tiba tibak furuan sis talun Galasia.
- ³ Si wa nangus fia ayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmanabayunan ay at fagmagalangun.
- ⁴ Isus Fagtayukan nafon at leleg aroro tam asalanan, gfaning tam Dius tam Mama at fakaylatun, laman glakwi antam signans fagmauriun tagfunan ste swa daga.
- ⁵ Segi tam Dius kabavn ban. Katanya wa fia.
- ⁶ Kadulo au te, at kasakit nu gubun am Dius at nauro ayu signans Fagtayukan at fagmagalangun ay nafaning am tibak masine fag barita.
- ⁷ At matuyan fia, we tibak masine fag barita, baliwan e gfasagsagan ay amatanganan ay gugatan namabali at Masine fia fag Barita sa baliwas Fagtayukan.
- ⁸ Dewa ami ay sik tagbarita signans banwa at tagfoying ayu tibak masine fag barita tagsaman at Masine fia fag Barita em fagfoyingun, fagumfaurianan wa ban.
- ⁹ Gdog au glong, kata em longan ebi ataw te, nus nga sinu ban fag taw tagfoying tibak masine fag barita tagsaman ay nafaning, fagumfaurianan wa ban.
- ¹⁰ O ku fagnafoyingun katanya, gfauseganan au taw. Duan, ku fakaylatun gfauseganan aktua tam Dius. O taw ku fakaylatun gfauseganan. Nu taw way ku fagfauseganinanun, bunkwa Fagtayukan at fagsuguan.
- ¹¹ Ku ngay faduksay, kaylat au nu nasaful am te, bunwa signans taw ku foysan at Masine fag Barita.
- ¹² Tuy kwa nabul signans taw, ay we taw nafoying angku. Fagtayukan fia at nafasure sa angku.
- ¹³ Nadungug wam ku dan fag ugali gina au gfaning taw Udyu at fagafanudun, nafaui au Dius at furuan ay naugatan au namamin anya fagayu.
- ¹⁴ Ay gtungud kyay ku ngay ibama gina au gfaning taw Udyu at fagafanudun. Ay au amaseganama kyap tua nu gfaning em ngay katungudan at kaugalian.

¹⁵ Dewa katanya, aroro Dius at fagmagalangun, kanya nafili wa angku signinan au yud ansalug, ay nauro angku laman at fagsuguan au fia.

¹⁶ Kanya nafasure sangku at Baguama laman gfoyung au at Masine fag Barita sa baliwa anya, sat yud Udyu fag ngay taw. Gina Dius nafasure sangku kanya, kwe fagnangintoan ya sas nus nga sinu fag taw.

¹⁷ Ay dakwa nalo sas Erusalem laman namakamatoan sat ngay naguna angku fag Nasugu, nu bunway nalo au sas talun Arabia. Ay sanya ginan, anfoli au sas furuan Damasku.

¹⁸ Ay nu nlangfe wan tuluk banwa, nalo au sas Erusalem laman nansibo au Pedru, ay labi limak menit nu sanya au gfaudgufudan anya.

¹⁹ Ay kwe nalag sanya tibak Nasugu, ang way lang Santiagu, tam Fun at faduksay.

²⁰ Matuyan ste fagayu ku rirukan sayu. Dius saful te, dakdi kamuag.

²¹ Ay sanya ginan nalo kwan sa tiba tibak furuan sas talun Siria ay sas Silisia.

²² Ay ginanya ngay tagafanud sas Fagtayukan sis talun Udea ya nalag angku.

²³ Kafag ngay taw nadungug way lang te, at dan tagfauri anya, katsi kamoyung sa baliwas fagafanudun ebi ataw at fagugatanun fia namamin nu gfabul tagafanud.

²⁴ Ay kafag ngay taw maksvn nu gseg Dius aroro Dius at nafafakamulun sa angku.

Galasia 2

¹ Ay nu nlangfe wan labi ufatk banwa, gdog kyay nalo sas Erusalem gadgalooan Bernabe ay nataban au Titu.

² Nfoli kwa sas Erusalem aroro Dius nafasaful angku te, Sanyai fag furuan. Ay namayamag au sat ngay fagtoglagun fag tagfangguna, at Masine fag Barita ku nafoyung sat yud Udyu fag ngay taw. Nakamatoan au anya gina yud sanya tibak taw, aroro kwa kaylat nu dway ban e tungkul ku nainlufuyan at kinlangfe ay anggan katsi.

³ Ku uful Titu, dewa kanya sik taw Griegu, we nafabulun anya te, E fakatoglagani.

⁴ Fakatanyaun, aroro yud matuyan fag ngay faduksay namasuglatan sa emi laman masuksukan nu nanginsaful te, o setain Fagtayukan Isus nu nafalfas antam signans taw Udyu at faugali laman kanya fag ngay taw namagsuguunan emi.

⁵ Dewa katanya wami nafaning at fakaylatun dewa sik alay sirut, laman namanwan si ayu at Masine fag Barita at kamatuyanan.

⁶ Dewa katanya at ngay fagtoglagun fag tagfangguna, we nafamut ya ku foyungan. Baliwan dewa nus nga se balyanan kanya fag ngay taw, gsud way gsud nu angku, aroro Dius we fagfili taw.

⁷ Nu bunway kanya nasaful te, Dius nafatigwanan wa sangku nu gfoyung au at Masine fag Barita sas yud Udyu fag ngay taw, kata Pedru nu gfoyung sa sangay taw Udyu.

⁸ Aroro Dius at nafakamulun sas Pedru sik Nasugu sasa ngay taw Udyu kanya yangay at nafakamulun sa angku sik Nasugu sat yud Udyu fag ngay taw.

⁹ Santiago ay Pedru ay Uan at ngay kintoglag te, tagafanud at fagtainan, nasaful wa te, Dius nafon angku ku fanambagun kamoyung at Masine fag Barita. Nu katanya, kanya natoglag emi duama Bernabe sik tagfakamulun. Ay nadiuganan wami te, ami Bernabe kamoyung ami sat yud Udyu fag ngay taw, ay Santiagu ay Pedru ay Uan sa sangay taw Udyu nu kamoyung.

¹⁰ Ay nalong way lang emi te, Dangay am gfabayan at ngay yud e kwa, ay katanya wa fia ku fakaylatun namakamulun.

¹¹ Gina Pedru ndasug sas furuan Antiukia, sis fagngayuan taw nagras au anya, aroro mayamag te, gsalan at fakamulun.

¹² Aroro ebi gina yud yay ndasug tibak mangama, Santiagu at ngay Nasugu, Pedru gfasuglatan sat yud Udyu fag ngay tagafanud. Ay dewa katanya kafag ngay taw nu ndasug, Pedru nalo wan wang ya gfasuglatan at yud Udyu fag ngay tagafanud, aroro kalimu at ngay takaylat gfae fakatoglagan.

¹³ Anggan tibak tagafanud taw Udyu nafanigan Pedru at fakamulun, dewa kanya nasaful te, wa matuyan. Ay anggan Bernabe nafanigan.

¹⁴ Ay nu nalag au te, wa matuyan kanya at fakamulun, ay wa gfaning at Masine fag Barita at kamatuyanan, nalong au sas Pedru gina sis salubangan fagayu taw te, Sik taw Udyu oma o, ay dewa katanya gfaning o at yud Udyu fag ngay taw at faugali. Wain katsi am fagfabulunun sas yud Udyu fag ngay taw te, fanningi taw Udyu at faugali.

¹⁵ Ami taw Udyu ami gina mi nsalug, ay di mi kata at yud Udyu fag ngay taw tagasalanan.

¹⁶ Dewa katanya, nasaful wami te, Dius gtap sik taw te, kata nu yud e asalanan siginan at fagafanudun sas Fagtayukan Isus, ay bundi siginan at nafanigan Muisis at longan. Ay gafanud yangay ami sas Fagtayukan Isus laman Dius gtap emi te, kata sik taw at yud e asalanan siginan em fagafanudun sas Fagtayukan, ay bundi siginan em nafanigan Muisis at longan. Aroro Dius wa gtap nus nga sinu fag taw te, kata nu yud e asalanan siginan at nafanigan Muisis at longan.

¹⁷ Ay katsi tam fagugatanun nangatap tam kata nu yud tam e asalanan, nu siginan oma tam fagmasadiun sas Fagtayukan, ay nu ang yay tam gasalanan

kata at yud Udyu fag ngay taw, o signans Fagtayukan tam fage asalananun. Ida, duan.

¹⁸ Nu gdog kyay kawat ebi ku naiklas wan fag fagfanningun Muisis at longan, au yay tagfatuyan te, e asalanan kyay.

¹⁹ Aroro nbul kwan sas Muisis at longan baliwa, ay Muisis yangay at longan nafakatanya angku, laman gugali au gfaning Dius.

²⁰ Ay kata nu ntuktuk kwan sas fasulungan kayu gasfuan Fagtayukan, ay bunwa au ya tagleleg katsi, nu bunway Fagtayukan wan tagleleg si angku. Ay kaduge au gleleg ste swa daga, gleleg au sas fagafanudun sas Dius at Baguama at nesug angku ay at nafon at sadili laman sangku.

²¹ Kwa masine gfae yud e tungkul Dius at fagmagalangun. Aroro Dius ro nu gtap sik taw te, kata nu yud e asalanan nu signan way at nafanigan Muisis at longan, wa ro e tungkul Fagtayukan at nabulanan.

Galasia 3

¹ Am sis talun Galasia, wam e amatanganan. Kata nu e nafasagsagan ay amatanganan. Mayamag at nafoyung ayu Isus Fagtayukan at nabulanan sas fasulungan kayu at masuad.

² Ku fagintoun ayu te, o nabul wam at Masine fag Falad aroro ay nafanigan Muisis at longan, o man nga signan ay nadungug ay ay nafanudan at Masine fag Barita sa baliwas Fagtayukan.

³ Wam mangaro e amatanganan. Nafasigad am ay bagu fag leleg signan at Masine fag Falad at nagubukan, ay wain katsi ay fagfataglayunun yay ay leleg say sadili fagmabitsugun.

⁴ O we masuad ya sa ayu fagayu ay nagdalanan. Malgau sabv yay.

⁵ Tuy yay at sadu ku fagintoun ayu. O Dius at fagnafonun ayu at Masine fag Falad ay at fagnafakamulunun at ngay madulo sa ayu, o aroro signan ay nafanigan Muisis at longan. Duan. Ayu wa fia kanya signan wa ay nadungug ay ay fagafanudun sat Masine fag Barita.

⁶ Katanya yangay Abrayam at nagdalanan. Dius natap anya te, kata nu yud e asalanan aroro kanya gafanud tua sas Dius.

⁷ Nu katanya mayamag wa te, at ngay tagafanud matuyan wan Abrayam wa at kasugfunanan.

⁸ Sanya ginan ngay at Rirukan nafoyung wa te, Dius tumap anggan at yud Udyu fag ngay taw te, kata nu yud e asalanan, aroro signan at fagafanudun. Takatatuy fag balyawvtan at Rirukan naguna nafoyung sas Abrayam at Masine fag Barita te, Namon akban at masine sas fagayu taw signan emu.

⁹ Abrayam gafanud tua, ay Dius nafon at masine sa anya, ay katanya yangay Dius at fakamulun sas fagayu tagafanud sa anya.

¹⁰ Fagayu ban taw gafaurianan tagamatangan te, Umtap ami kata nu yud ami e asalanan, signan em nafaningan Muisis at longan, aroro kata tuy at Rirukan te, Gafaurianan ban nus nga sinu at yud gfaning fagayu at longan sit rirukan.

¹¹ Nu katanya, mayamag wa te, Dius wa gtap nus nga sinu fag taw te, kata nu yud e asalanan signan nu gfaning Muisis at longan, aroro at Rirukan nalong wa te, Sik taw at kintap te, kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun sas Dius, kanya gleleg tua ban.

¹² Dewa katanya, fagfanningun Muisis at longan ay fagafanudun wa gsud. Aroro at Rirukan nalong wa te, Fagayu taw tagfakamulun kata Muisis at longan fagayu, gleleg tua ban signan takatanya.

¹³ Fagtayukan nafalfas antam signans Muisis at longan at faurianan gina kanya gidapan kata sik faurianan, tam kaungbus. Aroro katatuy at kinriruk sit Rirukan te, Fagayu taw at kinrabing sa sik kayu gafaurianan ban.

¹⁴ Kanya nafalangfe antam laman ban signan Fagtayukan Isus, at yud Udyu fag ngay taw magbilug Dius at nafatuyanan sas Abrayam fag famonun. Ay laman signan at fagafanudun sa anya, si wa antam at Masine fag Falad Dius at nafatuyanan.

¹⁵ Ku ngay faduksay, gfoyung au ayu sik faydayuanan te, Nu nkaksvn wan sik namasadian, kanya we mafabali ya ay we mafamut ya nus nga sinu fag taw.

¹⁶ Dius nafatuyanan sas Abrayam ay sat kasugfunanan. Kanya wa nalong te, Sa ban am ngay kasugfunanan, at masuad te, ngayu, nu bunway, sa ban am kasugfunanan, at masuad te, sadu way, kanya we tiba nu bunway Fagtayukan.

¹⁷ Tuy ku longan fia at masuad te, nu nlangfe ufatk sandan ay tuluk safuluk banwa, Muisis at longan andasug, ay kanya wa namee yud e tungkul ebi ataw Dius at fakasadian sas Abrayam, laman namee yud e masuad at fatuyanan.

¹⁸ Aroro kanya fag famonun nu signan way tam fagfanningun Muisis at longan, nu gbul tam kanya, bunwa signans Dius at fatuyanan. Dewa katanya, signan at fatuyanan, Dius nafon at famonun sas Abrayam.

¹⁹ Nu katanya, wain at fagnafonun yay Muisis at longan. Kanya nfamut laman gfalag te, tain fakamaboun, anggan umdasug Dius at fatuyanan sas Abrayam at kasugfunanan. Tuy fag longan nafon signan at ngay tagbarita, ay sik taw tagwabilug.

²⁰ Ay sik tagwabilug we fagwabilugun nu sadu way. Dewa katanya sadu way tam Dius.

²¹ O Muisis at longan at masuad gfawayan Dius at fatuyanan. Duan. Katatuy at masuad. Sik suguan nu mafon di gleleg sas taw, Dius gtap ro fagayu taw te, kata nu yud e asalanan, signan at fagfaningun kafag suguan.

²² Ay dewa katanya Dius at Rirukan nafoyung te, fagayu taw maubungan sis asalanan, laman signan at fagafanudun sas Isus Fagtayukan, at ngay tagafanud ban mul Dius at nafatuyanan.

²³ Dewa katanya gina tam yud yay andasug buknga fagafanudun, maubungan tam sis daga Muisis at longan at fagmabalyananun yakmay umsure tuy fag fagafanudun.

²⁴ Nu katanya, Muisis at longan kata sik tagfasaful laman gsalag tam asalanan nu dyakmay andasug Fagtayukan. Ay nu katanya tua, Dius mantap antam te, kata nu yud tam e asalanan signan tam fagafanudun sas Fagtayukan.

²⁵ Katsi fagafanudun wa fag buknga, ay deyud ya Muisis at longan tagfasaful antam.

²⁶ Fagayu am, Dius wam at sisian, signan ay fagafanudun sas Fagtayukan Isus.

²⁷ Aroro fagayu am at kinsurung sas Fagtayukan, kata nu nasulun wam Fagtayukan at ugali.

²⁸ We gfangayan ayu te, taw Udyu ay taw Griegu, ay anggan ngay fagsuguan ay dewa sik taw lang, ngay mangama ay mangena. Fagayu am masadi wam aroro sa ay namasadian sas Fagtayukan Isus.

²⁹ Dakngani am wan Fagtayukan at taw, am wan at matuyan fia Abrayam at ngay sugfun, ay am wa yangay at nangagbilug Dius at ngay nafatuyanan.

Galasia 4

¹ Tuy ku longan fia at masuad. Kaduge at nangagbilug ban masision yay, kanya ya gtungud sik fagsuguan, dewa ban kanya wa tagagbilug fagayu.

² Kanya si yay tagalaga ay fagfatigwananan at daga fagmafunanun kaduge yud andasug at mama at filian fag menit.

³ Katanya yangay tam. Ebi gina tam yud yay gafanud sas Fagtayukan, nafagsuguanan tam tagfunan ste swa daga fag ngay falad.

⁴ Dewa katanya nu ndasug ban at filian fag menit, Dius nasugu at Baguama. Kanya nsalug signan sik mangena, ay kanya sis daga Muisis at longan at fagmabalyananun,

⁵ laman namalfas at ngay tagsis daga Muisis at longan. Nu katanya tua, katap tam te, Dius watam at ngay sisian.

⁶ Dakngani Dius wam at ngay sisian, kanya nafon ayu at Baguama at Masine fag Falad gina am nafangayan anya te, Mama, ku Mama.

⁷ Nu katanya, katsi bunwam fagsuguan ya, nu bunway at sisian wam. Ay dakngani at sisian wam, nangagbilug am Dius at famonun.

⁸ Ebi, ginam yud natoglag Dius, gafagsuguanan am at yud Dius fia.

⁹ Ay katsi natoglag wam tam Dius, ay at matuyan, Dius tua tagtoglag ayu. Ay nu katanya, wain ay fagnangafoliun yay sat momuy ay sat yud e tungkul fag ngay falad tagfunan ste swa daga. Wain ay fakaylatun yay gdog nangafagsuguanan takatanya fagayu.

¹⁰ Ngayu ay fagsegan fag menit, snga ginain wa fag menit, ay ngay magdanun, ay dewa snga ginain wa fag ngay buknga ay abagat.

¹¹ Gafanawa au te, malgau ban manfangulan lang ku nalufuyan aroro sayu.

¹² Ku ngay faduksay, maksvn nu glong au ayu te, fanningi tua angku, kata nu gfaning au ayu at yud ya gfanning Muisis at longan. Ebi diam e nafakamulun sangku nus nge wain at mauri.

¹³ Nasaful wam ku faginke fakasaitunun. Kanya wan ku fage bukngaun gfoyung sayu at Masine fag Barita ebi taguna.

¹⁴ Dewa ku fakasaitun sik famaskud sayu, diam e nafalingun ay diam e nafauri angku. Nu bunway nafasakbo tuam angku kata nu kaylat am gfasakbo Dius at tagbarita, ay kata nu gfasakbo am Fagtayukan Isus.

¹⁵ Wain ay fagyudun e faguseganun ya sa angku. Au wan tagfatuyan te, nu kaylat wam ggulad ay mata, ggulad wam fia laman gfon wam angku.

¹⁶ Ay katsi o gfangayan wam angku te, ay fawayan aroro ku nafoyungan sayu at matuyan.

¹⁷ Kafag ngay taw ngani gfaylatan mandi ayu, dewa katanya wa masine at algan sayu. At fakaylatun kaylat way lang gfayayu ayu signan tam fagmasadiun laman kesug am anya.

¹⁸ Masine tua at maseganama, kanya nu masine tua at algan. Kanya nu matuyan tua gugat, bundi lang ginau si ayu.

¹⁹ Ku ngay sisian sirut, gdog kwa ginkidapan aroro sayu kata sik mangena nu munakbang wan nu gfasalug, yakmay e kalag si ayu Fagtayukan at ugali.

²⁰ Kaylat kwa ngvs daul gyafasalubanganun ayu laman gfoyung au ayu ku amatanganan fia sa baliwa ayu, aroro gafanawa au ayu.

²¹ Katatuy ku fagintoun ayu te, am takaylat tagsis daga Muisis at longan at fagmabalyananun, o yam nasaful at longan at masuad fia.

²² Anriruk wa te, Abrayam e duak sisian munama. At sadi at fagsuguan mangena at sisian, ay at sadi at mangena fia at sisian.

²³ Sit fagsuguan fag mangena nafasalug gfaning taglayun fag balyawvtan. Dewa katanya, at mangena fia at sisian ansalug gfafasludan Dius at fatuyanan.

²⁴ Tuy sik faydayuanan. Kafag duak mangena kata kafag duak fakasadian. Agar, kafag fagsuguan, kata kafag fakasadian at nafon sis buksul Sinay. Fagayu at kinsalug signinananya, sik fagsuguan yangay.

²⁵ Tuy fag Agar gfafanigan buksul Sinay sis talun Arabia. Kanya kata katsi fag Erusalem aroro kanya ay anggan at ngay sisian fagsuguan way lang.

²⁶ Dewa katanya tagsis banwa fag Erusalem bundi fagsuguan, kanya wan kata tam mina.

²⁷ Kata at Rirukan te, Useganani, o fag mangena tagaranas, uroi sik mauseganan fag uro, dewa o at yud batang gdalan fagidapun sa baliwa nu gfasalug. Aroro at yud batang e sisian fag mangena at sisian at kayuan gtungud yay at ke indugan fag mangena at sisian.

²⁸ Ku ngay faduksay, itam Dius tam at ngay sisian kata Isak, gfaning at fatuyanan.

²⁹ Ginanya fag buknga at kinsalug tagfaning taglayun fag balyawvtan, kanya gfauri at kinsalug signinan at Masine fag Falad at fagmabalyananun. Katanya yay katsi.

³⁰ Dewa katanya, katatuy Dius at foyungan sit Rirukan te, Aiyani wan am fagsuguan mangena ay anggan at sisian. Aroro fagsuguan mangena at sisian wa ban magbilug at mama at ramraman. At yud fagsuguan fag mangena tua at sisian at nangagbilug ban.

³¹ Nu katanya, ku ngay faduksay, itam, bunwa tam fagsuguan mangena at sisian nu bunway at yud fagsuguan tua tam at sisian.

Galasia 5

¹ Bunwa tam sik fagsuguan ya, aroro Fagtayukan nafalfas antam. Nu katanya am maksvni tua sa ay nalfasan, ay lag am gdog ya nangafagsuguanan.

² Amatangani ku longan ayu. Au wan Pablu glong au ayu te, nu nafe fakatoglagan wayam, gfae yud wam e tungkul Fagtayukan.

³ Gdog kyay gfoyung ayu te, nus nga sinu tagfae fakatoglagananya at masine nu gfaning tua fagayu Muisis at longan.

⁴ Nus nga sinu am at nangugatan fia nangatap te, kata nu yud e asalanan sas Dius at daga salubangan signinan ay fagfaningun Muisis at longan, nsaruayan wam signans Fagtayukan, ay anyayu wam signans Dius at fagmagalangun.

⁵ Dewa katanya, ami, em fagsegun te, Dius tumap emi kata nu yud ami e asalanan signan em fagafanudun. Katanya em fagfanyaun fia signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun.

⁶ Aroro fagayu at kinsadi sas Fagtayukan Isus we tungkul ya sa anya dewa e fakatoglagan ay deyud e fakatoglagan. At ke tungkul ke fagafanudun tua takalag sis fakamulun signan at fakesugun.

⁷ Satu masine wam. Sinu at nafamomuy ay amatanganan laman karagang nu gfaning am at matuyan.

⁸ Matuyan wan bunwa tam Dius ke fakamulun katanya, aroro kanya wan at nagewan ayu.

⁹ Kata sik longan te, sik famaura dewa sik alay way sirut gfaura fagdaul tinapay.

¹⁰ Aroro signan tam fagmasadiun sa tam Fun, antuyan kwa te, diam gfababdalian ay amatanganan sa baliwa takatanya fagayu. Ay antuyan kyangay te, Dius ban gfaurianan wa fia nus nga sinu fag taw at nafamomuy ay amatanganan.

¹¹ Ku ngay faduksay, nu anud gfoyung kdi yay te, masine fagayu taw nu e fakatoglagan, wain kin anggan katsi at ngay taw at fagfauriun yay angku. Kanya nu anud fia, wa nangus e kauri ya nu nafoyung au sa baliwas Fagtayukan Isus at nabulanan sas fasulungan kayu.

¹² Ay sa baliwa kafag ngay taw tagfamomuy ay amatanganan, dangay lang gfae fakatoglagan anya nu bunway gatvngi wan.

¹³ Ku ngay faduksay, tam Dius nauro ayu laman bunwam sik fagsuguan ya. Dewa katanya, at fagnafalfasun ayu bunwa laman gfaning ay bilug at fakaylatun, nu bunway signan ay fakesugun, gudgubukani tua sas galay am at saduksay.

¹⁴ Aroro fagdaul Dius at longan ansadi sa sik suguan te, Esugi am iba kaksvn nu kesug o emu.

¹⁵ Dewa katanya nung way am kadkagatan ay gadgangrvtan kata sik ngay mela, dirii tua, labon ban gfadfaminan am.

¹⁶ Ay glong au ayu te, ugalii gfaning at Masine tua fag Falad, ay lag am gfaning ay bilug at fakaylatun.

¹⁷ Aroro tam bilug at ngay fakaylatun gsalag at Masine fag Falad at fakaylatun. Ay at Masine fag Falad at fakaylatun gsalag tam bilug at ngay fakaylatun. Kanya fag dua gawayan. Nu katanya wam mafafaning ay bilug at fakaylatun.

¹⁸ Dewa katanya, nut Masine tua fag Falad tagtabanan ayu, wam gagbilugan ya Muisis at longan.

¹⁹ Wa kasuksuk tam bilug at ngay fakamulun. Fagfanugtugun, ay fagnamatugtugun, ay at mauri fag ugali, ay fagmauriun,

²⁰ ay fagsegun yud matuyan fag ngay fagsegan, ay fagfanguitun, ay fakauriun ay iba, ay fagkamawayanun, ay fagfangalabianun, ay at masakit gfangadotama, ay fagkamasadiliunun, ay fagbadbaboanun, ay faginkafudanun,

²¹ ay fagfangasulupun, ay faginumanun, ay fagkamasawenun nu guseganan sas fagmauriun, ay e tiba yay takatanya fag mauri. Gfararang au kata ebi taguna ku foyungan ayu te, Dius wa ban gfagtainan nus nga sinu fag taw tagfakamulun takatanya.

²² Ay nu sa man baliwa at Masine fag Falad at fagfasureun sa tam leleg, katatuy: fakesugun, ay fagusegananun, ay fagmanabayun, ay fagmagwantaun, ay fagfangafanyuun, ay fagmasineun, ay fakamaningun,

²³ ay fagmalukmeun, ay fagfaragangun tam sadili. We longan te, lag gfaning takatanya.

²⁴ At ngay kinsadi sas Fagtayukan Isus, kanya nafabul wan at dan fag ugali, gasfuan at mauri fag fakaylatun.

²⁵ Dakngani at Masine fag Falad wan tagfon antam leleg, at masine kanyai yangay fia tagagbilug tam ngay leleg.

²⁶ Ay lag tam kamatungudun, ay kamawayan, ay gfangasulup.

Galasia 6

¹ Ku ngay faduksay, sik tagafanud nu ntong sas asalan, am at tagfaning at Masine fag Falad, malukmei fafolii anya sat maturun fag dahan. Ay baliwan, dirii tua ay sadili, laman anggan am diam gafaskudan.

² Gudgubukani nu gbuba am ay ubanan. Katatuy fag balyawvtan gfaning tuam Fagtayukan at suguan.

³ Ay nus nga sinu fag taw tagamatangan way te, Gtungud kyay ku ngay iba, ay kanya nu dway mafanud, gdaya way at sadili.

⁴ At masine galay am at sadil amatangani ay mesa sadili fakamulun te, o masine. Nu katanya tua, kanya guseganan at sadili nu ddi nafasudsudan at sadili sa tibak taw at fakamulun.

⁵ Aroro at masine galay at sadil nu gbuba mesa at sadili famubaun.

⁶ At ngay fagfoyungan Dius at longan at masine nu ggubuk ay nu gfon tua sat takamoyung at ngay masine.

⁷ Lag am gadayan, aroro Dius wa gafalingunan nus nga sinu fag taw. Nus nga setaw sik taw at natanum, katanya yangay ban at fagnanggutluun.

⁸ Ay nus nga sinu fag taw at fagugatanun gтанum nu sa way baliwa at bilug at fakaylatun, gumutlu ban fagbadanun. Dewa katanya, tagugatan gтанum sa baliwa at Masine fag Falad, kanya gumutlu ban signan at Masine fag Falad leleg at yud e fakatabuan kabavn.

⁹ Nu katanya, lag tam kamomuy gfakamulun at masine. Nu ndasug ban sit filian fag menit, mul watam fia at famonun nu ddi tam nafamomuyun tam amatanganan.

¹⁰ Nu katanya kaduge nu e buknga fakamuluni tua at masine sas fagayu taw, kaugat wan sa tam ngay faduksay sas fagafanudun sas Fagtayukan.

¹¹ Damai at tagbia ayu daul fag rirukan ku nariruk sa ayu.

¹² Kafag ngay takamoyung at takamaninan te, masine at ugali, kanya gfabulun ayu te, E fakatoglagani tua. Katanya at fakamulun laman kanya fag ngay taw wa gafurianan, aroro nu kamoyung di ro sa baliwas Fagtayukan at nabulanan sas fasulungan kayu, tibak taw gfurianan way ro anya.

¹³ Dewa kanya fag ngay taw e fakatoglagan wan, wa yangay gfaning Muisis at longan. Kanya gfabulun way lang ayu te, E fakatoglagani, laman signan at foyungan e fagkamatungudunun te, e fakatoglagan wam si ay bilug.

¹⁴ Lag au nangus kamatungudun nu dway sa baliwa tua tam Fun Isus Fagtayukan at nabulanan sas fasulungan kayu. Aroro signan at nabulanan sas fasulungan kayu, fagayu nus nge wain ste swa daga nbul wan sa angku, ay anggan au mabulan kyangay sa baliwa tagste swa daga.

¹⁵ Nu katanya, katsi nus nga sinu fag taw dewa ke fakatoglagan ay deyud e fakatoglagan, wa mafanud ya. At mafanud fia sik taw, nu kata fia sik bagu fag awatan.

¹⁶ Sas fagayu tagfaning takatanya fag ugali, ay at ngay matuyan Dius at furuan, sumawa nangus fia kanya fag ngay taw Dius at fagmanabayunun ay at fakafanyuun.

¹⁷ Ay signan ban nangus katsi, nus nga sinu fag taw lag gfamut ya ku fagidapun. Aroro e fangtat au, laman fagayu taw sumaful te, au wan Isus at fagsuguan.

¹⁸ Ku ngay faduksay, sumawa nangus ayu fagayu tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun. Katanya wa fia.

Efesu

Efesu 1

- ¹ Au, Pablu, Fagtayukan Isus at Nasugu fia kata Dius at fakaylatun. Griruk au sayu, Dius at ngay nafili sis furuan Efesu ay at matuyan fia tagalo Fagtayukan Isus.
- ² Sumawa nangus fia ayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmanabayanun.
- ³ Segi Dius, tam Fun Isus Fagtayukan at Mama, aroro kanya nafon antam fagayu fanfalad fag famonun aroro tam fagmasadiun sas Fagtayukan.
- ⁴ Aroro signan tam fagmasadiun sa anya, kanya nafili antam signan ngay nu yud naawat tam daga, laman kata tua tam fia Dius at fakaylatun ay di e kalong sat daga salubangan.
- ⁵ Kanya nafalganan wa antam laman itam wa fia at ngay sisian, signan Isus Fagtayukan, aroro kesug antam. Katanya wan at algan ay at fakaylatun.
- ⁶ Itam segi anya aroro at madulo wa madulo at kagalangan, nagalang antam signan at fakesugun at Baguama.
- ⁷ Fagtayukan nafalangfe antam signan at nabulanan, ay nafalyam wan tam ngay asalanan, kata Dius at maksvn fag fagmagalangun
- ⁸ sa antam, gasfuan at famonun antam fag fagsafulun ay fag fagmamatanganun,
- ⁹ laman tumogdungug tam fia Dius at masuksukan fag algan, gfaning at fakaylatun, at fagnamafasludanun signans Fagtayukan.
- ¹⁰ Nu ndasug ban at filian fag buknga, tuy fag algan Dius namasadi sas Fagtayukan fagayu tagsis banwa ay fagayu tagsis daga.
- ¹¹ Aroro sas Fagtayukan, Dius nafili emi laman at furuan, kata at fakaylatun signan ebis fakasigadan. Ay anfakamulun wa fia fagayu kata at algan,
- ¹² laman ami at naguna nafanud sas Fagtayukan gfauseganan ay gseg ami at kamasinean.
- ¹³ Ay Dius nafasadi yangay ayu sas Fagtayukan nu nadungug am at matuyan fag longan, at Masine fag Barita tagfon fakalangfean. Siginan ay nafanudan, kanya nafon ayu at Masine fag Falad Dius at nafatuyanan tuga sik rirukan te, nafili wa ayu.
- ¹⁴ At Masine fag Falad sik famasaful Dius at ngay fatuyanan sa antam at ngay nafili anggan tam mul fia fakalangfean. Segi fauseganani at kamasinean.
- ¹⁵ Nu katanya, signan nu gdungug au sa baliwa ay fagafanudun sa tam Fun Isus ay ay fakesugun sas fagayu Dius at ngay taw,

¹⁶ wa karagang nu guseganan au sa tam Dius aroro sayu. Ay gamatang kway gugat ayu signan ku darangin,

¹⁷ ay get au sa tam Fun Isus Fagtayukan at Dius, tam tiba tungud fag Mama te, foni ayu at Falad tagfasaful ayu ay tagfasure sa ayu Dius laman tumoglag am anya.

¹⁸ Dius wa nangus fia tagfayamag ay amatanganan laman sumaful am tam fagsegun at nauroan antam, at nafalghanan fag fagmasineun sat ngay nafili.

¹⁹ Ay gdarangin au te, sumaful wam nangus fia at yud e gfasud fag fagmabalyananun tagbanwan santam at ngay tagafanud sa anya. Kanya yangay fag fagmabalyananun,

²⁰ Dius at nafakamulun gina nafadog gleleg Fagtayukan signan at fagmabulanan ay nafalunggung anya si baliwa at siun sis banwa,

²¹ tagtungud fagayu fagtainan ay at magbilug fag ngay falad, ay at ngay mabalyanan, ay ngay funan. Ay at fagmasineun gtungud yay fagayu fagmasineun, bundi lang katsi fag ngay menit, nu bunway anggan tua takadasug yay ban.

²² Ay Dius nafasa was daga Fagtayukan at fagmabalyananun fagayu nus nge wain, ay kanya wan at furuan at alfuyu.

²³ At masuad at furuan kanya wan Fagtayukan at bilug, ay at furuan tagfakasakan Fagtayukan, kata yangay Fagtayukan nu gfakasakan fagayu nus nge wain.

Efesu 2

¹ Ebi taguna kata nu mabulan am aroro ay fakamaboun ay ay ngay asalanan.

² Ebi gfaning am asalanan, ay galo am fagdaul daga at ugali, ay galo yangay am tagagbilug kiwang at mauri fag ngay fagmabalyananun, kanya fag falad tagfakamulun katsi sas fagayu taw takamabo.

³ Fagayu tam ebi dan tam gfaning anya, gfaning tam tam bilug at mauri fag fagalabianun. Ebi galo tam fagayu tam bilug at fakaylatun ay at mauri fag amatanganan. Tam ugali mauri ay si tams daga Dius at fandotaman ay at faurianan, kata fagayu taw.

⁴ Dewa katanya, Dius maramraman sas fakafanyuun, ay maksvn tua nu kesug antam.

⁵ Ay Dius nafaleleg antam gasfuan Fagtayukan, ebi dewa tam kata nu mabulan wan aroro tam nafamaboan. Nlangfe wam ngaro fia aroro at fagmagalangun.

⁶ Ay nafadog yay gleleg antam gasfuan anya ay signan tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus nafalunggung antam gasfuan anya sis banwa.

⁷ Kanya nafakamulun katanya laman sat takadasug ban fag buknga, kanya namalag at yud e gfasud nu maksvn at fagmagalangun santam signans Fagtayukan Isus.

⁸ Aroro Dius at fagmagalangun, anlangfe am signan ay fagafanudun sas Fagtayukan. Tuy fag fakalangfean bunwa signan ayu nu bunway Dius tua at famanyun sayu.

⁹ Tam faginlangfeun bunwa signan snga setaw tam fakamulun at masine. Nu katanya nus nga sinu fag taw we fakamatungudunun.

¹⁰ Dius naawat antam signan nu gfasadi antam sas Fagtayukan Isus laman gfakamulun tam at masine, Dius at nafalghanan sa antam ebi taguna.

¹¹ Nu katanya, am at yud Udyu fag ngay taw signan ngay nu kasalug am, amatangani ay dan kayaunanan. At ngay taw Udyu gfalingun gfangayan ayu te, At yud e fakatoglagan. Ay gfangayan at sadili te, At ke fakatoglagan, laman gfalag te, Ami Dius ami at ngay taw. Dewa katanya, at ke fakatoglagan at masuad, taw way lang at nafakamulun sit bilug.

¹² Amatangani ayu ebi fag ngay buknga, masaruayan am sis Fagtayukan, ay wam katap sas furuan taw Israel, ay wam e afud Dius at fatuyanan sas taw Israel. Wam e fagsafulun sa baliwas Dius ay wam e fagsegun fakalangfean.

¹³ Ay katsi, aroro ay fagmasadiun sas Fagtayukan Isus, am at dan ngayayu anya, signans Fagtayukan at nabulanan nafakbang ayu sas Dius.

¹⁴ Kanya tam fagmabayanun. Kanya nafasadi antam, ami fag ngay taw Udyu, ay am at yud Udyu fag ngay taw. Signan at nabulanan kanya nafalyam wan fandoddotaman takata sik alad tagfasaruayan anya.

¹⁵ Nafakamulun katanya signan nu gfae yud e tungkul ya taw Udyu at faugali ay at ngay suguan. At algan namasadi wa sa anya kafag duak furuan, ay nu katanya kanya nabuba sa anya fagmanabayanun.

¹⁶ Signan kanya at nabulanan sas fasulungan kayu, nafatabu wan kafag duak furuan at fagawayanun, gsud wa nafafoli sas Dius ay nafasadi wan kata sik bilug.

¹⁷ Fagtayukan ndasug ay nafoyung at Masine fag Barita sa baliwas fagmanabayanun sas fagayu taw, sa ayu at yud Udyu fag ngay taw at ngayayu sas Dius, ay sas taw Udyu at munakbang si anya.

¹⁸ Aroro sas Fagtayukan gsud tam manangakbang sa tam Mama signan at Masine fag Falad.

¹⁹ At masuad, bunwam betaw ya, ay bunwam ya signan tangayayu fag furuan, nu bunway Dius wam at ngay nafili at kaiban ay anfamut am sas Dius at furuan.

²⁰ Ay Dius at furuan anlindug sat ngay Nasugu ay sat ngay taglong at nafoli fag fagsarigan, ay at famaogat fag gang, we tiba nu bunway tam Fagtayukan wan.

²¹ Galay sadik fangawat nafasugfun sa anya, ay kanya sik mafasinean fag bale at nafasaman laman sa tam Fun.

²² Ay signan yangay ay fagmasadiun sas Fagtayukan, kanya gfasfuan yangay gfalindug ayu laman Dius am at Masine fag Falad at fagbanwanan.

Efesu 3

¹ Aroro katanya, au, Pablu, at maubungan aroro kamoyung au sa ayu at yud Udyu fag ngay taw sa baliwas Fagtayukan Isus.

² Nunda nadungug wam sa baliwa Dius at nafon angku fag fakamulun kamoyung sa baliwa at fagmagalangun, laman e tungkul am.

³ Dius nafasure sangku at masuksukan fag algan, kata ku nariruk sayu aro.

⁴ Nafoyung au ayu katatuy laman gfayamag au ayu te, setain nu gsaful au at masuksukan sa baliwa Fagtayukan at fakamulun.

⁵ Tuy fag masuksukan we taw ya nasaful ebi ginan fag ngay buknga, ay katsi Dius nafasure sat ngay masine fag Nasugu ay sat ngay taglong signan at Masine fag Falad.

⁶ Tuy wan Dius at masuksukan te, signan at Masine fag barita, anggan at yud Udyu fag ngay taw nabul yangay Dius fag famonun kata ngay taw Udyu. Kafag ngay taw sik bilug yangay at afud, ay e afud Dius at fatuyanan aroro sas Fagtayukan.

⁷ Aroro Dius at fagmagalangun, ay signan at fagmabalyananun, kanya nafili angku sik takamoyung at Masine fag Barita.

⁸ Au wan at yud e tungkul sas fagayu Dius at taw. Dewa katanya, Dius nafon angku at fagmasineun gfayamag sa sangay yud Udyu fag taw at yud e gfasud ya Fagtayukan at ngay fagmaramramanun,

⁹ ay gfayamag sas fagayu taw te, setain Dius at algan namakamulun at masuksukan. Sas fagdaul ebi fag buknga, Dius at nawat fagayu, wa nafasure at masuksukan.

¹⁰ Laman signan at furuan, katsi gfatoglag sa sangay fun ay sat ngay mabalyanan sis banwa at yud e fakatabuan Dius at fagsafulun.

¹¹ Tuy gfaning Dius at algan signan ngays fakasigadan, ay kanya nafafasludan signans Isus Fagtayukan tam Fun.

¹² Aroro signan tam fagafanudun sa anya, manabayon tua tam amatanganan nu nangakbang tam sas Dius, ay antuyan watam te, gdungugan antam.

¹³ Nu katanya glong au ayu te, lag am gfamomuy ay amatanganan aroro sa ku nadalan fag fagidapun aroro sayu, aroro tuy sa ay fagmasineun.

¹⁴ Aroro katanya, gtudan au sa tam Mama,

¹⁵ kanya wan fagfanigan fagayu kasugfunanan tagafanud sis banwa ay sis daga.

¹⁶ Gdarangin au sa anya te, siginan at maramraman at fagmasineun ay at fagmabalyananun, kanya nangus tagfabitsug ay basad taw siginan tam Dius at Masine fag Falad.

¹⁷ Fagtayukan nangus gbanwan wa fia sa ay basad siginan ay fagafanudun sa anya. Ay gdarangin kyangay te, laman maksvn am sas fakesugun, kata sik kayu nu ngabasad at lalid,

¹⁸ laman sumaful am gasfuan Dius at ngay nafili te, se aksvn Fagtayukan nu mabalyanan at fakesugun.

¹⁹ Ay laman sumaful am Fagtayukan at fakesugun, dewa wa tam nasaful fagdaul at fakesugun. Nu katanya tua, umtayuk wam fia fagdaul Dius at fagmadiusun.

²⁰ Tam Dius mafafakamulun tagtungud yay fagayu tam fagetun ay tam amatanganan, siginan at fagmabalyananun tagfunan antam.

²¹ Si wa anya fagmasineun sat furuan ay sas Fagtayukan Isus kabavn kabavn ban. Katanya wa fia.

Efesu 4

¹ Ku fagmaubunganun aroro sa tam Fun, ay maksvn nu glong au ayu te, ugali tua kata at masine sas Dius at ngay nauro.

² Am famababauni tua, ay malukmei tua ay magwantai tua, ay maluayani aroro ang am mafangesug.

³ Ugatani fabanwani si ayu ay fagmasadiun sat Masine fag Falad, siginan at fagmanabayanun tagfutus ayu.

⁴ E sik bilug ay sik Falad, nus nga setaw Dius nu guro ayu sa sik fagsegun ginam gauroan.

⁵ Sadi way tam Fun, ay sadi way tam fagafanudun, ay tam fakasurungun.

⁶ Sadi way Dius, fagayu taw at Mama. Kanya gtungud yay fagayu, ay takawat fagayu, ay tagsis fagayu.

⁷ Galay antam at sadi nafon sik nafasaman fag famonun, gfasudan gfaning Fagtayukan at nafon.

⁸ Nu katanya, katatuy at Rirukan at foyungan te, Kanya gina nkabat sas banwa nataban ngayuk taw ebi at natabanan. Ay nafon ngay famonun sa sangay taw.

⁹ Nataw at masuad te, kanya nkabat. At masuad te, kanya taguna natustus yay ste swa daga.

¹⁰ At natustus ste swa daga kanya yangay at kinkabat sa tiba tungud fag banwa laman siwa anya fagayu nus nge wain.

¹¹ Ay kanya nafili tibak taw sik ngay Nasugu, ay nafili tibak taw sik ngay tagfasaful Dius at ngay longan, ay tibak taw tagbuba at Masine fag Barita, ay tibak taw kamoyung ay tibak taw tagfoyung sis bale fakafulan.

¹² Nafakamulun katanya laman gfalganan fagayu Dius at ngay nafili at fakamulun ban, laman Fagtayukan at bilug kaksvn tua,

¹³ anggan ban masadi tua tam sas fagafanudun ay nu gtoglag tam Dius at Baguama ay matuyan fia tam kaugalian kata Fagtayukan nu matuyan at ugali.

¹⁴ Nu katanya tua, di ban tam kata ya sisian gabuban sa tibak foyungan, kata sik sakayan lino, tagmara nu guyup ay lugwak nu gtaban sas yud e fagsegun. Ay di ban tam gadayan ya tibak taw at ngay fandayan.

¹⁵ Nu bunway tam longan kabavn matuyani tua ay e fakesuguni tua laman kaksvn tam sas Fagtayukan tam alfuyu fagayu nus nge wain tam fakamulun.

¹⁶ Siginan anya fagdaul at bilug matuyan tua nu gdiuganan nu masine tua fagayu at afud at fakamulun, ay fagdaul at bilug mataglu tua ay karabung tua ay kaksvn tua sas fakesugun.

¹⁷ Katatuy ku longan ayu siginan tam Fun te, lag am gugali ya kata at yud Uduy fag ngay taw at ugali at yud e tungkul fag ngay amatanganan.

¹⁸ Kanya wa natodgungug, aroro siginan wa at fagyudun mamatanganan ay fakamaogatunun at alfuyu, kanya we afud Dius at famonun fag leleg.

¹⁹ Kanya fag ngay taw we apla ya ay annanad fagayu mauri fag fakamulun, ay umon wa umon gfakamulun nus nge wain fag fagmauriun.

²⁰ Ay di katanya ay fagsafulun sa baliwas Fagtayukan.

²¹ Anud tua nadungug wam sa baliwa anya, ay sa ay fagmasadiun sa anya anfayfoyung wam fia sat matuyan fag foyungan sa baliwas Isus.

²² Nafoyung ayu te, ay tagfandaya fag fagfanganbianun namamin ayu, ay nu katanya at masine nu gubun am ay dan fag ugali anggan ay dan fag ngay fakamulun.

²³ At foyungan yangay ayu te, tubusi wan ay amatanganan,

²⁴ ay at masine ay fagfasiun ayu at bagui wan fag taw at kinkawat takata Dius, laman matuyan nu masine ay ugali at yud e asalanan.

²⁵ Nu katanya, lag am kadkamuagan ya, nu bunway matuyani tua sas galay at sad, aroro fagayu tam masadi tam si sik bilug.

²⁶ Dewam andotama, lag e asalanan. Ay lag am gfabayan gfafagngabak menit nu kalyam ay dotama.

²⁷ Lag am gfon buknga sas Satanas.

²⁸ Tagfangkamul lag gfangkamul ya, nu bunway fakamuluni tua, agbilugi at take sas nus nga setaw at masine fag fakamulun laman mafagubuk tua at ngay tagayudan.

²⁹ Lag am glong nus nge wain at mauri fag longan, nu bunway at mafagubuk ay at mafaksvn yakman lang fag longan sa ay iba kata at fagayudanun, laman e tungkul tua sat ngay tagdungungan.

³⁰ Ay lag am gfabaluanan Dius at Masine fag Falad, Kanya wan at tagdiri ayu anggan ndasug kafag menit Dius nu gfalangfe ayu.

³¹ Ukasi wan fagayu at mauri tagsi ayu, nu kadotama way gugat, ay fagfangadotamaun, ay fakamawayanun, ay nu glong mauri say iba, ay at mauri fag amatanganan say iba.

³² Nu bunway, madmalukmeani way ay edkesugani way galay am at sad, ay fadfalyamani way, kata Dius nu gfalyam ay asalanan signans Fagtayukan.

Efesu 5

¹ Dakngani am wan Dius at fakesugun at ngay sisian, am faningi tua anya.

² Ugalii ke fakesugun kata Fagtayukan nu kesug antam, ay nafon at leleg sik mabebanglu fag anyun sas Dius laman sa antam.

³ Am wan Dius at ngay nafili, nu katanya lag am e fagkamatoanun sa baliwas fagfanugtugun ay fagnamatugtugun, ay sas fagmauriun ay sas fagfanganuranun.

⁴ Ay katanya yangay sas nus nga setaw fag mauri ay at yud e tungkul fag sulitanan ay at yud masine fag alaman. Nu bunway useganani way sas Dius.

⁵ Asafuli te, tagfanugtug ay at namatugtug ay tagfakamulun at mauri ay tagfangarunan, wa ban umful sas Fagtayukan ay Dius at fagfagtainanun, aroro tagfanganuran kata yay nu gseg yud matuyan fag ngay fagsegan.

⁶ Lag am gadayan nus nga sinu fag taw at yud matuyan at longan, aroro katanya fag ngay fakamulun Dius kadotama nus nga sinu takamabo.

⁷ Nu katanya, lag am kataip sa takatanya fag ngay taw at fakamulun.

⁸ Ebi dan am sisad fagmadulumun, ay katsi si wam sad fagmayamagun aroro ay fagmasadiun sa tam Fun. Ay nu katanya, ugalii at masine kata taw at tagugali sisad mayamag.

⁹ Aroro at rawvg tagsis fagmayamagun tanan tua masine ay matuyan ay mafanud.

¹⁰ Rvbvyi tua te, inday tua fag ngay ugali tagfauseganan tam Fun.

¹¹ Lag am gfagamutan ngay taw tagfakamulun at yud masine, ngay tagfaning fagmadulumun. Abat ngate, am, falagi anya te, gsalan way ay fakamulun.

¹² Aroro mapla way garingang lang sa baliwa at ngay takamabo at fakamulun at masuksukan.

¹³ Fagayu takatanya nu nayamagan, kalag wa fia at ugali.

¹⁴ Ay at nayamagan ang wa fia mayamag. Nu katanya tibak taw glong te, Afuloi wan o fag taw tagtiug, abangkadi signans fakabulun, ay Fagtayukan dumamlag emu.

¹⁵ Nu katanya, amatangani tua te, tain ban tam ugali. Dangay kata at ngay yud e fagsafulun, nu bunway katai tua at ke fagsafulun.

¹⁶ Lag gfangulan ay buknga, aroro katsi mauri wan tam fagdaul daga at ugali.

¹⁷ Dangay am yud e fagsafulun, nu bunway atogdungugi tua te, setain tam Fun at fakaylatun.

¹⁸ Lag am gmamaman, aroro kanya mauri way, nu bunway ugarani laman si wa ayu at masine fag Falad.

¹⁹ Fodfoyungani sas galay at sadi alubadani signans Dius at longan fag ngay alubad ay signan ay ngay papil fag ngay alubad, ay signan ay amatanganan fag ngay alubad. Alubadi sas fagdaul ay amatanganan at ke fagusegananun sa tam Fun.

²⁰ Kabavn useganani sa tam Dius tam Mama aroro sas fagayu nus nge wain sa tam Fun Isus Fagtayukan at fagmabalyananun.

²¹ Am fadfaningani tua sas galay at sadi sik fakatoglagan te, gfaning am Fagtayukan.

²² Am, ngay mangena, faningi tua ay mesa tama kata nu gfaning am tam Fun.

²³ Aroro mangama mangena at alfuyu, kata Fagtayukan nu at bilug at alfuyu. Ay kanya wan tam tagfalangfe.

²⁴ Nus nga setaw at furuan nu gfaning Fagtayukan, katanyai yangay at masine anggan mangena nu gfaning tua fia at mesa tama.

²⁵ Am, ngay mangama, esugi tua ay mesa tina kata Fagtayukan nu kesug at furuan, ay nafon at leleg aroro sa anya.

²⁶Kanya nafakamulun katanya laman at furuan di e asalanan, signan nu glanu gfegus mamam ay signan at nafoyungan Dius at longan.

²⁷Nu katanya tua, kanya mafasalubang at furuan sa anya, masine ay di e kalong nus nga setaw ay di e mauri, nu bunway masine tua ay matuyan tua.

²⁸At masine at ngay tama nu kesug tua at mesa tina kata nu kesug at sadili bilug. At takesug at tina kanya kesug tua at sadili.

²⁹Aroro we taw kauri at sadili bilug, abat ngate kauri, kanya gfafangon fia ay galaga fia. Katanya yangay Fagtayukan at fakamulun sat furuan,

³⁰aroro itam wan sik afud Fagtayukan at bilug.

³¹Katatuy at Rirukan te, Aroro katanya mangama gubun at mama ay at mina ay nangalo at bubay ay kanya fagdua nsadi wan.

³²Nasaful kwan tuy maidap katogdungug, dewa katanya sikfafaskudanan way Fagtayukan ay at furuan.

³³Dewa katanya tuy at fagfatungulan sa yangay ayu fagayu. Am, ngay mangama esugi tua ay mesa tina kata nu kesug am ay sadili, ay am, ngay mangena, suyui tua ay mesa tama.

Efesu 6

¹Am, ngay sisian, fanningi tua ay fagtainan, aroro sa tam Fun, aroro katanya tua at matuyan.

²Suyui am mama ay am mina. Tuy taguna fag suguan gasfuan sik fatuyanan. Katatuy at fatuyanan te,

³Nu kesug tuo am mama ay am mina, manabayan tuo ay ngaba tua am leleg ste swa daga.

⁴Ay nu am man at ngay mama, lag am gfauri ay sisian. Abat ngate am gfauri, fagurangi way anya ay fananadi way foyungi anya kata tam Fun at ugali ay at foyungan.

⁵Am, at ngay fagsuguan, fanningi tua ay ngay tagfayafun, sas fagdaul ay fagmasuyuun. Fanningi ay matuyani katai tua nu gfanning am Fagtayukan.

⁶Dewa e glag ay deyud e glag, katanyai tua ay fakamulun, dangay am lang gfauseganan taw nu bunway aroro am wan Fagtayukan at fagsuguan, magani tua fia sa ay amatanganan nu gfakamulun am tam Dius at fakaylatun.

⁷Fanningi masinei ay amatanganan, katai tua nu gfanning am tam Fun, bundi lang taw.

⁸Aroro nasaful wam te, tam Fun ban gbangsi at masine fagayu ay nafakamulun sas nus nga sinu, sik fagsuguan ay dewa sik taw lang.

⁹ Ay am at ngay tagfayafun, masinei tua sa ay ngay fagsuguan, dangay am gfalimuanan anya, aroro nasaful wam te, am ay ay fagsuguan sad i way ay Fun sis banwa, at yud e fagfili taw.

¹⁰ Katatuy tagguyan ku suguan sayu te, am maksvni tua nu masadi am sa tam Fun ay signan tiba tungud at fagmabalyananun at gubuk.

¹¹ Suluni Dius at nafon ayu fag famalabag, laman mababo am Satanas at fakamulun.

¹² Aroro tam fawayan bunwa taw, nu bunway at mauri way fag ngay falad sis banwa, at tagfunan, ay at ke fagmabalyananun, ay at tagagbilug fagmadulumun ste swa daga.

¹³ Nu katanya, suluni tagsiginans Dius fag famalabag, laman mafawayan am ngaduge gina ban ndasug kafag mauri fag menit, ay laman nu ntabu nu gfawayan am, mabitsug yay am fia malindug.

¹⁴ Nu katanya, mafalganani tua gugat ay aginawangani at matuyan sa baliwas Dius. Ay e famalabagi ay dubdub signan ay fagfakamulunun gugat at matuyan.

¹⁵ Ay suluni ay lapak laman mafalganan am nanfamoyung am at Masine fag Barita sa baliwas fagmanabayanun sas Dius.

¹⁶ Kabavn fasii way gugat ayu ay famalabag ay fagafanudun sas Fagtayukan, kanya ay famalabag ay ay famarabung fagayu Tagmauri at tagigang fag banyas.

¹⁷ Suluni yangay ay famalabag si ay alfuyu ay buli ay fiso at Masine fag Falad at nafon ayu, at masuad Dius at longan.

¹⁸ Ginam gfakamulun katanya, kabavn darangini signan at Masine fag Falad at gubuk ayu. Darangini fagayu ay fagdaranginun. Ay fataglayuni nu gdarangin am fagayu Dius at taw.

¹⁹ Darangini yangay angku laman Dius gfon angku at matuyan fag longan laman fagdaul ku fagmaseganamaun mafafoyung au at masuksukan sas taw at Masine fag Barita.

²⁰ Aroro at Masine fag Barita, Dius nasugu angku ay kanya wan katsi ku fagmasiukanun. Ay darangini angku laman mafafoyung au fagdaul ku fagmaseganamaun kata at masine.

²¹ Tam fakesugun tam faduksay Tikiku at matuyan tam Fun at fagsuguan, kanya tagfadungug ayu fagayu nus nge wain sa baliwa ku kayaunanan ay ku fakamulun ste.

²² Katanya wan ku fagnasuguun anya sayu laman sumaful am em kayaunanan ay laman gfaksvn tua ay ngay amatanganan.

²³ Fagayu am em ngay faduksay, mul wam nangus fia fagmanabayanun, ay fakesugun gasfuan ay fagafanudun, siginan tam Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan.

²⁴ Dius at fagmagalangun sumawa nangus fia ayu fagayu takesug sa sik fakesugun at yud katabu sa tam Fun Isus Fagtayukan.

Filipus

Filipus 1

- ¹ Ami Pablu ay Timuteu, Fagtayukan Isus at fagsuguan, griruk ami sa ayu sas furuan Filipus, Dius at ngay nafili, ay ngay tagafanud sas Isus Fagtayukan anggan sayu fag ngay fagtainan ay ngay tagtanud.
- ² Fagmagalangun ay fagmabayanan sumawa nangus fia ayu, siginan Dius tam Mama ay Isus Fagtayukan tam Fun.
- ³ Guseganan au sa ku Dius galay au gamatang ayu.
- ⁴ Galay au gdarangin ayu gdarangin au ay gusegananun au,
- ⁵ aroro siginan ay gubuk nu gfarapyag tam Fagtayukan Isus at Masine fag Barita, siginan nu bagu am gfaning anggan katsi.
- ⁶ Natuyan kwa te, Dius at masine fag fakamulun at nafasigad sa ayu, kanya namataglayun anggan ntabu, Fagtayukan Isus nu gdog kafoli.
- ⁷ At masine nu gamatangan au katanya sa baliwa ayu fagayu aroro matuyan ku fakesugun ayu. Am ku faudgufudan gbul Dius at fagmagalangun, dewa gina au maubungan ay dewa gina au kamoyung at Masine fag Barita at kamatuyanan, ay gfaksvn taw at fagafanudun.
- ⁸ Dius nasaful wa te, kesug au ayu fagayu kata Isus Fagtayukan nu kesug ayu.
- ⁹ Gdarangin au sas Dius laman kaksvn nung am kesug, gasfuan fagsafulun ay fagmamatangananun,
- ¹⁰ laman saful am gfilli fagayu at masine. Nu katanya tua ay amatanganan, diam e malong ay diam e mauri gina ban Fagtayukan andasug fag menit,
- ¹¹ ay mapnu am Fagtayukan Isus at fon at masine fag ugali sik famauseganan ay sik fagmasineun sas Dius.
- ¹² Ku ngay faduksay, kaylat au nu nasaful am te, at ngay kindasug sa angku fag ngay maidap gbia at fanggubukun nu gfarapyag at Masine fag Barita.
- ¹³ Fagayu tagulit sis fun at bale daul ay e tiba yayk taw nasaful te, ku faginkubungun aroro galo au fia Fagtayukan.
- ¹⁴ Siginan yangay ku namaubunganan ngayu tam faduksay at kinkaksvn at fagafanudun sas Dius, ay maseganama yangay nu kamoyung Dius at longan.
- ¹⁵ At matuyan tibak taw nu kamoyung wa matuyan ang way galabian ku fakamulun ay gawayan, ay tibak taw nu kamoyung matuyan at amatanganan.

¹⁶Kafag ngay taw at matuyan at amatanganan nu kamoyung sa baliwas Fagtayukan, aroro at fakesugun, aroro kanya nasaful te, maubungan au signin an ku nafoyungan at Masine fag Barita at kamatuyanan.

¹⁷Ay tibak taw nu kamoyung bunwa signin an matuyan fag amatanganan, signin way at mauri fag algan, aroro at ngay algan kaylat way nanfaidapan angku kaduge au maubungan.

¹⁸Dewa katanya kanya fagayu we tungkul sa angku. At mafanud dewa snga setaw at ngay taw nu kamoyung Fagtayukan. Dewa at algan mauri ay matuyan, guseganan akway ngap karo.

¹⁹Nasaful kwa te, sa ban tibak menit kalfas kwan signin Isus Fagtayukan at Masine fag Falad at gubuk ay signin yangay ay ngay darangin.

²⁰Ay ku fakaylatun fia ay ku fagsegun dangay au gfakurangun ku fanambagun nus nga setaw at kumdasug sa angku, abat ngate au kamomuy, gfaksvn au ku amatanganan, laman dewa au gleleg yay ay dewa au nbul wan, gfauseganan au Fagtayukan.

²¹Aroro dewa au gleleg yay, Fagtayukan tagabilug ku leleg ay dewa au nbul wan, e tungkul kwan.

²²Baliwan kaduge au gleleg mafafakamulun au at masine fag ngay fakamulun. Dakwa saful katsi nu inday ku fagfiliun.

²³Gawabilugan au ku amatanganan te, inday tuy fag dua. Gfalyam kwan tuy fag leleg laman gfaday tigyanan au Fagtayukan, aroro tuy tiba tungud at masine sa angku.

²⁴Ay dewa katanya nu gleleg kyay gugat, masine yangay sa ayu.

²⁵Aroro tuy, antuyan kwa te, gleleg kyay ban ay gfadgaloan au ayu fagayu laman gubuk ayu nu gfataglayun am ay fagafanudun ay ay fagusegananun sa tam Fun.

²⁶Nu katanya nu nfoli au sa ayu, kaugat nung am guseganan sa angku ay kaugat yay nung am gfauseganan Fagtayukan Isus.

²⁷Nu katanya ugatani nu gfaning am Fagtayukan at Masine fag Barita. Nu katanya tua ay fakamulun, kumdasug kman ay duan ya, antuyan kwa fia te, takadungug si ayu masadi wam fia ay amatanganan ay gadgaloan am gfababooan laman tiba ban gafanud sat Masine fag Barita,

²⁸ay diam kalimu ay ngay fawayan aroro tuy gfatoglag te, ay fawayan ban e faurianan, ay am, Dius gfalangfe ayu.

²⁹Aroro Dius gfon sa ayu at fagmabalyananun gfaning Fagtayukan bundi lang signin ay fagafanudun nu bunway signin ay fagagwantanun yangay aroro sa anya.

³⁰ Katsi, ansadi am sa angku sa ku fagfabadbaboanun ay nalag ku fakamulun kinlangfe ay ay nadungug ku fakamulun anggan katsi.

Filipus 2

¹ Dakngani maksvn fia ay amatanganan siginan ay fagmasadiun sas Fagtayukan, ay nasudsunan wam fia sat fakesugun, ay e tungkul wa sa ayu ay fagmasadiun sat Masine fag Falad, ay e amatanganan wam fia ggubuk ay faduksay ay kedkesugun wam fia sas galay at sadi,

² nu katanya faugati yap ku fagusegananun. E fagmasadiuni, ay mafutusani sas fakesugun, ay masadii fia ay amatanganan ay anggan ay algan.

³ Fagayu ay fakamulun lag gfaning ay sadili fakaylatun ay lag kamatungudun. Famababauni way, ay amatangani te, Em iba amasine yap emi.

⁴ Dangay lamang ay sadili fagmasineun ay fagamatanganun, nu bunway adgamatanganani tua sas galay at sadi.

⁵ Famababauni tua kata Isus Fagtayukan.

⁶ Kanya, dewa gsud yay Dius, wa nagbilug at fagmadiusun,

⁷ kanya naubun fagayu at fagmadiusun, ay kanya sik taw fia ay ankata sik fagsuguan.

⁸ Nu katanya kanya gina sik taw nafamababaun tua, ay sik tagfaning fia anggan anbul sas fasulungan kayu.

⁹ Ay Dius nafabalyanan anya ay nafon at ngayan gtungud yay tibak ngayan,

¹⁰ laman fagayu at awatan tagsis banwa ay tagsis daga ay tagsas daga daga nantudan laman gseg anya,

¹¹ laman kanya fagayu gfoyung te, Isus Fagtayukan tam Fun, laman gfauseganan Dius tam Mama.

¹² Nu katanya ku fakesugun fag ngay faduksay, ebi gfaning tuam gugat gina au sanya, ay katsi faugati nu gfaning am deyud au sanya ya. Alimui tadtaruyani nu gugatan am gfakamulun at masine anggan am antuyan fia te, masadi wam fia,

¹³ aroro Dius tagfakamulun gugat sa ayu laman makatu am gfaning Dius at fakaylatun.

¹⁴ Fagayu ay fakamulun at masine dangay gawayan ay gbadbaboan,

¹⁵ laman Dius am at ngay unga, diam e malong, ay sik fagfanigan am kaduge am gfasuglatan sis wa taw at yud matuyan, ay di e kafoyung sas fagayu taw te, mauri ay fakamulun. Nu katanya tua gdamlag am sas fagayu taw kata sik galeme nu masulo sis banwa,

¹⁶ ginam gfon sa anya tagleleg fag foyungan. Laman tam Isus nu nfoli ban kamatungudun au ayu aroro at masuad di ban nfangulan ku nafagudgunan ay di nfangulan ku nalufuyan.

¹⁷ Ay fagafanudun ay ay fagfaningun sa tam Fun kata sik fanggalangun sa anya. Ay malgau ku taguk umbusbus ban gasfuan ay fanggalangun. Nu katanya tua, guseganan au, ay gfasfuan au ayu guseganan.

¹⁸ Ay anggan am useganani, ay fasfuan angku useganani.

¹⁹ Gseg kwa fia te, tam Fun Isus nu kaylat, gsugu kwa fia sa ayu Timuteu laman sumaful au ay kayaunanan sanya ay gfaksvn ku amatanganan.

²⁰ Aroro we tibak taw kata anya tagfasud ku amatanganan nu kesug ayu.

²¹ Aroro tibak taw at fagugatanun sa way lang at sadili fakaylatun, wa gfaning Fagtayukan Isus at fakaylatun.

²² Ay dewa katanya am wan at nasaful Timuteu at kamatuyanan. Kanya nagubuk angku ku fakamulun sat Masine fag Barita kata sik sisian nu ggubuk at mama.

²³ Gsugu kwa ban vtv anya sa ayu nu nasaful kwa te, Tain kban.

²⁴ Ku fagsegun signan tam Fun at gubuk anggan au umdasug kwa vtv sanya.

²⁵ Ku amatanganan gfauli kwa sa ayu Epafruditu, ku faduksay sas Fagtayukan, gsud yay ku faudgufudan sa ku fakamulun, ay kanya ay nasugu laman nanggubuk angku.

²⁶ Kaylat wa daul gyalagun ayu fagayu. Kanya kabalu aroro sik barita ndasug sa ayu te, Kanya e fakasaitun.

²⁷ Matuyan anke fakasaitun wa fia at kaksvnan arvs nbul wan. Baliwan tam Dius anfanyu yay anya ay anggan angku, aroro signan kanya at namafian, anlangfe ku maksvn fag fakabaluun.

²⁸ Gafauliun kwa ngani daul anya sa ayu aroro nasaful kwa te, maksvn ban nu guseganan am nu nalag am anya. Nu katanya tua kalyam wan ku fagafanawaun.

²⁹ Aylati mandi anya ay useganani aroro kanya tam Fun at matuyan fag fagsuguan. Ay suyui yangay tibak taw takata anya.

³⁰ Aroro signan at nainlufuyan gfaning Fagtayukan arvs nbul wan, ay at leleg siwas fakalimuun laman gfon angku at gubuk ay fagyudun mafagubuk.

Filipus 3

¹ Sas fakatabuan, ku ngay faduksay, useganani sa tam Fun. We famabalaun sa angku nu gdog au griruk sa ayu tuy fagayu, aroro sa ay fagmasineun.

² Dirii nus nga sinu fag taw at mauri kata idu at ugali, ay tagfakamulun at mauri, ay ke fakatoglagan at yud e masuad.

³ Amatangani itam wan Dius at sisian, ay itam tagseganya sginan at Masine fag Falad, ay guseganan tam aroro sginan tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus, ay tam fagsegun tam fakalangfean bunwa sginan suguan fanbilug.

⁴ Dewa katanya, au long e fagafanudun au sas fanbilug. Ay tiba nu gamatangan te, Gafanud au sas fanbilug, au kaugat kwan.

⁵ Au nke fakatoglagan au sis fawaluk menit, ay sginan aus taw Israel, ay sginan Benamin at kasugfunanan, ku katungudan fagayu taw Ebreu, ay nu sa baliwa em faugali tam fagkamatoanun, au sik taw au Mafalayun.

⁶ Aroro sginan ku kamaseganaman, nafauri au kayu tagafanud. Ay we malong sa angku nu gfaning au em kaugalian.

⁷ Dewa katanya, fagayu kanya ebi ginan kinlangfe gfeyud kwa e tungkul aroro sas Fagtayukan.

⁸ Kin, we tungkul ya sa angku kinlangfe fagayu sginan nu gtoglag au Fagtayukan Isus ku Fun, aroro saanya we tungkul ya fagayu takatanya ay gtap au te, kata sik uritan nbalangsa mauksan, laman mafabul au Fagtayukan,

⁹ ay masadi au saanya. Kwa ntap te, kata nu yud au e asalanan sginan ku nafanigan em faugali, nu bunway sginan tua ku fagafanudun sas Fagtayukan. Ku fagintapun kata nu yud au e asalanan sginan tuas Dius, sginan ku fagafanudun.

¹⁰ Ku fakaylatun katsi katoglag au Fagtayukan, ay sumaful au at kabalyananan at nadogan naleleg, ay gfaning at nakalpan, ay gfaning au anya anggan sas fakabulun.

¹¹ Ay nu katanya, ku fagsegun gdog yay ban gfaleleg angku.

¹² Kwa glong te, Nabul kwan kanya fagayu. Kwa yangay glong te, Matuyan kwa fia. Dewa katanya, gugatan au namul tuy fag fagmatuyanun, aroro sginan Fagtayukan Isus at nauroan angku.

¹³ Ku ngay faduksay, kwa gamatangan te, nabul kwan kanya fagayu. Ku fakamulun katsi gfalyam kwan at kinlangfe, ay gugatan au gyabulun tagsis fagunan.

¹⁴ Gfataglayun au anggan sas fakatabuan laman namul au at famonun fag leleg at yud e fakatabuan masadi sas Fagtayukan Isus, sginan Dius at nauroan angku.

¹⁵ Katanya nangus tam amatanganan, nu nkaksvn wan tam fagafanudun. Nu dway katatuy ay ngay amatanganan, Dius gfayamag sa ayu.

¹⁶ At mafanud, fataglayuni ugalii kata tam ngay nasaful.

¹⁷ Ku ngay faduksay, masadii faningi tagalo ku ugali, ay damai at ngay tagugali kata em nafalag ayu fag fagfanigan.

¹⁸ Kata ebi ginan ku longan ayu katsi, galiasun au gdog glong sa ayu te, ngayu yayk taw tagugali gfawayan Fagtayukan at nabulanan sas fasulungan kayu.

¹⁹ Kanya at fungfung ban fakaminun, aroro gseg at bilug at fakaylatun. At faguseganinan ang way at mapla, ay at fagamatanganun tagste way swa daga.

²⁰ Sabans banwa, sanya at matuyan ban tam fagbanwanan. Sanya ginan tam fagfanyaun tam Fun Isus Fagtayukan, tam tagfalangfe.

²¹ Nu ndasug ban ginanya fag menit, kanya gfabagu tam bilug ste swa daga ay gfafasine ban kata at bilug, signan at fagmabalyananun at nagbilug laman gfafaningun sa anya nus nge wain.

Filipus 4

¹ Nu katanya ku ngay faduksay, ku fakesugun, kabavn ku fakaylatun nu gdog kyay lumag ayu. Guseganan au aroro sa ayu, ay am wa ban ku famauseganan. Ku ngay fakesugun, famaksvni ay fagmasadiun sa tam Fun.

² Am, duena Eudya ay Sintiki, get au ayu te, aroro tagfaduksay am sa tam Fun, masadii wan.

³ Ku fagetun yangay sa emu, ku matuyan ku ufud te, gubuki tuy fag duena. Kanya at naugatan ggubuk angku nu gfarapyag au at Masine fag Barita, gadgaloan Kliminti ay e tiba yay ku ufud tagfakamulun. At ngay ngayan marirukan sis fagrirukan at ke leleg ban.

⁴ Kabavn am useganani sa tam Fun. Gdog au glong te, Useganani.

⁵ Falagi sas fagayu taw ay fagmalukmeun. Munakbang wan tam Fun nu kadasug.

⁶ Nus nge wain lag gafanawa, abat nga te am gafanawa eti way sas Dius fagayu ay fagayudanun signan ay darangin ay gasfuan sik faguseganinan.

⁷ Nu katanya, Dius at yud e gfasud ya at fagmabayanun kanya tagdiri ay basad taw, ay ay amatanganan signan ay fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.

⁸ Ku ngay faduksay sat fakatabuan, fabanwani si ay amatanganan at masine, ay at mauseganan, ay at matuyan, ay at malanu, ay at maylat wa maylat, ay at mafangafanyu.

⁹ Fakamuluni fagayu ay fagsafulun signan angku, ay nabul, ay ay nadungug, ay ay nalag. Nu katanya tua ay fakamulun, Dius takamon fagmanabayanun siwa ayu.

¹⁰ Gbia ku fagusegananun sa tam Fun aroro gdog yay am nafalag angku ay fakafanyuun at kinlangfe fag ngay menit. Ay nasaful kwa te, diam kalyam angku. Yam lang karan ggubuk angku.

¹¹ Dewa au glong ayu katanya kwa grvbvy ay fanggubukun. Annanad kwan guseganan nus nga setaw tagsi angku.

¹² Annanad kwan at yud e kwa. Annanad kyangay nu e kwa au. Annanad kwan gsalubang nus nga setaw ku kayaunanan, dewa au mapsug, ay dewa au kalunus, ay dewa sad fagngayuan, ay dewa sad fagalayan.

¹³ Mafafakamulun au nus nga setaw aroro Fagtayukan, kanya tagfon angku at fagmabitsugun.

¹⁴ Dewa katanya guseganan au ay fakamulun aroro nagubuk am angku sa ku fagidapun.

¹⁵ Nasaful wam, nu nalo au signans Masidunia, ebi taguna au nanfamoyung at Masine fag Barita, am yay lang sis furuan Filipus at kinsadi sa ku fagidapun signan nu gfon am laman ay fanggubukun angku.

¹⁶ Dewa au sis Tesalunika, ngayu ginan am nafon angku ay fanggubukun sa ku fagayudanun.

¹⁷ Dewa katanya kwa grvbvy ay famonun angku, nu bunway kaylat au gyalagun nu kafamut ay masine fag fakamulun.

¹⁸ E kwa kwan ay e sawe yay sa ku day fagayudanun ay fanggubukun angku Epafruditu at buba. Tuy fagayu mabebanglu fag fanggalangun. Maksvn nu masine ay maylat sas Dius.

¹⁹ Ay ku Dius yangay tagfon ayu fagayu ay fagayudanun, signan at fagmaramramanun ay at fagmasineun at yud kamin kabavn sis Fagtayukan Isus.

²⁰ Segi tam Dius tam Mama kabavn ban. Katanya wa nangus fia.

²¹ Longi sas fagayu Dius at ngay nafili at tagafanud sas Isus Fagtayukan te, O mabayan tuam unu. Ay anggan tam ngay faduksay ku ufud, katanya yangay at longan ayu.

²² Ay iste ginan fagayu tam ngay faduksay, kaugat wan at ngay taggubuk sis fun Sesar at bale daul glong yangay te, O mabayan tuam unu.

²³ Sumawa nangus fia ayu Isus Fagtayukan tam Fun at fagmagalangun.

Kulusas

Kulusas 1

¹ Au, Pablu, Isus Fagtayukan at Nasugu kata Dius at fakaylatun, ay tam faduksay Timuteu.

² Giruk ami sa ayu sas furuan Kulusas, Dius at ngay nafili ay at matuyan fag ngay faduksay, at ngay kinsadi sas Fagtayukan. Dius tam Mama wa nangus fia tagfon ayu at fagmagalangun ay at fagmanabayananun.

³ Kabavn guseganan ami sas Dius, tam Fun Isus Fagtayukan at Mama, kayu ginan ami gdarangin ayu.

⁴ Aroro nadungug ami ay fagafanudun sas Fagtayukan Isus ay anggan ay fakesugun sas fagayu Dius at ngay nafili.

⁵ E fagafanudun ay e fakesugun am aroro e fagsegun am ay fagnamulun at ngay mafalghanan sis banwa. Nasaful wam sa ay fagfanyaun baliwa, nu nafadungug sa ayu at matuyan fag longan, at Masine fag Barita

⁶ at kindasug sa ayu. Sas fagdaul daga tuy fag Masine fag Barita karapyag ay ngayuk taw gafanud kata nu si ayu, signan ngay nu bagu am gdungug ay natogdungug am Dius at kagalangan at kamatuyanan.

⁷ Tuy nasaful am signans Epafras em fakesugun, at matuyan Fagtayukan at fagsuguan, kanya em faudgufudan ay kanya ku kaungbus tagsibo ayu.

⁸ Signan anya nu gsaful ami ay fakesugun at Masine fag Falad at nafon.

⁹ Signan nu gdungug ami takatanya gfataglayun ami gdarangin ayu sas Dius te, Sumaful am nangus fia at fakaylatun signan fagayu fagmamatanganun ay fagtogdungugun at Masine fag Falad at nafon.

¹⁰ Tuy em darangin laman mafafaning tuam at masine ay at maylat wa maylat sa tam Fun, ay laman diam e fagayudanun sat masine fag fakamulun, ay kaksvn nu katoglag am tam Dius.

¹¹ Gdarangin yangay ami te, Dius wa fia tagfabitsug ayu signan at gubuk ayu at tiba tungud at fagmabalyananun, laman manangagwantan am ay mafanya am nus nge wain at maidap,

¹² ginam guseganan sa tam Mama, aroro kanya nafasine ayu laman e afud am sat fagnamonun at ke fagmayamagun, at nafalghanan sat ngay nafili.

¹³ Ay kanya nafalangfe antam signans fagmadulumun at ke fagmabalyananun ay nafalin antam laman at fakesugun at Baguama gfagtainan antam.

¹⁴ Signan at Baguama, nafalfas antam ay nafalyam tam ngay asalanan.

¹⁵ Fagtayukan Dius at aninu takalag, dewa yud kalag Dius. Kanya Dius at kaka fag unga, ay kanya tiba tungud fagayu at awatan.

¹⁶ Aroro fagayu sis banwa ay sis daga takalag ay yud kalag anggan at ngay mabalyanan, ay fagmafunanun, ay fagtainan, ay magbilug fag ngay falad, kanya fagayu nkawat siginan at Baguama laman saanya.

¹⁷ Kanya at taguna fagayu nus nge wain, ay fagayu nus nge wain at kasinean siginan waanya.

¹⁸ Kanya at furuan at alfuyu, ay fagayu tagafanud kata at bilug. Kanya at taguna ay at kaka fag unga ay taguna naleleg siginan at fagmabulanan laman kanya tiba tungud sas fagayu.

¹⁹ Aroro Dius nafalgalanan te, fagdaul at fagmadiusun namanwan yangay sat Baguama,

²⁰ ay Dius at fakaylatun fagayu at awatan nu nsadi saanya siginan at Baguama. Ay siginan at Baguama at nabulanan sas fasulungan kayu e fagmanabayanan laman fagayu at awatan tagsis banwa ay tagsis daga ansadi sas Dius.

²¹ Ebi ngayayu am sas Dius ay am wan Dius at fawayan aroro ay asalanan ay mauri ay amatanganan.

²² Dowa katanya siginan Fagtayukan at nabulanan, ansadi am sas Dius laman namasalubang ayu saanya laman diam e asalanan, malanu, ay di e kalong te, mauri.

²³ Katanya ban at kumdasug nu gbanwan tuam matuyan ay nu gfaksvn tuam ay fagafanudun, dangay mafabayanan lang gfalyam ay nadungug fag Masine fag Barita at fon ayu fag fagsegun. Au Pablu sik fagsuguan laman kamoyung au at Masine fag Barita kata nu e gfoyung sas fagayu taw.

²⁴ Guseganan au gagwantan katsi aroro sa ayu aroro siginan takatanya gfataglayun au at yud antabu fag fagidapanun, kata Fagtayukan at naidapan, laman at bilug e tungkul, at masuad at furuan.

²⁵ Au wan at furuan at fagsuguan, Dius at fagnafiliun angku laman gfasure au fia sa ayu Dius at longan,

²⁶ at ngaduge nu masuksukan sas fagayu taw ay katsi nsure sa at ngay nafili.

²⁷ Dius at fakaylatun te, namasaful sat ngay nafili siginans fagayu taw at tiba tungud ay at madulo wa madulo at masuksukan. At masuad siwa ayu Fagtayukan, ay siginan anya nabul am ay fagsegun gfaudgufudan anya sat fagmasineun.

²⁸ Kanya wan em fakamoyungun sa baliwas Fagtayukan sas fagayu taw. Gfamatanganan ami sas fagayu taw ay gfayamag ami kamoyung kaksvn em fagmakatuun, laman mafasalubang fagayu taw sas Dius, laman di e malong aroro siginan at fagmasadiun sas Fagtayukan.

²⁹ Aroro fakatanyaun gugatan au aroro siginans Fagtayukan at fon angku fag fagmabitsugun.

Kulusas 2

¹ Kaylat au nu nasaful am te, se aksvn nu gugatan au sa ayu, ay gsud yay sa sangay tagafanud sis Laudisia ay sas fagayu at yud nalag ku kamatan.

² Katanya ku fakamulun laman umkaksvn at ngay amatanganan, ay umsadi sas fakesugun. Ay laman matuyan nu natogdungug ay nu gsaful Dius at masuksukan, we tiba nu bunway Fagtayukan.

³ Siwas Fagtayukan masuksukan Dius at yud kamin fag fagmamatanganun ay fagsafulun.

⁴ Nafoyung au ayu takatanya laman diam gadayan nus nga sinu ban fag takamoyung nus nga se maylat at famaylatan ayu fag foyungan.

⁵ Dewa yud au sanya dakwa kalyam ayu sa ku amatanganan. Guseganan au ay masine fag ugali ay anggan ay maksvn fag fagafanudun sas Fagtayukan.

⁶ Dakngani gafanud wam te, Isus Fagtayukan tam Fun, ay balyawvtan ugalii tua at masine fag ugali sa ay fagmasadiun sa anya.

⁷ Kabavn matubui nu gbanwan am sas Fagtayukan, fagbilugi wa sa anya ay leleg, ay faksvni ay fagafanudun kata at foyungan ayu, ay kabavn useganani.

⁸ Dirii laman diam gatabanan nus nge wain fag foyungan takamuagan at yud e tungkul kata siginan tam katungudan at fagsafulun ay siginan fagdaul daga at taguna fag ngay ugali. Takatanya fag foyungan bunwa siginans Fagtayukan.

⁹ Aroro fagdaul Dius at fagmadiusun gbanwan sis Fagtayukan.

¹⁰ Aroro ay fagmasadiun sas Fagtayukan ansak tua ay leleg. Kanya wan tagagbilug sas fagayu fagmabalyananun ay at fagmafunanun sas fanfalad.

¹¹ Aroro siginan ay fagmasadiun sas Fagtayukan e fakatoglagon am, bundi tagsi ay bilug fag fakatoglagon. Siginan tua ay naubunan at ngay mauri fag ugali iste swa daga fagayu. Katanya ay fakatoglagon siginans Fagtayukan.

¹² Siginan ay nasurungan sasad mamam, kata wam anfoli gfasfuan Fagtayukan ay nafadog wa nafaleleg ayu gfasfuan yangay anya aroro gafanud am sas Dius at fagmabalyananun at nafadog nafaleleg Fagtayukan siginans fagmabulanan.

¹³ Ay am at yud Udyu fag ngay taw, ebi ginan mabulan am aroro ay asalanan. Dius nafaleleg ayu gasfuan Fagtayukan ay kanya nafalyam fagayu tam ngay asalanan.

¹⁴ Dius nafaut fagayu at rirukan tagfoyung tam ngay nafamabo at suguan, ay kanya nafalyam wan fagayu, siginan at narabingan sas fasulungan kayu.

¹⁵ Siginan Isus at nabulanan sas fasulungan kayu, Dius nababo wan tagfunan ay at mabalyanan sas fanfalad. Kanya nafalag sas fagayu taw te, at fawayan nababawan wan.

¹⁶ Nu katanya lag gfabayan tibak taw nu gfoyung ayu te, mauri ay fakamulun, sa baliwa sik fakonun ay fanginum, ay at ke fagsegan fag menit ay gina magdanun bagu lati, ay famiangalay fag menit.

¹⁷ Takatanya fagayu ang way lang takadasug ban at aninu. Fagtayukan way lang at tiba tungud at matuyan.

¹⁸ Lag am gatabanan nusnga sinu at yud matuyan nu kamababaun ay tagseg ngay tagbarita. Takatanya fag foyungan siginan way at ngay taginfanan, ay kanya kamatungudun deyud e tungkul. Ay aroro at matuyan taw way lang at amatanganan.

¹⁹ Takatanya fag taw wa gfaning at Alfuyu, kanya tagfon fagmataglun sas fagdaul at bilug siginan at ngay afud-afud nu gsugfunanan ay at ngay lalid. Kanya gfarabung kata Dius at fakaylatun.

²⁰ Kata nu nbul wam gasfuan Fagtayukan ay nalfas wam siginan fagdaul daga at taguna fag ngay ugali at fagmabalyananun. Ay wain ay fagfanningun yay takatanya fag ngay suguan, takatatuy,

²¹ Lag am gted, ay lag am gfaskud, ay lag am glangbud sumyu.

²² Fagayu takatanya taw way lang at suguan ay at foyungan at yud e tungkul, at longan fia sa baliwa takamin nu naon wan.

²³ Ngayuk taw nu glong, kafag ngay suguan siginan wa fia sik mamatanganan, aroro kafag ngay tagfandaya maksvn nu gseg ngay tagbarita, ay wa matuyan nu kamababaun ay gfaidapan at sadili. Dewa katanya kanya fag ngay suguan wa mafafaragang at bilug at fakaylatun.

Kulusas 3

¹ Dius nafadog wa gleleg ayu gasfuan Fagtayukan. Nu katanya ay fagamatanganun ang yakman tagsis banwa fagayu sas Fagtayukan at malunggung sis Dius at siun.

² Kabavn ay fagamatanganun, amatangani Dius, lagi iste swa daga fagayu,

³ aroro anbul wam say dan fag ugali ay katsi ay leleg masuksukan sas Dius gfaudgufudan Fagtayukan.

⁴ Fagtayukan tua at matuyan ay fagelelegun, ay kanya nu nsure ban, gasfuan am anya gfaudgufudan namul at fagmasineun.

⁵ Nu katanya at masine fabuli wan tagsi ayu tagfaning ste swa daga fag fakaylatun kata fagfanugtugun, ay fagamatanganun ay fagkamatoanun sanya baliwa, ay fagfanningun ay bilug at fakaylatun, ay mauri fag fakaylatun, ay

fagfanganuranun. Fagfanganuranun kata yay nu gseg yud matuyan fag ngay fagsegan.

⁶ Aroro takatanya fagayu Dius kadotama nus nga sinu takamabo at fakaylatun.

⁷ Ebi taguna ay ugali, gfaning yangay am tagfakamulun takatanya, ebi gagbilugan yay am ay bilug at fakaylatun.

⁸ Ay katsi masine nu gubun wam takatatuy fagayu: fagfangadotamaun, ay at masakit nu gfangadotama, ay mauri fag amatanganan, ay fagfalingunun, ay nu glong at mauri.

⁹ Lag am kadkamuagan ya sas galay at sadi, aroro naubun wam ay dan fag ngay ugali anggan ay dan fag fakamulun,

¹⁰ ay nasulun wam at bagu fag ugali. Dius gfataglayun gfabagu ay ugali gfaning anya at naawat ayu, laman matuyan ay fagsafulun sa anya.

¹¹ Nu katanya fagayu taw gsud way gsud, dewa taw Griegu, ay taw Udyu, ay at ke fakatoglagan, ay at yud e fakatoglagan, ay dewa ndaginan fag taw, ay dewa snga setaw fag taw, ay sik fagsuguan, ay sik taw lang. Fagtayukan way lang at mafanud, ay kanya tagsi ayu fagayu.

¹² Nu katanya, aroro am wan Dius at filian ay at nafasaman ay at fakesugun, masine nu kedkesugun tuam fia, ay nu magalang am, ay nu kamababaun am, ay nu malukme am, ay nu gagwantan am.

¹³ Maluayani tua, ay fadfalyamani tua nus nga sinu nu e mauri sas galay at sadi. Tam Fun nafalyam ay ngay kakurangan ay katanyai yangay ay fakamulun sa ay iba.

¹⁴ Tagtungud fagayu, edkesugani aroro fakesugun kanya wan tagfutus sat matuyan fag fagmasadiun.

¹⁵ Fabanwani si ay amatanganan fagmanabayunun signans Fagtayukan, aroro katanya at fagnauroun ayu ay antap tuam te, Fagtayukan at afud at bilug. Ay kabavn useganani.

¹⁶ Fagtayukan at longan tanumi fia masine sa ay amatanganan. Ay fadfamatangani sas galay at sadi ay fodfoyungani sas fagdaul ay fagsafulun. Am alubadi signans Dius at longan fag ngay alubad, ay signan ay ngay papil fag ngay alubad, ay signan ay amatanganan fag ngay alubad, ke faguseganananun sas Dius.

¹⁷ Ay fagayu ay fakamulun, dewa ay longan ay ay fakamulun, fakamuluni say fagafanudun sa tam Fun Isus, ay signan anya useganani sas Dius tam Mama.

¹⁸ Am, ngay tina, faningi ay mesa tama, aroro kanya tam Fun at fakaylatun.

¹⁹ Am, ngay tama, esugi ay mesa tina, dangay am gfauri anya.

²⁰ Am, ngay sisian, faningi tua ay ngay fagtainan fagayu ay fakamulun, aroro kanya tagfauseganan tam Fun.

²¹ Am, ngay mama, lag gfaksvn nu gatul am ay ngay sisian, laman at amatanganan di kamomuy.

²² Am, ngay fagsuguan nus nga setaw ay fakamulun faningi ay ngay tagfayafun dewa e glag ay yud e glag, fakamuluni dangay am lang gfaylatan taw nu bunway aroro matuyan am, ay kalimu am tam Fun.

²³ Nus nga setaw ay fakamulun, ugatani fakamuluni laman gfaning am tam Fun, bundi lang sas taw,

²⁴ aroro saful wam te, Gagbilug ban am tam Fun at famonun ayu at falganan sa ayu. Fagtayukan tam Fun at matuyan ay fagfanningan.

²⁵ At tagfakamulun at mauri matuyan wan e faurianan wa fia aroro Dius we fagfili taw.

Kulusas 4

¹ Am, at ngay tagfayafun, malukmei tua ay famatuyani tua ay fakamulun sa ay ngay fagsuguan. Amatangani te, e Fun yangay am sis banwa.

² Fataglayuni nu mafandarangin am, ay fasfuani mafalganani ay useganani.

³ Ay darangini yangay emi laman tam Dius gfon yay emi ngayuk buknga kamoyung ami Fagtayukan at masuksukan at Masine fag Barita. Kanya wan ku fagmaubunganun katsi.

⁴ Darangini laman nu kamoyung au fagdaul mayamag fia, kata at masine.

⁵ Mamatangani tua nung am gfadgaloan at yud gafanud. Lag gfangulan ay buknga.

⁶ Faylatani nu gkamatoan am, kata sik fakonun nu matamis, laman mafafabalus am sas fagayu taw.

⁷ Tam fakesugun tam faduksay Tikiku, kanya at namadungug sayu sa baliwa angku. Kanya matuyan fag fagsuguan ay kanya ku faudgufudan nu gfaning tam Fun.

⁸ Katanya wan ku fagnasuguun anya sayu laman sumaful am em kayaunanan ay laman gfaksvn tua ay ngay amatanganan.

⁹ Kanya gfaudgufudan at matuyan tam fakesugun tam faduksay at ngayan Unesimu. Kanya tagsiginan ayu ay kanya wan fag duama at namadungug sayu fagayu at kindasug ste.

¹⁰ Aristarku, ku ufud iste sis fakaubungan, glong ayu te, O mabayan tuam unu. Katanya yangay anggan, Markus, Bernabe at lagbe. Useganani fia fasakboi Markus nu ndasug sanya, kata ku suguan ayu.

¹¹ Tam faduksay Isus at ngayan at sad i te, Ustu, glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu. Kanya way lang fag tulu iste ku faudgufudan fag taw Uduy tagfoyung sa baliwas Dius nu gfagtainan. Ay kanya tagfasun angku.

¹² Epafras tagsiginan ayu ay Fagtayukan Isus at fagsuguan, glong ayu te, O mabayan tuam unu. Kabavn kanya gdarangin ayu maksvn, laman maksvn fia ay matuyan nu gfaning am tam Dius at fakaylatun.

¹³ Gfatuyan au ayu te, kanya maksvn at fanggubukun ayu ay sa tam ngay faduksay sis furuan Laudisia ay sis furuan Ierapulis.

¹⁴ Lukas, tam fakesugun tam tagfafia ay Demas glong ayu te, O mabayan tuam unu.

¹⁵ Ay longi sa tam ngay faduksay sis Laudisia ay gsud yay sas Ninfas ay sa sangay tagafanud at maful sit bale te, Glong au te, o mabayan tuam unu.

¹⁶ Ay nu natap am tuy fag rirukan, fatapi yangay sas furuan Laudisia. Ay tapi yangay tagsiginans furuan Laudisia at rirukan.

¹⁷ Ay longi sas Arkipu te, Fataglayuni am fakamulun tam Fun at nafafasan emu fag fakamulun.

¹⁸ Tagriruk tuy, Au Pablu. Amatangani ku fagmasiukanun. Sumawa nangus fia ayu Dius at fagmagalangun.

1 Tesalunika

1 Tesalunika 1

- ¹ Ami, Pablu, Silas ay Timuteu, girruk ami sayu sas furuan Tesalunika Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at ngay nafamili. Sumawa nangus fia ayu at fagmagalangun ay at fagmanabayananun.
- ² Kabavn guseganan ami sas Dius aroro sayu fagayu ay gdarangin ami gugat ayu.
- ³ Ay gamatangan ami sas salubangan tam Dius tam Mama ay ngay fakamulun signinan ay fagafanudun, ay ay nalufuyan signinan ay fakesugun, ay ay fagagwantanun signinan ay fagsegun sa tam Fun Isus Fagtayukan.
- ⁴ Em ngay faduksay Dius at fakesugun, saful wami te, am wan Dius at nafili.
- ⁵ Aroro em foyungan fag Masine fag Barita ndasug sayu, bundi lang sis longan. Tuy signinan tua at Masine fag Falad at fagmabalyananun, ay maksvn nu gafanud ami te, matuyan fia em foyungan. Nalag am em kaugalian gina mi si ayu laman e tungkul tuam.
- ⁶ Nafaning tuam emi ay tam Fun. Ay dewa maksvn ay nadalan fag maidap, naylat am at Masine fag Barita, signinan at Masine fag Falad at fon ayu fag fagusegananun.
- ⁷ Ay am wan fagfanangan fagayu tagafanud sas talun Masidunia ay sis Akaya.
- ⁸ Aroro bundi lang tam Fun at longan at kindasug sas Masidunia ay sas Akaya signinan ayu. Anggan tua ay fagafanudun sas Dius at nafadungug sas fagayu furuan. Wami e fagyalongunun ya sanya baliwa.
- ⁹ Aroro kanya wan at nafadungug emi te, kaylat mandi am em nasiboan ayu. Ay kanya yangay at nalong emi te, naubun wam nu gseg am ay dan fag fagsegan, laman gfaning at tagleleg ay at matuyan fag Dius,
- ¹⁰ ay gfanya am at Baguama Isus, at nafadog gleleg, nu kafoli signans banwa. Ay kanya yangay tagfalangfe antam takadasug ban Dius at fandotaman.

1 Tesalunika 2

- ¹ Em ngay faduksay nasaful wam em nasiboan ayu di nfangulan.
- ² Nasaful wam te, naidapan ami ay nafalingunan ami sis furuan Filipus. Dewa katanya tam Dius nafabitsug yay em amatanganan laman gfoyung ami sayu at Masine fag Barita dewa ngayu tagsalag emi.
- ³ Em foyungan bundi signinan tagsalan, ay bundi signinan at mauri fag algan ay wami kaylat gfandaya.

⁴ Dius nafatigwanan wa sa emi nu gfoyung ami at Masine fag Barita laman gfon faguseganinanun, bundi sas taw, sa tua tam Dius taglag tam amatanganan.

⁵ Dius nasaful wan ay saful yangay am em fakamoyungun bundi siginan famaylatan fag longan ay bundi siginan famuagan fag foyungan laman namul ami ay ramraman.

⁶ Ay wami narvbvy famaylatan siginan ayu ay dewa ndaginan fag ngay taw.

⁷ Dewa ami masine gbul takatanya aroro Fagtayukan ami at Nasugu, malukme ami fia sa ayu kata sik mina nu galaga at sisian.

⁸ Guseganan ami gfoyung sayu Dius at Masine fag Barita, aroro maksvn mandi nu kesug ami ayu. Bundi lang kanya, nafon wami sayu anggan em leleg aroro kesug ami ayu.

⁹ Em faduksay, gamatang yay ro am em nainlufuyan ay em naidapanan. Gfakamulun wami fagngabak menit ay yabi laman di mi e nafaidapan sas nus nga sinu am kaduge ami gfoyung sayu Dius at Masine fag Barita.

¹⁰ Am wan ay Dius tagfatuyan te, masine ay matuyan ay we malong em ugali gina mi gfaudgufudan ayu tagafanud.

¹¹ Kata ay nasaful, em kaugalian kata ami sik mama nu galaga at ngay sisian. Nafabitsug ami ay amatanganan, ay nafasun ay naet ami ayu te,

¹² Ugalii at matuyan sas Dius at daga salubangan, kanya at fagnauroun ayu, laman gfagtainan ayu ay mafabul am at fagmasineun.

¹³ Katatuy yangay em faguseganinanun sas Dius em foyungan ayu at longan. Ay nafaning bunwa taw at longan nu bunway Dius tua at longan. Gfataglayun gfakamulun sayu tagafanud.

¹⁴ At kindasug sayu em ngay faduksay kata yangay at kindasug sas Dius at ngay furuan sis talun Udea at masadi sas Fagtayukan Isus. Ay kaiban nafauri ayu kata taw Udyu nu nafauri at ngay tagafanud sis Udea.

¹⁵ Kafag ngay taw yangay at nafabul tam Fun Isus ay at ngay taglong, ay at naiyan emi. Kanya gsalag Dius at fakaylatun ay gfawayan fagayu taw.

¹⁶ Kanya yangay tagsalag nu gfoyung ami at Masine fag Barita sat yud Udyu fag ngay taw laman umlangfe. Dewa katanya gfaugat wa gfaugat nu gasalanan ay nu katanya andasug sa anya Dius at fandotaman.

¹⁷ Katsi em ngay faduksay ngaduge wa sirut nung tam gsaruayan, bundi sas amatanganan. Ay maksvn wa daul nu gdog ami gyalagun ayu.

¹⁸ Kaylat wami kaylat gasaun ayu, ay au Pablu ngayu ginan koma ganansiboun ayu ay Satanas gsalag way gugat emi.

¹⁹ Aroro am wan em fagsegun, ay am wan em fagusegananun ay am wan em fakamatungudunun em foyungan ban sa tam Fun Isus at daga salubangan nu nadog anfoli.

²⁰ Matuyan am wa fia em fagmasineun ay em fagusegananun.

1 Tesalunika 3

¹ Nu katanya aroro wami kagwanta ya, em amatanganan te, Masine au ay Silas kafamato wami sis Atenas.

² Ay nasugu wami sayu tam faduksay Timuteu, Dius at fagsuguan tagfoyung Fagtayukan at Masine fag Barita. Kanya wan em nasugu laman gfaksvn ay fagafanudun ay gfabitsug ay amatanganan,

³ laman nus nga sinu am diam kamomuy aroro signan ay ngay nadalan fag faurianan. Nasaful wam te, katanya Dius at nafalghanan santam.

⁴ Ebi gina mi sanya nafaguna wami nalong ayu te, E gfauri ban antam ay katanya wa fia at kindasug, kata ay nasaful.

⁵ Aroro kwa magwanta ya, nasugu au sayu Timuteu laman gfadungug emi sa baliwa ay fagafanudun. Gamatangan au te, manafaylatan am Tagfaskud, ay nu katanya manfangulan ban em nainlufuyanan.

⁶ Ay katsi Timuteu anfoli wa ste. Ay masine mandi at fadungugan sa emi sa baliwa ay fagafanudun ay ay fakesugun. Nafadungug yangay emi te, kabavn gamatanganan am emi ay maksvn nu gyalagun am emi kata nu gyalagun ami ayu.

⁷ Ay nu katanya em ngay faduksay dewa mi e faurianan ay e fagafanawaun, ansun yay ami aroro gafanud tuam sas Fagtayukan.

⁸ Anfulo em amatanganan aroro maksvn tua ay fagafanudun.

⁹ Tain ro nu mafakasakan ami guseganan sas Dius aroro maksvn nu guseganan ami ayu.

¹⁰ Maksvn nu gdarangin ami kayu menit ay yabi laman Dius namon emi sik buknga laman gdog yaymi lumag ayu, laman gfakasakan ay fagafanudun at kurang.

¹¹ Tam Dius tam Mama ay tam Fun Isus nu kaylat, umdasug wami fia sa ayu.

¹² Tam Fun wa nangus fia tagfarabung ay tagfaksvn ay fakesugun sas galay at sadi ay sas fagayu taw, kata nu kesug ami ayu.

¹³ Ay Dius wa nangus tagfabitsug ay amatanganan laman diam e malong, ay diam e mauri sa tam Dius tam Mama at daga salubangan anggan tam Fun Isus nu gdog umdasug, gasfuan at ngay nafili.

1 Tesalunika 4

- ¹ Em faduksay, ebi nafoyung ami sayu te, fakamuluni at mafauseganan tam Dius. Katanya wa fia ay fakamulun. Katsi, gurungan ami glong ayu te, faugati yap takatanya ay fakamulun.
- ² Aroro nasaful wam em suguan ayu signan tam Fun Isus.
- ³ Dius at fakaylatun nu ddiam e malong ay nu ddiam gfanugtug.
- ⁴ Masine nu gsaful am gugali at yud e malong ay at mauseganan nung am madaduan.
- ⁵ Lag gfaning ay bilug at fakaylatun, kata sik taw at ugali at yud natoglag tam Dius.
- ⁶ Lag am gfakamulun at mauri sa ay faduksay kata tagdaya ay nus nge wain fag mauri, aroro tam Fun gfaurianan tagfakamulun takatanya, kata em longan ay em fararangan ayu.
- ⁷ Aroro tam Dius at fagnaouroun antam laman di tam namaning fagmauriun nu bunway laman di tam e malong.
- ⁸ Ay nus nga sinu takauri tuy fag suguan bunwa taw at fakaurian, kanya kauri Dius at tagfon antam at Masine fag Falad.
- ⁹ Ay nu sa baliwas fakesugun say ngay faduksay, we tungkul ya nu griruk ami sayu, aroro Dius nafoyung wa ayu te, Edkesugani tua.
- ¹⁰ Ay sabv wan e fakesugun wam fia say ngay faduksay sas fagdaul talun Masidunia. Dewa katanya em ngay faduksay, gurungan yaymi glong ayu te, Faugati yap nu kesug am.
- ¹¹ Ugatani ugalii at matuyan. Lag am kasalag ay iba at fakamulun, nu bunway ugatani tua sa ay sadili fakamulun kata em longan ayu,
- ¹² laman at yud gafanud sas Dius sumaful te, Maleleg tua sik tagafanud. Ay nu katanya diam gsefu ay iba.
- ¹³ Em ngay faduksay kaylat ami nu nasaful am at matuyan sa baliwa at kinbul wan, laman diam kabalu kata tibak taw at yud e fagsegun fakalangfean.
- ¹⁴ Gafanud watam te, Isus anbul ay kanya nadog yay fia naleleg ay nu katanya gafanud yangay tam te, Dius ban nantaban fagayu at kinbul tagafanud sas Isus.
- ¹⁵ Katatuy tam Fun at foyungan em longan ayu te, Tam Fun ban nu ndasug, itam tagleleg, watam guna at ngay kinbul.
- ¹⁶ Ay ginanya ban fag menit, gasfuan sik maksvn fag suguan at tagbarita at longan, ay sik budyung sas Dius at fanbudyung, tam Fun tumustus signans banwa. Ay at ngay kinbul tagafanud sas Fagtayukan taguna gdog gleleg.

¹⁷ Ay itam at ngay tagleleg ay at naguyanan yay, Isus gfaful antam sasad linbayu gasfuan at ngay nafaleleg laman namablang tam tam Fun sas kiwang ay magamut tam tam Fun kabavn ban.

¹⁸ Nu katanya, fagayu am fadfasunani sas galay at sad i signan takatanya fag longan.

1 Tesalunika 5

¹ Em ngay faduksay nu sa man baliwa kafag ngay buknga ay kafag ngay menit, diwan wa nangus em nariruk sa ayu.

² Aroro nasaful wam tam Fun at menit nu kadasug kata way sik tagfangkamul sad yabi.

³ Aroro gina at ngay taw glong te, Katsi fag buknga manabayon tua ay masine, umdasug ro masakit kafag faurianan, kata sik mangena nu gafasalugun, ay kanya ro wa nlagyu ya.

⁴ Ay diam sisad fagmadulumun em ngay faduksay, nu katanya tua diam kalipsik dewa ndasug kanya fag menit kata tagfangkamul.

⁵ Ay fagayu am antap wam sisad mayamag kata nu mamenit, ay diam katap sisad madulum kata nu mayabi.

⁶ Nu katanya, kabavn mafuloani, kabavn mafalganani, ay fasinei ay amatanganan dangay kata tibak taw at amatanganan.

⁷ Nus nga sinu nu gtiug, sad yabi nu gtiug, ay nus nga sinu tagmamaman, sad yabi yangay nu gmamaman.

⁸ At masine mafalganani, aroro siwa tam sad fagmayamagun. Gsulun watam tam fagafanudun ay fakesugun kata sik famalabag si tam dubdub. Ay gsulun watam tam fagsegun fakalangfean kata sik famalabag si tam alfuyu.

⁹ Dius at fagnafiliun antam di namaurianan nu bunway namalangfe antam signan tam Fun Isus Fagtayukan.

¹⁰ Kanya nbul aroro santam laman gleleg tam gasfuan anya dewa tam anbul wan ay gleleg yay, gina Fagtayukan gdog yay kafoli.

¹¹ Nu katanya fataglayuni ay fakamulun nu gfadfamatanganan am ay nu gfadfaksvnan am galay at sad i ay fagafanudun kata katsi ay fakamulun.

¹² Maksvn nu gsugu ami ayu em faduksay te, suyui tua tagatul ayu, kanya wan tagfagtainan ay tagfoyung ayu sa baliwa tam Fun at ugali.

¹³ Afanyui ay faningi anya, aroro at fakamulun. Manabayani ay ngay ugali sas galay at sad i.

¹⁴ Em ngay faduksay, glong ami ayu te, Famatangani at ngay mamomuy, ay fabitsugi at mamomuy at amatanganan ay gubuki at yud e fagmakaatuun ya. Ay fafagwantanani tua sas fagayu taw.

¹⁵ Ay lag am gfasud ya tagfakamulun sayu at mauri, abat ngate am gfasud, madmalukmeani way sas galay at sad, ay sas fagayu taw.

¹⁶ Kabavn useganani.

¹⁷ Kabavn darangini.

¹⁸ Kabavn segi Dius nus nge wain at kumdasug, aroro katanya wan Dius at fakaylatun sayu tagfaning Fagtayukan Isus.

¹⁹ Lag am gfarabung at Masine fag Falad at igang.

²⁰ Lag am kauri nus nga setaw at foyungan signan tam Dius.

²¹ Faskudi fagayu. Ay fatawadi nus nge wain at masine,

²² ay ayayui signans fagayu at mauri.

²³ Dius takamon fagmanabayanun nangus tagfasine ayu laman wam e malong. Dius wa nangus fia tagfabawanwan sayu at matuyan sas fagdaul ay falad, ay ay amatanganan, ay ay bilug, anggan tam Fun Isus Fagtayukan umdasug.

²⁴ Dius at nauro ayu, kanya matuyan ay gfakamulun fia takatanya fagayu.

²⁵ Darangini yangay emi em ngay faduksay.

²⁶ Kamatoani tua fia sas fagayu tam ngay faduksay at mafafanyuanan fag ngay kamatoanan.

²⁷ Maksvn em longan ayu sa tam Fun at ngayan te, Fatapi tuy fag rirukan sas fagayu tam ngay faduksay.

²⁸ Siwa nangus fia ayu tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun.

2 Tesalunika

2 Tesalunika 1

- ¹ Ami, Pablu, Silas ay Timuteu, giruk ami sayu sas furuan Tesalunika, Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at ngay nafamili.
- ² Sumawa nangus fia ayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmanabayanun.
- ³ Kabavn guseganan ami sas Dius aroro sayu, em ngay faduksay. Matuyan kanya em fakamulun aroro gtaglayun tuam kaksvn ay fagafanudun ay gtaglayun yangay nu kaksvn ay fakesugun sas galay at sadi.
- ⁴ Maksvn em foyungan sa baliwa ayu sas fagayu Dius at ngay furuan aroro ay fagafanudun ay ay nagwantan dewa e ngay maidap ay e ngay famaskud ay nadalan.
- ⁵ Kanya wan tagfatuyan te, matuyan Dius nu gfili, laman antap am te, matuyan nu nangagamut am sas Dius at fagfagtainanun. Kanya wan ay fagagwantanun katsi.
- ⁶ Ay matuyan Dius at fakamulun. Kanya namaidapan ban at ngay nafaidapan ayu.
- ⁷ Ay am at naidapan kanya gfon ban ayu fagmanabayanun ay anggan sa emi, tam Fun Isus ban nu nfoli signans banwa gbuba tagigang fag afuy, gfaudgufudan at mabalyanan fag ngay tagbarita.
- ⁸ Kanya ban namaurianan fagayu at yud natoglag Dius ay at yud gfaning at Masine fag Barita sa baliwa tam Fun Isus Fagtayukan.
- ⁹ At faurianan ban sa anya kabavn ban wa mlangfe, ay nangasaruayan ban sa tam Fun ay sat mabalyanan fag fagmasineun.
- ¹⁰ Umfakamulun wa ban fia katanya gina ban tam Fun at menit andasug laman namul at famauseganan signan at ngay nafili ay fagayu tagafanud sa anya kadulo. Ay anggan am kataip am kata kanya, aroro gafanud tuam em foyungan ayu.
- ¹¹ Nu katanya gdarangin ami ayu, laman tam Dius gtap ayu te, matuyan am at nauro. Ay gdarangin yangay ami te, signan Dius at fagmabalyananun, kanya mafafasludan fagayu ay masine fag algan ay ay fakamulun signan ay fagafanudun.
- ¹² Nu katanya tua tibak taw guseganan sa tam Fun Isus nu nalag ay fakamulun, ay guseganan yangay am sas Isus aroro am wan at ngay taw, signan tam Dius ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun.

2 Tesalunika 2

- ¹ Ay nu sa man baliwa tam Fun Isus Fagtayukan nu kafoli, ay nu gfaful antam laman nanalubang anya, maksvn em longan ayu, em ngay faduksay te,
- ² lag am vtv gafanawa ay lag am kalimu say amatanganan, dewa e sik foyungan signan unu sik falad, ay dewa e gbarita, ay dewa e sik rirukan ndasug unu signan emi taglong te, Tam Fun at menit ndasug wan.
- ³ Lag am gadayan nus nga sinu fag taw at foyungan, aroro ya kadasug kanya fag menit nu dyakmay ndasug tagguyan fag fagawayanun nu e gfawayan tam Dius ay nu dyakmay ndasug takamabo fag taw at mafalghanan sas faurianan kabavn.
- ⁴ Kanya kamabatun at sadili ay gsalag fagayu taw at fagsegan ay tagsa baliwas Dius, ay gsakbo sas Tagbia fag Bale Dius ay malunggung sanya ay gfoyung te, Au wan Dius.
- ⁵ O yam namatang ku longan gugat at malayun sa ayu sa kafag takamabo baliwa, gina kyay sanya gfaudgufudan ayu.
- ⁶ Saful wam nus nga setaw tagfatawad anya katsi. Nu ndasug ban at falghanan fag buknga, kasure ban takamabo fag taw.
- ⁷ Ay katsi at masuksukan fag fakamulun gfakamulun wan at mauri, nu dyakmay ban tagfatawad anya naiyan wan.
- ⁸ Ay sanya ginan, takamabo fag taw kasure wan, ay tam Fun Isus ban nu ndasug, gfabul anya signan at uyup, ay gfamin anya signan at fagmasineun.
- ⁹ Takamabo ban fag taw nu kadasug gfaning Satanas tagfabalyanan anya. Ay kanya ban namakamulun fagayu nus nge wain fag mabalyanan ay fandayan fag ngay fakatoglagan, ay madulo fag ngay fakamulun.
- ¹⁰ Ay kanya ban namakamulun nus nge wain fag famuagan sas fagayu taw tagafaurianan ban, aroro wa kaylat gfaning at matuyan satu umlangfe.
- ¹¹ Aroro kanya wa kesug sat matuyan, Dius gfadasug sa anya sik maksvn fag fandayan laman kafag ngay taw gafanud sat yud matuyan,
- ¹² laman gafaurianan fagayu at yud gafanud at matuyan. Abat ngate gafanud at matuyan, guseganan way sat mauri.
- ¹³ At masine kabavn nu guseganan ami sas Dius aroro sa ayu, em ngay faduksay tam Fun at fakesugun. Guseganan ami aroro Dius nafili ayu signan ngays fakasigadan laman gfalangfe ayu signan at Masine fag Falad at fagmabalyananun nu nafasine ayu laman wam e malong ay laman gafanud am sat matuyan.
- ¹⁴ Katanya tam Dius at fagnauroun ayu signan at Masine fag Barita em nafoyung ayu, laman gudgufudan am sa tam Fun Isus Fagtayukan at fagmasineun.

¹⁵ Nu katanya em ngay faduksay, kabavn maksvni kata em foyungan ayu fag ngay faugali, dewa sis longan ay sis rirukan.

¹⁶ Tam Fun Isus Fagtayukan ay anggan tam Dius tam Mama takesug antam, ay signan at fagmagalangun nafon santam at yud gbadbalian at famasunun ay famaksvn tam fagsegun,

¹⁷ kanya wa nangus fia tagfasun ay tagfaksvn ay amatanganan laman masine fagayu ay fakamulun ay ay longan.

2 Tesalunika 3

¹ Sas fakatabuan, em ngay faduksay, get ami ayu te, darangini emi, laman tam Fun at longan masakit nu karapyag sas fagayu talun ay laman e gseg yay ban kata ayu.

² Darangini yangay emi laman umlangfe ami signan at ngay mauri fag taw, aroro bunwa fagayu taw tagafanud.

³ Matuyan tam Fun. Kanya tagfaksvn ayu ay tagdiri ayu signan at mauri.

⁴ Maksvn nu gafanud ami sa tam Fun sa baliwa ayu te, galo wam fia ay gfataglayun ban am galo em ngay suguan.

⁵ Tam Fun wan tagfamatanganan ayu laman ay ugali kata Dius nu kesug ay anggan kata Fagtayukan nu gagwantan.

⁶ Em ngay faduksay, signan tam Fun Isus Fagtayukan at fagmabalyananun gsugu ami ayu te, saruayani wan signan at ngay mamomuy ay at yud kaylat gfaning sa em foyungan ayu fag faugali.

⁷ Am wan at nasaful ay fagulitan em nafakamulun. Di mi momuy gfakamulun gina mi gfaudgufudan ayu.

⁸ Wami gbul nus nge wain fag fakonun nus nga ndaginan fag taw nu dway mi nabayad. Maseganama tua nu gfakamulun ami kayu menit ay yabi laman di mi gfaidapan sas nus nga sinu am.

⁹ Em fagfakamulunun katanya bunwa aroro wami masine get ay fakonun, nu bunway laman gfalag ami ayu em fakamulun ay fagnamaningun.

¹⁰ Dewa mi yay sanya ebi, katanya wan em suguan sayu te, At yud kaylat gfakamulun lag am gfafangon.

¹¹ Aroro nadungug ami te, tibak taw sanya gfanmomuy ay wa kaylat gfakamulun, nu bunway at fakamulun kanya nantamasalagun way lang.

¹² Siginan tam Fun Isus Fagtayukan at fagmabalyananun, maksvn em suguan sanya fag ngay taw te, Manabayani tua nu gugali, ay fakamuluni laman e sadili fakonun.

¹³ Em ngay faduksay, lag am kalufuy nu gfakamulun am at masine.

¹⁴ Amatangani nus nga sinu nu dway kaylat gfaning em ngay suguan, ay aiyani wan anya laman ro kanya kapla.

¹⁵ Dewa katanya, lag am gfangayan anya te, ay fawayan, nu bunway am famatangani anya tuga ay faduksay.

¹⁶ Tam Fun wan bulbug fagmanabayanun ay kanya wa nangus tagfon ayu fagmanabayanun sas fagayu buknga. Tam Fun wa nangus tagufud ayu fagayu.

¹⁷ Tagriruk tuy, au Pablu. Tuy ku fakatoglagan sas fagayu ku rirukan. Katatuy nung au giruk.

¹⁸ Tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun sumawa ayu fagayu.

1 Timuteu

1 Timuteu 1

¹ Au, Pablu, Fagtayukan Isus at Nasugu, kata Dius tam tagfalangfe at suguan, ay kata yangay Fagtayukan Isus tam fagsegun.

² Giruk au sa emu, Timuteu, at matuyan ku sisian sas fagafanudun. Siwa nangus fia emu fagmasineun, ay fagmagalangun, ay fagmanabayanun signans Dius tam Mama, ay Fagtayukan Isus tam Fun.

³ Kata ku longan emu ginau glo sas Masidunia te, banwani yap sas Efesu laman nansalag o tibak taw sanya tagsalan at foyungan.

⁴ Sugui kafag ngay taw te, Lag gfangulan ay buknga say ngay kafufuaman at talagtagan ay sat ngay ngayan. Kanya ban at fungfung ang way fagbadbaboanun ay wa magubuk nu gfafasludan Dius at algan tam nasaful signans fagafanudun.

⁵ Kafag suguan at algan laman fagayu tam kedkesugan tam signan at masine fag amatanganan at yud gfoyung antam te, e asalanan tam, ay signan at matuyan fag fagafanudun.

⁶ Tibak taw naubun takatanya ay nalo sat yud e tungkul fag kamatoan.

⁷ Kafag ngay taw kaylat nu sik tagfoyung fia Muisis at longan, kanya deyud nasaful at longan ay at foyungan sas fagdaul at matuyan.

⁸ Saful watam te, masine Muisis at longan, nu nasaful tua tam fia at algan.

⁹ Amatangani te, nus nge wain fag faugali bunwa sat ngay matuyan fag taw, sa way sa ngay takamabo, ay sa sangay takauri, ay sa sangay yud gtoglag Dius, ay sa sangay tagasalan, ay sa sangay yud masuyu sas Dius, ay sa sangay yud gafanud ay sa sangay tagfabul at mama ay at mina, ay sa sangay takamabul taw,

¹⁰ ay sa yangay at ngay tagfanugtug, ay sa sangay tagfanugtug sat tibama, ay sa sangay tagfangkamul taw, ay sa sangay takamuag, ay sa sangay tagfoyung at yud matuyan ay sa sangay tagfakamulun nus nga setaw takamabo sat matuyan fag foyungan.

¹¹ Kanya fag foyungan tagfaning at masine ay at yud e kurang fag Dius at Masine fag Barita at nafatigwanan sangku.

¹² Guseganan au sas Fagtayukan Isus tam Fun at nafon angku fagmabitsugun takatanya, aroro nafangayan angku matuyan, ay nafili angku at fagsuguan.

¹³ Kanya nafili angku dewa au ebi nalong mauri sa anya ay nafauri ay nafalingun au anya. Ay dewa katanya, Dius anfanyu yay angku, aroro ebi kya nasaful ku fakamulun ginau yud gafanud sa anya.

¹⁴ Ngayu wa ngayu tam Fun at nafon angku fag fagmagalangun gasfuan fagafanudun ay fakesugun signans Fagtayukan Isus.

¹⁵ Tuy at matuyan fag longan at masine nu gfaning tam ay nu gafanud tam fia te, Fagtayukan Isus ndasug ste swa daga laman namalangfe ngay tagasalanan. Ay au wan at mauri wa mauri sas fagayu.

¹⁶ Dowa katanya, Dius nfanyu yay angku laman Isus Fagtayukan namalag sas fagayu taw te, kaksvn nia nu malukme, ay laman au, at mauri wa mauri sas fagayu, sik fagfanningan au sas fagayu at ngay nangafanud sa anya, laman gbul leleg at yud e fakatabuan kabavn.

¹⁷ Sadi way tam Dius at mabalyanan. Segi ay fauseganani anya kabavn, at yud e fakatabuan fag Fun, ay at yud kabul, ay at yud kalag. Katanya wa fia.

¹⁸ Timuteu, kata o ku sisian, nafon au sa emu tuy fag suguan, kata at foyungan emu, laman maksvn nu maseganama o gfawayan

¹⁹ e fagafanuduni ay e masinei fag amatanganan. Tibak taw wa gfaning at matuyan fag amatanganan, ay aroro katanya way, kanya fag ngay taw naiklas at fagafanudun.

²⁰ Tuy wa fag duama at kintaip wan, Imeneu ay Aleandru. Kanya nafon kwan sas Satanas laman kanya gfaragang nu glong mauri sas Dius.

1 Timuteu 2

¹ Taguna taguna, gfalukmeanan au glong ayu te, fadasugi sas Dius ay fagetun ay ay darangin, ay ay longan ay ay faguseganun laman sas fagayu taw.

² Darangini yangay tam ngay funan ayu daul, ay at ngay ke fagmabalyananun gfunan antam, laman manabayn tua tam gugali gfaning tam Dius, ay e fagmasineun tam.

³ Tuy wan at masine ay tagfauseganan Dius tam tagfalangfe.

⁴ Dius at fakaylatun fagayu taw nu nlangfe ay nu gtoglag at matuyan.

⁵ Aroro sadu way tam Dius ay sadu way tam tagwabilug sis Dius ay sis taw. We tiba nu bunway Fagtayukan Isus, sik taw fia.

⁶ Kanya nafon at leleg laman famayad fagayu taw. Kanya wan at fatuyanan at kinsure ebi gina sit kasakan fag menit.

⁷ Aroro katanya Dius nafili angku takamoyung ay sik Nasugu sa sangay yud Udyu fag taw, laman gfoyung sa baliwas fagafanudun ay at matuyan. Matuyan ku longan, dakwa kamuag.

⁸ Kaylat au mangama nu gdarangin nu masine tua at amatanganan, ay nu ddi kadotama ay nu ddi e mauri fag amatanganan sat usama.

⁹ Ay nu mangena man, masine nu madiri tua nu galanbungan ay nu di kamasayaun. At masine nu gugali dangay siginan nu gfasawaluan at buk ay nu gabaoyungan masine,

¹⁰ nu bunway siginan tua at masine fag fakamulun, kata sik mangena tagafanud sas Dius.

¹¹ At masine mangena nu maragangan ay nu gdungugan fia gina fagwaya gadal, ay nu gfaning tua.

¹² Kwe suguan sas mangena nu gfoyung, ay nu gfunan at tama. At masine kanya nu maragangan way lang.

¹³ Amatangani te, Adan tua taguna nkawat, ay sanya ginan Eba.

¹⁴ Bunwa Adan at nadayan, nu bunway Eba way at nadayan ay at nasalanan.

¹⁵ Dowa katanya mangena umlangfe ban nu nafasalug sik sisian, kanya nu gbanwan tua gugat sat fagafanudun ay sat fakesugun ay sat masine, ay nu malukme tua.

1 Timuteu 3

¹ Matuyan at longan te, nus nga sinu takaylat nanga sik fagtainan sas bale fakafulan, at masine tua fag fakamulun at amatanganan.

² Katatuy at masine at ugali sa sik mangama at namagtainan sas bale fakafulan. Di e kalong te, kanya mauri way, ay sadie way at tina, ay saful tua gfaragang at sadili, ay di gfangadotama, ay masuyu tua, ay gfataglayun sat bale at fagyudun gtoglag fag ngay taw, ay masine tua nu gfoyung,

³ ay di gmamaman fanlangu, ay di gfangagras, nu bunway malukme tua, ay di gfangalabian salapi,

⁴ ay masine tua nu gfagtainan at talnayan, ay at ngay sisian masuyu tua, ay kamaning tua.

⁵ Aroro tain ro kanya nu mafagtainan Dius at furuan, ay nu dway makatu gfagtainan at sadili talnayan omay lang.

⁶ At masine kanya nu glugo wan nu gafanud, aroro nu bagu yay, malgau mafamatungudun ay mataglayun manafaurianan kata at kinfakamulun sas Satanas.

⁷ Ay masine at ngay taw yud kataip sas furuan nu gsuyu anya, laman di gafalingunan ay di katong sas Satanas at sangdaw.

⁸ Katatuy yangay at masine sik tagtanud at ugali. Malukme tua, ay matuyan tua at aringang, ay di gmamaman fanlangu, ay di gfangalabian,

⁹ ay matuyan sas fagafanudun, ay masine at amatanganan.

¹⁰ At masine taguna nu manfili wamanya, faskudi yap kanya fag ngay taw, ay nu ddi e nalag mauri, masine nu gfile sik tagtanud.

¹¹ At masine yangay at tina nu malukme tua, ay nu ddi glong at yud masine sa baliwa at iba, nu bunway malukme tua ay matuyan fagayu nus nge wain at fakamulun.

¹² Ay sa sik tagtanud sas bale fakafulan, at masine nu sadie way at tina, ay masine nu gfagtainan at talnayan, ay nu gfafaning saanya at ngay sisian.

¹³ Aroro at ngay tagtanud nu matuyan tua sat fanambagun, fagayu taw kesuganya, ay kanya maseganama nu gfoying sa baliwas fagafanudun tagsi antam, aroro sa tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.

¹⁴ Maksvn mandi nu gseg au te, wa glugo ya sirut ay lumadlagan wata fia. Dewa katanya, giruk kyay tuy fag ngay longan sa emu,

¹⁵ laman deyud au vtv ndasug, sumaful yangay o at masine Dius at ngay sisian at ugali, kanya wan tagleleg fag Dius at furuan, at fagmatuyanun at turuk ay at fagnansarigan.

¹⁶ Mayamag fia te, gbia tam fagafanudun at masuksukan. Kanya nsure, ay sik taw fia. At Masine fag Falad nafatuyan wa te, masine, ay ngay tagbarita nalag wan. Sas fagdaul daga e nafamoyung wan, ay e gafanud tua saanya sas fagdaul daga, ay Dius nafabatanya sat fagmasineun.

1 Timuteu 4

¹ Mayamag wan at Masine fag Falad at longan te, sa ban taguyan fag menit tiba bank taw mubun at fagafanudun. Kanya ban nangalo wan sa takamuagan fag ngay falad, ay ngay bara at foyungan.

² Takatanya fag ngay foyungan signan way takamaningan fag ngay takamuag, ay at amatanganan annanad wan sas mauri, ay wa gfaning ya at amatanganan at masine.

³ Kafag ngay taw at foyungan te, mauri way takadadua, ay gsalag te, Lag kon tibak fakonun, dewa kanya fagayu Dius at naawat laman tagafanud ay tagsaful at matuyan kon gfauseganan Dius.

⁴ Fagayu Dius at awatan masine. Lag tam gamatangan te, Mauri. Masine fagayu taw nu gbul ay kon guseganan,

⁵ aroro nafasine signan Dius at longan ay signans darangin.

⁶ Nu namasaful tuo aro ku longan sam ngay faduksay, o wa ban fia Fagtayukan Isus at masine fag fagsuguan ay namalag o te, anbitsug tuo signan tam fagafanudun at ngay longan, ay signan am nafaning at masine fag ngay foyungan.

⁷ Lag gdungugan tagste swa daga fag ngay fansulitan at yud e tungkul. Nu bunway ananadi tua am sadili nu gfaning o Dius.

⁸ E tungkul ngawan nu gfananad tam tam bilug sas fagmabitsugun, ay dewa katanya, gtungud yay nu e tungkul nu gfaning Dius, aroro e fanggubukun tua sa tam leleg katsi ay anggan sat takadasug ban fag leleg.

⁹ Kanya fag longan matuyan ay masine nu gafanud tua tam.

¹⁰ Aroro katanya, itam ang tua tam gugatan aroro e fagsegun tua tam sas tagleleg fag Dius tagfalangfe fagayu taw, kaugat wan sa sangay tagafanud.

¹¹ Foyungifafasludani tuy fagayu.

¹² Dangay o e kafalingun dewa yay o mabaguama. Nu bunway uga tani laman sik fagfanningan o sas fagayu tagafanud, nu garingang o, ay nu gugali o, ay nu kesug o, ay nu gafanud o, ay yud o e malong.

¹³ Anggan yakmay au ndasug, falganani am buknga nu gtap o Dius at longan sas fagngayuan taw, ay nu gfoyung o ay gfayamag o Dius at longan.

¹⁴ Lago gfangulan at Masine fag Falad at nafon emu am fagmaka tuun kata Dius at longan sik taw at nafoyung gina ngay fagta inan nafatayuk at daluap sa emu.

¹⁵ Fakamuluni tuy fagayu ay falganani fia am sadili laman fagayu taw lumag te, kayu am fagmaka tuun.

¹⁶ Dirii fia am sadili ay nu gfoyung o. Fataglayuni nu gfakamulun o takatatu y fagayu, laman umlangfe ban o ay anggan at ngay tagdungugan am foyungan.

1 Timuteu 5

¹ Lago mafafangagrasan nu garingang o sa sangay mafagta inan fag mangama, nu bunway fakamatoani fia masine kata nu mama. Ay nu gfakamatoan o sik mabaguama fag mangama, katai tua num faduksay fia.

² Ay at mafagta inan fag ngay mangena, nu gfakamatoan o, katai nu mina. Ay sa sangay mabaguina fag mangena nu gfakamatoan o, katai yangay num faduksay fia ay masinei tua am amatanganan.

³ Afanyui, ay gubuki at yud e ggubuk ya fag fagbubayun.

⁴ Ay sik fagbubayun nu e sisian yay ay nu e fufu yay, at masine kanyai wa fia taggubukanya laman gbangsi sat fagta inan. Aroro kanya wan tagfauseganan Dius.

⁵ At matuyan fia fag fagbubayun, kanya gsadilian way lang. Sa way langs Dius at fagsegun, ay kanya gdarangin kayu menit ay yabi.

⁶ Dewa katanya, kafag fagbubayun tagfaning sas asalanan, kanya kata wa nu mabulan dewa gleleg yay.

⁷ Fakatanyai am foyungan laman tibak taw di gfalingun anya.

⁸ Nus nga sinu fag taw at yud kaylat ggubuk at ngay kalongan, kaugat wan at sadili fagyafunan, kanya naubun wan at fagafanudun. Kanya nu mauri gtungud yay at yud gafanud.

⁹ Ngay fagbubayun am fagrirukan sas fagrirukan tagtungud way lang unumk safuluk banwa, ay matuyan nu gfaning at tama kaduge at tama gleleg.

¹⁰ Ay ansaful te, masine at fakamulun, kata nu gfagurang at sisian, ay nu guseganan gfataglayun at fagyudun gtoglag fag ngay taw sat bale, ay nu ggubuk Dius at ngay nafili, ay nu ggubuk at ngay tagayudan, ay nu gfalghanan at sadili sas nus nge wain at masine fag fakamulun.

¹¹ Ay at fagbubayun yud bangan mafufuina, lag yap gfariruk sas fagrirukan, aroro ban at bilug at fakaylatun nu amaksvn yap at fakaylatun gfaning Fagtayukan, kanya kaylat yay gdog gfangindugan.

¹² Ay nu katanya nafamabo ebi taguna at fatuyanan.

¹³ Kaduge ban nia, gananad gfamomuyun ay glao way glao sat ngay fasabale. Bundi lang gfamomuyun, nu bunway nanfanginasanan sat ngay iba, ay nanfamasalagun, ay glong at yud masine glong fag longan.

¹⁴ Ku amatanganan te, at yud bangan mafufuina fag fagbubayun at masine nu gdog yay gfangindugan, laman kae sisian, ay gulit fia at fagyafunan, laman tam fawayan we buknga glong mauri sa anya.

¹⁵ Glong au katanya aroro tibak fagbubayun nasaruy at fagafanudun ay galo Satanas.

¹⁶ Sik tagafanud fag mangena nu e kalongan sik ngay fagbubayun, at masine kanya nu ggubuk anya. Lag gfaidapan at furuan laman at furuan faggubukun at matuyan way lang fag ngay fagbubayun.

¹⁷ Famuti dua ginan nu gfon am fagusegananun sat maseganama fag fagtainan bale fakafulan, kaugat wan sat ngay maseganama gfoyung Dius at longan ay gfasaful sa baliwa tam fagafanudun.

¹⁸ Katatuy at longan sit Rirukan te, Lago gbuksung am fagalagaun at bibig kaduge gruyus. E Rirukan yangay te, Masine sik tagfakamulun nu nabul at famayad.

¹⁹ Lago gdungugan nu e fantabugan sa sik fagtainan bale fakafulan, nu dway e gfatuyan duak taw ay tuluk taw.

²⁰ Salagi ay fauriis isad fagngayuan taw at ngay tagfataglayun sas asalanan, laman at iba kalimu.

²¹ Maksvn nu gsugu au emu sas Dius ay sa tam Fun Isus Fagtayukan ay sat masine fag ngay tagbarita at daga salubangan te, fakamuluni katanya, ay lag yap faguna gfauri ay lag e fagfili nus nga sinu fag taw.

²² Lago gabanganan nu gfatayuk o am daluap sas nus nga sinu fag taw, laman gfadante sa anya sat ke fanambagun ban. Lago kataip sa tibak taw at asalanan. Dangay e malong.

²³ Dangay lamang mamam am fanginum. Inumi yangay sik fanlanguan sirut. Masine kanya sam ungdan, aroro malayun nu e fakasaitun o.

²⁴ Tibak taw at asalanan nsure wa nsure nu nangafaurianan ban. Ay tibak taw at asalanan kasaful yay ban.

²⁵ Ay katanya yangay, sik masine fag fakamulun katsi yay mesure wan. Ay anggan katsi at yud mesure umsure yangay ban sa tibak menit.

1 Timuteu 6

¹ At masine sik ngay fagsuguan nu masuyu tua sat ngay tagfayafun, laman di e kafalingun Dius ay tam foyungan.

² Ay sik fagsuguan nu e tagfayafun sik tagafanud, lag gyud masuyu sa anya, aroro at tagfayafun ay kafag fagsuguan tagfaduksay sas Dius. At masine ngap karo, kafag fagsuguan nu gfaugat yay nu gfaning at tagfayafun, aroro kanya sik tagafanud yangay, ay at fagsuguan kesug anya. Fafasludani foyungi takatatuy fagayu.

³ Ay nus nga sinu fag taw tagfoying tibak foyungan tagsaman tuy, at yud gfaning tam Fun Isus Fagtayukan at longan ay at foyungan sa baliwa nu gfaning Dius,

⁴ kanya fag taw takamatungudun way ay at yud way e fagsafulun. Takaylat kamawayan ay kamabadbabooan, kadasug ban sas fagfangalabianun, ay sas fagfangadotamaun, ay sas famalingunun, ay sas fakadkasulupanun.

⁵ Kanya kaylat yangay gfababdbabooan sat ngay yud matyan at amatanganan ay yud katoglag sat matyan. Kanya fag ngay taw gamatangan te, fagafanudun balyawvtan way nu karamraman.

⁶ Baliwan, gbia fagafanudun at fanambagun at taw nu mabayan tua at amatanganan.

⁷ Nu kasalug tam ste swa daga, wa tam e buba nus nge wain, ay wa ban tam yangay e buba nu glo watam ste ginan swa daga.

⁸ Nu katanya, masine nu guseganan tam nu e fakonun watam ay nu e lanbung watam.

⁹ Takaylat nangaramraman katong sas famaskud ay sas sangdaw ay sat yud mamatanganan ay at mauri fag algan tagtaban taw sas fakabaluun ay sas faurianan.

¹⁰ Aroro fakesugun salapi, kanya wan fakafagsigadan fagayu fagmauriun. Tibak taw naubun wan at fagafanudun aroro kesug salapi, ay kanya ntayuk fakabaluun, kata nu gurus at sadili.

¹¹ Ay o, Dius at fagsuguan, masine nu gsaruy o takatanya fagayu. Kabavn am fagrvbyun ang tua fagmasineun, ay fakamaningun sas Dius, ay fagafanudun, ay fakesugun, ay fagagwantaun, ay fagmalukmeun.

¹² Fakamuluni fagayu am fagmakanatuun nu gwafayan o aroro am fagafanudun. Buli leleg at yud e fakatabuan. Kanya wan Dius at fagnaouroun emu gino maseganama gfoyung am fagafanudun sas fagngayuan taw.

¹³ Sas Dius at daga salubangan, kanya tagfon leleg sas fagayu, ay sas Fagtayukan Isus at daga salubangan at nafatuyan sas Punsiu Pilatu ay maseganama nu nafoyung sa anya, gsugu au emu te,

¹⁴ Kabavn matuyani nu gfaning o tuy fag suguan laman di o e malong anggan tam Fun Isus Fagtayukan ndasug.

¹⁵ Ay sit kasakan ban fag menit Dius at nafili, kanya gfasure sa antam Isus nu kadasug. Tam Dius fagsadik mabalyanan fag Fun, ngay fagtainan at Fagtainan, ay ngay fun at Fun.

¹⁶ Kanya at yud kabul kabavn ay tagbanwan sad mayamag yud e manangakbang, ay we taw batang glag anya, ay wa ban batang e glag. Siwa anya fagmasineun ay at yud e fakatabuan at fagfunanun. Katanya wa nangus fia.

¹⁷ Foyungi sat ngay maramraman ste swa daga te, Lag kamatungudun, ay lag gseg at takatabu fag ramraman, nu bunway segi tua Dius tagfon antam yud e fakatabuan fagayu tam fagayudanun, laman guseganan tam.

¹⁸ Ay foyungi yangay anya te, Fakamuluni tua at masine, ay maramramani sat masine fag fakamulun, ay foyungi anya te, Famoni ay gubuki ay kaiban.

¹⁹ Nu katanya tua at fakamulun, kanya gfaful at yud katabu fag ramraman at mogat fag fagsarigan sa takadasug ban, laman kanya magbilug tua ban at matuyan fag leleg.

²⁰ Timuteu, alagai mandi at nafafatigwanan sa emu. Saruyi fagayu tagste swa daga yud e tungkul fag kamatoanan, ay at tagbadbaboon sa baliwa at yud mafanud fag fagsafulun.

²¹ Aroro katanya fag fagsafulun, tibak taw gtaglayun wa kalyam at fagafanudun. Dius at fagmagalangun si wa nangus fia ayu.

2 Timuteu

2 Timuteu 1

- ¹ Au, Pablu, Fagtayukan Isus at Nasugu, kata Dius at fakaylatun, laman namoyung au sa baliwas leleg at nafatuyanan te, mul ban tam signan tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.
- ² Giruk au sa emu, Timuteu, ku fakesugun ku sisian. Dius tam Mama ay Fagtayukan Isus tam Fun at fagmasineun ay at fagmagalangun ay at fagmanabayanun sumawa nangus fia emu.
- ³ Guseganan au sas Dius ku fagsegan sas fagdaul ku amatanganan, kata ku mangaguyang at fakamulun, ginau gamatangan emu kayu menit ay yabi sa ku darangin.
- ⁴ Gamatangan au am fagwaywayun ay gyalagun kwa daul emu laman guseganan au daul.
- ⁵ Kwa kalyam am mafanud fag fagafanudun kata am fufuina Luida ay am mina Eunisi at fagafanudun ebi taguna, ay katsi natuyan kwa te, katanya wa fia am fagafanudun.
- ⁶ Nu katanya gfamatangan au emu te, dogi yap fae igangi am fanambagun Dius at nafon emu, ginau nafatayuk sa emu ku daluap.
- ⁷ Dius at nafon antam fag ugali bundi fakalimuun nu bunway fagmabalyananun tua ay fakesugun tua ay fagfaragangun tua tam sadili.
- ⁸ Nu katanya lago kapla gfoyung sa baliwa tam Fun ay sa baliwa angku at maubungan aroro sa anya, nu bunway anggan o inkidapani signans Dius at fagmabalyananun, aroro sat Masine fag Barita.
- ⁹ Kanya nafalangfe antam ay nauro antam laman masine tam amatanganan, bunwa signan tam ngay fakamulun nu bunway signan tua at sadili algan ay at kamagalangan sa antam signans Fagtayukan Isus, signan ngay yud ankawat tam fagdaul daga.
- ¹⁰ Ay at fagmagalangun nsure signan tam tagfalangfe Fagtayukan Isus at nadasugan. Kanya nababo fakabulun ay signan at Masine fag Barita nafadasug at yud e fakatabuan fag leleg.
- ¹¹ Dius nafili angku sik takamoyung ay nasugu angku laman namoyung au at Masine fag Barita.
- ¹² Ay kanya wan ku fagidapanun katatuy. Ay dewa katanya dakdi kapla, aroro saful au ku fagafanudan, ay ntuyan au te, kanya makatu galaga at nafatigwanan sangku fag Masine fag Barita anggan sas fakatabuan fag menit.

¹³ Aloi ku fagfaninan at mafanud fag longan ku nafadungug sa emu. Ay fakamuluni katanya ke fagafanudun ay fakesugun signan tam fagmasadiun sas Fagtayukan Isus.

¹⁴ Siginan at Masine fag Falad at fagmabalyananun tagbanwan si antam, alagai fagayu at masine at nafatigwanan sa emu.

¹⁵ Nasaful wo te, fagayu ku ibama tagsis talun Asia naubun wa angku, anggan duama Figelu ay Ermugen.

¹⁶ Tam Fun nangus takafanyu Unesifuru fag bale, aroro malayun Unesifuru nu gfasun angku, ay kanya di napla ku fagmaubunganun.

¹⁷ Kanya nu ndasug sas furuan Ruma, gugatan grvbvy angku nu dyakmay nalag angku.

¹⁸ Tam Fun tua nangus fia takafanyu anya anggan sa taguyan fag menit. Nasaful wo fia te, ebi ginau sis furuan Efesu, kanya nagubuk yangay angku masine.

2 Timuteu 2

¹ Ay o, ku sisian Timuteu, maksvni fagmagalangun tagsiginans Fagtayukan Isus.

² Am ngay nadungug signan angku sisad fagngayuan taw, foyungi yangay sat matuyan fag ngay taw at makatu gfoying sa tibak taw.

³ Agwantani ngay fagidapun gfasfuan angku aroro Fagtayukan Isus o at fagsuguan.

⁴ Sik tagfawayan wa kasalag ste swa daga nus nge wain, laman kanya gfon faguseganananun sat fun.

⁵ Sik tagagboan wa ban e nabul nu dway gfaning kata at faugali.

⁶ At maseganama fag tagtanum, kanya masine taguna gbul at ekwan.

⁷ Amatangani masine ku foyungan emu, ay tam Fun gfon emu fantogdungug sas fagayu.

⁸ Amatangani Isus Fagtayukan at nadog yay naleleg, tagsiginans fun Dabid at kasugfunanan, kata at Masine fag Barita ku foyungan.

⁹ Siginan ku foyungan fag Masine fag Barita ku fage fagidapunun. Ay ku fagmasalodanun salambitan kata sik tagasalan. Ay dewa katanya Dius at longan wa kasalod.

¹⁰ Ay nu katanya gagwantan au fagayu nus nge wain laman sas Dius at nafili fag ngay taw, laman kanya kalangfe signans Fagtayukan Isus ay mul at yud e fakatabuan fag fagmasineun.

¹¹ Matuyan tuy fag longan te, nu nbul tua tam gasfuan Isus Fagtayukan, gleleg yangay ban tam gasfuan anya.

¹² Ay nu nagwantan tua tam, gfunan yangay ban tam gasfuan anya. Nu kauri way tam anya, kanya kauri yangay ban antam.

¹³ Itam deyud tam matuyan, kanya gbanwan matuyan kabavn, aroro kanya wa kamuag sat sadili.

¹⁴ Famatangani kafag ngay taw fagayu takatanya, ay sugui anya sas Dius at daga salubangan te, Lag am gbadbaboan sat yud e tungkul fag longan. Wa ban e tungkul tagbadbaboan, nu bunway kanya gfauri way at ngay tagdungungan.

¹⁵ Ugatani fia fauseganani Dius, katatuy. Sik tagfakamulun o we apla, ay matuyani nu gfoyung o at matuyan fag longan.

¹⁶ Saruyi at yud e tungkul ay at mauri fag kamatoanan aroro at ngay tagfakamulun katanya kaugat nu kayayu sas Dius.

¹⁷ Kanya fag ngay taw at foyungan kata sik fakasaitun takarapyag sas bilug. Kata at kindasug sas duama Imeneu ay Filitu.

¹⁸ Duama nasaruy at matuyan ay nafamomuy tibak taw at fagafanudun. Ay nafoyung te, nlangfe wan at ngay kinbul nu gdog yay gleleg.

¹⁹ Dewa katanya, Dius at maksvn fag fagsarigan mogat tua. Ay katatuy at Rirukan te, Tam Fun nasaful wan nus nga sinu tagfaning anya. Ay nus nga sinu fag taw taglong te, Gfaning au tam Fun, at masine kanya nu ddi gfanning at mauri.

²⁰ Sa sik bale daul, ngayu at ramraman. E fagsuadan at fangawat tumbaga, ay e fagsuadan yangay at fangawat kayu ay lutuk. E filian fia sik buknga nu gbangkad tibak fagsuadan, ay tiba, kayu menit.

²¹ Nus nga sinu takayayu takatanya fagayu at yud masine, kata wa sik mafanud fag fagsuadan, nafalghanan ay e tungkul sa tam Fun, laman gfakamulun nus nge wain at masine.

²² Nu katanya, saruyi sik baguama at kaugalian at mauri. Ugatani ugali at matuyan, ay e fagafanuduni, ay e fakesuguni, ay e fagmanabayanuni, gasfuan fagayu taw tagdarangin sa tam Fun at ke masine fag amatanganan.

²³ Saruyi yud e tungkul fag ngay badbabooan, aroro kanya gfadasug way ayu sas awayan.

²⁴ At masine Dius at fagsuguan nu ddi kamawayan, nu bunway malukmei tua sas fagayu taw, ay masine tua nu gfoyung, ay magwanta.

²⁵ Ay masine kanya famafanyuani tua nu gfasine tagfabadbaboan anya, bangaran ban manga katanya fag balyawvtan Dius gfon yay sanya fag ngay taw sik buknga laman gubun at ngay asalanan, ay sumaful yay at matuyan.

²⁶ Nu katanya tua, kafag ngay taw ban umkalfas tua siginan Satanas at sangdaw at nataban laman gfakamulun at fakaylatun, ay at amatanganan umyamag yay.

2 Timuteu 3

¹ Amatangani te, sa ban taguyan fag ngay menit, maksvn nu maidap.

² Tibak taw kamasadiliun ban, ay galabian ban daul salapi, ay kamatungudun, ay kamuag, ay glong mauri sa tiba, ay kamabo at fagtainan, ay we amatanganan ya ggubuk at fagtainan, ay wa kaylat ya gafanud sas Dius.

³ Ay saman ya, kanya wa kalyam tibak taw at asalanan, ay we fakesugun, ay kamuag nu gfansulit tiba at fakamulun, ay gfangadotama, ay masakit gfangauri, ay kauri sat masine.

⁴ Kanya wa masine fagfatigwananan, ay wa gfaragang at sadili, ay kamatungudun, ay abat ngate kesug Dius, kesug way at sadili fakaylatun.

⁵ Kanya fag ngay taw kamaningan glong te, E fagafanudun ami, dewa katanya we kalag sit ugali ay sit fakamulun te, matuyan. Lago gfaning takatanya fag ngay taw.

⁶ Tibak taw gfandayan laman masakbo sa sik yud e amatanganan fag mangena at bale. Kafag ngay taw gtaban anya sat maksvn fag asalanan. Kafag ngay mangena gabiatan at asalanan ay gatabanan nus nge wain fag fakaylatun.

⁷ Kanya fag ngay mangena kabavn gadal oma gugat, ay dewa katanya kanya wa natogdungug at matuyan.

⁸ Nus nga setaw duama Anes ay Ambres nu kamabo Muisis at longan, katanya yangay kanya fag ngay mangama at fakamulun nu kamabo sat matuyan. Kanya fag ngay taw we amatanganan ya sat masine, ay wa matuyan at fagafanudun.

⁹ Dewa katanya, kanya fag ngay taw wa mafataglayun sat fagmauriun, aroro umsure sas fagayu taw kanya fag ngay taw at fagyudun mamatanganan kata at kinfakamulun sas duama Anes ay Ambres.

¹⁰ Dewa katanya, o galo tuo ku foyungan emu, ay ku masine fag ugali, ay ku matuyan fag algan sa ku leleg. Ay nafaning tuo ku fagafanudun, ay ku fagagwantanun, ay ku fakesugun, ay ku fagmatuyanun.

¹¹ Nasaful wo fagayu at faurianan sangku, ay anggan ku nagwantanan sis furuan Antiukia, ay sis furuan Ikuniu, ay sis furuan Listra. Maksvn mandi ku

nadalan fag faurianan. Dewa katanya, fagayu tuy tam Fun nfalangfe yay angku.

¹² Ay nus nga sinu takaylat gugali at matuyan nu galo Fagtayukan Isus dumalan ban faurianan.

¹³ Dewa katanya, at mauri ay at ngay tagfandaya fag ngay taw kaugat wa kaugat nu mauri. Kanya fag ngay taw gfataglayun nu gfandaya ay anggan kanya gadayan ban.

¹⁴ Ay o, fataglayuni tua am fagsafulun ay am mogat fag fagafanudun. Nasaful wo te, sinu at nafoyung emu katanya.

¹⁵ Siginan ngay nu masision o, saful wo at masine fag Rirukan, at tagfon fagsafulun tagtaban emu sas fakalangfean siginan am fagafanudun sas Fagtayukan Isus.

¹⁶ Fagayu Rirukan siginan Dius at Falad, ay e tungkul tua nu gfoying at matuyan, ay nu gsalag at yud matuyan, ay nu gturun at yud masine fag fakamulun, ay nu gtaban sat matuyan fag ugali.

¹⁷ Nu katanya tua, Dius at fagsuguan di e kurang ay mafalghanan tua fia sas fagayu at masine fag fakamulun.

2 Timuteu 4

¹ Fagtayukan Isus kadasug ban laman namagtainan ay nanginsaful at ngay tagleleg ay at ngay kinbul at asalanan. Nu katanya, sas Dius ay sas Fagtayukan Isus at daga salubangan, maksvn nu gsugu au emu te,

² foyungi tua Dius at longan. Kabavn mafalghanani, e buknga man o ay wo e buknga ya. Turuni anya siginan am longan, ay salagi at yud matuyan fag fakamulun, ay faksvni sanya fag ngay taw at amatanganan siginan nu gugatan o gfoying.

³ Aroro kadasug ban tibak buknga, ay tibak taw ban wa gdungugan ya at masine fag foyungan, nu bunway gfaning way lang at fakaylatun, at fagrvbvyun ngayuk takamoyung tagfoying anya at fakaylatun way lang gdungug.

⁴ Kafag ngay taw ban at amatanganan anfon wa ban sa baliwa at katungudan at ngay talagtagan, ay wa gdungugan ya at matuyan.

⁵ Dewa katanya, o, kabavn manabayani tua ay mafalghanani agwantani tua at ngay maidap. Foyungi at Masine fag Barita sat yud gafanud, ay fakamuluni fagayu am fanambagun.

⁶ Arvs gakabulun kwan. Kadasug wan ku fangabulan fag menit.

⁷ Nafawayan kwa fia masine sas awayan. Ntabu wan nu gfagudgunan au, ay gbanwan au matuyan sas fagafanudun.

⁸ Ay katsi, tagfanya angku sik sangbo at fagnamonun sa sangay taw Dius at nafae yud e asalanan. Kanya fag sangbo tam Fun, at masine fag tagwabilug, at fon angku sa bans fanginsafulan asalanan fag menit. Bundi lang sangku nu bunway sas fagayu tua taw tagyalagun fia anya nu kadasug.

⁹ Agvd ugatani o wa ban o gayvd ndasug ste masakit.

¹⁰ Demas naubun wa angku aroro at fakesugun ste way swa daga. Kanya nalo wan sas furuan Tesalunika. Ay nu Krisinti man, nalo wan sas talun Galasia. Titu nalo sas talun Dalmasia.

¹¹ Lukas way lang ku ufud. Rvbvi Markus ay adgaloani stae, aroro kanya gbia at fanggubukun angku sa ku fakamulun.

¹² Ay Tikiku nafalao kwa anya sas furuan Efesu.

¹³ Ay nu stae o, agvd bubai ku lanbung aba ku nafamato sis Karpu, sis furuan Truas. Ay bubai yangay ku papil, kaugat wan nu gbuba o ku ngay fagrirukan.

¹⁴ Aleandru takawat sanbung ganyang, kanya mauri at fakamulun sangku. Tam Fun wa ban tagfasud anya kata at nafakamulun.

¹⁵ Dirii anya aroro kanya kauri wa daul tam foyungan.

¹⁶ We nagubuk ya angku ebi at fasadi ginan yay nu si au tagwabilug at daga salubangan. Fagayu taw naubun wa angku. Dius wa ban tagfalyam kafag ngay taw at asalanan.

¹⁷ Dewa katanya, tam Fun gufud angku ay nafon angku fagmabitsugun laman mananfamoyung au sas yud Udyu fag ngay taw at Masine fag Barita. Tam Fun nafalangfe angku signans fakabulun.

¹⁸ Ay tam Fun at namalangfe angku signan fagayu mauri, ay kanya yangay at tagfosuk ban angku sat fagfagtainanun sas banwa. Segi wa nangus fia anya kabavn kabavn ban. Katanya wa nangus fia.

¹⁹ Longi sas Prisila ay Akila, ay anggan sas Unesifuru fag bale te, O mabayan tuam unu.

²⁰ Ay Erastu si yays furuan Kurintu, ay nu ang man Trufimu naubun kyay sis Miletu, aroro kanya e fakasaitun.

²¹ Fabuluni adasugi ste nu gakaabagatun wan. Eubulu ay Pudinti ay Linu ay Klaudia ay fagayu ste tam ngay faduksay glong emu te, O mabayan tuo unu.

²² Tam Fun sumawa nangus emu. At fagmagalangun sumawa fia nangus ayu fagayu.

Titu

Titu 1

- ¹ Au, Pablu, Dius at fagsuguan, Isus Fagtayukan at Nasugu laman gfaksvn Dius at ngay nafamili at fagafanudun ay at fagsafulun sa baliwa at matuyan tagfakbang antam sas Dius.
- ² Tuy fagsafulun ay fagfagafanudun signan at fagsegun at ke leleg at yud e fakatabuan. Dius di kamuag at fatuyanan signan nu yud naawat daga,
- ³ ay tuy Dius at nafasure ebi sit kasakan fag menit ay nafatigwanan sa angku laman gfoyung au, gfaning Dius tam Tagfalangfe at suguan.
- ⁴ Giruk au sa emu, Titu at matuyan ku sisian sas fagafanudun at nafon sa antam fagayu. Sumawa nangus fia emu Dius tam Mama ay Fagtayukan Isus tam Tagfalangfe at fagmanabayanan ay at fagmagalangun.
- ⁵ Nafamato au emu sis Kreta laman gfasine o fagayu at yud yay sisad masine ay laman nanfili o at ngay fagtainan sas fagayu tagafanud at ngay furuan kata ku suguan emu.
- ⁶ Am fagnamiliun kanya at yud e kafoyung te, mauri, ay sadie way at tina. Ay at ngay sisian gafanud tua, ay di kamabo ay di gfaogatun at alfuyu.
- ⁷ At masine sik fagtainan nu ddi e kafoyung te, mauri, aroro kanya sik fagfatigwananan Dius at fakamulun. At masine nu ddi kamabatun, ay nu ddi gfangadotama, ay nu ddi gmamaman, ay nu ddi kamawayan tiba, ay nu ddi gfangalabian salapi.
- ⁸ Nu bunway kanya gfasakbo at fagyudun gtoglag fag ngay taw sat bale, ay kanya kaylat tua at masine, ay kanya malukme tua, ay matuyan sat ngay iba, ay galo fia Dius ay saful tua gfaragang at sadili.
- ⁹ At masine kanya nu maksvn fia nu gamatangan sat matuyan fag foyungan kata at nadungug laman kanya mafafoyung sa tiba ay gfatoglag sa takauri at matuyan te, Kanya at tagsalan.
- ¹⁰ Aroro ngayu tagfasagsagan ay nandaya tiba signan at yud matuyan fag longan, kaugat wan signan taw Udyu tagafanud.
- ¹¹ At masine kanyafafaragangi wan fagayu tagfakamulun takatanya, aroro kanya gfauri way tibak fagyafunan at fagafanudun. Kanya kaylat gfoyung at yud masine gfoyung, laman namul ngayu fag salapi.
- ¹² Ay signan yangays furu Kreta at taglong at sadie nalong te, Sis furu Kreta kamuag wa kamuag, ay gugali kata at mauri fag mela sis talun at ugali, ay mamomuy ay gfangkumon.
- ¹³ Matuyan kanya. Nu katanya faksvni nu gsalag o anya, laman at ugali masine tua gfaning at fagafanudun,

¹⁴ laman wa gfaning ya taw Udyu ebi ebi fag foyungan siginan at katungudan, ay taw at foyungan tagsaruy sat matuyan.

¹⁵ Taw at ke amatanganan at masine, nus nge wain masine wan, dewa katanya sat masuya ay at yud gafanud, fagayu we masine aroro at amatanganan masuya.

¹⁶ At longan te, Saful wami Dius, dewa katanya sit fakamulun kamuag wa kamuag, kanya mauri wa mauri ay kamabo ay we masine ya at fakamulun.

Titu 2

¹ Ay emu am fagfoyungun at matuyani yakman fag foyungan.

² Foyungi sat mafagtainan fag ngay mangama te, Malukmei tua, ay e masinei tua fag ugali, ay safuli faragangi ay sadili ay faksvni ay fagafanudun, ay esugi fagayu taw, ay agwantani.

³ Ay katanyai yangay am foyungan sat mafagtainan fag ngay mangena te, ugalii fia at masine, ay lag glong at mauri sa baliwa ay iba, ay lag gmamaman at malangu, nu bunway foyungi yakman at masine,

⁴ laman mafafoyung sa sangay mabaguina fag mangena te, esugi at tama ay at ngay sisian, ay

⁵ e fagsafuluni fia ay masinei at amatanganan, ay malelegi sit bale, ay malukmei ay faningi fia tama, laman we kafalingun Dius at longan.

⁶ Ay foyungi yangay sa sangay baguama, laman saful tua gfaragang at sadili.

⁷ Fagayu am fakamulun falagi te, sik fagfanningan o sat masine fag fakamulun, ay fagayu am foyungan matuyani dangay kata nu alaman.

⁸ At matuyan yakman fag longan kabavn am fagagbilugun laman di e kaaringang sam foyungan. Nu katanya tua tam ngay fawayan umkapla ban aroro fakatanyaun di e kalong mauri sa antam.

⁹ Foyungi yangay sa sangay fagsuguan laman kanya gfaning fia at ngay tagfayafun, ay kanya gugatan gfauseganan anya, ay di kamabo anya.

¹⁰ Ay foyungi yangay anya te, lag gfangkamul, nu bunway matuyani tua fagayu at fakamulun laman gfalagan te, masine tua at foyungan sa baliwa tam Dius tam Tagfalangfe.

¹¹ Nsure wan Dius at fagmagalangun tagfon fakalangfean sas fagayu taw.

¹² Ay at fagmagalangun wan tagfoyung antam te, Ubuni wan fagmauriun ay fagdaul daga at yud masine fag ugali, ay nu gfaragang wan tam sadili fakaylatun, ay nu gugali tam at matuyan, ay nu gfaning tua tam Dius gina tam ste swa daga.

¹³ Katanya tam fakamulun kaduge tam gfanya tam fagsegun, nu kasure tam tiba tungud tam Dius ay tam Tagfalangfe Isus Fagtayukan at fagmasineun.

¹⁴ Kanya nafon at sadili laman gfalangfe antam signans fagayu asalanen ay gfasine antam laman itam wa fia Dius at furuan takaylat wa daul gfakamulun at masine.

¹⁵ Fagayu kanya, foyungi sas fagdaul am fagmabalyananun, ay fabitsugi sanya fag ngay taw at amatanganan, ay salagi at fagmauriun. Dangay o mafabayanan laman nu snga sinu we gfalingun emu.

Titu 3

¹ Famatangani sanya fag ngay taw te, Fанингi tam fun ste swa daga ay at ngay ke fagmabalyananun. Fанингi takatatuy fagayu, ay mafalganani fia fakamuluni at masine.

² Ay foyungi anya te, lag glong mauri sas nu snga sinu, ay lag gbadbaboan, ay manabayani tua, ay malukmei fia sas fagayu taw.

³ Ebi taguna wa tam yangay e amatanganan, ay kamabo tam, ay gadayan tam, ay nafagsuguunan tam tiba tam bilug at fakaylatun ay fagayu at mauri ste swa daga. Mauri tam ugali, ay galabian tam, ay fagayu taw kadotama antam, ay kadotama yangay tam anya.

⁴ Ay nu nsure wan Dius tam Tagfalangfe at fagmagalangun ay at fakesugun,

⁵ kanya nafalangfe antam, bunwa signan tam ngay nafakamulun at masine nu bunway Dius tua at fakafanyuun antam. Nlangfe tam signan nu gfequs antam nung tam nadog nsalug ay signan at Masine fag Falad at nafon antam at bagu fag ugali.

⁶ Siginan tam Tagfalangfe Isus Fagtayukan, Dius nabusbus sa antam at Masine fag Falad,

⁷ laman signan Dius at fagmagalangun kanya gtap antam te, kata nu yud tam e asalanen, laman magbilug tam leleg at yud e fakatabuan, tam fagsegun.

⁸ Matuyan kanya fag foyungan. Kaylat au nu gugatan o gfoyung tuy sas fagayu tagafanud sas Dius laman kanya gfalghanan at sadili namakamulun at masine. Tuy at masine ay at ke tungkul sas fagayu taw.

⁹ Ay o saruyi at yud e tungkul fag longan, ay at foyungan sa baliwa ebi fag ngay kafufuaman at ngay ngayan, ay fagbadbaboanun gawayan sa baliwa Muisis at longan. Takatanya fagayu we tungkul.

¹⁰ Fararangi sas nus nga sinu fag taw tagfainkafudan tiba. Nu ntabu nu gfoyung o anya dua ginan, ay nu dway gfaning am longan, lag gfadkaylatan ya kanya fag taw.

¹¹ Aroro saful wo te, kanya mauri way, ay at asalanen gfalag te, gsalan.

¹² Gsugu au sanya Artimas ay Tikiku ay kanya nu ndasug sanya sugui wa vtv anya stae sas furuan Nikupulis. Ste gfalangfe kwa ban sik abagat.

¹³ Ay ugamani gubuki Senas tam tagwabilug ay Apulus, laman masakit kanya nu nalo. Ay atuyani fia te, kanya ansak wa fagayu at ngay fagayudanun.

¹⁴ Ay foyungi sa tam ngay faduksay te, fakamuluni tua at masine laman e kwa tuam, ay laman di ban anfangulan ay leleg.

¹⁵ Ay ku ngay ufud iste glong emu te, O mabayan tuo unu. Ay longi yangay sat ngay takesug antam sas fagafanudun te, O mabayan tuam. Sumawa nangus fia ayu fagayu Dius at fagmagalangun.

Filemun

Filemun 1

- ¹ Au, Pablu, maubungan au aroro sas Fagtayukan Isus, ay tam faduksay Timuteu, griruk ami sa emu, Filemun, em fakesugun ay em faudgufudan gfakamulun,
- ² ay sa em faduksay Apia, ay sas Arkipu, at takata emi, Dius at fagsuguan, ay at ngay tagafanud at takaful sam bale.
- ³ Sumawa nangus fia ayu Dius tam Mama ay tam Fun Isus Fagtayukan at fagmagalangun ay at fagmanabayanun.
- ⁴ Kabavn guseganan au sas Dius kayu ginan au gdarangin emu,
- ⁵ aroro nadungug au te, kesug o tam Fun Isus, ay kesug yangay o fagayu Dius at ngay taw.
- ⁶ Ay gdarangin au te, Gino gfoyung sam iba sa baliwa am fagafanudun, sumaful o fia fagayu at masine tam nabul signans Fagtayukan.
- ⁷ Faduksay, anggan au guseganan au ay ansun au takatanya am fakesugun. Aroro nafafanabayan o Dius at ngay taw at amatanganan.
- ⁸ Nu katanya, aroro sas Fagtayukan, malong kway emu te, fakamuluni am fagnamakamulunun at masine.
- ⁹ Dewa katanya, fakesugun tua tagsugu angku laman gfalukmeanan au get emu. Au, Pablu, Fagtayukan Isus at Nasugu ay katsi maubungan au aroro sa anya.
- ¹⁰ Get au sa emu laman sa baliwa ku sisian Unesimu, ku sisian fia ku nataban sas fagafanudun gina au maubungan ste.
- ¹¹ Ebi ginan, kanya we fanggubukun sa emu, dewa katanya, katsi gbia at fanggubukun santa fagdua.
- ¹² Gfafoli kwa anya sa emu. Kata kwa nafabuba sa emu ku fakesugun.
- ¹³ Ku fakaylatun ngvs gfabanwan kwa anya ste si angku, laman gtaglayun wa ggubuk angku, am kaungbus ma kaduge au maubungan aroro sat Masine fag Barita.
- ¹⁴ Dewa katanya, kwa kaylat gfakamulun katanya, nu dway o e suguan. Kwa kaylat am masine fag fakamulun nu fabulunan way, nu bunway aroro kaylat tuo.
- ¹⁵ Malgau, kanya at faginyayun sirut signan emu laman ban kanya nu nfoli wa sa emu gbanwan way gugat si emu.

¹⁶ Di ban am fagsuguan lang nu bunway gtungud yay sik fagsuguan. Kata tua ban sik mesug wa mesug fag faduksay. Kesug kmandi anya, ay o kaugat yay ro nu kesug o anya tuga sik faduksay gsud ste swa daga ay sa tam Fun.

¹⁷ Nu katanya, nu anud au fia am fagadgalangan, aylati ban fia anya, kata nu au wan tagsanya.

¹⁸ Kanya nung way e asalanan sa emu, ay nung way e bedan sa emu, sai wa ban angku nu get o.

¹⁹ Au wan Pablu, ku sadili fia daluap at nariruk tuy. Glong au emu te, au wa ban tagbayad sa emu. Nute, kwa glong ya gtungud yay kanya am bedan sangku am fagtoglagun sas Fagtayukan.

²⁰ Nu katanya, faduksay, glong au emu te, gubuki angku katanya aroro sa tam Fun. Fafamanabayani ku amatanganan aroro tagfaduksay ta sas Fagtayukan.

²¹ Ku amatanganan mabitsug nu griruk au aroro natuyan kwa te, gfaning wo fia angku. Nasaful kwan gtungud yay ku fagetun am fagnamakamulunun.

²² E sadu ya ngaro ku longan. Agvd falganani ngaro sangku sik fagtaglayunan sim bale. Aroro gafanud kwa fia te, kumfoli kyay ban sa ayu kata ay ngay darangin.

²³ Epafras ku uful ste at maubungan aroro sas Fagtayukan Isus glong emu te, O mabayan tuo unu.

²⁴ Ay anggan Markus, ay Aristarku, ay Demas, ay Lukas, ku ngay uful tagfakamulun glong yangay emu te, O mabayan tuo unu.

²⁵ Sumawa nangus fia ayu tam Fun Isus Fatayukan at fagmagalangun.

Ebreu

Ebreu 1

¹ Ebi Dius naaringang sa tam ngay kafufuaman saman wa samank balyawvtan siginan at ngay taglong.

² Ay katsi, tagguyan fag ngay menit, kanya naaringang santam siginan at Baguama. Ay siginan at Baguama Dius naawat fagdaul daga ay nafili wa anya tagagbilug fagayu nus nge wain.

³ At Baguama kanya wa Dius at aninag ay at fagmasineun aroro nus nga setaw Dius, katanya yay anggan at Baguama. Ay Baguama wa tagbakvd fagayu nus nge wain siginan at mabalyanan fag aringang. Ay kanya nu nafasine wan tam ngay asalanan, namalunggung sas banwa sas Dius at siun, kanya at mabalyanan sas fagayu.

⁴ Nu katanya kanya gtungud yay daul ngay tagbarita aroro at ngayan Dius at nafon anya gtungud yay at ngay tagbarita at ngayan.

⁵ Kabavn Dius we nalong sas nus nga sinu fag tagbarita te, O wan ku Baguama, ay katsi au wan am Mama. Ay wa yangay e longan sa baliwa sik tagbarita te, Au wa ban fia at Mama, ay kanya wa ban fia ku Baguama.

⁶ Ay dewa katanya gina Dius gsugu at kaka fag Unga ste swa daga, nalong te, Masine fagayu Dius at tagbarita nu gseg tua ban anya.

⁷ Katatuy Dius at longan nu sa man baliwa at ngay tagbarita, Dius kawat at ngay tagbarita kata tagmara, ay at ngay fagsuguan kata sik afuy at igang.

⁸ Ay sa baliwa at Baguama, Dius nalong te, Am fagmafagtainanun, ku Dius, kabavn kabavn tua ban. Ay nu gfagtainan o, matuyan tua.

⁹ Kaylat tuo taw at fagfakamulunun at masine, Ay kauri o at fakamaboun. Nu katanya, Dius, am Dius nafili emu, ay gusegananun o gtungud yay am ibama.

¹⁰ Dius nalong yangay te, O ku Fun, siginan ngays fakasigadan o wat naawat daga, ay am daluap at naawat banwa.

¹¹ Kanya ban fagayu e fakatabuan Ay o ban wo e fakatabuan kabavn. Kanya ban fagayu nu karasras kata sik lanbung,

¹² ay gfalut ban o kata sik lanbung aba, kata sik taw nu gtubus ban at lanbung. Ay dewa katanya o ban wo gbadbalian kabavn. Ay am leleg ban we fakatabuan.

¹³ Kabavn Dius we nalong sas nus nga sinu fag tagbarita te, Malunggungi sa ku siun, nu dyakmay ban au nafasa am daga darafa am ngay fawayan.

¹⁴ Nu katanya katatuy at ngay tagbarita, kanya Dius way at ngay fagsuguan, ay at nasugu laman ggubuk at ngay takalangfe.

Ebreu 2

- ¹ Nu katanya masine nu gbakvd tam fia masine tam nadungug fag ngay matuyan laman di tam kalyam.
- ² Ngay tagbarita at nafoyung fag longan, matuyan. Ay fagayu takamabo at longan nabul at kasakan at faurianan.
- ³ Katanya yangay wa tam masaruy ya faurianan nu dway tam tua gfae tungkul tuy fag tiba tungud fag fakalangfean. Tam Fun wan taguna at nafoyung tuy fag fakalangfean, ay at ngay nadungug siginan anya kanya wa tagfatuyan te, matuyan wan.
- ⁴ Dius nafatuyan siginan at ngay mabalyanan fag fakamulun tagfatoglag te, matuyan at foyungan, ay siginan yangay at ngay madulo fag fakamulun ay siginan at Masine fag Falad at fon nafafafud kata at fakaylatun.
- ⁵ Bundi sat ngay tagbarita Dius at fagfaagbilugan tam bagu fag ugali em longan fia.
- ⁶ Nu bunway katatuy at nafatuyan si sik afud Rirukan te, We tungkul taw laman kanya am fagamatanganun. Ay takata emi taw laman kesug o.
- ⁷ Wa glugo sirut nafababa o anya amababa yap fagayu tagbarita, dewa katanya mafon o anya fagmasineun ay famauseganan kata sik fun,
- ⁸ ay fagayu nus nge wain nafasa o at daga darafa. Gina Dius nafasas taw at daga fagmabalyananun fagayu nus nge wain, fagayu nus nge wain we yud e nafasa at daga fagmabalyananun. Katsi fia fag buknga, ya tam e nalag taw nu nangagbilug sat daga fagmabalyananun fagayu nus nge wain.
- ⁹ Dewa katanya, nalag watam tam Isus. Sik buknga sirut Dius nafababa anya amababa yap tua at ngay tagbarita, ay katsi nke fagmasineun ay famauseganan aroro nagwantan fakabulun laman at fakabulun e tungkul sas fagayu taw aroro Dius magalang.
- ¹⁰ Dius takawat ay tagdiri fagayu, at masine nu nafae yud e kurang tam Tagfalangfe siginan at naidapanan, laman gfadasug ngayuk unga sas fagmasineun.
- ¹¹ Tagfasine taw ay at ngay kinsine, sad i way at Mama. Nu katanya, Isus wa kapla gngayan anya te, Ku ngay faduksay.
- ¹² Ay kanya nalong te, Gfoyung au sa ku ngay faduksay sa baliwa emu, ay galubad au sik fagusegananun sisad fagngayuan taw.
- ¹³ Ay kanya nalong yangay te, Gafanud au sas Dius. Ay nalong yay fia te, Ste au gasfuan sik ngay unga Dius at nafon angku.

¹⁴ Dakngani at ngay unga sik taw fia, anggan Isus sik taw yangay fia, kata kafag ngay taw e faknul ay e taguk, laman signan at nabulanan mababo wan Satanas ke fagmabalyananun sas fakabulun.

¹⁵ Ay aroro katanya, Isus gfalangfe fagayu taw tagafagsuguunan fakalimuun kabul kaduge gleleg.

¹⁶ Mayamag wan, kanya at fagnanggubukun bunwa tagbarita, nu bunway Abrayam tua at ngay kasugfunanan.

¹⁷ Nu katanya masine kanya nafaning kata antam sas fagayu at kayaunanan, laman kanya ban at mafangafanyu fia ay at matuyan tam Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun sas Dius at daga salubangan, laman ban kanya mafon fanggalangun famalyam fagayu taw at asalanan.

¹⁸ Isus nadalan wan ngay fagidapun gina gafaskudan, nu katanya katsi kanya mafagubuk tua at ngay nandalan yay sa sangay famaskud.

Ebreu 3

¹ Nu katanya ku ngay faduksay, Dius at nafili ay at nauro kata angku, amatangani Isus, Dius at nasugu laman kanya tam Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun taggubuk antam sa tam fagafanudun.

² Kanya matuyanan fia sat nafili anya, kata yangay Muisis nu matuyan sas Dius at ngay taw.

³ Nus nga setaw sik takawat bale nu amasine yap tua at fakawatun fag bale, katanya yangay Isus at fagmasineun gtungud yay Muisis at fagmasineun.

⁴ Nu sik bale wan e kawat mandi, ay Dius tua takawat fagayu.

⁵ Muisis Dius at fagsuguan matuyan tua sas Dius at ngay taw, laman gfoyung fagayu nus nge wain at takasure yay ban sa baliwas fagunan.

⁶ Ay Fagtayukan matuyan fia sik Baguama tagfagtainan Dius at ngay taw. Itam wan Dius at ngay taw nu gbakvd tua tam tam fagmabitsugun tam amatanganan ay tam fagsegun tam fakamatungudunun.

⁷ Nu katanya, kata at Masine fag Falad at longan te, Katsi nu nadungug am Dius at aringang,

⁸ lag am kena kamaogatun ay amatanganan kata ay ngay kafufuaman at fakamulun ebi gina gfawayan Dius sis talun at yud e taw, gina fagbuknga e gfaskud.

⁹ Dius nalong te, Sanya wan ay ngay fagtainan nu gfaskud angku, dewa kanya nalag wan ku ngay nafakamulun kaduge ufatk safuluk banwa.

¹⁰ Fakatanyaun kadotama au sanya fag ngay taw, ay glong au te, Kafag ngay taw kabavn ngayayu way angku at amatanganan. Kanya wa nsaful gfaning ku fakaylatun.

¹¹ Nu katanya aroro ku dotama, nafaksvn au nu glong au te, Kafag ngay taw ban wa madasug sa ku fagfiangalayan.

¹² Nu katanya, ku ngay faduksay, dirii tua laman diam e mauri fag amatanganan ay kalyam ay fagafanudun anggan tumalyuan tagleleg fag Dius.

¹³ Nu bunway ay fakamulun kayu menit fadfamatangani way kaduge nu kangayan te, Katsi, laman nus nga sinu am diam gadayan asalanan ay kamaogatun am ay alfuyu.

¹⁴ Fagayu tam nsadi watam fia sas Fagtayukan nu maksvn tua gugat nung tam gafanud sa anya, kata ebi taguna anggan sas fakatabuan.

¹⁵ Katatuy at longan sit Rirukan te, Katsi nu nadungug am Dius at aringang, lag am kena kamaogatun ay amatanganan kata ay ngay kafufuaman at fakamulun ebi gina gfawayan Dius.

¹⁶ Sinu at nafawayan Dius dewa nadungug at aringang. O nunda bunwa Muisis at nataban fag ngay taw signans talun Egiptu.

¹⁷ Dada Dius fakadotaman kaduge ufatk safuluk banwa. O nunda bunwa kafag ngay tagasalanan at kinbul sis talun at yud e taw.

¹⁸ Dada Dius fagfaksvnan at longan te, Kanya fag ngay taw ban wa madasug sa ku fagfiangalayan. O nunda bunwa sat ngay nafamabo.

¹⁹ Nu katanya, mayamag wan kanya fag ngay taw at fagyudun andasug sas Dius at fatuyanan fag daga aroro kanya we fagafanudun.

Ebreu 4

¹ Dius nafatuyanan sa antam te, manangadasug tua ban tam sat fagfiangalayan. Nu katanya, mataganani laman nus di am at sadia diam yud umdasug.

² Aroro nadungug yangay tam at Masine fag Barita sa baliwas fakalangfean kata tam ngay kafufuaman. Dewa katanya we tungkul sa anya at nadungug fag barita aroro kanya wa gafanud.

³ Itam way ban lang tagafanud at madasug sas Dius at fagfiangalayan. Kanya gfaning Dius at longan te, Aroro kadotama au, nafaksvn au nu glong au te, Kanya fag ngay taw ban wa madasug sa ku fagfiangalayan. Dius nalong katanya dewa ntabu wan fagayu at fakamulun signan ngay nu kawat daga.

⁴ Sa sik afud Dius at longan nafoyung sa baliwas fafituk menit te, Dius kamato sas fafituk menit nu ntabu wan fagayu at fakamulun.

⁵ Ay Dius gdog yay nalong sanya fag afud Rirukan te, Kafag ngay taw ban wa madasug sa ku fagfiangalayan.

⁶ At naguna nadungug at Masine fag Barita wa nadasug sas Dius at fagfiangalayan, aroro at fakamaboun. Ay at matuyan fia e dumasug sas Dius at fagfiangalayan.

⁷ Nu katanya nu ntabu ngadugek buknga, Dius gdog yay nafili sik menit at nafangayan te, Katsi. Kanya naaringang signans Fun Dabid ebi ataw at nalong wa te, Katsi, nu nadungug am Dius at aringang, lag am kena kamaogatun ay amatanganan.

⁸ Uswe ro at tabanan fag ngay taw nu si di wa ro at matuyan fag fagfiangalayan, Dius ro we longan ya sa baliwa sadik menit nu nlangfe wan ngayuk buknga.

⁹ At masuad te, e sik buknga ya at mafalghanan fag fagfiangalayan sas Dius at nafili fag ngay taw.

¹⁰ Aroro nus nga sinu fag taw kindasug wan sas Dius at nafalghanan fag fagfiangalayan kanya kamato yangay kata Dius nu kamato nu ntabu wan nu gfakamulun.

¹¹ Nu katanya gugatan watam nangadasug sanya fag fagfiangalayan, laman umdasug wa ban tam fia, ay di tam kata kanya fag ngay taw at nafamabo.

¹² Dius at longan gleleg ay maksvn tua ay amaruk yap tua sik fiso tagsumbalian at uyup. Kanya maurus anggan gfasaruayan falad ay amatanganan ay anggan bukul ay basad utuk bini, ay saful at ngay taw at ngay amatanganan ay at ngay algan.

¹³ We taw masuksuk sas Dius. Fagayu malulasan ay kalag sas Dius at daga salubangan tam fagnamoyungan ban sat fakatabuan fag menit.

¹⁴ Nu katanya dakngani e tiba tungud tam at mabalyanan Tagfon Fanggalangun at nasakbo sas banwa, we tiba nu bunway Isus, Dius at Baguama, maksvni nu gbakvd tam tam fagafanudun.

¹⁵ Tam Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun kanya nasaful tam ngay kamomuyan, aroro kanya nadalan fagayu famaskud kata antam, ay dewa katanya, kanya we asalanan.

¹⁶ Nu katanya lag tam gadgaragun nangakbang sa tiba tungud tam Fun at magalang, laman mul tam fakafanyuun ay at fagmagalangun taggubuk antam gina tam fagbuknga e fagayudanun.

Ebreu 5

¹ Fagayu tiba tungud fag tagfon fanggalangun e nafili anya signan swa taw. Nafalganan laman nanwabilug kafag ngay taw ay Dius, laman namon at ngay famonun ay at ngay fanggalangun aroro sa sangay taw at ngay asalanan.

² Kanya malukme nu manangataip sa sangay taw yud e fagsafulun ay at nalyam sat matuyan fag dalan, aroro anggan kanya e fagmamomuyun yangay.

³ Aroro kanya mamomuy yangay, at masine nu gfon fanggalangun bundi lang laman sat ngay iba at ngay asalanan, nu bunway anggan tua sat sadili asalanan.

⁴ Nus nga sinu fag taw wa malong te, Au wa ban tiba tungud fag tagfon fanggalangun, laman gfauseganan at sadili. Dius tua at tagfili kata nu nafili Arun.

⁵ Katanya yangay, bunwa Fagtayukan at nafaabat at sadili at fagin sik tiba tungudun fag tagfon fanggalangun. Kanya Dius tua at nafili at nalong anya te, O wan ku Baguama, ay katsi au wan am Mama.

⁶ Sa tibak afud at Rirukan nalong yangay te, Sik tagfon ban o fanggalangun kabavn ban, kata Melkisedek nu sik tagfon fanggalangun.

⁷ Ebi Isus kaduge ste swa daga kanya gdarangin galiasun get sas Dius te, Falangfei ban angku signans fakabulun. Ay Dius nadungug anya aroro kanya matuyan tua nu gseg.

⁸ Dewa sia Dius at Baguama, at masine kanya nu nadalan fagidapun laman sumaful te, tain nu mafamaning sas Dius.

⁹ Ay kanya nu nafakamulun wa katanya, kanya mafanglangfe tua kabavn ban fagayu tagfaning anya.

¹⁰ Dius nafili anya Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun kata Melkisedek nu sik tagfon fanggalangun.

¹¹ Ngayu yay em fagyafoyungunun sa baliwa takatatuy, dewa katanya maidap ami gfafayamag sayu aroro maranan am gtogdungug.

¹² Satu nangus sik ngay takamoyung wam. Dewa katanya dasug katsi ay fakaylatun em foyungan Dius at longan ang yay at fakasigadan fag fagadalun. Dasug katsi ay fakaylatun at malumak yay fag fakonun, bunya at matugas fag fakonun.

¹³ Takaylat susu bilug sisian yay. Kurang yay at amatanganan. Nu katanya ye fagsafulun sa baliwa at matuyan.

¹⁴ Ay at matugas fag fakonun kanya sat kinsak wa nu mafagtainan at kinnanad wa gtoglag at masine ay at mauri.

Ebreu 6

¹ Nu katanya diwan ya at fakasigadan gugat fag fagadalun sa baliwas Fagtayukan, nu bunway tagfaksvni wa antam sas fagsafulun. Lag tam gfangulan ya tam buknga nu gdog tam gadal taguna fag ngay foyungan, kata nu gdog tam nanturuk. Foyungan kata sa baliwa nu gubun tam tam mauri fag fakamulun tagfosuk antam sas fakabulun, ay sa baliwa nu gafanud sas Dius.

² Ay at foyungan sa baliwa nu gfasurung ay sa baliwa nu gfasas taw at alfuyu at daluap, ay sa baliwa at ngay kinbul nu gdog gleleg ay sa baliwa at yud e fakatabuan fag faurianan.

³ Ay namakamulun tam katanya tam Dius nu kaylat.

⁴ We madog ya mafafoli sas fagafanudun kafag ngay taw at natalyuyan Dius, kanya fag ngay taw at dan wa oma nyamag ay at nafaskud wan Dius at nafon, ay at ke afud sat Masine fag Falad.

⁵ Kanya fag ngay taw at nafaskud wan Dius at longan at kamasinean, ay at nalag wan Dius at fagmabalyananun takasure ban.

⁶ Kanya fag ngay taw nu natalyuyan wan Dius, kanya gdog yay natuktuk at Baguama sas fasulungan kayu ay gbuba anya sas fakaplaun.

⁷ Dius gfon sik fagmasineun sa sik daga takarugme siginan taglayun nu garakan, ay at tanum grawvg laman e tungkul sa tagtanum.

⁸ Dewa katanya, tagtugbung sanya fag daga nu dugi way ay nu makmak way lang, we tungkul sanya fag daga, ay munakbang wan Dius nu gfauri anya. Ay sa ban at fakatabuan, girug wan.

⁹ Ku fakesugun fag ngay faduksay, dewa katanya nu glong au sayu, antuyen kwa fia te, si wam fia sad masine sa baliwas fakalangfean.

¹⁰ Dius matuyan tua. Ay kanya di ban kalyam ay nafakamulun ay ay fakesugun ay nafalag sas Dius at ngay taw, ay anggan katsi gfataglayun yay am gfalag sa anya, aroro sa tam Dius.

¹¹ Ay ku fakaylatun galay am at sadu nu gfataglayun tuam ay fakamulun nu gugatan am gfalag ay kamatuyanan say ngay faduksay, anggan sat fakatabuan laman antuyen wam fia sa ay fagsegun.

¹² Nu katanya, diam kamomuy. Ay namaning tuam at nabul Dius at fatuyanan siginan at fagafanudun ay at fagagwantanun.

¹³ Dius nu gfatuyanan sas Abrayam nalong sik famafanud fag longan sat sadili ngayan aroro we gtungud ya at ngayan at famafanud at longan.

¹⁴ Dius nalong sas Abrayam te, Gfatuyanan au sa emu te, anud ggubuk kwa fia emu. Gfaayu kwa ban fia am sugfun.

¹⁵ Ay Abrayam mafanyaan tua ay nabul tua Dius at fatuyanan.

¹⁶ Taglayun sik taw gfaksvn at longan sa tagtungudanya. Sik taw nu nafaksvn wa at longan, katanya karagang wan at kamatoanan.

¹⁷ Katanya yangay Dius at fakamulun. Kanya kaylat gfatuyanan fia sat ngay fagfatuyanan te, Gfafasludan kwa ban fia ku fatuyanan, kanya nalong sik famafanud fag longan.

¹⁸ Dius di gbadbalian ay di kamuag sa baliwa tuy fag dua, at fatuyanan ay at famafanud fag longan. Nu katanya itam katsi tagsarig saanya e fagbakvdun ay e fagsegun watam fia at fatuyanan.

¹⁹ Kanya fag fagsegun tam fagbakvdun. Kanya wan at mogat ay at maksvn tagfatawad tam leleg. Kanya ndasug tsiuy baliwa fantaba ramit sis banwa, sat Masine wa Masine fag Suluk.

²⁰ Isus naguna antam nasakbo sanya. Kanya sik Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun kabavn ban, kata Melkisedek nu sik tagfon fanggalangun.

Ebreu 7

¹ Melkisedek furuan Salem at fun, ay sik tagfon fanggalangun sas tiba tungud fag Dius. Abrayam nu kafoli wan signinan at fagawayanan, kanya nafablang Melkisedek, ay Melkisedek nafadante sik masine fag longan sas Abrayam.

² Ay Abrayam nafonanya at fasafulu kafud at nabul signinan at fagawayanan. Melkisedek at ngayan at masuad te, Sik fun matuyan. Sis Salem at Fun at masuad yangay te, Fun fagmanabayunan.

³ Kanya we mama ay we mina ay we ngay kafufuaman, ay we fakasigadan ay we fakatabuan. Kanya kata Dius at Baguama. Ay kanya sik tagfon fanggalangun kabavn ban.

⁴ Melkisedek mabalyanan daul. Dewa tam Abrayam tam ngay katungudan wa at mama, kanya nafon sas Melkisedek fagayu at fasafulu kafud at nabul signinan at fagawayanan.

⁵ At ngay tagfon fanggalangun signinan taw Lebi at kasugfunanan e suguan sis Muisis at longan te, buli at fasafulu kafud signinan at ngay kaiban taw Israel, dewa kanya yangay Abrayam at kasugfunanan.

⁶ Melkisedek deyud antap te, Lebi at sugfun, nabul yangay at fasafulu kafud signinan Abrayam. Ay Melkisedek nafadante at masine fag longan sas Abrayam, Dius at fagfatuyanan.

⁷ Wa tam gawabilugan ya te, tagfadante gtungud yay at fagfadantean fag taw.

⁸ At ngay taw Lebi katsi at nabul at fasafulu kafud e fakabulun way. Dewa katanya, at Rirukan nafatuyan wa te, Melkisedek, kanya Abrayam at fagfonan at fasafulu kafud, gtaglayun yay nu gleleg.

⁹ Nu katanya, malong tam te, Abrayam nu nafon anya at fasafulu kafud, anggan Lebi nafon anya at fasafulu kafud signan Abrayam.

¹⁰ Aroro ebi gina Abrayam gfon at fasafuluk afud sas Melkisedek, Lebi ye taw aroro nsalug abandi sas Abrayam at kasugfunanan.

¹¹ Dewa Muisis at longan gsugu te, taw Lebi tagfon fanggalangun, kafag ngay tagfon fanggalangun wa mafae yud e asalanan nus nga sinu fag taw. Nu katanya at masine nu e tibak tagfon fanggalangun kata Melkisedek, ay di kata Arun.

¹² Nu e nafabali way at balyawvtan gfile sik tagfon fanggalangun, at masuad anggan at faugali nbali wan.

¹³⁻¹⁴ Kanya fag longan sa baliwa tam Fun, ay kanya signan tibak kasugfunanan. We taw tagfon fanggalangun sanya ginan fag kasugfunanan. Mayamag wa te, tam Fun signans taw Uda at kasugfunanan. Muisis we foyungan te, e tagfon ban fanggalangun sanya ginan fag kasugfunanan.

¹⁵ Tuy kaugat yay nu nafayamag fia gina nke tagfon fanggalangun kata Melkisedek.

¹⁶ Kanya sik tagfon fanggalangun bunwa aroro at katungudan sik tagfon fanggalangun. Aroro kanya e fagmabalyananun, ay at leleg wa ban e fakatabuan.

¹⁷ Aroro kata tuy at Rirukan sa baliwa anya te, Sik tagfon ban o fanggalangun kabavn ban, kata Melkisedek nu sik tagfon fanggalangun.

¹⁸ Nu katanya taguna fag faugali nafamin wan aroro kanya mamomuy way ay we tungkul.

¹⁹ Aroro Muisis at longan wa mafafasine nus nge wain. Ay katsi e nafadasug santam at bagu fag fagsegun gtungud yay nu masine. Siginan kanya manangakbang watam sas Dius.

²⁰ Ay e famafanud tua fag longan Dius nu nafili Isus sik tagfon fanggalangun.

²¹ Ay Dius nu nafili tibak taw sik tagfon fanggalangun, wa nalong sik famafanud fag longan. Ay Dius nu gfile Isus sik tagfon fanggalangun nalong sik famafanud fag longan gfaning sit Rirukan at foyungan te, Tam Fun nalong sik famafanud fag longan, ay di ban gbadbalian at amatanganan te, Sik tagfon ban o fanggalangun kabavn ban.

²² Aroro Dius nalong sik famafanud fag longan katanya, Isus nafatuyanan santam tagtungud yay nu masine fag fakasadian.

²³ Ebi taguna ngayuk taw tagungbusan tagfon fanggalangun aroro kabul ay wa gtaglayun gugat nu gbanwan.

²⁴ Dewa katanya Isus gleleg tua kabavn, ay kanya nu sik tagfon fanggalangun, di e fakatabuan kabavn ban.

²⁵ Aroro ngani katanya tua, kanya mafalangfe wa fia fagayu takakbang sas Dius signan anya, aroro kanya gleleg tua kabavn laman gwabilug tua kafag ngay taw.

²⁶ Nu katanya Isus ansak wan santam tam Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun. Kanya masine, ay we malong, ay di e asalanan, ay masaman tua sis wa tagasalanan, ay gtungud yay fagdaul banwa.

²⁷ Isus wa kata tibak tagfon fanggalangun kayu menit kayu menit nu gfon fanggalangun, taguna sat sadili asalanan ay sanya ginan sat ngay taw at ngay asalanan. Isus sik lao way nu gfon fanggalangun, ay kanya ban fangkabavnan wan at nafon at sadili.

²⁸ At ngay tiba tungud fag tagfon fanggalangun at kinfili gfanning Muisis at longan e fagmomuyun way. Dius at famaksvn fag longan nlangfe Muisis at longan. Ay signan kanya fag longan Dius nafili at Baguama, at matuyan kabavn ban.

Ebreu 8

¹ Katatuy fagdaul ku foyungan ayu te, e Tiba Tungud tam Tagfon Fanggalangun at malunggung sas banwa sas mabalyanan fag Dius at siun.

² Kanya sik tagfon fanggalangun gfakamulun at fanambagun sanya sat Masine fag Suluk, at masuad te, at fagnansegan Dius fag bale ramit, tam Fun at naawat sas banwa, bunwa taw at naawat.

³ Fagayu tiba tungud fag tagfon fanggalangun anfili laman gfon famonun ay fanggalangun. Ay at masine tam tiba tungud fag tagfon fanggalangun e famonun yangay.

⁴ Nu ste di way ro swa daga kanya bunwa ro fia sik tagfon fanggalangun aroro e ngay tagfon wan fanggalangun kata Muisis at longan.

⁵ Kafag ngay taw nu gfon fanggalangun, takatanya, at fakamulun sik aninu way tagsis banwa. Aroro gina Muisis ganangawatun kafag bale ramit, maksvn Dius nu gsugu anya katatuy te, Fakamuluni fagayu nus nge wain kata ku nafalag emu fag fagfanigan gino sis fungsu.

⁶ Dewa katanya at nafon sas Isus fag fakamulun amasine yap tua at nafon sanya fag ngay tagfon fanggalangun. Ay kanya wa tagwabilug sik fakasadian Dius ay taw. Kanya tagtungud at dan fag fakasadian nu masine aroro signan wa anya tagtungud nu masine fag ngay fatuyanan.

⁷ Taguna fag fakasadian nu dyaman di e kurang ya, diwan ya ro at bagu fag fakasadian.

⁸ Tam Fun nalag at furuan at kakurangan, ay kanya nalong te, Kadasug ban sik ngay menit, nangawat au sik bagu fag fakasadian sa sangay taw Israel ay sas taw Uda at kasugfunanan.

⁹ Wa ban kata ku fakasadian sat ngay kafufuaman, gina au gtaban anya signans talun Egiptu. Kanya fag ngay taw wa nafataglayun nu masadi sangku, nu katanya nafabayan au kanya fag ngay taw, tam Fun nalong te,

¹⁰ Katatuy ban ku fakasadian fia sas furuan Israel. Nu ntabu ban kafag ngay menit, tam Fun nalong te, gtanum kban ku ngay longan sa kafag ngay taw at ngay basad, ay griruk kban sat ngay amatanganan. Ay au wa ban fia kafag ngay taw at Dius, ay kanya wa ban fia fia fag ngay taw ku furuan.

¹¹ Kafag ngay taw ban wa ban gfodfoyungan ya sas galay at sad, ay sat faduksay te, Atoglagi tam Fun, Aroro fagayu taw tumoglag wa ban angku, ay anggan tiba tungud fag taw.

¹² Aroro gfalyam kwan kafag ngay taw at ngay fagmauriun, ay kwa ban gamatangan ya kafag ngay taw at ngay asalanan.

¹³ Gina Dius nalong sa baliwa at bagu fag fakasadian, kanya nafae yud wa e tungkul taguna fag fakasadian. Ay nus nge wain at yud ya matuyan ay tagakatabun wan, munakbang wan nu gakalyamun.

Ebreu 9

¹ Taguna fag fakasadian e ngay faugali sa baliwa nu gseg, ay e fagnansegan Dius fag bale ramit ste swa daga.

² Naawat sik bale ramit e duak suluk. Taguna fag suluk nafangayan te, At Masine fag Suluk. Sanya wan salung ay sik fagfangonan ay sanya yangay sik ngay tinapay at fon sas Dius.

³ At faduak suluk tagsi baliwa fantaba fag ramit daul, nafangayan kafag suluk te, At Masine wa Masine fag Suluk.

⁴ Sanya yangay fagirugan ngay mabebanglu, ay fagsuadan Fakasadian, gsud mafanyangan tumbaga. Sisad basad fagsuadan sik taya tumbaga e bilug Mana. Ay anggan Arun at tulag at natandug. Ay sik ngay dalifi marirukan at Safuluk Longan.

⁵ Ay sis tungud fagsuadan e ngay awatan at ke fakfak, at fagsafulan te, Dius sanya. Ay kanya at ngay fakfak glanbung si fagfalyaman asalanan fag sukclub. Dewa katanya, katsi kanya we buknga gfafayamagun galay sad.

⁶ Nu nsine wa fagayu katanya, at ngay tagfon fanggalangun gsakbo sat Masine fag Suluk kayu menit kayu menit laman kanya gfakamulun at fanambagun.

⁷ Ay at mananakbo sat faduak suluk, tiba tungud tua fia tagfon fanggalangun, sarokta sik lao way sik banwa. Kabavn kanya gbuba filasan taguk at nafon sas Dius aroro sat sadili asalanan ay sas fagayu taw at yud natikis fag asalanan.

⁸ Katatuy at Masine fag Falad nu gfasaful te, dalan sa baliwa at Masine wa Masine fag Suluk sas banwa ya maluangan kaduge nu sanya yay fagnansegan Dius fag bale ramit.

⁹ Kanya sik faydayuanan at masuad te, katsi fag buknga. Nu katanya mayamag wan at ngay famonun at nafon ebi taguna wa mafafasine at ngay tagseg at amatanganan.

¹⁰ Kanya at ngay nafakamulun sa way lang baliwas fakonun ay sas fanginum ay tibak balyawvtan nu gfequs, ay ste swa daga fag ngay ugali. Kanya sik famanyaan yay lang nu dyakmay ndasug Dius nu gfabagu fagayu nus nge wain.

¹¹ Ay Fagtayukan ndasug wan, Tiba Tungud Fag Tagfon Fanggalangun. Ay kanya nafosuk sa antam at ngay masine tam ngay nagdalanan dasug katsi. Kanya gfakamulun sa sik bale amasine yap tua ay amatuyan yap tua ebi fag fagnansegan Dius fag bale ramit, bunwa taw at naawat. At masuad te, wa ste swa daga.

¹² Fagtayukan sik lao way nu manakbo sat Masine wa Masine fag suluk, ay kanya nsak wan. At buba bunwa kambing ay baka riangan at taguk nu bunway at sadili wa fia taguk, ay nabul fangkabavnan tua ban fag famalangfe antam.

¹³ Ebi taguna at kinramsig fag kambing at taguk ay baka tama at taguk gasfuan lawis baka at dafug famasine at ngay taw at asalanan gfaning Muisis at longan.

¹⁴ Kaugat yay ro daul Fagtayukan at taguk nu nafafasine tam amatanganan ay tam basad laman gtyulyan watam at yud e tungkul fag fakamulun, ay gfaning tagleleg fag Dius. Siginan at yud e fakatabuan at Masine fag Falad, Fagtayukan, at yud ya e malong, nafon at sadili sas Dius.

¹⁵ Fagtayukan wan tagwabilug sat bagu fag fakasadian, laman Dius at ngay nafili mabul Dius at fatuyanan fag famonun ay yud e fakatabuan kabavn. Aroro siginan at nabulanan, nafalyam wan kafag ngay taw at fakamaboun taguna fag fakasadian.

¹⁶ Nu e rirukan ay nu e suguan tagguyan, at masine nu gfatuyan te, nbul wan at nafakamulun katanya.

¹⁷ Aroro kanya fag rirukan ye tungkul kaduge kafag taw gleleg. Nu kae tungkul kafag taw nu nbul wan.

¹⁸ Nu katanya anggan dewa at taguna fag fakasadian we famaksvn nu dway ro nafon at ngay filasan at taguk.

¹⁹ Muisis nu nafoyung Dius at longan fagayu sas fagdaul furuan, kanya nabul sik baka riangan at taguk ay kambing at taguk gsuglatan sik mamam, ay sik tupa sigyu maraska, ay sik balanuy, ay kanya nafaramsig sas Dius at longan fag papil ay sa sangay taw.

²⁰ Muisis gastfuan glong te, Tuy fag taguk tagfaksvn fakasadian Dius at suguan sa ayu.

²¹ Ay Muisis nafaramsig taguk sat fagnansegan fag bale ramit ay anggan sa fagayu at fagagbilugun fanseg.

²² Kata Muisis at longan te, arvs fagayu nus nge wain nafasine sas taguk. Taguk nu dway nbusbus we mafafalyam asalanan.

²³ Fagayu nus nge wain tagsisad bale ramit aninu yay lang tagsis banwa. At masine nu gfasine kanya fagayu siginan takatanya fag fanggalangun. Dewa katanya at masine, amasine yap fag fanggalangun tagfasine tagsis banwa fag bale ramit.

²⁴ Aroro Fagtayukan at fagsakboan bunwa taw at naawat fagnansegan Dius fag bale ramit, ay aninu sat matuyan, nu bunway sa tua fias banwa. Ay katsi kanya si was Dius at daga salubangan, kanya wan tagwabilug antam.

²⁵ Kayu banwa taw Udyu at tiba tungud fag tagfon fanggalangun gsakbo sat Masine wa Masine fag Suluk gbuba at filasan at taguk. Ay Fagtayukan nu manakbo wa ngayu ngayu ginan laman namon at sadili.

²⁶ Nu katanya way ro, Isus ro gdog yay gugat gidapan siginan nu nkawat fagdaul daga. Isus sayginan way kasure, katsi at fakatabuan at ngay buknga, laman gfamin wan asalanan siginan nu nafon at sadili, ay kanya nsak wan.

²⁷ At nafalganan sa sangay taw nu kabul sayginan way, ay sanya ginan nu ginsaful wa asalanan fag menit.

²⁸ Katanya yangay, Fagtayukan nu gfon at sadili sik fanggalangun laman gfamin fagayu taw at ngay asalanan, kanya ban gdog yay kadasug, ay wa ban namamin ya asalanan nu bunway namalangfe way fagayu tagfanya fia anya.

Ebreu 10

¹ Muisis at longan sik malikbug yay fag aninu, sikfafaskudanan sat masine takadasug yay ban. Muisis at longan bunwa kanya at matuyan, nu katanya wa mafafasine fagayu taw at nangakbang sas Dius siginan at ngay fanggalangun at fagnamonun kayu banwa.

- ² Aroro kafag ngay tagseg nu nsine di ro, satu ro we fagamatanganun ya sa baliwa at ngay asalanan, ay nafaragang wa ro nu gfon fanggalangun.
- ³ Ay aroro wa katanya, nu bunway kafag ngay fanggalangun kayu banwa kayu banwa gfamatangan kafag ngay taw at ngay asalanan.
- ⁴ Aroro baka tama daul at taguk ay kambing at taguk wa mafafalyam taw at ngay asalanan.
- ⁵ Aroro katanya, gina Fagtayukan ndasug ste swa daga, kanya glong sas Dius te, Ngay fanggalangun ay at nafon fag ngay fagalagaun wo kaylat. Fakatanyaun nafalganan o ku bilug laman sik famonun fia fia.
- ⁶ Wo kaylat ngay fagirugun fag famonun ay at fon aroro sat asalanan.
- ⁷ Ay nalong au te, Ku Dius, ndasug au laman gfakamulun au am fakaylatun, kata sit Rirukan sis Dius at longan sa baliwa angku.
- ⁸ Taguna kanya nalong te, Wo kaylat ay wo guseganan at ngay fanggalangun ay at nafon fag ngay fagalagaun, ay fagirugun fag famonun ay at fon aroro sas asalanan, dewa kanya nafon gfaning Muisis at longan.
- ⁹ Ay kanya nalong yangay te, Ndasug au laman gfakamulun au am fakaylatun. Dius naukas wan taguna fag famonun ay nafaungbus Fagtayukan.
- ¹⁰ Aroro Isus Fagtayukan nafaning Dius at fakaylatun, nsine wan tam ngay asalanan siginan nu nafon sayginan at sadili bilug, ay kanya nsak wan.
- ¹¹ Kayu menit fagayu tagfon fanggalangun gdog way lang gdog nu namon fanggalangun. Katanya way gugat gugat at ngay fon fanggalangun ay wa yangay mafafalyam taw at ngay asalanan.
- ¹² Ay Fagtayukan sayginan way nu nafon fanggalangun aroro sas fagayu asalanan, ay kanya nsak wan. Ay sanya ginan, kanya malunggung sas Dius at siun.
- ¹³ Ay Fagtayukan gfanya nu dyakmay nafasa at daga darafa at ngay fawayan.
- ¹⁴ At masuad, siginan nu gfon fanggalangun fagsayginan, kanya nafae yud wa fia e malong kabavn ban at ngay nafasine.
- ¹⁵ At Masine fag Falad nafoyung yangay antam sa baliwa katanya. Taguna nalong te,
- ¹⁶ Katatuy ban ku fakasadian fia sanya fag ngay taw nu ntabu ban kafag ngay menit, tam Fun nalong te, gtanum kban ku ngay longan sa kafag ngay taw at ngay basad, ay giruk kban sat ngay amatanganan.
- ¹⁷ Ay kanya nalong yangay te, Kwa ban gamatangan ya kafag ngay taw at ngay fagmaurian ay at ngay asalanan.

¹⁸ Aroro nafalyam wan at ngay asalanan, wa ban nandog ya namon fanggalangun sa baliwa asalanan.

¹⁹ Nu katanya, ku ngay faduksay, masine watam manakbo sat Masine wa Masine fag Suluk, signan Isus at nabulanan.

²⁰ Ay gsakbo watam sanya sa sik bagu fag dalan tagsas leleg at naluang sa antam. Kanya kadasug tsi baliwa fantaba fag ramit daul madingdingan, kanya we tiba nu bunway Isus at bilug.

²¹ Ay e tiba tungud tam tagfon fanggalangun tagfagtainan Dius at taw.

²² Nu katanya, masinei tua tam amatanganan nu kakbang tam sas Dius ay faksvni tua tam fagafanudun sa anya. Akbangi masinei fia sa tam basad aroro tam ngay basad ansine wan, ay tam ngay bilug nfegus wan kata signan at malio fag mamam.

²³ Famaksvni tam fagsegun ay lag tam gawabilugan, aroro matuyan tagfatuyanan santam.

²⁴ Ay ugatani nung tam gfulo tam usa sas fakesugun ay nu gfakamulun tam sat masine.

²⁵ Ay lag kalyam nu nangaful tam, kata tibak taw at fakamulun, nu bunway fataglayuni nung tam gfadfamatanganan sas galay at sad, kaugat wan katsi nalag watam, munakbang wan tam Fun at menit nu gakadasugun.

²⁶ Aroro nu gtikis yay tam gfataglayun sas asalanan, nu ntabu nu gsaful tam at matuyan, we fon ya fanggalangun at mafafalyam asalanan.

²⁷ We sawad ya famalyam nu bunway at malimu way lang ban fag faurianan takadasug ay at masugba ban daul fag afuy at namamin ban Dius at ngay fawayan.

²⁸ Nus nga sinu at nafamabo Muisis at longan we afanyu, gfabul wa fia, kata duak taw ay tuluk taw at foyungan.

²⁹ Kaugat wan nu gafaurianan sik taw tagfauri Dius at Baguama, ay at yud gfae tungkul at taguk at nafasine tam fakasadian sas Dius, ay at nafasine kafag taw at ngay asalanan, ay taglong mauri sat Masine fag Falad tagfadasug Dius at fagmagalangun.

³⁰ Aroro nasaful watam at nalong te, Au wa ban tagfasud, ay au wa ban tagfafoli. Ay kanya yangay at nalong te, Tam Fun wa ban at nanginsaful at ngay taw at asalanan.

³¹ Malimu wa ban malimu tagleleg fag Dius at faurianan sas fagayu taw tagfakamulun takatanya.

³² Amatangani ayu ebi at kinlangfe fag ngay menit, ginam nayamagan, nagwantan am ay nadalan fag ngay famaskud.

³³ Tibaginan e gfalingun ayu ay e gfauri ayu sas salubangan fagngayuan taw. Ay tibaginan kataip am sat ngay tagafurianan fag taw.

³⁴ Kataip am sat ngay maubungan, ay guseganan tuam gagwantan dewa e nabul ay ngay ramraman, aroro nasaful wam te, e gtungud yay ban ay ramraman yud e fakatabuan kabavn ban.

³⁵ Nu katanya lag am kamomuy ay amatanganan aroro e famonun at mafalghanan sayu.

³⁶ Masine nu gagwantan am, laman mafafaning tuam Dius at fakaylatun, ay laman magbilug ban am at fatuyanan.

³⁷ Aroro wa glugo ya sirut at buknga ay wa ngaduge ya, ay tagakadasugun kadasug wan.

³⁸ Ku taw kintap kata nu yud e asalanan signan at fagafanudun sa angku, kanya gleleg tua ban. Ay dewa katanya kanya nu natalyuan way, dakwa guseganan.

³⁹ Ay itam di tam katap sat ngay natalyuan ay tagafurianan ban, nu bunway katap tua tam sa tagafanud sas Dius ay nu katanya kalangfe tua ban tam.

Ebreu 11

¹ E fagafanudun tua tam nu gafanud tua tam te, kadasug wa ban fia tam ngay fagfanyaun, ay nu gafanud tua tam te, tam nayud yay batang glag lumag wa ban tam fia.

² Dius guseganan mandi ebi taguna fag ngay taw aroro at fagafanudun sa anya.

³ Aroro signan tam fagafanudun sas Dius nasaful watam te, Dius naawat fagdaul daga signan at longan, ay fagayu nus nge wain takalag ankawat signan at yud kalag.

⁴ Aroro Abel at fagafanudun sas Dius, at nafon fanggalangun amasine yap tua Kain at fon fanggalangun. Ay aroro katanya, Dius natap Abel te, sik taw matuyan, gina Dius naylat at fanggalangun. Dewa nbul wan, kanya garingang yay signan at fagafanudun sas Dius.

⁵ Aroro Enuk at fagafanudun sas Dius, kanya wa nbul ya, nu bunway Dius nabuba wa anya sas banwa. Nalyam way lang aroro Dius nabul wa anya kata at Rirukan te, Enuk nafauseganan Dius.

⁶ Dius wa guseganan nus nga sinu fag taw nu dway gafanud sa anya. Aroro at nangakbang sas Dius at masine nu gafanud tua te, e Dius tagleleg ay tagfon sas fagayu tagrvbvy anya.

⁷ Aroro Nui at fagafanudun sas Dius, kanya gfaning Dius at longan sa baliwa takadasug ban at yud yay nalag. Nui naawat sik sakayan lino laman ban

talmanugangan umlangfe. Ay Dius nafaurianan fagayu taw sik lino daul, ay kanya natap Nui kata sik taw at yud e asalanan aroro at fagafanudun.

⁸ Aroro Abrayam at fagafanudun sas Dius, kanya gfaning tua Dius nu nalong te, Loi wan sa ku fatuyanan emu fag talun. Kanya glo wan, deyud kanya nasaful nus nga nday ban at fakadasugan.

⁹ Aroro at fagafanudun yangay, kanya tuga sik betaw gbanwan sas Dius at fatuyanan fag talun. Gbanwan sis bale ramit, kata Isak ay Akub, ay gsud nabul takatanya yangay fag fatuyanan.

¹⁰ Abrayam nafakamulun katanya aroro at fagrvbvyun sik mogat tua fag furuan daul at yud ban karasras, Dius at nafangalga ay at nawat.

¹¹ Aroro Abrayam at fagafanudun sas Dius, Sara anke sisian yay, dewa Abrayam mafufuama wan, ay Sara garanas way, aroro Abrayam gafanud tua te, Dius namakamulun ban kata at nafatuyanan.

¹² Nu katanya dewa Abrayam munakbang nu gakabulun, ngayu mandi at kasugfunanan takayus galeme sis banwa ay takayus lagnas sis tigyanggan dagat.

¹³ Kanya fag ngay taw nbul wan e fagafanudun sas Dius. Kanya wa nabul Dius at ngay nafatuyanan, nu bunway gbanawan signan sad ngayayu. Ay kanya fag ngay taw nasaful wa te, sik ngay betaw way lang kaduge ste swa daga.

¹⁴ Taglong takatanya gfatoglag te, anud at fagrvbvyun sik furuan at sadili ban fia furuan.

¹⁵ Kafag ngay taw at fagamatanganun nu sa yay ban at guyan fag talun, ka fag ngay taw ro e buknga yay nangafoli sanya.

¹⁶ Ay kanya fag ngay taw at fakaylatun gtungud yay tagste swa daga fag fagbanwanan nu masine, at masuad te, tagsas banwa fag fagbanwanan. Nu katanya Dius wa kapla kafag ngay taw nu gfangayan anya te, at Dius, aroro kanya nafalghanan wan sanya fag ngay taw sik furuan daul.

¹⁷ Aroro at fagafanudun sas Dius, Abrayam gina Dius gfaskud anya, kanya nafon at unga Isak sik fanggalangun sas Dius. Kanya mafalghanan wan laman namon at baguama tagsesadi,

¹⁸ dewa Dius nafatuyanan sa anya te, Takatap ban fia am kasugfunanan tagsiginan way lang bans Isak.

¹⁹ Ay Abrayam gafanud wa te, Dius mafadog yay mafaleleg dewa at ngay kinbul. Ay aroro sik faydayuanan te, Isak nfoli yay sat mama signan at fagmabulanan.

²⁰ Aroro at fagafanudun sas Dius, Isak nafadante yay fagmasineun signans Dius sas duksay Akub ay Esau sa ban baliwa at fagunan.

²¹ Aroro at fagafanudun sas Dius, Akub nu munakbang wa nu kabul, nafadante yay sas Use at munama fagdua, gina gted sit fun tulag ay gseg Dius.

²² Aroro at fagafanudun sas Dius, Use nu munakbang wan nu kabul, nafoyung yay sa baliwa taw Israel nu glo ban signans talun Egiptu. Ay nasugu yangay te, Dewa gina ban bubai yap ku bilug sas talun Kanan.

²³ Aroro Muisis at ngay fagtainan gafanud tua sas Dius, Muisis nu nsalug wan, kanya nasuksuk anya kaduge tuluk magdanun aroro nalag te, kanya sik masine fag sisian. Ay kanya wa kalimu at fun at suguan.

²⁴ Aroro at fagafanudun sas Dius, Muisis at banwa nu nsak wan, wa kaylat ya kangayan te, Egiptu at fun at fufu.

²⁵ Muisis nafili yay te, amasine yap tua at nangasadi sas Dius at nafili fag furuan at fagnandalanun ban fag fagidapun, nu gamut ban nu nagbilug at yud sirut ngaduge fag fagmasineun signans asalanan.

²⁶ Muisis namatangan te, gtungud yay ban nu e tungkul at nagwantan at maidap aroro sas Fagtayukan nu gamut ban nu nafaning naloan talun Egiptu at fagmaramramanun, aroro at mata nu gdama sa tua baliwas salubangan fag famonun.

²⁷ Aroro signan yangay Muses at fagafanudun sas Dius, kanya naubun talun Egiptu ay wa kalimu dewa at fun kadotama. Maksvn tua at amatanganan aroro kata wa glag at yud kalag fag Dius.

²⁸ Ay aroro signan yangay takatatuy fag fagafanudun, at fagnafalganinanun sik famalangfe taw Udyu, ay nasugu te, Rarusi taguk sas ligung sakbawan laman ban at namabul fag tagbarita di gfabul taw Israel at kaka fag ngay unga.

²⁹ Aroro at fagafanudun sas Dius, taw Israel andife tua sis Dagat Maraska, ay glo way fia kata nu sisad matat fag daga. Ay gina taw Egiptu nandife, kafag ngay taw napnut way lang ngayu.

³⁰ Aroro taw Israel yangay at fagafanudun sas Dius, nlafi furuan Iriku at ngay alad, nu ntabu nu gligungan sanya fituk menit.

³¹ Aroro at fagafanudun sas Dius, sik takamatugtug fag mangena at ngayan Raab di nfaurianan gasfuan at ngay takamabo Dius, aroro kanya gfasakbo sat bale duak mangama taw Israel at suguan at nanfangalga.

³² Nataw ya at masine ku famamut. Dakwa e buknga ya gfoying ayu sa baliwas Gideun ay Barak ay Samsun ay Efte ay Dabid ay Samuel ay Dius at taglong at fakamulun.

³³ Aroro kafag ngay taw at fagafanudun sas Dius, kanya nababo tua tibak fun ayu daul at talun, ay gfakamulun tua at masine, ay nagbilug tua Dius at ngay nafatuyanan. Ay kafag ngay taw nafaufit tua idu daul at ngay bibig,

³⁴ ay nafarabung tua tagigang fag afuy, ay anlangfe tua sit fawayan at fiso. Kanya mamomuy way lang, ay Dius nafon yay anya at fagmabitsugun laman maseganama fia nu gfawayan, ay nu katanya signan tibak talun fag ngay fawayan nababawan.

³⁵ Aroro at fagafanudun sas Dius, tibak mangena nalag yay Dius nu gfadog yay gleleg at ngay kinbul. Ay tibak taw nafafagwanta tua sisad fagidapun ay wa kaylat ya kalfas, laman kanya nu nadog ban naleleg magbilug tua at masine tsiuy baliwa fag leleg.

³⁶ Tibak taw nafalingunan, ay tibak taw nafalangan, ay tibak taw ankubung masalodan salambitan.

³⁷ Tibak taw nafanan gang anggan anbul. Tibak taw nafawabilug dua nafilasan. Ay tibak taw e nafabul signans fiso. Kafag ngay taw at lanbung tupa ay kambing way lang at balat. Kanya gayudan wa gayudan, ay nafalingunan wa nafalingunan, ay nafaurianan wa nafaurianan.

³⁸ Wa kasakan sa kanya fag nga taw ste swa daga fag famasineun. Kanya glo way lang glo sas talun at yud e taw ay sas talun buid, nanuksuan sas daga luib ay sasad sinasad ya daga.

³⁹ Aroro kafag ngay taw at fagafanudun, kanya katoglag wa ban kabavn. Dewa katanya, Dius at fatuyanan ya nfasludan gina kafag ngay taw at menit.

⁴⁰ Fakatanyaun aroro gtungud yay nu masine Dius at nafalghanan sa antam, laman kanya fag ngay taw nu namul Dius at fatuyanan gasfuan tua antam.

Ebreu 12

¹ Nu katanya dakngani maligung watam ngayuk taw tagfatuyan, gubun watam fagayu tagsalag antam ay tam asalanan tagfatawad gugat antam kabavn, ay gugatan tam gfataglayun nung tam gafanud, kata nung tam ggudgunan.

² Kabavn tam mata fasai tuas Isus. Kanya wan at nafasigad tam fagafanudun ay kanya yangay tagfaksvn. Aroro tagfanya anya faguseganananun tua, kanya nagwantan nangabul sas fasulungan kayu, ay wa namatangan fakaplaun. Ay sanya ginan kanya malunggung sis Dius at fagmalunggungan at siun.

³ Am amatangani fia te, maksvn tua Isus nu gagwantan tagfawayan anya fag ngay tagasalanan fag taw, laman ban diam kalufuy ay diam kamomuy ay amatanganan.

⁴ Yam e nagdalanan sak nafaugwag ay taguk, aroro signan nu gfawayan am asalanan.

⁵ Am at ngay sisian, o nalyam wam Dius at foyungan sayu, at tagfabitsug ay amatanganan fag ngay longan te, Ku sisian, lag o gfae yud e tungkul tam Fun nu gatul emu, ay lag o kamomuy am amatanganan kanya nu naatul emu.

⁶ Aroro tam Fun gatul tua at fakesugun fag taw, ay gfalang tua at nafangayan te, Ku sisian.

⁷ Agwantani ay fagnandalanun fag fagidapun tuga ay mama at fangatul ayu. Kanya sik fagsafulan te, Dius gngayan ayu te, am wan at ngay sisian. Sinu fag sisian at mama fagyudun gatul ya. Duan.

⁸ Fagayu sisian gatulan tua. Dius ro nu dway gatul ya ayu, at masuad bunwam fia at sisian.

⁹ Dewa tam mama ste swa daga gatul tua antam, gsuyu tua tam anya. Nu katanya gfaugat yap nung tam gfaning tam Mama tagsis banwa, laman e leleg tua ban tam.

¹⁰ Gina tam alay, tam ngay mama gatul tua antam, gfaning at amatanganan te, katanya at matuyan. Ay Dius gatul fia antam laman e fagmasineun tam, ay laman tam ugali gfaning Dius.

¹¹ Kaduge nu gatul antam, wa tam guseganan nu bunway gidapan way tam. Dewa katanya nu nafaning tua tam at fangatulun, namakamulun tam sat masine ay manabayan tua ban tam.

¹² Nu katanya fabitsugi ay ngay take at mamomuy wan, ay ay ngay tud taglukmean.

¹³ Ay turunani tua nu glao am sat masine fag dalan laman ban tagtiklay fag darafa wa kaslu, maro kafia wan.

¹⁴ Ugartani ugalii manabayan sas fagayu taw at daga salubangan, ay dangay e malong, aroro nus nga sinu fag taw wa ban lumag tam Fun nung way e malong.

¹⁵ Madiriani tua galay am at sad i laman nus nga sinu si ayu di ban natalyuan Dius at fagmagalangun. Dirii tua laman ban nus nga sinu am diam kata sik menal fag tanum tagtugbung ay tagfaidapan ay tagfauri ngayuk taw.

¹⁶ Galay am at sad i madiriani mandi laman ban diam gfanugtug ay laman ban diam nafae yud e tungkul ay fagafanudun kata ebi Esau. Kanya e fagnamulun aroro kanya at kaka, ay kanya nafabangsi at fagnamulun sa sik fakonun.

¹⁷ Nasaful wam kanya naet sat mama te, Fadantei wa ngani sangku. Dewa katanya wa nafon ya anya ay Esau wa mafabali ya at nafakamulun, dewa gugatan get gwayway.

¹⁸ Wam ankakbang kata taw Israel nu kakbang sa sik buksul takalag, sas Buksul Sinay at ke afuy gigang, ay at madulum wa madulum, ay ke tagmara maksvn.

¹⁹ E budyung ay e garingang. At ngay taw nu nadungug kanya fag aringang kanya get te, Aragangi wan kanya nu garingang sa emi.

²⁰ Kanya fag ngay taw wa makatu ya gdungugan kanya fag suguan te, Nus nga sinu fag taw at sumiad sas Buksul, dewa fagalagaun, kanya e mana wa fia anya gang anggan anbul.

²¹ Kafag ngay taw nu nabanawan at nalag anud malimu wa malimu, ay anggan Muisis nalong te, Gtadtaruyan au daul kalimu.

²² Ay ndasug wam fia sas Buksul Siun ay sa tagleleg fag Dius, ay at furuan sas banwa fag Erusalem, ay at yud katap ya fag ngay tagbarita at mauseganan fag fagnangafulan.

²³ Ay ndasug wam sas Dius at fakesugun fag ngay unga at furuan at ngay ngayan sis banwa. Ay ndasug wam sas Dius tagwabilug fagayu taw, ay sat matuyan fag ngay taw at ngay falad at kinsine.

²⁴ Ay nadasug wam sas Isus, Tagwabilug sat Bagu fag Fakasadian, ay at kinbusbus fag taguk tagfoyung te, e famalyam asalanan. Kanya amasine yap tua Abel at taguk kinbusbus at foyungan.

²⁵ Nu katanya, am madiriani tua laman diam kauri gdungugan tagfoyung ayu. Aroro at yud kaylat gdungugan Muisis, at tagfoyung ste swa daga, wa nlangfe ya faurianan. Kaugat wan itam, wa ban tam umlangfe ya nu dway tam gdungugan ya Dius tagsiginans banwa at foyungan.

²⁶ Ebi aroro at aringang, daga nauigan. Ay at fatuyanan katsi te, Sik lao kya ban nanguig, bundi ban lang daga nu bunway anggan tua ban banwa.

²⁷ Nalong te, Sik lao ya ban. At masuad te, Dius ban gfamin fagayu nus nge wain at awatan takauig, laman ban fagayu nus nge wain at yud kauig we fakatabuan kabavn.

²⁸ Useganani aroro tam fagnamulun ban signans Dius fag fagmaftainanun di ban kauig. Nu katanya, segi fauseganani tam Dius. Alimui fia fanigi anya ay suyui tua anya.

²⁹ Aroro tam Dius kata sik afuy mafafamin.

Ebreu 13

¹ Fataglayuni nung am kedkesugan aroro tagfaduksay am sas Fagtayukan.

² Lag kalyam nung am gfasakbo dewa ay fagyudun gtoglag fag taw dewa ndaginan. Tibak taw e nafakamulun wan takatanya ay kanya nafasakbo sat bale Dius at ngay tagbarita deyud nasaful te, Kanya mangaro Dius at tagbarita.

³ Anggan am ataipi tagsisad ubung fag ngay taw katai nu maubungan am gasfuan anya. Ataipi yangay sa tagafalingunan fag ngay taw katai yangay nu gafalingunan am.

- ⁴ Ay masinei tua fagayu am daduaan, matuyani tua fia sa ay usa. Aroro Dius gfaurianan wa ban fia nus nga sinu tagfanugtug ay at namatugtug.
- ⁵ Lag am galabian salapi. Useganani yakman nus nga seyu ay ramraman. Aroro Dius nalong wa te, Dakdi gubun ay dakdi gfabayan emu.
- ⁶ Wa tam gawabilugan ya malong te, Ku Fun ku taggubuk. Kwa kalimu nus nga setaw taw at fakamulun sa angku.
- ⁷ Amatangani ay ngay fagtainan at nafoyung ayu Dius at longan. Amatangani at masine signan kafag ngay taw at leleg, ay faningi tua kafag ngay taw at fagafanudun sas Dius.
- ⁸ Isus Fagtayukan wa gbadbalian egmenit ay katsi ay anggan kabavn ban.
- ⁹ Lag am gatabanan fagayu nus nge wain fag foyungan tagsaman. Masine tam amatanganan nu nkaksvn signans Dius at fagmagalangun, ay nu ddi signan tam nafanigan suguan sa baliwas fakonun. We tungkul sa sangay tagfaning takatanya fag suguan.
- ¹⁰ Itam e fagnamonan tam fanggalangun, ay taw Udyu at ngay tagfon fanggalangun tagsis fagnansegan Dius fag bale ramit wa masine nangon sanya.
- ¹¹ Tiba tungud fag tagfon fanggalangun gbuba fagalagaun at taguk sat Masine wa Masine fag Suluk, laman namon at famonun aroro sas asalanan, ay kanya at ngay bilug nangirug wan sas day furuan.
- ¹² Katanya yangay Isus nanangabul sas day sakbawan furuan, laman namasine ngay taw signan at sadili taguk.
- ¹³ Nu katanya glo watam nangakbang sa anya sas day sakbawan furuan ay nanginkidapan yangay tam kata Isus at naidapanan.
- ¹⁴ Aroro wa ste gugat swa daga tam fagbanwanan. Tam fagrvbvyun fag fagbanwanan takadasug yay ban sa tibak buknga.
- ¹⁵ Nu katanya kabavn tam fakamulun, gfon watam fanggalangun sik famauseganan sas Dius signans Isus Fagtayukan. Kanya at famonun signan tagtoglag anya.
- ¹⁶ Ay lag tam kalyam gfakamulun at masine ay ggubuk tam iba aroro kanya wan tam fanggalangun Dius at faguseganananun.
- ¹⁷ Faningi tua at ngay tagfagtainan ayu aroro kanya at fakamulun gfagtainan tua ayu sas fanfalad. Kanya ban sa tibak menit mesa nancesadian namoyung sas Dius sa baliwa takatatuy fag fakamulun. Nu gfaning tuam anya, kanya guseganan tua nu gfakamulun at fanambagun nu dway katanya ay fakamulun, kanya gabiatan way daul ay nu katanya wam e tungkul.

¹⁸ Darangini yangay emi. Mafafalong ami ayu te, masine em amatanganan, ay em fakaylatun nu matuyan tuami nus nge wain em fakamulun.

¹⁹ Ay kaugat yay nu get au sayu te, darangini angku laman ban masakit nu kafoli au sayu.

²⁰ Dius tagfon fagmanabayanun kanya wan at nafadog yay gleleg tam tiba tungud tam Tagalaga, tam Fun Isus. Aroro signan at nabulanan sas fasulungan kayu, at taguk nafaksvn at yud e fakatabuan fag fakasadian.

²¹ Dius wa nangus fia tagfon ayu fagayu nus nge wain at masine laman mafafakamulun tuam sat fakaylatun. Ay kanya wa nangus fia tagfakamulun sa ay leleg at mauseganan wa mauseganan sat daga salubangan, signan Isus Fagtayukan. Siwa fia fia anya fagayu fagayu fagmasineun kabavn ban. Katanya wa fia.

²² Maksvn nu glong au sayu, ku ngay faduksay te, dungugani fia masine ku foyungan sayu. Munagud way sirut tuy ku rirukan sayu.

²³ Kaylat au nu nasaful am te, em faudgufudan tam faduksay Timuteu nalfas wan. Nu ndasug di ban vtv stae, gtaban kban anya gina kban glao sayu.

²⁴ Longi sa ay ngay fagtainan sanya ay fagayu tam faduksay sa tam Fun te, O mabayan tuam unu. Ay fagayu Dius at ngay taw signans talun Italia glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu.

²⁵ Sumawa nangus fia ayu fagayu Dius at fagmagalangun.

Santiagu

Santiagu 1

- ¹ Au, Santiagu, Dius ay tam Fun Isus Fagtagukan at fagsuguan. Gfadasug au ku longan sas taw Israel at labi duak furuan at kinrapyg sas fagdaul daga.
- ² Ku ngay faduksay, useganani dewa ndasug sayu ngayuk famaskud.
- ³ Aroro nasaful wam te, ay fagafanudun nu nfaskud wan, kanya wan tagfaksvn ayu laman magwanta am.
- ⁴ Agwantai fagayu ay fagagwantanun, laman diam e malong, ay diam e kurang ay ugali.
- ⁵ Nus nga sinu am takaylat e fagsafulun, eti sas Dius. Dius kaylat gfon at masine sas fagayu taw, ay kanya wa kamaplaun ya sat taget ay gfon wa anya.
- ⁶ Ay sik taget, gina get e fagafanuduni ay lag gawabilugan, aroro tagawabilugan kata sik lugwak sis dagat tagmara nu gfafoylorian.
- ⁷ Kafag taw lag gseg te, Mul au nus nga setaw ku fagetun signan tam Fun.
- ⁸ Aroro kanya fag taw gawabilugan at amatanganan ay wa masadi at fakamulun fagayu.
- ⁹ Sik faduksay at yud e kwa, at masine nu guseganan te, Dius nu gamatangan anya, mafanud.
- ¹⁰ Anggan sik maramraman fag faduksay, useganani aroro sas Dius at amatanganan kanya wat tiba daga. At matuyan, sik maramraman fag taw katabu ban kata sik makmak.
- ¹¹ Menit nu nsure, maroy tua ay gfalangke at bilugan. Ay at barugwak katong ay wa masine ya. Katanya yangay sik taw maramraman umbul sat wa fakamulun.
- ¹² Guseganan sik taw tagagwanta dewa ngayu at famaskud, aroro nu ntibu nu gafaskudan, namul at sangbo, at masuad leleg at yud e fakatabuan. Kanya Dius at nafatuyanan sat ngay takesug anya.
- ¹³ Nus nga sinu fag taw nu e nafaskud anya laman gfakamulun mauri, lag glong te, Dius nafaskud angku. Aroro tam Dius wa kafaskud laman gfakamulun mauri, ay wa gfaskud nus nga sinu fag taw laman gfakamulun mauri.
- ¹⁴ Ay at matuyan, fagayu taw gafaskudan nung way naguyudan ay nafaylatan at mauri fag fakaylatun.
- ¹⁵ Ay kafag fakaylatun gfadasug asalanan, ay asalanan at fungfung fakabulun.

¹⁶ Ku fakesugun fag ngay faduksay, lag gadayan.

¹⁷ Aroro fagayu famonun nu masine ay nu matuyan tua, kanya signans tungud, signan tam Mama, takawat at masulo sis banwa. At yamag wa gbadbalian laman watam gaduluman.

¹⁸ Dius at longan matuyan. Ay signan at longan, Dius naylat te, itam wa fia at unga, laman itam Dius at nafasaman ay tagtungud fagayu at awatan.

¹⁹ Ku fakesugun ku ngay faduksay, dungugani. Masakiti nu gdungugan, ay lag vtv garingang, ay lag masakit kadotama.

²⁰ Aroro sik taw nu kadotama wa mafafakamulun at masine fag fakamulun kata Dius at fakaylatun.

²¹ Aroro katanya ubuni fagayu at mauri fag fakamulun ay fagayu at yud masine fag ugali. Nu bunway masuyui nu gafanud am at mafalangfe ayu fag longan, at kintanum say ngay basad.

²² Fанингі tua Dius at longan. Dangay gdungugan lang at longan ay nandaya ay sadili.

²³ Nus nga sinu tagdungugan at longan ay nu dway gfaning, kanya kata sik taw nu nadama at kamatan sis salaming.

²⁴ Ay nu nadama wan, glo wan ay kalyam wa vtv at kayaunanan.

²⁵ Dius at longan we malong, ay kanya fag longan tagfalfas ayu. Nu gamatangan tuam kanya fag longan, ay nu gdungugan tuam ay gfaning tuam, ay nu ddiam gdungugan lang ay gfalyam, Dius namauseganan ayu sas fagayu ay fakamulun.

²⁶ Sik taw tagamatangan te, Gafanud au sas Dius, ay wa gfaragang at fanlele, kanya gdaya way at sadili, ay we tungkul nu gfaning Dius.

²⁷ Katatuy nung tam gfaning Dius tam Mama, laman masine ay we malong tam fakamulun. Alagai at yud e fagtainan ya, ay anggan ngay fagbubayun nu e fakakalpaun. Ay dirii ay sadili tagste swa daga fag mauri.

Santiagu 2

¹ Ku ngay faduksay, nu gafanud tuam sa tam masine fag Fun, Isus Fagtayukan, lag e fagfili taw.

² Lan nangus ataw, nasakbo say fakafulan sik maramraman fag taw. Ay nasakbo yangay sik taw yud e kwa.

³ Ay masine ay fakamulun sat maramraman ay glong am te, Malunggungi ste sit masine fag faglunngungan, ay sat yud e kwa gfalingun am te, Malunggungi sna, ay man nga, malunggungi sis sakbawan.

⁴ Nu katanya way am, e fagfili way am, o kin. Ay am wan sik tagwabilug, ay mauri ay algan, o kin.

⁵ Ku fakesugun ku ngay faduksay, dungugani. Tam Dius nafili at yud e kwa ste swa daga, laman maramraman sas fagafanudun, ay laman Dius gfagtainan anya. Katanya at fatuyanan sa sangay takesug anya.

⁶ Ay am wan tagfauri at yud e kwa. O nunda at maramraman fag ngay taw tagfaidapan ayu ay tagtaban ayu sas tagwabilug at daga salubangan.

⁷ O nunda kanya tagfalingun kafag masine fag ngayan, at nafon sa ayu.

⁸ Masine wam ay fakamulun nu gfaning wam fia tam Dius at longan sit Rirukan te, Esugi am iba kata nu kesug o emu.

⁹ Ay nu e fagfili wayam taw, e asalanan wam ay e faurianan ban am, kata Dius at longan.

¹⁰ Sik taw tagfaning fagayu at longan nu ang way nasalan at sadi, kanya e asalanan yay, kata yay nu nafamabo fagayu.

¹¹ At nalong te, Lag gfanugtug, nalong yangay te, Lag gfabul. Deyud o gfanugtug ya, sik tagasalanan yay o nu gfabul way o.

¹² Nu katanya, dirii ay ngay longan ay ay ngay ugali aroro saful am te, e nanginsaful ban tam asalanan siginan Dius at longan. Kanya fag longan at mafalfas taw.

¹³ Aroro sik taw at yud kafanyu at ibama, kanya gafaurianan ban ay we kafanyu ya anya. Ay dewa katanya, fakafanyuun gbabo faurianan.

¹⁴ Ku ngay faduksay, we tungkul sik taw nu glong te, E fagafanudun au, ay kanya we masine fag fakamulun. O mafalangfe anya sik fagafanudun katanya, o duan.

¹⁵ Lan nangus ataw, sik faduksay we lanbung ay kalunus.

¹⁶ Ay am at sadi nalong am anya te, Loi wan ay manabayn tua ro wo. Lag nangus karios ay lag o nangus kalunus. Ay dewa katanya we tungkul nu dway nafon anya at fakaylatun.

¹⁷ Nu katanya way, fagafanudun, nu dway e fakamulun, mabulan way.

¹⁸ Malgau sik taw glong te, E fagafanudun o, ay au, e masine au fag fakamulun. Ku famalus te, Falagi angku am fagafanudun deyud e kalag am fakamulun. Ay gfalag au emu ku fagafanudun siginan ku fakamulun.

¹⁹ Gafanud wo te, Sadi way tam Dius. Masine kanya. Anggan ngay bara gafanud ay maksvn yangay nu gtadtaruyan.

²⁰ Wo e amatanganan. O wo saful te, We tungkul fagafanudun nu dway e masine fag fakamulun.

²¹ Ebi tam mangaguyang Abrayam antap kata sik taw at yud e asalanan, sininan at fakamulun, nu nafon at baguama, Isak sat fagirugan.

²² Amatangani te, Kanya at fagafanudun ay at fakamulun magamut tua. At fagafanudun we kurang ya aroro anlag sit fakamulun.

²³ Ay anfasludan wan at Rirukan te, Abrayam gafanud sas Dius at longan ay Dius natapanya kata sik taw at yud e asalanan. Ay kanya anngayan te, Dius at faduksay.

²⁴ Amatangani te, sik taw at yud e asalanan sininan at ugali ay bundi lang sininan at fagafanudun.

²⁵ Ay katanya yangay Raab, sik namatugtug antap yangay kata sik taw at yud e asalanan, sininan at fakamulun nu nafasuksuan duama ay nafoyung tibak dalan.

²⁶ Sik taw at yud magamut at falad, mabulan way, katanya yangay fagafanudun at yud magamut at fakamulun mabulan way.

Santiagu 3

¹ Ku ngay faduksay, lag am ngayu takaylat sik takamoyung aroro nasaful wam te, itam ban fag ngay takamoyung, Dius nanginsaful tam asalanan gtungud yay nu ginsaful tibak taw at asalanan.

² Fagayu tam, ngayu tam nasalan. Sik taw nu ddi e nasalan sit longan, kanya sik taw yud e malong, aroro kanya gfaragang tua fagdaul at bilug.

³ Nu nautkut tam sik karabaw at dungus, laman gfaning antam, mafabiling tamanya nus nga nday tam fakaylatun.

⁴ Katanya yangay sik sakayan lino. Dewa gbia daul sik sakayan lino ay dewa maksvn fag tagmara gtulud, kanya mafabiling sininan sik alay fag familing nus nga nday at tagfalao at fakaylatun.

⁵ Katanya yangay tam fanlele. Dewa alay way kafag afud si tam bilug, kanya kamatungudun. Amatangani te, dewa sik alay way sirut fag singsing mafamin fagdaul araw.

⁶ Anggan tam fanlele kata sik afuy. Sanya ginan at ngay mauri. Kanya sik afud tam bilug ay gfafagdaul at mauri sa tam bilug. Ay anggan gfauri fagayu tam ugali. Ay kanya nkirug sinians Afuy Daul.

⁷ Galay sik dalan mela sis talun, ay manuk, ay tagalafangan, ay albon, kamayewa, sik taw mafagup tua anya.

⁸ Ay dewa katanya, we taw mafagup at fanlele. Kanya sik tagmauri at yud mafaragang, ay mapnu wan famaganga, laman gfabul.

⁹ Siginan tam fanlele glong watam at masine sa tam Fun. Ay sanya ginan yangay glong watam at mauri sas taw. Ay kafag taw at kinkawat kata Dius.

¹⁰ Siginan tam fanlele kalfas at masine ay at mauri. Ku ngay faduksay, wa masine katanya.

¹¹ O sik bulbug mafafalfas sik mamam masine anggan sik mamam mayat, o duan.

¹² Ku ngay faduksay, sik dingin wa marawvg sik talise, ay sik uliat wa marawvg sik altimu. Ay we kabul mamam masine siginan mamam mayat.

¹³ Sinu am tagsaful ay matanganan. Kanya falagi sat iba siginan at masine fag ugali, ay nu gfakamulun fagayu, magamut fagmalukmeun ay fagsafulun.

¹⁴ Ay nu e masuksukan sa ay basad, kata fagfanganabianun, ay dotama, ay fakamasadiliunun, lag kamaseganamaun, ay lag kamuag at matuyan.

¹⁵ Takatanya fag fagsafulun bunwa tagsiginans banwa. Siginan ways fagdaul daga, siginans taw at amatanganan ay siginan Satanas.

¹⁶ Ay nu e fagfanganabianun ay nu e fakamasadiliunun, sanya yangay at yud masine, anggan fagayu tibak mauri fag fakamulun.

¹⁷ Fagsafulun tagsiginans banwa katatuy, taguna we malong, ay e fagmanabayanun, ay malukme, ay e fakafanyuun, ay fagadgalanganun, ay maseganama nu gfakamulun at masine, ay wa gfalingun, ay wa kamuag.

¹⁸ Ay sik taw nu manabayan at ugali gtnum fagmabayanun ay gumutlu ban fagmasineun.

Santiagu 4

¹ Dagini ay ngay fagbadbaboanun ay ay fagawayanun. O nunda bunwa ay ngay fakaylatun tagbadbaboan si ay basad.

² E fakaylatun am ay wam mafafabul, kayam gfabul ay iba. Galabian am ay wam mafabul, kayam gawayan ay gbadbaboan. Ay wam mafafabul, aroro wam get sas Dius.

³ Get am, ay wam mafafabul aroro mauri way ay algan ban, tagfaylatan way ay sadili.

⁴ Wam mangaro matuyan sas Dius. O wam nasaful te, Nu gfagadgalangan wayam ste swa daga, gfawayan wayam Dius. Nus nga sinu takaylat gfagadgalangan ste swa daga, gfawayan Dius.

⁵ O gamatangan am te, We masuad at Rirukan te, At Masine fag Falad, Dius at nafabanwan sa antam, kanya kesug fia antam.

⁶ Ay maksvn Dius nu nafon antam at gubuk. Aroro katanya e Rirukan te, Dius gsalag takamatungudun fag ngay taw ay ggubuk at ngay takamababaun.

⁷ Aroro katanya, faningi tam Dius. Ay salagi Satanas, ay kanya lumagyu ayu.

⁸ Akbangi sa tam Dius, ay tam Dius nangakbang sa ayu. Am tagasalanan, fegusi ay daluap. Ay anggan am tagawabilugan, faksvni ay basad taw.

⁹ Abalui ay waywayi. Abat ngate am kase, waywayi yakman. Ay abat ngate am guseganan, afanawai way.

¹⁰ Fababai ay sadili sa tam Fun at daga salubangan ay kanya namabat ban ayu.

¹¹ Ku ngay faduksay, galay am at sad, lag e longan at mauri say iba. Taglong mauri ay tagfauri at faduksay, glong at mauri ay gfauri Dius at longan. Ay nu gfauri wayo at longan, wo gfaning at longan, nu bunway gfayud wayo at longan.

¹² At nafon at longan, anggan ay Tagwabilug, sad, way. Ay kanya wat mafalangfe ayu ay at mafauri. Ay o, sinu o, laman o wan tagwabilug am iba.

¹³ Dungugani am taglong te, Katsi, ay dewa balabag, glo watam sas sik furuan, ay sanya watam sik banwa, ay ngayu ban tam fakamulun sanya, ay ngayu ban tam bulan sanya ginan.

¹⁴ Wam nasaful te, O gleleg yay ban am balabag. Am wan takata sik sungo nu kasure, ay masakit nu kalyam.

¹⁵ Katatuy tua at masine fag longan te, Nu tam Fun at fakaylatun, ay nu gleleg yay tam, sanya ban tam, laman namakamulun tam katanya.

¹⁶ At matuyan te, Katsi kamaseganamaun am ay kamatungudun am. Nu katanya, mauri way.

¹⁷ Nus nga sinu dewa nasaful at matuyan fag fakamulun, ay nu dway nafaning kanya e asalanan.

Santiagu 5

¹ Dungugani, am at ngay maramraman. Waywayi ay sidsiduani wa ayu daul, aroro umdasug sa ayu sik ngay mauri.

² Ay ngay ramraman ndan wan ay fatung naon ay lanbung.

³ Ay ay salapi nanenay wan ay anenay gfasaful te, mauri am, ay gfamin ay bilug kata sik afuy. Nasandig way am ay ngay ramraman sa tagguyan fag ngay menit.

⁴ Damai. Wam e nafon ya famayad sat ngay nananggutlu ay fare say gamasun. Kanya wa taguro ay kauri ayu. Ay at uro ndasug wan sa tam Fun, at Mabalyanan.

⁵ Nabul am dayvm ay fakaylatun ste swa daga, ay am naylat wam naylat. Nafataglu wam ay sadili kata nu nafataglu sik bumbu laman namilas.

⁶ Nafangagras am ay nafafabul am at matuyan fag ngay taw, deyud gbalabag ya anya.

⁷ Ku ngay faduksay, aroro katanya, fanyai anggan umfoli tam Fun. Amatangani te, sik tagtanum gfanya at fare nu gravg, at natanum sit gamasun, ay gfanya anggan nadasug taguna fag arak ay tagguyan fag arak.

⁸ Katanyai yangay anggan am. Fanyai ay faksvni ay amatanganan te, munakbang wan tam Fun nu kafoli.

⁹ Ku ngay faduksay, lag am kadkaurian say iba, laman Dius wa gfaurianan ayu. Munakbang wan tam Tagwabilug.

¹⁰ Ku ngay faduksay, amatangani ebi Dius at ngay taglong, at nafoyung siginan tam Fun at fagmabalyananun. Anggan am, faningi anya, fanyai ay agwantani ay ngay fagidapun.

¹¹ Glong tam te, Guseganan sik taw tagagwanta. Nadungug am sa baliwa Ub at nagwantan, ay nalag wam tam Fun at algan. Tam Fun masine ay maksvn nu mafangafanyu.

¹² Ku ngay faduksay, tagtungud sas fagayu, lag gfaksvn ay longan. Lag glong te, In yay banwa, ay In yay daga, ay nus nga setaw ay longan. At masine ay famalus nu Kin, Kin wa fia, ay ay famalus nu Duan, Anud duan, laman Dius wa gfauri ayu.

¹³ Nus nga sinu si ayu at ke fagagwantanun, kanya darangini. Ay taguseganan, kanya alubadi sas Dius te, Masine o, Dius.

¹⁴ Nus nga sinu si ayu at ke fakasaitun, kanya fafuli bale fakafulan at ngay fagtainan, laman gdarangin anya ay gfatayuk anya sik langis sa tam Fun at ngayan.

¹⁵ Ay tagdarangin, nung tua e fagafanudun, at darangin mafafia at ke fakasaitun, ay tam Fun gfabitsug anya. Ay nu e asalanan, tam Fun gfalyam.

¹⁶ Aroro katanya, fodfoyungani ay asalanan say iba ay darangini, laman Dius gfafia. Mabalyanan ay e fagmakatun sik taw matuyan at darangin.

¹⁷ Ebi fag taglong, Elias, kanya sik taw kata yay antam. Ay kanya maksvn nu gdarangin, laman wa karak. Ay wa narak sas daga tuluk banwa ay unumk magdanun.

¹⁸ Ay kanya nadog nadarangin ay narak wa fia signans banwa, ay abandi tagtugbung sis daga narawvg.

¹⁹ Ku ngay faduksay, am at sadu nu nasaruy wayam at matuyan, ay sik taw gfoyung anya ay gfafoli anya sa tam Fun,

²⁰ amatangani te, Nus nga sinu nu nafafoli sik tagasalan sginan at tagsalan fag ugali, kanya nafalangfe kanya at falad sginans fakabulun, ay nafalangfe anya sginans sik ngay asalanan.

1 Pedru

1 Pedru 1

¹ Au, Pedru, Isus Fagtayukan at Nasugu. Giruk au sayu, Dius at ngay nafamili at narapyagan ay tagbanwan sas Puntu ay sas Galasia ay sas Kapadusia, ay sas Asia, ay sas Bitinia fag ngay talun.

² Am wan Dius tam Mama at ngay nafamili kata at fagsafulun siginan ngays fakasigadan. Ay at Masine fag Falad gfasine ayu, laman gfaning tuam Isus Fagtayukan ay nsine tuam fia siginan at nabulanan. Sumawa nangus fia ayu Dius at fagmagalangun ay at fagmanabayanun.

³ Segi tam Fun Isus Fagtayukan at Dius ay at Mama. Aroro maksvn nu kafanyu antam, nsalug tam sas sik bagu fag leleg, siginan Isus Fagtayukan at nadogan naleleg. Kanya fag bagu leleg tagfon antam at maksvn fag fagsegun.

⁴ Magbilug tam sik ramraman at yud katabu ay at yud karasras ay at yud kalyam. Kanya fag ramraman at mafalghanan sayu tsiuy sas banwa.

⁵ Ay siginan ay fagafanudun, Dius at fagmabalyananun tagdiri ayu anggan ndasug fakalangfean at mafalghanan takasure ban sa tagguyan fag buknga.

⁶ Nu katanya, maksvn nu guseganan am, dewa yay ban am nandalan fagidapun siginan ngayuk famaskud at yud glugo fag buknga.

⁷ Dewa at mafanud fag tumbaga takarasras way, namadalan yay sasad afuy laman sumaful te, o anud matuyan. Nu katanya, ay fagafanudun nu mafanud gtungud yay sik mafanud fag tumbaga, ay dumalan yangay sas famaskud, laman ntuyan wa te, matuyan wan, magbilug am famauseganan, ay famaylatanun, ay fagmasineun, nu ndasug ban tam Isus Fagtayukan.

⁸ Kabavn yam batang glag anya, dewa katanya kesug wam anya. Ay yam yangay glag anya, anggan katsi, dewa katanya gafanud tuam sa anya. Aroro katanya, maksvn tua nu guseganan am, at kaksvnan we taw ya mafafoyung.

⁹ Aroro gbul wam ay fagafanudun at kafungfungan, we tiba nu bunway ay falad fakalangfean.

¹⁰ Sa baliwa kanya fag fakalangfean, ebi Dius at ngay taglong at nafoyung ka fag famanyun takadasug sayu, maksvn nu ginsaful.

¹¹ Gugatan nu gyasafulun te, ginain ay setain nu kadasug at longan fia. Fagtayukan at Masine fag Falad siwa kanya fag ngay taw ay gfaamatangan anya gina gfoyung sa baliwas Fagtayukan at fagnandalanun fagidapun ay at fagnamulun fag fagmasineun.

¹² Dius nafatoglag sa ka fag ngay taw te, bunwa at sadili at faggubukun. Ayu way at faggubukun, gina gfoyung. Nadungug wam katsi kanya fag foyungan siginan at nafoyung ayu at Masine fag Barita siginan at Masine fag Falad at

fagmabalyananun Dius at nasugu signans banwa. Dewa at ngay tagbarita kaylat yay nangasaful ka fag ngay matuyan.

¹³ Nu katanya, falganani ay ngay amatanganan. Am maksvni ay e fagsegunte, Dius gfon ban ayu at fanggalangun, Fagtayukan nu nsure ban.

¹⁴ Sik ngay mafamaning am fag ngay sisian, nu katanya lag am gugali ya sa ay ngay bilug at fakaylatun, kata ebi gina am yud yay e fagsafulun.

¹⁵ Dakngani Dius at nafili ayu dwe malong, at masine anggan am nus nge wain ay fakamulun dangay am e malong.

¹⁶ Kata Dius at longan sit Rirukan te, Masine nu yud am e malong, aroro au kwe malong.

¹⁷ Dakngani guro am sik Mama tagfasudsudan nu gfon sas fagayu taw kata at nafakamulun, nu katanya ugalii tua at masine ay matuyani faningi anya kaduge am gbanwan ste swa daga.

¹⁸ Nasaful wam nus nga sinu at nafalangfe ayu signan at yud e tungkul fag ugali, ay fagagbilugun signan ay ngay kafufuaman. At nafalangfe ayu bunwa at ngay takarasras ay takamin, kata at mafanud fag gang ay salapi,

¹⁹ nu bunway Fagtayukan tua at mafanud at nabulanan. Kata sik tupa riangan yud e kaaringang ay yud e mauri.

²⁰ Siginan ngay nu yud ankawat tam daga, Dius nafili wa anya, ay aroro sayu kanya nsure wan katsi, at fakatabuan fag ngay menit.

²¹ Aroro signan anya gafanud tuam sas Dius, kanya wan at nafadog gleleg tam Fagtayukan, ay at nafauseganan, nu katanya ay fagafanudun ay ay fagsegun siwas Dius.

²² Katsi, signan nu gfaning am at matuyan, masine wam ay gbanwan wa si ayu tagfaduksayan fakedkesuganun. Nu katanya maksvni ay mafanudi fia nu kedkesugan am.

²³ Nadog wam nsalug, bundi signans taw at fakamulun, nu bunway signan tagleleg ay yud katabu fag Dius at longan.

²⁴ Kata at Rirukan te, Fagayu taw kata ways makmak, ay fagayu at fagmasineun kata ways barugwak. At makmak kalangfe, ay at barugwak katong.

²⁵ Dewa katanya, tam Fun at longan gbanwan tua kabavn. Kanya wan fag longan at Masine fag Barita at nafoyung ayu.

1 Pedru 2

¹ Nu katanya, ubuni wan fagayu ay fagmauriun ay fagfandayaun, ay fakamaninganun, ay fagfangalabianun, ay nu glong at yud matuyan sa baliwa ay iba.

² Katai sik ngenge, aylati fanfalad fag susu bilug at yud e suglat, laman ay fagafanudun kagurang anggan am mul fakalangfean.

³ Kata at foyungan sit Rirukan te, Nafaskud wam tam Fun at fagmasineun.

⁴ Akbangi sa anya, sa tagleleg fag Gang, ngay taw at fagaiyanun. Dewa katanya Dius nafili anya ay kanya mafanud sat daga salubangan.

⁵ Kata sik tagleleg fag ngay gang, am wa fia sik fanfalad fag bale at fangawat. Ay sanya wan, tugam Dius at ngay nafalghanan tagfon fanggalangun, foni sa anya fanfalad fag famanyun at maylat wa maylat sas Dius signans Isus Fagtayukan.

⁶ Aroro kata at Rirukan te, Damai, ku nafoli sis Erusalem sik gang famaogat at bale, nafili ay mafanud. Ay nus nga sinu tagafanud sa anya di ban umfangulan.

⁷ Nu katanya, sa ayu tagafanud, mafanud tua kanya fag gang. Dewa katanya, sa sangay yud gafanud, umfasludan sit Rirukan te, At ngay takawat bale at naukas fag gang, katsi at famaogat wan at bale.

⁸ Ay kanya sik fakataidin fag gang, tagfalub ban ngay taw. Kanya fag ngay taw ntaid aroro kamabo Dius at longan. Dius nafalghanan wan kanya fag ngay taw sas fakataidun.

⁹ Dewa katanya, am sik nafili fag ngay taw tuam, ay tam Fun tuam at ngay tagfon fanggalangun, ay sik furuan at mafalghanan sas Dius. Dius nafili ayu laman at taw tuam fia, ay laman gfoyung am at fagmasineun at nafakamulun. Kanya yangay at nauro ayu signan sad fagmadulumun laman glo am sat madulo wa madulo fag fagmayamagun.

¹⁰ Ebi taguna, bunwam Dius at furuan, ay katsi am wan Dius at nafili fag furuan. Ebi Dius wa kafanyu ayu, ay katsi Dius kafanyu tua ayu.

¹¹ Ku fakesugun ku ngay faduksay, maksvn nu glong au ayu te, tugam sik ngay betaw tagbanwan ste swa daga, ubuni wan ay mauri fag fakaylatun tagfawayan ayu.

¹² Ugalii at matuyan sis wabilug taw at yud e fagafanudun, dewa katsi ka fag ngay taw gfantabugan sayu at mauri. Kafag ngay taw ban nu lumag ay masine fag fakamulun, sumeg tam Dius gina at menit andasug.

¹³ Aroro sa tam Fun, faningi tua fagayu taw at ke fagmabalyananun ste swa daga, tam fun daul.

¹⁴ Ay dewa tam ngay fun ayu sirut, at nasugu laman gfauri nus nga sinu tagfakamulun mauri ay gfauseganan nus nga sinu tagfakamulun at matuyan.

¹⁵ Aroro Dius at fakaylatun nu gfaragang am at yud mamatanganan fag ngay taw signinan ay matuyan fag fakamulun.

¹⁶ Am, malfasan wam. Dewa katanya, ay nalfasan bunwa famanlonganan te, laman gfakamulun am at mauri, nu bunway aroro Dius am at ngay fagsuguan, ugali tua kata at fakaylatun.

¹⁷ Masuyui tua sas fagayu taw ay esugi tua ay ngay faduksay sas Fagtayukan. Aloi fia alimui tam Dius ay masuyui sa tam fun ste swa daga.

¹⁸ Am, ngay fagsuguan, suyui ay faningi tua ay tagfayafun, dangay lang at masine ay at malukme, nu bunway anggan tua at mauri fag tagfayafun.

¹⁹ Masine nu gagwantan tuam ngay maidap, aroro gfaning am Dius, dewa yud am e nafakamulun at mauri.

²⁰ Wa ban am e kafoyung masine, dewa am nagwantan at famaegan sayu, nung way am e asalanan. Dewa katanya, nu masine tua ay fakamulun, ay gagwantan am fagidapun, gfauseganan tuam Dius.

²¹ Anud wan Dius nafili ayu laman gagwantan am, aroro Fagtayukan naidapanan aroro sayu kanya nafalag ayu sik fagulitan, laman gfaning tuam anya.

²² Kanya we asalanan, ay we nafamuag nusdi sayginan.

²³ Dewa e nafalingun anya, kanya wa nafasud. Dewa e nafaidapan anya, we nafamalimuanun. Kanya nafatigwanan wa at sadili sas Dius, at matuyan fag tagwabilug.

²⁴ Siginan kanya at nabulan sas fasulungan kayu, kanya nabuba wan tam ngay asalanan laman gtaglayun watam gubun fagasalanun ay gugali watam at matuyan. Anfia wam signinan at ngay fakarukan.

²⁵ Ebi kata wam sik ngay tupa nalyam, dewa katanya, kanya nafafoli yay ayu sa tam Fun Tagalaga ayu.

1 Pedru 3

¹ Am, ngay mangena, faningi tua ay mesa tama. Ay nus nga sinu fag tama nu dyay gfaning Dius at longan, matabanan yangay ban sas fagafanudun, aroro signinan ay masine fag ugali. Deyud ro am gfayamag sa anya.

² Ansak wan ay mesa tama nu nalag wan ay fagmalukmeun ay ay masine fag ugali.

³ Ay fagfasineun dangay lang sit takalag, kata nu gfasine am ay buk, ay nu gsulun am taganyang ayu daul fag ngay baklo tumbaga ay at masine ayu daul fag ngay lanbung.

⁴ Nu bunway ay fagfasineun sai tua fia ay basad nu gagbilug am at yud e fakatabuan fag fagmasineun, siginan ay fagmalukmeun ay ay fagmasuyuun. Kanya at mafanud fia sas Dius.

⁵ Katanya tua ebi at ngay matuyan fag mangena tagafanud sas Dius at fagfasineun. Galay at sad i gfaning tua at tama.

⁶ Katanya ebi Sara at fakamulun. Kanya galo tua at tama Abrayam, ay nafangayan anya te, Ku fun. Anggan am katap yangay am te, Sara at ngay sisian, nu matuyan tua ay fakamulun, ay nu ddi am e fakalimuun nus nga setaw.

⁷ Ay am, at ngay tama, afanyui tua fia masine ay mesa tina, aroro kanya wa kabitsug ayu, ay kata yangay ayu e fagmasineun namul leleg at yud e fakatabuan Dius at famonun. Nu katanya tua ay fakamulun, di e gsalag ay darangin.

⁸ At fakatabuan ku suguan ayu te, e fagmasadiuni tua, ay gudgubukani tua fia masine. Ay am tagfaduksayan, edkesugani tua, ay adkafanyuani tua, ay famababauni tua.

⁹ Lag am gfasud at mauri at tagfakamulun sayu at mauri. Lag am gfalingun tagfalingun ayu. Nu bunway darangini way te, Dius foni anya at masine, dakngani am wan at nafili laman namul at masine.

¹⁰ Kata at Rirukan te, Takaylat fagmanabayanun ay fagelelegun, at fanlele faragangi wan nu glong at mauri fag longan. Ay fagfandayaun fag kamatoanan, dirii lag gfanlongan.

¹¹ At mauri fag fakamulun, kabavn saruyi lag gdalan, ay at mabayan fag algan at masine gfadgaloan.

¹² Tam Fun nu gdama si wa fias taw matuyan, kanya masakit nu gdungug ay guseganan at ngay darangin. Dewa katanya tam Fun way at fawayan, kayu tagfakamulun at mauri.

¹³ We mafauri ayu nu maseganama tuam gfakamulun at masine.

¹⁴ Ay tiba ginan nu e gfauri ayu, aroro gfakamulun am at masine, guseganan yangay am. Lag am kalimu ka fag ngay taw at ngay famalimuanun ay lag am gafanawa say amatanganan.

¹⁵ Nu bunway famafalgalanani Fagtayukan say amatanganan, ay Fun. Kabavn mafalgalanani nu gfayamag am sas nus nga sinu fag taw taginto ayu sa baliwa ay fagsegun.

¹⁶ Baliwan malukmei fia ay masinei tua nung am gfayamag. Fabanwani masine ay amatanganan laman umkapla at ngay takauri ay tagfalingun ay masine fag ugali aroro gfaning am Fagtayukan.

¹⁷ Amasine yap tua nu gagwantan am at maidap aroro gfakamulun tuam at masine, kanya nu Dius tua at fakaylatun, nu gamut nu gfakamulun at mauri.

¹⁸ Aroro Fagtayukan sayginan way nu kabul, laman sas fagayu taw at asalanan, at yud e asalanan laman sat ngay ke asalanan, laman mafasalubang antam sas Dius. Kanya nbul at bilug fia ay at Masine fag Falad nafadog yay gleleg anya.

¹⁹ Gfaning at Masine fag Falad, kanya nalo sat maubungan fag ngay falad ay nafoyung at Masine fag Barita.

²⁰ Kanya fag ngay falad at yud gfaning gina Dius gfanya kanya fag ngay taw ebi gina Nui at menit, kaduge Nui kawat sakayan lino. Sanya walu way at kinlangfe sis mamam.

²¹ Mamam at masuad, aninu way lang nu kasurung am ay kanya gfalangfe anggan ayu katsi. Fakasurungun bunwa famegus tam bilug at layungun, nu bunway sik fatuyanan way sas Dius siginan sik masine fag amatanganan. Kanya gfalangfe ayu siginan Isus Fagtayukan at nadogan naleleg.

²² Kanya nalo wan sas banwa ay malunggung sas Dius at siun, sanya wan nu gagbilug at ngay tagbarita ay tagsas banwa fag ngay fun ay at ngay ke fagmabalyananun.

1 Pedru 4

¹ Dakngani Fagtayukan at bilug nainkidapan wan, anggan am masine nu mafalghanan am sas fagagwantanun. Aroro nus nga sinu fag taw at nagwantan fagidapun sit bilug kanya fag taw wang ya gugali sas asalanan.

² Ay at fagfalghananun katsi fag leleg fagayu buknga satuas Dius at fakaylatun, ay bundi sas taw at fakaylatun.

³ Sak wan ay nafangulan buknga nu gfakamulun am kata kafag ngay taw at fagrvbyun at yud natoglag Dius. Ebi gugali am sas fagasalanun, ay fagfanningun say bilug at fakaylatun, ay fagfangalanguun, ay fakamasaweunun nu guseganan, ay fagmamamanun, ay sas mauri wa mauri nu gseg yud matuyan fag ngay fagsegan.

⁴ Ay kafag ngay taw ngani katsi kadulo te, Wain ay fagyudun galo ya sat yud masine fag ugali. Nu katanya kafag ngay taw gfalingun ayu.

⁵ Dewa katanya kanya wa ban fag ngay taw at manalubang sas Dius at mafamalghanan nanginsaful at ngay tagleleg ay at ngay kinbul at asalanan.

⁶ Kanya wan at fagnafoyungun yay at Masine fag Barita dewa sat ngay kinbul wan, laman kafag ngay taw dewa umfaurianan wan at bilug, at falad gleleg yay ban kata Dius.

⁷ Munakbang wan nu katabu fagayu nus nge wain. Nu katanya, malukmei tua, ay kabavn famasinei ay amatanganan laman mafalghanan tuam gdarangin.

⁸ Tagtungud sas fagayu, fagayu am matuyani tua nu kedkesugan am, aroro fakedkesugananun kanya wan tagfalyam ngayuk asalanan.

⁹ Dangay mabiat say amatanganan nu gfasakbo am ay ngay faduksay say bale.

¹⁰ Dakngani Dius wam at ngay fagfatigwananan at nafon, agbilugi laman e tungkul tua sas fagayu taw galay am at sad i ay nabul fag fanambagun.

¹¹ Nu sik tagfoying o, famoyungi Dius at longan. Ay nu sik taggubuk o, agbilugi nu ggubuk o Dius at nafon emu fag fagmabitsugun, laman gfauseganan o anya sas fagayu am fakamulun signans Isus Fagtayukan. Siwa anya fagmasineun ay fagmabalyananun kabavn ban. Katanya wa nangus fia.

¹² Ku ngay fakesugun, lag am kadulo at maksvn fag famaskud ay faggelanun, ay lag am gamatangan te, Wa nangus takatatuy at kindasug santam.

¹³ Nu bunway useganani yakman aroro kataip am sas Fagtayukan ay ngay naidapanan, ay katanya yangay ban nu maksvn nung am guseganan nu nsure ban at fagmasineun.

¹⁴ Ay nu e gfalingun ayu aroro sas Fagtayukan, guseganan am aroro at Masine fag Falad signans Dius si wa ayu.

¹⁵ Ay nu e gfauri ayu, lag nangus katanya signan nus nga setaw fag asalanan ay nafakamulun, kata fagfabulun, ay fagfangkamulun, ay at mauri fag fakamulun, ay dewa fakaslagun ay iba.

¹⁶ Dewa katanya at fagfauriun ayu nu signan tua ay fagafanudun sas Fagtayukan, lag am kapla nu bunway segi way tam Dius aroro nafangayan ayu Fagtayukan at taw.

¹⁷ Aroro buknga wan Dius nu ginsaful taw at asalanan, ay gfasigad sas Dius at taw. Ay nu gfasigad ban nu si way antam, tain ban at ngay yud gfaning Dius at Masine fag Barita at fakadasugan.

¹⁸ Kata sit Rirukan at foyungan te, Sik matuyan fag taw nu maidap way nangalangfe, tain ya ro manga sik tagasalanan at yud natoglag Dius.

¹⁹ Nu katanya, anggan am at ngay tagagwantan at maidap, fanning Dius at fakaylatun, ay fatigwanani ay sadili say mafanud fia fag Takawat. Ay fataglayuni nu gfakamulun am at masine.

1 Pedru 5

¹ Maksvn nu glong au sa ayu ngay fagtainan te, Au sik fagtainan kyangay, at nalag Fagtayukan at ngay naidapanan, ay e afud kyangay at fagmasineun takadasug yay ban.

² Alagai Dius at ngay tupa tagsi ayu. Dangay am lang kata nu fabulunan, nu bunway useganani tua fia say amatanganan, ay bunwa te, Aroro kaylat am gyabulun salapi. Katanya tua Dius at fakaylatun.

³ Lag am kata nu sik ngay fun tagfansugu lang sa ay ngay fagalagaun fag ngay taw, abat ngate, am wan ay ngay fagalagaun at fagfaningan.

⁴ Ay nu ndasug wa ban Tiba Tungud fag Tagalaga tupa, mul ban am sik sangbo at yud ban kalyam kabavn at fagmasuloun.

⁵ Ay nu am man at ngay baguama, faningi tua ay fagtainan. Fagayu am, famababauni tua sas galay at sad. Kata at Rirukan te, Dius gsalag at ngay takamatungudun fag taw, ay ggubuk at ngay takamababaun.

⁶ Nu katanya, famababauni tua sas Dius at daga fagmabalyananun, ay kanya ban gfaabat ayu nu ndasug sit filian fag menit.

⁷ Fatigwanani wa sa anya fagayu ay fagafanawaun, aroro kanya wan takesug ayu.

⁸ Mafuloani ay mafalganani aroro Satanas ay fawayan glo gsubang gugat kata sik idu daul, gligungan ay grvbvy at fagnangonun taw.

⁹ Ay am, fawayani anya, ay faksvni ay fagafanudun sas Dius. Nasaful wam te, bundi am lang tagagwantan takatatuy fag fagidapun, nu bunway anggan tua ay ngay faduksay sas fagdaul daga.

¹⁰ Tam Dius magalang sas fagayu taw, ay kanya at nauro ayu sat yud e fakatabuan fag fagmasineun signan tam Fagtayukan. Nu ntabu nu gagwantan am yud glugo sirut fag buknga, Dius yangay tagfafasludan ay tagfabitsug ay tagfaogat ay tagfaksvn ayu.

¹¹ Siwa anya fagmabalyananun kabavn ban. Katanya wa nangus fia.

¹² Siginan tam faduksay Silas at gubuk angku, ku natoglag at matuyan tam faduksay, nariruk au sik munagud fag rirukan sayu, laman gfaksvn ay amatanganan ay gfatuyan ayu te, tuy wan at matuyan Dius at fagmagalangun. Banwani sanya fag fagmagalangun.

¹³ Sis furuan Babilunia tam ngay faduksay glong ayu te, O mabayan tuam unu. Dius nafili anya kata ayu. Markus ku fakesugun ku sisian sas fagafanudun glong yangay ayu te, O mabayan tuam unu.

¹⁴ Sas fagdaul ay fakesugun, kamatoani fia masine aroro tagfaduksayan am sas Fagtayukan. Fagmanabayanun fagsuma ayu fagayu at masadi sas Fagtayukan.

2 Pedru

2 Pedru 1

¹ Au, Simun Pedru, Isus Fagtayukan at Nasugu ay at fagsuguan. Griruk au sayu at ngay nabul at mafanud fag fagafanudun kata emi, aroro sa tam Dius ay Tagfalangfe Isus Fagtayukan at fagmatuyanun.

² Sumawa nangus fia ayu Dius at fagmagalangun ay at fagmanabayanun signan ay natoglagananya ay tam Fun Isus.

³ Dius at fagmabalyananun tagfon antam fagayu tam fagayudanun laman gugali tua tam gfaninganya, signan tam natoglagananya. Fagtayukan nauro antam aroro at fagmasineun ay at fagmatuyanun.

⁴ Aroro signan takatanya, kanya nafatuyanan sa antam fagayu nus nge wain at mafanud, laman masaruy tuam fagdaul daga at mauri fag ugali tagfauri taw, ay ay ugali umkata Dius at ugali.

⁵ Aroro katanya, ugatani fia masine ay famuti sa ay fagafanudun fagmalukmeun, ay sas fagmalukmeun famuti fagsafulun.

⁶ ay sas fagsafulun famuti fagfaragangun ay sadili, ay sas fagfaragangun ay sadili, famuti fagagwantanun, ay sas fagagwantanun, famuti fagfanningun Dius,

⁷ ay sas fagfanningun, am tagfaduksay famuti fakadkafanyuanun, ay sas fakadkafanyuanun famuti fakesugun.

⁸ Nu kaksvn tua nu gugali am katanya, di ban umyud e masuad ay natoglagan tam Fun Isus Fagtayukan nu bunway e tungkul tua ban.

⁹ Ay nus nga sinu fag taw nu dway e sianya kanya fag ngay ugali, kanya fag taw kata way at yud glag, malikbug way at mata, ay kanya fag taw nalyam wa te, Dius nafalyam at ngay dan fag asalanan.

¹⁰ Ku ngay faduksay, ugatani atuyani Dius at fagnauroun ay at fagnafiliun ayu. Aroro nu gfakamulun am takatanya, di ban am kamomuy.

¹¹ Nu katanya, tam Fun ay tam Tagfalangfe Isus Fagtayukan masine fia namagamut ayu sat ngay fagfagtainanun yud e fakatabuan ban.

¹² Dewa nasaful wan ay maksvn wam nu gfaning am at matuyan, kabavn gfaamatanganan kyay gugat ayu sa baliwa takatanya.

¹³ Nu gamatangan au, kanya fia at masine nu gfaamatanganan au ayu kaduge au gleleg ste swa daga.

¹⁴ Saful kwa te, kwa glugo ya nu gleleg au, gfaning tam Fun Isus Fagtayukan at foyungan angku.

¹⁵ Kaya katanya, gfakamulun kwa fia fagayu laman ban deyud e au ya, gfataglayun tuam gugat gamatangan sat matuyan.

¹⁶ Em foyungan sa fia baliwa tam Fun Isus Fagtayukan nu gdog ban kadasug, maksvn nu mabalyanan, bundi lang signans taw at fagsafulun, ay at fagmamatanganun. Nalag wami at fagmasineun.

¹⁷ Sanya ami gina tam Dius tam Mama gfon anya fagmasineun ay famauseganan. Kanya nafakamulun gina garingang signan tiba tungud fag fagmasineun sa baliwa anya te, Tuy ku fakesugun ku Baguama, guseganan au daul anya.

¹⁸ Kanya fag aringang em nadungug wa fia signans banwa, ebi gina mi galo anya sat masine fag buksul.

¹⁹ Nu katanya nkugat yay em fagafanudun nu nkaksvn em nadungug signan tam Dius at ngay taglong at foyungan. Masine kanya nu gdungungan am fia, aroro kanya kata sik salung tagdamlag sisad fagmadulumun, anggan ummenit wan ay tagurabas at yamag gdamlag say ngay amatanganan.

²⁰ Tagtungud fagayu, amatangani te, we foyungan sit Rirukan tagsiginan sik taglong at sadili famayamag.

²¹ Aroro Dius at ngay taglong at foyungan bundi signan at sadili amatanganan. At nafili tua fag ngay mangama at nafayamag Dius at longan signan at Masine fag Falad nu gfae amatanganan anya.

2 Pedru 2

¹ Ebi sas taw Israel, nsure takamuagan fag ngay taglong. Ay sayu, kasure yangay ban takamuagan fag ngay takamoyung. Kafag ngay taw masuksukan nu gfadasug tagsalan ay at mauri fag ngay foyungan. Ay anggan kauri tam Fun, at nafalangfe anya. Nu katanya faurianan masakit yangay nu kadasug sa ka fag ngay taw.

² Dewa katanya, ngayuk taw ban at nangalo ka fag ngay taw at mauri fag ugali, ay aroro katanya way, anggan at matuyan fag foyungan namauri wan.

³ Aroro signan kanya fag ngay taw at fagfanganuranun, kanya gdaya ayu signan at ngay fakamuagun, ay ngaduge wan faurianan nu mafalghanan sanya fag ngay taw. Ay tagfabul kanya fag ngay taw wa gtiug ya.

⁴ Dius wa nafalyam ya at takamabo fag ngay tagbarita at asalanan. Dius naubung anya sisad madulum wa madulum fag lusung laman sanya kanya nu gfanya fanginsafulan asalanan fag menit.

⁵ Ay Dius wa nafalyam ebi fag ngay taw at asalanan, ay nafadasug sik lino daul sas fagayu at yud gfaning Dius. Dius nafalangfe Nui, sik tagfoyung sa baliwa at matuyan fag ugali, ay fitu yak taw.

⁶ Dius nafaurianan Suduma ay Gumura fag ngay furuan, ay nafamin anya signans afuy. Ay kanya sik famararang sat yud gfaning Dius.

⁷ Dius nafalangfe Lut, sik taw matuyan, maksvn at nainkurianan nasalagan at ngay mauri fag taw nu gfakamulun at masuya fag ugali.

⁸ Kanya fag taw matuyan kabalu wa daul aroro signan at nalag ay at nadungug kayu menit kayu menit, gina gbanwan masuglat sanya fag mauri fag ngay taw.

⁹ Nu katanya, tam Fun saful gfalangfe at matuyan fag ngay taw signan sa ngay famaskud, ay saful yangay nu gfataglayun nu gfaurianan at mauri fag ngay taw anggan ndasug fanginsafulan asalanan fag menit.

¹⁰ Kaugat wan sat ngay tagfaning at bilug at fakaylatun, ay takauri sat ngay ke fagmabalyananun sas banwa. Takatanya fag ngay taw at yud gfangapla ay kamatungudun, ay wa gadgaragun gfalingun taw banwa.

¹¹ Ngay tagbarita, dewa amabitsug yap tua kanya fag ngay taw, kanya wa gfalingun taw banwa sa tam Fun at daga salubangan.

¹² Ay kanya fag ngay taw gfalingun at yud nasaful. Kanya kata way sik ngay mela at yud e amatanganan at faginsalugun laman taw ggamat ay gfabul. Kanya fag ngay taw kabul ban kata sik ngay mela.

¹³ E namasud ban sa anya at mauri kata at nafakamulun sa tiba. At fakaylatun kamasaweun nu guseganan, dewa swa menit. Kanya mauri wa mauri at ugali, ay guseganan at mapla fag fakamulun, gina gfongan gfasfuan ayu.

¹⁴ Kafag ngay taw kabavn gdama gugat sa sangay mangena ay gamatangan sas fagfanugtugun, ay wa gfaragang nu gfakamulun sas asalanan. Kanya gtaban at ngay mamomuy fag taw sas asalanan, ay kanya annanad wan fagfanganuranun. Kanya nangafaurianan ban.

¹⁵ Kanya nasaruy at matuyan fag dalan ay nafaning Balam, Beur at baguama, at ugali. Kanya kesug at famayad signan at nafakamulun at mauri.

¹⁶ Ay Balaam at fagalagaun fag asnu naringang kata sik taw ay nagras anya, ay nasalag ka fag taglong at fagyudun mamatanganan fag fakamulun.

¹⁷ Kanya fag ngay taw kata way at malanggangan fag bulbug, ay kata linyabu nu nauyupan fulug. Dius nafalghanan sanya fag ngay taw sas sik madulum wa madulum.

¹⁸ Kafag ngay taw kamaseganamaun nu garingang, ay we tungkul at foyungan. Ay kanya gfaamatanganan sas fagfanugtugun laman gfaylatan gfafoli sas asalanan at ngay taw at bagu yay kalfas signan at ngay yud matuyan fag ugali.

¹⁹ Kafag ngay taw gfatuyanan sat nagewan fag ngay taw te, Nu gfaning tuam emi, malfasan wam. Ay dewa katanya, kanya fia fag taw gafagsuguanan fagmauriun. Aroro sik taw gafagsuguanan nus nga setaw tagfatawad anya.

²⁰ Kafag ngay taw nu nalfas ste ginan swa daga fag fagmauriun signan nu gtoglag tam Fun ay Tagfalangfe Isus Fagtayukan, ay sanya ginan nu nadog way nafatawadan ay nababawan, at tagguyan at kayaunanan nu mauri gtungud yay ebi taguna.

²¹ Amasine yap ka fag ngay taw nu ddi ngap nasaful at matuyan fag dalan, nu gamut nu nasaful at matuyan fag dalan ay sanya ginan nu gubun way at matuyan fag longan at nafon sa anya.

²² Anud sik longan te, Idu nu nafangkok, nangafoli yay, ay bumbu dewa e nafegus, nangafoli yay sat faglibliban.

2 Pedru 3

¹ Ku ngay fakesugun, tuy wan at fadua ginan au giruk sayu. Nariruk au tuy fagayu laman gfaamatanganan ay gfulo au ay amatanganan sat ngay matuyan fag amatanganan.

² Amatangani Dius at nafalganan fag ngay taglong at ngay foyungan ebi taguna fag ngay menit, ay tam Fun tam Tagfalangfe at nafon fag longan signan at ngay Nasugu at nafadasug sa ayu.

³ Taguna taguna masine nu nasaful am te, sa ban tagguyan fag menit kadasug ban takamalingun fag ngay taw, tagfaning at mauri fag algan.

⁴ Kafag ngay taw ban glong te, Inday katsi Isus at fatuyanan te, kadasug kban. Newa tam ngay kafufuaman nbul wan, dewa katanya fagayu nus nge wain gtaglayun yay gugat kata ebi signan nu kawat tam fagdaul daga.

⁵ Kafag ngay taw gtikis wa fia kalyam te, ebi Dius at longan naawat tam banwa, ay naawat tam daga signans mamam, ay sad wabilug mamam.

⁶ Ay sanya ginan yangay fag mamam at nafae lino daul ay nafamin fagdaul daga at taw.

⁷ Siginan yangay at matuyan fag longan, katsi fag banwa ay fag daga gbanwan yay laman namamin ban sasad afuy nu ndasug ban fanginsafulan asalanan fag menit ay nu gfaurianan ban tagfakamulun at mauri.

⁸ Ku ngay fakesugun, lag am kalyam te, sa tam Fun sik menit kata sik libuk banwa, ay sik libuk banwa kata way sik menit.

⁹ Tam Fun di kalyam nu e fatuyanan, kata tibak taw at amatanganan. Ya nafakamulun kanya fag fatuyanan aroro sayu. Gfon yay sik buknga sas fagayu taw laman gubun at asalanan, aroro kanya kamanyan ay wa kaylat

nus nga sinu nu gafaurianan nu bunway kaylat fagayu taw nu gubun at asalanan.

¹⁰ Tam Fun at menit munakbang wan nu kadasug kata sik tagfangkamul. Ginanya ban fag menit tam banwa ban umkamin gasfuan sik awang daul. Ay menit ban ay magdanun ay fagayu galeme ay fagayu ste swa daga nangatinas sasad masugba.

¹¹ Dakngani katatuy wa ban at fakatabuan fagayu nus nge wain, ugalii at yud e malong, ay faningi Dius.

¹² Kaduge am gfanya tam Dius at menit nu kadasug, ugatani fia masine laman masakit ka fag menit nu kadasug. Ginanya ban fag menit afuy gfamin tam banwa, ay fagayu nus nge wain kalanang sasad masugba.

¹³ Ay dewa katanya gfaning Dius at fatuyanan, gfanya tam sik bagu fag banwa ay sik bagu fag daga, at matuyan ban fag taw at fagbanwanan.

¹⁴ Nu katanya, ku ngay fakesugun, kaduge am gfanya, ugatani laman ban kanya nu ndasug ay ugali masine tua ay die malong ay manabayan tuam sat daga salubangan.

¹⁵ Amatangani tam Fun fagnafee bukngaun laman kalangfe am. Katanya yangay tam fakesugun tam faduksay Pablu at rirukan sayu kata Dius at nafon anya fag fagsafulun.

¹⁶ Katanya yangay fagayu Pablu at foyungan sit ngay rirukan. Katanya wan at ngay foyungan. E sik afud sit rirukan at maidap katogdungug, ay at ngay yud e fagsafulun ay at mamomuy nafoyung at tagsalan fag foyungan. Katanya yangay at fakamulun sa tibak rirukan. Aroro fakatanyaun gfaurianan at sadili mandi.

¹⁷ Nu katanya, ku ngay fakesugun, dakngani nasaful wam katanya, am madiriani tua laman di ban am gatabanan at mauri fag ngay taw at foyungan, ay manmomuy ay maksvn fag fagafanudun.

¹⁸ Gfaning Dius at fagmagalangun, fataglayuni nu karabung am sat fagmasineun ay nu gtoglag am tam Fun tam Tagfalangfe Isus Fagtayukan. Si wa anya fagmasineun katsi ay kabavn ban. Katanya wa fia.

1 Uan

1 Uan 1

- ¹ Griruk ami sa ayu em nadungug sa baliwas Longan Tagfon Leleg. Kafag Longan siginan wat fakasigadan. Nadungug ami ay em mata nalaganya. Sabv wan, nalag wami ay em daluap nated.
- ² Tagfon Leleg nu nsure, nalag ami. Nu katanya, gfatuyanan ami ayu te, ebi at yud e fakatabuan fag Tagfon Leleg gfaudgufudan at Mama ay abandi baliwa nsure sa emi.
- ³ Gfoyung ami ayu em nadungug ay em nalag, laman gfaduksayan watam. Ay tam fagfaduksayanun sa tam Mama ay sat Baguama, Isus Fagtayukan.
- ⁴ Ay giruk ami tuy fag rirukan, laman ban guseganan tam fia.
- ⁵ Katatuy em nadungug siginan tam Isus, em foyungan ayu te, Dius sik fagmayamagun ay sianya we madulum, nusdi alay sirut.
- ⁶ Nu glong watam te, Gfaduksayan watam tam Dius, ay nu glo yay tam sas asalanan at fagmadulumun, kamuag yay tam ay wa tam gfaning at matuyan.
- ⁷ Nu glo watam sasad mayamag, kata Dius nu sisad mayamag, galay tam at sadi gfadfaduksayan watam, ay at Baguama Isus at taguk gfasine tam asalanan.
- ⁸ Nu glong tam te, Wa tam e asalanan, gdaya tam tam sadili, ay at matuyan wa sa tam basad.
- ⁹ Nu gfoying tua tam tam ngay asalanan sas Dius, e fagsegun tam te, Dius gfalyam tam asalanan ay gfasine tam basad taw sas fagayu mauri, aroro Dius kabavn matuyan ay gfafasludan at longan.
- ¹⁰ Nu glong tam te, Wa tam e asalanan, gfangayan watam Dius te, Takamuag. Ay nu katanya, Dius at longan wa si tam basad.

1 Uan 2

- ¹ Ku unga sirut, griruk au tuy sa ayu laman ban diam gasalanan. Ay nu gasalanan ban sik taw, e gwabilug antam ay tam Mama. Tam Tagwabilug tam Isus Fagtayukan, aroro kanya at yud e asalanan.
- ² Isus Dius at fanggalangun tagfalyam tam asalanan, ay bundi itam lamang at ke asalanan, anggan fagdaul daga at taw at asalanan.
- ³ Nu gfaning tua tam Dius at longan, natuyan watam fia te, Nasaful watam Dius.
- ⁴ Sik taw nu nalong te, Nasaful au Dius, ay nu dway gfaning Dius at longan, kanya sik takamuag, ay at matuyan wa sat basad.

⁵ Nus nga sinu tagfaning Dius at longan, kanya kesug tua Dius. Katanya nu nasaful watam te, Dius at taw watam.

⁶ Nus nga sinu taglong te, gbanwan au sas Isus, masine nu gugali kata Isus at ugali.

⁷ Ku ngay fakesugun, giruk au sa ayu sik suguan at yud bagu. Tuy fag suguan ngaduge wan. Nadungug wam tuy ebi ataw, aroro ngaduge wan.

⁸ Dowa glugo wan at suguan, kata yay nu bagu, aroro nsure wan at matuyan sas Isus at fakamulun, anggan sa ay fakamulun. At madulum kalyam wan, ay at matuyan fag fagmayamagun gdamlag wan katsi.

⁹ Nus nga sinu taglong te, Si kwa sad mayamag, ay nu kauri yay at faduksay kanya siyay sad madulum, anggan katsi.

¹⁰ Nus nga sinu takesug at faduksay, kanya gbanwan sisad mayamag, ay kanya wa gfataid at usama.

¹¹ Nus nga sinu takauri at faduksay, kanya sisad madulum yay, ay glo yay sanya. Kanya wa nasaful te, dada ro nu glo au, aroro at madulum gfayud glag anya.

¹² Giruk au sa ayu unga sirut, aroro nafalyam wan ay asalanan, aroro signan Isus.

¹³ Giruk au sa ayu katsi, ngay mama, aroro natoglag wam tagsiginans fakasigadan. Giruk au sa ayu katsi ngay baguama, aroro nababo wam tagmauri. Nariruk au sa ayu ebi unga sirut, aroro nasaful wam tam Mama.

¹⁴ Nariruk au sa ayu ebi, ngay mama, aroro natoglag wam tagsiginans fakasigadan. Nariruk au sa ayu ebi, ngay baguama, aroro mabitsug tuam, ay aroro Dius at longan gleleg sa ay amatanganan, ay aroro nababo wam at Mauri.

¹⁵ Lag kesug fagdaul daga, anggan at ugali. Sik taw nu kesug fagdaul daga, wa kesug tam Mama.

¹⁶ Aroro fagayu fagdaul daga at taw at ugali, kata at bilug at fagalabianun, ay at mata at fagalabianun anggan at amatanganan at fagalabianun, bunwa signan tam Mama, signan ways fagdaul daga at taw.

¹⁷ Ay fagdaul daga umkamin ban, anggan at fagalabianun umkamin ban, ay dewa katanya, nus nga sinu tagfaning tua Dius at fakaylatun, gleleg tua kabavn.

¹⁸ Unga sirut, katsi munakbang wan at fakatabuan fag ngay menit. Ay nadungug wam te, Kadasug ban tagfawayan Fagtayukan. Katsi wan ngayu tagfawayan Fagtayukan. Nu katanya, nasaful watam te, Katsi munakbang wan at fakatabuan fag ngay menit.

¹⁹ Ebi ka fag ngay tagfawayan Fagtayukan naufud antam, ay katsi naubun wa antam. Kanya bunwa fia tam ibama, aroro nu tam ibama di, gtaglayun tua nangus nu masadi tam. Ay kanya naubun way antam, sik famasaful te, kanya fagayu bunwa tam ibama.

²⁰ Fagtayukan tam Tagmasine nafatayuk at Masine fag Falad sa ayu ay fagayu am e fagsafulun am.

²¹ Ku fagrirukun sa ayu bunwa aroro wam saful at matuyan. Ay sabv, saful wam at matuyan, ay saful yangay am te, we famuagan tagsiginan at matuyan.

²² Sinu takamuag. Kanya nu nalong te, Isus bunwa Dius at Fagtayukan. Nus nga sinu takauri Dius ay at Baguama, kanya tagfawayan Fagtayukan.

²³ Nus nga sinu fag taw nu kauri at Baguama, at Mama wa si anya. Kanya nu nafoyung te, Gafanud au sat Baguama, anggan at Mama si wa anya.

²⁴ Ay am, fatawadi ebi taguna ay nadungug. Nu nafatawad tuam, namanwan am sat Baguama ay sat Mama.

²⁵ Ay at fatuyanan sa antam te, Gleleg ban tam kabavn.

²⁶ Nariruk au sa ayu, laman sumaful am te, Sinu ban at tagdaya ayu.

²⁷ Dewa tiba kaylat gfandaya ayu, tam Fagtayukan nafon wa sa ayu at Masine fag Falad, laman namanwan sa ayu. Ay nu katanya wam kaylat ya tibak takamoyung sa ayu, aroro at Masine fag Falad tagfoyung ayu fagayu nus nge wain. At ugali matuyan ay kanya wa kamuagan. Fаниgi at nafoyung ayu te, Namanwani sas Isus.

²⁸ Katsi unga sirut, namanwani sas Isus, laman nu ndasug ban Isus, gafanud watam, ay watam gsuksuan anya sas fakaplaun.

²⁹ Nu nasaful wam te, tam Isus matuyan, nasaful yangay te, Fagayu taw nu matuyan at fakamulun, kanya Dius at unga.

1 Uan 3

¹ Amatangani te, Maksvn tua tam Mama nu kesug antam, aroro nafangayan antam te, Dius at unga, ay at unga watam. Fagdaul daga at taw wa nasaful antam, aroro wa nasaful Dius.

² Ku ngay fakesugun, katsi Dius at unga watam. Ya tam saful fia tam ugali ban. Katsi saful watam te, Tam Isus nu msure ban, fagayu tam kata wa ban tam fia anya, aroro lumag wa ban tam fia anya.

³ Ay fagayu taw nu gfanya tua tuy fagfagfanyaun, nafasine at fakamulun kata Isus nu masine.

⁴ Nus nga sinu tagasalan kamabo at faugali, aroro asalanan, fakamaboun faugali.

⁵ Nasaful wam te, Isus nsure wan, laman namuba tam asalanan, ay kanya we asalanan.

⁶ Taw nu namanwan sas Isus wa gasalanan ya. Taw nu gasalanan yay gugat wa nalag ay wa nasaful Isus.

⁷ Ku unga sirut, lag gadayan nus nga sinu. Nus nga sinu tagfaning at matuyan, kanya matuyan wan, kata tam Isus nu matuyan.

⁸ Nus nga sinu fag taw at ugali nu gasalanan way, kanya signan Satanas aroro Satanas e asalanan kabavn signan ngay at fakasigadan. Dius at Baguama at faginsureun at algan, laman gfamin wan Satanas at fakamulun.

⁹ Nus nga sinu Dius at unga di gasalanan ya, aroro Dius at ugali si wa anya. Kanya wa masalanan ya, aroro kanya Dius at unga.

¹⁰ Katanya nu nasaful watam te, Sinu Dius at ngay unga ay sinu Satanas at ngay unga. Nus nga sinu at yud e fakamulun masine, ay at yud kesug at faduksay, kanya bunwa signans Dius.

¹¹ Ay ebi taguna nadungug am te, Masine nu kedkesugan tua tam.

¹² Laman wa tam gfaning Kain, aroro Kain sadie Satanas at unga ay nafabul at faduksay. Wain at fagfabulun anya. Aroro Kain at fakamulun mauri way ay at faduksay at fakamulun masine tua.

¹³ Ku ngay faduksay, lag kadulo at ngay taw ste swa daga nu kadotama ayu sat amatanganan.

¹⁴ Itam nasaful watam te, Naubun watam fakabulun ay ndasug watam sas fagelelegun, aroro kesug watam tam faduksay. Sik taw nu dway kesug, kanya si yays fakabulun at daga fagmabalyananun.

¹⁵ Kanya nu kadotama at faduksay sat amatanganan, kanya sik takamabul taw, ay nasaful wam te, Sik takamabul taw wa ban e leleg kabavn.

¹⁶ Nasaful watam fakesugun at masuad, aroro Isus Fagtayukan nafon at leleg sa antam. Ay at masine nu gfon yangay tam tam leleg sa tam ngay faduksay.

¹⁷ Sik taw nu e kwa ay nalag at faduksay nu gayudan, ay nu dway ggubuk at faduksay, o tam Dius at fakesugun si wa anya, o duan.

¹⁸ Unga sirut, dangay lang tam kesug si tam longan. Esugi tua falagi at matuyan fag fakesugun signan tam fakamulun.

¹⁹ Nu kesug tua tam, nasaful watam te, si watam fia baliwa at matuyan, ay nu si watams Dius at daga salubangan, manabaywan sa tam basad.

²⁰ Tam amatanganan nu gfoyung antam te, e mauri tam, nasaful watam te, Dius at fagmabalyananun gtungud yay tam amatanganan, ay Dius nasaful wan fagayu nus nge wain.

²¹ Nu ddi tam e fagmauriun, wa tam kapla sas Dius at daga salubangan.

²² Ay nabul watam tam fagetun signans Dius, aroro gfaning watam Dius at longan ay tam fakamulun gfauseganany aya.

²³ Ay tuy Dius at longan te, Afanudi sat Baguama, Isus Fagtayukan, ay edkesugani kata tam Isus at longan sa antam.

²⁴ Fagayu taw nu gfaning Dius at longan, namanwan sas Dius, ay Dius namanwan sa aya. Nasaful watam te, Dius namanwan sa antam, aroro kanya at nafon antam at Falad.

1 Uan 4

¹ Ku ngay fakesugun, lag gafanud dewa sinu way lang fag taw taglong te, Si wa angku at Masine fag Falad. Nu bunway insafuli te, O at falad signans Dius, aroro ngayuk takamuagan fag taglong nalo sas fagdaul daga.

² Katatuy nu gsaful tam te, sinu fag taw at ke Masine fag Falad. Nus nga sinu fag taw tagfoyung te, Tam Isus e bilug fia nu ndasug ste swa daga, siwa ka fag taw at Masine fag Falad.

³ Ay nus nga sinu at yud gfoyung te, Tam Isus e bilug fia nu ndasug ste swa daga, wa si aya at Masine fag Falad. Tagsi aya ang way tagfawayan Fagtayukan fag Falad. Ebi nadungug wam te, tagfawayan kadasug ban, ay katsi ndasug wan ste swa daga.

⁴ Unga sirut, am wan Dius at taw, ay nababo wam takamuagan fag ngay taglong, aroro at Masine fag Falad tagsi ay basad, amabalyanan yap tua tagsis fagdaul daga at taw fag falad.

⁵ Kanya tagsiginans fagdaul daga, anggan at foyungan signans fagdaul daga. Nu katanya, fagdaul daga at taw gdungugan aya.

⁶ Itam tagsiginans Dius, ay nus nga sinu nu nasaful Dius, kanya gdungugan antam. Kanya nu dway signans Dius, kanya wa gdungugan antam. Katanya tam fagnasafulun te, Saman wan at Matuyan fag Falad ay takamuagan fag falad.

⁷ Ku fakesugun, edkesugani, aroro fakesugun signans Dius, ay kanya nu kesug, kanya signans Dius ay nasaful Dius.

⁸ Kanya nu dway kesug, wa nasaful Dius, aroro Dius ay fakesugun sadu way.

⁹ Katatuy Dius at fakesugun nu kasure wa santam, Dius nasugu at Baguama fag sadu ste swa daga, laman gleleg tua tam signan aya.

¹⁰ Tuy fag fakesugun bunwa tam fakesugun sas Dius. Tuy Dius at fakesugun antam, aroro Dius nasugu at Baguama, laman at fanggalangun tagfalyam tam asalanan.

¹¹ Ku fakesugun, nu katanya Dius nu kaksvn tua niya nu kesug antam, anggan itam edkesugani tua.

¹² We taw batang glag tam Dius. Nu kedkesugan tua tam, Dius gbanwan sa tam basad, ay at fakesugun we kurang ya si antam.

¹³ Dakngani Dius nafon antam at Falad, nasaful watam te, namanwan watam sas Dius, ay Dius namanwan sa antam.

¹⁴ Ay nalag ami, ay nafatuyan ami te, Dius nasugu at Baguama, laman Tagfalangfe fagdaul daga at taw.

¹⁵ Ay nus nga sinu fag taw nu nafoyung tua te, Tam Isus tam Dius at Baguama, Dius namanwan sa anya ay kanya namanwan sas Dius.

¹⁶ Ay nasaful ay gafanud watam te, Dius kesug antam. Dius ay fakesugun sad iway. Ay sik taw nu namanwan sas fakesugun, namanwan yangay sas Dius, ay Dius namanwan sa anya.

¹⁷ Katanya tam Dius nafon fagdaul at fakesugun sa antam, laman watam kalimu dewa ndasug wan fanginsafulan asalanan fag menit, aroro tam ugali ste swa daga kata Fagtayukan at ugali.

¹⁸ We fakalimuun nu e fakesugun, ay at matuyan fag fakesugun gaiyan fagayu fakalimuun. Nu gamatangan tam sas asalanan at faurianan, kalimu tam. Sik taw nu kalimu yay, Dius at fakesugun e kurang yay sit basad.

¹⁹ Kesug watam tam iba, aroro Dius kesug antam taguna.

²⁰ Sik taw nu nalong te, Kesug au Dius, ay nu kadotama yay at usama sat amatanganan, kanya sik takamuag. Aroro sik taw nu dway kesug at nalag, at faduksay, tain ro nu kesug Dius nu di yay batang glag.

²¹ Ay tuy Dius at longan antam te, Kanya nu kesug tua Dius, esugi yangay at faduksay.

1 Uan 5

¹ Nus nga sinu fag taw tagafanud te, tam Isus tam Dius at Nafili, kanya fag taw Dius at unga. Sik taw nu kesug tua sik mama, kesug yangay anggan ka fag mama at ngay unga.

² Katanya yangay, nu kesug watam Dius, ay nu gfaning watam at ngay suguan, kesug yangay tam anggan Dius at ngay unga.

³ Katatuy nu kesug watam Dius, gfaning watam at ngay suguan, ay at ngay suguan wa maidap gfaning.

⁴ Nus nga sinu Dius at unga, kanya nababo fagdaul daga at mauri. Ay tam fagafanudun tagbabo fagdaul daga at mauri.

- ⁵ Sinu tagbabo fagdaul daga at mauri. Kanya nu gafanud te, Tam Isus tam Dius at Baguama.
- ⁶ Isus Fagtayukan nu ndasug wan ebi, mamam ay taguk tagfatuyan. Bunwa mamam lamang, taguk tua tsigon.
- ⁷ Ay at Falad tagfatuyan, aroro at Falad matuyan.
- ⁸ E tuluk tagfatuyan ste swa daga, at Falad ay mamam ay taguk. Ay kanya fag tulu gdiuganan.
- ⁹ Gafanud watam taw at nafatuyan, ay Dius at nafatuyan gtungud yay taw at nafatuyan nu mafanud, aroro kanya at nafatuyan sa baliwa at Baguama.
- ¹⁰ Kanya nu gafanud sas Dius at Baguama, gafanud at nafatuyan fagayu sat amatanganan. Ay at yud gafanud sas Dius, kanya nafangayan Dius te, Sik takamuag, aroro ka fag taw wa gafanud Dius at nafatuyan sa baliwa at Baguama.
- ¹¹ Katatuy Dius at nafatuyan, Dius nafon antam leleg kabavn. Ay ka fag leleg siginan at Baguama.
- ¹² At Baguama nu gbanwan tua sas nus nga sinu fag taw, ka fag taw e leleg tua kabavn, ay Dius at Baguama nu dway gbanwan sas nus nga sinu fag taw, ka fag taw wa ban e leleg kabavn.
- ¹³ Nariruk kwan tuy fag rirukan sa ayu tagafanud sas Dius at Baguama laman saful wam fia te, E leleg tua ban am at yud e fakatabuan.
- ¹⁴ Katatuy tam fagafanudun sas Dius at Baguama. Nu get watam nus nge wain, nu gfaning at fakaylatun, kanya nadungug antam.
- ¹⁵ Ay nu nasaful watam te, Kanya nadungug antam, nus nge wain tam fagetun, nasaful yangay tam te, Nabul watam tam ngay fagetun siginan anya.
- ¹⁶ Sik taw nu nalag at faduksay nu e asalanan, ay at asalanan nu ddi gtaban anya sas fakabulun, darangini laman Dius gfon anya leleg kabavn. Kanya sa baliwa at ngay ke asalanan at yud gtaban sas fakabulun. E sik asalanan tagtaban taw sas fakabulun. Kwa glong te, Darangini sa baliwa takatanya fag asalanan.
- ¹⁷ Dewa asalanan way fagayu at mauri fag fakamulun, tibak asalanan di gtaban sik taw sas fakabulun.
- ¹⁸ Nasaful watam te, Nus nga sinu Dius at unga di gasalanan ya, aroro Dius at Baguama gdingding anya, laman tagmauri di nataban anya.
- ¹⁹ Nasaful watam te, Dius gagbilug antam ay Tagmauri gfagtainan fagdaul daga at taw fagayu.
- ²⁰ Ay nasaful watam te, Dius at Baguama ndasug ebi ay nafon antam fagsafulun, laman gtoglag tam at Matuyan. Ay namanwan watam sat

Matuyan, aroro namanwan watam sat Baguama. Isus ay at Matuyan fag Dius
sadi way, ay kanya nafon antam leleg kabavn.

²¹ Unga sirut, lag gfaning yud matuyan fag ngay fagsegan.

2 Uan

2 Uan 1

- ¹ Au sik fagtainan au. Giruk au sas sik mangena Dius at nafili, anggan at ngay sisian. Kesug ktua ayu sat Matuyan, anggan fagayu tagsaful at Matuyan kesug ayu.
- ² Kesug ami ayu, aroro at Matuyan namanwan sa antam ay gufud antam kabavn.
- ³ Dius tam Mama, ay Isus Fagtayukan, tam Mama at Baguama, namon antam at fagmagalangun, ay at fakafanyuun ay at fagmanabayanun gfasfuan at fagmatuyanun ay at fakesugun.
- ⁴ Guseganan au nu nalag au am sisian tiba nu nafaning at Matuyan kata yay tam Mama sas banwa nu nasugu antam.
- ⁵ Ay katsi glong au emu, mangena te, masine nung tam kedkesugan. Ku longan bagu kata yangay ebi ataw fag longan.
- ⁶ Ay nu e fakesugun, gfaning watam at longan. Ay at longan te, Esugi kabavn.
- ⁷ Ngayuk tagfandaya nalo sas fagdaul daga. Kanya at yud nafoyung te, Isus Fagtayukan ndasug ay e gbilug fia. Kanya tagfandaya ay tagfawayan Fagtayukan.
- ⁸ Mafalgalani ngaro, laman ban di nalyam ay nalufuyan nu bunway laman mul am fia at famonun.
- ⁹ Nusnga sinu at yud gfaning ya Fagtayukan at longan, nu kamasaweun way, Dius wa si anya. Kanya nu gbanwan tua sas Fagtayukan at foyungan, tam Mama, anggan at Baguama si wa anya.
- ¹⁰ Sik taw nu ndasug sa ayu, ay nu dway nafoyung Fagtayukan at longan, lag gfasakbo, ay lag gkamatoan.
- ¹¹ Aroro kanya nu gkamatoan anya, gfaudgufudan anggan at mauri fag fakamulun.
- ¹² Dewa ban ngayu yay ku fagyafoyungunun ayu, kwa kaylat ya sas fanriruk ay sas rirukan. Ku fagsegun fia te, kadasug au sayu ay lumadlagan tam ay gkamatoan tam, laman umkayu tam fagusegananun.
- ¹³ Am faduksay mangena, Dius at nafili kata yangay emu, at ngay sisian glong emu te, O mabayan tuo unu.

3 Uan

3 Uan 1

- ¹ Au sik fagtainan au. Giruk au sa ku fakesugun fag taw, Gayu, kesug au anya sat matuyan.
- ² Ku fakesugun, gdarangin au emu, laman di o e fakasaitun ay laman manabayan tuo, kata yangay nu manabayan am fagafanudun.
- ³ Guseganan au daul at nadasugan ste ebi ataw tibak faduksay, ay nafoyung angku te, gfaning tuo kata at matuyan.
- ⁴ We gtungud ya ku fagusegananun nu nadungug au te, Ku unga gfaning kata at matuyan.
- ⁵ Ku fakesugun, masine am fakamulun nu ggubuk o tam faduksay, anggan am fakamulun deyud o gtoglag ka fag taw.
- ⁶ Am nagubuk nafoyung ste sis bale fakafulan sa baliwa am fakesugun. Gubuki yangay anya gina glo, laman Dius kaylat am fakamulun.
- ⁷ Aroro kanya nalo wan, laman gbul tam Dius at fakamulun, ay kanya wa narvbvy at fanggubukun signan at yud gafanud.
- ⁸ Masine nu ggubuk watam takatanya, laman gudgubukan tam gfarapyag at Matuyan.
- ⁹ Ebi nariruk au sa ay bale fakafulan ay Diutrefes wa kaylat gdungugan angku. At fakaylatun nu gfagtainan am taw.
- ¹⁰ Au nu ndasug au, namoyung au ayu at fakamulun, aroro mauri at longan sa angku. Ay e gtungud yay at mauri, aroro kanya wa kaylat gfasakbo tam faduksay, at bagu kadasug. Ay kanya gsalag tiba nu kaylat gfasakbo anya. Ay Diutrefes naiyan signan ay bale fakafulan ka fag ngay taw takaylat gfasakbo.
- ¹¹ Ku fakesugun, lag gfaning at mauri, faningi tua at masine. Kanya nu masine tua at fakamulun, kanya signans Dius. Kanya nu mauri way at fakamulun, kanya at yud nalag Dius.
- ¹² Fagayu taw, anggan at Matuyan, nafatuyan te, Masine Demetriu. Anggan ami gfatuyan ami at masine, ay nasaful wo te, Matuyan.
- ¹³ Ngayu yay ku fagyalongunun emu ay kwa kaylat giruk fanriruk.
- ¹⁴ Ku fagsegun ya ban nangus glugo nu lumag au emu, ay gkamatoan wa ban ta.
- ¹⁵ Fagsuma emu fagmanabayanun. Ta faduksay glong te, O mabayan o unu. Anggan o, longi sas mesa tam faduksay sanya te, O mabayan am unu.

Udas

Udas 1

- ¹ Siginan angku, Udas, Isus Fagtayukan at fagsuguan, ay Santiagu at faduksay. Sat ngay nafamili, Dius tam Mama at ngay fakesugun ay Isus Fagtayukan at fagdiriu.
- ² Sumawa nangus fia ayu fakafanyuun ay fagmanabayanun ay fakesugun.
- ³ Ku ngay fakesugun, kaylat au nangus daul giruk sa baliwa tam fakalangfean. Dewa katanya, gtungud yay nu kaylat au giruk ay glong au ayu te, fabadbaboani at nafatigwanan sayu fag fagafanudun at nafon sas Dius at filian fag ngay taw.
- ⁴ Aroro masuksukan nu ndasug sayu tibak taw at yud e Dius, ay natubus Dius at fagmagalangun laman sik fanlonganan gfanugtug. Kanya wa kaylat katoglag Isus Fagtayukan tam tiba tungud fag Fun. Siginan ngays fakasigadan, at Rirukan nafoyung wan sa baliwa kafag ngay taw at faurianan.
- ⁵ Dewam nasaful wan kanya fagayu, kaylat kyay gfaamatanganan ayu. Amatangani am taw Israel, tam Fun at furuan. Dewa Dius nafalangfeanya siginans talun Egiptu, kanya nafaurianan at ngay taw at yud gafanud saanya.
- ⁶ Ay amatangani yangay kafag ngay tagbarita at yud gbanwan kata taguna at kayaunanan nu mabalyanan ay kanya naubun at fagbanwanan, Dius nasalod anya ay naubung sasad fagmadulumun anggan ban ndasug fanginsafulan asalanan fag menit.
- ⁷ Amatangani yangay ebi furuan Suduma ay furuan Gumura ay at fakbangan fag ngay furuan, aroro kanya fag ngay furuan umon wa umon sas fagfanugtugun ay sas famauriun, ay aroro katanya way, Dius nafaurianan sat yud ban karabung ya fag afuy, kanya famararang sas fagayu taw.
- ⁸ Katanya yangay tuy fag ngay taw at fakamulun. Siginan at taginfanan, kanya nafalubag at ngay bilug. Kanya gfauri Dius at mabalyanan ay gfalingun at ngay ke fagmabalyananun sas banwa.
- ⁹ Dewa Migel fag tagbarita, at tagfunan sa tibak tagbarita, gina gfabadbaboan Satanas sa baliwas Muisis at bilug, kanya wa namaskud ya namauri Satanas, nu bunway nalong way lang anya te, Dius wa nangus ban tagagras emu.
- ¹⁰ Dewa katanya, kanya fag ngay taw gfauri sas fagayu nus nge wain at yud nasaful. Kanya kata way sik ngay mela sas talun yud e amatanganan, at fakamulun kata wa at ngay fagsafulun fag ngay ugali. Ay at fagfakamulunun wan katanya at tagfamin anya.
- ¹¹ Ay kafag ngay taw si wa at malimu wa malimu fag fagnangadasugan, aroro kanya nafaning Kain at fakamulun. Kanya maksvn nu galabian salapi kata

Balaam at fakamulun. Ay mauri kata Kura at fakamulun, ay kafag ngay taw gafaurianan ban kataanya.

¹² Kafag ngay taw gbia wa gbia at fagmaplaun nu gfangon gasfuan ayu, aroro kanya wa saful gdiri nu kon ay nu ginum. Kanya we fagamatanganun nu bunway sa way lang at sadili fakaylatun. Kafag ngay taw kata way linyabu at yud e arak, tagmara nu gbuba, ay kata way sik ngay tanum mararean yud grawvg dewa ndasug fanrawvgan, ay maguladan, ay saman nu mararean, nbul wan.

¹³ At mapla fag fakamulun kata at kinramsaw fag darag signans dagat nu glugwak. Kanya kata way sik malyaman fag galeme, mafalghanan wan sat yud e fakatabuan fag fagmadulumun kabavn ban.

¹⁴ Enuk katap atfafituk kasugfunanan signans Adan, nafoyung yangay sa baliwa sanya fag ngay taw te, Amatangani, kadasug wan tam Fun gadgaloan ngayu wa ngayuk matuyan fag taw,

¹⁵ laman nanginsaful fagayu taw at asalanan, ay namaurianan fagayu taw at yud natoglag Dius, aroro fagayu at fagmauriun ay at tagasalanan at longan mauri saanya.

¹⁶ Tuy fag ngay taw kauri wa kauri. Gfauri way tibak taw at faguseganinanun, umon wa umon sat mauri fag fakaylatun, ay kamatungudun at sadili fakamulun, ay gfaylatan tiba laman nafabul at fakaylatun.

¹⁷ Dewa katanya, ku ngay fakesugun, kabavn amatangi, tam Fun Isus Fagtayukan at ngay Nasugu at foyungan sayu.

¹⁸ Siginan ngay ebi kanya nafoyung wa ayu te, sa ban tagguyan fag menit kadasug at ngay takamalingun, ay kanya gfaning at sadili mauri fag fakaylatun.

¹⁹ Kanya fag ngay taw gfakamulun laman gfasaruayan ayu sa ay fagmasadiun. Kanya gfaning fagdaul daga at ugali, kanya at yud e Masine fag Falad.

²⁰ Dewa katanya am, ku ngay fakesugun, maksvni tua sa ay mafanud fag fagafanudun. Am darangini siginan at Masine fag Falad at gubuk ayu.

²¹ Kabavn banwani sas Dius at fakesugun kaduge am gfanya tam Fun Isus Fagtayukan at fakafanyuun nu gfosuk ayu sat yud e fakatabuan fag leleg.

²² Gubuki tagawabilugan fag ngay taw at amatanganan.

²³ Am buli anya siginan sad afuy ay falangfei anya. Ay afanyui tibak taw, baliwan dirii tua ay aurii sat mauri ay anggan sat maksvn wa maksvn fag asalanan.

²⁴ Kanya wan tagdiri ayu laman diam e asalanan, nu bunway laman mafasalubang ayu yud e mauri ay guseganan sat daga salubangan sat fagmasineun.

²⁵ Sadi way tam Dius tam Tagfalangfe, signan tam Fun Isus Fagtayukan si wa anya fagmasineun ay fagmabalyananun, ay fagmafagtainanun ay fagmafuranun signan at fakasigadan, katsi ay kabavn ban. Katanya wa fia.

At Nafasure

At Nafasure 1

- ¹ Katatuy Dius at foyungan sas Isus Fagtayukan, ay nasugu at tagbarita laman gfoyung yangay sat fagsuguan Uan. Katatuy tuy fag foyungan at algan laman namasaful sas Dius at ngay fagsuguan at ngay munakbang tagakadasugun.
- ² Uan nafatuyan fagayu at nalag, at masuad Dius at longan ay Isus Fagtayukan at foyungan.
- ³ Guseganan tagtap tuy fag fagtapan ay tagdungungan at foyungan ay tagfafaningun fia sas fagdaul at amatanganan kata sit Rirukan. Aroro munakbang wan fagayu nu kadasug.
- ⁴ Siginans Uan, sas fituk furuan sis talun Asia. Sumawa nangus ayu fagmagalangun ay fagmanabayanun siginans Dius, kanya tagleleg katsi ay ebi, ay takadasug yay ban, ay siginan yangay at fituk falad tagsis salubangan at faglunggungan,
- ⁵ ay siginan Isus Fagtayukan, at matuyan nu e longan, ay at taguna naleleg siginan at fagmabulanan, ay tagtungud fag Fun ste swa daga fag ngay fun. Kanya kafanyu tua antam, ay siginan kanya at nabulanan nafalfas antam siginan tam ngay asalanan.
- ⁶ Kanya naawat antam sik ngay fun ay at ngay tagfon fanggalangun laman namaning Dius, Fagtayukan at Mama. Si wa anya fagmasineun ay fagmabalyananun kabavn ban. Katanyai wa nangus fia.
- ⁷ Amatangani kanya ban kadasug siginan sad linyabu. Fagayu ban taw lumag anya, anggan ban fagayu at naurus at tigyang. Ay fagayu ban taw ste swa daga gwayway aroro sa anya. Kin umkatanya wa nangus fia.
- ⁸ Dius tam Fun tagleleg katsi ay ebi ay takadasug yay ban, ay at tiba tungud at mabalyanan, glong te, Au wan taguna ay tagguyan.
- ⁹ Au, Uan, ay faduksay ay faudgufudan sa tam fagidapun ay tam fagmasadiun sas Isus, aroro kanya gfagtainan antam. Ay kanya gfon antam fagmagwantaun. E naukas angku sas furu Patmus fag talun aroro gfoyung au Dius at longan ay at matuyan Isus at nafasure sangku.
- ¹⁰ Ebi gina si tam Fun at Menit, at Masine fag Falad antayuk sa angku, ay nadungug au sik aringang daul mabitsug siginan ku day guyuy, kata sik budyung at awang.
- ¹¹ Ay nalong angku te, Riruki am fagnanlagun ro, ay fabubai sas fituk furuan, sas Efesu, ay sas Esmirna, ay sas Pergamu, ay sas Tiatira, ay sas Sardis, ay sas Filadelfia, ay sas Laudisia.

¹² Ay nbiling au laman nanlag au kanya tagaringang, ay ku nalag fituk fagfatungkudan salung tumbaga.

¹³ Ay sad wabilug ngay fagfatungkudan salung e sik mangama kata sik Taw at Baguama. Galanbungan aba sitsigons sungkulon, ay sit dubdub e famutus tumbaga.

¹⁴ Ay at buk at kalaksian kalaksi sik parugay ay sik bulawan, ay at mata gigang kata afuy.

¹⁵ Ay at ngay darafa ganinag kata sik tumbaga nu nairug laman ganyang, at aringang kata sik mamam nu gfawas katong signans tagbungan.

¹⁶ Ay at siun fag take gbitbitan fituk galeme ay signan at bibig e naduksun sik fiso maglat gsumbalian at uyup. Ay at mata masulo daul kata menit nu si fias wabilug menit.

¹⁷ Gina au nalag anya, nlub kway lang sat daga salubangan kata kwa nbul. Ay kanya nafatayuk sangku at siun fag take, ay nalong te, Lago kalimu. Au wan taguna ay anggan tagguyan,

¹⁸ ay tagleleg. Nbul kwan, dewa katanya damai, katsi gleleg kwan ay gleleg kban kabavn ban. Ay fakabulun ban ay anggan at kinbul at talun sa wa ku daga fagmabalyananun.

¹⁹ Nu katanya, riruki am nalag wan katsi, at kinfakamulun wan ay at takadasug yay ban.

²⁰ Katatuy at masuksukan at masuad si ku siun fag daluap fag fituk galeme, ay fag fituk fagfatungkudan salung tumbaga. Kanya fag fituk galeme at masuad fituk furuan at tagbarita, ay kanya fag fituk fagfatungkudan salung tumbaga at masuad fituk furuan.

At Nafasure 2

¹ Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Efesu at tagbarita te, Katatuy at tagbitbitan fituk galeme sit siun fag daluap ay at taglo sis wabilug fagfatungkudan salung tumbaga at longan.

² Nasaful kwan am ngay fakamulun, am nainlufuyan ay am fagagwantanun. Nasaful kwa te, Kauri tuo at mauri fag ngay taw. Nafaskud wo at takamaninan fag nasugu, ay natuyan wo te, kanya takamuagan way.

³ Nasaful kyangay te, Gugatan tuo gagwantan dewa ngayu fag fagidapun aroro sangku, ay di o kalufuy.

⁴ Dowa katanya tuy ku fagyudun kaylat si emu. Naubun wo ebi taguna am fakesugun.

⁵ Amatangani am dan kayaunanan. Ubuni ay talyuyani am mauri fag fakamulun, ay dogi yap fakamuluni ebi taguna am ngay nafakamulun. Nu

dway ban o gubun ya, kadasug kwan semu, ay namalin au am fagfatungkudan salung.

⁶ Ay ku fagusegananun si emu kauri tuo taw Nikulaita at fakamulun kata nu kauri au.

⁷ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan. Sas nus nga sinu tua ban at nababo, gfon au at fagmasineun nangon tagfon leleg fag fun kayu at rawvg sis Dius at Gamasun.

⁸ Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Esmirna at tagbarita te, Katatuy at longan signan taguna ay tagguyan ay at kinbul ay at nadog yay naleleg.

⁹ Nasaful kwan am nadalan fag ngay famaskud. Saful kwa te, Wo e kwa, ay at matuyan maramraman o. Nasaful kyangay takamaningan fag taw Udyu at famalingun sa emu ay at matuyan fia mangaro bunwa taw Udyu, kanya Satanas way at ngay taw.

¹⁰ Lago kalimu at munakbang wan fag faurianan am fagnadalanun. Dungugani Satanas ganamaubungun ban ayu tiba laman gfaskud ayu, ay gfaurianan ban ayu kaduge safuluk menit. Banwani tua ban matuyan anggan ban sas fakabulun ay gfon kban emu sik leleg kabavn at matuyan.

¹¹ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan. Nus nga sinu tua ban at nababo, wa ban dumalan sas faduak fakabulun.

¹² Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Pergamu at tagbarita te, Katatuy at tagbitbitan maglat fag fiso tagsumbalian at uyup at longan.

¹³ Nasaful kwan am fagbanwanan, sis Satanas at fagbanwanan fag malunggungan fag afud talun. Dewa katanya, kabavn gbanwan tuo sangku. Di o natalyuyan am fagafanudun sangku, dewa sis Antipas ku fagsuguan at menit, at matuyan at nafoyung sa baliwa angku, e nafabul wan sim furuan sis Satanas at fagbanwanan.

¹⁴ Dewa katanya e tiba ku fakauriun si emu, aroro am tiba sanya e mauri, nafaning Balaam at foyungan at nafoyung sas Balak te, Sugui sa sangay taw Israel te, Oni fakonun at nafon sat yud matuyan fag ngay fagsegan, laman e asalanan ay gugali gfaning at bilug at fakaylatun.

¹⁵ Ay tibak taw nafaning yangay taw Nikulaita at foyungan.

¹⁶ Nu katanya, ubuni talyuyani am ngay asalanan. Ay nu dwayo gubun ya kanya, wa glugo ya kadasug kwan ay namawayan kwan kanya fag ngay taw signans fiso takalfas signan ku bibig.

¹⁷ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan. Sas nus nga sinu ban at nababo, gfon kban at masuksukan fag fakonun signans banwa. Ay gfon kyangay ban sas galay at sadisanya fag

ngay taw sik gang malaksi sik fagrirukan sik bagu fag ngayan we taw nasaful nu bunway at namul way ban lang fag taw.

¹⁸ Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Tiatira at tagbarita te, Katatuy at longan signan Dius at Baguama at ke ngay mata tagigang kata sik afuy ay at ngay darafa taganinag kata sik tumbaga nafanyang.

¹⁹ Nasaful kwan am ngay fakamulun ay am fakafanyun, ay am kamatuyanan ay am fagfaningun ay am fagagwantanun. Nasaful kwan katsi am ngay fakamulun gtungud yay ebi taguna.

²⁰ Dewa katanya e fakauriun au emu. Wo nasalag kafag mangena Esebel, takamaningan te, Dius at taglong. Kanya nafandayan sa ku ngay fagsuguan signan at ngay foyungan laman nangugali namaning sat bilug at fakaylatun ay kon fakonun at nafon sa tibak yud matuyan fag fagsegan.

²¹ Nafon koma anya sik buknga laman gubun ay gitalyuan at mauri fag ugali, dewa katanya kanya wa kaylat ya gubun.

²² Amatangani, namee fakasaitun kban daul anya, gasfuan at ngay natugtug anya, nu dway naubun at mauri ka fag mangena at nafafakamulun.

²³ Gfabul kyangay ban anggan at ngay sisian, laman ban fagayu furuan sumaful te, Au wan at nalag sas fagayu taw at ngay amatanganan. Gfasud kban galay sayu at sadi kata ay ngay nafakamulun.

²⁴ Ay sa tibak taw sis furuan Tiatira at yud nafaning Esebel at mauri fag foyungan ay at yud annanad tiba nu gfangayan te, Satanas at ngabasad nu masuksukan, dakdi ban e fon at mabiat fag fasanan.

²⁵ Dewa katanya masine nu gbakvd am fia masine tagsi ayu fag ugali anggan au umdasug.

²⁶⁻²⁷ Sas nus nga sinu ban at nababo ay sat tagfaning tua ku fakaylatun anggan sat fakatabuan, gfon kban famagtainan kata nu gbul au famagtainan signan ku Mama. Gfon kban anya fanmafagtainan sa sangay furuan ayu daul. Kanya ban namagtainan e famalang sanbung, ay kanya nanrufa ban anya kata nu grufa fangawat bisu daga.

²⁸ Gfon kyangay ban anya tagurabas.

²⁹ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan.

At Nafasure 3

¹ Riruki sasa ngay tagafanud sas furuan Sardis at tagbarita te, Katatuy at longan signan at ke Dius at fituk falad ay at ke fituk galeme. Nasaful kwan am ngay fakamulun. Tibak taw nu galganan, gleleg tuo, ay at matuyan fia, mabulan way o.

² Mafuloani. Fasinei fagayu nus nge wain at sawad tagsi emu tagakbulun. Nalag kwan am ngay fakamulun ya matuyan sa ku Dius at daga salubangan.

³ Nu katanya, amatangani nus nga setain am nafaning fag foyungan ay am nadungug. Fakamuluni at ngay takatanya, ay ubuni ay talyuyani am fagmauriun. Nu dwayo kafulo wan, kadasug kwan kata sik tagfangkamul, wo saful snga ginain fag lungud menit nu kadasug au.

⁴ Dewa katanya, tibak taw sanya sis furuan Sardis mafalghanan tua malanu at lanbung. Nu katanya, kanya ban ku ufud at ke lanbung malaksi, aroro kanya wan at matuyan.

⁵ Nus nga sinu tua ban at nababo e lanbung yangay malaksi, ay dakdi ban grarus at ngayan sis fagrirukan at ngay ke leleg ban. Nu bunway gfoyung kban sa ku Mama ay sat ngay tagbarita at daga salubangan te, Kanya ku taw.

⁶ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan.

⁷ Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Filadelfia at tagbarita te, Katatuy at longan signan at malanu ay at matuyan at tagted Dabid at fanluang. We madingding nus nga setaw kanya at naluang, ay we maluang nus nga setaw kanya at nadingding.

⁸ Nasaful kwan am ngay fakamulun. Gluang au sik sakbawan sam daga salubangan, kanya ban we madingding nus nga sinu. Nasaful kwa te, alay way am fagmakanatuun, ay baliwan gallo tuo ku foyungan, ay di o gfayud angku.

⁹ Dungugani, Namasalubang kban sa emu ay namafafalub kban sam daga darafa Satanas at ngay taw, at nafandaya ay at nafamaninan te, Sik ngay taw Udyu, laman kanya sumaful ban te, Kesug au emu.

¹⁰ Aroro nafaning tuo ku suguan te, Agwantani, gdiri kyangay ban emu nu ndasug fag buknga at famaskud sas fagayu taw sas fagdaul daga.

¹¹ Munakbang wan nu kadasug au. Bakvdi fia tagsi emu fag ugali laman ban nus nga sinu fag taw we mabul am sangbo ku fagnamonun ayu.

¹² Nus nga sinu tua ban at nababo, kawat kban kata sik turuk sas Dius at tagbia fag bale. Kanya ban wa galin ya sanya kabavn ban. Giruk kban si anya ku Dius at ngayan, ay ku Dius ban at furuan at ngayan, at masuad at bagu fag Erusalem takadaga signans banwa signan ku Dius. Giruk kyangay ban si anya ku bagu fag ngayan.

¹³ Nus nga sinu at ke talinga, dungugani at Masine fag Falad at longan sa sangay furuan.

¹⁴ Riruki sa sangay tagafanud sas furuan Laudisia at tagbarita te, Katatuy at longan signan at ke ngayan te, Katanya wa fia, ay at matuyan ay mafanud nu e longan, kanya wan fakafagsigadan fagayu Dius at awatan.

¹⁵ Nasaful kwan am ngay fakamulun. Saful kwan wo marios ay wo masugba. Marios wo nangus fia, ay mannga masugba tuo fia.

¹⁶ Ay aroro kata wayo 't malukme fag mamam, ay wa ngap o masugba fia ay wo ngap marios fia, gulub kwa emu.

¹⁷ Glong o te, Maramraman au, ay ngayu wa daul fagayu nus nge wain ku ramraman ay kwe fagayudanun. Ay dewa katanaya, wo nasaful ay aroro mangaro gafalingunan wo gafalingunan ay afanyuan wo afanyuan, ay wo e kwa, ay wo glag, ay malulasan o.

¹⁸ Nu katanya, gfalu au emu te, Bayadi signan angku sik tumbaga at kinfasine sas afuy, laman matuyan wo fia maramraman. Namayad o sik lanbung malaksi laman gtabun am mapla fag malulasanun. Ay anggan bayadi yangay sik famafia am mata, laman glag wo fia.

¹⁹ Gfoyung au ay gatul au fagayu ku fakesugun. Nu katanya, ugatani ubuni ay talyuyani am asalanan.

²⁰ Damai, malindug au sis lod bale sakbawan ay katuk au. Nus nga sinu at nadungug ku aringang ay at naluang at sakbawan, gsakbo au sat fagbanwanan ay gasfuan ami gfangon.

²¹ Ay sat nababo ban gfon kban sik fagmasineun malunggung gfasfuan angku sa ku faglunggungan, kata nu gbabo au ay malunggung au gasfuan ku Mama sit faglunggungan.

²² Nus nga sinu at ke talinga, dungungani at Masine fag Falad at longan sasa ngay furuan.

At Nafasure 4

¹ Nu ntabu katanya fagayu, tiba yangayk taginfanan ku nalag. Nalag au sis banwa sik sakbawan maluangan. Ay nadog kyay nadungug at aringang kata sik budyung, ay glong angku te, Ululi stae ay gfalag au emu at takadasug at ngay takadasug ban.

² Ay arodi at Masine fag Falad antayuk sa angku, ay nalag au sis banwa sik faglunggungan ay at malunggung sanya.

³ Kanya ganinag mandi kata sik mafanud fag gang mameloan ay kata sik gang maraska. E sik balango idu kata sik mafanud fag gang mameloan sit ligung faglunggungan.

⁴ Ay duak safulu e ufatk faglunggungan gligung sanya, ay duak safulu e ufatk fagtainan at malunggung sanya, galanbungan at malaksi fag lanbung ay gasangboan sanbung tumbaga.

⁵ Ay signan at faglunggungan nakilat way lang daul, gasfuan at awang daul lingsi at awang. Ay sis salubangan faglunggungan e fituk damlag daul salung, kanya Dius at fituk falad.

⁶ Sis salubangan faglunggungan, sik dagat daul kata sik bubug ganinag, mayamag mandi. Galay signan sik afud maligung sis faglunggungan, ufatk tagleleg fag awatan, fagdaul fagdaul mata wan sit salubangan ay sit day guyuy.

⁷ Taguna tagleleg fag awatan kata sik idu daul, ay at fadua kata sik baka, ay at fatulu gamatan kata fia sik taw, ay at faufat kata sik bio glayug.

⁸ Kanya fag ufatk tagleleg fag awatan mesa unum at fakfak, galay at sad i mata way lang sad basad ay anggan sit day guyuy. Kanya fagayu menit ay yabi wa karagang nu galubad te, Masine, masine masine Dius tam Fun at mabalyanan sas fagayu. Dius tagleleg ebi, ay katsi, ay at takadasug yay ban.

⁹ Ay kanya fag awatan tagleleg kaduge gseg ay gfauseganan ay guseganan sat malunggung sis faglunggungan, at tagleleg kabavn kabavn ban,

¹⁰ kaduge nia, kanya fag duak safulu e ufatk fagtainan malub sis salubangan faglunggungan, gseg sat malunggung sanya at tagleleg kabavn kabavn ban. Kanya gfon at sangbo sis salubangan faglunggungan, ay glong te,

¹¹ Em Fun ay em Dius, e fagmasineun tuo gbul famauseganan ay nu gseg, ay fagmabalyananun, aroro fagayu nus nge wain o wan at naawat. Ay gfaning kata am fakaylatun, kanya ankawat ay gleleg.

At Nafasure 5

¹ Nalag au sik papil mafabilugan at malunggung sis faglunggungan gbitbitan sit siun fag daluap, e rirukan gsumbalian, ay e fituk madafutan fag taru laman wa kalugde.

² Ay nalag au sik mabalyanan fag tagbarita mabitsug nu kamadungug te, Sinu at masine nanrasras kafag ngay fandafut ayu daul ay at malugde at mafabilugan fag papil.

³ Dewa katanya, we nalag sis banwa, ay sis daga, ay sis daga daga at mafafalugde laman manlag sanya at bilug.

⁴ Ay maksvn nu gwayway au aroro we kalag at mafalugde kafag papil ay we mananlag at bilug.

⁵ Sanya ginan at sad i fagtainan glong angku te, Lago gwayway. Damai, Idu Daul signan taw Uda at sugfun, Dabid at kasugfunanan, kanya wan at nababo ay at masine grasras kafag fituk fandafut ay at malugde kafag papil at mafabilugan.

⁶ Sanya ginan, sis wabilug faglunggungan maligung kafag ngay fagtainan ay kafag ufatk tagleleg fag awatan, e nalag au sik Tupa Riangan malindug kata nu mafilasan. Kanya e fituk sunge ay e fituk mata, kanya wan Dius at fituk falad at nasugu sas fagdaul daga.

⁷ Ay Tupa Riangan nkakbang ay nabul at mafabilugan fag papil sit malunggung sis faglunggungan at siun fag daluap.

⁸ Kanya nu nabul wan, kafag ufatk tagleleg fag awatan ay kafag duak safulu e ufatk fagtainan namalub gseg sas salubangan Tupa Riangan. Galay at sadie e fagedun sik fagfawangun ay e sik taya tumbaga mapnu mabebanglu fag dafug. Tuy Dius at ngay taw at ngay darangin.

⁹ Kanya galubad sik bagu fag alubad te, O wan at masine gbul at mafabilugan fag papil Ay at marasras kafag ngay fandafut. Aroro anbul o, ay signan am taguk nabayad o at ngay taw laman sas Dius, signan galay kadagdagan, fagayu fangaringang ay fagayu gaban taw ay fagayu furuan ayu daul.

¹⁰ Nafili o anya fagayu sik ngay fagtainan ay sik ngay tagfon fanggalangun laman gfaning tam Dius. Ay kafag ngay taw gfunan sas daga.

¹¹ Ay nadog kyay fia nafandama ay nadungug au sik ngay tagbarita ngayu ngayu. Kanya maligung ngayu sis ufatk tagleleg fag awatan ay sit ngay fagtainan.

¹² Ay kanya galubad te, At filasan fag Tupa Riangan at masine gbul fagmabalyananun ay fagmaramramanun, ay fagmamatanganun, ay fagmabitsugun ay fagsegun, ay fagmasineun, ay famauseganan.

¹³ Ay nadungug au fagayu nus nge wain Dius at awatan tagsis banwa ay tagsis daga, ay tagsis daga daga, ay tagsis dagat, ay fagayu awatan sas fagdaul daga nu glong te, Sat malunggung sis faglunggungan ay sas Tupa Riangan. Siwa anya fagsegun ay famauseganan ay fagmasineun, ay fagmabalyananun kabavn kabavn ban.

¹⁴ Tagleleg fag ufat fag awatan glong te, Katanya wa fia. Ay at ngay fagtainan malub ay gseg.

At Nafasure 6

¹ Ay nalag au Tupa Riangan nu grufa kafag fituk fandafut at sadie. Ay nadungug au kafag ufatk tagleleg fag awatan at sadie nu garingang kadaul sik lingsi nu glong te, Wainyayo.

² Ay nadama au, ay nalag au sik kabayu at kasigyuun malaksi. Ay at tagsakay sanya gted at busuy. Ay e nafon anya sik sangbo ay kanya nalo laman namawayan ay namabo.

³ Ay Tupa Riangan nu naluang wan at faduak fandafut, nadungug au at faduak tagleleg fag awatan nu glong te, Wainyayo.

⁴ Ay sad i yak kabayu naduksun, at kasigyuan maraska. E nafon sat tagsakay fagmabalyananun at famasigad famawayan ste swa daga, laman at ngay taw mesa gfadfabulan at usa. Ay e nafonanya sik fisso daul.

⁵ Tupa Riangan nu naluang at fatuluk fandafut, nadungug au at fatuluk tagleleg fag awatan nu glong te, Wainyayo. Ay nalag au sik kabayu at kasigyuan malayung, ay at tagsakay sanya gbitbitan sik famabudbungguan.

⁶ Ay nadungug au kata sik aringang sginan sad wabilug ufatk tagleleg fag awatan nu glong te, At nabul ban fag fare masine, at kayuan ang way lang sik fantas, at famayad kayu sik taw at nalufuyan sik menit. Ay at nabul ban fag fare at yud vtv kabiit tiba, at kayuan ang way lang tuluk fantas, at famayad kayu sik taw at nalufuyan sik menit. Ay dewa katanya lago gfauri at langis ay anggan at malangu.

⁷ Ay Tupa Riangan nu naluang at faufatk fandafut, nadungug au at faufatk tagleleg fag awatan nu glong te, Wainyayo.

⁸ Ay nadama au, ay ku nalag sik kabayu at kasigyuan gladlaksiun. Ay at tagsakay sanya at ngayan Fakabulun. Ay tagguyananya at ngayan Kinbul at Talun. E nafonanya fagmabalyananun gagbilug at faufat kafud daga laman ban namabul sginans fisso ay sginans fanlunus ay sginan nu kabul ngayu, ay sginan tagfangagat fag ngay mela.

⁹ Ay Tupa Riangan nu naluang at falimak fandafut, nalag au sis daga fagfonan fanggalangun at ngay mabulan at falad, at kinbul aroro Dius at longan, aroro matuyan at foyungan.

¹⁰ Kanya nauro daul nasinggit te, Em Fun at mabalyanan, ay at yud e malong ay at matuyan. Seduge ya ban nu gfanya ami. Ginain ya ban nu nanginsaful o ngay taw at asalanan ay nungo namasud at nafabul emi fag ngay taw tagbanwan sis daga.

¹¹ E nafon sas galay at sad i sik lanbung aba malaksi. Ay e nalong te, Fanyai yap sirut sik buknga nu dyakmay ban anful ay ngay kaiban fag ngay fagsuguan, ay anggan ay ngay kaduksay nu e gfabulanya kata at nafakamulun sayu.

¹² Ay nadama au Tupa Riangan nu naluang at faunumk fandafut. Ay guig daul tam daga, ay tam menit anlayung kata sik ramit malayung, ay tam magdanun mabagung ankata wa fia taguk.

¹³ Ay at ngay galeme antong sginans banwa, kata sik kayu at rawvg at yud anlesan nu katong, tagmara nu nauig.

¹⁴ Ay tam banwa nalyam kata nu e nafabilug masakit sik papil. Ay fagayu buksul ay anggan at ngay furu furu nalin sit mesa fagtungkudan.

¹⁵ Ay at ngay fun ste swa daga, ay at ngay mesug fag taw, ay at ngay tagfunan sas sik ngay tagfawayan, ay at maramraman, ay at mabalyanan ay

fagayu taw, dewa sik fagsuguan ay dewa sik taw lang, nasuksuan sa sangay daga luib ay sa sangay wabilug gang ay sas buksul.

¹⁶ Ay kafag ngay taw glong sa sangay buksul ay sa sangay gang te, Atongi sa emi laman ro wami glag at malunggung sis faglunggungan at mata, ay laman ro wami lumag Tupa Riangan at fandotaman.

¹⁷ Aroro ndasug wan at tiba tungud at malimu fag menit nu gbusbus at fandotaman. Sinu ya ban at mananalubang sat daga salubangan.

At Nafasure 7

¹ Nu ntabu katanya, nalag au ufatk tagbarita malindug sis ufatk fugungan daga gfatawad ufatk tagmara laman ya gtagmara sas daga ay sas dagat, ay sas nus nga setaw fag kayu.

² Ay nu ntabu katanya, nalag kyangay sad i yak tagbarita gulul sa baliwas fakamenitan, gbuba tagleleg fag Dius at fakatoglagan. Kanya guro sas ufatk tagbarita, Dius at fagfonan fagmabalyananun gfauri daga ay dagat.

³ Kanya glong te, Lag yap am gfauri daga, ay dagat, ay anggan ngay kayu, nu dyakmay ami nariruk at fakatoglagan si tam Dius at ngay fagsuguan at dangasan angas.

⁴ Ay nadungug au at kinriruk fagayu Taw Israel at kadagdagan.

⁵ Sas Uda at kadagdagan, labi duak libuk taw at rirukan. Sas Ruben at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Gad at kadagdagan, labi duak libuk taw.

⁶ Sas Aser at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Neftali at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Manases at kadagdagan, labi duak libuk taw.

⁷ Sas Simyun at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Lebi at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Isakar at kadagdagan, labi duak libuk taw.

⁸ Sas Sabulun at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Use at kadagdagan, labi duak libuk taw. Sas Benamin at kadagdagan, labi duak libuk taw.

⁹ Ay nu ntabu katanya, nadama au ay nalag au sik taw ngayu wa ngayu, we taw ya mafafatap. Kanya sininan fagayu furuan ayu daul, ay sininans fagayu kadagdagan, ay sininans fagayu gaban taw, ay sininans fagayu fangaringang. Kanya malindug sis salubangan faglunggungan ay sis salubangan Tupa Riangan. Ay galanbungan malaksi ay gbitbitan sik ngay taya don maragbuk.

¹⁰ Kanya gasfuan ngayu glong te, Fakalangfean sininan tam Dius at malunggung sis faglunggungan, ay sininan Tupa Riangan.

¹¹ Fagayu at tagbarita malindug maligung sis faglunggungan ay at ngay fagtainan, ay kafag ufatk tagleleg fag awatan. Kanya malub sas salubangan faglunggungan ay gseg Dius.

¹² Ay kafag ngay tagbarita glong te, Katanya wa fia. Fagsegun, ay fagmasineun, ay fagmamatanganun, ay fagusegananun, ay famauseganan, ay fagmabalyananun, ay fagmabitsugun tagsi tam Dius kabavn kabavn ban. Katanya wa fia fia.

¹³ Ay sanya fag ngay fagtainan at sad i ginto angku te, Sinu kanya fag ngay tagalanbungan ngayu malaksi, ay daginan kanya fag ngay taw.

¹⁴ Ay gbalus au te, Dakwa nasaful. O wan at nasaful. Ay kanya glong angku te, Kanya wan at ngay tagsiginan at maksvn fag faurianan. Kanya fag ngay taw nanamafasine ay nanamalaksi at ngay lanbung sas Tupa Riangan at taguk.

¹⁵ Kanya wan kafag ngay taw at fagsiuns salubangan Dius at faglunggungan ay at fagfakamulunun fagayu menit ay fagayu yabi sis Dius at tagbia fag bale. Ay at malunggung wa sis faglunggungan at tagdingding kafag ngay taw.

¹⁶ Kanya fag ngay taw wa ban kalunus ya ay wa ban kadanum ya, ay menit ban wa mafasait ya anya, ay nus nga setaw fag masugba wa mafasugba ya anya.

¹⁷ Aroro Tupa Riangan tagsisad wabilug faglunggungan kanya wa ban fia tagalaga kafag ngay taw. Kanya wan tagbuba anya fagayu sat tagfon leleg mamam fag bulbug, ay Dius wan tagrarus kafag ngay taw liasun sit ngay mata.

At Nafasure 8

¹ Tupa Riangan nu naluang wan at fafituk fandafut, e fagmanabayanun sas banwa kaduge sik wabilug uras.

² Ay sanya ginan, nalag au nu e gfon mesa sik budyung sat ngay tagbarita fag fitu malindug sis Dius at daga salubangan.

³ Ay sad i yak tagbarita at kindasug gbuba sik fagirugan bebanglu tumbaga ay malindug sas salubangan fagfonan fanggalangun. Nafon anya ngayuk kamangyan laman namon sas fagfonan bebanglu tumbaga sas salubangan faglunggungan, gasfuan Dius at ngay taw at ngay darangin.

⁴ Siginan at tagbarita at daluap, kaabat wa kaabat sas Dius at daga salubangan famaebakayuk at anus gasfuan Dius at ngay taw at darangin.

⁵ Ay sanya ginan, at tagbarita nabul sik ngay afuy ataw siginans fagirugan famaebakayuk, ay gfoli sas fagirugan bebanglu, ay naukas sas daga. Ay arodi vtv glingsi wayu daul, ay kilat ay guig.

⁶ Fituk tagbarita ke budyung gfalghanan laman kanya gbudyung.

⁷ Ay at taguna fag tagbarita nu nauyup at budyung, karak ayu daul marios, ay afuy e fasuglatan taguk. Ay at fatulu kafud daga nirug, ay anggan at fatulu kafud ngay fun kayu ay fagayu at makmak melo.

⁸ Ay at fatulu kafud at ngay awatan tagleleg sis dagat anbul, ay at fatulu kafud si sangay sakayan nrasras wan.

⁹ Ay at fatuluk kafud at ngay awatan tagleleg sis dagat anbul, ay at fatuluk kafud si sangay sakayan nrasras wan.

¹⁰ Ay at fatuluk tagbarita nu nauyup at budyung, sik galeme daul gigang antong signans banwa ay antong sas fatulu kafud ngay liskung ay sa sangay bulbug.

¹¹ Kafag galeme anfangayan te, Mayat kata sik mayat. Ay at fatulu kafud mamam ankayat, ay ngayuk taw at kinbul nu nainum sanya ginan.

¹² Ay at faufatk tagbarita nu nauyup at budyung, nafarasras menit at fatulu kafud, ay magdanun ay ngay galeme at fatulu kafud, ay nu katanya at fatuluk afud at yamag nalyam. Ay at fatulu kafud fagngabak menit madulum, wang ya e gyamag at fatulu kafud fagngabak yabi.

¹³ Ay sanya ginan nalag au sik bio glayug sis kiwang, ay nadungug au nu guro te, Malimu wa ban malimu takadasug ban sas fagayu taw tagste swa daga, at tulu bank tagbarita nu nauyup at budyung.

At Nafasure 9

¹ Ay at falimak tagbarita nu nauyup at budyung, nalag au sik galeme at kintong signans kiwang sas daga, sanya wan at fagfonan at fanluang sat ngabasad wa ngabasad fag lusung.

² Ay at tagbarita naluang at ngabasad wa ngabasad fag lusung ay sik anus gduksun signan sad lusung ay kaabat wa kaabat, kadamvl mandi sik afuy daul masugba at anus. Ay nu katanya menit ay anggan kiwang andulum way lang daul.

³ Ay liung tanan wa gduksun signan sad anus ay narapyagan ste swa daga. Ay sanya wa nu gfon fagmabalyananun nu nagat ganini kata agipan nu nagat.

⁴ Ay Dius nalong anya te, Lag yap am gfauri at ngay makmak, ay ngay fun kayu ay nus nga setaw fag fananumun. Nu bunway ay fagfauriun Dius yakman lang yud nariruk fag fakatoglagan sit dangasan angas.

⁵ Ay we suguan sanya fag ngay liung te, Fabuli wan kafag ngay taw, nu bunway nalong way te, Faidapani way lang anya kaduge limak magdanun. Kata agipan nu nagat nu gfaidapan kanya fag ngay taw.

⁶ Ay kaduge nia fag ngay menit, kanya grvbvy te, Tain nu kabul. Dewa katanya we nalag. Kafag ngay taw kaylat oma daul gakabulun, ay fakabulun wa mafabul anya.

⁷ Kafag ngay liung mafalghanan wan kata ngay kabayu nu mafalghanan namawayan. Kanya e sangbo kata sangbo tumbaga, ay at ngay mata kata sik taw at kamatan.

⁸ Ay at buk kata mangena nu gabukan, ay at bagang kata idu daul nu gabagangan.

⁹ Ay kanya e famabalag sit dubdub, kata sanbung, ay at ngay fakfak nu gyabyab kata ngawa ayu daul fagalagaun kabayu nu gfaguyudan at guyudan kadkalungan gina glo namawayan.

¹⁰ Ay kanya e ngay iyug ay e ngay dugi kata agipan, si wa at ngay iyug at fagmabalyananun gfasait at ngay taw kaduge limak magdanun.

¹¹ Kanya fag ngay tagbarita at fun kafag tagbarita tagulit sit ngabasad wa ngabasad fag lusung. Sas fang Ebreu at ngayan, Abadun, ay sas Griegu at ngayan Apulyun, at masuad te, Tagfarasras.

¹² Nlangfe wan taguna fag fakalimuun, ay dua ya ban takadasug fag fakalimuun.

¹³ Ay at faunumk tagbarita nu nauyup at budyung, nadungug au sik aringang signans ufatk fugungan sis tumbaga fag fagfonan fanggalangun tagsis Dius at daga salubangan.

¹⁴ Glong sas faunumk tagbarita ke budyung te, Falfasi at masiukan fag ufatk tagbarita sis tigyanan liskung daul Eufrates.

¹⁵ Ay at ufatk tagbarita nalfas wan. Kanya mafalghanan kabavn anggan umdasug ginanya fag lungud menit ay ginanya fag menit ay magdanun ay banwa, laman namabul at fatulu kafud fag ngay taw.

¹⁶ Nafoyung angku kafag ngay tagfawayan tagsakay sis kabayu at kayuan 200,000,000k taw.

¹⁷ Ay nalag au sis taginfanan sik ngay kabayu ay at ngay tagsakay sanya. E ngay balabag maraska kata afuy, ay kata sik mesug fag gang malayung tewa, ay marian, ay at ngay kabayu at alfuyu kata idu daul at alfuyu. Ay afuy ay anus ay kaysukri naduksun signan at ngay bibig.

¹⁸ Ay signan kanya fag tuluk famabul nafabul at fatulu kafud fag ngay taw signan afuy ay anus ay kaysukri at naduksun signan at ngay bibig.

¹⁹ At ngay kabayu at fagmabalyananun si wa at bibig ay si wa at iyug, aroro kanya at ngay iyug kata yay ule gaalfuyuan, kanya wan at ngay famasait taw.

²⁰ Ay at sawad sanya fag ngay taw, at yud anbul signan tuy fag ngay famabul, wa gubun nu gseg at daluap at ngay naawat. Wa gfaragang nu gseg mauri fag falad ay fagsegan ankawat tumbaga ay sanbung taganyang ay maraska ay gang ay kayu, at yud glag, ay at yud gdungug, ay at yud malao.

²¹ Ay kanya fag ngay taw wa gubun ya at ngay fakamabulun, ay fagfangufitun, ay fagfanugtugun, ay fagnamatugtugun, ay fagfangkamulun.

At Nafasure 10

¹ Ay sanya ginan, ku nalag sadi ya fiak mabalyanan fag tagbarita nu gtustus signans banwa. Kanya masifigan linyabu ay e sangbo balango idu. Ay at mata ganinag kata menit, ay at ngay bitis kata sik turuk afuy.

² Ay at bitbitan sik papil sirut malunggaban. Ay at siun fag darafa malindug sis dagat, ay at wala baliwa malindug sis daga.

³ Ay kanya nauro daul, ay at aringang kata idu daul nu gsubang. Ay e nabalus anya fitu daul kawang lingsi.

⁴ Ay nu ntabu kafag fitu kawang daul lingsi, nanriruk kma ay nadungug au sik aringang signans banwa nu glong te, Suksuki wan kafag fituk lingsi at longan. Lago griruk ya kanya.

⁵ Ay ku nalag fag tagbarita at malindug sis dagat ay sis daga nafaabat at siun fag daluap,

⁶ ay glong sik famafanud fag longan sas tagleleg kabavn fag Dius at ngayan at naawat banwa ay daga ay dagat ay fagayu tagsanya. Ay at tagbarita nalong te, Wa ban glugo ya.

⁷ Dewa katanya, at fafituk tagbarita nu nauyup ban at budyung, Dius ban gfafasludan at masuksukan fag algan, kata at nafoyung sat ngay taglong, sat fagsuguan.

⁸ Ay nu ntabu katanya ku nadungug fag aringang signans banwa gdog yay glong angku te, Nangakbang o sat tagbarita at malindug sis dagat ay sis daga ay buli kanya at bitbitan fag papil sirut at malunggaban.

⁹ Ay nanangakbang au sat tagbarita ay get au kanya fag papil sirut. Ay kanya nalong sangku te, Buli ay oni, kanya kamasait suaban ay nu siwa ro am bibig kamamatamis yay ro fias kakin at mamam.

¹⁰ Ay nabul au kanya fag papil sirut signan kafag tagbarita at daluap ay non au. Ay matamis wa ngaro fia kata kakin at mamam. Ay nu nangvp kwan, gfasait ku suaban.

¹¹ Ay kanya glong sangku te, At masine nu gdog yay o gfoyung sa baliwa ngayuk furuan ayu sirut ay ngayuk talun, ay sa baliwa ngayuk taw tagsaman saman at fangaringang ay ngayuk fun.

At Nafasure 11

- ¹ Nu ntabu katanya at tagbarita nafon angku sik famasud kata sik tulag, ay glong angku te, Malindug o ay namasud o Dius at tagbia fag bale ay anggan at fagfonan fanggalangun, ay tapi at ngay tagseg sanya.
- ² Ay lago namasud ya sa sangay ligung Dius at tagbia fag bale, aroro kanya nafon wa sat ngay yud natoglag Dius. Kafag ngay taw at fakamulun kaduge ufatk safulu e duak magdanun nafalingun nasiad at masine fag furuan daul.
- ³ Dewa katanya gsugu kban ku tagfatuyan fagdua tagalanbungan at mataras fag lanbung, ay kaduge ban sik 1,260k menit, kanya ban gfoying Dius at longan.
- ⁴ Ay tuy fag ngay tagfatuyan duak kayu ulibu ay duak fagfatungkudan salung si tam Fun at daga salubangan.
- ⁵ Ay nus nga sinu fag taw at namauri anya, afuy gduksun signan at bibig ay namamin at ngay fawayan. Nus nga sinu at namauri anya, katanya wa ngaro fia nu kabul.
- ⁶ Ay kanya e fagmabalyananun yangay gdingding banwa laman kanya kaduge kamoyung fag buknga Dius at longan wa karak. Ay kanya e fagmabalyananun yangay gfataguk mamam, ay masugu nus nga setaw fag famabul nus nga ginain wa nu kaylat.
- ⁷ Ay kanya nu ntabu wa gfoying, sik tagfangagat fag mela kalakwi wan signan at ngabasad wa ngabasad fag lusung namawayan anya. Ay at tagfangagat fag mela mababo way anya ay nafabul wan.
- ⁸ Ay kanya fag dua at bilug matangda way lang daul sad dalan sis tiba tungud fag furuan, at mafaydayuanan fag ngayan Suduma ay Egiptu. Ay sanya yangay nu ntuktuk at Fun sas fasulungan kayu.
- ⁹ Ay kaduge tuluk menit ay sik wabilug ya, at ngay taw signan tibak gaban, ay signan tibak kadagdagan, ay signan tibak furuan tagsaman saman at fangaringang, ay signan tiba yak furuan ayu daul at taw, gdama fia duama at bilug. Ay kafag ngay taw wa kaylat nu gfoli sanya kafag duama at bilug.
- ¹⁰ Ay fagayu taw ste swa daga guseganan aroro kafag duak taw at nabulanan. Kafag ngay taw naawat sik fagusegananun ay gfodfonan sat sadit sadit yud e famayad, aroro kafag duak taglong nafon sa kafag ngay taw fagidapun.
- ¹¹ Ay nu nlangfe wan tuluk menit ay sik wabilug ya, Dius nafafoli sa kafag duama at leleg, ay duama nlindug. Ay fagayu taw at nalag kafag duama maksvn nu kalimu daul.
- ¹² Ay sanya ginan kafag duama nadungug sik aringang daul signans banwa nu glong sa anya te, Ululi stae. Ay gina at fawayan gdama anya, duama naulul sa was banwa sas sik linyabu.

¹³ Ginanya yay fia fag lungud menit, nauig daul. Ay at fasafulu kafud at furuan daul nlafi way lang, ay nbul fituk libuk taw. Ay kayu at sawad fag ngay taw kalimu daul ay kanya gfauseganan tam Dius sas banwa.

¹⁴ Nlangfe wan at faduak fakalimuun, ay masakit yangay at buknga nu gakadasugun at fatuluk fakalimuun.

¹⁵ Ay at fafituk tagbarita nu nauyup at budyung, e sik ngay aringang daul signans banwa glong te, Fagmafagtainanun ste swa daga siwa tam Fun ay sis Fagtayukan. Kanya ban gfagtainan kabavn kabavn ban.

¹⁶ Ay at malunggung fag duak safulu e ufatk fagtainan sit mesa faglunggungan sas Dius at daga salubangan malub ay gseganya.

¹⁷ Ay glong te, Dius em Fun at mabalyanan sas fagayu, katsi ay at kinlangfe fag Dius, Guseganan ami semu aroro nagbilug o at yud e fakatabuan am fagmabalyananun. Ay gfasigad wo gfagtainan.

¹⁸ Ay fagayu talun at ngay taw at yud natoglag Dius kadotama wan. Ay am fandotaman fag buknga ndasug wan. Ay ndasug yangay fag buknga nu ginsaful o sat ngay kinbul at fakamulun te, o masine ay o mauri. Ay nu gfon o famonun sas fagayu am taglong am ngay fagsuguan ay sam ngay taw, ay sas fagayu takalimu emu, dewa tiba tungud fag taw ay at ngababa wa ngababa fag taw, ay buknga wan laman gfamin o at ngay nafaidapan ste swa daga am ngay taw.

¹⁹ Ay nu ntabu katanya, Dius at tagbia fag bale sis banwa nluang, ay sad basad, anlag at fagsuadan fakasadian. Ay ang wayu daul kilat, ay glingsi ang wayu daul gawangan, ay guig daul ay karak ayu daul at marios.

At Nafasure 12

¹ Ay nu nlangfe kanya fagayu, ansure sik madulo wa madulo fag fakatoglagan sis banwa, sik mangena galanbungan menit ay malindug sis magdanun, ay at alfuyu e sangbo labi duak galeme.

² Kanya gfafion ay munakbang wa nu gafasalugun. Ay kanya guro wa ayu daul aroro maksvn nu gidapan daul kasait.

³ Sadi yak fakatoglagan at kinsure sis banwa, sik maraska fag ule gbia daul, kanya e fituk alfuyu ay gasungean safulu, ay galay sis sik alfuyu e sangbo.

⁴ Ay at iyug naguyudan at fatuluk afud at ngay galeme sis banwa, ay kanya fagayu naukas wan sas daga. Ay sanya ginan kafag ule malindug sis mangena day darafa at munakbang wa nu gafasalug, laman ro kon way lang kafag mangena at sisian nu nsalug wan.

⁵ Ay kafag mangena nafasalug wa at sisian sik munama, ay e naago kafag sisian ay nabuba wa anya sas Dius, sat faglunggungan. Ay kanya fag sisian

at filian tagfagtainan sas fagayu furuan signan at daluap fag famalang sanbung.

⁶ Ay mangena nalayu wan sas talun at yud e taw, sanya wan Dius at nafalganan sa anya, laman Dius galaga anya sanya kaduge sik libu duak sandan unumk safuluk menit.

⁷ Ay nu nlangfe wan kanya e awayan sas banwa. Ay tagbarita at ngayan Migel, namawayan gasfuan at ngay ibama fag ngay tagbarita. Ay ule gfawayan anya gfadgaloan yangay at ngay tagbarita.

⁸ Ay ule ay anggan at ngay tagbarita nababawan, ay wa si yas banwa.

⁹ Ay e naukas ule daul, at madanama fag ule at ngayan te, Takamuag, ay Satanas, tagdaya sas fagdaul daga at taw. E naukas anya sas daga, anggan at fagabilugun fag ngay tagbarita.

¹⁰ Ay nadungug au sik aringang daul signans banwa glong te, Katsi ndasug wan tam Dius at famalangfe ay at fagmabalyananun ay at fagmafagtainanun, ay anggan Fagtayukan at fagmafagtainanun. Aroro e naukas wan kayu menit ay yabi tagfauri tam ngay faduksay sa tam Dius at daga salubangan.

¹¹ Kanya nababo wan Satanas signan tam Dius at Tupa Riangan at taguk ay signan kanya fag ngay taw at foyungan, ay kafag ngay taw wa nesug ya at leleg, anggan anbul.

¹² Nu katanya, am sis banwa, useganani fagayu am tagbanwan sanya. Dewa katanya, am daga ay dagat, malimu wa malimu ay fagnandalanun ban, aroro Satanas kadasug sa ayu. Ay maksvn nu kadotama, aroro kanya nasaful wa te, munakbang at buknga nu gakaminun.

¹³ Ay ule daul nu nalag te, Naukas anya sas daga, kanya nafafalo kanya fag mangena at nafasalug sik sisian munama.

¹⁴ Ay e nafon sas mangena duak fakfak kata bio daul at fakfak, laman malayug signans ule sas talun at yud e taw. Sanya wa ban kanya nu e galaga anya kaduge tuluk banwa ay sik wabilug ya.

¹⁵ Ay aroro katanya, ule naulub mamam signan at bibig ay namakata sik liskung laman ro mangena kalimus signans familugan daul.

¹⁶ Ay daga nagubuk kafag mangena, ay daga ankarang way lang ay kanya nasutsut way lang mamam ule at naulub signan at bibig.

¹⁷ Ay aroro katanya way, ule ankaksvn wa daul nu kadotama sas mangena. Ay kanya nalo laman namawayan tiba kanya fag mangena at sisian, kanya wan tagfaning Dius at ngay suguan ay at tagbanwan matuyan sas Isus at foyungan.

¹⁸ Ay ule malindug sis tigyangang datag.

At Nafasure 13

- ¹ Ay sanya ginan nalag au sik tagfangagat fag mela nu gundaud signans dagat. E fituk alfuyu ay e safuluk sunge. Ay galay sik sunge e sangbo, ay galay sik alfuyu e rirukan sik ngayan tagfauri Dius.
- ² Ku nalag fag tagfangagat fag mela kata kuti daul, ay at kadarafan kata sik mela daul tangaba at u. Ay nu gabibigan kata idu daul nu e bibig. Ay ule nafabalyanan tagfangagat fag mela ay nafon anya at faglunggungan ay fagmafagtaiananun.
- ³ Ay nalag au tagfangagat fag mela at alfuyu at sad i e mabasingan daul, ay kata nu gakabulun wan, ay at nabasinganan nfia, ay fagayu taw sas fagdaul daga andulo at kinfakamulun, ay galo wa tagfangagat fag mela.
- ⁴ Ay fagayu taw gseg ule daul, aroro ule daul nafon sas tagfangagat fag mela at fagmafagtaiananun. Ay kanya fag ngay taw gseg yangay tagfangagat fag mela ay glong te, Sinu at mafasudsudan tagfangagat fag mela, ay sinu at mafawayan anya.
- ⁵ Ule daul nafon sas tagfangagat fag mela sik bibig at nanfamatungudun ay namauri Dius, ay famagtaianan yangay kaduge ufatk safulu e duak magdanun.
- ⁶ Kanya ngani gfauri wa fia Dius, ay Dius at ngayan, ay Dius at fagbanwanan, ay fagayu tagbanwan sis banwa.
- ⁷ Ay ule nafon yangay sas tagfangagat fag mela fagmakatun gfawayan ay namabo Dius at ngay taw, ay e fagmasineun yangay namagtaianan sas fagayu kasugfunanan, sas fagayu gaban taw, ay sas fagayu furuan tagsaman saman at fangaringang, ay sas fagayu furuan ayu daul.
- ⁸ Ay fagayu taw tagleleg ste s'tungud daga gseg wa tanan anya, kayu yud marirukan at ngayan sis kinbul fag Tupa Riangan at papil fagrirukan at ngay ke leleg ban, signan ngay nu kawat fagdaul daga.
- ⁹ Nus nga sinu ke talinga, dungugani.
- ¹⁰ Nus nga sinu fag taw at mafalghanan gatabanan, kanya ban gatabanan wa fia. Ay nus nga sinu fag taw at mafalghanan nangabul sas fiso, kanya nangabul wa ban fia sas fiso. Nu katanya kabvn masine Dius at ngay taw nu gagwantan tua gugat ay nu e fagafanudun tua gugat.
- ¹¹ Ay sanya ginan nalag kyangay sad i fiak tagfangagat fag mela nu nsure signan sad daga. Kanya gasungean daul dua kata sik tupa riangan at ngay sunge. Ay at aringang kata sik ule daul nu garingang.
- ¹² Siwa anya taguna fag tagfangagat fag mela fagayu at fagmabalyananun. Ay kanya gfabulun sas fagdaul daga at taw te, Segi sat taguna fag tagfangagat fag mela, kanya at kinfia at nabasingan daul.

¹³ Madulo wa madulo at nafakamulun sis salubangan fagayu taw signans faduak tagfangagat fag mela at fagmabalyananun. Kanya nasugu stae swa daga afuy signans banwa.

¹⁴ Ay e nafon anya fagmabalyananun gfakamulun at ngay madulo. Ay signan at ngay madulo kanya nanfandaya at ngay tagbanwan sas daga. Kanya nasugu at ngay tagbanwan sis daga te, Awati sik aninu laman sat tagfangagat fag mela at nabasingan fiso ay at kinfia yay.

¹⁵ Ay e nafon anya fagmabalyananun gfae engasan sat tagfangagat fag mela at aninu, laman maaringang ay laman gfafabul sas fagayu at yud gseg sat aninu.

¹⁶ Ay kanya gfabulun sas fagayu taw dewa ngababa ay ngabat, ay dewa maramraman ay yud e kwa, ay dewa sik fagsuguan ay sik taw lang te, Fae fakatoglagani say ngay daluap at siun ay man nga say ngay dangasan angas,

¹⁷ laman we manamul ya ay we mafalao ya nu dway e katanya fag fakatoglagan. At masuad te, Kafag tagfangagat fag mela at ngayan ay man nga at ngayan at kayuan.

¹⁸ At masine mamatangani. At mamatanganan tapi kafag tagfangagat fag mela at ngayan at kayuan, aroro kanya sik taw at ngayan at kayuan. At kayuan te, 666.

At Nafasure 14

¹ Ay sanya ginan nalag au Tupa Riangan nu malindug sis Buksul Siun, gfadgaloan 144,000k taw. Marirukan sit dangasan angas Tupa Riangan at ngayan ay anggan at Mama at ngayan.

² Ay nadungug au sik aringang signans banwa kata sik mamam nu gfawas, ay kata sik lingsi daul. Ku nadungug kata nu gfawang sik ngay sarado.

³ Ay kanya galubad sik bagu fag alubad sas faglunninggan ay sas ufatk tagleleg fag awatan ay sa sangay fagtainan at daga salubangan. We taw manangasaful kafag alubad nu bunway kafag 144,000k taw at kinlangfe signans daga.

⁴ Kanya at yud batang gfanugtug sas mangena aroro kanya wa batang kamubay. Kanya tagalo Tupa Riangan nus nga nday nu glo. Kanya at kinlangfe signans wa taw, kata sik taguna fag fanggalangun sas Dius ay sas Tupa Riangan.

⁵ Kanya fag ngay taw wa batang kamuag kabavn. Kanya we malong.

⁶ Ay sanya ginan nalag au sadik tagbarita nu glayug sas kiwang gbuba at yud e fakatabuan fag Masine fag Barita at fagfoyungan sas fagayu taw tagbanwan sas daga, sas fagayu furuan ayu daul, ay sas fagayu gabon taw,

ay sas fagayu taw tagsaman saman at fangaringang, ay sas fagayu furuan ayu sirut.

⁷ Ay maksvn nu glong te, Alimui Dius ay fauseganani anya, aroro ndasug wan at buknga nu ginsaful taw at asalanan. Segi anya at naawat banwa ay daga ay dagat ay mamam at ngay bulbug.

⁸ Sadi yak tagbarita naguyen ay glong te, Nrasras wan. Nrasras wan at dan mabalyanan fag furuan daul Babilunia. Kanya at nafadasug Dius at fandotaman sas fagayu talun at ngay taw, aroro nafafaning at fagfanugtugun, kata nu nafainum sik malangu.

⁹ Ay sadi yak tagbarita naguyen at dua ay maksvn nu glong te, Nus nga sinu tagseg kafag tagfangagat fag mela ay sat aninu, ay at naylat at fakatoglagan sat dangasan angas ay man nga sat daluap,

¹⁰ kadasug yangay ban sa anya Dius at fandotaman, kata nu nainum sik malangu, Dius at nabusbus yud e suglat sat faurianan fag faginuman. Ay kanya gfaidapan ban anya sat tagigang fag kaysukri, sat masine fag ngay tagbarita ay sas Tupa Riangan at daga salubangan.

¹¹ Ay anus signans afuy tagfaidapan kanya fag ngay taw kaabat kabavn ban. Ay we fakamatoun ya fagayu menit ay fagayu yabi fagayu tagseg tagfangagat fag mela ay at aninu ay fagayu at naylat at ngayan at fakatoglagan.

¹² At masine Dius at ngay taw nu gagwantan, kanya at ngay tagfanning Dius at ngay suguan ay tagafanud kabavn sas Isus.

¹³ Ay nadungug au sik aringang signans banwa nu glong te, Riruki tuy. Siginan katsi, guseganan at ngay mabulan fag taw nu nbul tagfaning sa tam Fun. Ay at Masine fag Falad glong te, Sabv ngaro. Kanya kamato ban signan at nainlufuyan, aroro Dius gfon ban anya kata at fakamulun.

¹⁴ Ay sanya ginan nalag au sik linyabu malaksi ay malunggung sanya sas sik linyabu kata sik Taw at Baguama gasangboan tumbaga ay gbitbitan sik maglat fag fanggafas.

¹⁵ Ay sadi yak tagbarita naduksun signan Dius at tagbia fag bale, ay maksvn nu guro sat malunggung sisad linyabu te, Gafasi wan aroro fanggafasan wa fag buknga, aroro at faggutluun sas fagdaul daga anraska wan.

¹⁶ Ay at malunggung sisad linyabu ggafas wan ay fagdaul daga magafasan wan.

¹⁷ Ay sadi yak tagbarita ku nalag naduksun signan Dius at tagbia fag bale sis banwa, ay kanya gbitbitan yangay sik maglat fag fanggafas.

¹⁸ Ay sadi ya fiak tagbarita naduksun signans fagirugan fanggalangun, kanya tagfagtainan afuy, ay kanya nalong sat tagbarita tagbitbitan at maglat fag

fanggafas te, Siginan am fanggafas, buli wan ay fafuli wan fagdaul daga at wat at ngay rawvg aroro nlesan wan.

¹⁹ Ay at tagbarita nafaful siginan at fanggafas fagdaul daga at wat rawvg, ay naukas sas Dius at fandotaman at fagturisan.

²⁰ Ay nasiad at fagturisan sis day furuan. Ay taguk nkugwag sginans fagturisan at kabasadan sik dufa, ay at kayayuan 300,000k sangbada.

At Nafasure 15

¹ Ay sanya ginan nalag kyangay sad i yak mabalyanan ay madulo fag fakatoglagan sis banwa. Fituk tagbarita e buba fituk tagguyan fag ngay faurianan, aroro sanya wan nu katabu Dius at fandotaman.

² Ay nalag au kata sik dagat bubug gsuglatan afuy gigang. Ay at nababo kafag tagfangagat fag mela ay at aninu ay at ngayan at kayuan, kanya malindug sis tigyanan dagat bubug, gbitbitan Dius at ngay sarado.

³ Ay kanya galubad Dius at fagsuguan, Muisis at alubad, ay Tupa Riangan at alubad te, Dius em Fun at mabalyanan sas fagayu, mabalyanan ay madulo wa madulo am ngay fakamulun, mafanud ay matuyan am ugali, o wan fagayu talun at Fun.

⁴ Sinu ban at yud kalimu ay gfauseganen emu, em Fun. Aroro o way lang at masine. Fagayu talun ban at taw nangakbang ay gseg emu aroro fagayu taw nalag wan am matuyan fag ngay fakamulun.

⁵ Ay nu ntabu kanya fagayu, nalag kyangay tagsis banwa fag fagnansegan Dius fag bale ramit maluangan.

⁶ Ay siginan Dius at tagbia fag bale naduksun fituk tagbarita e buba fituk faurianan. Kanya galanbungan masine ay ganyang fag lanbung, ay at dubdub mafutusan sanbung tumbaga.

⁷ Ay ufatk tagleleg fag awatan at sad i nafon sas fituk tagbarita fituk taya tumbaga mapnu tagleleg kabavn ban fag Dius at fandotaman.

⁸ Ay Dius at fagmasineun ay at fagmabalyananun nafapnu anus sas Dius at tagbia fag bale. Ay nus di sad i we masakbo sanya nu dyakmay ntabu wan kafag fituk tagbarita at fituk faurianan.

At Nafasure 16

¹ Ay nadungug au sik aringang daul sginan Dius at tagbia fag bale nu glong sas fituk tagbarita te, Loi wan ay uwagi sas daga kafag fituk taya at bilug, kanya wan Dius at fandotaman.

- ² Ay at taguna fag tagbarita nalo wan ay naugwag sas daga at bataya at bilug. Ay fagayu taw at ke tagfangagat fag mela at fakatoglagan ay at tagseg at aninu nabuyu ayu daul ay masait mandi.
- ³ Ay at faduak tagbarita naugwag sas dagat at bataya at bilug, ay dagat ankata sik mabulan fag taw at taguk, Ay fagayu tagleleg sisad dagat nbul wan.
- ⁴ Ay at fatuluk tagbarita naugwag sa sangay liskung ay bulbug at bataya at bilug, ay at mamam ankata yangay fias taguk.
- ⁵ Ay nadungug kyangay at tagfagtainan mamam fag tagbarita nu glong te, Matuyan nu gfaurianan o, o at tagleleg katsi ay ebi, at Masine.
- ⁶ Aroro kafag ngay taw naugwag am ngay taw ay am ngay taglong at taguk ay nafainum o anya taguk. Tuy at matuyan fag faurianan sanya fag ngay taw.
- ⁷ Ay nadungug kyangay fagfonan fanggalangun nu garingang te, Anud wa fia, em Dius em Fun, at mabalyanan sas fagayu. Matuyan ay mafanud am ngay faurianan.
- ⁸ Ay at faufatk tagbarita naugwag sas menit at bataya at bilug, ay nafon sas menit fagmabalyananun gfasugba ngayuk taw.
- ⁹ Ay kafag ngay taw nsugba oma siginans masugba daul, ay kanya nafauri Dius, at ke fagmabalyananun gfadasug kanya fag ngay faurianan. Ay dewa katanya kanya fag ngay taw wa gtalyuyan at asalanan ay wa namauseganan anya.
- ¹⁰ Ay at falimak tagbarita naugwag sas tagfangagat fag mela at faglunggungan at bataya at bilug, ay at fagfagtainanan ang way lang ndulum. Ay aroro katanya at ngay taw tanan wa gangrvt at fanlele aroro gidapan ganinian.
- ¹¹ Ay kanya gfauri Dius sis banwa aroro ganinian ay gabuyu ayu daul, ay kanya wa natalyuyan at mauri fag fakamulun.
- ¹² Ay at faunumk tagbarita naugwag sas liskung daul Eufrates at bataya at bilug, ay at mamam anlanggang laman gfalghanan at ngay fun dalan tagsiginans fakamenitan.
- ¹³ Ay nalag kyangay tuluk mauri fag falad katas fio nu gduksun siginans ule daul at bibig ay siginan tagfangagat fag mela at bibig ay siginan takamuagan fag taglong at bibig.
- ¹⁴ Kanya fag ngay mauri fag falad gfakamulun sik ngay madulo fag fakatoglagan, ay glo sas fagdaul daga at ngay fun, laman gfaful anya laman mafalghanan namawayan sa bans Dius at mabalyanan sas fagayu at tiba tungud fag menit.

¹⁵ Dius glong te, Amatangani, kadasug kban kata sik tagfangkamul. Guseganan at taw at mafuloan gugat, at tagfasine gugat at lanbung laman di ban malulasan ay di ban kapla sas fagngayuan taw.

¹⁶ Kanya fag ngay falad nafaful kafag ngay fun sas sik talun at ngayan sas Ebreu fag fangaringang te, Armagidu.

¹⁷ Ay at fafituk tagbarita naugwag sas kiwang at bataya at bilug. Ay signans Dius at tagbia fag bale e garingang daul signans faglunggungan te, Nfakamulun wan.

¹⁸ Ay glimbad ay glingsi ay gawang ayu daul, ay guig daul, wa batang e kaksvn nia signan ngay nu e taw sis daga.

¹⁹ Ay arodi at furuan daul nkafud tulu, ay at ngay furuan ayu daul sas fagdaul daga nrirasras. Ay Dius namatang gfainum sat mabalyanan fag furuan daul Babilunia kafag taya at bilug Dius at fandotaman at faurianan.

²⁰ Ay fagayu furu namin, ay we kalag ya anggan fungsu.

²¹ Ay karak marios kata gang at kabiatan sik bayayung fare, ay ntong signans banwa sa sangay taw. Ay kafag ngay taw nalong mauri sas Dius aroro at faurianan signan kafag arak, aroro malimu daul kafag faurianan.

At Nafasure 17

¹ Ay sanya ginan, kafag fituk tagbarita at ke buba fituk taya, at sadi nkakbang sangku ay glong te, Wainyayo, ay namalag au emu at faurianan sat namatugtug fag mangena, kafag furuan daul at malindug sas ngayuk mamam.

² Ay fagdaul daga at ngay fun natugtug anya, ay signan at fagfanugtugun, fagayu taw sas daga nlangu kata nu nainum at malangu.

³ At Masine fag Falad antayuk sa angku, ay kafag tagbarita nataban angku sas sik talun at yud e taw. Ay nalag au sik mangena gsakay sas sik tagfangagat fag mela maraska. Kafag mela e fituk alfuyu ay safuluk sunge. Ay marirukan sas fagdaul at bilug sik ngay ngayan tagfauri Dius.

⁴ Kafag mangena galanbungan masialungan, ay gadalagan ay gasulmanan tumbaga, ay at mafanud fag ngay gang, ay bulawan. Ay kanya gbitbitan sik taya tumbaga mapnu at fagmauriun, ay at fagnamatugtugun at fagmasuyaun.

⁵ Ay marirukan sit dangasan angas sik masuksukan fag ngayan te, At mabalyanan fag furuan daul Babilunia. Fagayu at namatugtug, ay fagayu ke fagmauriun sas fagdaul daga at mina.

⁶ Ay nalag au kafag mangena nalangu signan Dius at ngay taw at taguk ay taguk signan at ngay kinbul aroro gfaning Isus. Ay nu nalag au anya, andulo au daul.

⁷ Ay at tagbarita nalong angku te, Wain am fakaduloun. Gfayamag kwa ro sa emu at masuksukan at masuad sa baliwa kafag mangena ay sa baliwa at sakayan fag tagfangagat fag mela at ke fituk alfuyu ay safuluk sunge.

⁸ Am nalag fag tagfangagat fag mela ebi taguna gleleg, ay katsi nbul wan, ay kanya ban gdog yay kasure siginan at ngabasad wa ngabasad fag lusung, ay nangadasug sas fakaminan. Ay at ngay taw tagbanwan ste swa daga, at yud anriruk at ngayan sat tagleleg fag papil siginan ngay nu kawat daga, kanya kadulo ban nu nalag kafag mela. Aroro ebi taguna gleleg, ay katsi nbul wan, ay gdog yay ban kasure.

⁹ At masine mamatangani. Kafag fituk alfuyu at masuad, fituk buksul kafag mangena at faglunggungan.

¹⁰ Ay at masuad yangay, fituk fun daul. Kafag fitu at lima nbul wan, ay at sadi gleleg yay, ay at sadi takadasug yay ban. Ay kanya ban nu ndasug wa ban glugo sirut nu gbanwan.

¹¹ Kafag tagfangagat fag mela tagleleg ebi taguna ay katsi duan ya. Kanya at fawaluk fun. Kanya kata at fituk fun ay nangadasug ban sas fakaminan.

¹² Ay am nalag fag safuluk sunge, at masuad safuluk fun ya batang gfunan. Ay dewa katanya e gfon anya fagmabalyananun gfunan kaduge sik buknga way sirut, gasfuan kafag tagfangagat fag mela.

¹³ Kafag safuluk fun sad i way at algan, ay namon at fagmabalyananun gfunan sat tagfangagat fag mela.

¹⁴ Kanya fag tagfangagat fag mela ay kafag safuluk fun namawayan sas Tupa Riangan, ay dewa katanya Tupa Riangan namabo ban anya aroro Tupa Riangan wan fagayu fagtainan at Fagtainan, ay fagayu fun at Fun. Ay at ngay nauro ay at ngay nafili ay at ngay matuyan tagfaning anya namabo yangay gfasfuan anya.

¹⁵ Ay tagbarita nalong yangay angku te, Am nalag fag ngay mamam, at namatugtug at faglunggungan, kanya ngayuk gaban taw, ay ngayuk taw, ay ngay furuan ayu daul, ay ngay taw tagsaman at fangaringang.

¹⁶ Ay am nalag fag safuluk sunge ay kafag tagfangagat fag mela, kanya kauri kafag mangena takamatugtug, ay kanya ban namul fagayu at lanbung ay gubun ban anya malulasan. Ay kanya ban nangon takamatugtug at faknul ay kayu ban at sawad nangirug wan.

¹⁷ Aroro Dius nafaamatangan kafag safuluk fun laman gfakamulun at algan, siginan nu masadi at amatanganan ay nu gfon sas tagfangagat fag mela at fagmabalyananun gfunan anggan umfasludan Dius at longan.

¹⁸ Ay am nalag fag mangena at masuad te, kafag mabalyanan fag furuan daul tagfagtainan sas fagayu fun ayu sirut sas fagdaul daga.

At Nafasure 18

- ¹ Nu ntabu wan katanya, nalag kyangay sad i yak tagbarita nu gtustus signans banwa at ke fagmabalyananun daul, ay at aninag nadamlag sas fagdaul daga.
- ² Ay kanya nauro daul te, Nrasras wan at mabalyanan fag furuan daul Babilunia kanya wan at mauri fag falad at fagbanwanan, ay at mauri fag taw yabi at fagsarirungan, ay at masuya ay at mauri fag ngay manuk tungud at fagafunan.
- ³ Aroro fagayu talun at ngay taw nafaning at fagfanugtugun kata nu nainum sik malangu. Ay fagdaul daga at ngay fun ayu sirut natugtug anya, ay tagfalao sas fagdaul daga anramraman signan at fagalabianun daul.
- ⁴ Ay arodi nadungug au sad i yak aringang signans banwa nu glong te, Ku ngay taw am, ayayui sanya ginan fag furuan, laman diam kataip sat ngay asalanan, ay laman diam gafaurianan kata anya.
- ⁵ Aroro at asalanan ngayu wa ngayu anggan andasug wan sas banwa, ay Dius namatang at ngay fagmauriun.
- ⁶ Fafolii sa anya kanya at nafakamulun sa ayu, ay am fasudi dua ginan kata at nafakamulun. Sat fagfasuglatan fag taya fag malangu, foni anya dua ginani kaksvn nia nu malangu.
- ⁷ Nus nga setaw nu gfauseganan at sadili, faurianani ay fabaluanani yangay anya, aroro kanya glong sat sadili te, Malunggung au kata sik fun mangena, bunkwa fagbubayun, ay kabavn ban kwa kabalu.
- ⁸ Nu katanya sa ban sik buknga sirut menit, kadasug sa anya at ngay faurianan, fakabulun ay fakabaluun, ay fanlunus ay afuy gfamin anya. Aroro mabalyanan tam Dius tam Fun tagfaurianan anya.
- ⁹ Ay at ngay fun ste swa daga ebi at tagfanugtug ay tagfaning gugat sat fakaylatun gasfuan anya, gwayway ay kabalu nu nalag at anus signan at afuy tagirug sanya.
- ¹⁰ Kanya fag ngay fun malindug ngayayu aroro kalimu at faurianan at kindasug sa anya, ay glong ban te, Fangulan, fangulan, O tagbia fag furuan daul, o fag mabalyanan fag furuan daul Babilunia. Aroro kaduge sik buknga way sirut ndasug at faurianan sa emu.
- ¹¹ Ay fagayu tagfalao sas fagdaul daga gwayway ay kabalu sa kafag furuan aroro we gbul ya at famaloun.
- ¹² At famaloun fag sanbung tumbaga, ay sanbung salapi, ay at mafanud ayu daul fag ngay gang, ay bulawan, ay at mayung fag fangawat lanbung, ay tiba masialungan, ay tiba ganyang, ay tiba maraska, ay fagayu nus nge wain at mabebanglu fag kayu, ay fagayu at awatan pasung, ay fagayu at awatan at

mafanud ayu daul kayu, ay sanbung maraska, ay sanbung fis, ay gang malaksi.

¹³ ay famaebakayuk fag balat kayu, ay tibak famaebakayuk, ay kamangyan, ay lune ay dagat mabebanglu, ay at malangu, ay langis, ay fare ay madudugan fag fare, ay ngay baka, ay ngay tup, ay ngay kabayu, ay at faguyudan, ay ngay fagsuguan ay tibak taw.

¹⁴ Kafag ngay tagfalao glong te, Ay fakaylatun ma fia fia katsi duan ya. Fagayu am ramraman ay am fagmasineun nalyam wan, ay we kalag ya.

¹⁵ Ay at ngay tagfalao takatanya fag ngay famaloun at kinramraman siginan kafag furuan malindug ngayayu, aroro kalimu at faurianan at kindasug sa anya. Kanya gwayway ay kabalu ay glong te,

¹⁶ Fangulan, fangulan, kanya fag mabalyanan fag furuan daul, ebi tagalanbungan at mayung ay at tagladlayungun ay at maraska fag lanbung, ay gadalagan ay gasulmanan tumbaga ay at mafanud ayu daul fag gang ay bulawan.

¹⁷ Aroro kaduge way lang sik buknga sirut nu gfamin takayu daul nia fag ngay ramraman. Ay fagayu tagfalao sakayan lino, ay fagayu tagsakay, ay at ngay tagfakamulun sanya, ay fagayu tagfasakay at famaloun sanya, kanya malindug ngayayu.

¹⁸ Ay nu nalag at anus siginan at afuy tagirug sanya, kanya guro te, We gfasud ya nu mabalyanan kanya fag furuan daul.

¹⁹ Ay kanya nafasat alfuyu dafug gina gwayway kabalu, ay guro te, Fangulan, fangulan, kanya fag mabalyanan fag furuan daul. Fagayu at ke sakayan lino ankaksvn siginan kafag furuan at ramraman, ay kaduge way lang sik lungud sirut menit, namin wan.

²⁰ Useganani am tagsis banwa aroro at kindasug sa anya. Useganani, am Dius at ngay taw, ay at ngay nasugu, ay at ngay taglong, aroro Dius nafaurianan wa anya aroro at nafakamulun sa ayu.

²¹ Ay sik mabalyanan daul fag tagbarita naurug sik gang kadaul sik fanrufa fag gang, ay naukas sasad dagat ay glong te, Kaksvn yay ban nia nu e gukas kanya fag mabalyanan fag furuan daul Babilunia, ay wa ban batang ya e glag.

²² Ay wa ban gdog ya kadungug sa emu tagfawang sarado ay tulali ay budyung ay tiba yak famawangun. Ay tagsaful nus nge wain fag fakawatun wa ban gdog ya kalag sa emu. Ay faglubukan fag gang at aringang wa ban gdog ya kadungug sa emu.

²³ Ay salung at damlag wa ban gdog ya gyamag sa emu. Ay takadadua fag mangama ay mangena at aringang wa ban gdog ya kadungug sa emu. At ngay tagfalao sa emu mabalyanan ayu daul fag ngay taw sas fagdaul daga. Ay am fagmabaraun nadaya fagayu talun at ngay taw.

²⁴ Ay anlag sanya fag furuan daul fagayu Dius taglong ay at ngay taw at taguk, ay fagayu at ngay nafabul sas fagdaul daga.

At Nafasure 19

¹ Sanya ginan nadungug au kata sik ngayu wa ngayuk taw sas banwa at aringang daul nu glong te, Segi tam Dius, Siwa tam Dius fakalangfean ay fagmasineun ay fagmabalyananun.

² Aroro mafanud ay matuyan nu ginsaful taw at asalanan, kanya nafaurianan wan kanya fag mabalyanan fag namatugtug, at fagnamatugtugun at nafasuya fagdaul daga. Dius nafasud kafag furuan daul aroro kanya nafabul at ngay fagsuguan.

³ Ay tagsis banwa fag ngay taw gdog yay glong te, Segi tam Dius. At anus signinananya kaabat wa kaabat kabavn kabavn ban.

⁴ Ay at duak safulu e ufatk fagtainan ay at ufatk tagleleg fag awatan malub ay gseg Dius at malunggung sas faglunggungan, ay glong te, Katanya wa fia. Segi tam Dius.

⁵ Ay signans faglunggungan e garingang te, Segi tam Dius fagayu am at ngay fagsuguan, am at takalimu anya, dewam ngababa ay ngabat fag taw.

⁶ Ay sanya ginan nadungug au kata sik ngayu wa ngayuk taw at aringang, kata sik tagbia fag liskung nu gfawas, ay kata nu glingsi ayu daul, nu glong te, Segi tam Dius, aroro tam Dius tam Fun at mabalyanan sas fagayu, gfagtainan wan.

⁷ Guseganan ay gfanagsag watam ay gfauseganan anya, aroro ndasug wa Tupa Riangan nu kadadua fag menit, ay at Fabubayan nafalghanan wan at sadili.

⁸ Nafalanbungan at mayung ay taganyang ay masine fag lanbung. At mayung fag lanbung at masuad, Dius at ngay taw at masine fag ngay fakamulun.

⁹ Ay at tagbarita nalong angku te, Riruki tuy. Guseganan at nagewanan sas Tupa Riangan at fakdaduaan fag yafun. Ay glong yay angku te, Tuy Dius at matuyan fag ngay longan.

¹⁰ Ay nlub au sat daga salubangan laman gseg anya, ay kanya nalong angku te, Lagi. Sik fagsuguan kyangay kata emu ay kata am ngay faduksay tagfatuyan te, Gafanud sas Isus. Sai tuas Dius nu gseg o. Nus nga sinu tagfoyung sa baliwas Isus, gfoyung signinan at Masine fag Falad at fagmabalyananun.

¹¹ Ay sanya ginan nalag au banwa maluangan. Ay si ku salubangan sik kabayu malaksi. Ay at tagsakay sanya at ngayan te, Mafanud ay Matuyan, ay matuyan nu ginsaful taw at asalanan ay nu gfawayan.

¹² At mata kata sik afuy gigang, ay sit alfuyu ngayuk sangbo. E marirukan si anya sik ngayan we taw nasaful nu bunway sia way lang.

¹³ Ay kanya galanbungan sik lanbung aba, at kinsurung sas taguk. Ay at ngayan Dius at Longan.

¹⁴ Ay at ngay famawayan tagsis banwa galo anya, gsakay sas sik malaksi fag ngay kabayu, ay galanbungan masine fag lanbung mayung.

¹⁵ Siginan aro taguna tagsakay at bibig gduksun sik maruk fag fiso laman namasing fagayu talun at ngay taw. Kanya gfagtainan kafag ngay taw ke famalang sanbung. Ay kanya nansiad at fagturisan wat rawvg, kanya Dius at mabalyanan sas fagayu at faurianan at fandotaman.

¹⁶ Sat lanbung aba ay sat balangbang e marirukan sik ngayan te, Fagayu fagtainan at Fagtainan, ay fagayu fun at Fun.

¹⁷ Ay sanya ginan nalag au sik tagbarita malindug sis menit. Ay kanya guro daul sas fagayu manuk tungud taglayug sas kiwang te, Wainyayam. Afuli sas Dius at tagbia fag yafun daul,

¹⁸ laman kon fun ayu daul at ngay bilug, ay ngay fun tagfawayan at ngay bilug, ay at mabalyanan fag ngay taw at ngay bilug, ay at ngay kabayu at ngay bilug, ay fagayu taw tagsakay at ngay bilug, ay fagayu taw at ngay bilug, dewa fagsuguan ay taw lang, ay at ngababa ay at ngabat fag taw.

¹⁹ Ay sanya ginan nalag au at tagfangagat fag mela ay at ngay fun ayu daul sas fagdaul daga maful gasfuan at ngay famawayan laman namawayan sat tagsakay sat kabayu, ay anggan sat ngay famawayan.

²⁰ Ay at tagfangagat fag mela nagamatan gasfuan at takamuagan fag taglong, kanya at nafakamulun at ngay madulo fag ngay fakatoglagan sat mela at daga salubangan. Siginan at ngay madulo, kanya nadaya at ngay taw at ke tagfangagat fag mela at fakatoglagan, ay at naseg at aninu. Gina gleleg yay, e naukas kanya fag dua sas afuy daul at ke tagigang fag kaysukri.

²¹ Ay tagsakay sas kabayu malaksi nafabul at ngay sawad sas fiso tagsiginan at bibig. Ay fagayu manuk tungud napsug kafag ngay taw at bilug.

At Nafasure 20

¹ Ay sanya ginan nalag au sik tagbarita natustus siginans banwa, gbitbitan sik salambitan daul, ay sik fanluang sat ngabasad wa ngabasad fag lusung.

² Ay kanya nagamat ule daul, kanya tangaduge wa nu gleleg, at ngayan tiba te, Takamuag ay Satanas. Ay nasiuk anya kaduge sik libuk banwa.

³ Ay naukas anya sas lusung ay nadingding ay nafaksvn laman wa kaluang ya, laman wa nanfandaya ya sas fagayu talun at ngay taw, nu dyakmay ntibu

wan kafag sik libuk banwa. Nun tabu wan katanya, gdog yay ban gfalfas sik kadugayan sirut.

⁴ Ay sanya ginan nalag au sik ngay faglunggungan, ay malunggung sanya at ke fagmabalyananun ginsaful taw at asalanan. Nalag kyangay at ngay nalifungan at alfuyu at ngay falad, at kinbul aroro gfoyung sa baliwas Isus ay Dius at longan. Kanya at yud naseg tagfangagat fag mela ay at aninu, ay at yud naylat at fakatoglagan sit dangasan angas ay man nga sit daluap. Kanya nadog yay naleleg ay gfagtainan gasfuan Fagtayukan kaduge sik libuk banwa.

⁵ Kanya fag ngay taw at naguna tiba gdog gleleg. At sawad at ngay kinbul ya nadog naleleg yakmay ntabu wan kafag sik libuk banwa.

⁶ Guseganay ay masine kafag ngay taw at naguna tiba nu gdog gleleg. Ay faduak fakabulun we fagmabalyananun ya sanya fag ngay taw, nu bunway kanya ban Dius ay Fagtayukan at ngay tagfon fanggalangun, ay gfasfuan anya gfagtainan kaduge sik libuk banwa.

⁷ Ay nu ntabu wan kafag sik libuk banwa, e gfalfas ban Satanas signan at fagmaubunganan,

⁸ ay gduksun laman nandaya fagayu talun at ngay taw, sas ufatk fugungan daga, at masuad Gog ay Magog, laman gfaful anya laman namalghanan namawayan. Kafag ngay taw at kayuan katas lagnas s'tigyanan dagat.

⁹ Ay kanya grapyagan glao sas fagdaul daga ay naligung Dius at ngay taw at fagbanwanan ay at mesug fag furuan daul. Ay afuy ntong signans banwa ay nafamin anya.

¹⁰ Ay Satanas at nadaya kafag ngay taw, e naukas anya sas afuy daul ay kaysukri, sat fagukasan tagfangagat fag mela ay at takamuagan fag taglong. Ay kanya gasfuan gafaurianan fagayu menit ay fagayu yabi ay kabavn kabavn ban.

¹¹ Ay sanya ginan nalag au sik faglunggungan daul malaksi ay at malunggung sanya. Daga ay kiwang nalyam wan signan anya, ay wa gdog ya kalag.

¹² Ay nalag au at ngay kinbul, dewa at ngabat ay at ngababa nu malindug sis salubangan faglunggungan. Ay at ngay papil nlunggab. Ay sad i yak papil at kinlunggab, kanya at papil fagrirukan at ngay ke leleg ban. Ay e ginsaful kafag ngay kinbul at fakamulun te, O masine ay o mauri, gfaning at marirukan sa sangay papil.

¹³ Ay dagat nafasure at ngay kinbul tagsanya. Ay Fakabulun ay at ngay Kinbul at Talun nafasure at ngay kinbul sanya. Ay e nainsaful kafag ngay taw at fakamulun te, O masine ay o mauri.

¹⁴ Ay e naukas yangay sanya ginan Fakabulun ay Kinbul at Talun sas afuy daul. Kanya fag afuy daul at faduak fakabulun.

¹⁵ Ay nus nga sinu fag taw at yud marirukan at ngayan sas Tagleleg fag Papil, e mukas yangay anya sas afuy daul.

At Nafasure 21

¹ Ay sanya ginan nalag au sik bagu fag banwa ay bagu fag daga. Nalyam wan at dan fag banwa ay at dan fag daga, ay we dagat ya.

² Ay nalag au kafag masine fag furuan daul at bagu fag Erusalem nu kadaga signans banwa signans Dius, mafalganan kata sik fabubayan nu namablang at fainduganan.

³ Ay nadungug au sik aringang daul signans faglunggungan nu glong te, Damai, katsi Dius at fagbanwanan siwa sa ngay taw. Dius gfadgaloan kafag ngay taw. Ay kafag ngay taw ban Dius at furuan, ay Dius ban kafag ngay taw at faudgufudan, ay kanya ban kafag ngay taw at Dius.

⁴ Ay Dius garus wan kafag ngay taw at liasun. We fakabulun ya, ay we fakabaluun ya, ay we fagwaywayun ya, ay we fakasaitun ya, aroro nalyam wan at dan fagayu nus nge wain.

⁵ Ay sanya ginan at malunggung sis faglunggungan glong te, Damai, gfabagu au fagayu nus nge wain. Ay kanya glong angku te, Riruki tuy, aroro tuy fag ngay longan mafanud ay matuyan.

⁶ Ay kanya glong yay angku te, Anfakamulun wan. Au wan taguna ay tagguyan, ay at fakasigadan ay at fakatabuan. Sas nus nga sinu takadanum gfainum au yud e bayad signans bulbug mamam tagfon leleg.

⁷ Nus nga sinu at nababo, magbilug ban at ngay takatanya. Ay au ban fia kanya at Dius ay kanya wa ban fia ku unga.

⁸ Ay at ngay tagfangalimu, ay at ngay yud gafanud, ay at ngay mauri wa mauri, ay at ngay takamabul taw, ay at ngay tagfanugtug, ay at ngay mabara, ay at ngay tagseg yud matuyan fag ngay fagsegan, ay fagayu takamuag, kanya fagayu at fakadasugan ban sas afuy daul tagigang fag kaysukri. Kanya at faduak fakabulun.

⁹ Ay at fituk tagbarita ebi at ke ba taya mapnu fituk tagguyan fag faurianan, at sadi nkakbang sangku ay glong te, Wainyayo. Namalag au emu Tupa Riangan at bubay.

¹⁰ Ay at Masine fag Falad antayuk sa angku, ay at tagbarita nabuba angku sas sik tangabat daul fag fungsu, ay nafalag angku at masine fag furuan daul Erusalem nu kadaga signans banwa, signans Dius.

¹¹ At furuan ganinag signan Dius at fagmasineun, ay at yamag kata sik mesug fag gang, kata sik mayamag fag gang mameloan.

¹² Kanya maaladan ngabat, at ke labi duak sakhawan, galay si sik sakhawan e gulit sik tagbarita, ay marirukan sisa ngay sakhawan taw Israel at labi duak sugfun at ngayan.

¹³ Tuluk sakhawan sas fakamenitan baliwa, ay tuluk sakhawan sas fakayabian baliwa, ay tuluk sakhawan sis mesa indulungan.

¹⁴ Ay at furuan alad e labi duak fagtungkudan gang, ay sanya fag ngay gang marirukan Tupa Riangan at labi duak nasugu at ngayan.

¹⁵ Ay tagfakamatoan angku fag tagbarita e buba sik famasud fag sanbung tumbaga, laman namasud furuan daul ay at ngay sakhawan ay at ngay alad.

¹⁶ Gsud gsud at furuan daul at ufatk tigyanan at kaabaan. At kaabaan ay at kadaulan gsudsudan way lang. At tagbarita nafasud at furuan daul at famasud, 1,200,000k dufa. Gsud way gsud at kaabaan ay at kadaulan ay at kaabatan.

¹⁷ Ay at tagbarita nafasud yangay at alad, 144k siu at kadamvlan. At tagbarita nanfasud kata taw nu gfasud.

¹⁸ At fangalad, gang mameloan. At fangawat at furuan tanan way lang sanbung tumbaga, mayamag katas bubug.

¹⁹ At furuan at alad at fagtungkudan nfaside fagayu mafanud fag ngay gang. At fasadi, sik gang mameloan. At fadua, sik gang ganyang mafayasan. At fatulu, sik gang gradraskaun mafayasan. At faufat, sik gang melo mafayasan.

²⁰ At falima, sik gang maraska gladlaksiun madalusan. At faunum, sik gang maraska madalusan. At fafitu, sik gang gakalaksiun mafayasan. At fawalu, sik gang melo gakanyangun mafayasan. At fasiam, sik gang melo galaksiun mafayasan. At fasafulu, sik gang melo gakamalayungun mafayasan. At falabi sad, sik gang gakaraskaun mafayasan. At falabi dua, sik gang maubian mafayasan.

²¹ Ay mesa at labi duak sakhawan at fangawat sadik bulawan ay at furuan at dalan tanan wa sanbung tumbaga, mayamag katas bubug.

²² Ay kwe nalag Dius at tagbia fag bale sanya fag furuan, aroro sas fagdaul furuan wan at taw nu gseg Dius tam Fun at mabalyanan sas fagayu, ay Tupa Riangan.

²³ Ay at furuan wa gayudan ya menit ay magdanun nu gyamag sa anya, aroro Dius wan at fagmasineun tagyamag sanya, ay at salung Tupa Riangan wan.

²⁴ Fagayu talun at ngay taw glo ban sat yamag, ay at ngay fun ayu daul sas fagdaul daga namuba sanya at fagmaramramanun.

²⁵ At furuan at ngay sakhawan wa batang ya madingdingan fagngabak menit, aroro sanya we yabi ya.

²⁶ Fagayu talun at ngay taw ban gfadasug sanya at fagmasineun ay at fagmaramramanun.

²⁷ Ay wa ban e gsakbo ya sanya nus nge wain at masuya, ay nus nga sinu fag taw tagfakamulun at mapa wa mapa, ay at ngay takamuag. Tagsakbo ban sanya kayu way lang ban at ke ngayan at marirukan sas Tupa Riangan at papil fagrirukan at ngay ke leleg ban.

At Nafasure 22

¹ Sanya ginan at tagbarita nafalag angku sik tagfon leleg fag liskung, malio mandi, gbulbugan signans Dius ay Tupa Riangan at faglunggungan.

² Ay gfamilugan sas wabilug furuan daul at dalan. Gsumbalian liskung tagfon leleg fag fun kayu. Kanya labi dua ginan gravg sik banwa, sayginan kayu magdanun. Ay kanya at ngay don tagfafia fagayu talun at ngay taw at fakasaitun.

³ We kalag ya sanya nus nge wain Dius at fakauriun. Ay sanya wan Dius ay Tupa Riangan at faglunggungan, ay at ngay fagsuguan nanseg anya.

⁴ Ay at ngay fagsuguan lumag wa ban Dius at mata. Ay Dius at ngayan marirukan ban sit ngay dangasan angas.

⁵ Ay we yabi ya, ay wa gayudan ya salung ay menit at yamag, aroro Dius tam Fun, kanya wa ban kafag ngay fagsuguan at yamag. Ay kanya fagayu gfagtainan kabavn kabavn ban.

⁶ Ay at tagbarita glong angku te, Tuy fag ngay longan mafanud ay matuyan. Ay tam Fun, Dius at tagfon at Masine fag Falad sat ngay taglong, kanya nasugu at tagbarita sat ngay fagsuguan laman gfasure sa anya at ngay tagakadasugun ban.

⁷ Amatangani, gakadasugun kwan. Guseganan nus nga sinu fag taw tagfaning tua at foyungan at kinriruk ste fag papil.

⁸ Au wan Uan. Ay nadungug au ay nalag au kanya fagayu. Ay nu nadungug au ay nu nalag au, nlub au laman gseg sas salubangan tagbarita at nafalag angku.

⁹ Ay kanya nalong angku te, Lagi, sik fagsuguan kyangay kata emu, ay Dius at ngay taglong, am ngay faduksay, ay fagayu tagfaning at ngay longan ste fag papil.

¹⁰ Ay kanya nalong yay angku te, Lag gsuksuk ste fag papil at ngay foyungan, aroro munakbang wan at buknga nu kadasug tuy fagayu.

¹¹ Nus nga sinu tagfakamulun at mauri, fataglayuni sat fagmauriun. Ay at masuya, fataglayuni sat fagmasuyaun. Ay tagfakamulun sat masine, fataglayuni sat masine. Ay at masine fag taw, fataglayuni nu masine.

¹² Amatangani, gakadasugun kwan. Gbuba au ku famonun laman gfon sas galay sadik taw kata at nafakamulun.

¹³ Au wan taguna ay tagguyan, ay at fakasigadan ay at fakatabuan.

¹⁴ Guseganan at ngay taw at tagbakbak gugat at ngay lanbung, laman mananakbo sas sakbawan furuan daul ay nangon at tagfon leleg fag fun kayu at rawvg.

¹⁵ Ay fagayu tagfakamulun at mauri ay at ngay mabara, ay at ngay tagfanugtug, ay at ngay takamabul taw, ay at ngay tagseg yud matuyan fag ngay fagsegan, ay fagayu takamuag, dewa sit longan ay sit fakamulun, takatanya ban fagayu kafamato wan sas day furuan.

¹⁶ Au wan Isus at nasugu ku tagbarita laman gfatuyan sa ayu sa sangay furuan. Au wan Dabid at sugfun, ay at masulo fag tagurabas.

¹⁷ At Masine fag Falad ay Tupa Riangan at bubay glong te, Wainyayo. Ay fagayu at nadungug tuy at masine nu glong yangay te, Wainyayo. Ay nus nga sinu takadanum, akbangi ay nus nga sinu takaylat, buli at yud e famayad fag mamam tagfon leleg.

¹⁸ Au wan Uan, gfararang au sas nus nga sinu tagdungug at foyungan at kinriruk ste fag papil te, Nus nga sinu at nafamut ste fag papil at foyungan, Dius ban gfamut sa anya at ngay faurianan at kinriruk ste fag papil.

¹⁹ Ay nus nga sinu fag taw at nabuin at foyungan kata at kinriruk ste fag papil, Dius ban gbul yangay signan anya at ekwan signan at tagfon leleg fag fun kayu at rawvg, ay at afud signan at masine fag furuan daul, kata at longan ste fag papil.

²⁰ At tagfatuyan ste fagayu glong te, Sabv wa ngaro fia. Gakadasugun kwan. Anud ngaro fia, Adasugi wa fia, em Fun Isus.

²¹ Sumawa nangus Dius at ngay taw tam Fun Isus at fagmagalangun.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil